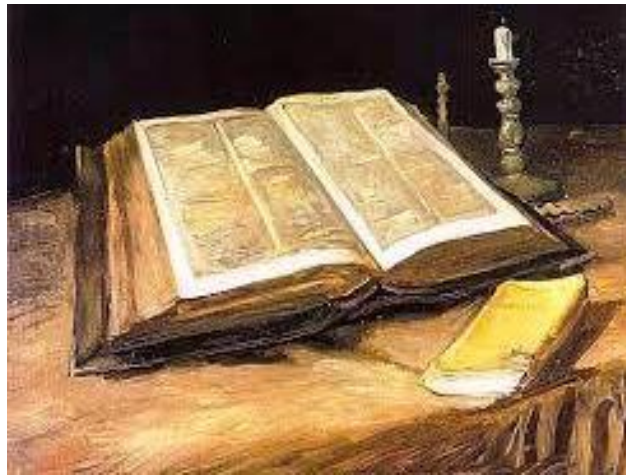

Αλήθειες και Πλάνες στην "Αγία Γραφή"

Μαρία Σεφέρου

Εισαγωγή

Το πόνημα τούτο είναι καρπός της συστηματικής και απροκατάληπτης μελέτης της Βίβλου, την οποία ξεκίνησα πριν από 40 σχεδόν χρόνια, όταν μετά ζήλου άρχισα να εκζητώ το Θεό για να βρω νόημα και σκοπό στη ζωή μου. Είχα φτάσει στα όριά μου, έχοντας χάσει κυριολεκτικά τον μπούσουλα, και χρειαζόμουνα φώτιση, πυξίδα και “δύναμη εξ ύψους”.

Πνευματικά λιμοκτονούσα και ανικανοποίητη από την Ορθόδοξη τυπολατρία, κάποια προσβάλλοντα την κοινή λογική δόγματα και αλχημιστικές ιερουργίες, καθώς επίσης και από την εύκολη, όσο και παιδαριώδη, *δωρεάν δια πίστεως σωτηρία* που πρόσφεραν οι διάφορες καινοφανείς χριστιανικές ομολογίες (“αιρέσεις”), ένιωσα την ανάγκη να πάρω την ευθύνη πάνω μου και να μελετήσω την Αγία Γραφή - Παλαιά και Καινή Διαθήκη - από μηδενική βάση.

Αναρωτιόμουνα, αν όντως ολόκληρη η Αγία Γραφή είναι ο “*Λόγος του Θεού*”, όπως ισχυρίζονται οι φονταμενταλιστές, πώς μέσα απ’ αυτήν ξεπήδησαν τόσα πολλά δόγματα και αιρέσεις, κατακερματίζοντας τον χριστιανικό κόσμο και προσφέροντας άλλοθι στους άθεους και τους επικριτές του Χριστιανισμού;

Άδειασα, λοιπόν, το μυαλό μου από κάθε τι που πίστευα μέχρι τότε, και με κριτική σκέψη, δέος και προσευχή άρχισα να μελετώ τη Βίβλο, καταγράφοντας τα ευρήματά μου. Δεν ήταν εύκολη υπόθεση. Υπήρχαν στιγμές που ένιωθα ότι άνοιγε η γη κάτω από τα πόδια μου, καθώς ανακάλυπτα κρυμμένες αλήθειες της Βίβλου που ανέτρεπαν τα πιστεύω με τα οποία είχα γαλουχηθεί ως “*ορθόδοξη*”. Επιπλέον, η προοπτική του ν’ ακολουθήσω ένα μοναχικό μονοπάτι, χωρίς πνευματική οικογένεια, ώρες-ώρες με τρόμαζε. Κι’ αυτό πραγματικά μου συνέβη, αλλά με τη δύναμη του Θεού το άντεξα.

Ο στόχος του βιβλίου αυτού είναι να δώσω ερεθίσματα στην αναζητητή της Αλήθειας ώστε να ερευνησει ο ίδιος την Αγία Γραφή και να καταλήξει στα δικά του συμπεράσματα που θα τον οικοδομούν πνευματικά και θα του λύνουν πολλές υπαρξιακές απορίες.

Άλλωστε η άκριτη αποδοχή της ερμηνείας της Βίβλου από άλλους, ακόμη κι αν αυτοί είναι οι λεγόμενοι “*Πατέρες της Εκκλησίας*”, δεν έχει καμία πνευματική δύναμη για την αναγέννηση του πιστού. Ούτε βεβαίως ισχυρίζομαι ότι εγώ είμαι αλάνθαστη στις αναλύσεις μου. Δεν έχω τέτοιες ψευδαισθήσεις.

Μάλιστα ο ίδιος ο Απόστολος Παύλος ομολόγησε: *«Κατά μέρος γνωρίζομεν και κατά μέρος προφητεύομεν (...). Διότι τώρα βλέπομεν αινιγματωδώς σαν μέσα από κάτοπτρο»*. (Α΄ Προς Κορινθίους, 13: 9,12). Κι αυτό φυσικά ισχύει και για τους “*Πατέρες*”.

Ιδού λοιπόν η πρόκληση και πρόσκληση: *«Ερευνάτε τας Γραφάς»* χωρίς φόβο και χωρίς προκατάληψη! Αυτή η μελέτη είναι η ταπεινή προσφορά μου προς αυτή την κατεύθυνση.

Περιεχόμενα

Αντί Προλόγου: Το “ψαχνό” και τα “κόκαλα” της Βίβλου	5
1. Η Βίβλος διαψεύδει θεμελιώδη Χριστιανικά δόγματα	6
2. Ο Θεός στη Βίβλο	7
I. Δημιουργός	8
II. Ο Θεός είναι Πνεύμα	10
III. Ο Θεός είναι Ένας	12
IV. Ο Θεός είναι Σοφός	13
3. Οι θέσεις της Βίβλου για τον Άνθρωπο	14
I. Το ανθρώπινο πνεύμα	15
II. Η ανθρώπινη ψυχή	18
III. Το ανθρώπινο σώμα	19
4. Ο Χριστός της Καινής Διαθήκης	20
I. Γεννημένος από Παρθένο	20
II. Ο Χριστός ως “Υιός Θεού”	23
III. Χριστός ο “Λυτρωτής”	27
IV. Ο Χριστός “ένα με τον Πατέρα”	32
V. Ο Χριστός κατώτερος του Πατέρα	33
VI. Ο προφήτης Ιησούς Χριστός	35
VII. Ιησούς ο “υιός του ανθρώπου”	37
5. Τα Ευαγγέλια δεν επιβεβαιώνουν την “Αγία Τριάδα”	41
6. Ο Διάβολος σύμφωνα με τη Βίβλο	43
7. Τι λέει η Βίβλος για τα πνεύματα	48
I. Πνεύματα των νεκρών	48
II. Πνεύματα που ενεργοποιούνται από προφήτες	52
III. Πνεύματα των Εθνών	57
IV. Πνεύματα αρετής ή κακίας	58
8. Οι Άγγελοι στη Βίβλο	61
9. Δαίμονες και δαιμονολογία στη Βίβλο	66
10. Οι θέσεις της Βίβλου για την αμαρτία	73
11. Η Βίβλος καταδικάζει την ειδωλολατρία	76

12. Η Μαγεία στη Βίβλο	85
13. Προφήτες και προφητεία στη Βίβλο	90
14. Τα μυστικά της προσευχής	97
I. Ευχαριστία	97
II. Δέηση –Παράκληση	99
III. Μεσολαβητική προσευχή	107
IV. Πνευματικός Πόλεμος	108
15. Η “σωτηρία” κατά τη Βίβλο	112
16. Ποια είναι η “Βασιλεία των Ουρανών”	120
17. Τι λέει η Βίβλος για την ΑΓΑΠΗ	122
18. Η Βίβλος εξορκίζει τον φόβο	127
19. Τι λέει η Βίβλος για τη γλώσσα	129
20. Η Βίβλος καταδικάζει την πλεονεξία	132
21. Οι κυριότερες Εντολές της Βίβλου	137
22. Η αξία της λατρείας	146
23. ΠΙΣΤΗ: Η ασπίδα της ζωής	150
24. Η “ημέρα της κρίσεως” κατά τη Βίβλο	155
25. Τι λέει η Βίβλος περί Σοφίας	160
26. Ο “δούλος του Κυρίου” στη Βίβλο	167
27. Τι λέει η Βίβλος για την ειρήνη	171
28. Ποιοι και γιατί σταύρωσαν το Χριστό	174
29. Με ποιο σώμα “αναστήθηκε” ο Χριστός	178
30. Το Μυστήριο της “Θείας Ευχαριστίας”	179
Επίλογος	181

Αντί Προλόγου Το “ψαχνό” και τα “κόκαλα” της Βίβλου

Η Βίβλος, κοινώς “*Αγία Γραφή*”, είναι έργο προφητών και αποστόλων Εβραϊκής καταγωγής με υπέρμετρο ζήλο για το Θεό, που όμως, όπως κάθε ανθρώπινο έργο, εμπεριέχει εκτός από σωτήριες αλήθειες και επικίνδυνες πλάνες.

Η Αγία Γραφή – Παλαιά και Καινή Διαθήκη – είναι το αποτέλεσμα προσπάθειας του ανθρώπινου νου να εξηγήσει τη Δημιουργία, να κατανοήσει το Θεό και τη σχέση του με τους ανθρώπους, και να οριοθετήσει το καλό από το κακό.

Οι συγγραφείς της Βίβλου, προφήτες και απόστολοι, την έγραψαν άλλοτε κάτω από την έμπνευση του Θεού και άλλοτε παρασυρόμενοι από θρησκευτικές και εθνικές προκαταλήψεις, δεισιδαιμονίες, εμπάθειες και εκδικητικότητα, αποδίδοντας στο Θεό ανθρώπινες αδυναμίες.

Ο μελετητής της Βίβλου έχει χρέος και ευθύνη να διακρίνει τα θεόπνευστα εδάφια, απορρίπτοντας κάθε τι που τον σκανδαλίζει, μολύνει την ψυχή του και εμποδίζει την πνευματική του εξέλιξη.

Η δυσκολία, βέβαια, έγκειται στην αρχαία γλώσσα του πρωτότυπου κειμένου της Βίβλου, η οποία είναι πλήρως κατανοητή μόνο από θεολόγους, νομικούς και φιλόλογους. Οι υπόλοιποι αναγνώστες πρέπει να καταφύγουν σε κάποια μετάφραση.

Στο Σύνταγμα της Ελλάδας, στο Τμήμα Β΄, «*Σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας*», Άρθρο 3, παράγραφος 3, διαβάζουμε: «*Το κείμενο της Αγίας Γραφής τηρείται αναλλοίωτο. Η επίσημη μετάφρασή του σε άλλο γλωσσικό τύπο απαγορεύεται χωρίς την έγκριση της Αυτοκέφαλής Εκκλησίας της Ελλάδας και της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας στην Κωνσταντινούπολη*».

Αψηφώντας την ως άνω συνταγματική απαγόρευση, στα βιβλικά εδάφια που παραθέτω στο πόνημα τούτο ενίοτε χρησιμοποιώ ελεύθερη μετάφραση – χωρίς βεβαίως αλλοίωση του νοήματος – ώστε η γλώσσα να είναι κατανοητή και στους αναγνώστες χωρίς ιδιαίτερες γνώσεις στα Αρχαία Ελληνικά.

Στις παραπομπές σε βιβλία και κεφάλαια της Παλαιάς Διαθήκης αναφέρομαι στην ονοματολογία και την αρίθμηση του επίσημου κειμένου της Ανατολικής Εκκλησίας (*Μετάφραση των Εβδομήκοντα*, που ολοκληρώθηκε μέσα στον 3^ο αιώνα π.Χ.).

Στα σημεία που αυτά διαφέρουν από τις εκδόσεις σε μετάφραση του αρχιμανδρίτη και καθηγητή Πανεπιστημίου Νεοφύτου Βάμβα (ενός από τους “Δασκάλους του Γένους”) **κατ’ ευθείαν από το Εβραϊκό αρχέτυπο** - το 1850, με ανατύπωση το 1982 - παραθέτω τις παραπομπές δίπλα **εντός αγκυλών** προς διευκόλυνση των μελετητών που χρησιμοποιούν τη μετάφραση Βάμβα.

Σε κάθε περίπτωση, ο απαιτητικός αναγνώστης είναι ελεύθερος να ανατρέχει σε εγκεκριμένες από την Εκκλησία του μεταφράσεις της Βίβλου και να μελετά ο ίδιος τα εδάφια στα οποία εκάστοτε παραπέμπω. Άλλωστε, σε καμία περίπτωση δεν θεωρώ το πόνημα τούτο ένα ακαδημαϊκό σύγγραμμα. Πιστεύω όμως ότι είναι ένα χρήσιμο εγχειρίδιο για όσους αναζητούν την Αλήθεια μέσα από τη Βίβλο για τη δική τους πνευματική εξέλιξη.

1. Η Βίβλος διαψεύδει θεμελιώδη Χριστιανικά δόγματα

Η Βίβλος, τόσο η Παλαιά όσο και η Καινή Διαθήκη, θεωρείται το θεμέλιο του Χριστιανισμού. Οι Χριστιανοί φονταμενταλιστές κάθε ομολογίας την αποκαλούν “**Λόγο του Θεού**”, και τη θεωρούν αλάνθαστη στην ολότητά της, συμπεριλαμβάνοντας κόμματα και τελείες.

Πώς το κατάλαβαν ότι ολόκληρη η Βίβλος είναι θεόπνευστη; Μα το είπε ο Απόστολος Παύλος, κι αφού το είπε, έτσι θα είναι: *«Ολόκληρη η γραφή είναι θεόπνευστη και ωφέλιμη για διδασκαλία, για έλεγχο, για επανόρθωση, για διαπαιδαγώγηση, που γίνεται με δικαιοσύνη»*. (Β΄ Προς Τιμόθεο 3: 16)

Κάθε αμφισβήτηση μέρους της Βίβλου θεωρείται βλασφημία, και οι φανατικοί υποστηρικτές της απόλυτης θεοπνευστίας της έχουν έτοιμα κάποια **δαιμονικής έμπνευσης** εδάφια για να τρομοκρατήσουν όποιον τολμήσει να χρησιμοποιήσει τη διάκρισή του και τη μαρτυρία του πνεύματος εντός του:

*«Αλλά, και αν εμείς ή άγγελος από τον ουρανό κηρύττει σε σας ένα άλλο ευαγγέλιο, παρά εκείνο που σας κηρύξαμε, **ας είναι ανάθεμα**»*.

*Όπως είχαμε πει πρωτότερα, λέγω και τώρα ξανά: Αν κάποιος κηρύττει σε σας ένα άλλο ευαγγέλιο, παρά εκείνο που παραλάβατε, **ας είναι ανάθεμα**»*. (Προς Γαλάτας 1: 8-9)

*«Δίνω μαρτυρία σε καθέναν που ακούει τα λόγια της προφητείας αυτού του βιβλίου: Αν κάποιος προσθέσει σ’ αυτά, **ο Θεός θα προσθέσει σ’ αυτόν τις πληγές που είναι γραμμένες σ’ αυτό το βιβλίο**. Και αν κάποιος αφαιρέσει από τα λόγια του βιβλίου της προφητείας αυτής, **ο Θεός θα αφαιρέσει το μέρος του από το βιβλίο της ζωής, και από την άγια πόλη, και από τους γραμμένους στο βιβλίο αυτό**»*. (Αποκάλυψη 22: 18-19)

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο σοβαρός και απροκατάληπτος μελετητής της Βίβλου, που δεν έχει απεμπολήσει το ιερό δικαίωμα και καθήκον να σκέπτεται και να διακρίνει, θα ανακαλύψει ότι υπάρχει μεν “ψαχνό” στη Βίβλο, δηλαδή ωφέλιμη πνευματική τροφή, υπάρχουν όμως και “κόκαλα” που δεν καταπίνονται με τίποτα παρά μόνο κάτω από καθεστώς απόλυτης θρησκευτικής τρομοκρατίας.

Όμως, η αναγκαστική κατάποση των “κοκάλων” της Βίβλου ως “ψαχνού” οδηγεί τον πιστό σε πνευματικό πνιγμό και συνεπάγεται θρησκευτική σχιζοφρένεια.

Δυστυχώς για τους χριστιανούς φονταμενταλιστές, **η Αγία Γραφή δεν είναι όλη “Αγία”**. Υπάρχουν εδάφια που όχι μόνο δεν οικοδομούν την ψυχή αλλά τη σκανδαλίζουν.

Ναι, σίγουρα υπάρχουν πνευματικά άνθη στη Βίβλο, αλλά υπάρχουν και επικίνδυνα αγκάθια που τραυματίζουν την ψυχή και παραλύουν τη λογική σκέψη εκείνου που θα τα εκλάβει ως **λόγο του Θεού**. Ο στόχος του βιβλίου αυτού είναι **να δώσει ερεθίσματα στο μελετητή** ώστε **μόνος του να ξεκαθαρίσει το σίτο από το άχυρο** στη Βίβλο.

Και βέβαια χρειάζεται αρετή και τόλμη για να επανακτήσει ο πεπλανημένος την πνευματική ελευθερία του. *«Θα γνωρίσετε την Αλήθεια και η Αλήθεια θα σας ελευθερώσει»*, είπε ο Ιησούς. Ποιος δε θέλει να είναι πνευματικά ελεύθερος; Ποιος τυφλός δε θέλει το φως του;

2. Ο Θεός στη Βίβλο

Για να περιγράψει κανείς το Θεό, ή καλύτερα, τη Θεότητα, την Υπέρτατη Πραγματικότητα, το Απόλυτο Φως, την Πηγή κάθε ύπαρξης, χρειάζεται θεϊκή σοφία μέσω επικοινωνίας με το Άγιο Πνεύμα. Χρειάζεται να εισέλθει κανείς στην ίδια την ουσία του Θεού! Αυτό βέβαια δεν είναι ανθρωπίνως κατορθωτό, αφού προϋποθέτει απόλυτη καθαρότητα της καρδιάς και του νου, αβίαστη ταύτιση του **‘θέλω’** με το **‘πρέπει’**, και επιπλέον πλήρη απελευθέρωση από τα δεσμά της πλάνης ενός ανθρωπόμορφου προσωπικού θεού. Σε κάθε περίπτωση, όμως, το πεπερασμένο δεν μπορεί να χωρέσει το άπειρο.

Έχοντας επίγνωση των προσωπικών μου ατελειών και ανθρώπινων περιορισμών, προσεγγίζω το υπ’ αριθμόν ένα υπαρξιακό ερώτημα με δέος. Ωστόσο, είμαι πεπεισμένη ότι κανείς δε μπορεί να γνωρίσει αληθινά το Θεό μέσα από περιγραφές τρίτων – ακόμη κι αν αυτοί είναι οι συγγραφείς της Βίβλου – παρόλο που η μελέτη με κριτική σκέψη διευρύνει την αντίληψη του ερευνητή. Ο Θεός “γνωρίζεται” μόνο βιωματικά. Κι όποιος Τον “γνωρίσει”, έστω και αμυδρά, δεν χρειάζεται θρησκεία.

Θα ήταν δυνατό ν’ αντιληφθούμε καλύτερα τη φύση και την ουσία του Θεού, εάν μπορούσαμε να υπερβούμε το εγώ της ατομικότητας και ν’ αφυπνιστούμε στη συμπαντική συνείδηση, κατανοώντας ότι είμαστε όλοι μέλη της ακατάπαυστα εξελισσόμενης απρόσωπης Θεότητας.

Πρωτίστως, όμως, θα έπρεπε να πάψουμε να ταυτίζουμε τους εαυτούς μας με το σώμα μας και τις πέντε αισθήσεις, συνειδητοποιώντας ότι η ουσιαστική μας φύση είναι πνευματική – κάτι που θα μας επέτρεπε να ζούμε σε μακαριότητα, ανεξαρτήτως των αντικειμενικών περιστάσεων που κάθε φορά αντιμετωπίζουμε.

Από τότε που ο άνθρωπος συνειδητοποίησε τον εαυτό του, φαίνεται πως είχε μια έμφυτη ανάγκη να γνωρίσει και να επικοινωνήσει με το Δημιουργό του και Αρχιτέκτονα του ορατού και αόρατου Σύμπαντος. Το θεωρούσε δεδομένο και αυτονόητο ότι **ο Θεός, ο ΩΝ, υπάρχει**. Παρά τα τεράστια αναπάντητα ερωτηματικά, η παραδοχή αυτή ήταν πιο φιλική προς τη λογική του από την υπόθεση ότι όλα έγιναν τυχαία χωρίς την ύπαρξη κυρίαρχου ιθύνοντος Νου και Νομοθέτη, δηλαδή χωρίς μια υπέρτατη Αρχική Αιτία.

Συλλογιζόταν, *“Το κάθε τι που υπάρχει, ακόμη και μια μικρή καρφίτσα, έχει το δημιουργό του και κάποιον σκοπό ύπαρξης”*. Έτσι, ατενίζοντας το μεγαλείο, την τάξη και τη σοφία της Δημιουργίας, θα ήμασταν παράλογοι να υποθέσουμε ότι το Σύμπαν έγινε κατά τύχη, από τον Κανένα. Τέτοια παραδοχή είναι εχθρική προς τον κοινό νου.

Σίγουρα, λοιπόν, πρέπει να υπάρχει ένας Δημιουργός, ένα πνευματικό Υπέρτατο Ον που συνέλαβε και δημιούργησε τα θαυμαστά του Σύμπαντος. Δεν είμαστε σε θέση να εξηγήσουμε το πώς και το γιατί, αλλά φαίνεται εύλογο· ικανοποιεί τη λογική μας πολύ περισσότερο από την αθεϊστική εκδοχή. Το ότι δε μπορούμε να πάμε πιο πέρα, δηλαδή ν’ απαντήσουμε και στο ερώτημα ‘ποιος δημιούργησε το Δημιουργό’, δεν καταφέρνει να μας αποθαρρύνει από το να διερευνήσουμε εκείνο που είναι οφθαλμοφανές και αυτονόητο.

Ας δούμε τώρα τι μας λέει η Βίβλος, το θεμέλιο του Χριστιανισμού, για το Θεό.

I. Δημιουργός

«Δια πίστεως εννοούμε ότι ο Θεός με το λόγο του δημιούργησε το Σύμπαν κι ότι όσα φαίνονται έγιναν από κάτι που δεν είναι ορατό». (Προς Εβραίους 11: 3)

Με την πίστη μας, λοιπόν, και με τη λογική, καταλαβαίνουμε ότι κάποιος δημιούργησε το Σύμπαν, κάποιος που υπήρχε από την αρχή, ένας αυθυπόστατος Υπέρτατος Νους, μια Πνευματική Ενέργεια με νοημοσύνη, ένα Πνεύμα χωρίς χρονική αρχή ούτε τέλος! Κάθε άλλη παραδοχή είναι απίθανη και οδηγεί σε παραλογισμούς και σύγχυση.

Αν αναζητήσουμε τη ρίζα της λέξης “Θεός”, ίσως θα πρέπει να πάμε στο ρήμα “τίθημι”, που σημαίνει θέτω, τοποθετώ, ορίζω, αποφασίζω. Έτσι λοιπόν, ο Θεός είναι Εκείνος που αποφάσισε τη Δημιουργία του Σύμπαντος, καθόρισε τους Κυρίαρχους νόμους που το διέπουν, και τοποθέτησε το κάθε τι στη θέση του! Και με ποιο τρόπο δημιούργησε ο Θεός τον κόσμο; Με το λόγο του, μας λέει η Βίβλος. Ο Θεός *είπε και εγένετο*.

Ο νους, όπως προείπα, σταματάει όταν γεννιέται στην καρδιά του ανθρώπου το ερώτημα “ποιος δημιούργησε το Θεό”. Δεν καταφέρνει να στοχαστεί πιο πέρα. Δε μπορεί να κατανοήσει ότι θα μπορούσε να υπάρξει κάτι, κάποιος, χωρίς αρχή, δηλαδή να είναι αυθύπαρκτος. Αυτό είναι αδύνατο να το συλλάβει ο πεπερασμένος ανθρώπινος νους, που μάλιστα, όπως βεβαιώνει η επιστήμη, δεν έχει ενεργοποιηθεί ακόμη στο σύνολό του. Η Βίβλος δεν επιχειρεί να δώσει απάντηση στο ερώτημα αυτό, ούτε καν επιχειρηματολογεί για την ύπαρξη του Θεού. Το παίρνει ως δεδομένο ότι **ο Θεός ΕΙΝΑΙ**. Τούτο δεν επιδέχεται αμφισβήτηση. Ο Θεός είναι ο “ΩΝ”.

«Στην αρχή ο Θεός δημιούργησε τον ουρανό και τη γη. (...) Και ο Θεός είπε, “Ας κάμωμεν άνθρωπον καθ’ εικόνα ημών, καθ’ ομοίωση ημών.” (...)». (Γένεσις 1: 1, 26α)

Η Δημιουργία ήταν η ευχαρίστηση του Θεού και, ίσως, μια αδήριτη ανάγκη Του. Η αυτοπραγμάτωση είναι δυνατή μόνο όταν κάποιος αρχίζει να δημιουργεί κάτι. Επιπλέον, δημιουργώντας τον άνθρωπο καθ’ ομοίωσή του, ο Θεός ίσως ήθελε να δημιουργήσει, από το Συμπαντικό και απρόσωπο Πνεύμα, ανθρώπινα όντα με την έμφυτη δυνατότητα να γίνουν προσωπικοί θεοί. Μήπως άραγε κάπου εκεί βρίσκεται το μυστικό του σκοπού της δημιουργίας του ανθρώπου από το Θεό;

Στην Αποκάλυψη (κεφ. 19:7) γίνεται λόγος για **μυστικό γάμο** του Χριστού (το “Αρνίο”) μετά της γυνής αυτού, η οποία πιστεύεται ότι είναι η Εκκλησία. Θα μπορούσε άραγε το εσωτερικό μήνυμα αυτού του εδαφίου να είναι ο γάμος, δηλαδή **η τέλεια ενότητα και αρμονία μεταξύ της προσωπικής ψυχής και του απρόσωπου πνεύματος** (του θείου νόμου), του “θέλω” με το “πρέπει”, μέσα στον άνθρωπο; Αφήνω την απάντηση σ’ αυτό το κρισιμότατο ερώτημα στον αναγνώστη, αφού όλοι χρειαζόμαστε θεία αποκάλυψη για την κατανόηση της αλήθειας στο ζήτημα αυτό.

Ενδεχομένως το νόημα του επόμενου εδαφίου είναι σχετικό: *«Διότι η μεγάλη προσδοκία της κτίσεως προσμένει την φανέρωσιν των υιών του Θεού».* (Προς Ρωμαίους 8: 19)

«Και είπε ο Έσδρας: Εσύ είσαι ο μόνος Κύριος! Εσύ έκανες τον απέραντο ουρανό κι όλα τ’ αστέρια του, τη γη κι ό,τι είναι πάνω της, τις θάλασσες κι ό,τι βρίσκεται μέσα σ’ αυτές. Εσύ δίνεις ζωή στα πάντα, και τ’ αστέρια τ’ ουρανού εσένα λατρεύουν». (Νεεμίας 9: 6)

Ο Νεεμίας, ακριβώς όπως όλοι οι προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, πίστευε ότι ο Θεός είναι ο Δημιουργός των πάντων: των ουρανών, των αστεριών, της γης με κάθε τι που είναι πάνω της, και της θάλασσας με όλο το ζωντανό περιεχόμενό της. Ο προφήτης επίσης θεωρεί πως ό,τι βρίσκεται

στον ουρανό λατρεύει το Θεό. Μακάρι να μπορούσε να πει το ίδιο και για τους ανθρώπους εδώ στη γη...

«Όπως δεν γνωρίζεις ποια είναι η οδός του ανέμου, ούτε κατά ποιο τρόπο μορφώνονται τα οστά του εμβρύου στην κοιλιά της εγκύου, έτσι δεν κατανοείς τα έργα του Θεού, ο οποίος δημιουργεί τα πάντα». (Εκκλησιαστής 11: 5)

Ο Εκκλησιαστής βεβαιώνει ότι ο Θεός είναι ο Δημιουργός των πάντων, και παραδέχεται πως ο άνθρωπος δεν μπορεί να κατανοήσει τα έργα του Θεού, αφού δεν καταλαβαίνει καν πώς διαμορφώθηκαν τα οστά του στην κοιλιά της μητέρας του.

«Οι ουρανοί διηγούνται τη δόξα του Θεού, και το στερέωμα αναγγέλλει τα έργα των χειρών αυτού». (Ψαλμοί 18:2 [19:1])

Ο Δαβίδ φαίνεται να μη βρίσκει κατάλληλα λόγια για να εκφράσει το μεγαλείο που αντικρίζει στο στερέωμα του ουρανού. Ενώνει την ψυχή του με τ' άστρα για να διακηρύξει τη δόξα του Θεού! Σε άλλο σημείο ο Ψαλμωδός επαναλαμβάνει αυτό που ήταν κοινή πίστη για τους ανθρώπους της Παλαιάς Διαθήκης: *«Με το λόγο του Κυρίου έγιναν οι ουρανοί, και με την πνοή του στόματός του η στρατιά αυτών. (...) Διότι αυτός είπε και έγιναν· αυτός διέταξε και στερεώθηκαν».* (Ψαλμοί 32 [33]: 6, 9)

Ο λόγος του Θεού είναι δημιουργικός: “μιλάει” και δημιουργούνται πράγματα. Προφανώς ο Ψαλμωδός πιστεύει ότι ο Θεός είναι πρόσωπο. Όμως ο μελετητής της Βίβλου ίσως διαμορφώσει διαφορετική άποψη λαμβάνοντας υπ' όψιν και άλλα εδάφια της Αγίας Γραφής.

Σε άλλα σημεία η Βίβλος δηλώνει ότι ο Θεός δημιουργεί με το Πνεύμα του: *«Όταν εξασπείρεις το Πνεύμα σου, κτίζονται, και ανανεώνεις το πρόσωπο της γης».* (Ψαλμοί 103 [104]: 30)

Το να προσπαθήσει κανείς να περιγράψει πώς “κτίζει” ο Θεός, εάν δημιουργεί με το λόγο, με τη σκέψη ή απλά με την επιθυμία, είναι το να επιχειρήσει το αδύνατο. Απλά προβάλλουμε στο Θεό τα δικά μας χαρακτηριστικά και τις δικές μας περιορισμένες δυνατότητες. Οι διανοητικές μας λειτουργίες δεν έχουν την ικανότητα να συλλάβουν, και η γλώσσα μας δεν κατέχει το λεξιλόγιο για να περιγράψει τους τρόπους με τους οποίους ο Θεός δημιουργεί. Είναι αρκετό για μας να πιστεύουμε ότι πίσω από τα ορατά και τα αόρατα σύμπαντα υπάρχει ένας Δημιουργός, ένας Υπέρτατος Νους, μια άπειρη νοημοσύνη που δημιούργησε τα πάντα με σοφία και αγάπη.

Ο Ιώβ δεν επιχειρεί καν να εξηγήσει το πώς δημιουργεί ο Θεός· στέκεται με δέος και περιγράφει με γλαφυρότητα αυτό που βλέπει, παραδεχόμενος ότι δεν κατανοεί την υπέρτατη δύναμη του Θεού:

«Εκτείνει τον ουρανό πάνω από το κενό· κρεμάει τη γη πάνω από το τίποτα. Δεσμεύει τα νερά μέσα στα σύννεφα, και παρόλα αυτά τα σύννεφα δεν σκίζονται από το βάρος τους. Σκεπάζει το θρόνο του με σύννεφα ώστε να μη μπορεί κανένας να τον δει. Πρόσταξε όρια στα ύδατα της θάλασσας μέχρι τη συντέλεια του φωτός και του σκότους. Οι στύλοι του ουρανού τρέμουν και συγκλονίζονται από την επιτίμηση αυτού. Με τη δύναμή του ηρεμεί την θάλασσα, και με την επιστήμη αυτού καταδαμάζει το κήτος». (Ιώβ 26: 7-12).

Πράγματι, ούτε αμυδρά δεν μπορούμε ν' ακούσουμε τον ψίθυρο του Θεού! Και ελάχιστα μπορούμε να συλλάβουμε τη δύναμή του... Εκείνο που μπορούμε να κατανοήσουμε είναι πως κάνει ό,τι τον ευχαριστεί και δεν υπάρχει κανένας και τίποτα που να μπορεί να τον περιορίσει, εκτός, ίσως, από τους κυρίαρχους νόμους του Σύμπαντος που ο ίδιος έχει θεσπίσει από τη αρχή της δημιουργίας. Αυτό το παραδέχεται και ο Ψαλμωδός: *«Όλα όσα θέλησε ο Κύριος τα έκανε, στον ουρανό και στη γη, στις θάλασσες και σε όλες τις αβύσσους».* (Ψαλμοί 134 [135]: 6)

Είναι γεγονός ότι εμείς οι άνθρωποι κρίνουμε αυστηρά το Θεό για τον τρόπο που διαδραματίζονται κάποια πράγματα. Έστω και χωρίς να το εκφράζουμε, πολλοί από μας θυμώνουμε

με το Δημιουργό όταν διάφορες “θεομηνίες” σπέρνουν το θάνατο, τον πόνο και τη δυστυχία. Όμως, αν ήμασταν περισσότερο παρατηρητικοί, θα είχαμε διαπιστώσει ότι το να εναντιωνόμαστε κατά του Δημιουργού για οποιοδήποτε πρόβλημα, προσωπικό ή συλλογικό, διαταράσσει την εσωτερική μας γαλήνη και ευφορία της ψυχής. Δημιουργεί σύγχυση και πικρία, ό,τι χειρότερο για την ψυχική και σωματική μας υγεία. Κάτι αρνητικό γίνεται μέσα μας όταν τα βάζουμε με το Θεό. Κάτι σχίζεται στα σωθικά μας. Απεναντίας, το να δοξάζουμε και να ευχαριστούμε το Θεό σε όλες τις περιστάσεις μας φέρνει εσωτερική ειρήνη.

Αυτό μας προτρέπει να κάνουμε και ο Ψαλμωδός: *«Ας δοξάζουν το όνομα του Κυρίου, διότι αυτός είπε και γεννήθηκαν, αυτός θέσπισε και κτίστηκαν. Στερέωσε αυτά εις τον αιώνα και εις τον αιώνα του αιώνος· έθεσε διάταγμα το οποίο δεν θα παρέλθει».* (Ψαλμοί 148: 5-6)

Και μια ακόμη προτροπή του Δαβίδ στον εαυτό του: *«Ας ευλογεί ψυχή μου τον Κύριο· και όλα τα εντός μου ας ευλογούν το άγιο όνομα αυτού».* (Ψαλμοί 102 [103]: 1)

Ο Αμώς, ένας από τους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, γράφει: *«Διότι ιδού εγώ είμαι που στερεώνω τη βροντή και κίττω τον άνεμο και φανερώνω στους ανθρώπους τον στοχασμό του πνεύματος, που κάνω την αυγή και την ομίχλη και επιβαίνω στα υψηλά της γης· Ναι, “Κύριος, ο Θεός των Δυνάμεων” είναι το όνομα αυτού».* (Αμώς 4: 13)

Ο βαθύς και ειλικρινής θαυμασμός του Αμώς προς το Θεό είναι διάχυτος στα λόγια του. Ο Κύριος των Δυνάμεων, όχι μόνο δημιουργεί το κάθε τι, αλλά επίσης αποκαλύπτει τις σκέψεις του στους ανθρώπους που εκζητούν την Αλήθεια με καθαρή καρδιά.

Ένας άλλος προφήτης της Παλαιάς Διαθήκης, ο Ζαχαρίας, γράφει: *«Τάδε λέγει ο Κύριος, ο οποίος εκτείνει τους ουρανούς, βάζει τα θεμέλια της γης, και σχηματίζει το πνεύμα του ανθρώπου μέσα του».* (Ζαχ. 12:1)

Μιλώντας σε ενεστώτα χρόνο, ο προφήτης αντιλαμβάνεται ότι ο Θεός, σαν Δημιουργός, εργάζεται συνεχώς. Ανάμεσα στ’ άλλα μεγαλειώδη πράγματα που δημιουργεί και συντηρεί, ο Κύριος διαμορφώνει το πνεύμα του ανθρώπου μέσα του.

Το ότι ο Θεός εργάζεται συνεχώς το επιβεβαίωσε και ο Ιησούς λέγοντας: *«Ο Πατήρ μου εργάζεται έως τώρα...»* (Κατά Ιωάννην 5: 17)

Δεν υπάρχει ούτε ένας συγγραφέας της Βίβλου που να μη διακηρύττει τη δόξα του Θεού μέσα στη Δημιουργία του, και όχι απλά μια φορά. Δεν θα μπορούσε να είναι διαφορετικά. Εάν τα γραπτά τους θεωρήθηκαν άξια να συμπεριληφθούν στο βιβλίο που έφτασε σ’ εμάς ως η *Αγία Γραφή*, είναι επειδή όλοι είχαν την ευλογία όχι μόνο να πιστεύουν στην ύπαρξη του Θεού, του Δημιουργού του Σύμπαντος, αλλά επίσης να τον αγαπούν και να τον λατρεύουν. Έτσι, όταν εμπνέονταν από το Πνεύμα του Θεού, πρόφεραν όμορφα λόγια σοφίας, που είναι ανεκτίμητης αξίας για την πνευματική πρόοδο του ανθρώπου.

II. Ο Θεός είναι Πνεύμα

Όσον αφορά τη φύση του Θεού, υπάρχουν πολλές αναφορές σ’ αυτόν ως Πνεύμα. *«Η δε γη ήταν άορατη και άμορφη, και σκοτάδι ήταν πάνω από το πρόσωπο της αβύσσου· και το Πνεύμα του Θεού περιφερόταν πάνω στην επιφάνεια των υδάτων».* (Γεν. 1:2)

Ωστε, λοιπόν, το Πνεύμα του Θεού υπήρχε από την αρχή, όταν δεν υπήρχε τίποτα πάνω από την άβυσσο παρά ένα απέραντο σκοτεινό κενό.

Ας δούμε περισσότερες Βιβλικές αναφορές στο Δημιουργό ως Πνεύμα: *«Το Πνεύμα του Θεού με έκαμε, και η πνοή του Παντοκράτορος με διδάσκει».* (Ιώβ 33: 4)

Πράγματι, το Πνεύμα του Θεού, δηλαδή ο ίδιος ο Θεός, είναι ο Δημιουργός μας. Αυτός μας έκαμε, και με την πνοή του μας διδάσκει στη ζωή, λέει ο Ιώβ.

Το επόμενο εδάφιο είναι ακόμη πιο σαφές για το ότι η ουσία του Θεού είναι πνευματική. Είναι τα λόγια του ίδιου του Χριστού:

«Αλλά έρχεται ώρα, και τώρα είναι, που οι αληθινοί προσκυνητές θα προσκυνούν τον Πατέρα με το πνεύμα τους και με την αλήθεια· διότι ο Πατέρας τέτοιον θέλει να είναι όσοι τον προσκυνούν. Ο Θεός είναι πνεύμα κι εκείνοι που τον προσκυνούν πρέπει να τον προσκυνούν με το πνεύμα και την αλήθεια». (Κατά Ιωάννην 4: 23-24)

Να λοιπόν που ο ίδιος ο Χριστός μας δίδαξε ότι ο Θεός, που είναι Πατέρας όλων μας, είναι πνεύμα, και φυσικά είναι πνεύμα άγιο· μ' άλλα λόγια είναι ο ίδιος το Άγιο Πνεύμα! Προφανώς δεν μπορούμε να συνδεθούμε με το Θεό με κανέναν άλλο τρόπο και μέσον παρά μόνο με το πνεύμα μας.

Έχει άραγε δει ποτέ κανείς το Θεό; Αφελής η ερώτηση θα μου πείτε, αφού ο Θεός είναι πνεύμα, δηλαδή είναι αόρατος, και δεν μπορούμε να τον δούμε με τα φυσικά μας μάτια. Ο Απόστολος Παύλος, στην πρώτη επιστολή του προς τον Τιμόθεο, αναφερόμενος στο Θεό Πατέρα ένιωσε την ανάγκη να διευκρινίσει το αυτονόητο: *«Ο οποίος μόνος έχει την αθανασία και κατοικεί σε φως απρόσιτο, τον οποίον κανένας άνθρωπος δεν είδε ποτέ ούτε δύναται να δει. Σ' αυτόν η τιμή και η αιώνια δύναμη! Αμήν».* (Α' Προς Τιμόθεο 6: 16)

Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης, ο πιο αγαπημένος μαθητής του Ιησού, στην πρώτη καθολική επιστολή του, επαναλαμβάνει το ίδιο πράγμα: *«Το Θεό δεν είδε ποτέ κανείς...».* (Α' Ιωάννου 4: 12)

Αφού λοιπόν ο Θεός είναι αόρατο Πνεύμα, δηλαδή άμορφος, κάθε προσπάθεια του ανθρώπου να τον φανταστεί είναι άκαρπη. Ακόμη και ο αγαθός Ιώβ είχε φτάσει σε σημείο απελπισίας που δε μπορούσε να δει το Θεό, τον οποίο τόσο αγαπούσε.

Παραθέτω το σχετικό εδάφιο: *«Ιδού, υπάγω εμπρός αλλά δεν είναι και οπίσω, αλλά δεν αντιλαμβάνομαι αυτόν· τον αναζητώ στ' αριστερά μου, αλλά δεν μπορώ να τον θεωρήσω· στρέφομαι στα δεξιά μου αλλά δεν μπορώ να τον δω».* (Ιώβ 23: 8-9)

Όμως, παρόλο που δε μπορούμε να δούμε το Θεό, η Βίβλος μας λέει ότι στην πραγματικότητα δεν είναι μακριά. Μάλιστα είναι πολύ κοντά μας. Ο Δαβίδ το γνώριζε αυτό πολύ καλά. Να τι λέει σε έναν από τους Ψαλμούς:

*«Πού να υπάγω από του Πνεύματός σου;
Και από του προσώπου σου πού να κρυφτώ;
Εάν ανεβώ εις τον ουρανό, είσαι εκεί!
Εάν πλαγιάσω εις τον Άδη, ιδού εσύ.
Εάν λάβω τις πτέρυγες της αυγής
Και κατοικήσω στα έσχατα της θαλάσσης,
Κι εκεί θα με οδηγήσει το χέρι σου,
Και η δεξιά σου θα με κρατάει.
Εάν πω ότι το σκοτάδι θα με σκεπάσει,
Ακόμη και η νύχτα θα είναι φως γύρω μου·
Ούτε κι αυτό το σκοτάδι δεν κρύβει τίποτα από σένα·
Και η νύχτα λάμπει όπως η ημέρα·
Για σένα το σκοτάδι είναι όπως το φως».*
(Ψαλμοί 138 [139]: 7-12)

Πόσο όμορφος, τρυφερός, αληθινά θεόπνευστος είναι αυτός ο ύμνος του Δαβίδ προς το Θεό! Όσες φορές κι αν τον διαβάσει κανείς δεν τον χορταίνει. Είναι τόσο εμπνευσμένος που ενδυναμώνει άμεσα το πνεύμα του αναγνώστη!

Ο Απόστολος Παύλος, μιλώντας στους Αθηναίους, επιβεβαιώνει το πόσο πλησίον είναι ο Θεός, δανειζόμενος ένα στίχο από τους αρχαίους Έλληνες ποιητές: **«Μέσα σ' αυτόν ζούμε και κινούμεθα και υπάρχουμε»**. (Πράξεις 17: 28)

Εξαιρετικά γλαφυρή είναι αυτή η περιγραφή! Όστε, λοιπόν, μέσα στο Θεό έχουμε την ύπαρξή μας! Και φυσικά, αφού ο Θεός είναι Πνεύμα, διαπερνά και διαποτίζει κάθε κύτταρο του σώματός μας, κάθε στοιχείο του αέρα που αναπνέουμε. Ζει μέσα μας, όπως ζει και μέσα σε κάθε ύπαρξη πάνω στη γη, στ' αστέρια και στους πλανήτες του Σύμπαντος. Μ' άλλα λόγια, το Σύμπαν είναι το σώμα του Θεού.

III. Ο Θεός είναι Ένας

Η Βίβλος τονίζει επανειλημμένα ότι ο Θεός είναι ένας. Σχεδόν όλοι οι συγγραφείς της, μια ή περισσότερες φορές, δηλώνουν την πίστη τους στον ένα και μοναδικό Θεό.

Θα παραθέσω μερικά εδάφια (είναι αδύνατο ν αναφερθούν όλα) τα οποία επισημαίνουν την αλήθεια αυτή.

«Εγώ είμαι ο πρώτος και εγώ ο έσχατος· εκτός εμού δεν υπάρχει Θεός». (Ησαΐας 44: 6β)

Εδώ ο Ησαΐας, ένας από τους μεγαλύτερους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, μιλάει για λογαριασμό του Θεού. Άλλωστε αυτή είναι και η αποστολή του προφήτη: να μεταδίδει τις εξ αποκαλύψεως πνευματικές αλήθειες, δηλαδή να μιλάει εξ ονόματος του Θεού.

Ο Μωυσής, ο γίγαντας προφήτης, δεν κουράζεται να επαναλαμβάνει με πάθος την αλήθεια ότι ο Θεός είναι ένας, όπως διαπιστώνουμε μελετώντας την Πεντάτευχο της Παλαιάς Διαθήκης.

«Γνώρισε, λοιπόν, την ημέρα αυτή, και βάλτο μέσα στην καρδιά σου, ότι ο Κύριος, αυτός είναι ο Θεός, στον ουρανό επάνω και στη γη κάτω, και δεν υπάρχει άλλος πλην αυτού». (Δευτερονόμιο 4: 39)

«Άκουσε Ισραήλ: Ο Κύριος ο Θεός μας είναι ένας Κύριος». (Δευτερονόμιο 6: 4)

Ο Μωυσής είχε μιλήσει πολύ καθαρά στο λαό του Ισραήλ για τον ένα Θεό. Όμως, προς μεγάλη του απογοήτευση που συχνά γινόταν και εκρηκτική αγανάκτηση, οι Ισραηλίτες συχνά λάτρευαν ψεύτικους θεούς, αντιγράφοντας τις ειδωλολατρικές συνήθειες των Αιγυπτίων και άλλων λαών που συναντούσαν στη μακροχρόνια και πολύπαθη πορεία τους προς τη *“Γη της Επαγγελίας”*.

«Διότι ο Κύριος ο Θεός σας είναι Θεός των θεών και Κύριος των κυρίων, Θεός μέγας, ισχυρός και φοβερός, ο οποίος δεν είναι προσωπολήπτης και δεν δέχεται δώρα». (Δευτερονόμιο 10: 17)

Στο ανωτέρω εδάφιο, ο Μωυσής υπαινίσσεται την ύπαρξη μικρότερων “θεών”, δηλαδή άλλων πνευματικών όντων, αλλά ο Δημιουργός είναι υπεράνω όλων αυτών. Ο αληθινός Θεός δεν εξαγοράζεται με δώρα, λέει ο προφήτης.

Στην Καινή Διαθήκη επίσης υπάρχουν αναφορές στον ένα και μοναδικό Θεό, το Δημιουργό.

«Αυτοί, όταν τ' άκουσαν, ύψωσαν όλοι μαζί τη φωνή τους στο Θεό και είπαν: Κύριε, εσύ δημιούργησες τον ουρανό και τη γη και τη θάλασσα και όλα όσα βρίσκονται σ' αυτά». (Πράξεις 4: 24)

Αυτή είναι μια συλλογική προσευχή των πρώτων Χριστιανών στην Ιερουσαλήμ - προσευχή που ακολούθησε την απελευθέρωση του Πέτρου και του Ιωάννη από τους αρχιερείς, οι οποίοι τους είχαν κρατήσει για ανάκριση μετά από κάποιο θαύμα. Είναι προφανές ότι προσευχήθηκαν στον ένα Θεό, τον μοναδικό Κύριο, το Δημιουργό του Σύμπαντος. Δεν αφήνεται περιθώριο για παρερμηνείες εδώ.

Σε ένα άλλο εδάφιο των Πράξεων των Αποστόλων, όπου ο Απόστολος Παύλος κήρυττε στους Αθηναίους, διαβάζουμε: *«Ο Θεός, ο οποίος έκανε τον κόσμο και όλα όσα βρίσκονται μέσα σ' αυτόν, όντας Κύριος του ουρανού και της γης, δεν κατοικεί σε χειροποίητους ναούς, ούτε λατρεύεται από χέρια ανθρώπων, αφού δεν χρειάζεται τίποτα, επειδή αυτός δίδει σε όλους πνοή και ζωή και τα πάντα»*. (Πράξεις 17: 24-25)

Για μια ακόμη φορά είναι ξεκάθαρο ότι ο Παύλος πιστεύει σε έναν Θεό, το μόνο Δημιουργό του Σύμπαντος, το Ζωοδότη των πάντων, που μάλιστα δεν κατοικεί σε ναούς που έχτισαν οι άνθρωποι, αφού είναι πανταχού παρών και τα πάντα πληρών.

Στην επιστολή του προς Εφεσίους, ο Παύλος ξεκαθαρίζει για μια ακόμη φορά ότι πιστεύει και κηρύττει τον ένα Θεό: *«Ένας Θεός και Πατέρας όλων, ο οποίος κυριαρχεί σε όλους, ενεργεί μέσα απ' όλους και κατοικεί μέσα σε όλους σας»*. (Προς Εφεσίους 4: 6)

Πόσο μεγάλη ενωτική αλήθεια εμπεριέχεται στα λόγια αυτά του Αποστόλου Παύλου! Υπάρχει μόνο ένας Θεός που είναι Πατέρας όλων: και των Χριστιανών, και των Μουσουλμάνων, και των Ιουδαίων, ακόμη και των ειδωλολατρών και των άθεων. Κατοικεί μέσα σε όλους και ενεργεί μέσα από όλους! Δεν υπάρχει κανένας άλλος επάνω από το Δημιουργό ή δίπλα του. Αυτά μας λέει ο Παύλος, και το πνεύμα συμμαρτυρεί μέσα μας, αρκεί να ελευθερώσουμε τον εαυτό μας από προκαταλήψεις.

Και σε ποιον πρέπει ν' αποδίδεται η δόξα και η λατρεία; Ιδού η απάντηση και πάλι από το στόμα του Παύλου: *«Εις δε τον Θεό και Πατέρα μας ας αποδίδεται η δόξα εις τους αιώνες των αιώνων»*. (Προς Φιλιππησίους 4: 20)

Στην Καθολική επιστολή του Ιακώβου βρίσκουμε επίσης αναφορές στον ένα Θεό: *«Συ πιστεύεις ότι ο Θεός είναι ένας. Καλά κάνεις. Και τα δαιμόνια το πιστεύουν αυτό και τρέμουν»*. (Ιακώβου 2: 19)

Δεν θα μπορούσε να είναι πιο σαφής ο Ιάκωβος. Ο Θεός είναι ένας! Σ' αυτόν ανήκει η δόξα, διότι απ' αυτόν πηγάζουν όλα.

Σε άλλο σημείο ο Ιάκωβος γράφει: *«Μην πλανάστε, αδελφοί μου αγαπητοί. Κάθε καλή προσφορά (δόσις) και κάθε τέλειο δώρο έρχεται από ψηλά, από τον Πατέρα του Φωτός, στον οποίο δεν υπάρχει αλλοίωση ούτε σκιά μεταβολής»*. (Ιακώβου 1: 16-17)

Ο Θεός, λοιπόν, είναι ένας, απ' αυτόν πηγάζουν όλα, και σ' αυτόν ανήκει η δόξα η τιμή και η προσκύνηση. Εάν κάποιος αναγνώστης έχει δυσκολία στο να συμφιλιώσει αυτή τη θεμελιώδη αλήθεια με τις θρησκευτικές παραδόσεις με τις οποίες γαλουχήθηκε, δεν έχει παρά να προσευχηθεί στο Θεό όπως ο Δαβίδ: *«Κύριε, δείξε μου τις οδούς σου και μάθε μου τα μονοπάτια τα δικά σου. Οδήγησέ με στην αλήθεια σου και δίδαξέ με, γιατί εσύ είσαι ο Θεός μου που με σώζεις· σ' εσένα ελπίζω όλη την ημέρα»*. (Ψαλμοί 24 [25]: 4-5)

Αν η προσευχή είναι ένθερμη και η επιθυμία για τη γνώση της Αλήθειας ειλικρινής, αν δεν υπάρχει προκατάληψη και φόβος, τότε θα λάβει την απάντηση από το ίδιο το πνεύμα μέσα του. Τόσο απλά είναι κάποια πράγματα που εμείς οι άνθρωποι έχουμε περιπλέξει...

IV. Ο Θεός είναι Σοφός

«Πόσο μεγάλα είναι τα έργα σου Κύριε! Έχεις κάνει τα πάντα με Σοφία· η γη είναι γεμάτη με τα δημιουργήματά σου». (Ψαλμοί 103 [104]: 24)

Πράγματι, όταν παρατηρούμε την τάξη, την ομορφιά και την αρμονία της δημιουργίας του Θεού, δεν μπορούμε παρά να ενώσουμε τη φωνή μας μ' εκείνη του Δαβίδ και να δοξάσουμε τον Κύριο για την άπειρη σοφία του.

Ο βασιλιάς Σολομών επίσης αναγνωρίζει τη σοφία του Θεού στις Παροιμίες του: *«Με τη Σοφία ο Κύριος θεμελίωσε τη γη, και με φρόνηση στερέωσε τους ουρανό»*. (Παρ. 3: 19)

Ακόμη κι αν έχουμε αναπάντητα ερωτήματα, πρέπει ταπεινά ν' αποδεχτούμε τους περιορισμούς του νου μας και να μην αμφιβάλλουμε για τη Σοφία του Δημιουργού μας.

Ο προφήτης Ιερεμίας επίσης διακηρύττει τη δύναμη και τη Σοφία του Θεού, που εκδηλώνεται μέσα από τα έργα του: *«Αυτός έκανε τη γη με τη δύναμή του, στερέωσε την οικουμένη με τη Σοφία του, και άπλωσε τους ουρανό με τη φρόνησή του»*. (Ιερεμίας 10:12)

Στο κεφάλαιο αυτό, με τα λίγα εδάφια που παρέθεσα, εδραιώνεται ότι οι συγγραφείς της Βίβλου πίστευαν σ' έναν αυθύπαρκτο Θεό, χωρίς αρχή και τέλος, που δημιούργησε το Σύμπαν με άπειρη Σοφία. Πίστευαν ότι ο Θεός είναι κυρίαρχος στη δημιουργία του, η ουσία του είναι πνευματική, και ότι είναι πανταχού παρών, διαπερνώντας τα πάντα.

Υπάρχουν πάμπολλα ακόμη εδάφια στη Βίβλο που επιβεβαιώνουν τα ανωτέρω, καθώς και πλείστα που μιλούν για τα άλλα χαρακτηριστικά του Θεού: παντοδύναμος, παντογνώστης, ελεήμων, πανάγιος, δίκαιος, αμερόληπτος, χορηγός και άλλα. Όμως, για τις ανάγκες τούτου του βιβλίου, θεωρώ ότι αρκούν αυτά που παρέθεσα.

Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι κάποιοι συγγραφείς της Βίβλου προχώρησαν στο να προβάλλουν στο Θεό και ανθρώπινες αδυναμίες, όπως θυμό, εκδικητικότητα, ζηλοτυπία, κλπ. Επαφίεται στον κάθε μελετητή της Βίβλου να προσεύχεται για σοφία και διάκριση ώστε να διαχωρίζει το 'σιτάρι' από το 'άχυρο' και το 'ψαχνό' από τα 'κόκαλα', κι έτσι να οικοδομείται πνευματικά από τα ιερά κείμενα και να μην αγριεύει.

Σε κάθε περίπτωση, είναι έξω από τη σκοπιά του πονήματος τούτου να παραθέσω εδάφια που περιγράφουν τ' αρνητικά χαρακτηριστικά που ενίοτε οι προφύτες απέδωσαν στο Θεό της Βίβλου, σκιαγραφώντας τον κατ' εικόνα και ομοίωση του ανθρώπου.

3. Οι θέσεις της Βίβλου για τον άνθρωπο

Το μονοπάτι για αληθινή πρόοδο – προσωπική, κοινωνική, εθνική ή οικουμενική – περνάει μέσα από την αυτογνωσία και αυτοσυνείδηση του ανθρώπου. Όσο πιο καλά γνωρίζουμε την αλήθεια για τον εαυτό μας, την πνευματική μας φύση, τη δυνατότητά μας για υπεροχή, και τον υψηλότερο σκοπό της ζωής, τόσο πιο κοντά βρισκόμαστε στο να πραγματώσουμε την εσωτερική γαλήνη, αληθινή αγάπη και ευτυχία.

Ποιοι είμαστε; Όλοι προσποιούμαστε ότι γνωρίζουμε. Πόσο κοντά όμως είναι η γνώση μας προς την αλήθεια; *“Γνώθι σ' αυτόν”*, προέτρεπαν οι αρχαίοι Έλληνες σοφοί· όμως πώς μπορούμε να γνωρίσουμε τους εαυτούς μας; Πώς καταπιάνεται κανείς μ' αυτό το έργο; Ποιος να γνωρίσει ποιον; Ποιος είναι το υποκείμενο και ποιος είναι το αντικείμενο της γνώσης;

Μια και σε τούτο το πόνημα έχω επιλέξει να περιοριστώ μόνο στη Βίβλο σαν πηγή γνώσης και βάση για στοχασμό, θα προσπαθήσω να συλλέξω πληροφορίες για τον άνθρωπο από εκεί. Όπως και με όλα τ' άλλα θέματα της μελέτης αυτής, θα εντοπίσουμε σχετικά εδάφια, τα οποία είναι σκορπισμένα εδώ κι εκεί μέσα στα κείμενα της Βίβλου, που ρίχνουν φως στη φύση του ανθρώπου.

Αυτό βεβαίως, δεν έγινε επειδή ο Θεός, για δικούς του λόγους, δεν ήθελε να μας αποκαλύψει όλη την Αλήθεια μονομιάς, αλλά επειδή οι άνθρωποι, ναι, ακόμη και οι μεγάλοι προφήτες, αντιλαμβάνονταν την αλήθεια λίγο-λίγο, κι έτσι τη μετέφεραν σ' εμάς στίχο-στίχο. Ας δούμε λοιπόν τι έχει να μας πει η Βίβλος για τον άνθρωπο.

I. Το ανθρώπινο πνεύμα

Ο άνθρωπος είναι θεϊκός, και η πιο σπουδαία 'τέχνη' που πρέπει να μάθει στη ζωή είναι η 'τέχνη' της αφύπνισης και ανάπτυξης της έμφυτης πνευματικής αρχής που είναι μέσα του.

Ας δούμε, λοιπόν, τι έχει να μας πει η Βίβλος περί αυτού. Πρώτα-πρώτα η Βίβλος δηλώνει ότι το υλικό που ο Θεός χρησιμοποίησε για να δημιουργήσει τον άνθρωπο ήταν χόμα που στη συνέχεια το ζωντάνεψε με την ίδια την αναπνοή του: *«Και έπλασε Κύριος ο Θεός τον άνθρωπο από χόματος εκ της γης· και εμφύσησε εις τους μκτήρας αυτού πνοή ζωής, και έγινε ο άνθρωπος ψυχή ζώσα».* (Γένεσις 2: 7)

Όστε το υλικό με το οποίο ο Θεός έκαμε τον άνθρωπο είναι χόμα. Όμως το χωματίνο αυτό σώμα, το *πήλινο δοχείο* όπως το αποκαλεί ο Απόστολος Παύλος, περικλείει μια ζωντανή ψυχή, το αποτέλεσμα της αναπνοής που εμφύσησε ο Θεός μέσα στα ρουθούνια του! Ήταν λοιπόν, επόμενο, ο άνθρωπος να μοιάζει στο Δημιουργό αφού ενσωματώνει ένα στοιχείο του: την θεϊκή αναπνοή! Αυτή, άλλωστε, ήταν και η πρόθεση του Θεού. Ένα άλλο εδάφιο το επιβεβαιώνει: *«Και είπε ο Θεός, “Ας κάμωμεν άνθρωπο κατ' εικόνα ημών, και καθ' ομοίωση” (...)*. (Γένεσις 1: 26)

Και σύμφωνα με την πρόθεση του Θεού ήταν και το αποτέλεσμά του: *«Και έκαμε ο Θεός τον άνθρωπο κατ' εικόνα αυτού· κατ' εικόνα Θεού έκαμε αυτόν· άρσεν και θήλυ έκαμε αυτούς».* (Γένεσις 1: 27)

Κατά τη Βίβλο, λοιπόν, οι άνθρωποι, τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες, έχουν δημιουργηθεί έτσι ώστε να μοιάζουν στο Θεό. Υπάρχουν και άλλα εδάφια της Γένεσης που το επιβεβαιώνουν, όπως, π.χ., τα δύο πρώτα εδάφια του 5^{ου} κεφαλαίου.

Ποιο είναι, όμως, το στοιχείο εκείνο στον άνθρωπο που τον κάνει να μοιάζει με το Θεό; Προφανώς αυτό δεν μπορεί να είναι το φθαρτό σώμα μας. Ασφαλώς και είναι το πνεύμα του ανθρώπου. Να τι λέει ο προφήτης Ησαΐας που το διευκρινίζει περαιτέρω: *«Αυτά, λέγει, Κύριος ο Θεός... Αυτός που δίνει την αναπνοή στους ανθρώπους της γης και πνεύμα σε όσους περιπατούν πάνω σ' αυτή».* (Ησαΐας 42: 5)

Από τα ανωτέρω εδάφια της Βίβλου συνάγεται ότι ο άνθρωπος είναι πνευματικό ον που ζει σ' ένα υλικό σώμα.

Η Καινή Διαθήκη επίσης μας λέει ότι ο άνθρωπος είναι το ανώτερο δημιούργημα πάνω στη γη, λίγο κατώτερος από τους αγγέλους:

«Τι είναι ο άνθρωπος, ώστε να θυμάσαι αυτόν, ή ο υιός του ανθρώπου, ώστε να επισκέπτεσαι αυτόν; Έκαμες αυτόν ολίγον τι κατώτερο των αγγέλων, με δόξα και τιμή στεφάνωσες αυτόν. Και έκανες αυτόν κύριο πάνω στα έργα των χειρών σου· υπέταξες τα πάντα κάτω από τα πόδια του». (Προς Εβραίους 2: 6-7)

Το γεγονός ότι ο Θεός έθεσε όλα τα δημιουργήματα κάτω από την κυριαρχία του ανθρώπου επιβεβαιώνεται από δύο ακόμη συγγραφείς της Βίβλου μέσα από τα επόμενα εδάφια:

«Και ο Θεός ευλόγησε αυτούς (τους πρωτόπλαστους) και τους είπε, “Να αυξάνεστε και να πληθαίνετε, και να γεμίσετε τη γη και να την κατακυριεύσετε· και να εξουσιάζετε πάνω στα ψάρια της

θάλασσας, και πάνω στα πτηνά του ουρανού, και πάνω σε κάθε ζώο κινούμενο επί της γης”». (Γένεσις 1: 28)

«Κατέστησες αυτόν κύριο πάνω στα έργα των χειρών σου· τα πάντα υπέταξες κάτω από τα πόδια του». (Ψαλμοί 8: 7 [6])

Εδραιώνεται, λοιπόν, από τη Βίβλο, ότι ο άνθρωπος είναι πλασμένος από χώμα, είναι πνευματικό ον, λίγο κατώτερος από τους αγγέλους, και του έχει δοθεί κυριαρχία πάνω σε όλα τ’ άλλα έμψυχα όντα της γης. Αφού, όμως, ο άνθρωπος είναι ανώτερος απ’ όλα τ’ άλλα δημιουργήματα και ο μόνος που έχει γίνει καθ’ ομοίωση Θεού, θα είναι και το μόνο δημιούργημα με ηθική συνείδηση. Και σα να μην έφτανε αυτό, η Βίβλος προχωράει ακόμη περισσότερο: *«Εγώ είπα, “θεοί είστε εσείς, και υιοί του Υψίστου πάντες”· εσείς όμως ως άνθρωποι αποθνήσκετε...”»* (Ψαλμοί 81 [82]: 6-7)

Δυστυχώς, ο άνθρωπος δεν έχει συνειδητοποιήσει τη θεϊκή του φύση, κι έτσι πεθαίνει αναλόγως...

Τι άλλες αρμοδιότητες έχει το πνεύμα του ανθρώπου; Το ακόλουθο εδάφιο μας δίνει την απάντηση: *«Λύχνος του Κυρίου είναι το πνεύμα του ανθρώπου, το οποίον διερευνά πάντα τα ενδόμυχα της καρδιάς».* (Παροιμίες 20: 27)

Προφανώς, το πνεύμα του ανθρώπου ενεργεί μέσα απ’ αυτό που ονομάζουμε συνείδηση, ελέγχοντας τα βάθη της καρδιάς του και καθοδηγώντας τον διακριτικά με μια σιγανή ήρεμη φωνή στο δρόμο που πρέπει να ακολουθήσει. Μ’ άλλα λόγια, η συνείδηση είναι η εκδήλωση του ανθρώπινου πνεύματος, το οποίο είναι το φως, ο *λύχνος* του Θεού, μια αχτίδα του Θεϊκού Πνεύματος μέσα μας.

Το ερώτημα που προκύπτει είναι: αυτός ο *λύχνος του Κυρίου* είναι πάντα αναμμένος ή έχουμε το χρέος να τον ανάβουμε εμείς οι ίδιοι και να διατηρούμε πάντα τη φλόγα του ζωντανή; Η απάντηση ίσως μπορεί να ψηλαφηθεί εάν παρομοιάσουμε το *λύχνο του Κυρίου* με λάμπα λαδιού: όταν τελειώνει το λάδι σε μια τέτοια λάμπα, το φως της ελαττώνεται μέχρι που σβήνει εντελώς. Το φυτίλι είναι πάντα εκεί αλλά χωρίς λάδι δεν μπορούμε να το ανάψουμε. Όταν το φως του “*λύχνου του Κυρίου*” είναι σβηστό, μιλάμε για κοιμισμένη συνείδηση.

Ποιο είναι, όμως, το λάδι που χρειάζεται το πνεύμα του ανθρώπου για να παραμένει ο *λύχνος* αυτός αναμμένος; Κι από πού προμηθεύεται κανείς το λάδι αυτό; Το επόμενο εδάφιο από τη Βίβλο μας δίνει μια νύξη: *«Βεβαίως υπάρχει πνεύμα στον άνθρωπο· όμως η πνοή του παντοκράτορος τον διδάσκει».* (Ιώβ 32: 8)

Η *έμπνευση* του Θεού, λοιπόν, φαίνεται πως είναι το λάδι που χρειάζεται ο *λύχνος*, δηλαδή το πνεύμα μας, για να διατηρείται φωτεινό και να ερευνά αποτελεσματικά τα ενδόμυχα του νου και της καρδιάς μας. Το πώς λαμβάνει κανείς αυτή την έμπνευση θα το βρει ο αναγνώστης σε επόμενα κεφάλαια.

Όμως, η αποστολή ενός φωτεινού ανθρώπινου πνεύματος δεν είναι μόνο να ερευνά την ψυχή μας και να μας δείχνει το σωστό μονοπάτι. Το πνεύμα του ανθρώπου είναι επίσης αστείρευτη πηγή δύναμης: *«Το (ακμαίο) πνεύμα του ανθρώπου υποστηρίζει την αδυναμία αυτού· αλλά το κατατεθλιμμένο πνεύμα ποιος μπορεί να ανορθώσει;»* (Παροιμίες 18: 14)

Αυτά είναι καλά νέα! Εάν το πνεύμα μας είναι δυνατό, τότε μπορεί να στηρίζει όλες τις αδυναμίες του ανθρώπου, είτε είναι ψυχικές είτε σωματικές. Μπορεί να θεραπεύσει το σώμα από ασθένειες και να ελευθερώσει την ψυχή από διάφορα δεσμά (πάθη). Ας μην ψάχνουμε, λοιπόν, μακριά. Ας μην αναζητούμε θεραπευτές έξω από μας, όταν ο μεγάλος *θεραπευτής* είναι μέσα μας!

Ας δούμε τώρα τι λέει η Καινή Διαθήκη για το πνεύμα του ανθρώπου: *«Το σώμα χωρίς το πνεύμα είναι νεκρό».* (Ιακώβου 2: 26α)

Προφανώς το πνεύμα είναι το στοιχείο εκείνο που δίνει ζωή στο σώμα.

Το πνεύμα του ανθρώπου, όμως, είναι συγχρόνως και η Θεϊκή αρχή μέσα στον άνθρωπο. Ο Ιησούς το αποκάλεσε “*Βασιλεία του Θεού*”. Να το σχετικό εδάφιο: *«Δεν έρχεται η βασιλεία του Θεού ούτως ώστε να παρατηρείται· ούτε θα πουν, “ιδού εδώ είναι”, ή “ιδού εκεί”. Διότι ιδού, η βασιλεία του Θεού είναι μέσα σας»*. (Κατά Λουκάν 17: 20β-21)

Αυτό το επιβεβαιώνει και ο Απόστολος Παύλος στην πρώτη επιστολή του προς τους Κορινθίους: *«Δεν γνωρίζετε ότι είστε ναός Θεού κι ότι το Πνεύμα του Θεού κατοικεί μέσα σας;»* (Α΄ Προς Κορινθίους 3: 16). Ωστε, λοιπόν, το ανθρώπινο σώμα είναι ο ναός του Θεού!

Συνεχίζοντας πάνω στο ίδιο θέμα, στη δεύτερη επιστολή του προς Κορινθίους, ο Απ. Παύλος γράφει: *«Αλλά έχουμε αυτόν το θησαυρό σε πήλινα σκεύη, για να είναι φανερό πως η υπερβολική δύναμη (του θησαυρού αυτού) είναι από το Θεό κι όχι από εμάς»*. (Β΄ Προς Κορινθίους 4: 7)

Πόσο μεγάλο, στ’ αλήθεια, πνευματικό θησαυρό κρατάμε στο σώμα μας, σ’ αυτό το *πήλινο σκεύος!*

Το μυστήριο είναι το ότι η θεϊκή αρχή μέσα μας, το πνεύμα μας, αυτός ο θησαυρός, χρειάζεται να τραφεί, και η τροφή του, μας λέει η Καινή Διαθήκη, έρχεται από το λόγο του Θεού: *«Ο δε (Ιησούς) αποκρίθηκε και είπε, “Είναι γραμμένο ότι ο άνθρωπος δεν θα ζήσει μόνο με άρτο, αλλά με κάθε λόγο που εξέρχεται από το στόμα του Θεού”»*. (Κατά Ματθαίον 4: 4)

Οι περισσότεροι άνθρωποι ταυτίζουν το πνεύμα του ανθρώπου με το νου. Όμως, σύμφωνα με το επόμενο εδάφιο της Βίβλου, φαίνεται πως πρόκειται για δύο διαφορετικά στοιχεία: *«Διότι ποιος από τους ανθρώπους γνωρίζει τα (του νου) του ανθρώπου εκτός από το πνεύμα του ανθρώπου που κατοικεί σε αυτόν; Έτσι και τα του Θεού ουδείς γνωρίζει παρά μόνο το Πνεύμα του Θεού»*. (Α΄ Προς Κορινθίους 2: 11)

Ωστε, λοιπόν, το πνεύμα του ανθρώπου είναι αυτό που γνωρίζει τις σκέψεις του νου. Το πνεύμα είναι ο *γνωρίζων*, ενώ ο νους με τα παράγωγά του, δηλαδή τις σκέψεις, είναι το αντικείμενο της γνώσης του πνεύματος. Υπάρχει κάποιος μέσα μας που, είτε τον αντιλαμβανόμαστε είτε όχι, συνεχώς διαβάζει και ελέγχει τις σκέψεις μας, και με μια σιγανή ήρεμη φωνή μας καθοδηγεί – προσπαθεί να μας καθοδηγήσει – στο σωστό δρόμο.

Πόσοι από μας, άραγε, και πόσο συχνά και σωστά διακρίνουμε αυτή τη σιγανή φωνή του πνεύματός μας; Και όταν είμαστε ήρεμοι αρκετά για να αντιληφθούμε τη φωνή της συνείδησης, πόσο συχνά την παίρνουμε στα σοβαρά και πράττουμε αναλόγως, ενάντια στις επιθυμίες και τις παρορμήσεις μας, και εις βάρος του νομιζόμενου συμφέροντός μας; Είναι σταθερή πεποίθησή μου ότι η πιο δύσκολη υπόθεση στην ανθρώπινη πνευματικότητα, και ιδιαίτερα για όποιον έχει θέσει στόχο ζωής το να πορεύεται σύμφωνα με τις αρχές του Θεού, είναι το να διακρίνει καθαρά αυτή την εσωτερική φωνή.

Ο Απόστολος Παύλος αποκαλεί το πνεύμα, “*εσωτερικό άνθρωπο*” που χρειάζεται ενδυνάμωση. *«Παρακαλώ το Θεό... να ενισχύσει δυναμικά τον εσωτερικό σας άνθρωπο δια του Πνεύματός του»*. (Προς Εφεσίους 3: 14,16)

Ωστε, λοιπόν, ο *εσωτερικός* μας *άνθρωπος*, για να ενδυναμώνεται, εκτός από το λόγο του Θεού με τον οποίο πρέπει να τρέφεται, χρειάζεται την προσευχή και την επικοινωνία με το Θεό.

Τα καλά νέα είναι ότι αυτός ο *εσωτερικός άνθρωπος*, αντίθετα με ό,τι συμβαίνει με το σώμα μας, δεν γερνάει! Μάλιστα, μέσω πίστης στο Θεό και εναρμόνισης με τις θείες αρχές, το πνεύμα ανανεώνεται συνεχώς.

Να τι λέει ο Απόστολος Παύλος: *«Δια τούτο εμείς δεν αποκάμνομε· διότι αν και ο εξωτερικός άνθρωπος φθείρεται, ο εσωτερικός ανανεώνεται καθημερινά»*. (Β΄ Προς Κορινθίους 4: 16)

Πόσο παρήγορο είναι να γνωρίζουμε ότι υπάρχει κάτι πολύτιμο μέσα μας που δεν φθείρεται όσο μεγαλώνουμε!

II. Η ανθρώπινη ψυχή

Υπάρχει ακόμη ένα άλλο στοιχείο στο ανθρώπινο σώμα το οποίο η Βίβλος διαχωρίζει από το πνεύμα, αν και το όρια είναι δυσδιάκριτα. Ο άνθρωπος έχει επίσης ψυχή. Στην Παλαιά Διαθήκη κυρίως, αλλά και στην Καινή, συχνά χρησιμοποιούνται οι λέξεις ψυχή και καρδιά αντί για τη λέξη πνεύμα, κι έτσι καθίσταται ακόμη δυσκολότερο να τα ξεχωρίσουμε. Για παράδειγμα, στο εδάφιο, *«Η χαρούμενη καρδιά είναι ένα καλό ιατρικό, αλλά το θλιμμένο πνεύμα αποξηραίνει τα οστά»* (Παροιμίες 17: 22), ο μελετητής τείνει να συμπεράνει ότι 'καρδιά' και 'πνεύμα' είναι το ίδιο πράγμα.

Παρομοίως, στο εδάφιο, *«Η ψυχή μου διψάει για το Θεό, το ζωντανό Θεό· τότε θα έλθω να εμφανιστώ μπροστά στο Θεό;»* (Ψαλμοί 41: 3 [42: 2]), ο Δαβίδ αναφέρεται μάλλον στο πνεύμα του. Διότι από άλλα εδάφια της Βίβλου είναι φανερό ότι το πνεύμα μας επιθυμεί να ενωθεί με το Πνεύμα του Θεού· πράγματι, το πνεύμα μας κράζει *«Αββά, ο Πατήρ!»* (Μάρκ. 14: 36, Ρωμ. 8: 15, Γαλ. 4: 6). Κι ενώ το πνεύμα μας επιθυμεί την παρουσία του Θεού, η ψυχή μάλλον ωθεί τον άνθρωπο μακριά απ' αυτόν, επιδιώκοντας την ικανοποίηση των αισθήσεων και των σαρκικών επιθυμιών.

Ποια είναι λοιπόν η ψυχή; Από αυτά που μας λέει η Βίβλος, συμπεραίνουμε ότι η ψυχή είναι το όργανο μέσω του οποίου ο άνθρωπος σχετίζεται με τον υλικό κόσμο· είναι η ουσία της προσωπικότητάς μας η οποία εκφράζεται μέσα από τη θέληση, τα συναισθήματα και το νου, παρόλο που ο νους, σε κάποιο βαθμό, σχετίζεται κι αυτός με το πνεύμα. Όπως προείπα, αυτό είναι ένα πεδίο όπου η οριακή γραμμή μεταξύ πνεύματος και ψυχής δεν είναι εύκολα διακριτή, και ο ερευνητής χρειάζεται αποκάλυψη από το Πνεύμα του Θεού και το γραπτό λόγο του Θεού για να διακρίνει μεταξύ αυτών.

Αξίζει να διαλογιστούμε για λίγο πάνω στα επόμενα λόγια του Αποστόλου Παύλου από την προς Εβραίους επιστολή του: *«Διότι ο λόγος του Θεού είναι ενεργός και δραστικός, πιο κοφτερός κι από κάθε δίκιο μαχαίρι, που εισχωρεί βαθιά μέχρι διαιρέσεως της ψυχής από το πνεύμα, των οστών από τους μυελούς, και κρίνει τους διαλογισμούς και τις προθέσεις της καρδιάς»*. (Προς Εβραίους 4: 12)

Εδώ η λέξη 'καρδιά' χρησιμοποιείται αντί της λέξης 'ψυχή'. Διότι η ψυχή είναι εκείνη που διαλογίζεται (με το νου) και έχει επιθυμίες. Ο Απ. Παύλος μας λέει ότι για να διακρίνουμε σωστά αν οι σκέψεις και επιθυμίες της καρδιάς μας είναι σε αρμονία με τις αρχές του πνεύματος, χρειαζόμαστε το λόγο του Θεού, όπως έχει αποκαλυφθεί μέσα από τους προφήτες και τους Μύστες στις άγιες Γραφές.

Η Καινή Διαθήκη είναι πολύ σαφής και ξεκάθαρη για την τρισυπόστατη φύση του ανθρώπου. Ιδού ένα πιο καθοριστικό εδάφιο πάνω στο θέμα αυτό:

«Είθε ο Θεός της Ειρήνης να σας αγιάσει παντελώς, ώστε ολόκληρο το πνεύμα, η ψυχή και το σώμα σας να διατηρηθούν άμεμπτα στην παρουσία του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού». (Α' Προς Θεσσαλονικείς 5: 23)

Η Βίβλος επίσης μας λέει ότι η ψυχή του ανθρώπου χρειάζεται σωτηρία και ανάπαυση, και αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο σε επικοινωνία με το Θεό. Ας δούμε τι έγραψε ο προφητάναξ Δαβίδ:

«Δεν θα υποταχθεί στο Θεό η ψυχή μου; Απ' αυτόν πηγάζει η σωτηρία μου. (...) Αλλά συ, ψυχή μου, βρες ανάπαυση εις τον Θεό· διότι απ' αυτόν κρέμεται η ελπίδα μου». (Ψαλμοί 61: 2,6 [62: 1,5])

Σε εδάφια από τον επόμενο ψαλμό διαβάζουμε: *«Διότι μέγα το έλεός σου υπέρ της ζωής· τα χείλη μου θα σε επαινούν. Έτσι θα σ' ευλογώ στη ζωή μου και στ' όνομά σου θα υψώνω τα χέρια μου. Η ψυχή μου θα χορτάσει όπως με λίπος και μυελό· και το στόμα μου θα σε δοξάζει με χείλη αγαλλίασης».* (Ψαλμοί **62: 4-6** [63: 3-5])

Προφανώς ο Δαβίδ έχει κατανοήσει μέσω εμπειρίας ότι δοξάζοντας το Θεό η ψυχή του έβρισκε τροφή και πληρότητα. Στ' αλήθεια, η λατρεία του Θεού είναι η καλύτερη τροφή για την ψυχή. Όμως, όταν προσκολλάται κανείς στο θέλημα του Θεού και στις αρχές του, αυτό είναι ακόμη καλύτερο. Όταν η ψυχή μας κλίνει προς το Θεό, τότε ο Θεός θα μας στηρίξει: *«Προσκολλήθηκε η ψυχή μου σ' εσένα· η δεξιά σου με υποστήριξε».* (Ψαλμοί **62-9** [63: 8])

Σχετικά με την αθανασία της ψυχής ο Ιησούς είπε: *«Και μη φοβηθείτε εκείνους που μπορούν να σκοτώσουν το σώμα αλλά δε μπορούν να σκοτώσουν την ψυχή· μάλλον να φοβάστε εκείνον που μπορεί να καταστρέψει τόσο το σώμα όσο και την ψυχή».* (Κατά Ματθαίον 10: 28)

Φαίνεται, λοιπόν, ότι και η ψυχή μας είναι θνητή. Στην Αποκάλυψη υπάρχει αναφορά στο “δεύτερο θάνατο”, εκείνον της ψυχής: *«Αυτός που έχει αντί ας ακούσει τι λέγει το Πνεύμα προς τις Εκκλησίες: εκείνος που υπερνικά δεν θα αδικηθεί από το δεύτερο θάνατο».* (Αποκάλυψη 2: 11)

Προφανώς αυτός ο *δεύτερος θάνατος* αφορά το θάνατο της ψυχής. Σχετικά με το πώς μπορεί αυτός ο *δεύτερος θάνατος* ν' αποφευχθεί, θα εξετάσουμε περισσότερα Βιβλικά εδάφια στο κεφάλαιο περί *σωτηρίας* του βιβλίου τούτου.

Εδώ πρέπει να τονίσω ότι ίσως χρειαστεί να παραθέσω ορισμένα εδάφια περισσότερες από μια φορές, αφού τα θέματα συχνά επικαλύπτουν σε κάποιο βαθμό το ένα το άλλο, ακριβώς όπως οι πνευματικές λειτουργίες επικαλύπτουν εν μέρει τις ψυχικές.

III. Το ανθρώπινο σώμα

Το σώμα του ανθρώπου είναι **θνητό**. Αυτό είναι μια πικρή αλήθεια που όλοι γνωρίζουμε και δεν χρειαζόμαστε τις Γραφές για να μας το επαληθεύσουν. Σε κάθε περίπτωση, ας δούμε κάποια εδάφια σχετικά με το θέμα:

«Όλα πηγαινούν στο ίδιο μέρος· όλα έγιναν από χώμα και όλα επιστρέφουν στο χώμα». (Εκκλησιαστής 3: 20)

Όμως, στο επόμενο εδάφιο ο Εκκλησιαστής αναρωτιέται τι συμβαίνει με το πνεύμα του ανθρώπου, εννοώντας μάλλον την ψυχή: *«Ποιος γνωρίζει εάν το πνεύμα του ανθρώπου ανεβαίνει άνω και το πνεύμα του ζώου εάν κατεβαίνει κάτω στη γη;»* (Εκκλησιαστής 3: 21)

Σε άλλο πάλι κεφάλαιο, ο Εκκλησιαστής φαίνεται να είναι σίγουρος για το τι συμβαίνει στο πνεύμα του ανθρώπου μετά το θάνατο: *«Και το χώμα (σώμα) θα επιστρέψει στη γη από την οποία προήλθε, ενώ το πνεύμα θα επιστρέψει στο Θεό ο οποίος το έδωσε».* (Εκκλησιαστής 12: 7)

Ωστε, λοιπόν, ενώ το σώμα είναι θνητό, το πνεύμα, που είναι εκ της ουσίας του Θεού, είναι αθάνατο, όπως και ο Θεός.

Ο Απόστολος Παύλος επιβεβαιώνει ότι ενώ το ορατό σώμα είναι προσωρινό, το αόρατο, δηλαδή ο *εσωτερικός άνθρωπος* ή *πνεύμα*, είναι αθάνατο:

«Εμείς δεν προσβλέπουμε στα ορατά αλλά στα μη ορατά. Διότι αυτά που είναι ορατά είναι προσωρινά, ενώ αυτά που είναι αόρατα είναι αθάνατα». (Β' Προς Κορινθίους 4: 18)

Παρόλ' αυτά, έχουμε υποχρέωση να φροντίζουμε το ορατό και προσωρινό μας σώμα, αυτό το *πήλινο δοχείο*, όπως το ονομάζει η Γραφή, διότι είναι το όχημα μέσω του οποίου γνωρίζουμε το

Θεό και πραγματώνουμε το θείο σκοπό σ' αυτή τη ζωή. Όπως μας λέει Απόστολος Παύλος, το *πήλινο δοχείο* είναι ο *ναός του Θεού*.

«Δεν γνωρίζετε ότι είστε ναός του Θεού, κι ότι το Πνεύμα του Θεού κατοικεί μέσα σας;» (Α' Προς Κορινθίους 3: 16)

Ο Απ. Παύλος δεν κουραζόταν να θυμίζει στους Κορινθίους ότι το σώμα τους είναι *ναός του Θεού*. (Α' Κορ. 6: 19, Β' Κορ. 6: 16)

Φαίνεται ότι οι Κορίνθιοι ήταν επιρρεπείς προς την ακολασία...

4. Ο Χριστός της Καινής Διαθήκης

“Χριστός” σημαίνει “κεχρισμένος”. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο Ιησούς ήταν κεχρισμένος από το Άγιο Πνεύμα για να επιτελέσει τα έργα του Θεού. Εάν το χρίσμα έλαβε χώρα κατά το βάπτισμά του στον Ιορδάνη ποταμό ή κατά το τέλος της 40ήμερου νηστείας και προσευχής του στην έρημο, όπου υπερνίκησε όλους τους πειρασμούς, δε μπορούμε να είμαστε βέβαιοι. Προσωπικά πιστεύω ότι συνέβη το δεύτερο.

Εκείνο για το οποίο είμαστε βέβαιοι είναι πως όταν κάποιος είναι κεχρισμένος από το Θεό, τότε ο λόγος του είναι προφητικός κι έχει τη δύναμη να κάνει θαύματα. Πράγματι ο Ιησούς ήταν κεχρισμένος, δηλαδή βαπτισμένος *«με το Άγιο Πνεύμα και με φωτιά»*, δηλαδή με υπερφυσική ενέργεια.

Ας δούμε τι λέει η Καινή Διαθήκη για τα χαρακτηριστικά και τις αρμοδιότητες που αποδίδουν οι Χριστιανοί στον Ιησού.

I. Γεννημένος από Παρθένο

Το ότι ο Ιησούς γεννήθηκε από παρθένο είναι θεμελιώδες άρθρο του Χριστιανικού Συμβόλου της Πίστεως. Οι Χριστιανοί όλων των ομολογιών πιστεύουν ότι ο πατέρας του Ιησού είναι το Άγιο Πνεύμα και ισχυρίζονται ότι εάν δεν πιστεύει κάποιος σε τούτο το δόγμα, ακόμη κι αν ακολουθεί τη διδασκαλία του Ιησού στη ζωή του, βρίσκεται εκτός της κιβωτού της χριστιανικής σωτηρίας.

Η πίστη στην εκ παρθένου γέννηση του Ιησού, εκτός του ότι είναι αφύσικη και αναπόδεικτη, σκανδαλίζοντας τον ειλικρινή αναζητητή της αλήθειας, έχει και σοβαρές αρνητικές παρενέργειες στη ζωή του πιστού. Η κυριότερη είναι η παραδοχή ότι εμείς που γεννηθήκαμε από φυσικούς γονείς και όχι από το Άγιο Πνεύμα είναι αδύνατο να μιμηθούμε τον Ιησού και δεν μπορούμε να κάνουμε έργα παρόμοια με τα δικά του.

Ας δούμε όμως μήπως και η ίδια η Βίβλος διαψεύδει το δόγμα αυτό. Αξίζει να διαλογιστούμε πάνω στα επόμενα εδάφια:

«ΚΑΙ η γέννηση του Ιησού Χριστού ήταν ως εξής: Αφού η μητέρα του Μαρία αρραβωνιάστηκε με τον Ιωσήφ, πριν συνενρευθούν, κατέστη έγκυος από το Άγιο Πνεύμα». (Κατά Ματθαίον 1:18)

Με άλλα λόγια, ο Ιησούς δεν ήταν γόνος του Ιωσήφ. Παρόλα αυτά όμως, ο ίδιος Ευαγγελιστής Ματθαίος, στα προηγούμενα εδάφια του ίδιου κεφαλαίου εκθέτει το γενεαλογικό δέντρο του Ιησού για ν' αποδείξει ότι ήταν υιός Δαβίδ, κι έτσι να επαληθευτεί η σχετική προφητεία. Δύο τινά μπορεί να συμβαίνουν: ή ο Ματθαίος είναι αναξιόπιστος ή το ως άνω εδάφιο προστέθηκε αργότερα, όταν είχε ήδη συνταχθεί το Σύμβολο της Πίστεως. Ας δούμε την κατά Ματθαίον γενεαλογία του Ιησού:

*«BIBΛΙΟ της γενεαλογίας του Ιησού Χριστού, γιου του Δαβίδ, γιου του Αβραάμ. Ο Αβραάμ γέννησε τον Ισαάκ· και ο Ισαάκ γέννησε τον Ιακώβ· και ο Ιακώβ γέννησε τον Ιούδα και τους αδελφούς του· και ο Ιούδας γέννησε τον Φαρές και τον Ζαρά από τη Θάμαρ· και ο Φαρές γέννησε τον Εσρώμ· και ο Εσρώμ γέννησε τον Αράμ· (...). Και ο Ελιούδ γέννησε τον Ελεάζαρ· και ο Ελεάζαρ γέννησε τον Ματθάν· και ο Ματθάν γέννησε τον Ιακώβ· και **ο Ιακώβ γέννησε τον Ιωσήφ, τον άνδρα της Μαρίας, από την οποία γεννήθηκε ο Ιησούς, που λέγεται Χριστός**».* (Κατά Ματθαίον 1: 1-3, 15-16)

Ωστε λοιπόν για να επαληθευτεί η Γραφή που θέλει τον Χριστό να είναι «Υιός Δαβίδ», πρέπει ο Ιησούς να είναι ο φυσικός υιός του Ιωσήφ. Διαφορετικά ο Ευαγγελιστής θα έπρεπε να παραθέσει το γενεαλογικό δένδρο της μητέρας του Μαρίας και να δείξει ότι εκείνη καταγόταν από τον Δαβίδ. Επομένως η ίδια η Γραφή αντιστρατεύεται το χριστιανικό δόγμα της εκ παρθένου γέννησης του Ιησού!

Τα πράγματα γίνονται ακόμη χειρότερα με το γενεαλογικό δέντρο του Ιησού που παραθέτει ο Ευαγγελιστής Λουκάς. Η ασυμφωνία αρχίζει ακόμη και με τον πατέρα του Ιωσήφ! Ιδού το σχετικό εδάφιο: *«Κι αυτός ο Ιησούς άρχιζε να είναι περίπου 30 χρόνων, ο οποίος ήταν - καθώς νομιζόταν - **γιος του Ιωσήφ, του Ηλί, του Ματθάτ, του Λεβί, του Μελχί, του Ιαννά, του Ιωσήφ, του Ματταθία, του Αμών, του Ναούμ, του Εσλί, του Ναργαί, (...)**».* (Κατά Λουκάν 3: 23-38)

Τι να πιστέψει λοιπόν ο αναζητητής της αλήθειας όταν η αξιοπιστία του γενεαλογικού δένδρου του Ιησού υπονομεύεται από τους ίδιους τους δύο ευαγγελιστές που το περιγράφουν;

Σε άλλη περίπτωση βλέπουμε ακόμη και την ίδια τη μητέρα του Ιησού να έχει ‘ξεχάσει’ το μήνυμα του Αρχάγγελου Γαβριήλ ότι δια του Αγίου Πνεύματος θα γεννούσε υιό που θα ονομαζόταν «Υιός του Υψίστου»:

«Το δε παιδί αύζανε, και δυναμωνόταν στο πνεύμα, γεμίζοντας με σοφία· και η χάρη Θεού ήταν επάνω του. Και οι γονείς του πήγαιναν κάθε χρόνο στην Ιερουσαλήμ κατά τη γιορτή του Πάσχα. Και όταν έγινε δώδεκα χρόνων, αφού είχαν ανέβει στα Ιεροσόλυμα, σύμφωνα με τη συνήθεια της γιορτής, και τελείωσαν τις ημέρες, ενώ αυτοί επέστρεφαν, το παιδί, ο Ιησούς, είχε μείνει πίσω στην Ιερουσαλήμ· και δεν κατάλαβε ο Ιωσήφ και η μητέρα του.

Νομίζοντας, όμως, ότι ήταν στη συνοδεία, ήρθαν μιας ημέρας δρόμο· και τον αναζητούσαν ανάμεσα στους συγγενείς και τους γνώριμους.

Και επειδή δεν τον βρήκαν, ζαναγύρισαν στην Ιερουσαλήμ αναζητώντας τον.

*Και ύστερα από τρεις ημέρες τον βρήκαν μέσα στο ιερό να κάθεται ανάμεσα στους δασκάλους, και να τους ακούει, και να τους ρωτάει. Και όλοι όσοι τον άκουγαν έμεναν εκστατικοί για τη σύνεση και τις απαντήσεις του. Και όταν τον είδαν, έμειναν έκπληκτοι· και η μητέρα του είπε σ' αυτόν: **“Παιδί μου, γιατί μας έκανες αυτό το πράγμα; Ιδού, ο πατέρας σου και εγώ σε αναζητούσαμε με οδύνη”**. Και τους είπε: **“Γιατί με αναζητούσατε; Δεν ξέρετε ότι πρέπει να είμαι στα πράγματα του Πατέρα μου;”***

Κι αυτοί δεν κατάλαβαν τον λόγο, που τους μίλησε». (Κατά Λουκάν 2: 40-50)

Ωστε λοιπόν η Μαρία και ο Ιωσήφ δεν κατάλαβαν τι τους έλεγε ο Ιησούς! Μα ήταν τόσο δύσκολο να μαντέψουν για ποιον ‘Πατέρα’ τους μιλούσε, όταν και οι δυο γνώριζαν την υπερφυσική σύλληψη του Ιησού δια του Αγίου Πνεύματος; Αλλά και ο δωδεκάχρονος Ιησούς, που ήταν γεμάτος σοφία, όπως μας λέει η Γραφή, δεν μπορούσε να φανταστεί ότι οι γονείς του θα ανησυχούσαν με την τριήμερη εξαφάνισή του; Δεν μπορούσε να τους έχει ενημερώσει εξ αρχής ότι θα μείνει πίσω διότι έπρεπε να ασχοληθεί με τα του ‘Πατέρα’ του;

Ας δούμε όμως περισσότερα εδάφια πάνω στο θέμα:

«Και την επόμενη ημέρα, ο Ιησούς θέλησε να βγει στη Γαλιλαία· και βρίσκει τον Φίλιππο, και του λέει: Ακολούθα με. Και ο Φίλιππος ήταν από τη Βηθσαϊδά, από την πόλη του Ανδρέα και του Πέτρου. Ο Φίλιππος βρίσκει τον Ναθαναήλ, και του λέει: Βρήκαμε εκείνον τον οποίο ο Μωυσής έγραψε μέσα στον νόμο και οι προφήτες, τον Ιησού, τον υιό του Ιωσήφ, αυτόν από τη Ναζαρέτ». (Κατά Ιωάννην 1: 44-46)

Ο Φίλιππος καταγόταν από την πόλη του Ανδρέα του πρωτόκλητου και του Πέτρου, οι οποίοι είχαν ήδη ακολουθήσει τον Ιησού ως τον αναμενόμενο Μεσσία, όπως διαβάζουμε στο εδάφιο 42 του ίδιου κεφαλαίου. Θα γνώριζε ασφαλώς ότι ο Ιησούς είχε συλληφθεί από το Άγιο Πνεύμα, αν αυτή ήταν η αλήθεια.

Τι είπε όμως στο Ναθαναήλ; Βρήκαμε το γιο του Ιωσήφ! Προφανώς ο Μεσσίας (κεχρισμένος) που ανέμεναν θα ήταν ένας άνθρωπος, γεννημένος από φυσικούς γονείς.

Να μια ακόμη περίπτωση που επιβεβαιώνεται ότι ο Ιωσήφ θεωρείτο ο φυσικός πατέρας του Ιησού:

«Οι Ιουδαίοι, λοιπόν, γόγγυζαν γι' αυτόν, επειδή είπε: “Εγώ είμαι ο άρτος, που κατέβηκε από τον ουρανό”· και έλεγαν: “Δεν είναι αυτός ο Ιησούς, ο γιος του Ιωσήφ, του οποίου εμείς γνωρίζουμε τον πατέρα και τη μητέρα; Πώς, λοιπόν, αυτός λέει, ‘κατέβηκα από τον ουρανό;’”» (Κατά Ιωάννην 6: 41-42)

Προφανώς οι Ιουδαίοι γνώριζαν ποιος ήταν ο φυσικός πατέρας του Ιησού. Είναι αδύνατο να πιστέψουμε ότι ο Ιωσήφ προσποιούνταν πως είναι ο πατέρας του Ιησού όταν γνώριζε ότι ο γιος της Μαρίας είχε συλληφθεί από το Άγιο Πνεύμα. Ακόμη κι αν είχε λόγους να το κρατήσει μυστικό όταν ο Ιησούς ήταν παιδί, θα έπρεπε ν' αποκαλύψει την αλήθεια τώρα που ο Ιησούς είχε αρχίσει το προφητικό του έργο και προσπαθούσε να πείσει τους Ιουδαίους για τη θεία αποστολή του.

Είναι εκπληκτικό ότι οι σύγχρονοι του Ιησού Ιουδαίοι δε γνώριζαν τίποτα για τη θαυματουργική σύλληψή του και το ανακάλυψαν οι Έλληνες και οι Ρωμαίοι κάπου τρεις αιώνες αργότερα!

Όμως υπάρχουν κι άλλα εδάφια της Καινής Διαθήκης από τα οποία καταρρίπτεται και το “αιεπάρθενο” της Μαρίας:

«Και καθώς ο Ιησούς τελείωσε αυτές τις παραβολές, αναχώρησε από εκεί.

Και όταν ήρθε στην πατρίδα του, τους δίδασκε στη συναγωγή τους, ώστε εκπλήττονταν και έλεγαν: Από πού προέρχεται σ' αυτόν αυτή η σοφία και οι δυνάμεις; Αυτός δεν είναι ο γιος του μαραγκού; Η μητέρα του δεν λέγεται Μαρία, και οι αδελφοί του Ιάκωβος και Ιωσήφ και Σίμωνας και Ιούδας; Και οι αδελφές του δεν είναι όλες κοντά μας; Από πού, λοιπόν, προέρχονται σ' αυτόν όλα αυτά; Και σκανδαλίζονταν μ' αυτόν. Και ο Ιησούς τους είπε: “Δεν υπάρχει προφήτης χωρίς τιμή παρά μονάχα στην πατρίδα του και στο σπίτι του”. Και δεν έκανε εκεί πολλά θαύματα εξαιτίας της απιστίας τους». (Κατά Ματθαίον 13: 53-58)

Ωστε ο Ιησούς ήταν γιος του μαραγκού Ιωσήφ και της Μαρίας και είχε αδελφια και αδελφές! Επομένως η Μαρία δεν παρέμεινε “αιεπάρθενος”, όπως πιστεύουν οι Χριστιανοί.

Υπάρχουν όμως κι εκείνοι που για να στηρίξουν το αιεπάρθενο χωρίς ν' απορρίψουν τη Γραφή ισχυρίζονται ότι ναι μεν ο Ιησούς είχε αδελφια, αλλά αυτά ήταν παιδιά του Ιωσήφ από προηγούμενο γάμο! Δηλαδή ο Θεός δεν έβρισκε καταλληλότερο σύζυγο για να προστατέψει τη Μαρία, παρά έναν πολύτεκνο χήρο με πολλές σκοτούρες και ευθύνες, και προφανώς κάποιας ηλικίας! Αλλά και αυτόν τον ισχυρισμό απορρίπτει η Γραφή:

«ΚΑΙ η γέννηση του Ιησού Χριστού ήταν ως εξής: Αφού η μητέρα του Μαρία αρραβωνιάστηκε με τον Ιωσήφ, πριν συννευρεθούν, έμεινε έγκυος από το Άγιο Πνεύμα. Και ο άνδρας της, ο Ιωσήφ, επειδή ήταν δίκαιος, και μη θέλοντας να την εκθέσει δημόσια, θέλησε να τη διώξει κρυφά.

*Και ενώ αυτός τα συλλογίστηκε αυτά, ξάφνου, ένας άγγελος του Κυρίου, παρουσιάστηκε σ' αυτόν σε όνειρο, λέγοντας: Ιωσήφ, γιε του Δαβίδ, μη φοβηθείς να παραλάβεις τη Μαριάμ, τη γυναίκα σου· επειδή αυτό που γεννήθηκε μέσα της είναι από το Άγιο Πνεύμα· (...). Και όταν ο Ιωσήφ σηκώθηκε από τον ύπνο, έκανε όπως τον πρόσταξε ο άγγελος του Κυρίου· και πήρε τη γυναίκα του. **Και δεν τη γνώρισε μέχρις ότου γέννησε τον πρωτότοκο γιο της· και αποκάλεσε το όνομά του ΙΗΣΟΥ**». (Κατά Ματθαίον 1: 18-25)*

Ωστε λοιπόν ο Ιωσήφ δεν “**γνώρισε**” τη Μαρία, δηλαδή δεν συνευρέθηκε μαζί της **μέχρις ότου** γέννησε τον πρωτότοκο γιο της! Το οποίο σημαίνει ότι κατόπιν συνευρέθηκε και γέννησε τ' αδέρφια και τις αδελφές του στα οποία αναφέρονταν οι συμπατριώτες του Ιησού, όπως είδαμε προηγουμένως. (Κατά Ματθαίον 13: 53-58)

II. Ο Χριστός ως “Υιός Θεού”

Οι κύριες Χριστιανικές ομολογίες πιστεύουν ότι ο Χριστός είναι ο **μονογενής Υιός του Θεού**. Αυτό είναι θεμελιώδες άρθρο του Συμβόλου της Πίστεως. Η πρώτη φορά που βρίσκουμε τον όρο **Υιός του Θεού** στην Καινή Διαθήκη είναι στο κατά Λουκάν Ευαγγέλιο, κεφάλαιο 1 και εδάφιο 35:

*«Και αποκριθείς ο άγγελος είπε προς αυτήν· Πνεύμα Άγιο θα έλθει πάνω σου, και δύναμη του Υψίστου θα σε επισκιάσει· δια τούτο και το άγιο που θα γεννηθεί από σένα **θα ονομαστεί Υιός Θεού**».*

Αξίζει να προσέξουμε ότι από το **Υιός Θεού** λείπει το άρθρο που θα παρέπεμπε στη μοναδικότητα του Ιησού ως υιού του Θεού. Το αρχαίο κείμενο έχει ως εξής: *«Και αποκριθείς ο άγγελος είπεν αυτή: πνεύμα άγιον επελεύσεται επί σε και δύναμις Υψίστου επισκιάσει σοι· διο και το γεννώμενον εκ σου άγιον **κληθήσεται υιός θεού**».*

Ωστε ο Ιησούς **θα αποκαλείτο** “**υιός Θεού**” και όχι “**Υιός του Θεού ο μονογενής**”. Προσέξτε το ρήμα **«κληθήσεται»** (θα ονομαστεί). Επίσης το ‘υιός’ δεν είναι γραμμένο με κεφαλαίο. Έχει σημασία αυτό, και δεν μπορεί να είναι λάθος εκ παραδρομής σ’ ένα τόσο σοβαρό για το Χριστιανισμό θέμα.

Ας εξετάσουμε τώρα άλλα εδάφια της Γραφής για να δούμε εάν ο όρος “**υιός θεού**” ήταν συνηθισμένος στη Βίβλο.

«Και ο Κύριος είπε στον Μωυσή στη (χώρα) Μαδιάμ: Πήγαινε, επίστρεψε στην Αίγυπτο· επειδή πέθαναν όλοι οι άνθρωποι εκείνοι που ζητούσαν την ψυχή σου.

*(...) Και ο Κύριος είπε στον Μωυσή: Όταν πας και επιστρέψεις στην Αίγυπτο, πρόσεξε να κάνεις μπροστά στον Φαραώ όλα τα θαυμάσια, που έδωσα στο χέρι σου· (...) και θα πεις στον Φαραώ: **Τάδε λέγει ο Κύριος· υιός μου είναι, πρωτότοκός μου, ο Ισραήλ· και σε σένα λέω: Εξαπόστειλε το λαό μου για να με λατρεύσει...**». (Εξοδος 4: 19-23)*

Εδώ βλέπουμε ότι ο λαός του Ισραήλ ονομάζεται “**υιός**” του Κυρίου, και μάλιστα πρωτότοκος. Υπάρχουν και άλλα εδάφια της Παλαιάς Διαθήκης που το επιβεβαιώνουν:

*«Εσείς είστε **υιοί του Κυρίου του Θεού σας**· (...). Επειδή είσαι λαός άγιος στον Κύριο το Θεό σου· και ο Κύριος σε εξέλεξε για να είσαι σ’ αυτόν λαός εκλεκτός, περισσότερο από όλα τα έθνη που είναι **επάνω στη γη**». (Δευτερονόμιο 14: 1-2)*

Ωστε ο Κύριος διάλεξε το λαό του Ισραήλ να είναι λαός άγιος, εκλεκτός περισσότερο από όλα τα έθνη της γης, να είναι “**υιοί**” του Θεού.

*«Και εκείνη τη νύχτα έγινε λόγος του Κυρίου προς τον Νάθαν, λέγοντας: Πήγαινε, και πες στον δούλο μου τον Δαβίδ: (...) Αφού συμπληρωθούν οι ημέρες σου, και κοιμηθείς μαζί με τους πατέρες σου, θα σηκώσω ύστερα από σένα το σπέρμα σου, που θα βγει από τα σπλάχνα σου, και θα ετοιμάσω τη βασιλεία του. Αυτός θα οικοδομήσει οίκον στο όνομά μου· και θα στερεώσω τον θρόνο του εις τον αιώνα· **εγώ θα είμαι σ' αυτόν πατέρας, κι αυτός θα είναι σε μένα υιός**· (...)» (Β' Βασιλειών [Β' Σαμουήλ], 7: 4-5α, 12-14α)*

Εδώ έχουμε μια προφητεία του Νάθαν για το Σολομώντα, τον υιό του Δαβίδ, ο οποίος επρόκειτο να οικοδομήσει έναν οίκο (ναό) για τον Κύριο, τον περίφημο **Ναό του Σολομώντα**. Προσέξτε ότι ο Θεός αποκαλείται 'πατέρας', και ο Σολομών 'υιός'.

Ακολουθεί άλλο εδάφιο που επιβεβαιώνει ότι η επιλογή για το ποιος θα είναι "**υιός**" είναι αποκλειστικά του Κυρίου. Μιλάει ο Δαβίδ:

«Και μου είπε ο Θεός: Ο Σολομών, ο υιός σου, αυτός θα οικοδομήσει τον οίκο μου και τις αυλές μου· επειδή αυτόν εξέλεξα υιό σε μένα, και εγώ θα είμαι σ' αυτόν πατέρας». (Α' Παραλειπομένων [Α' Χρονικών], 28: 6)

Δεν υπάρχει, λοιπόν, αμφιβολία ότι κατά τη Βίβλο ο ίδιος ο Θεός επιλέγει ποιον θα 'υιοθετήσει' πνευματικά! Κι ενώ όλοι οι άνθρωποι είμαστε δημιουργήματα, δηλαδή παιδιά του Θεού, με την πνευματική έννοια μόνο εκείνοι που είναι εκλεκτοί, δηλαδή που η καρδιά τους είναι προσκολλημένη στον Κύριο, παίρνουν τον τίτλο του "**υιού**", τουλάχιστον στη γλώσσα της Αγίας Γραφής.

Τώρα το ποιος κάνει το πρώτο βήμα, εάν δηλαδή ο άνθρωπος με την ελεύθερη θέλησή του αποφασίζει να 'υιοθετηθεί' πνευματικά από το Θεό, ή εάν ο Κύριος προεπιλέγει κάποιους να είναι οι εκλεκτοί του, δεν είναι εύκολο ν' απαντηθεί. Μάλλον το δεύτερο πρέπει να συμβαίνει, αλλά ο καλούμενος έχει την ελεύθερη θέληση να απορρίψει την πνευματική **υιοθεσία**. Πολλοί οι κλητοί, λίγοι οι εκλεκτοί...

Υπάρχουν πολλά ακόμη εδάφια στην Παλαιά Διαθήκη όπου ο λαός του Ισραήλ αποκαλείται "**υιός**" του Θεού. Παραθέτω μερικά, και ο αναζητητής της αλήθειας μπορεί να τα μελετήσει χωρίς προκατάληψη: Ησαΐας 63: 8, 16β – Ιερεμίας 3:19 – Ιερεμίας 31: 9β – Ωσηέ 1:10 – Ωσηέ 11-1.

Υπάρχει όμως και εδάφιο όπου οι Ισραηλίτες δεν αποκαλούνται απλά "**υιοί Θεού**" αλλά και "Θεοί"!

*«Εγώ είπα, **Θεοί είσθε σεις και υιοί Υψίστου πάντες**: Εσείς όμως ως άνθρωποι αποθνήσκετε, και ως εις των αρχόντων πίπτετε». (Ψαλμοί 81 [82]: 6-7)*

Φυσικό είναι οι άνθρωποι, ως **υιοί του Υψίστου**, να συμμετέχουν στη θεία φύση, δηλαδή να είναι **Θεοί εν δυνάμει**, αν και δεν το γνωρίζουν.

Ας δούμε τώρα τι λέει η Καινή Διαθήκη για τη θεία υιοθεσία, και κυρίως τι είπε ο Ιησούς για τον εαυτό του. Μήπως δήλωσε κάπου ότι είναι ο μοναδικός, δηλαδή ο *μονογενής Υιός του Θεού*; Μήπως δήλωσε ότι είναι Θεός ίσος με τον Πατέρα, όπως τον θέλει το αυθαίρετο δόγμα της Αγίας Τριάδας; Μήπως άραγε ο Σατανάς, όταν τον "δοκίμασε" στην έρημο, τον προσφώνησε ως Θεό;

*«Τότε ο Ιησούς οδηγήθηκε από το Πνεύμα στην έρημο για να πειραχτεί από το διάβολο. Και αφού νήστεψε 40 ημέρες και 40 νύχτες, έπειτα πείνασε. Και όταν ήρθε σ' αυτόν ο πειράζων, είπε: **Αν είσαι Υιός του Θεού, πες αυτές οι πέτρες να γίνουν άρτοι**». (Κατά Ματθαίον 4: 1-3)*

Στο ξεκίνημα της θείας αποστολής του Ιησού, ο "διάβολος", έχοντας πάρει την άδεια από το Άγιο Πνεύμα, δοκίμασε τον Ιησού σε αυτό που εκείνος είχε δηλώσει ότι είναι, δηλαδή **Υιός του Θεού**. Εάν ο Ιησούς είχε δηλώσει ότι είναι ίσος με το Θεό, μάλιστα το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδας, τότε ο *πειράζων* θα τον προσφώνουσε Θεό και θα τον δοκίμαζε ανάλογα.

Σε μια άλλη περίπτωση τα δαιμόνια τον αποκάλεσαν επίσης "**υιό του Θεού**", και όχι Θεό:

«Και όταν ήρθε στην απέναντι όχθη, στη χώρα των Γεργεσηνών, τον συνάντησαν δύο δαιμονιζόμενοι, καθώς έβγαιναν από τα μνήματα, υπερβολικά άγριοι, ώστε κανένας δεν μπορούσε να περάσει από εκείνον τον δρόμο.

Και ξάφνου, έκραξαν, λέγοντας: Τι είναι ανάμεσα σε μας και σε σένα, Ιησού, Υιέ του Θεού; Ήρθες εδώ πρόωρα για να μας βασανίσεις;» (Κατά Ματθαίον 8: 28-29)

Παρόλο που οι δαιμονισμένοι δεν είχαν ξαναδεί τον Ιησού, τα δαιμόνια που τους είχαν κάνει κατάληψη γνώριζαν ότι ο Ιησούς ήταν υιός του Θεού, κι επομένως είχε τη δύναμη να τα εκβάλλει.

Στους Μακαρισμούς, ο Ιησούς απέδωσε τον τίτλο του υιού του Θεού και στους **ειρηνοποιούς**. Τόσο αναγκαία είναι η εγκαθίδρυση της ειρήνης για την ευημερία και την πνευματική εξέλιξη των ανθρώπων, ώστε εκείνοι που αγωνίζονται για να την εγκαθιδρύσουν στη γη θα ονομαστούν υιοί Θεού. Πιο υψηλός τίτλος από αυτόν δεν υπάρχει:

«Μακάριοι οι ειρηνοποιοί· επειδή αυτοί θα ονομαστούν υιοί Θεού». (Κατά Ματθαίον 5: 9)

Ένας άλλος σίγουρος τρόπος για να κερδίσει κάποιος τη θεία υιοθεσία, κι επομένως θεϊκές ιδιότητες, είναι να προσεύχεται για εκείνους που τον καταδιώκουν:

«Εγώ, όμως, σας λέω: Να αγαπάτε τους εχθρούς σας, να ευλογείτε αυτούς που σας καταρώνται, να ευεργετείτε εκείνους που σας μισούν, και να προσεύχεστε για όσους σας βλάπτουν και σας κατατρέχουν· για να γίνετε υιοί του Πατέρα σας που είναι στους ουραμούς, επειδή αυτός ανατέλλει τον ήλιο του επάνω σε πονηρούς και αγαθούς, και βρέχει επάνω σε δικαίους και αδίκους». (Κατά Ματθαίον 5: 44-45)

Στα επόμενα εδάφια βλέπουμε μια ξεκάθαρη ομολογία του Ιησού για τον εαυτό του:

«Οι Ιουδαίοι έπιασαν, πάλι, πέτρες, για να τον λιθοβολήσουν.

Ο Ιησούς αποκρίθηκε σ' αυτούς: Πολλά καλά έργα από τον Πατέρα μου έδειξα σε σας· για ποιο έργο απ' αυτά με λιθοβολείτε;

Οι Ιουδαίοι αποκρίθηκαν σ' αυτόν, λέγοντας: Για καλό έργο δεν σε λιθοβολούμε, αλλά για βλασφημία, και επειδή εσύ, ενώ είσαι άνθρωπος, κάνεις τον εαυτό σου Θεό. Ο Ιησούς αποκρίθηκε σ' αυτούς: Δεν είναι γραμμένο μέσα στον νόμο σας, “εγώ είπα, είστε θεοί”; Αν εκείνους είπε θεούς, προς τους οποίους έγινε ο λόγος του Θεού, και η Γραφή δεν μπορεί να αναιρεθεί, εκείνον τον οποίο ο Πατέρας αγίασε και απέστειλε στον κόσμο, εσείς λέτε “Βλασφημείς”, επειδή είπα ότι είμαι Υιός του Θεού;» (Κατά Ιωάννην 10: 31-36)

Εδώ ο Ιησούς είχε μια χρυσή ευκαιρία να ομολογήσει ότι είχε γεννηθεί με υπερφυσικό τρόπο, με Πατέρα το Άγιο Πνεύμα, κι ότι ήταν Θεός. Όμως επιβεβαίωσε τον ισχυρισμό του ότι ήταν απλά υιός του Θεού, και ούτε καν ο μονογενής υιός του Θεού. Το τι σημαίνει ο Πατέρας αγίασε και απέστειλε στον κόσμο θα κατανοήσουμε από τα επόμενα εδάφια:

«Και έρχονται σε κάποιο σπίτι· και συγκεντρώνεται πάλι ένα πλήθος, ώστε αυτοί δεν μπορούσαν ούτε ψωμί να φάνε. Και όταν οι συγγενείς του το άκουσαν, βγήκαν για να τον πιάσουν· επειδή έλεγαν, “Είναι εκτός εαυτού”.

Και οι γραμματείς, που κατέβηκαν από τα Ιεροσόλυμα, έλεγαν ότι έχει τον Βεελζεβούλ, και ότι διαμέσου του άρχοντα των δαιμονίων βγάζει τα δαιμόνια.

Και αφού τους προσκάλεσε, τους έλεγε με παραβολές:

“Πώς είναι δυνατόν ο σατανάς να βγάζει τον σατανά; Και αν μια βασιλεία διαιρεθεί σε αντιμαχόμενα μέρη, η βασιλεία εκείνη δεν μπορεί να σταθεί· και αν ένα σπίτι διαιρεθεί σε αντιμαχόμενα μέρη, το σπίτι εκείνο δεν μπορεί να σταθεί. (...)

Σας διαβεβαιώνω ότι όλα τα αμαρτήματα θα συγχωρηθούν στους γιους των ανθρώπων, και οι βλασφημίες όσες βλασφημήσουν· όποιος, όμως, βλασφημήσει στο Πνεύμα το Άγιο δεν έχει συγχώρηση στον αιώνα, αλλά είναι ένοχος αιώνιας καταδίκης”· επειδή, έλεγαν, “Έχει ακάθαρτο πνεύμα”.

Έρχονται, λοιπόν, οι αδελφοί και η μητέρα του, και αφού στάθηκαν έξω, έστειλαν σ’ αυτόν κάποιους και τον φώναζαν· και ένα πλήθος καθόταν ολόγυρά του· και του είπαν: “Ιδού, η μητέρα σου και οι αδελφοί σου έξω σε ζητούν”.

*Και τους απάντησε, λέγοντας: “Ποια είναι η μητέρα μου ή οι αδελφοί μου;” Και κοιτάζοντας ολόγυρα στους καθισμένους γύρω του, λέει: “Ιδού η μητέρα μου και οι αδελφοί μου· επειδή, **όποιος κάνει το θέλημα του Θεού, αυτός είναι αδελφός μου και αδελφή μου και μητέρα μου**”». (Κατά Μάρκον 3: 20-35)*

Με άλλα λόγια, όποιος κάνει το θέλημα του Θεού είναι αδελφός και αδελφή και μητέρα του Ιησού, δηλαδή υιός και θυγατέρα του Θεού, όπως και ο ίδιος. Τώρα, το γεγονός ότι οι συγγενείς του Ιησού θεωρούσαν ότι ήταν **εκτός εαυτού** και ήθελαν να τον συλλάβουν, επιβεβαιώνει για άλλη μια φορά ότι δεν είχαν ιδέα για τη δήθεν υπερφυσική σύλληψη του Ιησού. Βλέπετε η Καινή Διαθήκη, όσο ‘μαγειρεμένη’ και παραπονημένη και αν είναι, εμπεριέχει και εδάφια που αποκαλύπτουν την αλήθεια ώστε όσοι μελετητές επιμένουν να προσκολλώνται στην πλάνη να είναι αναπολόγητοι.

Ένα άλλο εδάφιο, όπου ο Ιησούς αναφέρεται στους πνευματικούς αδελφούς του, και το οποίο στηρίζει την αλήθεια ότι ο Ιησούς **δεν** θεωρούσε τον εαυτό του κάτι διαφορετικό από εκείνους, είναι και το ακόλουθο:

*«Ο Ιησούς λέει σ’ αυτήν: Μη με αγγίζεις· επειδή δεν ανέβηκα ακόμα προς τον Πατέρα μου· αλλά πήγαινε στους αδελφούς μου και πες τους: **Ανεβαίνω προς τον Πατέρα μου και Πατέρα σας, και Θεό μου και Θεό σας**»». (Κατά Ιωάννην 20:17)*

Ο λόγος αυτός έγινε προς τη Μαρία τη Μαγδαληνή. Ο Ιησούς διευκρινίζει ότι θα ανέβη προς τον Πατέρα του και Πατέρα των μαθητών και μαθητριών του, που τους αποκαλεί αδελφούς, προς το Θεό του και Θεό τους. Εδώ δεν χωρούν παρερμηνείες. Ο Ιησούς είχε την ευκαιρία να πει ότι ανεβαίνει να πάρει τη θέση του στα δεξιά του Πατρός, όπως τον θέλει το χριστιανικό δόγμα, και ν’ αναλάβει το ρόλο του ως μέλος του υποτιθέμενου Τριαδικού Θεού. Δεν το είπε όμως διότι προφανώς δεν είχε αυταπάτες.

Στο επόμενο εδάφιο, ο Απόστολος Παύλος διευκρινίζει ποιοι είναι “υιοί του Θεού”:

«Επειδή, αν ζείτε σύμφωνα με τη σάρκα, πρόκειται να πεθάνετε, αν, όμως, διαμέσου του Πνεύματος, θανατώνετε τις πράξεις του σώματος, θα ζήσετε.

*Επειδή, **όσοι διοικούνται από το Πνεύμα του Θεού, αυτοί είναι υιοί του Θεού**»». (Προς Ρωμαίους 8: 13-14)*

Το ανωτέρω εδάφιο είναι απόλυτα σαφές για το ποιοι είναι “υιοί του Θεού”: όλοι όσοι ζουν σύμφωνα με την καθοδήγηση του Πνεύματος του Θεού και δεν υποκύπτουν στις επιταγές της σάρκας. Να λοιπόν ποιος είναι ο τρόπος να γίνει ο καθένας *υιός του Θεού*: να διοικείται από το θείο πνεύμα, δηλαδή τη συνείδησή του. Να σκέπτεται, να μιλάει και να δρα σύμφωνα με τις υπαγορεύσεις του εσωτερικού ανθρώπου, του *Ανώτερου Εαυτού*.

Επομένως, **είμαστε όλοι εν δυνάμει υιοί και θυγατέρες του Θεού**, αρκεί να παραδώσουμε τη θέλησή μας στο Άγιο Πνεύμα, όπως έκανε ο Ιησούς. Και αυτό σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει παραίτηση από την κριτική σκέψη και τη λογική. Απεναντίας, σημαίνει τη διαρκή χρησιμοποίησή τους ώστε να μην παρασυρθούμε σε θρησκευτικές και άλλες πλάνες, και να είμαστε ελεύθεροι. Διότι η καθοδήγηση από το Πνεύμα προϋποθέτει και συνεπάγεται ελευθερία, όπως λέει σε άλλο σημείο ο

Απόστολος Παύλος: *«Ο δε Κύριος είναι το Πνεύμα· και όπου είναι το Πνεύμα του Κυρίου εκεί υπάρχει ελευθερία».* (Β΄ Προς Κορινθίους, 3:17)

Ο ίδιος ο Ιησούς είπε επίσης: *«Θα γνωρίσετε την αλήθεια, και η αλήθεια θα σας ελευθερώσει».* (Κατά Ιωάννην 8:32)

Ας αναρωτηθεί ο κάθε οπαδός του Χριστιανισμού, αλλά και κάθε οργανωμένης θρησκείας ή ‘αίρεσης’, εάν νιώθει ελεύθερος να ερευνησει τα πιστεύω του ή αν είναι εγκλωβισμένος στο φόβο του *πίστευε και μη ερεύνα*. Από κει θα καταλάβει αν διοικείται από το Πνεύμα του Θεού.

Το επόμενο εδάφιο διευκρινίζει έτι περαιτέρω ότι ο Ιησούς δεν είναι ίσος με το Πατέρα, ως μέλος του υποτιθέμενου Τριαδικού Θεού, *αλλά κληρονόμος Θεού*, όπως και όσοι ακολουθούν τη διδασκαλία του:

«Αυτό το Πνεύμα συμμαρτυρεί με το πνεύμα μας ότι είμαστε τέκνα Θεού. Εάν δε τέκνα, τότε και κληρονόμοι, κληρονόμοι μεν Θεού, συγκληρονόμοι δε Χριστού, εάν συμπάσχουμε, για να γίνουμε και συμμετοχοί της δόξας αυτού. (...)

Διότι η μεγάλη προσδοκία της κτίσεως προσμένει την φανέρωση των υιών του Θεού». (Προς Ρωμαίους 8: 16-19)

Να, λοιπόν, που η φανέρωση του Ιησού δεν ήταν ένα μοναδικό και ανεπανάληπτο γεγονός. Προηγήθηκαν και ακολούθησαν, και όλη η κτίση αναμένει ν’ ακολουθήσουν και άλλοι, *υιοί Θεού*, κεχρισμένοι από το Άγιο Πνεύμα, που υπέφεραν για να φωτίσουν τον κόσμο με το λόγο, το έργο και το παράδειγμά τους. Είναι εκείνοι που θυσίασαν τις απολαύσεις της ζωής για να κάνουν το θέλημα του Πατέρα, δηλαδή για το καλό της ανθρωπότητας. Είναι αυτοί που πραγμάτωσαν στη ζωή τους και διακήρυξαν τις αρχές και τις αξίες του Θεού. Είναι οι ειρηνοποιοί, οι ενσαρκώσεις της αγάπης, της αλήθειας και της δύναμης. Είναι το φως του κόσμου.

Αυτοί θα είναι *κληρονόμοι Θεού και συγκληρονόμοι Χριστού!* Επομένως, εφόσον και ο Χριστός είναι κληρονόμος Θεού, δε μπορεί να είναι ο ίδιος Θεός και Δημιουργός, όπως τον παρουσιάζει το Σύμβολο της Πίστεως, διότι κανένας δε μπορεί να κληρονομήσει τον εαυτό του.

III. Χριστός ο “Λυτρωτής”

Ένα άλλο θεμελιώδες δόγμα του Χριστιανισμού λέει ότι ο Χριστός είναι ο ‘*Σωτήρας*’, ο *λυτρωτής* του ανθρώπινου γένους από το λεγόμενο *προπατορικό αμάρτημα*.

Δεδομένου ότι ο Χριστιανισμός αναζητά προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης για να στηρίξει το ρόλο του Ιησού ως *λυτρωτή*, είναι χρήσιμο να δούμε τι ακριβώς ανέμεναν οι Ιουδαίοι για να εκπληρωθούν οι προφητείες των προφητών τους. Ποιον ακριβώς *Μεσσία* περίμεναν και ποιος θα ήταν ο ρόλος και το αξίωμά του.

«Και ιδού! Στην Ιερουσαλήμ υπήρχε κάποιος άνθρωπος, που λεγόταν Συμεών· και ο άνθρωπος αυτός ήταν δίκαιος και ευλαβής, ο οποίος πρόσμενε την παρηγοριά του Ισραήλ· και το Άγιο Πνεύμα ήταν επάνω του.

Και του είχε αποκαλυφθεί από το Πνεύμα το Άγιο, ότι δεν θα δει θάνατο, πριν δει τον Χριστό του Κυρίου.

Και ήρθε στο ιερό οδηγημένος από το Πνεύμα· και όταν οι γονείς έφερναν μέσα το παιδάκι, τον Ιησού, για να κάνουν σ’ αυτό σύμφωνα με τη συνήθεια του νόμου, αυτός το δέχθηκε στην αγκαλιά του, και ευλόγησε τον Θεό και είπε:

Τώρα απολύεις τον δούλο σου, Δέσποτα, με ειρήνη, σύμφωνα με τον λόγο σου· επειδή τα μάτια μου είδαν το σωτήριό σου, το οποίο ετοίμασες μπροστά σε όλους τους λαούς· φως, σε φωτισμό των εθνών, και δόξα του λαού σου, του Ισραήλ». (Κατά Λουκάν 2: 25-32)

Τι περίμενε, λοιπόν, ο Συμεών, ένας άνθρωπος ευλαβής και δίκαιος, πάνω στον οποίο ήταν το Άγιο Πνεύμα; Περίμενε την *παρηγοριά του Ισραήλ*, τον *Μεσσία*, ο οποίος θα λύτρωνε το λαό του Ισραήλ από τον Ρωμαϊκό ζυγό· περίμενε τον κεχρισμένο ηγέτη. Βεβαίως, οι Ορθόδοξοι Εβραίοι ακόμη περιμένουν έναν τέτοιο ηγέτη-*Μεσσία*, για τον απλουστάτο λόγο ότι δεν είδαν στο πρόσωπο του Χριστού να εκπληρώνονται οι προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης.

Στο τελευταίο εδάφιο ο Συμεών, που είχε έλθει στο ιερό οδηγημένος από το Άγιο Πνεύμα, προσευχόμενος είπε ότι το *σωτήριο* που ετοίμασε ο Θεός ήταν προς φωτισμό των εθνών. Πράγματι ο Ιησούς με τη διδασκαλία του φώτισε τα έθνη ως προς την Αλήθεια. Σημειώστε ότι ο Συμεών δεν είπε ότι ο Ιησούς είχε έλθει για να λυτρώσει τα έθνη με τη σταυρική του θυσία. Μάλιστα πρόσθεσε ότι ο Ιησούς ήλθε προς δόξα του λαού του Θεού, του Ισραήλ. Στην πραγματικότητα, όμως, η απόρριψη του Ιησού από τους Ιουδαίους, κάθε άλλο παρά προς δόξα του Ισραήλ απέβη, όπως διδάσκει η ιστορία.

Ας δούμε τώρα και τη μαρτυρία της προφήτισσας Άννας. Ποιον περίμενε η ευσεβής αυτή γυναίκα, που ξημεροβραδιαζόταν στο ναό νηστεύοντας και προσευχόμενη;

«Και υπήρχε κάποια προφήτισσα, η Άννα, θυγατέρα του Φανουήλ, από τη φυλή Ασήρ· αυτή ήταν πολύ προχωρημένη σε ηλικία, η οποία έζησε μαζί με τον άνδρα της επτά χρόνια από την εποχή της παρθενίας της· κι αυτή ήταν χήρα, περίπου 84 χρόνων, η οποία δεν απομακρυνόταν από το ιερό, νύχτα και ημέρα λατρεύοντας τον Θεό με νηστείες και προσευχές.

Κι αυτή, καθώς έφτασε εκείνη την ίδια ώρα, δοξολογούσε τον Κύριο, και μιλούσε γι' αυτόν σε όλους εκείνους που πρόσμεναν λύτρωση στην Ιερουσαλήμ». (Κατά Λουκάν 2: 36-38)

Να λοιπόν που και η προφήτισσα Άννα περίμενε εκείνον που θα λύτρωνε τους κατοίκους της Ιερουσαλήμ. Στο πρόσωπο του Ιησού, αναγνώρισε τον *Μεσσία* που περίμεναν όλοι οι συμπατριώτες της, δηλαδή το λυτρωτή της Ιερουσαλήμ. Βέβαια, όπως είναι γνωστό, ο Ιησούς όχι μόνο δεν λύτρωσε την Ιερουσαλήμ αλλά η πόλη καταστράφηκε εντελώς κατά τη διάρκεια της εξέγερσης των Ιουδαίων εναντίον των Ρωμαίων, το 66-70 μ.Χ.

Για τον *Μεσσία*, λυτρωτή της Ιερουσαλήμ, είχε προφητεύσει και ο προφήτης Ησαΐας. Πολύ πιθανόν αυτές τις προφητείες είχαν υπ' όψη τους ο Συμεών και η προφήτισσα Άννα στους οποίους αναφερθήκαμε προηγουμένως:

«Πόσο ωραία είναι επάνω στα βουνά τα πόδια εκείνου που ευαγγελίζεται, εκείνου που κηρύττει ειρήνη! Εκείνου που ευαγγελίζεται αγαθά, εκείνου που κηρύττει σωτηρία, εκείνου που λέει στη Σιών: "Ο Θεός σου βασιλεύει!"

Οι φύλακές σου θα υψώσουν φωνή· μέσα στις φωνές θα αλαλάζουν μαζί· επειδή θα δουν μάτι προς μάτι, όταν ο Κύριος ανορθώσει τη Σιών.

Αλαλάζτε, ευφρανθείτε μαζί, ερημωμένοι τόποι της Ιερουσαλήμ· επειδή ο Κύριος παρηγόρησε τον λαό του, λύτρωσε την Ιερουσαλήμ.

Ο Κύριος γύμνωσε τον άγιο βραχίονά του μπροστά σε όλα τα έθνη· και όλα τα πέρατα της γης θα δουν τη σωτηρία του Θεού μας. (...)

Ιδού, ο δούλος μου θα ευοδωθεί· θα υψωθεί, και θα δοξαστεί, και θα ανέβει υπερβολικά ψηλά». (Ησαΐας 52: 7-13)

Προφανώς ο Ησαΐας αναφέρεται σε βασιλιά που θα λύτρωνε την Ιερουσαλήμ. Ένα βασιλιά που θα ήταν δούλος του Κυρίου και θα παρηγορούσε το λαό του, τον Ισραήλ.

Οι Χριστιανοί πιστεύουν επίσης ότι τα επόμενα εδάφια αναφέρονται στον Ιησού Χριστό και στο λυτρωτικό του έργο πάνω στο σταυρό. Ας τα μελετήσουμε προσεκτικά:

«Πνεύμα Κυρίου του Θεού είναι επάνω μου· επειδή, ο Κύριος με έχρισε για να ευαγγελίζομαι στους φτωχούς· με απέστειλε για να γιατρέψω τους συντετριμμένους στην καρδιά, να κηρύξω ελευθερία στους αιχμαλώτους, και άνοιγμα δεσμοτηρίου στους δεσμίους.

Για να κηρύξω χρόνον ευπρόσδεκτο στον Κύριο, και ημέρα εκδίκησης του Θεού μας· για να παρηγορήσω όλους αυτούς που πενθούν· για να δώσω σ' αυτούς που πενθούν στη Σιών δόξα αντί για στάχτη, λάδι ευφροσύνης, αντί για πένθος, στολή αίνεσης αντί του πνεύματος της αποθάρρυνσης· για να ονομάζονται δέντρα δικαιοσύνης, φύτεμα του Κυρίου, για δική του δόξα.

*Και θα ανοικοδομήσουν τις παλιές ερημώσεις, θα ανεγείρουν τα αρχαία ερείπια, και θα ανακαινίσουν τις έρημες πόλεις, αυτές που ήσαν ερημωμένες από γενεές γενεών. **Και οι αλλογενείς θα στέκονται και θα βόσκουν τα κοπάδια σας, και οι γιοι των αλλογενών θα είναι οι γεωργοί σας και οι αμπελουργοί σας.** Εσείς, όμως, θα ονομάζεστε “Ιερείς του Κυρίου”· θα σας λένε “Λειτουργούς του Θεού”· **θα τρώτε τα αγαθά των εθνών, και θα καυχάστε στα πλούτη τους.** Αντί της αισχύνης σας, θα έχετε διπλάσια· και αντί της ντροπής, θα έχετε αγαλλίαση μέσα στην κληρονομιά τους. Γι' αυτό μέσα στη γη τους θα κληρονομήσουν το διπλό· σ' αυτούς θα είναι αιώνια ευφροσύνη». (Ησαΐας 61: 1-7)*

Στην ανωτέρω παράθεση, ενώ το πρώτο εδάφιο θα μπορούσε κάλλιστα να αναφέρεται στον Ιησού Χριστό, έρχονται τα επόμενα και μπερδεύουν τα πράγματα. Ο Ησαΐας μιλάει για ημέρα εκδίκησης του Θεού “μας”, για παρηγοριά εκείνων που πενθούν στη Σιών, ότι οι αλλογενείς θα βόσκουν τα κοπάδια του Ισραήλ και θα γίνουν οι αμπελουργοί του, κι ότι θα τρώνε τα αγαθά των εθνών! Μερικά απ' αυτά τα έχουμε δει να επαληθεύονται. Ας πάμε τώρα και στο εδάφιο 9:

«Και το σπέρμα τους θα αποκτήσει φήμη ανάμεσα στα έθνη, και οι απόγονοί τους ανάμεσα στους λαούς· καθένας που τους βλέπει θα τους γνωρίζει, ότι είναι σπέρμα που ο Κύριος ευλόγησε».

Μήπως δεν είναι αλήθεια ότι το σπέρμα του Ισραήλ έχει αποκτήσει φήμη ανάμεσα στα έθνη; Μήπως δεν αληθεύει ότι οι απόγονοι του Ισραήλ διαπρέπουν ανάμεσα στους λαούς; Μήπως δεν λέει ο καθένας που βλέπει την προκοπή τους ότι είναι σπέρμα που ο Θεός ευλόγησε μέσω των προφητών του;

Ακολουθεί μία ακόμη προφητεία του Ησαΐα την οποία οι φονταμενταλιστές Χριστιανοί ερμηνεύουν ότι αναφέρεται στο Χριστό:

«Ιδού, ο δούλος μου, τον οποίον υπεστήριξα· ο εκλεκτός μου, εις τον οποίον η ψυχή μου ενηρεστήθη· έθεσα το πνεύμα μου επ' αυτόν· θέλει εξαγγείλει κρίσιν εις τα έθνη». (Ησαΐας 42: 1)

Προσέξτε όμως το ίδιο εδάφιο στην αρχαία μετάφραση των εβδομήκοντα. Θα διαπιστώσετε ότι δεν έχει καμία σχέση με αυτό που μόλις διαβάσατε, και σε καμία περίπτωση δε μπορεί να εκληφθεί ότι αναφέρεται στο Χριστό ως λυτρωτή των εθνών:

«Ιακώβ ο παις μου αντιλήψομαι αυτό· Ισραήλ ο εκλεκτός μου προσεδέξατο αυτόν η ψυχή μου· έδωκα το πνεύμα μου επ' αυτόν· κρίσιν τοις έθνεσιν εξοίσει». (Ησαΐας 42: 1)

Ας δούμε τώρα τι λέει η Καινή Διαθήκη για το *Μεσσία*, και ειδικότερα τι είπε ο ίδιος ο Ιησούς για την αποστολή του:

«Μη νομίζετε ότι ήρθα για να καταργήσω τον νόμο ή τους προφήτες· δεν ήρθα να καταργήσω, αλλά να εκπληρώσω.

Επειδή, σας διαβεβαιώνω, μέχρις ότου παρέλθει ο ουρανός και η γη, ένα γιότα ή μία κεραία δεν θα παρέλθει από τον νόμο, έως ότου όλα εκπληρωθούν». (Κατά Ματθαίον 5: 17-18)

Στα ανωτέρω εδάφια ο Ιησούς επιβεβαιώνει ότι ήρθε για να εκπληρώσει τις προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης. Το ερώτημα είναι ποια ερμηνεία έδινε σ' αυτές τις προφητείες. Πίστευε άραγε ότι ήταν ο *λυτρωτής* όλου του κόσμου ή μόνο των Ιουδαίων; Τα επόμενα εδάφια απαντούν σ' αυτή την ερώτηση:

«Και ξάφνου, μια γυναίκα Χαναναία, που βγήκε από εκείνα τα όρια του τόπου, κραύγασε σ' αυτόν, λέγοντας: “Ελέησέ με, Κύριε, υιέ Δαβίδ, η θυγατέρα μου δαιμονίζεται σκληρά”.

Κι εκείνος δεν της αποκρίθηκε ούτε έναν λόγο. Και οι μαθητές του ερχόμενοι κοντά τον παρακαλούσαν, λέγοντας: “Απόλυσέ την, επειδή κράζει πίσω μας”.

Και εκείνος αποκρινόμενος είπε: “Δεν στάληκα παρά μονάχα στα απολωλότα πρόβατα του οίκου Ισραήλ”.

Και εκείνη, καθώς ήρθε, τον προσκυνούσε, λέγοντας: “Κύριε, βοήθα με”.

*Και αποκρινόμενος είπε: **Δεν είναι καλό να πάρει κάποιος το ψωμί των τέκνων και να το ρίξει στα κυνάρια.***

Και εκείνη είπε: “Ναι, Κύριε· αλλά και τα κυνάρια τρώνε από τα ψίχουλα που πέφτουν από το τραπέζι των κυρίων τους”.

Τότε, ο Ιησούς αποκρινόμενος είπε σ' αυτήν: “Ω, γυναίκα, μεγάλη είναι η πίστη σου· ας γίνει σε σένα, όπως θέλεις”. Και η θυγατέρα της γιατρεύτηκε από εκείνη την ώρα». (Κατά Ματθαίον 15: 22-28)

Ούτε λίγο, ούτε πολύ, ο Ιησούς αποκαλεί τους εθνικούς 'κυνάρια', και το λαό του Ισραήλ 'τέκνα'! Δήλωσε μάλιστα ότι είχε αποσταλεί μόνο για τα απολωλότα πρόβατα του οίκου Ισραήλ! Με άλλα λόγια, δεν είχε αποσταλεί για να σηκώσει ως *λυτρωτής* το βάρος των αμαρτιών όλου του κόσμου. Είχε αποσταλεί μόνο στα τέκνα του Ισραήλ. Αυτή πίστευε ο Ιησούς πως ήταν η αποστολή του!

Τα λόγια τούτα του ίδιου του Ιησού δεν αφήνουν περιθώρια για παρανόηση. Μόνο το λαό του Ισραήλ θεωρούσε τέκνα Θεού. Οι άλλοι λαοί, οι εθνικοί, δεν διέφεραν σε τίποτα από τα κυνάρια. Κοντολογίς, τουλάχιστον μέχρι το περιστατικό αυτό, ο Ιησούς δεν είχε ιδέα ότι είχε αποσταλεί στη γη ως παγκόσμιος σωτήρας, ως *λυτρωτής* του ανθρώπινου γένους από το λεγόμενο *προπατορικό αμάρτημα*.

Όπως διαβάζουμε στην Καινή Διαθήκη, μέρος της αποστολής του Ιησού ήταν να ελευθερώνει τους συμπατριώτες του από δαιμόνια. Φαίνεται ότι την εποχή εκείνη η δαιμονοκαταληψία ήταν πολύ διαδεδομένη! Η εμμονή του Ιησού να εκβάλλει δαιμόνια είχε οδηγήσει τους οικείους του στο συμπέρασμα ότι ο Ιησούς ήταν εκτός εαυτού, και προσπαθούσαν να τον συλλάβουν για να τον συνετίσουν!

«Και όταν οι συγγενείς του το άκουσαν, βγήκαν για να τον πιάσουν· επειδή έλεγαν ότι είναι εκτός εαυτού.

Και οι γραμματείς, που κατέβηκαν από τα Ιεροσόλυμα, έλεγαν ότι έχει τον Βεελζεβούλ, και ότι διαμέσου του άρχοντα των δαιμονίων βγάζει τα δαιμόνια». (Κατά Μάρκον 3: 21-22)

Ας δούμε ποια ήταν η απάντηση του Ιησού στις κατηγορίες αυτές:

«Και αν εγώ βγάζω τα δαιμόνια διαμέσου του Βεελζεβούλ, οι υιοί σας διαμέσου τίνος τα βγάζουν; Γι' αυτό, αυτοί θα είναι κριτές σας.

Αλλά, αν εγώ βγάζω τα δαιμόνια δια του Πνεύματος του Θεού, έφτασε επομένως σε σας η βασιλεία του Θεού». (Κατά Ματθαίον 12: 27-28)

Ωστε λοιπόν και οι υιοί των Ιουδαίων είχαν την ικανότητα να εκβάλλουν δαιμόνια! Και φυσικά δεν τα έβγαζαν με τη δύναμη του άρχοντα των δαιμονίων, του Βεελζεβούλ, αλλά με το Πνεύμα του

Θεού, ακριβώς όπως έκανε και ο Ιησούς. Εδώ ο Ιησούς επεξηγεί και τη φύση της βασιλείας του Θεού που είναι πνευματική. Όταν επιτρέπουμε στο Πνεύμα του Θεού να εκβάλλει από μέσα μας τις κακίες και τα πάθη (δαιμόνια) τότε η βασιλεία του Θεού εγκαθίσταται μέσα μας.

Ένα άλλο περιστατικό όπου ο Ιησούς αποκαλύπτει την αποστολή του, που δεν ήταν να λυτρώσει όλο το ανθρώπινο γένος με το αίμα του, όπως πιστεύουν οι Χριστιανοί, είναι και το εξής:

«Και οι γραμματείς τους και οι Φαρισαίοι γόγγυζαν στους μαθητές του, λέγοντας: Γιατί πρώτε και πίνετε μαζί με τελώνες και αμαρτωλούς;

Και ο Ιησούς, απαντώντας σ' αυτούς, είπε: Δεν έχουν ανάγκη γιατρού αυτοί που υγιαίνουν, αλλά αυτοί που πάσχουν.

Δεν ήρθα για να καλέσω δικαίους, αλλά αμαρτωλούς σε μετάνοια». (Κατά Λουκάν 5: 30-32)

Όστε ο Ιησούς ήρθε για να καλέσει αμαρτωλούς σε μετάνοια, και όχι τους δίκαιους. Αυτό ομολόγησε ο ίδιος. Επομένως δεν ήρθε για να λυτρώσει ολόκληρο το ανθρώπινο γένος από το λεγόμενο προπατορικό αμάρτημα. Εάν είχε έλθει ως πανανθρώπινος λυτρωτής θα το ομολογούσε και θα προσπαθούσε να πείσει όλους τους ανθρώπους ότι χρειάζονταν 'Σωτήρα'. Ήρθε μόνο για τους ασθενείς, τους αμαρτωλούς, τους δαιμονισμένους, και γενικά για όλους εκείνους που δεν τα κατάφερναν καλά στη ζωή τους. Αυτοί χρειάζονταν γιατρό!

Στις Πράξεις των Αποστόλων, ο Ευαγγελιστής Λουκάς βεβαιώνει ποια ήταν η επίγεια αποστολή του Ιησού και με ποια δύναμη την επιτελούσε. Παραθέτω τα λόγια του Αποστόλου Πέτρου προς τον Κορνήλιο τον εκατόνταρχο, τους συγγενείς και τους φίλους του.

«Πώς ο Θεός τον Ιησού από τη Ναζαρέτ έχρισε με Πνεύμα Άγιο και με δύναμη, ο οποίος πέρασε ευεργετώντας και θεραπεύοντας όλους εκείνους που καταδυναστεύονταν από τον διάβολο· επειδή ο Θεός ήταν μαζί του.

Κι εμείς είμαστε μάρτυρες όλων όσων έκανε, και στη γη των Ιουδαίων και στην Ιερουσαλήμ· τον οποίο φόνευσαν, αφού τον κρέμασαν επάνω σε ξύλο». (Πράξεις 10: 38-39)

Εδώ ο Απόστολος Πέτρος είχε την ευκαιρία να ομολογήσει ότι ο Ιησούς κρεμάστηκε επί ξύλου ώστε με το αίμα του να λυτρωθεί η ανθρωπότητα από το προπατορικό αμάρτημα. Δεν το είπε όμως. Μίλησε μόνο για τα έργα που έκανε ο Ιησούς, ευεργετώντας και θεραπεύοντας αυτούς που καταδυναστεύονταν από το διάβολο. Και με ποια δύναμη ο Ιησούς έκανε τα έργα αυτά; Με τη δική του; Όχι βέβαια! Με τη δύναμη του Θεού που τον είχε χρίσει με Πνεύμα Άγιο και με δύναμη.

Σε άλλη μία περίπτωση, την ημέρα της Πεντηκοστής, ο Απόστολος Πέτρος ομολογεί το ίδιο πράγμα: ότι ο Θεός ήταν που έκανε τα θαύματα μέσω του Ιησού. Με άλλα λόγια ο Ιησούς ήταν όργανο του Θεού, όπως άλλωστε ήταν και οι προφήτες πριν απ' αυτόν, και οι Απόστολοι, και οι άγιοι που ακολούθησαν.

«Και ο Πέτρος, αφού στάθηκε όρθιος μαζί με τους έντεκα, ύψωσε τη φωνή του, και μίλησε σ' αυτούς: Άνδρες Ιουδαίοι και όλοι όσοι κατοικείτε στην Ιερουσαλήμ, ας είναι σε σας γνωστό τούτο, κι ακούστε τα λόγια μου. (...)

Άνδρες Ισραηλίτες, ακούστε τούτα τα λόγια· τον Ιησού τον Ναζωραίο, άνδρα που αποδείχθηκε σε σας από τον Θεό με δυνάμεις και τέρατα και σημεία, τα οποία ο Θεός έκανε ανάμεσά σας διαμέσου αυτού, όπως ξέρετε κι εσείς». (Πράξεις 2: 14, 22)

Βέβαια των εδαφίων που παρέθεσα παρεμβάλλονται και έπονται άλλα εδάφια τα οποία στηρίζουν κάποια χριστιανικά δόγματα. Όμως αυτά καταρρίπτονται από άλλα, όπως μπορεί να διαπιστώσει εύκολα ο απροκατάληπτος και ειλικρινής αναζητητής της Αλήθειας.

Τι πήγε όμως να κάνει ο Ιησούς στον ουρανό; Πήγε για να καθίσει στα δεξιά του Πατρός και ν' αναλάβει (συνεχίσει) το ρόλο του ως το δεύτερο πρόσωπο της *Αγίας Τριάδας*, όπως πιστεύουν οι χριστιανοί; Δείτε τι είπε ο ίδιος στους μαθητές του:

«Ας μη ταράζεται η καρδιά σας· πιστεύετε στο Θεό, και σε μένα πιστεύετε.

Στο σπίτι του Πατέρα μου υπάρχουν πολλά οικήματα (μονές)· ειδάλλως, θα σας έλεγα· πηγαίνω να σας ετοιμάσω τόπο.

Και αφού πάω και σας ετοιμάσω τόπο, έρχομαι πάλι, και θα σας παραλάβω κοντά σε μένα, για να είστε κι εσείς, όπου είμαι εγώ». (Κατά Ιωάννην 14: 1-3)

Ωστε ο Ιησούς θα πήγαινε στον ουρανό για να ετοιμάσει τόπο για τους απαρηγόρητους μαθητές του! Υπήρχαν, λέει, στην οικία του πατρός του πολλά οικήματα, **πολλές μονές!** Δηλαδή κάθε απεσταλμένος του Θεού, κάθε διδάσκαλος, ετοιμάζει ένα οίκημα στον ουρανό για να διαμένει παρέα με τους οπαδούς του;

Θα επέστρεφε, λέει, για να τους παραλάβει, ώστε να είναι και οι μαθητές όπου θα ήταν ο ίδιος ο Χριστός! Μα καλά, δεν θα ήταν στα δεξιά της *αδιαιρέτου κι ομοουσίου Τριάδος*; Πώς ήταν δυνατόν να έχει μαζί του, στον ίδιο **τόπο**, και άλλους; Τι θα πει πάω να σας ετοιμάσω τόπο; Πήγε να τακτοποιήσει κάποιο οίκημα; Τι θα πει υπάρχουν *πολλές μονές*; Δεν πάνε, υποτίθεται, όλοι οι δίκαιοι στον ίδιο τόπο; Όσο και αν προσπαθεί κανείς να μην αμφιβάλλει, όσο κι αν θέλει να κρατήσει ψηλά την πατροπαράδοτη Χριστιανική πίστη του, διαβάζοντας τέτοια εδάφια σκανδαλίζεται.

IV. Ο Χριστός “ένα με τον Πατέρα”

«Εγώ και ο Πατέρας είμαστε ένα». (Κατά Ιωάννην 10: 30)

Ίσως δεν υπάρχει άλλο εδάφιο της Καινής Διαθήκης τόσο παρεξηγημένο ή σκόπιμα παρερμηνευμένο όπως αυτό που παρέθεσα. Στο άκουσμα της δήλωσης αυτής οι Ιουδαίοι γίνονταν έξω φρενών.

«Οι Ιουδαίοι έπιασαν πάλι πέτρες για να τον λιθοβολήσουν». (Κατά Ιωάννην 10: 31)

Τι άραγε εννοούσε ο Ιησούς; Μήπως εννοούσε ότι ήταν ο ίδιος Θεός, όπως πιστεύουν οι χριστιανοί; Τα επόμενα εδάφια μας βοηθούν να ξεκαθαρίσουμε το θέμα:

«Δεν πιστεύεις ότι εγώ είμαι μέσα στον Πατέρα, και ο Πατέρας είναι μέσα μου; Τα λόγια που εγώ μιλάω σε σας δεν τα μιλάω από τον εαυτό μου· αλλά ο Πατέρας, που μένει μέσα μου, αυτός εκτελεί τα έργα.

Πιστεύετε σε μένα ότι εγώ είμαι μέσα στον Πατέρα (εν τω Πατρί), και ο Πατέρας είναι μέσα μου· ειδάλλως, εξαιτίας αυτών των έργων πιστεύετε σε μένα». (Κατά Ιωάννην 14: 10-11)

Εδώ ο Ιησούς ομολογεί ότι δεν μιλάει για λογαριασμό του, και ότι τα λόγια που μιλάει δεν είναι δικά του αλλά του “*Πατέρα*” που μένει μέσα του. Ο ίδιος ο “*Πατέρας*” εκτελούσε δια του Ιησού και τα θαυματουργικά έργα. Ποιος ήταν ο “*Πατέρας*”; Το **Άγιο Πνεύμα**, επεξηγεί το επόμενο εδάφιο:

«Αλλά εάν εγώ δια Πνεύματος Θεού εκβάλλω τα δαιμόνια, άρα έφθασε εις εσάς η βασιλεία του Θεού». (Κατά Ματθαίον 12: 28)

Έτσι, λοιπόν, το να είναι κάποιος *εν τω Πατρί*, σημαίνει να είναι *εν τω Πνεύματι*, δηλαδή να έχει το Πνεύμα του Θεού μέσα του. Όμως αυτό δεν είναι προνόμιο που είχε μόνο ο Χριστός. Όλοι έχουμε τη δυνατότητα να είμαστε **ένα με τον Πατέρα**. Πώς;

«Αν φυλάζετε τις εντολές μου, θα μείνετε στην αγάπη μου· όπως εγώ φύλαξα τις εντολές του Πατέρα μου, και μένω στην αγάπη του». (Κατά Ιωάννην 15: 10)

Πώς λοιπόν ο Ιησούς έγινε **ένα με τον Πατέρα**; Πώς κατάφερε να κατοικεί μέσα στην αγάπη του Θεού; Απλούστατα, φυλάσσοντας τις εντολές του. Το ίδιο μπορούμε να πετύχουμε κι εμείς, αν θέλουμε ο Θεός να κατοικεί μέσα μας και να κάνουμε τα έργα που έκανε ο Ιησούς.

Τα επόμενα εδάφια ξεκαθαρίζουν ακόμα καλύτερα το πώς μπορεί ο Θεός να κατοικήσει μέσα μας και να γίνουμε κι εμείς ένα με το Θεό:

«Αγαπητοί, ας αγαπάμε ο ένας τον άλλον, επειδή η αγάπη προέρχεται από το Θεό· και καθένας που αγαπάει έχει γεννηθεί από το Θεό και γνωρίζει το Θεό.

Εκείνος που δεν αγαπάει, δεν γνώρισε τον Θεό· επειδή, ο Θεός είναι αγάπη. (...) Κανένας δεν είδε ποτέ τον Θεό. Αν, όμως, αγαπάμε ο ένας τον άλλον, ο Θεός μένει μέσα μας· και η αγάπη του είναι μέσα μας ολοκληρωμένη.

Από τούτο γνωρίζουμε ότι μένουμε μέσα του κι αυτός μέσα μας, επειδή από το Πνεύμα του έδωσε σε μας. (...)

Ο Θεός είναι αγάπη· και εκείνος που μένει μέσα στην αγάπη, μένει μέσα στο Θεό και ο Θεός μένει σε αυτόν». (Α΄ Ιωάννου, 4: 7-8, 12-13, 16β)

Με άλλα λόγια, η αγάπη είναι ικανή αλλά και αναγκαία συνθήκη για να μείνει ο Θεός μέσα μας, δηλαδή να είμαστε **ένα με το Θεό**, όπως ήταν και ο Ιησούς. Η συνταγή είναι απλή: **ΑΓΑΠΗ!** Όμως η ικανότητα για αμέριστη και ανυστερόβουλη αγάπη προϋποθέτει ότι έχουμε λάβει μερίδιο από το Πνεύμα του Θεού. Κανείς δεν μπορεί να καταφέρει ν' αγαπάει όλους τους ανθρώπους αν δεν έχει αγγιχτεί από το Πνεύμα του Θεού.

V. Ο Χριστός κατώτερος του Πατέρα

«Ακούσατε ότι εγώ σας είπα: Πηγαίνω και έρχομαι προς εσάς. Αν με αγαπούσατε, θα χαιρόσασταν που είπα πηγαίνω προς τον Πατέρα· επειδή ο Πατέρας μου είναι ανώτερος (μείζων) από μένα». (Κατά Ιωάννην 14: 28)

Το εδάφιο αυτό είναι ξεκάθαρο. Ο Ιησούς ομολογεί ότι είναι κατώτερος του Πατέρα. Δηλαδή ο Ιησούς διαψεύδει το δόγμα που θέλει ισότητα και το ομοούσιο των τριών προσώπων της **Αγίας Τριάδας**.

«Όπως σας είπα, τα δικά μου πρόβατα ακούνε τη φωνή μου, και εγώ τα γνωρίζω· και με ακολουθούν. (...)

Ο Πατέρας μου, ο οποίος μου τα έδωσε, είναι ανώτερος (μείζων) όλων· και κανένας δεν μπορεί να τα αρπάξει από το χέρι του Πατέρα μου». (Κατά Ιωάννην 10: 27, 29)

Ο “Πατέρας”, λοιπόν, είναι ανώτερος απ’ όλους, επομένως και από τον Υιό.

Να και μια ακόμη ομολογία της υπεροχής και της μοναδικότητας του Πατέρα.

Ο Ιησούς, μιλώντας για την ημέρα της κρίσεως, είπε:

«Για την ημέρα εκείνη, όμως, και την ώρα, δεν γνωρίζει κανένας, ούτε οι άγγελοι των ουρανών, παρά ο Πατέρας μου, μόνος». (Κατά Ματθαίον 24: 36)

Εάν υπήρχε **αδιαίρετη και ομοούσια Αγία Τριάδα**, εκείνο που γνώριζε ο Πατέρας θα το γνώριζαν αυτόματα και τα άλλα δύο πρόσωπα. Όμως, σύμφωνα με τη δήλωση του Ιησού δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο. Υπάρχουν σημαντικά πράγματα τα οποία γνωρίζει μόνο ο Πατέρας, που φυσικά δεν είναι άλλος από το Άγιο Πνεύμα, διότι ο Θεός είναι Πνεύμα.

Στα επόμενα εδάφια ο Ιησούς ομολογεί ότι οι αλήθειες που κηρύττει δεν είναι δικές του αλλά του Πατέρα. Διδάσκει εκείνα που άκουσε από τον Πατέρα, δηλαδή από το Άγιο Πνεύμα που κατοικούσε

μέσα του. Ο Θεός δεν μιλάει μεγαλοφώνως στους ανθρώπους, κάπου από τον ουρανό. Χρειάζεται ανθρώπινα κανάλια, αφιερωμένα σε αυτόν, που θ' ακούνε την εσωτερική φωνή του Πνεύματος και θα την αναμεταδίδουν, ακριβώς όπως έκανε και ο Χριστός:

«Ο Ιησούς, λοιπόν, είπε προς αυτούς: Όταν υψώσετε τον Υιό του ανθρώπου, τότε θα γνωρίσετε ότι εγώ είμαι, και από τον εαυτό μου δεν κάνω τίποτε, αλλά καθώς με δίδαξε ο Πατέρας μου, αυτά μιλάω. Και εκείνος που με απέστειλε είναι μαζί μου· ο Πατέρας δεν με άφησε μόνον· επειδή εγώ κάνω πάντοτε τα αρεστά σ' αυτόν. (...) Τώρα, όμως, ζητάτε να με θανατώσετε, έναν άνθρωπο που σας μίλησα την αλήθεια, την οποία άκουσα από το Θεό (...)». (Κατά Ιωάννην 8: 28-29, 40)

Να και ένα ακόμη σχετικό εδάφιο:

«Και οι Ιουδαίοι θαύμαζαν, λέγοντας: Πώς αυτός ξέρει γράμματα, ενώ δεν έχει μάθει; Ο Ιησούς αποκρίθηκε σ' αυτούς και είπε: Η δική μου διδασκαλία δεν είναι δική μου, αλλά εκείνου που με απέστειλε». (Κατά Ιωάννην 7: 15-16)

Όπως βλέπουμε, ο Ιησούς δεν κουραζόταν να τονίζει ότι οι αλήθειες που δίδασκε δεν ήταν δικές του αλλά του Θεού, δηλαδή του Αγίου Πνεύματος που φώτιζε το δικό του πνεύμα. Το ίδιο θα μπορούσε να ισχυριστεί και κάθε κεχρισμένος προφήτης – απεσταλμένος του Θεού – που έχοντας αποδεχτεί τη θεία αποστολή του αφουγκράζεται με δέος το πνεύμα μέσα του, τον *εσωτερικό άνθρωπο* κατά τον ορισμό του Αποστόλου Παύλου. Και είναι αυτό το πνεύμα μέσα μας, η αχτίδα του θείου Πνεύματος, που συμμαρτυρεί και επιβεβαιώνει ποια διδασκαλία είναι από το Θεό και ποια δεν είναι. Όμως, για να είναι κανείς βέβαιος ότι δεν θα πλανηθεί ακολουθώντας κάθε άνεμο απατηλού δόγματος, δηλαδή για να έχει σοφία και διάκριση, πρέπει η καρδιά του να είναι αφιερωμένη στο Θεό και να μην υπηρετεί προσωπικά συμφέροντα.

Ο Ιησούς είπε επίσης ότι δεν ζητούσε τη δική του δόξα αλλά του Πατέρα:

«Και εγώ δεν ζητάω τη δόξα μου· υπάρχει αυτός που ζητάει και κρίνει». (Κατά Ιωάννην 8: 50)

Ας μελετήσουν αυτό το εδάφιο εκείνοι που αινούν και δοξάζουν το Χριστό, κάνοντας κάτι που εκείνος δεν ζήτησε. Μάλιστα δεν αποδέχτηκε ούτε καν να τον αποκαλούν *αγαθό!*

«Και ενώ έβγαινε έξω στον δρόμο, κάποιος έτρεξε και, γονατίζοντας μπροστά του, τον ρωτούσε: Δάσκαλε αγαθέ, τι να κάνω για να κληρονομήσω αιώνια ζωή; Και ο Ιησούς είπε σ' αυτόν: Γιατί με λες αγαθό; Κανένας δεν είναι αγαθός, παρά μονάχα ένας, ο Θεός». (Κατά Μάρκον 10: 17-18)

Ωστε μόνον ο Θεός είναι αγαθός! Τι μεγαλύτερη απόδειξη χρειαζόμαστε ότι ο Ιησούς δεν πίστευε πως ήταν θεός, ίσος με τον Πατέρα;

Τι να πούμε για κείνους που προσεύχονται κατ' ευθείαν στο Χριστό, ή έστω τον θεωρούν μεσίτη προς το Θεό; Και αυτή την πρακτική την απέτρεψε ο Ιησούς, ώστε όσοι επιμένουν σε αυτή ή την ενθαρρύνουν σε άλλους να είναι αναπολόγητοι.. Ιδού τα σχετικά εδάφια, αν και ενδιάμεσως έχει πέσει και η σχετική νοθεία ώστε τα πράγματα να μπερδεύονται με τα μεσιτικά:

«Και κατά την ημέρα εκείνη δεν θα ζητήσετε από μένα τίποτε. (...) Και δεν σας λέω ότι εγώ θα παρακαλέσω τον Πατέρα για σας. (...) Επειδή, ο ίδιος ο Πατέρας σας αγαπάει (...)». (Κατά Ιωάννην 16: 23α, 26β, 27α)

Παρά τη νοθεία της Καινής Διαθήκης, τα ανωτέρω εδάφια ξεκαθαρίζουν ότι **ο Θεός δεν χρειάζεται μεσίτες**, επειδή ο ίδιος αγαπάει τα πλάσματά του και θέλει το καλύτερο γι' αυτά. Όταν ένας επίγειος πατέρας με όλα τα ανθρώπινα ελαττώματα επιθυμεί τα παιδιά του να τον πλησιάζουν με παρρησία και να υποβάλλουν τα αιτήματά τους χωρίς μεσολαβητές-μεσίτες, πόσο μάλλον ο ουράνιος Πατέρας μας;

VI. Ο Προφήτης Ιησούς Χριστός

Ο Ιησούς θεωρούσε τον εαυτό του προφήτη. Επίσης, οι μαθητές του καθώς και τα πλήθη που τον ακολουθούσαν τον θεωρούσαν προφήτη. Τα επόμενα εδάφια το επιβεβαιώνουν:

«Πλην πρέπει εγώ σήμερα και αύριο και την επόμενη μέρα να πάω· διότι δεν είναι δυνατόν προφήτης να απολεσθεί έξω από την Ιερουσαλήμ.»

Ιερουσαλήμ, Ιερουσαλήμ, η φονεύουσα τους προφήτες και λιθοβολούσα τους απεσταλμένους προς αυτήν, πόσες φορές θέλησα να συνάξω τα τέκνα σου με τον τρόπο που η όρνιθα μαζεύει τα κλωσσόπουλα κάτω από τις φτερούγες της και δεν θελήσατε.» (Κατά Λουκάν 13: 33-34)

Σαν προφήτης τον οποίο ο Θεός απέστειλε προς τους Ιουδαίους, ο Ιησούς λαχταρούσε να μαζέψει τα τέκνα της Ιερουσαλήμ και να τα καθοδηγήσει στο σωστό μονοπάτι, αλλά εκείνα δεν θέλησαν. Ακόμη χειρότερο, ο Ιησούς γνώριζε ότι σχεδίαζαν να τον θανατώσουν, όπως είχαν κάνει σε πολλούς προφήτες πριν από αυτόν. Στα επόμενα εδάφια ο Ιησούς αναγνωρίζει ότι κανένας προφήτης δεν τιμάται στην ιδιαίτερή του πατρίδα, υπονοώντας προφανώς τον εαυτό του:

«Και ύστερα από δύο ημέρες, αναχώρησε από εκεί, και πήγε στη Γαλιλαία. Επειδή ο ίδιος ο Ιησούς έδωσε μαρτυρία ότι προφήτης δεν έχει τιμή στην ίδια του την πατρίδα.» (Κατά Ιωάννην 4: 43-44)

Τα ίδια επιβεβαιώνει και ο Ευαγγελιστής Ματθαίος:

«Και σκανδαλίζονταν μ' αυτόν. Και ο Ιησούς τους είπε: Δεν υπάρχει προφήτης χωρίς τιμή, παρά μονάχα στην πατρίδα του και στο σπίτι του.»

Και δεν έκανε εκεί πολλά θαύματα εξαιτίας της απιστίας τους.» (Κατά Ματθαίον 13: 57-58)

Στα εδάφια που παρέθεσα ο Ιησούς δεν αφήνει καμία αμφιβολία ότι θεωρούσε τον εαυτό του προφήτη και όχι την ενσάρκωση του Θεού, όπως τον θέλουν οι Χριστιανοί. Γι' αυτό δεν ήταν έκπληξη στον ίδιο το γεγονός ότι στην ιδιαίτερη πατρίδα του, τη Ναζαρέτ, δε μπορούσε να κάνει πολλά θαύματα. Η οικογένειά του και οι συμπολίτες του δεν τον έπαιρναν στα σοβαρά επειδή τον γνώριζαν από μικρό και δεν μπορούσαν να εξηγήσουν την ξαφνική αλλαγή όταν άρχισε τη διακονία του. Μερικοί μάλιστα ίσως τον ζήλευαν.

Αυτό ήταν συνηθισμένο για έναν προφήτη και επιβεβαιώνεται δια μέσου των αιώνων. Σχεδόν είναι αξίωμα. Άλλοι προφήτες πριν από τον Ιησού είχαν επίσης απορριφθεί από τους συμπατριώτες του. Ο ίδιος σε καμία περίπτωση δε μπορούσε ν' αποτελέσει εξαίρεση. Άλλωστε, ο λόγος του προφήτη δεν είναι ποτέ ευχάριστος. Το μονοπάτι που υποδεικνύει ο προφήτης είναι στενό και ανηφορικό...

Αλλά και τα πλήθη που έγιναν μάρτυρες και ευεργετήθηκαν με τα θαύματα του Ιησού αναγνώρισαν στο πρόσωπό του τον προφήτη για τον οποίο μιλούσαν οι Γραφές.

«Οι άνθρωποι, λοιπόν, όταν είδαν το θαύμα που έκανε ο Ιησούς, έλεγαν ότι αυτός είναι αληθινά ο προφήτης που επρόκειτο να έρθει στον κόσμο.» (Κατά Ιωάννην 6: 14)

Ποιο ήταν το θαύμα που εξέπληξε τα πλήθη στην προκειμένη περίπτωση και έπεισε πολλούς ότι ο Ιησούς ήταν ο αναμενόμενος προφήτης; Το ότι χόρτασε 5,000 άτομα με πέντε κρίθινα ψωμιά και δύο ψάρια, όπως διαβάζουμε στα εδάφια 9-13.

Πολλοί ήταν και εκείνοι που κατά την θριαμβευτική είσοδο του Ιησού στην Ιερουσαλήμ, πάνω στο γαϊδουράκι, αναγνώρισαν σε αυτόν τον προφήτη από τη Ναζαρέτ:

«Και όταν πλησίασαν στα Ιεροσόλυμα, (...) ο Ιησούς έστειλε τότε δύο μαθητές, λέγοντάς τους: “Πηγαίνετε στην κωμόπολη, που είναι απέναντί σας· κι αμέσως θα βρείτε ένα θηλυκό γαϊδούρι δεμένο, και μαζί του ένα πουλαράκι· λύστε τα, και φέρτε τα σε μένα. (...)”

*Και όλο τούτο έγινε, για να εκπληρωθεί αυτό που ειπώθηκε διαμέσου του προφήτη, που είπε: “Πείτε στη θυγατέρα Σιών: ‘Ίδού, **ο βασιλιάς σου έρχεται** σε σένα πράος, και καθισμένος επάνω σε γαϊδούρι, και πουλάρι, αρσενικό γέννημα υποζυγίου’”. (...) Τα δε πλήθη που προπορεύονταν και εκείνα που ακολουθούσαν έκραζαν, λέγοντας: “Ωσαννά στον **υιό του Δαβίδ**· ευλογημένος ο ερχόμενος στο όνομα του Κυρίου· ωσαννά εν τοις υψίστοις”. Και όταν μπήκε μέσα στα Ιεροσόλυμα σείστηκε ολόκληρη η πόλη, λέγοντας: “Ποιος είναι αυτός;” Και τα πλήθη έλεγαν: “**Αυτός είναι ο Ιησούς, ο προφήτης από τη Ναζαρέτ της Γαλιλαίας**”». (Κατά Ματθαίον 21: 1-11)*

Εδώ έχουμε δύο βασικές μαρτυρίες: πρώτον ότι ο αναμενόμενος Μεσσίας θα ήταν βασιλιάς της Σιών κι όχι σωτήρας του κόσμου, και δεύτερον ότι ο Ιησούς θεωρείτο ο προφήτης από τη Ναζαρέτ της Γαλιλαίας.

Αλλά και οι ίδιοι οι μαθητές του Ιησού, καθ’ οδόν προς Εμμαούς μετά τη σταύρωση του διδασκάλου τους, συζητώντας μεταξύ τους **αναφέρθηκαν σ’ εκείνον ως προφήτη**:

«Και ιδού! Δύο απ’ αυτούς πορεύονταν κατά την ίδια ημέρα στην κωμόπολη που ονομαζόταν Εμμαούς, που απείχε 60 στάδια από την Ιερουσαλήμ· κι αυτοί συνομιλούσαν αναμεταξύ τους για όλα αυτά που είχαν συμβεί.

Και ενώ μιλούσαν και συζητούσαν, καθώς πλησίασε και ο ίδιος ο Ιησούς πορευόταν μαζί τους. Αλλά τα μάτια τους κρατιόνταν, για να μη τον γνωρίσουν. Και τους είπε: “Ποια είναι αυτά τα λόγια που συνομιλείτε αναμεταξύ σας καθώς περπατάτε και είστε σκυθρωποί;”

Και αποκρινόμενος ο ένας, που ονομαζόταν Κλεόπας, του είπε: “Εσύ μονάχος παροικείς στην Ιερουσαλήμ, και δεν έμαθες τα όσα έγιναν σ’ αυτή κατά τις ημέρες αυτές;”

*Και τους είπε: “Ποια;” Και εκείνοι είπαν σ’ αυτόν: “Αυτά για τον Ιησού τον Ναζωραίο, που στάθηκε ένας **άνδρας προφήτης**, δυνατός σε έργο και λόγο μπροστά στον Θεό και σε ολόκληρο τον λαό· και πώς οι αρχιερείς και οι άρχοντές μας τον παρέδωσαν σε καταδίκη θανάτου, και τον σταύρωσαν· **εμείς, όμως, ελπίζαμε ότι αυτός είναι εκείνος που επρόκειτο να λυτρώσει τον Ισραήλ**”». (Κατά Λουκάν 24:13-21)*

Να, λοιπόν, που ακόμη και οι μαθητές του Ιησού πίστευαν ότι αυτός ήταν ο προφήτης που είχε έλθει για να λυτρώσει τον Ισραήλ. Αυτά έλεγαν οι Γραφές τους, και προφανώς ο Ιησούς κατά τη διάρκεια της διακονίας του δεν τους είχε εξηγήσει ότι θα γινόταν ο πανανθρώπινος *λυτρωτής* και *σωτήρας*, διότι, όπως είδαμε και σε προηγούμενα εδάφια, και ο ίδιος θεωρούσε τον εαυτό του προφήτη απεσταλμένο μόνο στον Ισραήλ.

Δυστυχώς, το κατά την ταπεινή μου άποψη *μαγείρεμα* της Γραφής περί σωματικής ανάστασης του Ιησού, που διαφαίνεται στα επόμενα εδάφια που παρέλειψα, μπερδεύει και πάλι τα πράγματα ως προς το ρόλο του Ιησού, γι’ αυτό χρειάζεται προσευχή και διάκριση για να διαχωρίσει κανείς το ψαχνό της Καινής Διαθήκης από τα κόκαλα. Άλλωστε, κανείς δε μπορεί να μεταθέσει την ευθύνη γι’ αυτά που πιστεύει σε άλλους, ούτε φυσικά και σε μένα που γράφω αυτές τις γραμμές προσπαθώντας να εξιχνιάσω την Αλήθεια μέσα από την ίδια τη Βίβλο.

VII. Ιησούς, ο “υιός του ανθρώπου”

Κατά τη διάρκεια της τριετούς διακονίας του, ο Ιησούς συχνά αναφερόταν στον εαυτό του ως *υιός του ανθρώπου*, θέλοντας προφανώς να τονίσει ότι είχε γεννηθεί ως άνθρωπος.

Ο τίτλος *υιός του ανθρώπου* χρησιμοποιείται συχνά στην Παλαιά Διαθήκη. Στο όραμα του Ιεζεκιήλ, ο προφήτης προσφωνείται ως *υιός του ανθρώπου* πολλές φορές. Για λόγους συντομίας θα παραθέσω μόνο μία περίπτωση:

*«Και μετά τις επτά ημέρες, έγινε σε μένα λόγος του Κυρίου, λέγοντας: **Υιέ ανθρώπου**, σε έκανα φύλακα επάνω στον οίκο Ισραήλ· άκουσε, λοιπόν, τον λόγο από το στόμα μου, και να τους νουθετήσεις από μένα.*

Όταν λέω στον άνομο: Οπωσδήποτε θα θανατωθείς, κι εσύ δεν τον νουθετήσεις, και δεν μιλήσεις για να αποτρέψεις τον άνομο από τον άνομο δρόμο του, ώστε να σώσεις τη ζωή του, εκείνος μεν ο άνομος θα πεθάνει στην ανομία του· από το χέρι σου, όμως, θα ζητήσω το αίμα του». (Ιεζεκιήλ 3: 16-18)

Εκτός από την προσφώνηση “*υιέ ανθρώπου*”, εντύπωση κάνει και η σκληρότητα των λόγων προς τον προφήτη, που υπογραμμίζει τη σοβαρότητα του ρόλου του: Αν ο προφήτης δεν μιλήσει για να νουθετήσει τον άνομο, ο μεν άνομος θα πεθάνει στις αμαρτίες του, το δε αίμα του θα ζητηθεί από τον προφήτη!

Παρεμπιπτόντως, τι να πούμε για την αποστάτισσα Εκκλησία, που προδίδοντας το προφητικό της κάλεσμα, αντί να προειδοποιεί και να ελέγχει την εξουσία για τις ανομίες της, έχει εναγκαλιστεί μαζί της σ’ ένα *ταγκό* πνευματικού θανάτου;

Υπάρχουν περιστατικά στην Καινή Διαθήκη που ο Ιησούς, ως γνήσιος *υιός ανθρώπου*, δείχνει τις αδυναμίες κοινού θνητού, όπως φαίνεται στα ακόλουθα περιστατικά:

*«Και την τρίτη ημέρα έγινε γάμος στην Κανά της Γαλιλαίας· και εκεί ήταν η μητέρα του Ιησού. Προσκήληθε, μάλιστα, στον γάμο και ο Ιησούς και οι μαθητές του. Και επειδή έλειψε το κρασί, η μητέρα του Ιησού λέει σ’ αυτόν: Δεν έχουν κρασί. Ο Ιησούς λέει σ’ αυτή: **“Τι κοινό υπάρχει ανάμεσα σε μένα και σε σένα, γυναίκα; Δεν ήρθε ακόμα η ώρα μου”**.*

Η μητέρα του λέει στους υπηρέτες: “Κάντε ό,τι σας λέει”.

*Και υπήρχαν εκεί έξι υδρίες πέτρινες, οι οποίες κείτονταν σύμφωνα με τη συνήθεια του καθαρισμού των Ιουδαίων, που η κάθε μία χωρούσε δύο ή τρία μέτρα. Ο Ιησούς λέει σ’ αυτούς: “Γεμίστε τις υδρίες με νερό”. Και τις γέμισαν μέχρι επάνω. Και τους λέει: “Αντλήστε τώρα και φέρτε στον αρχιτρίκλινο”. Και έφεραν. Και καθώς ο αρχιτρίκλινος γεύτηκε το νερό, που είχε μεταβληθεί σε κρασί, και δεν ήξερε από πού είναι, (οι υπηρέτες, όμως, που είχαν αντλήσει το νερό, ήξεραν), **ο αρχιτρίκλινος φωνάζει τον νομφίο**, και του λέει: “Κάθε άνθρωπος προσφέρει πρώτα το καλό κρασί, και αφού πιουν πολύ, τότε δίνει το κατώτερο· εσύ φύλαξες το καλό κρασί μέχρι τώρα”.*

Αυτή την αρχή των θαυμάτων έκανε ο Ιησούς στην Κανά της Γαλιλαίας, και φανέρωσε τη δόξα του, και πίστεψαν σ’ αυτόν οι μαθητές του.

Ύστερα απ’ αυτό, κατέβηκε στην Καπερναούμ, αυτός και η μητέρα του, και οι αδελφοί του, και οι μαθητές του· και έμειναν εκεί όχι πολλές ημέρες». (Κατά Ιωάννην 2: 1-12)

Η ιστορία αυτή γεννά πολλά ερωτηματικά. Κατ’ αρχήν προκαλεί εντύπωση που η μητέρα του Ιησού, η Μαρία, που μέχρι χτες έτρεχε πίσω του με τ’ αδέλφια του για να τον συμμαζέψουν επειδή νόμιζαν ότι ήταν εκτός εαυτού, θα του πρότεινε ν’ αναλάβει την ευθύνη εξεύρεσης κρασιού σ’ έναν

ξένο γάμο. Στην μόνη περίπτωση που αυτό θα μπορούσε να δικαιολογηθεί είναι αν ο Ιησούς ήταν ο ίδιος ο **νυμφίος**.

Δεύτερον, όταν ο Ιησούς απαντά πως δεν ήρθε ακόμη η ώρα του, κι ότι δεν υπάρχει τίποτα κοινό μεταξύ του ίδιου και της μητέρας του, πώς στη συνέχεια υποχωρεί και κάνει το θέλημά της, δείχνοντας ότι ήρθε η ώρα του για να κάνει θαύματα; Η εξιστόρηση μυρίζει νοθεία της Γραφής, και πάντως παρουσιάζει τον Ιησού να λέει και να ξελέει, να μη γνωρίζει αν ήρθε η ώρα του, να είναι ανυπάκουος προς την μητέρα του και κατόπιν να την υπακούει – αδυναμίες που ένας κοινός θνητός, και μάλιστα αντιδραστικός ανήλικος, θα δικαιολογείτο να έχει, αλλά σε καμία περίπτωση ένας ενσαρκωμένος θεός.

Σε μια άλλη περίπτωση ο Ιησούς δείχνει σοβινιστικές τάσεις, συνηθισμένες μεταξύ των Ιουδαίων που πίστευαν πως ήταν ο **εκλεκτός λαός**, τέκνα Θεού. Ούτε λίγο ούτε πολύ αποκάλεσε τους εθνικούς ‘κυνάρια’:

«Και ο Ιησούς, βγαίνοντας έξω από εκεί, αναχώρησε προς τα μέρη της Τύρου και της Σιδώνας. Και ξάφνου, μια γυναίκα Χαναναία, που βγήκε από εκείνα τα όρια του τόπου, κραύγασε σ’ αυτόν, λέγοντας: Ελέησέ με, Κύριε, υιέ του Δαβίδ· η θυγατέρα μου δαιμονίζεται σκληρά. (...)

*Και εκείνος αποκρινόμενος είπε: Δεν στάλθηκα παρά **μονάχα στα χαμένα πρόβατα του οίκου Ισραήλ**.*

Και εκείνη, καθώς ήρθε, τον προσκυνούσε, λέγοντας: Κύριε, βοήθα με. Και αποκρινόμενος είπε: Δεν είναι καλό να πάρει κάποιος το ψωμί των τέκνων και να το ρίξει στα κυνάρια». (Κατά Ματθαίον 15: 21-26)

Χαρακτηριστικό των ανθρώπινων αδυναμιών του Ιησού είναι και το περιστατικό όπου ο Ιησούς καταράστηκε μια... συκιά διότι δεν είχε σύκα! Όσο κι αν προσπαθούν να δικαιολογήσουν αυτή τη συμπεριφορά οι Χριστιανοί, είναι προφανές ότι εκείνη τη στιγμή ο Ιησούς δεν μιλούσε με Πνεύμα Αγιο.

«Και όταν το πρωί επέστρεψε στην πόλη, πείνασε. Και βλέποντας μια συκιά επάνω στον δρόμο, ήρθε κοντά της, και δεν βρήκε τίποτε επάνω της, παρά μονάχα φύλλα. Και της λέει: Να μη γίνει πλέον καρπός από σένα στον αιώνα. Κι αμέσως η συκιά ξεράθηκε». (Κατά Ματθαίον 21: 18-19)

Η καημένη η συκιά! Τόση ήταν η αρνητική ενέργεια που εκτοξεύτηκε πάνω της από την κατάρα του Ιησού ώστε ξεράθηκε πάραυτα. Το “αμάρτημά” της ήταν ότι δεν παρήγαγε σύκα!

Όσο για τον τρόπο που αντιμετώπιζε τους Γραμματείς και τους Φαρισαίους της εποχής του, ο Ιησούς δεν διαφέρει από οποιονδήποτε προφήτη πριν απ’ αυτόν. Δεν μασούσε τα λόγια του και δεν έκρυβε την οργή του:

«Ουαί εις εσάς, γραμματείς και Φαρισαίοι, υποκριτές· επειδή μοιάζετε με αβεστωμένους τάφους, που απέξω μεν φαίνονται ωραίοι, από μέσα όμως είναι γεμάτοι από νεκρά κόκαλα, και από κάθε ακαθαρσία.

Έτσι κι εσείς: Απέξω μεν φαίνεστε στους ανθρώπους δίκαιοι, από μέσα όμως είστε γεμάτοι από υποκρισία και ανομία. (...) Φίδια, γεννήματα από οχιές, πώς θα ξεφύγετε από την καταδίκη της κόλασης;» (Κατά Ματθαίον 23: 27-28, 33)

Ας μην ξεχνάμε ότι αυτός ο ίδιος ο Ιησούς δίδαξε να μην οργιζόμαστε εναντίον του αδελφού μας και προειδοποίησε: *«Όποιος πει **“μωρέ”**, θα είναι ένοχος στη γέεννα του πυρός».* (Κατά Ματθαίον 5: 22)

Υπάρχει και μια περίπτωση που ο Ιησούς δέχτηκε μεγάλες τιμές από μια μετανοημένη γυναίκα. Παραπονέθηκε μάλιστα στο Σίμωνα τον Φαρισαίο επειδή εκείνος δεν τον είχε τιμήσει ανάλογα:

«Και ένας από τους Φαρισαίους τον παρακαλούσε να φάει μαζί του· και μπαίνοντας μέσα στο σπίτι του Φαρισαίου, κάθισε στο τραπέζι.

Και ξάφνου, μια γυναίκα στην πόλη, που ήταν αμαρτωλή, μαθαίνοντας ότι κάθεται στο τραπέζι στο σπίτι του Φαρισαίου, έφερε ένα αλάβαστρο με μύρο· και αφού στάθηκε πίσω, κοντά στα πόδια του, κλαίγοντας, άρχισε να βρέχει τα πόδια του με τα δάκρυα, και τα σκούπιζε με τις τρίχες της κεφαλής της, και καταφιλούσε τα πόδια του, και τα άλειψε με το μύρο. (...)

Και αφού στράφηκε στη γυναίκα, είπε στον Σίμωνα: Βλέπεις αυτή εδώ τη γυναίκα; Μπήκα μέσα στο σπίτι σου, νερό για τα πόδια μου δεν έδωσες· αυτή, όμως, με τα δάκρυά της έβρεξε τα πόδια μου, και με τις τρίχες της κεφαλής της τα σκούπισε. Φίλημα δεν μου έδωσες· αυτή, όμως, από τη στιγμή που μπήκα μέσα, δεν σταμάτησε να καταφιλάει τα πόδια μου. Με λάδι δεν άλειψες το κεφάλι μου· αυτή, όμως, άλειψε τα πόδια μου με μύρο.

Γι' αυτό, σου λέω, συγχωρημένες είναι οι πολλές αμαρτίες της· επειδή, αγάπησε πολύ· σε όποιον, όμως, για λίγα συγχωρείται, λίγο αγαπάει». (Κατά Λουκάν 7: 36-47)

Ας σκεφτεί ο αναγνώστης πώς θα ένιωθε αν σε παρόμοια περίπτωση κάποια μετανοημένη αμαρτωλή δεν σταματούσε να του φιλάει τα πόδια βρέχοντάς τα με τα δάκρυά της και σκουπίζοντάς τα με τα μαλλιά της. Πώς θα ένιωθε να του αλείφει τα πόδια με μύρο; Μήπως θα την σήκωνε όρθια και θα της έλεγε ότι όλα αυτά ήταν δουλοπρεπή και περιττά, συμβουλευοντάς την πώς να μην ξαναπέσει σε αμαρτία κατά του εαυτού της και πώς να αποκαταστήσει τις οφειλές προς τρίτους λόγω των σφαλμάτων της; Βεβαίως δεν ήμασταν παρόντες για να γνωρίζουμε τι ακριβώς συνέβη και αν αυτά που διαβάζουμε απεικονίζουν τα πραγματικά γεγονότα. Ούτε μπορούμε να ξέρουμε τα ήθη και τα έθιμα της εποχής εκείνης.

Εκτός κι αν έχουμε να κάνουμε με ανακρίβειες και νοθεία των Ευαγγελίων, η πράξη αυτή λατρείας προς τον Ιησού επαναλήφθηκε και αργότερα, όπως διαβάζουμε στα επόμενα εδάφια:

«Ήταν δε κάποιος ασθενής, ο Λάζαρος, από τη Βηθανία, από την κωμόπολη της Μαρίας και της Μάρθας της αδελφής της. Και η Μαρία ήταν εκείνη που άλειψε τον Κύριο με μύρο και σκούπισε τα πόδια του με τις τρίχες της, της οποίας ο αδελφός της, ο Λάζαρος, ασθενούσε. (...)

Ο Ιησούς, λοιπόν, έξι ημέρες πριν από το Πάσχα, ήρθε στη Βηθανία, όπου ήταν ο Λάζαρος, που είχε πεθάνει, τον οποίο ανέστησε από τους νεκρούς. Και του έκαναν εκεί δείπνο, και η Μάρθα υπηρετούσε· ο δε Λάζαρος ήταν ένας από τους συγκαθήμενους μαζί του.

Τότε, η Μαρία, αφού πήρε μία λίτρα από πολύτιμη καθαρή νάρδο, άλειψε τα πόδια του Ιησού, και με τις τρίχες της σκούπισε τα πόδια του· και το σπίτι γέμισε από την ευωδιά του μύρου». (Κατά Ιωάννην 11: 1-2, 12: 1-3)

Στο επόμενο εδάφιο διαπιστώνουμε ότι ο Ιησούς είχε και μια ακόμη ανθρώπινη αδυναμία, αφού συμπαθούσε ένα μαθητή περισσότερο από τους άλλους:

«Και ο Πέτρος, καθώς στράφηκε προς τα πίσω, βλέπει να ακολουθεί ο μαθητής τον οποίο αγαπούσε ο Ιησούς, που κατά το δείπνο είχε γείρει επάνω στο στήθος του, και είχε πει: “Κύριε, ποιος είναι αυτός που σε παραδίνει;”

Βλέποντας ο Πέτρος τούτον, λέει στον Ιησού: “Κύριε, και αυτός τι;”

Ο Ιησούς λέει σ' αυτόν: “Αν θέλω αυτόν να μένει μέχρις ότου έρθω, τι ως προς εσένα; Εσύ, ακολούθα με”». (Κατά Ιωάννην 21: 20-22)

Υπάρχει και ένα περιστατικό που σκανδαλίζει πολλούς και παραπέμπει σε Ιησού επαναστάτη. Είναι ανακρίβεια; Είναι κάτι που ξέφυγε από εκείνους που ήθελαν να κρύψουν πιθανή επαναστατική δραστηριότητα του Ιησού; Μόνο ο Θεός γνωρίζει.

«Τους είπε, λοιπόν: Τώρα, όμως, όποιος έχει βολάντιο, ας το πάρει μαζί του· παρόμοια και ταγάρια και όποιος δεν έχει, ας πουλήσει το ιμάτιό του, και ας αγοράσει μάχαιρα. (...) Και εκείνοι είπαν: Κύριε, ιδού, δύο μάχαιρες εδώ. Και εκείνος τους είπε: Είναι αρκετό». (Κατά Λουκάν 22: 36, 38)

Ας πάμε τέλος στις δραματικές ώρες του Ιησού πάνω στο σταυρό του μαρτυρίου. Εντύπωση προκαλεί η εντελώς ανθρώπινη έκφραση παραπόνου προς το Θεό με το ερώτημα γιατί τον εγκατέλειψε. Δεν γνώριζε άραγε ο Ιησούς ότι δια του σταυρικού θανάτου του εκπλήρωνε ακριβώς την αποστολή για την οποία είχε ενσαρκωθεί, δηλαδή την δια του αίματός του λύτρωση του ανθρώπινου γένους από το προπατορικό αμάρτημα;

«Και από την έκτη ώρα έγινε σκοτάδι επάνω σε ολόκληρη τη γη μέχρι την ένατη ώρα. Και γύρω στην ένατη ώρα, ο Ιησούς αναβόησε με δυνατή φωνή, λέγοντας: “Ηλί, Ηλί, λαμά σαβαχθανί;”, δηλαδή, “Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί με εγκατέλειψες;”. Και μερικοί από εκείνους που έστεκαν εκεί, όταν τον άκουσαν, έλεγαν: “Αυτός φωνάζει τον Ηλία”.

Κι αμέσως, ένας απ’ αυτούς έτρεξε, και παίρνοντας ένα σφουγγάρι, και γεμίζοντάς το με ξίδι, και βάζοντάς το σε ένα καλάμι, τον πότιζε.

Ενώ οι υπόλοιποι έλεγαν: “Άφησε, να δούμε αν θα ’ρθει ο Ηλίας για να τον σώσει”. Και ο Ιησούς, αφού έκραξε ξανά με δυνατή φωνή, άφησε το πνεύμα». (Κατά Ματθαίον 27: 45-50)

Καθώς γράφω αυτές τις γραμμές, θα ήθελα να τονίσω ότι η πρόθεσή μου δεν είναι να σκανδαλίσω τους πιστούς ή να προσβάλω το όνομα του Ιησού, του οποίου τη διδασκαλία κι εγώ θαυμάζω και προσπαθώ να ακολουθώ. Ο μοναδικός μου στόχος είναι να υπηρετήσω την Αλήθεια. Πιστεύω ότι η ανθρωπότητα είναι εγκλωβισμένη σ’ έναν πνευματικό πόλεμο, σε μια διαρκή μάχη της αλήθειας με το ψέμα, του φωτός με το σκότος.

Αυτός ο πόλεμος λαμβάνει χώρα πρωτίστως στο πνευματικό πεδίο και αντανακλάται στη γη μεταξύ των διαφόρων ανταγωνιζόμενων λαών, θρησκειών και φιλοσοφιών. Για τους Μουσουλμάνους και τους Εβραίους, π.χ., η πίστη των Χριστιανών σ’ έναν Τριαδικό Θεό αποτελεί σκάνδαλο και εύφλεκτο υλικό που μπορεί να εκραγεί ανά πάσα στιγμή με την κατάλληλη προπαγάνδα των πολεμοκάπηλων.

Ο πνευματικός πόλεμος δεν πρόκειται να σταματήσει μέχρις ότου αποκαλυφθεί και αποκατασταθεί η Αλήθεια.

Ανεξάρτητα από τις ειλικρινείς ή προσχηματικές προσπάθειες του **Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών** και άλλων θρησκευτικών και ειρηνιστικών οργανώσεων για την εδραίωση της ειρήνης, αν δεν επικρατήσει η αλήθεια ο στόχος της αρμονικής συμβίωσης των λαών δε μπορεί να επιτευχθεί. Ο θρησκευτικός φανατισμός και η μισαλλοδοξία που βασίζονται στην πλάνη είναι η “τροφή για τα κανόνια”, το έμψυχο καύσιμο των πολέμων, των οποίων βεβαίως η βασική αιτία είναι η οικονομική εκμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών πηγών των αδυνάτων από τους ισχυρούς και η κυριαρχία των λαών από τις υπερδυνάμεις.

Η γνώση της αλήθειας μπορεί να οδηγήσει στην αλληλοκατανόηση των λαών και στην ειρηνική συμβίωση μεταξύ τους, αφού θα αρνούνται να παρασύρονται και να φανατίζονται εναντίον αλλήλων. Τα ψέματα, έστω και αλληλοκαλυπτόμενα για εξυπηρέτηση σκοπιμοτήτων, δεν μπορούν να αποτελέσουν θεμέλιο για την ειρηνική συνύπαρξη λαών και κοινωνίας. Η αλήθεια δεν μπορεί να συνυπάρξει ειρηνικά με το ψέμα.

Γι’ αυτό ο Ιησούς είπε: *«Μη νομίζετε ότι ήρθα να βάλω ειρήνη επάνω στη γη· δεν ήρθα να βάλω ειρήνη, αλλά μάχαιρα. Επειδή ήρθα να διαχωρίσω άνθρωπο ενάντια στον πατέρα του, και θυγατέρα ενάντια στη μητέρα της, και νύφη ενάντια στην πεθερά της. Και εχθροί του ανθρώπου θα είναι οι οικιακοί αυτού».* (Κατά Ματθαίον 10: 34-36)

Εδώ ο Ιησούς εννοεί ότι όποιος ακολουθήσει τη διδασκαλία του, δηλαδή το στενό πνευματικό μονοπάτι, θα έχει αναπόφευκτα αντιδράσεις από τους οικείους του και όχι μόνο. Δυστυχώς τα λόγια του Ιησού παρερμηνεύθηκαν, ενώ το εσωτερικό νόημα της διδασκαλίας του που είναι πανανθρώπινο, και ως εκ τούτου ειρηνικό, ουδέποτε αποκωδικοποιήθηκε για τις μάζες των οπαδών του. Έτσι, όλοι οι πόλεμοι στη διάρκεια της ιστορίας που έγιναν στο όνομα του Χριστού δεν είχαν τίποτα να κάνουν με την διάδοση της αλήθειας. Βασίστηκαν πάνω στην πλάνη γύρω από το όνομά του, τη φύση του και την αποστολή του.

Τέλος θέλω να παραθέσω μία δήλωση, που υποτίθεται έγινε από τον Ιησού, που τρομοκρατεί οποιοδήποτε χριστιανό θα διανοηθεί να σπάσει τις αλυσίδες της πλάνης και ν' αγκαλιάσει την αλήθεια: *«Ο Ιησούς λέει σ' αυτόν: Εγώ είμαι η οδός, και η αλήθεια, και η ζωή· κανένας δεν έρχεται στον Πατέρα, παρά μόνον διαμέσου εμού».* (Κατά Ιωάννην 14: 6)

Κατά την ταπεινή μου άποψη, δεν υπάρχει πιο αυθαίρετη, εγωιστική και τρομοκρατική δήλωση από αυτή. Προσωπικά θέλω να πιστεύω ότι ο Ιησούς ποτέ δεν είπε κάτι τέτοιο. Ο Δημιουργός έχει φροντίσει ώστε κάθε άνθρωπος που έρχεται στον κόσμο να είναι εφοδιασμένος με τη θεϊκή σπίθα μέσα του, το πνεύμα ή Ανώτερο Εαυτό, ή “εσωτερικό άνθρωπο” κατά τον Απ. Παύλο, με το οποίο, ανεξαρτήτως θρησκείας και θεολογικών ή φιλοσοφικών γνώσεων, μπορεί να προσεγγίσει τον Πατέρα. Η μόνη προϋπόθεση είναι να έχει καθαρή καρδιά και αγάπη για το Θεό και τα πλάσματά του. Αλλιώς ο Δημιουργός θα ήταν άδικος να έχει αποκλείσει το δρόμο της πνευματικής ένωσης μαζί Του στα τρισεκατομμύρια των ανθρώπων ανά τους αιώνες που ποτέ δεν άκουσαν για το Χριστό.

5. Τα Ευαγγέλια δεν επιβεβαιώνουν την “Αγία Τριάδα”

«Έν Ιορδάνη βαπτιζομένου σου Κύριε, ή τής Τριάδος έφανερώθη προσκύνησις· τοῦ γάρ Γεννήτορος ή φωνή προσεμαρτύρει σοι, αγαπητόν σε Υιόν όνομάζουσα, και τὸ Πνεῦμα έν εἶδει περιστερᾶς έβεβαίου τοῦ λόγου τὸ άσφαλές. Ό έπιφανείς Χριστέ ό Θεός, και τὸν κόσμον φωτίσας δόξα σοι».

Όπως μαρτυρεί το τροπάριο που ψάλλεται στην εορτή των Θεοφανείων, στη βάπτιση του Ιησού στηρίζεται το δόγμα της Αγίας Τριάδος, που αποτελεί πέτρα σκανδάλου για τις μονοθεϊστικές θρησκείες και για τον απροκατάληπτο αναζητητή της Αλήθειας.

Για να δούμε τώρα πώς περιγράφουν το γεγονός οι Ευαγγελιστές:

«Τότε, ο Ιησούς έρχεται από τη Γαλιλαία στον Ιορδάνη προς τον Ιωάννη, για να βαπτιστεί απ' αυτόν. Και ο Ιωάννης τον εμπόδιζε, λέγοντας: Εγώ έχω ανάγκη να βαπτιστώ από σένα, κι εσύ έρχεσαι σε μένα;

Απαντώντας, όμως, ο Ιησούς του είπε: Άφησε, τώρα· επειδή έτσι είναι πρόπον σε μας, να εκπληρώσουμε κάθε δικαιοσύνη. Τότε, τον αφήνει.

Και αφού ο Ιησούς βαπτίστηκε, ανέβηκε αμέσως από το νερό· και ξάφνου, ανοίχτηκαν σ' αυτόν οι ουρανοί, και είδε το Πνεύμα του Θεού να κατεβαίνει σαν περιστερί, και να έρχεται επάνω του. Και ξάφνου, μια φωνή από τους ουρανούς, που έλεγε: Αυτός είναι ο Υιός μου ο αγαπητός, στον οποίο ευαρεστήθηκα». (Κατά Ματθαίον 3: 13-17)

Το “Αυτός είναι” σημαίνει ότι η φωνή εξ ουρανού απευθυνόταν στον Ιωάννη και στους παρευρισκόμενους και δεν την άκουσε μόνο ο Ιησούς.

Εντύπωση όμως προκαλεί το γεγονός ότι η υποτιθέμενη “φωνή εξ ουρανού” δεν είπε “Αυτός είναι ο μονογενής μου Υιός, ομοούσιος με μένα, το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας και αδιαιρέτου Τριάδος”, ώστε να μην υπάρχει περιθώριο για παρερμηνείες. Είπε, “Υιός μου αγαπητός στον οποίο ευαρεστήθηκα”. Και βέβαια, όποιος έχει διαβάσει Παλαιά Διαθήκη γνωρίζει ότι ο Θεός αποκαλούσε “υιούς” όχι μόνο τους προφήτες αλλά και ολόκληρο το λαό του Ισραήλ.

Ο Ευαγγελιστής Μάρκος είναι πιο σύντομος στην περιγραφή της βάπτισης του Ιησού:

«Και κατά τις ημέρες εκείνες ήρθε ο Ιησούς από τη Ναζαρέτ της Γαλιλαίας, και βαπτίστηκε από τον Ιωάννη μέσα στον Ιορδάνη. Κι αμέσως, καθώς ανέβαινε από το νερό, είδε τους ουραμούς να σχίζονται, και το Πνεύμα να κατεβαίνει επάνω του σαν περιστέρι. Και φωνή ακούστηκε από τους ουραμούς:

Εσύ είσαι ο Υιός μου ο αγαπητός, στον οποίο ευαρεστήθηκα». (Κατά Μάρκον 1: 9-11)

Εδώ ο Ευαγγελιστής Μάρκος γράφει “**Εσύ είσαι**”, σα να θέλει να μας πει ότι ο Ιησούς δεν γνώριζε ποιος είναι και χρειαζόταν ο ίδιος κάποια επιβεβαίωση εξ ουρανού.

Ο Ευαγγελιστής Λουκάς είναι ακόμη πιο σύντομος:

*«Και αφού βαπτίστηκε ολόκληρος ο λαός, βαπτίστηκε και ο Ιησούς, και καθώς προσευχόταν, άνοιξε ο ουρανός, και κατέβηκε επάνω του το Άγιο Πνεύμα, σε σωματική μορφή, σαν περιστέρι· και έγινε φωνή από τον ουρανό, που έλεγε: **Εσύ είσαι ο Υιός μου ο αγαπητός, σε σένα ευαρεστήθηκα».*** (Κατά Λουκάν 3: 21-22)

Εδώ μαθαίνουμε ότι βαπτίστηκε ολόκληρος ο λαός. Δηλαδή ήταν πλήθος αυτών που βαπτίστηκαν, μεταξύ των οποίων και ο Ιησούς. Και πάλι η προσφώνηση από τον ουρανό ήταν στο δεύτερο πρόσωπο, “**Εσύ είσαι**”, και προφανώς θα την άκουσε και το πλήθος.

Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης πάει ένα βήμα παρακάτω και θέλει τον Ιωάννη το Βαπτιστή να ομολογεί ότι είδε το Πνεύμα να κατεβαίνει σαν περιστέρι και να μένει πάνω στον Ιησού.

*«Και ο Ιωάννης (ο Βαπτιστής) έδωσε μαρτυρία, λέγοντας: **Είδα το Πνεύμα να κατεβαίνει από τον ουρανό σαν περιστέρι, και έμεινε επάνω του.***

Και εγώ δεν τον γνώριζα· αλλά εκείνος που με έστειλε να βαπτίζω με νερό, εκείνος μου είπε: Σε όποιον δεις το Πνεύμα να κατεβαίνει και να μένει επάνω του, αυτός είναι που βαπτίζει με Πνεύμα Άγιο.

Και εγώ είδα και έδωσα μαρτυρία, ότι αυτός είναι ο Υιός του Θεού». (Κατά Ιωάννην 1: 32-34)

Όστε ο Ιωάννης ο Βαπτιστής είχε μαρτυρία από το Θεό ότι σε όποιον δει το Πνεύμα να κατεβαίνει, αυτός θα βαπτίζει με Πνεύμα Άγιο!

Προφανώς Εκείνος που έστειλε τον Ιωάννη να βαπτίζει με νερό, δεν του είπε ότι σε όποιον δεις να κάθεται το περιστέρι είναι ο μονογενής μου Υιός, ομοούσιος του Πατρός, το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος. Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης μάλιστα δεν αναφέρει τίποτα για *φωνή εξ ουρανού* που άκουσε ο Ιωάννης ο Βαπτιστής κατά τη στιγμή της βάπτισης.

Όπως βλέπετε, ακόμη και μέσα από τις ευφάνταστες περιγραφές των Ευαγγελιστών ή των μετέπειτα αντιγραφών, η *Αγία Τριάδα Ομοούσιος και Αχώριστος* δεν προκύπτει, και παρακαλώ ας με συγχωρήσουν εκείνοι που σκανδαλίζονται και δεν αντέχουν την έρευνα της αλήθειας.

Έρχεται όμως και ένα άλλο χωρίο της Καινής Διαθήκης να διαψεύσει όλες τις περιγραφές που μόλις διαβάσατε:

*«Και όταν ο Ιωάννης, μέσα στη φυλακή, άκουσε τα έργα του Χριστού, έστειλε δύο από τους μαθητές του, και του είπε: **Εσύ είσαι αυτός που έρχεται ή άλλον περιμένουμε;***

Και απαντώντας ο Ιησούς, τους είπε: Πηγαίνετε και αναγγείlate στον Ιωάννη, όσα ακούτε και βλέπετε· τυφλοί ξαναβλέπουν, και χωλοί περπατούν· λεπροί καθαρίζονται, και κουφοί ακούν· νεκροί

ανασταίνονται, και φτωχοί ευαγγελίζονται. Και μακάριος είναι όποιος δεν σκανδαλιστεί με μένα». (Κατά Ματθαίον 11: 2-6)

Είναι απορίας άξιον ότι ο Ιωάννης, παρά τη φωνή εξ' ουρανού που υποτίθεται ότι άκουσε, παρά το περιστέρι που υποτίθεται πως είδε να κάθεται στην κεφαλή του Ιησού την ώρα που τον βάφτιζε, δεν είχε καταλάβει ποιος ήταν ο Ιησούς!

Και είναι ακόμη πιο περίεργο το ότι ο Ιησούς δεν του υπενθυμίζει τη μαρτυρία εξ ουρανού κατά τη βάπτισή του, αλλά επικαλείται τα θαύματα που κάνει για να τον πείσει ότι αυτός είναι εκείνος που περίμεναν. Και ποιον περίμεναν; **Περίμεναν τον προφήτη που θα λύτρωνε τον Ισραήλ από το ρωμαϊκό ζυγό.**

Επαναλαμβάνω το εδάφιο που έχω ήδη παραθέσει σε προηγούμενο κεφάλαιο:

*«Και αποκρινόμενος ο ένας, που ονομαζόταν Κλεόπας, του είπε: Εσύ μονάχος παροικείς στην Ιερουσαλήμ, και δεν έμαθες τα όσα έγιναν σ' αυτήν κατά τις ημέρες αυτές; Και τους είπε: Ποια; Και εκείνοι είπαν σ' αυτόν: Αυτά για τον Ιησού τον Ναζωραίο, που στάθηκε ένας άνδρας προφήτης, δυνατός σε έργο και λόγο μπροστά στον Θεό και σε ολόκληρο τον λαό· και πώς οι αρχιερείς και οι άρχοντές μας τον παρέδωσαν σε καταδίκη θανάτου, και τον σταύρωσαν· εμείς, όμως, **ελπίσαμε ότι αυτός είναι εκείνος που επρόκειτο να λύτρώσει τον Ισραήλ**».* (Κατά Λουκάν 24: 18-21)

Αυτά τα ολίγα περί “Αγίας Τριάδος” και ο έχων ώτα ακούειν ακουέτω!

6. Ο Διάβολος σύμφωνα με τη Βίβλο

Σύμφωνα με τη χριστιανική θεολογία, ο Διάβολος ή Σατανάς είναι ο υπ' αριθμόν ένα εχθρός του Θεού και του ανθρώπου. Γνωστός σε όλους είναι ο ρόλος που έπαιξε με τη μορφή του όφι στην ιστορία της “πτώσης”, ή “προπατορικού αμαρτήματος” του Αδάμ και της Εύας στη Γένεση. Όμως υπάρχουν και άλλα εδάφια στη Βίβλο που προκαλούν σύγχυση γύρω από το ρόλο του Σατανά. Ας εξετάσουμε μερικά από αυτά:

«Και κάποια ημέρα, οι άγγελοι του Θεού ήρθαν να παρασταθούν μπροστά στον Κύριο, κι ανάμεσα σ' αυτούς ήρθε και ο Σατανάς. Και ο Κύριος είπε στον Σατανά: “Από πού έρχεσαι;” Και ο Σατανάς απάντησε στον Κύριο, και είπε: “Αφού διάβηκα ολόγυρα τη γη και περπάτησα μέσα σ' αυτή, βρίσκομαι εδώ.”

Και ο Κύριος είπε στον Σατανά: “Έβαλες τον νου σου επάνω στον δούλο μου τον Ιώβ, ότι δεν υπάρχει όμοιός του στη γη, άνθρωπος άμεμπτος, αληθινός, θεοσεβής και απέχων απόκάθε πονηρό πράγμα;”

Και ο Σατανάς απάντησε στον Κύριο, και είπε: “Μήπως ο Ιώβ δωρεάν φοβάται τον Θεό; Δεν τον περιέφραξες από παντού, και το σπίτι του και όλα όσα έχει; Τα έργα των χειρών του ευλόγησες, και τα κτήνη του πλήθυναν επάνω στη γη· όμως, άπλωσε τώρα το χέρι σου και άγγιξε όλα όσα έχει, για να δεις αν δεν σε βλασφημήσει κατά πρόσωπο”. Και ο Κύριος είπε στο Σατανά: “Ιδού, στο χέρι σου όλα όσα έχει, αλλά αυτόν μην τον αγγίζεις. Και ο Σατανάς εξήλθε από τον Κύριο”». (Ιώβ 1: 6-12)

Σ' αυτή την ιστορία-αλληγορία ο Σατανάς εμφανίζεται ως ένας από τους υιούς του Θεού που παρουσιάζεται συχνά ενώπιόν του για ν' αποδώσει λογαριασμό για τα πεπραγμένα του και να κάνει αναφορά ως προς το τι συμβαίνει πάνω στη γη.

Μια από τις αρμοδιότητες του Σατανά, σύμφωνα με τα εδάφια που παρέθεσα, είναι να ενοχλεί δίκαιους ανθρώπους, όπως είναι ο Ιώβ, για να δοκιμάσει την πίστη τους στο Θεό. Όμως, πριν

επιχειρήσει κάτι τέτοιο, χρειάζεται να πάρει άδεια από το Θεό. Προφανώς δε μπορεί ν' αποφασίσει μόνος του ποιον θα πειράξει ούτε πόσο μακριά θα προχωρήσει με τη δοκιμασία.

Στην αλληγορία που εξετάζουμε, ο Θεός έδωσε την άδεια στο Σατανά να χτυπήσει οτιδήποτε κατείχε, εκτός από τη ζωή του. Και όπως γνωρίζουμε από τη συνέχεια της ιστορίας αυτής, ο Σατανάς έκανε ακριβώς αυτό. Όμως ο Ιώβ, παρ' όλες τις συμφορές που τον βρήκαν, δεν έχασε την πίστη του στο Θεό ούτε τον βλασφήμησε.

Μια άλλη αναφορά στο Διάβολο, με σεβασμό και υπόληψη στο αξίωμά του, έχουμε στην καθολική επιστολή του Ιούδα (αδελφού του Ιησού), στην Καινή Διαθήκη:

«Ομοίως και αυτοί βλέποντες ενόπνια, τη μεν σάρκα μαιίνουν, τη δε εξουσία καταφρονούν, και τα αξιώματα βλασφημούν.

Ενώ ο αρχάγγελος Μιχαήλ, όταν, φιλονικώντας με το διάβολο, συνδιαλεγόταν για το σώμα του Μωυσή, δεν τόλμησε να επιφέρει εναντίον του κάποια βλάσφημη κατηγορία, αλλά είπε: Ο Κύριος να σε επιτιμήσει». (Ιούδα 1: 8-9)

Προφανώς ο Σατανάς ή Διάβολος είναι ένα πνευματικό ον που έχει εξουσία δοσμένη σ' αυτόν από το Θεό. Γι' αυτό, η Γραφή μας λέει, πρέπει να είναι σεβαστός και να μη βλασφημείται από τους ανθρώπους. Ακόμη και ο αρχάγγελος Μιχαήλ δεν τόλμησε να επιφέρει εναντίον του κάποια βλάσφημη κατηγορία όταν φιλονικούσαν για το σώμα του Μωυσή. Σχετικά με τη βάση της διαφωνίας, η Γραφή δε μας δίνει εξήγηση. Εναπόκειται στον αναγνώστη-ερευνητή που γνωρίζει τη ζωή και το έργο του Μωυσή ν' αποφασίσει γιατί ο μεγάλος προφήτης στεκόταν στην οριακή γραμμή μεταξύ της δικαιοδοσίας του αρχαγγέλου Μιχαήλ και του Σατανά.

Ακόμη και ο Ιησούς δοκιμάστηκε από το Σατανά στο ξεκίνημα της διακονίας του, όπως μαθαίνουμε από την Καινή Διαθήκη:

«Τότε ο Ιησούς φέρθηκε από το Πνεύμα στην έρημο για να πειραχτεί από το διάβολο». (Κατά Ματθαίον 4: 1)

Όστε λοιπόν το Πνεύμα, δηλαδή ο ίδιος ο Θεός, οδήγησε τον Ιησού στον τόπο της δοκιμασίας, δίνοντας προφανώς την άδεια στο Σατανά για να τον δοκιμάσει. Ο Θεός έδωσε την άδεια στο διάβολο να θέσει τον Ιησού σε δοκιμασία σχετικά με την ταυτότητα και την αποστολή του.

«Και αφού νήστεψε 40 ημέρες και 40 νύχτες, έπειτα πείνασε. Και αφού ήρθε σ' αυτόν ο πειράζων, είπε: Αν είσαι Υιός του Θεού, πες αυτές οι πέτρες να γίνουν άρτοι. Και εκείνος απαντώντας είπε: Είναι γραμμένο: "Ο άνθρωπος δεν θα ζήσει μονάχα με άρτο, αλλά με κάθε λόγο που προέρχεται από το στόμα του Θεού"». (Κατά Ματθαίον 4: 2-4)

Εδώ βλέπουμε ότι ο Σατανάς προχώρησε πολύ μεθοδικά και σοφά στην αποστολή του. Πρώτα δοκίμασε τον Ιησού στη φυσική του ανάγκη. Ο Ιησούς, μετά από 40 ημερών νηστεία, ήταν τρομερά πεινασμένος. Τι θα έκανε; Θα χρησιμοποιούσε τις θαυματουργικές του ικανότητες για να γεμίσει το στομάχι του; Αυτό είναι ένα τεστ το οποίο υφίσταται ο κάθε απεσταλμένος του Θεού και στο οποίο οι περισσότεροι αποτυγχάνουν. Αντί να υπηρετήσουν τους συνανθρώπους των, χρησιμοποιούν τις δυνάμεις και τα χαρίσματα που τους έδωσε ο Θεός για να γεμίσουν το στομάχι τους, κοινώς για να πλουτίσουν. Όμως ο Ιησούς πέρασε επιτυχώς το πρώτο σημαντικό τεστ, χρησιμοποιώντας μάλιστα εδάφιο των Γραφών.

Στο δεύτερο πειρασμό, ο διάβολος προκάλεσε τον Ιησού να θέσει το Θεό, και μάλιστα την ίδια τη Γραφή, σε τεστ δοκιμασίας. Θα ήθελε και θα μπορούσε άραγε ο Θεός να διασώσει τη ζωή του Ιησού, αν ο δεύτερος σκόπιμα εξέθετε τον εαυτό του σε κίνδυνο; Όμως ο Ιησούς δεν έπεσε στην παγίδα του διαβόλου και απάντησε ξανά με τη Γραφή. Ας δούμε τι λένε τα σχετικά εδάφια:

«Τότε παραλαμβάνει αυτόν ο διάβολος εις την αγία πόλη και στήνει αυτόν επάνω στο περύγιο του ιερού και λέγει προς αυτόν, “Εάν είσαι Υιός του Θεού, ρίξε τον εαυτό σου κάτω· διότι είναι γραμμένο, Οτι θα προστάξει τους αγγέλους αυτού περί σου, και θα σε σηκώσουν πάνω στα χέρια τους, για να μην προσκόψεις σε λίθο το πόδι σου”. Είπε προς αυτόν ο Ιησούς: “Πάλι είναι γραμμένο, δεν θα πειράξεις Κύριο το Θεό σου”». (Κατά Ματθαίον 4: 5-7)

Ας προσέχουν λοιπόν οι πιστοί να μην υποβάλουν το Θεό σε δοκιμασία, παραβιάζοντας από πρόθεση τους φυσικούς νόμους και ζητώντας να τους σώσει. Βεβαίως ο Θεός είναι και ικανός και πρόθυμος να προστατέψει τους απεσταλμένους του από κινδύνους, αλλά όχι από εκείνους στους οποίους σκόπιμα εξέθεσαν τον εαυτό τους για να δοκιμάσουν τον Ύψιστο.

Παρά τις δύο πρώτες αποτυχίες του, ο διάβολος δεν παραιτήθηκε. Είχε κι άλλον άσσο στο μανίκι του. Όντας ο πρίγκιπας του υλικού κόσμου, πρόσφερε στον Ιησού τα βασίλειά του, με την προϋπόθεση ότι θα τον λάτρευε. Όμως ο Ιησούς δεν τον προσκύνησε. Δεν ενδιαφερόταν να γίνει ένας προσωρινός κοσμικός *Μεσσίας* που θα κυβερνούσε τα βασίλεια της γης. Αντ’ αυτού, επέλεξε να γίνει ένας αιώνιος πνευματικός βασιλιάς. Το βασίλειό του δεν ήταν εκ του κόσμου τούτου, αλλά ήταν πνευματικό και αόρατο. Και η λαμπρότητά του υπερέβαλλε τη λάμψη όλων των κοσμικών βασιλείων της γης. Ας δούμε τα σχετικά εδάφια:

«Πάλι παραλαμβάνει αυτόν ο διάβολος σε όρος πολύ ψηλό, και δείχνει σ’ αυτόν όλα τα βασίλεια του κόσμου και τη δόξα αυτών, και λέγει προς αυτόν: “αυτά όλα θα σου τα δώσω, εάν πέσεις και με προσκυνήσεις”. Τότε ο Ιησούς λέγει προς αυτόν: Ύπαγε, Σατανά· διότι είναι γραμμένο, “Κύριον τον Θεό σου θα προσκυνήσεις και αυτόν μόνο θα λατρεύσεις”. Τότε αφήνει αυτόν ο διάβολος, και ιδού, άγγελοι προσήλθαν και υπηρετούσαν αυτόν»». (Κατά Ματθαίον 4: 8-11)

Έχοντας αποτύχει και στους τρεις πειρασμούς, ο Σατανάς εγκατέλειψε τον Ιησού και τον παρέλαβαν οι άγγελοι του Κυρίου για να τον διακονήσουν. Πόσο παρηγορητικό είναι για τον πιστό να γνωρίζει ότι οι δοκιμασίες του δεν θα κρατήσουν πολύ! Μακάριος είναι ο υπηρέτης του Κυρίου που βγαίνει νικητής από τις δοκιμασίες και διακονείται από τους αγγέλους του Θεού.

Στο *«Πάτερ ημών»* συμπεριλαμβάνεται το αίτημα να μη μας οδηγήσει ο Θεός σε πειρασμό:

«Και μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν, αλλά ρύσαι ημάς από του πονηρού, ότι σου εστί η βασιλεία και η δύναμις και η δόξα εις τους αιώνας αμήν»». (Κατά Ματθαίον 6: 13)

Και στη σημερινή γλώσσα, *«Μη μας φέρεις σε πειρασμό, αλλά ελευθέρωσέ μας από τον πονηρό, επειδή δική σου είναι η βασιλεία και η δύναμη και η δόξα στους αιώνες. Αμήν»*.

Εφόσον ο Θεός είναι κυρίαρχος, τίποτα δε μπορεί να γίνει χωρίς την έγκρισή του. Και ο “πειράζων” βρίσκεται κάτω από τον έλεγχό του, όντας στην ουσία όργανό του. Ο Σατανάς δε μπορεί να κάνει τίποτα εναντίον του ανθρώπου εάν δεν το επιτρέψει ο Θεός. Επομένως, δε χρειάζεται να φοβάται κανείς το Σατανά.

Ο προφήτης Ησαΐας είπε κάτι που σκανδαλίζει πολλούς πιστούς. Ας δούμε το σχετικό εδάφιο:

«Εγώ είμαι Κύριος ο Θεός, και δεν υπάρχει άλλος πλην εμού· εγώ σε ενίσχυσα, αν και δεν με γνώρισες, για να γνωρίσουν από ανατολών του ηλίου μέχρι δυσμών ότι δεν υπάρχει Θεός εκτός από μένα· εγώ είμαι αυτός που κατασκεύασε το φως και έφτιαξε το σκοτάδι· αυτός που κάνει ειρήνη και κτίζει το κακό· εγώ ο Κύριος τα κάνω όλα αυτά»». (Ησαΐας 45: 5-7)

Το ότι ο Θεός έφτιαξε το σκοτάδι το δεχόμαστε όλοι. Κανείς δε διανοείται ότι ο Θεός έφτιαξε την ημέρα και ο διάβολος τη νύχτα. Όμως το να δεχτούμε ότι ο Θεός κτίζει το κακό είναι εξαιρετικά δύσκολο έως αδύνατο για τους περισσότερους πιστούς.

Προσωπικά τείνω να πιστεύω ότι το νόημα του εδαφίου είναι ότι ο Θεός έφτιαξε τους κυρίαρχους φυσικούς και ηθικούς νόμους, αλλά η καταπάτησή τους συνεπάγεται το κακό. Αν δεν υπήρχαν

κυρίαρχοι νόμοι θα είχαμε απόλυτο χάος και η διάκριση μεταξύ καλού και κακού θα ήταν αδύνατη, αφού θα ήταν αδύνατη και η συνειδητότητα ως προς το καλό και το κακό. Με αυτή την έννοια, ο Θεός που κάνει ειρήνη ο ίδιος “κτίζει” **σαν συνέπεια** και το κακό, εκεί που δεν υπάρχει αγάπη.

Στην Αποκάλυψη του Ιωάννη καταγράφεται μια θεϊκή προειδοποίηση για επικείμενη ενέργεια του διαβόλου εναντίον των πιστών: *«Και προς τον άγγελο της εκκλησίας των Σμυρναίων, γράψε: Αυτά λέει ο πρώτος και ο τελευταίος, που έγινε νεκρός και έζησε· (...) Μη φοβάσαι τίποτε από όσα πρόκειται να πάθεις· πρόσεξε, ο διάβολος πρόκειται να βάλει μερικούς από σας σε φυλακή, για να δοκιμαστείτε· και θα έχετε θλίψη δέκα ημερών. Γίνε πιστός μέχρι θανάτου, και θα σου δώσω το στεφάνι της ζωής».* (Αποκάλυψη 2: 8-10)

Εδώ έχουμε το πνεύμα του Χριστού να πληροφορεί τους πιστούς για το σχέδιο του Σατανά, που ήταν να βάλει μερικούς Χριστιανούς από την Εκκλησία της Σμύρνης στη φυλακή για να δοκιμαστούν. Η πληροφόρηση είχε στόχο να ενδυναμώσει τους πιστούς ώστε να κρατήσουν σταθερά την πίστη τους.

Ο Απόστολος Παύλος στην προς Εφεσίους επιστολή του περιγράφει την πανοπλία με την οποία ο πιστός μπορεί ν’ αντιμετωπίσει το διάβολο κατά την ώρα της δοκιμασίας:

«Τέλος, αδελφοί μου, ενδυναμώνεστε στον Κύριο, και στην ισχύ της δύναμής του· ντυθείτε την πανοπλία του Θεού, για να μπορέσετε να σταθείτε ενάντια στις μεθοδεύσεις του διαβόλου». (Προς Εφεσίους 6: 10-11)

Στη συνέχεια ο Απ. Παύλος απαριθμεί ένα-ένα τα διάφορα εξαρτήματα της πνευματικής πανοπλίας. Αυτά είναι: η ζώνη της Αλήθειας, ο θώρακας της Δικαιοσύνης, τα υποδήματα της Ειρήνης, η ασπίδα της Πίστης, η περικεφαλαία της Σωτηρίας, και ο λόγος του Θεού που είναι η μάχαιρα του Πνεύματος. Το επιπλέον υπερόπλο είναι η ακατάπαυστη προσευχή.

Σε άλλο κεφάλαιο της προς Εφεσίους επιστολής, ο Απόστολος Παύλος προειδοποιεί ότι ο θυμός παρέχει έδαφος στο Σατανά, γι’ αυτό η συμφιλίωση πρέπει να γίνεται προτού νυχτώσει!

«“Οργίζεστε και μην αμαρτάνετε”· ο ήλιος ας μη δύει ενώ είστε ακόμα στον παροργισμό σας· μη δίνετε τόπο στον διάβολο». (Προς Εφεσίους 4: 26)

Ο πιο σίγουρος τρόπος για να τρέπεται σε φυγή ο διάβολος είναι να υποτάσσεται ο πιστός στο Θεό, δηλαδή να συμμορφώνεται με τους πνευματικούς νόμους. Αυτά γράφει στην επιστολή του ο Ιάκωβος:

«Υποταχθείτε, λοιπόν, στο Θεό· αντισταθείτε στον διάβολο, και θα φύγει από σας». (Ιάκωβος 4:7)

Υπάρχει στην Καινή Διαθήκη μια πολύ σκληρή τοποθέτηση του Απ. Παύλου στην προς Ρωμαίους επιστολή του:

«Άρα, λοιπόν, όποιον θέλει ελεεί· και όποιον θέλει σκληραίνει.

Θα μου πεις, λοιπόν: “Ο Θεός γιατί πλέον κατηγορεί; Ποιος μπορεί να εναντιωθεί στο θέλημά του”;

Ωστόσο, εσύ, ω άνθρωπε, ποιος είσαι που αντιμιλάς στον Θεό; Μήπως το πλάσμα θα πει σ’ αυτόν που το έπλασε: Γιατί με έπλασες έτσι; Ή δεν έχει εξουσία ο κεραμέας επάνω στον πηλό, από το ίδιο μίγμα να κάνει το ένα μεν σκεύος για χρήση τιμητική, το άλλο δε για χρήση ευτελή;» (Προς Ρωμαίους 9: 18-21)

Σκληρός τούτος ο λόγος, αλλά είναι χρήσιμο να διαλογιστούμε πάνω σ’ αυτόν. Εφόσον, όπως είδαμε σε προηγούμενα εδάφια, ο διάβολος είναι κάτω από τον έλεγχο του Θεού, ποιος ευθύνεται για τη σκληρότητα της καρδιάς μερικών ανθρώπων;

Μήπως οι σκληροί συνάνθρωποί μας, “τα σκεύη της μη τιμητικής χρήσης”, πρέπει να υπάρχουν ώστε με τις σκληρές πράξεις τους να δίνουν την ευκαιρία στους πιστούς, “τα σκεύη τιμητικής

χρήσης”, να τους συγχωρούν κι έτσι να αγιάζονται; Αν έτσι έχουν τα πράγματα, αν δηλαδή ο κακός γεννήθηκε κακός, τότε πρέπει να αντιμετωπίζεται με μακροθυμία, κατανόηση και έλεος από τα υποτιθέμενα «σκευή τιμητικής χρήσης», που πολύ συχνά αποδεικνύονται υποκριτές.

Ας σκεφτούμε πώς θα ήταν ο κόσμος αν όλοι οι άνθρωποι ήταν καλοί και αγαθοί, αν κανένας δεν μισούσε και δεν έβλαπτε κανένα, αν όλα ήταν αρμονικά και ειρηνικά στις σχέσεις των ανθρώπων. Τότε όμως δεν θα υπήρχε συνειδητοποίηση ότι όλα ήταν καλά διότι ουδείς ποτέ θα είχε γνωρίσει το κακό και τη δυστυχία, κι επομένως δεν θα ήταν σε θέση να αντιληφθεί το καλό και τη μακαριότητα.

Θα είχαμε δηλαδή να κάνουμε με μια φυτοζωή χωρίς συνειδητότητα, χωρίς δυνατότητα άσκησης της ελεύθερης βούλησης, χωρίς ευκαιρία επιλογής. Θα επρόκειτο για μια στασιμότητα χωρίς δυνατότητα εξέλιξης, για τελειότητα χωρίς ικανότητα εκτίμησης. Κοντολογίς, θα βρισκόμαστε σε κατάσταση απόλυτης άνοιας και ανίας.

Δικαίως λοιπόν ο μέγας ψαλμοδός Δαβίδ αναφωνεί: *«Ως εμεγαλύνθη τα έργα σου Κύριε, πάντα εν σοφία εποίησας!»* (Ψαλμοί 103 [104]: 24)

Υπό το φως των λογικών σκέψεων που παρέθεσα, ας ανατρέξουμε στο λεγόμενο προπατορικό αμάρτημα. Ποιος θα ήταν ο άνθρωπος χωρίς το προπατορικό αμάρτημα στο οποίο, σύμφωνα με την αλληγορία της Βίβλου, παρασύρθηκε από τον όφι, κοινώς το διάβολο; Ας αντιστρέψω το ερώτημα: τι έπαθε ο άνθρωπος αφού δοκίμασε τον απαγορευμένο καρπό της γνώσεως; Να τι μας λέει η Γραφή:

«Ο δε όφης ήταν το φρονιμότερο πάντων των θηρίων επί της γης, τα οποία έκαμε Κύριος ο Θεός· και είπε ο όφης προς την γυναίκα, “Πράγματι είπε ο Θεός, Μη φάτε από παντός δένδρου του παραδείσου;”

Και είπε η γυναίκα προς τον όφι, “Από του καρπού των δένδρων του παραδείσου δυνάμεθα να φάγομε· από δε του καρπού του δένδρου, το οποίον είναι εν μέσω του παραδείσου, είπε ο Θεός, Μη φάγετε απ’ αυτού, ούτε να αγγίζετε αυτό, για να μην πεθάνετε”.

Και είπε ο όφης προς την γυναίκα, “Δεν θέλετε βεβαίως αποθάνει, αλλά εξεύρει ο Θεός ότι, καθ’ ην ημέρα φάγετε απ’ αυτού, θα ανοιχτούν οι οφθαλμοί σας, και θα είσθε σαν θεοί, γνωρίζοντες το καλό και το κακό”. Και είδε η γυναίκα ότι το δένδρο ήταν καλό για τροφή, και ότι ήταν αρεστό στους οφθαλμούς, και επιθυμητό δένδρο ως δίδον γνώσιν· και αφού έλαβε εκ του καρπού αυτού, έφαγε· και έδωκε και εις τον άνδρα αυτής μαζί της, και αυτός έφαγε». (Γένεσις 3: 1-6)

Μήπως όμως ο όφης εξαπάτησε την Εύα λέγοντάς της ψέματα ότι, αν έτρωγαν από τον απαγορευμένο καρπό, θα άνοιγαν τα μάτια τους και θα διέκριναν το καλό από το κακό, γινόμενοι κι αυτοί σαν τους θεούς;

Ας δούμε τι λέει πιο κάτω η Γραφή:

«Και είπε Κύριος ο Θεός, Ιδού, έγινε ο Αδάμ σαν ένας εξ ημών, στο να γνωρίζει το καλό και το κακό· και τώρα μήπως εκτείνει τη χείρα αυτού, και λάβει και από του ζύλου της ζωής, και φάγει, και ζήση αιωνίως.

Γι’ αυτό Κύριος ο Θεός εξαπέστειλε αυτόν εκ του παραδείσου της ευχαρίστησης (Εδέμ), δια να εργάζεται την γη εκ της οποίας ελήφθη». (Γένεσις 3: 22-23)

Επαληθεύεται, λοιπόν, από τον ίδιο το Θεό, σύμφωνα με τη Βίβλο, ότι **με την ανυπακοή ο άνθρωπος έγινε συνειδητό ον, γνωρίζοντας το καλό και το κακό**. Δηλαδή έγινε κι αυτός σαν θεός! Πρόκειται άραγε για πτώση ή για εξύψωση με τη βοήθεια του πειράζοντος, δηλαδή του διαβόλου, που όπως είδαμε είναι ένας από τους αγγέλους του Θεού, σύμφωνα πάντα με η Βίβλο; Εσείς θα κρίνετε.

7. Τι λέει η Βίβλος για τα πνεύματα

Η “Αγία Γραφή” είναι γεμάτη από αναφορές στο *Πνεύμα του Κυρίου*, δηλαδή στο Θεό τον ίδιο, στο *πνεύμα του ανθρώπου*, και σε διάφορα άλλα πνεύματα. Στα δύο πρώτα κεφάλαια του βιβλίου τούτου έχω παραθέσει εδάφια που αναφέρονται στο Πνεύμα του Θεού ή το Άγιο Πνεύμα, και στο πνεύμα του ανθρώπου. Σε αυτό το κεφάλαιο θα εξετάσουμε τα άλλα πνεύματα. Ποια είναι; Πώς προέκυψαν; Τι ρόλο παίζουν;

Στη Βίβλο η λέξη *πνεύμα* αναφέρεται συχνά στην *ψυχή του νεκρού*, η οποία, κάτω από ορισμένες συνθήκες, προσελκύεται στο γήινο πεδίο και μπορεί να “επικοινωνήσει” με τους ζωντανούς, αν και αυτό είναι επιζήμιο.

Σε μια *δεύτερη* κατηγορία *πνευμάτων* εμπίπτουν οντότητες-ενέργειες, καλές ή κακές.

Αυτές οι οντότητες, σύμφωνα με ιστορίες της Βίβλου, *εκπορεύονται από προφήτες* για συγκεκριμένη *αποστολή* (τιμωρία ή ευλογία) ανάμεσα στους ανθρώπους.

Σε μια *τρίτη* κατηγορία στη Βίβλο συναντάμε τα *πνεύματα των εθνών*.

Τέλος, σε *τέταρτη* κατηγορία διακρίνουμε στη Βίβλο *πνεύματα* αρετής ή κακίας, τα οποία φαίνεται να *σχηματίζονται από την κρυσταλλοποίηση θετικών ή αρνητικών συναισθημάτων, σκέψεων ή λόγων των ανθρώπων*.

Και οι τέσσαρις αυτές κατηγορίες *πνευμάτων* συναντώνται στη Βίβλο, παρόλο που οι διαφορές μεταξύ τους δεν είναι πάντα ευδιάκριτες.

Ειδικά η δεύτερη και η τέταρτη κατηγορία φαίνεται πως είναι πνεύματα που δημιουργούνται, συνειδητά ή ασυνείδητα, από τους ανθρώπους.

Σχετικά με τους *αγγέλους*, η Βίβλος τους διαχωρίζει από τα υπόλοιπα πνεύματα, και γι’ αυτό θ’ αναφερθώ σ’ αυτούς σε ιδιαίτερο κεφάλαιο. Σε άλλο, επίσης, κεφάλαιο θ’ αναφερθώ στα *δαιμόνια*. Και πάλι, κάποια απ’ αυτά τα *δαιμόνια* μπορεί να δημιουργούνται από τα πάθη των ανθρώπων και εμπίπτουν στην προαναφερθείσα τέταρτη κατηγορία.

Σε κάθε περίπτωση, ο αόρατος κόσμος φαίνεται πως είναι γεμάτος από κατοίκους περίεργους και παράξενους σ’ εμάς, κάποιοι από τους οποίους είναι φιλικοί στους ανθρώπους και κάποιοι πολύ εχθρικοί και επικίνδυνοι. Για τα όντα αυτά, ακόμη και οι συγγραφείς της Βίβλου φαίνεται πως δεν τα γνωρίζουν όλα.

Πρέπει να τονίσω ότι η διάκριση των πνευμάτων δεν είναι μια εύκολη υπόθεση, αφού ακόμη και η Βίβλος δεν είναι απολύτως σαφής. Έτσι, λοιπόν, σε τούτο το κεφάλαιο θα προχωρήσω με πολλή προσοχή, και καλώ τον αναγνώστη να κάνει το ίδιο. **Καμία από τις σκέψεις μου πάνω στο θέμα αυτό (ή σε οποιοδήποτε άλλο) δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως δόγμα.** Στην αναζήτηση της αλήθειας, ύψιστη ατομική ευθύνη του ερευνητή είναι να εκζητεί συνεχώς, χωρίς φόβο και προκαταλήψεις, προσωπική αποκάλυψη από το Θεό μέσω της μελέτης, της προσευχής και του διαλογισμού.

I. Πνεύματα των νεκρών

Θα αρχίσω με την παράθεση μιας πολύ απαισιόδοξης άποψης του *Εκκλησιαστή*, όσον αφορά τα πνεύματα των νεκρών:

«Διότι οι ζωντανοί γνωρίζουν ότι θα αποθάνουν, ενώ οι νεκροί δεν γνωρίζουν τίποτα· και τίποτα πια δεν έχουν να περιμένουν ως ανταπόδοση επειδή η μνήμη αυτών λησμονήθηκε. Και η αγάπη και το μίσος και ο ζήλος τους ήδη χάθηκαν· και δεν θα έχουν πλέον μερίδα εις τον αιώνα στο κάθε τι που γίνεται κάτω από τον ήλιο». (Εκκλ. 9: 5-6)

Εδώ ο *Εκκλησιαστής* (Σοφός Σολομών) ισχυρίζεται ότι οι νεκροί δεν γνωρίζουν τίποτα! Σύμφωνα με αυτό το εδάφιο, η ψυχή δεν διατηρεί συνείδηση μετά το θάνατο και δεν παίζει κανένα ρόλο στο Σύμπαν. Όλα όσα συνιστούσαν την προσωπικότητα του ανθρώπου, δηλαδή η νοημοσύνη, η αγάπη, το μίσος, η ζήλια, κλπ., εξαφανίζονται μετά το θάνατο. Δεν υπάρχει κανένα μέρος της ψυχής που να επιβιώνει μετά το θάνατο, μας λέει ο *Εκκλησιαστής*. Μερικοί σχολιαστές της Βίβλου ισχυρίζονται ότι ο βασιλιάς Σολομών έγραψε τον *Εκκλησιαστή* κατά το τελευταίο στάδιο της ζωής του, κατά τη διάρκεια της αποστασίας του από το Θεό, κι αυτό εξηγεί την απαισιοδοξία του.

Ωστόσο, όπως ήδη ανέφερα στο κεφάλαιο *«Οι θέσεις της Βίβλου για τον άνθρωπο»*, ο Σολομών, πάλι στον *Εκκλησιαστή*, έχει εκφράσει μια αντίθετη άποψη για το ανθρώπινο πνεύμα, ότι δηλαδή επιβιώνει του θανάτου και επιστρέφει στο Θεό (Εκκλ. 12: 7). Βέβαια, το αν ο Σολομών εννοούσε το απρόσωπο πνεύμα - στοιχείο του Θεού - και όχι την προσωποποιημένη ανθρώπινη ψυχή, εναπόκειται στον κάθε αναγνώστη να κρίνει.

Ο προφητάναξ Δαβίδ συμεριζεται επίσης αυτή την άποψη, με κάποια πικρία, στα ακόλουθα εδάφια: *«...Εσένα επικαλέστηκα Κύριε ολόκληρη την ημέρα· προς εσένα άπλωσα τα χέρια μου. Μήπως θα κάνεις θαυμάσια για τους νεκρούς; Ή μήπως οι σκιές των νεκρών θα σηκωθούν να σε δοξολογήσουν; Μήπως μέσα στον τάφο θα διηγούνται το έλεός σου, ή την αλήθεια σου μέσα στη φθορά; Μήπως θα γίνουν γνωστά τα θαυμάσιά σου μέσα στο σκοτάδι, και η δικαιοσύνη σου μέσα στον τόπο της λησμονιάς;»* (Ψαλμοί 87: 10β-13 [88: 9β -12])

Σύμφωνα με τους στίχους αυτούς του Δαβίδ, οι νεκροί δεν μπορούν πια να δουν τα θαυμάσια του Θεού ούτε να τον δοξολογήσουν γι' αυτά.

Σε άλλον Ψαλμό (115:17) ο Δαβίδ επαναλαμβάνει τα ίδια: *«Οι νεκροί δεν θα δοξολογήσουν τον Κύριο, ούτε όλοι εκείνοι που κατεβαίνουν στον τόπο της σιωπής».* (Το εδάφιο αυτό δεν υπάρχει στη μετάφραση των εβδομήκοντα.

Από τ' ανωτέρω εδάφια προκύπτει η πολύ απαισιόδοξη εκδοχή ότι πλήρης σιωπή και ανυπαρξία ακολουθεί μετά το θάνατο. Μήπως θα έπρεπε να εκλάβουμε αυτά τα εδάφια ως θεόπνευστα; Προσωπικά δεν νομίζω. Απεναντίας πιστεύω ότι η ψυχή επιβιώνει του σωματικού θανάτου. Άλλωστε και αυτή η άποψη, ότι δηλαδή η συνειδητότητα επιβιώνει του θανάτου, υποστηρίζεται από άλλα εδάφια της Βίβλου. Ιδού μερικά απ' αυτά:

«Και το πνεύμα των Αιγυπτίων θα ταραχθεί μέσα τους· και θα διασκορπίσω τη βουλή τους· και θα ρωτήσουν τα είδωλα, και τους μάγους, και τα πνεύματα των νεκρών, και τους μάντις. Και θα παραδώσω τους Αιγυπτίους σε χέρια σκληρών ανθρώπων· και βασιλείς σκληροί θα τους κυριεύσουν. Τάδε λέγει ο Κύριος των δυνάμεων». (Ησαΐας 19: 3-4)

Οι στίχοι αυτοί υποδηλώνουν ότι το πνεύμα του ανθρώπου επιβιώνει του θανάτου κι ότι επίσης μπορεί να προσεγγιστεί από τους ζωντανούς και να επικοινωνήσει μαζί τους μέσω των μέντιουμ και των πνευματιστών. Εδώ η λέξη *πνεύμα* αναφέρεται μάλλον στο σύμπλεγμα ψυχής και πνεύματος, αφού ο τελικός διαχωρισμός συνεπάγεται το θάνατο της ψυχής, δηλαδή αυτό που η Αποκάλυψη ονομάζει *δεύτερο θάνατο*.

Μια άλλη Βιβλική περίπτωση όπου κάποιος επικοινωνεί με νεκρό είναι αυτή του βασιλιά Σαούλ. Πάνω στην απελπισία του να ζητήσει συμβουλή σχετικά με τον πόλεμο των Φιλισταίων εναντίον του Ισραήλ, ο Σαούλ κατέφυγε στο να ζητήσει συμβουλή από νεκρό μέσω μιας μάγισσας. Αυτό το

έκανε διότι *«όταν ο Σαούλ είδε το στρατόπεδο των Φιλισταίων, φοβήθηκε και η καρδιά του τρόμαξε υπερβολικά. Και ο Σαούλ ρώτησε τον Κύριο· αλλ’ ο Κύριος δεν του απάντησε, ούτε με όνειρα ούτε με το Ουρίμ ούτε με προφήτες»*. (Α΄ Βασιλειών [Α΄ Σαμουήλ] 28: 5-6)

Σημειωτέον ότι ο ίδιος ο Σαούλ είχε προηγουμένως καταδικάσει αυτή την πρακτική και είχε εκδιώξει από τον τόπο εκείνους που είχαν πνεύμα μαντείας, και τους μάγους (στίχος 3).

Ιδού η σχετική ιστορία:

«Τότε ο Σαούλ είπε στους υπηρέτες του, “Αναζητείστε για μένα μια γυναίκα μέντιουμ, ώστε να την επισκεφτώ και να πάρω πληροφορίες απ’ αυτήν”.

Και οι υπηρέτες του απάντησαν, “Ιδού υπάρχει ένα μέντιουμ στο Εν-δώρ”.

Έτσι ο Σαούλ μετασηματίστηκε φορώντας διαφορετικά ενδύματα και πήγε ο ίδιος, παίρνοντας και δύο άνδρες μαζί του. Έφτασαν στη γυναίκα-μέντιουμ τη νύχτα. Και ο βασιλιάς της είπε: “Μάντευσέ μου λοιπόν με την εγγαστριμυθία σου και φέρε μου εδώ όποιον σου ζητήσω”.

Η γυναίκα του απάντησε, “Σίγουρα γνωρίζεις τι έχει κάνει ο Σαούλ και πώς έχει εξολοθρεύσει τους εγγαστρίμυθους και τα μέντιουμ στη χώρα. Γιατί λοιπόν στήνεις παγίδα για τη ζωή μου ώστε να μου προκαλέσεις το θάνατο;”

Τότε ορκίστηκε σ’ αυτήν ο Σαούλ στ’ όνομα του Κυρίου, λέγοντας, “Ζει ο Θεός, δεν θα σου συμβεί κανένα κακό για τούτο το πράγμα”.

Και η γυναίκα είπε, “Ποιόν θέλεις να σου ανεβάσω;”

Κι εκείνος απάντησε, “Τον Σαμουήλ ανέβασέ μου”.

Όταν, όμως, η γυναίκα είδε τον Σαμουήλ, έκραζε με φωνή μεγάλη· και είπε η γυναίκα προς τον Σαούλ, “Γιατί με εξαπάτησες; Εσύ είσαι ο Σαούλ”.

Και είπε σ’ αυτήν ο βασιλιάς, “Μη φοβάσαι. Πες μου τι βλέπεις;” Η δε γυναίκα απάντησε στο Σαούλ, “Βλέπω θεούς ν’ ανεβαίνουν έξω από τη γη”.

Τότε είπε προς αυτή, “Ποιον αναγνώρισες;”

Και είπε προς αυτόν, “Ένας γέροντας ανεβαίνει που είναι περιτυλιγμένος με μανδύα”.

Και ο Σαούλ αναγνώρισε ότι αυτός ήταν ο Σαμουήλ, και έσκυψε το πρόσωπό του στο έδαφος και τον προσκύνησε.

Ο δε Σαμουήλ είπε, “Γιατί με παρενόχλησες φέρνοντάς με επάνω;”

Και ο Σαούλ απάντησε, “Βρίσκομαι σε πολύ μεγάλη στενοχώρια, διότι οι Φιλισταίοι πολεμούν εναντίον μου, και ο Θεός έχει απομακρυνθεί από μένα και δεν μου αποκρίνεται ούτε με τους προφήτες ούτε με όνειρα. Γι αυτό σε κάλεσα, για να μου φανερώσεις τι πρέπει να κάνω”.

Και είπε ο Σαμουήλ, “Γιατί λοιπόν με ρωτάς, αφού ο Κύριος απομακρύνθηκε από σένα κι έγινε εχθρός σου;”» (Α΄ Βασιλειών [Α΄ Σαμουήλ] 28: 7-16)

Δε χρειάζεται να παραθέσω τη συνέχεια της ιστορίας και το τι ακριβώς είπε το πνεύμα του Σαμουήλ στο Σαούλ. Είναι φανερό ότι η ψυχή επιβιώνει του σωματικού θανάτου σαν συνειδητότητα και ότι μπορεί να επικοινωνήσει με τους ζωντανούς. Όμως δεν της αρέσει αυτό, διότι διαταράσσεται η γαλήνη της! Πολύ πιθανό, μετά το θάνατο, η ψυχή να εισέρχεται σε μια διαδικασία αυτοκάθαρσης, στο τέλος της οποίας, εάν δεν υπάρχει μετενσάρκωση, είτε θα εισέλθει σε αιώνια μακαριότητα είτε θα υποστεί το δεύτερο θάνατο και θα εξαφανιστεί. Γι’ αυτό δεν έχει κανείς το δικαίωμα να διαταράξει τον ιερό “ύπνο” της ψυχής.

Η Βίβλος μας λέει σαφώς ότι ο Σαούλ τιμωρήθηκε σκληρά γι’ αυτό του το αμάρτημα: *«Έτσι πέθανε ο Σαούλ, εξαιτίας της ανομίας του, που ανόμηση στον Κύριο, ενάντια στον λόγο του Κυρίου, τον οποίο δεν φύλαξε· κι ακόμα, επειδή ζήτησε έναν άνθρωπο που να έχει πνεύμα μαντείας, για να*

ρωτήσει, και δεν ρώτησε τον Κύριο· γι' αυτό, τον θανάτωσε, και έστρεψε τη βασιλεία στον Δαβίδ, τον γιο του Ιεσσαί». (Α΄ Παραλειπομένων [Α΄ Χρονικών] 10: 13-14)

Στη Βίβλο βρίσκουμε ακόμη μια περίπτωση όπου το πνεύμα κάποιου που αναχώρησε από τούτη τη ζωή το κληρονόμησε ένας άλλος:

«ΚΑΙ όταν ο Κύριος επρόκειτο να ανεβάσει τον Ηλία στον ουρανό με ανεμοστρόβιλο, ο Ηλίας αναχώρησε μαζί με τον Ελισσαιέ από τα Γάλγαλα. (...)

Και όταν διάβηκαν, ο Ηλίας είπε στον Ελισσαιέ: Ζήτησέ μου τι να σου κάνω, πριν αναληφθώ από σένα. Και ο Ελισσαιέ είπε: Διπλάσια μερίδα από το πνεύμα σου ας είναι, παρακαλώ, επάνω μου. Κι εκείνος είπε: Σκληρό πράγμα ζήτησες· όμως, αν με δεις να αναλαμβάνομαι από σένα, θα γίνει σε σένα έτσι· αλλιώς, δεν θα γίνει. (...)

Και σηκώνοντας τη μηλωτή του Ηλία που έπεσε πάνω του, επέστρεψε και στάθηκε στο χείλος του Ιορδάνη.

Και παίρνοντας τη μηλωτή του Ηλία, που είχε πέσει πάνω του, χτύπησε τα νερά, και είπε: Πού είναι ο Κύριος, ο Θεός του Ηλία; Και καθώς χτύπησε τα νερά, χωρίστηκαν από εδώ και από εκεί· και ο Ελισσαιέ διάβηκε.

Και βλέποντάς τον οι γιοι των προφητών, αυτοί που ήσαν απέναντι στην Ιεριχώ, είπαν: Το πνεύμα του Ηλία επαναπαύθηκε επάνω στον Ελισσαιέ. Και ήρθαν σε συνάντησή του, και τον προσκύνησαν μέχρι το έδαφος». (Δ΄ Βασιλειών [Β΄ Βασιλέων] 2: 1, 9-10, 13-15)

Εάν προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε κυριολεκτικά τα ανωτέρω εδάφια, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι προϋπόθεση για να κληρονομήσει κάποιος το πνεύμα ενός νεκρού είναι να το ζητήσει με θέρμη. Μ' άλλα λόγια, το πνεύμα του νεκρού δεν μπορεί να εισέλθει σε άλλο σώμα χωρίς πρόσκληση. Μόνο όταν κάποιος αναμιγνύεται με τον πνευματισμό και τη μαγεία και ανοίγεται στον κόσμο των πνευμάτων μπορεί να καταληφθεί από το πνεύμα ενός νεκρού.

Δεν αποκλείεται όμως τα εδάφια που παραθέσαμε να έχουν μεταφορική σημασία. Ίσως ο Ελισσαιέ να ζήτησε το δικό του πνεύμα προφητείας να γίνει δυο φορές δυνατότερο από εκείνο του Ηλία.

Ας δούμε τώρα τι κάνουν τα πνεύματα των δικαίων στον ουρανό, δηλαδή τι μας λέει η Βίβλος γι' αυτό το θέμα: *«Αλλά, προσήλθατε στο όρος Σιών, και σε πόλη του ζωντανού Θεού, την επουράνια Ιερουσαλήμ, και σε μυριάδες αγγέλων, σε πανηγύρι και εκκλησία πρωτοτόκων, που έχουν καταγραφεί στους ουραμούς, και στον Θεό, που είναι ο κριτής όλων, και σε πνεύματα δικαίων, οι οποίοι έλαβαν την τελειότητα (...)*». (Προς Εβραίους 12: 22-23)

Σύμφωνα με τα εδάφια αυτά της Βίβλου, τα πνεύματα των ανθρώπων που έφτασαν στην τελειότητα δοξολογούν το Θεό διαρκώς, σε μια χαρούμενη σύναξη με τους αγγέλους! Τώρα, το αν αυτό είναι πραγματικότητα ή απλά επιθυμία του συγγραφέα της προς Εβραίους επιστολής είναι ένα άλλο ζήτημα. Ο καθένας από μας πρέπει να βγάλει τα δικά του συμπεράσματα ζητώντας προσωπική αποκάλυψη για το τι συμβαίνει μετά θάνατον. Στο κάτω-κάτω, σε ζητήματα πίστης κανείς δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για κάποιον άλλο. Εξάλλου, σε πράγματα που δεν αποδεικνύονται, όπως είναι το τι συμβαίνει μετά θάνατον, δεν πρέπει κανείς να είναι δογματικός.

Ο ίδιος ο Απόστολος Παύλος είχε πει: *«Διότι τώρα βλέπομεν διά κατόπτρου αινιγματώδως, τότε δε πρόσωπον προς πρόσωπον· τώρα γνωρίζω κατά μέρος».* (Α΄ Προς Κορινθίους, 13:12)

Σχετικά με την τύχη των ψυχών των κακών ανθρώπων μετά το θάνατο, υπάρχουν αρκετές αναφορές στη Βίβλο, και κυρίως στην Καινή Διαθήκη, αλλά δεν θα ήθελα να παραθέσω καμία απ' αυτές. Προσωπικά δεν πιστεύω ότι ο Θεός έχει ετοιμάσει μια κόλαση, μια λίμνη φωτιάς για τα πλάσματα που δημιούργησε κατ' εικόνα και ομοίωσή του. Διότι ποιος ανάμεσά μας μπορεί να

ισχυριστεί ότι είναι αναμάρτητος; Εκείνοι που ισχυρίζονται ότι όλη η Γραφή είναι θεόπνευστη, επειδή κάποιος φανατικός το κόλλησε κι αυτό στο Βιβλίο, ας κρατήσουν αυτόν τον εκδικητικό θεό για τον εαυτό τους.

Υπάρχει και μία άλλη αναφορά στη Βίβλο αναφορικά με την τύχη της ψυχής μετά το θάνατο. Βρίσκουμε ένα σύντομο υπαινιγμό για μετενσάρκωση από τον ίδιο τον Ιησού, παρ' όλο που δεν ανέλυσε το θέμα εκτενώς.

Απεναντίας, φάνηκε να απευθύνεται μόνο σε όσους έχουν *ώτα για να ακούσουν*. Προφανώς θεωρούσε πως το ζήτημα δεν ήταν για λαϊκή κατανάλωση. Εξάλλου, πιθανώς ο Ιησούς να είχε πει κι άλλα για το θέμα αυτό αλλά δεν έφτασαν μέχρις εμάς, αφού επισήμως ο Χριστιανισμός απορρίπτει την ιδέα της μετενσάρκωσης. Ας δούμε όμως τι λέει η Βίβλος: *«Σας διαβεβαιώνω, ανάμεσα σ' εκείνους που γεννήθηκαν από γυναίκες δεν σηκώθηκε μεγαλύτερος από τον Βαπτιστή Ιωάννη· (...) Και αν θέλετε να το δεχθείτε, αυτός είναι ο Ηλίας, που επρόκειτο να έλθει. Όποιος έχει αυτιά για να ακούει, ας ακούσει»*. (Κατά Ματθαίον 11: 11α, 14-15)

Σύμφωνα με τα λόγια αυτά του Ιησού, εάν έχουμε πνευματικά αυτιά για να ακούσουμε, κι εάν είμαστε διατεθειμένοι να το δεχτούμε, υπάρχει μετενσάρκωση. Για το ίδιο θέμα βρίσκουμε ακόμη μια αναφορά στην Καινή Διαθήκη. *«Και όταν ο Ιησούς ήρθε στα μέρη της Καισάρειας της Φιλίππου, ρωτούσε τους μαθητές του, λέγοντας: Για ποιον με λένε οι άνθρωποι ότι είμαι εγώ ο Υιός του ανθρώπου; Και εκείνοι είπαν: Άλλοι μεν για τον Βαπτιστή Ιωάννη· άλλοι δε για τον Ηλία, και άλλοι για τον Ιερεμία ή για έναν από τους Προφήτες»*. (Κατά Ματθαίον 16: 13-14)

Και ακόμη ένα σχετικό χωρίο: *«Και οι μαθητές του τον ρώτησαν, λέγοντας: Γιατί οι γραμματείς λένε ότι πρέπει πρώτα να 'ρθει ο Ηλίας; Και αποκρινόμενος ο Ιησούς είπε σ' αυτούς: Ο Ηλίας έρχεται μεν πρώτα, και θα τα αποκαταστήσει όλα· σας λέω, όμως, ότι ο Ηλίας ήρθε ήδη, και δεν τον γνώρισαν, αλλά έπραξαν σ' αυτόν όσα θέλησαν· έτσι πρόκειται να πάθει απ' αυτούς και ο Υιός του ανθρώπου. Τότε οι μαθητές κατάλαβαν ότι τους είπε για τον Ιωάννη τον Βαπτιστή»*. (Κατά Ματθαίον 11: 10-13)

Το κατά Μάρκον Ευαγγέλιο έχει επίσης παρόμοιες αναφορές στο ότι ο Ιωάννης ο Βαπτιστής ήταν η μετενσάρκωση του Ηλία.

Στόχος αυτής της μελέτης ήταν να δείξω ότι υπάρχουν εδάφια στη Βίβλο που αποδεικνύουν ότι οι συγγραφείς τους πίστευαν πως τα πνεύματα (ψυχές) των νεκρών διατηρούν συνειδητότητα μετά το θάνατο, και μάλιστα ότι είναι δυνατή η επικοινωνία μαζί τους, αν και τη νεκρομαντεία την απαγόρευαν ρητώς οι προφήτες.

Υπάρχουν και άλλα εδάφια που αναφέρονται στην πρακτική της επικοινωνίας των ζωντανών με τα πνεύματα των νεκρών μέσω των πνευματιστών και των μέντιουμ, ζητώντας πληροφορίες και οδηγίες για την καθημερινότητά τους. Όμως νομίζω ότι αυτά που παρέθεσα είναι αρκετά για να καταδείξουν την πίστη των ανθρώπων της Παλαιάς Διαθήκης στην επιβίωση της ψυχής μετά το σωματικό θάνατο.

II. Πνεύματα που ενεργοποιούνται από προφήτες

Η Βίβλος υποστηρίζει ότι ο Θεός αναμιγνύεται στις υποθέσεις των ανθρώπων μέσω των εκπροσώπων του, των προφητών. Αυτοί είναι που ομιλούν για λογαριασμό του Παντοδύναμου και αποστέλλουν την ευλογία του ή την κρίση πάνω σε άτομα, σε έθνη και σ' ολόκληρο τον κόσμο. Ιδού μια σχετική αναφορά: *«Ναι, αυτοί σκλήρυναν τις καρδιές τους, ώστε να μην ακούσουν το νόμο και τα*

λόγια, που ο Κύριος των δυνάμεων έστειλε με το δικό του πνεύμα, διαμέσου των προηγούμενων προφητών. Γι' αυτό, μεγάλη οργή ήρθε από τον Κύριο των δυνάμεων». (Ζαχαρίας 7:12)

Σύμφωνα με τον Ζαχαρία, το πνεύμα της οργής απελευθερώθηκε εναντίον του Ιούδα και του Ισραήλ, διότι είχαν απορρίψει το λόγο του Κυρίου που απεστάλη σ' αυτούς από προηγούμενους προφήτες. Σαν αποτέλεσμα, η γη τους ερημώθηκε, ενώ εκείνοι σκορπίστηκαν ανάμεσα στα έθνη.

Οι μεγαλύτεροι προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης συχνά έκριναν τη Σιών στο όνομα του Θεού. Ιδού ένα σχετικό εδάφιο: *«Όταν ο Κύριος θα ξεπλύνει την ακαθαρσία των θυγατέρων της Σιών, και θα καθαρίσει το αίμα ανάμεσά τους, με πνεύμα κρίσης, και με πνεύμα καύσης».* (Ησαΐας 4:4)

Τι θα γίνει μετά την τιμωρία; Το βλέπουμε σε προηγούμενο εδάφιο: *«Κατά την ημέρα εκείνη, θα λάμψει ο Θεός μετά δόξης επί της γης, υψώνοντας και δοξάζοντας εκείνους που θα έχουν διασωθεί από τον Ισραήλ».* (Ησαΐας 4: 2)

Ο Ησαΐας, όπως και όλοι οι προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, πίστευε ότι η αμαρτία πρέπει να ξεπλυθεί με πνεύμα κρίσης και πνεύμα καύσης. Ο μισθός της αμαρτίας είναι πόνος και βάσανα που οδηγούν στο θάνατο. Όμως η κρίση μπορεί να έλθει μέσα από το λόγο ενός προφήτη πολύ ενωρίτερα και πολύ πιο σκληρά από την φυσική διαδικασία της τιμωρίας που έρχεται με τη λειτουργία του νόμου της ανταπόδοσης, δηλαδή τη νομοτέλεια.

Προσωπικά πιστεύω ότι η κατάρα εν ονόματι του Θεού, εκτός που είναι ένα φοβερό αμάρτημα που γυρνάει μπούμερανγκ, δεν είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για να στρέψει ένα άτομο ή ένα έθνος πίσω στον σωστό δρόμο.

Στην περίπτωση του Ισραήλ, τα πνεύματα της κρίσης, τα οποία οι προφήτες του εξαπέλυσαν εναντίον των Ισραηλιτών, απέτυχαν να φέρουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, δηλαδή να τους κάνουν ένα έθνος άγιο. Προφανώς, αυτή η μέθοδος, όντας μια ευθεία παραβίαση του κυρίαρχου νόμου της αγάπης, δεν αποδίδει.

Δυστυχώς, πολλοί "Χριστιανοί" ζηλωτές έχουν κληρονομήσει το πνεύμα της κρίσης από την Παλαιά Διαθήκη και είναι πολύ επικίνδυνα άτομα να βρίσκεται κανείς κοντά τους. Χρησιμοποιούν με μεγάλη ευκολία το όνομα του Κυρίου για να προφέρουν κρίσεις πάνω σε άλλους λέγοντας, π.χ., *"Ο Θεός να τιμωρήσει τον τάδε ή τη δείνα"*, κλπ., νομίζοντας ότι έτσι προσφέρουν υπηρεσία στο Θεό. Και όταν κάτι άσχημο συμβαίνει στο θύμα τους, τρίβουν τα χέρια τους με ικανοποίηση, λέγοντας, *"Βλέπεις, ο Θεός τον τιμώρησε, έτσι ακριβώς όπως το είχα πει!"*

Όμως δεν ήταν ο Θεός που τιμώρησε τον αμαρτωλό αλλά αυτοί οι ίδιοι με τα απερίτμητα χείλη τους. Άλλωστε, κανένας δεν έχει εξουσιοδοτηθεί να παίζει το ρόλο τιμωρού. *Ευλογείτε και μην καταράστε* είπε ο Χριστός.

Όμως, και το πνεύμα της χάριτος μπορεί επίσης να απελευθερωθεί με τη μεσολάβηση του προφήτη. Να τι λέει ο προφήτης Ζαχαρίας: *«Και επάνω στον οίκο του Δαβίδ, και επάνω στους κατοίκους της Ιερουσαλήμ, θα ξεχύσω πνεύμα χάριτος και ικεσιών».* (Ζαχαρίας 12:10α)

Το πνεύμα της χάριτος βοηθάει τους ανθρώπους να μετανοήσουν από τις αμαρτίες τους και να στραφούν προς στο Θεό. Είμαι βέβαιη πως αυτό περιμένει ο Κύριος να κάνουν οι προφήτες και όλοι οι πιστοί, αφού ο Θεός δεν θέλει κανένας να βασανίζεται από τις συνέπειες της αμαρτίας.

Το επόμενο εδάφιο το επιβεβαιώνει: *«Επειδή εγώ δεν θέλω τον θάνατο αυτού που πεθαίνει, λέγει ο Κύριος ο Θεός».* (Ιεζεκιήλ 18:32)

Παρόλα αυτά, μερικοί προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης δεν ήταν πάντα έτοιμοι να συγχωρήσουν ακόμα και άτομα που μετανοούσαν. Ιδού μια τέτοια περίπτωση: *«Και ο Σαούλ είπε στον Σαμουήλ: Αμάρτησα, για τον λόγο ότι παρέβηκα το πρόσταγμα του Κυρίου και τους λόγους σου, επειδή*

φοβήθηκα τον λαό και υπάκουσα στη φωνή τους. Τώρα, λοιπόν, παρακαλώ συγχώρεσε το αμάρτημά μου, και επίστρεψε μαζί μου για να προσκυνήσω τον Κύριο.

Και ο Σαμουήλ είπε: Δεν θα επιστρέψω μαζί σου· επειδή, απέρριψες τον λόγο του Κυρίου, και ο Κύριος σε απέρριψε από το να είσαι βασιλιάς επάνω στον Ισραήλ. (...) Και ο Σαμουήλ δεν είδε πλέον τον Σαούλ μέχρι την ημέρα του θανάτου του· (...) Και το Πνεύμα του Κυρίου αποσύρθηκε από τον Σαούλ, και ένα πονηρό πνεύμα από τον Κύριο τον τάραξε». (Α΄ Βασιλειών [Α΄ Σαμουήλ] 15: 24-26, 35α, 16:14)

Υπάρχουν περισσότερες περιπτώσεις καταγεγραμμένες στη Βίβλο όπου ο εκπρόσωπος του Θεού, ο προφήτης, επιλέγει να μη συγχωρήσει το άτομο ακόμη κι αν έχει μετανοήσει για τις αμαρτίες του. Όπως είδαμε στην ανωτέρω περίπτωση, ο Σαμουήλ δεν συγχώρησε τον βασιλιά Σαούλ και τον απέρριψε από το να είναι βασιλιάς του Ισραήλ.

Προσωπικά πιστεύω ότι τα πράγματα θα ήταν διαφορετικά, δηλαδή καλύτερα για τον Σαούλ, εάν είχε στραφεί απ' ευθείας στο Θεό μετανοώντας και ζητώντας συγχώρηση. Όμως το Ισραήλ και οι βασιλείς του θεωρούσαν τους προφήτες ως τους μόνους μεσολαβητές προς το Θεό. Συνεπώς, είχαν ολοκληρωτικά υποτάξει τους εαυτούς των στην εξουσία τους, αποδεχόμενοι ότι ο Θεός μπορούσε να δράσει μόνο σύμφωνα με τα λόγια του προφήτη.

Ιδού μία άλλη περίπτωση: *«Και ο Αβιμέλεχ βασίλευσε επάνω στον Ισραήλ τρία χρόνια. Και ο Θεός έστειλε ένα πονηρό πνεύμα ανάμεσα στον Αβιμέλεχ και τους άνδρες της Συχέμ. Και οι άνδρες της Συχέμ στασίασαν ενάντια στον Αβιμέλεχ, για να τιμωρηθεί η άδικη σφαγή των 70 υιών του Ιεροβάαλ, και να 'ρθει το αίμα τους επάνω στον Αβιμέλεχ, τον αδελφό τους, που τους θανάτωσε, κι επάνω στους άνδρες της Συχέμ, που ενίσχυσαν τα χέρια του, για να θανατώσει τους αδελφούς του».* (Κριτές 9: 22-24)

Εδώ έχουμε αναφορά σ' ένα κακό πνεύμα, που υποτίθεται το έστειλε ο Θεός για να υποκινήει διαμάχη μεταξύ του Αβιμέλεχ και των ανδρών της Συχέμ, έτσι ώστε και τα δύο μέρη να τιμωρηθούν για το αίμα των εβδομήντα υιών του Ιεροβάαλ (δηλαδή του Γεδεών). Σ' αυτή την περίπτωση ο Ιωθάμ, ο νεώτερος υιός του Γεδεών, ο οποίος μόνος είχε διασωθεί από την καταστροφή της οικογενείας του, είχε δράσει ως προφήτης. Είχε πει: *«Αν, λοιπόν, ενεργήσετε σήμερα με αλήθεια και δικαιοσύνη, απέναντι στον Ιεροβάαλ και στην οικογένειά του, να χαίρεστε με τον Αβιμέλεχ, κι αυτός ας χαίρεται με σας! Διαφορετικά, να βγει φωτιά από τον Αβιμέλεχ, και να καταφάει τους άνδρες της Συχέμ και την οικογένεια του Μιλλώ. Και φωτιά να βγει από τους άνδρες της Συχέμ και από την οικογένεια του Μιλλώ και να καταφάει τον Αβιμέλεχ!»* (Κριτές 9: 19-20)

Και αυτό ακριβώς συνέβη, όταν ο Αβιμέλεχ είχε βασιλέψει τρία χρόνια πάνω στον Ισραήλ.

Αναμιγνύεται άραγε ο Θεός προσωπικά στην εκπλήρωση αυτής και άλλων κατάρων που προφέρονται από ανθρώπους; Κατά την ταπεινή μου άποψη, **όχι**, αφού έτσι κι αλλιώς είναι απρόσωπος. Μόνο οι **κυρίαρχοι νόμοι του ενεργοποιούνται αυτόματα με το λόγο του προφήτη**. Θα χρειαζόταν, τότε, ο λόγος ενός μεγαλύτερου προφήτη για ν' ακυρώσει την εκδήλωση μιας προηγούμενης κατάρων ή κρίσης.

Μια άλλη ερώτηση στην οποία πρέπει ν' απαντήσουμε είναι αυτή: Άραγε εκείνο το **κακό πνεύμα** ήταν μια προϋπάρχουσα πνευματική οντότητα στο Σύμπαν, ή ήταν απλά η αρνητική ενέργεια που απελευθερώθηκε από την ψυχή του θυμωμένου προφήτη; Εάν ισχύει το δεύτερο, ίσως η αρνητική ενέργεια του προφήτη, ή οποιουδήποτε ανθρώπου, δημιουργεί ένα κακό πνεύμα, ενώ η θετική πνευματική ενέργεια δημιουργεί ένα καλό πνεύμα.

Θα επεκταθώ περισσότερο στο θέμα αυτό στο κεφάλαιο περί Προφητείας. Στη συνέχεια θα παραθέσω αρκετό κομμάτι από την ιστορία του Άχαβ, βασιλιά του Ισραήλ, ο οποίος, σύμφωνα με τη Γραφή (Α΄ Βασιλέων 21: 20), είχε ξεπουλήσει τον εαυτό του στο να κάνει ό,τι ήταν κακό στα μάτια του Κυρίου.

*«Και πέρασαν τρία χρόνια χωρίς πόλεμο ανάμεσα στη Συρία και τον Ισραήλ. Και κατά τον τρίτο χρόνο, ο Ιωσαφάτ, ο βασιλιάς του Ιούδα, κατέβηκε προς τον βασιλιά του Ισραήλ. Και ο βασιλιάς του Ισραήλ είπε στους δούλους του: Ξέρετε ότι η Ραμώθ-γαλαάδ είναι δική μας, κι εμείς σιωπούμε στο να την πάρουμε από το χέρι του βασιλιά της Συρίας; Και είπε στον Ιωσαφάτ: Έρχεσαι μαζί μου για να πολεμήσουμε τη Ραμώθ-γαλαάδ; Και ο Ιωσαφάτ είπε στον βασιλιά του Ισραήλ: Εγώ είμαι όπως κι εσύ, ο λαός μου όπως ο λαός σου, τα άλογά μου όπως τα άλογά σου. Και ο Ιωσαφάτ είπε στον βασιλιά του Ισραήλ: **Ρώτησε, παρακαλώ, τον λόγο του Κυρίου σήμερα.***

Και ο βασιλιάς του Ισραήλ συγκέντρωσε τους προφήτες, περίπου 400 άνδρες, και τους είπε: Να πάω εναντίον της Ραμώθ-γαλαάδ να πολεμήσω ή να απέχω; Κι εκείνοι είπαν: Ανέβα, και ο Κύριος θα την παραδώσει στο χέρι του βασιλιά. Και ο Ιωσαφάτ είπε: Δεν υπάρχει εδώ ακόμα ένας προφήτης του Κυρίου, για να τον ρωτήσουμε; Και ο βασιλιάς του Ισραήλ είπε στον Ιωσαφάτ: Υπάρχει ακόμα κάποιος άνθρωπος, ο Μιχαίας, ο γιος του Ιεμλά, διαμέσου του οποίου μπορούμε να ρωτήσουμε τον Κύριο· όμως, τον μισώ, επειδή, δεν προφητεύει καλό για μένα, αλλά κακό. Και ο Ιωσαφάτ είπε: Ας μη μιλάει έτσι ο βασιλιάς. Και ο βασιλιάς του Ισραήλ κάλεσε έναν ευνούχο, και είπε: Βιάσου να φέρεις τον Μιχαία, τον γιο του Ιεμλά. (...)

*Ήρθε, λοιπόν, στον βασιλιά. Και ο βασιλιάς είπε σ' αυτόν: **Μιχαία, να πάμε στη Ραμώθ-γαλαάδ για να πολεμήσουμε ή να απέχουμε;** Κι εκείνος του απάντησε: Να ανέβεις, και να ευοδώνεσαι· επειδή, ο Κύριος θα την παραδώσει στο χέρι του βασιλιά. Και ο βασιλιάς είπε σ' αυτόν: Μέχρι πόσες φορές θα σε ορκίζω, να μη μου λες παρά την αλήθεια στο όνομα του Κυρίου; Κι εκείνος είπε: Είδα ολόκληρο τον Ισραήλ διασκορπισμένον επάνω στα βουνά, σαν πρόβατα που δεν έχουν ποιμένα. Και ο Κύριος είπε: Αυτοί δεν έχουν κύριο, ας γυρίσουν κάθε ένας στο σπίτι του με ειρήνη. Και ο βασιλιάς του Ισραήλ είπε στον Ιωσαφάτ. Δεν σου είπα ότι δεν θα προφητεύσει καλό για μένα, αλλά κακό;*

Και ο Μιχαίας είπε: Άκουσε τον λόγο του Κυρίου. Είδα τον Κύριο να κάθεται επάνω στον θρόνο του, και ολόκληρη τη στρατιά του ουρανού να παραστέκεται γύρω απ' αυτόν, από τα δεξιά του, και από τα αριστερά του. Και ο Κύριος είπε: Ποιος θα απατήσει τον Αχαάβ, ώστε να ανέβει και να πέσει στη Ραμώθ-γαλαάδ; Και ο μεν ένας είπε έτσι, ο δε άλλος είπε έτσι.

*Και βγήκε το πνεύμα, και στάθηκε μπροστά στον Κύριο, και είπε: Εγώ θα τον απατήσω. Και ο Κύριος είπε σ' αυτό: Με ποιον τρόπο; Και είπε: Θα βγω, και **θα είμαι πνεύμα ψέματος στο στόμα όλων των προφητών του.** Και ο Κύριος είπε: Θα απατήσεις, κι ακόμα θα κατορθώσεις· βγες, και κάνε έτσι. Τώρα, λοιπόν, ιδού, ο Κύριος έβαλε **πνεύμα ψέματος** στο στόμα όλων αυτών των προφητών σου, και ο Κύριος μίλησε κακό για σένα. (...)*

*Και ο βασιλιάς του Ισραήλ είπε: Πιάστε τον Μιχαία, και ξαναφέрте τον στον Αμών (Σεμήρ), τον άρχοντα της πόλης, και στον Ιωάς, τον γιο του άρχοντα· και είπε βάλτε τον στη φυλακή, και τρέφετέ τον με ψωμί θλίψης, και με νερό θλίψης, μέχρις ότου γυρίσω εν ειρήνη. Και ο Μιχαίας είπε: **Αν πραγματικά γυρίσεις εν ειρήνη, τότε ο Θεός δεν μίλησε μέσα από μένα.**» (Γ΄ Βασιλειών [Α΄ Βασιλέων] 22:1-9, 15-23, 26-28)*

Ας προσπαθήσουμε να αναλύσουμε αυτή την ιστορία: Ο Θεός είναι Φως, είναι Αγάπη και Αλήθεια. Με το δικό μου σκεπτικό, το θεωρώ αδύνατο ο Θεός να άνοιγε συζήτηση με ένα πνεύμα ψεύδους και να δεχτεί την πρότασή του να παραπλανήσει όλους τους προφήτες του βασιλιά. Ήταν μάλλον ο προφήτης Μιχαίας ο οποίος συνέλαβε αυτό το σχέδιο στη φαντασία του και στη συνέχεια

εξαπέλυσε ένα πνεύμα ψεύδους για να μιλήσει μέσα από τα στόματα των τετρακοσίων προφητών του Άχαβ.

Με αυτόν τον τρόπο ο Άχαβ θα παρακινείται να πάει σε πόλεμο εναντίον των Συρίων ώστε να πάρει πίσω την Ραμώθ-Γαλαάδ. Όμως, έφτασε το πλήρωμα του χρόνου που ο Άχαβ θα τιμωρείτο για τις αμαρτίες του. Πράγματι, όπως μας λέει η Βίβλος, ο Άχαβ σκοτώθηκε στη μάχη, και τα σκυλιά του έγλειψαν το αίμα, σύμφωνα με το λόγο που ο προφήτης Ηλίας είχε μιλήσει.

Θα παραθέσω μια ακόμη παρόμοια ιστορία: *«Ιδού, ο Κύριος επιβαίνει επάνω σε ευκίνητη νεφέλη, και θα επιπέσει επάνω στην Αίγυπτο· και τα είδωλα της Αιγύπτου θα σειστούν από το πρόσωπό του, και η καρδιά της Αιγύπτου θα διαλυθεί στο μέσον της. Και θα σηκώσει Αιγυπτίους ενάντια σε Αιγυπτίους, και θα πολεμήσουν κάθε ένας ενάντια στον αδελφό του, και κάθε ένας ενάντια στον πλησίον του· μια πόλη ενάντια στην άλλη, βασιλεία ενάντια σε βασιλεία. (...)*

Ο Κύριος μοίρασε ανάμεσά της πνεύμα παραφροσύνης· και πλάνησαν την Αίγυπτο σε όλα τα έργα της, όπως εκείνος που μεθάει πλανιέται μέσα στον εμετό του». (Ησαΐας 19: 1-2, 14)

Όπως βλέπουμε εδώ, ο προφήτης Ησαΐας, μιλώντας, όπως πίστευε, για λογαριασμό του Θεού, εξαπέλυσε τα κακά πνεύματα της διαίρεσης, της έχθρας, του εμφυλίου πολέμου και της σύγχυσης εναντίον των Αιγυπτίων, σαν κρίση για τα είδωλά τους. Πάλι δεν πιστεύω ότι ο Θεός είχε οτιδήποτε να κάνει με αυτή την όραση.

Πώς είναι δυνατόν ο Δημιουργός της ζωής, ο Θεός της αγάπης και του ελέους, να ξεσηκώνει άνθρωπο εναντίον του πλησίον του, προκαλώντας αιματοχυσία και θάνατο; Και ποια ευχαρίστηση θα είχε ο Θεός της σοφίας με το να σπείρει σύγχυση ανάμεσα στους Αιγυπτίους; Θα μπορούσε η σύγχυση να τους οδηγήσει στη μετάνοια; Αδύνατον!

Γι' αυτό πιστεύω ότι προφητείες σαν κι αυτή είναι απλά κατάρες, με τις οποίες ο προφήτης δυστυχώς καταχράται το όνομα του Κυρίου, χρησιμοποιώντας το *επί ματαίω*, παραβαίνοντας έτσι την τρίτη εντολή. (Εξοδος 20: 7)

Η Βίβλος μας λέει ότι τα “μάτια” και οι “κεφαλές” ενός έθνους είναι οι προφύτες του. Όμως, όταν τα “μάτια” είναι κλειστά και οι “κεφαλές” σκεπασμένες, το πνεύμα των ανθρώπων αποκοιμείται. Να ένα εδάφιο κατάλληλο για διαλογισμό: *«Διότι ο Κύριος έχει εκχύσει επάνω σας πνεύμα βαθέως ύπνου, έχοντας κλείσει τα ‘μάτια’ σας, τους προφύτες, και έχοντας καλύψει τις ‘κεφαλές’ σας, αυτούς που βλέπουν οράσεις».* (Ησαΐας 29:10)

Εδώ βλέπουμε ότι ο Ησαΐας πίστευε πως ο ίδιος ο Θεός είχε σταματήσει τους προφύτες και τους *βλέποντες* από του να προειδοποιούν και να συμβουλεύουν το λαό του Ισραήλ. Πίστευε ότι ήταν ο Κύριος εκείνος που εξέχυσε πάνω στον *εκλεκτό λαό* ένα πνεύμα βαθέως ύπνου, δηλαδή πνεύμα πνευματικής αποχαύνωσης. Κατά την ταπεινή μου γνώμη, αυτό είναι μια άλλη παρανόηση του Ησαΐα, διότι ο Θεός δεν θέλει να χαθεί κανένας και δεν προάγει τον πνευματικό θάνατο των ανθρώπων, οσοδήποτε αμαρτωλοί κι αν είναι. Απεναντίας, ο Θεός αναζητά προφύτες και *βλέποντες*, ώστε ν' αφυπνίσει τους ανθρώπους από τον πνευματικό ύπνο. Αυτό θα επιβεβαιωθεί στο κεφάλαιο περί Προφητείας.

Επί τη ευκαιρία, θ' αναφερθώ στην *“Κυριακή της Ορθοδοξίας”* και στις κατάρες της Εκκλησίας κατά των Ελλήνων και του ελληνικού πνεύματος, όπως και όλων των αιρετικών. Κρίνετε μόνοι σας ποιανού πνεύματος είναι, αφού διαβάσετε σχετικά άρθρα αναρτημένα στο Διαδίκτυο.

III. Πνεύματα των Εθνών

Σύμφωνα με τη Βίβλο, τα έθνη αντιπροσωπεύονται από τα δικά τους πνεύματα τα οποία τα προστατεύουν. Θα παραθέσω σχετικά εδάφια που θα ρίξουν φως στην ιδέα του εθνικού πνεύματος.

«Και με άγγιξε ξανά σαν μια θεά ανθρώπου, και με ενίσχυσε, και είπε: Μη φοβάσαι, άνδρα υπερβολικά αγαπητέ· ειρήνη σε σένα· γίνε ανδρείος και ισχυρός. Και ενώ μου μιλούσε, ενισχύθηκα, και είπα: Ας μιλήσει ο κύριός μου, επειδή με ενίσχυσε.»

*Και είπε: Ξέρεις γιατί ήρθα σε σένα; Τώρα, μάλιστα, θα επιστρέψω να πολεμήσω με τον **άρχοντα της Περσίας**· και ενώ εκπορευόμουν, ερχόταν **ο άρχοντας της Ελλάδας**. Εντούτοις, θα σου αναγγείλω το γραμμένο στη γραφή της αλήθειας, και δεν είναι κανένας που αγωνίζεται μαζί μου εναντίον αυτών, παρά μονάχα ο **Μιχαήλ, ο άρχοντάς σας**». (Δανιήλ 10: 18-21)*

Από τα εδάφια αυτά τεκμαίρεται ότι κάθε έθνος έχει το δικό του πνευματικό πρίγκιπα, ή **άρχοντα**, ίσως έναν άγγελο ή αρχάγγελο, που εξυπηρετεί τα συμφέροντά του. Η Βίβλος μας λέει ότι ο **άρχοντας** του Ισραήλ ήταν ο Μιχαήλ. Το εάν αυτοί οι πρίγκιπες είναι πραγματικά αγγελικά όντα, που η Θεία Πρόνοια έχει τοποθετήσει πάνω στα έθνη στην αρχή του χρόνου, ή αν είναι φαντάσματα δημιουργημένα από τους λαούς κατά τη διάρκεια των χιλιετηρίδων της ιστορίας τους με την *κρυσταλλοποίηση* της συλλογικής συνείδησης των ανθρώπων με την ίδια γλώσσα, θρησκεία και παραδόσεις, είναι μια δύσκολη φιλοσοφική ερώτηση που ίσως μόνο ένας μεγάλος Μύστης θα μπορούσε ν' απαντήσει.

Τέτοια ενεργειακά “φαντάσματα” δημιουργημένα από τους ανθρώπους θα μπορούσαν να είναι όλοι οι τοπικοί “θεοί” που λατρεύονται σε “ιερούς” τόπους.

Να μερικά ακόμη σχετικά εδάφια:

«Και ο άγγελος του Κυρίου φάνηκε σ' αυτόν μέσα σε φλόγα φωτιάς, από το μέσον της βάτου, και είδε, και να, η βάτος καιγόταν από τη φωτιά, αλλ' η βάτος δεν κατακαιγόταν. (...)

Και καθώς ο Κύριος είδε τον Μωυσή ότι έστρεψε να παρατηρήσει, ο Θεός φώναξε σ' αυτόν μέσα από τη βάτο, και είπε: Μωυσή, Μωυσή. Και εκείνος είπε: τι είναι; (...)

Και του είπε: Εγώ είμαι ο Θεός του πατρός σου, ο Θεός του Αβραάμ, ο Θεός του Ισαάκ και ο Θεός του Ιακώβ. Και ο Μωυσής έκρυψε το πρόσωπό του, επειδή φοβόταν να κοιτάξει στο Θεό». (Εξοδος 3: 2, 4, 6)

Εδώ έχουμε την εισαγωγή της έννοιας: **άγγελος του Κυρίου**. Αυτός ο άγγελος του Κυρίου συστήθηκε στο Μωυσή ως ο **θεός του Αβραάμ, του Ισαάκ και του Ιακώβ**. Ποιος ήταν; Μήπως ήταν ο Μιχαήλ, ο **άρχοντας** του Ισραήλ; Φυσικά ο απρόσωπος Δημιουργός του Σύμπαντος δεν θα άνοιγε συνομιλία με ανθρώπους και ούτε θα ελάττωνε τον εαυτό του σ' έναν εθνικό θεό των Εβραίων πατριαρχών. Αυτό θα σήμαινε περιορισμό του απείρου.

«Και εκείνη τη νύχτα έγινε λόγος του Κυρίου προς τον Νάθαν, λέγοντας: Πήγαινε και πες στον δούλο μου τον Δαβίδ: Τάδε λέγει ο Κύριος: Εσύ δεν θα οικοδομήσεις οίκο σε μένα, για να κατοικώ. Διότι δεν κατοίκησα σε οίκο από την ημέρα που ανέβασα τους υιούς Ισραήλ από την Αίγυπτο μέχρι αυτή την ημέρα, αλλά περιερχόμουν μέσα σε σκηνή και παραπετάσματα». (Β' Βασιλειών [Β' Σαμουήλ] 7: 4-6)

Εάν τα ανωτέρω λόγια δεν γεννήθηκαν στη φαντασία του Νάθαν, τότε πρέπει ν' ανήκουν σε μια πνευματική οντότητα που δήλωνε πως ήταν ο **θεός του Ισραήλ**. Ίσως ήταν ο **πρίγκιπας** του Ισραήλ.

Διότι ο Δημιουργός του Σύμπαντος, που είναι Πνεύμα και Θεός όλων των λαών, δεν χρειάζεται χειροποίητους ναούς για να κατοικήσει.

Αυτό το επιβεβαίωσε και ο Απόστολος Παύλος μιλώντας στους Αθηναίους: *«Ο Θεός, που έκανε τον κόσμο και όλα όσα υπάρχουν μέσα σ' αυτόν, αυτός που είναι Κύριος του ουρανού και της γης, δεν κατοικεί σε χειροποίητους ναούς»*. (Πράξεις 17: 24)

Ο Παντοδύναμος είναι πανταχού παρών, ενώ οι εθνικές “θεότητες” χρειάζονται ναούς και ιερά...

«Επειδή εξέτεινα τον Ιούδα για λογαριασμό μου σαν τόξο· ενίσχυσα τον Εφραίμ, και θα εξεγείρω τα τέκνα σου, Σιών, ενάντια στα τέκνα σου, Ελλάδα· και θα σε κάνω σαν ρομφαία μαχητή». (Ζαχαρίας 9:13)

Για άλλη μια φορά προκύπτει ότι τα λόγια που παρατέθηκαν ανωτέρω δε μπορεί να είναι λόγια του Δημιουργού του Σύμπαντος. Ο Πατέρας όλων των ανθρώπων δεν ασχολείται με το να εξεγείρει το ένα έθνος εναντίον του άλλου, ούτε έχει εκλεκτούς μεταξύ των λαών. Εάν τα ανωτέρω λόγια δεν πηγάζουν από την εμπάθεια του προφήτη, τότε πρέπει να είναι λόγια της ίδιας εθνικής πνευματικής οντότητας, της εξουσίας που αποκαλείται “*άρχοντας του Ισραήλ*”.

«Επειδή, είμαι πεπεισμένος ότι ούτε θάνατος ούτε ζωή, ούτε άγγελοι, ούτε αρχές ούτε εξουσίες, ούτε παρόντα ούτε μέλλοντα, ούτε ύψωμα ούτε βάθος, ούτε κάποια άλλη κτίση, θα μπορέσει να μας χωρίσει από την αγάπη του Θεού, η οποία υπάρχει στον Ιησού Χριστό τον Κύριό μας». (Προς Ρωμαίους 8: 38-39)

Στους προηγούμενους στίχους, με τον όρο *εξουσίες* ο Απόστολος Παύλος πιθανώς να αναφέρεται στα πνεύματα ή τους επουράνιους *πρίγκιπες των εθνών*. Τα επόμενα εδάφια επιβεβαιώνουν ότι αυτές οι *εξουσίες* πάνω στα έθνη δεν είναι από σάρκα και αίμα, αλλά είναι πνευματικές οντότητες μιας άλλης διάστασης.

«Τέλος, αδελφοί μου, ενδυναμώνεστε στον Κύριο και στην κυριαρχική εξουσία της δύναμής του· ντυθείτε την πανοπλία του Θεού, για να μπορέσετε να σταθείτε ενάντια στις μεθοδείες του διαβόλου· επειδή η πάλη μας δεν είναι ενάντια σε αίμα και σάρκα, αλλά ενάντια στις αρχές, ενάντια στις εξουσίες, ενάντια στους κοσμοκράτορες του σκότους τούτου του αιώνα, ενάντια στα πνεύματα της πονηρίας στα επουράνια». (Προς Εφεσίους 6: 10-12)

Ωστε, λοιπόν, αυτές οι *αρχές και εξουσίες* που εννοούσε ο Απόστολος Παύλος δεν είναι οι κοσμικές αρχές των κρατών αλλά κάποια πνεύματα που κυριαρχούν πάνω στα έθνη.

Τώρα, σχετικά με την Ελλάδα, ο *άρχοντας* της είναι προφανώς το πνεύμα της Ορθοδοξίας, που όμως βρίσκεται σε σύγκρουση με το “*Αρχαίο πνεύμα αθάνατο του ωραίου του μεγάλου και τ’ αληθινού*”. Τα αποτελέσματα της σύγκρουσης αυτής, ίσως στο αστρικό πεδίο, είναι ορατά στο γήινο πεδίο - ένα είδος εθνικής σχιζοφρένειας...

IV. Πνεύματα αρετής ή κακίας

Σύμφωνα με τη Βίβλο, τόσο οι αρετές όσο και οι κακίες είναι πνεύματα. Οι αρετές είναι εκδηλώσεις του πνεύματος του Θεού. Να ένα σχετικό εδάφιο από την Παλαιά Διαθήκη: *«Και ο Φαραώ είπε στους δούλους του: Μπορούμε να βρούμε έναν άνθρωπον όπως τούτον, στον οποίο υπάρχει το πνεύμα του Θεού; Και ο Φαραώ είπε στον Ιωσήφ: Επειδή ο Θεός έδειξε σε σένα όλα αυτά, δεν υπάρχει κανένας τόσο συνετός και φρόνιμος όσο εσύ»*. (Γένεσις 41: 38-39)

Ωστε, λοιπόν, εκείνος στον οποίο ενοικεί το Πνεύμα του Θεού εκδηλώνει σύνεση και φρονιμότητα. Μ' άλλα λόγια, όποιος έχει το Πνεύμα του Θεού θα έχει πνεύμα σύνεσης, σοφίας και διάκρισης. Το γεγονός ότι οι αρετές και τα ταλέντα θεωρούνται πνεύματα είναι επίσης φανερό στα επόμενα εδάφια: *«Και ο Κύριος μίλησε στον Μωυσή, λέγοντας: Ιδού, εγώ κάλεσα ονομαστικά τον Βεσελεήλ, τον γιο του Ουρί, γιου του Ωρ, από τη φυλή του Ιούδα· και τον γέμισα με θείο πνεύμα, με σοφία, και σύνεση, και επιστήμη, και κάθε καλλιτεχνία...»* (Εξοδος 31: 1-3)

Σύμφωνα με αυτά τα εδάφια, όλες οι αρετές και τα ταλέντα είναι πνεύματα. Είναι άραγε αυτά τα πνεύματα δημιουργήματα του ανθρώπου, ή κληρονομούμενα, ή που καλλιεργήθηκαν ίσως σε προηγούμενες ζωές (εάν υπάρχει μετενσάρκωση), ή μήπως είναι αυθύπαρκτες οντότητες που υπάρχουν στο Σύμπαν, 'δώρα' με τα οποία ο Θεός προικίζει τους ανθρώπους καθώς επιλέγει;

Η απάντηση σ' αυτό το ερώτημα δεν είναι απλή. Κατά τη γνώμη μου, κάποιες αρετές (πνεύματα) θα μπορούσαν να έχουν σχηματιστεί από τις προσπάθειες του ανθρώπου σ' αυτήν ή σε προηγούμενες ζωές, κάποιες άλλες θα μπορούσαν να έχουν κληρονομηθεί από τους προγόνους, ενώ άλλες θα μπορούσαν να είναι δώρα (χαρίσματα) από το Πνεύμα του Θεού.

Ας μελετήσουμε μερικά ακόμη βιβλικά εδάφια: *«Και ο Κύριος είπε στον Μωυσή: Συγκέντρωσέ μου 70 άνδρες από τους πρεσβύτερους του Ισραήλ, που γνωρίζεις ότι είναι πρεσβύτεροι του λαού και γραμματείς τους· και να τους φέρεις στη σκηνή του μαρτυρίου, όπου θα σταθούν μαζί σου. Και θα κατέβω, και θα μιλήσω εκεί μαζί σου· και θα πάρω από το πνεύμα που είναι επάνω σου και θα το βάλω επάνω σ' αυτούς· και θα βαστάζουν μαζί σου το φορτίο του λαού, για να μην το βαστάζεις εσύ μόνος. (...)*

Και ο Μωυσής βγήκε, και είπε στον λαό τα λόγια του Κυρίου· και συγκέντρωσε τους 70 άνδρες από τους πρεσβύτερους του λαού, και τους έστησε ολόγυρα στη σκηνή. Και ο Κύριος κατέβηκε μέσα σε νεφέλη, και μίλησε σ' αυτόν, και πήρε από το πνεύμα που ήταν επάνω του, και έβαλε επάνω στους 70 άνδρες, τους πρεσβύτερους· και αφού εκάθησε επάνω τους το πνεύμα, προφήτευσαν, αλλά δεν εξακολούθησαν». (Αριθμοί 11: 16-17, 24-25)

Από τα ανωτέρω εδάφια εννοούμε ότι υπάρχει ακόμη ένας άλλος τρόπος για ν' αποκτήσει κανείς ένα πνευματικό χάρισμα. Αυτό είναι με μεταφορά από κάποιον που ήδη κατέχει το χάρισμα αυτό. Σ' αυτή την περίπτωση ο Μωυσής έδωσε μέρος από το πνεύμα προφητείας που είχε σε εβδομήντα πρεσβύτερους του Ισραήλ με το να τους καλύψει με ένα σύννεφο από τη δική του πνευματική ενέργεια που πρόβαλε στον αέρα. Σε άλλες περιπτώσεις της Παλαιάς Διαθήκης αυτή η μεταφορά πνευματικού χαρίσματος γίνεται με το χρίσμα με αγιασμένο λάδι. (Εξοδος 30: 30)

Στην Καινή Διαθήκη η μεταφορά πνευματικών χαρισμάτων από τον ένα πιστό στον άλλο γίνεται με την επίθεση των χειρών. Είναι χαρακτηριστικό, όμως, ότι από τα εδάφια που παρέθεσα συνάγεται πως οι πρεσβύτεροι του Ισραήλ προφήτευσαν μόνο εκείνη τη στιγμή. Δεν μπόρεσαν να προφητεύσουν ξανά.

Προφανώς τα χαρίσματα του Πνεύματος που λαμβάνει κανείς δια της μεταφοράς από άλλο άτομο παραμένουν σ' αυτόν μόνο προσωρινά. Ο τρόπος για να διατηρήσει κανείς τέτοια πνευματικά χαρίσματα είναι να αφιερωθεί στο Θεό και ν' αποκτήσει με τις δικές του προσπάθειες πνευματικές ικανότητες.

Να ένα ακόμη περιστατικό μεταφοράς πνευματικού χαρίσματος: *«Και είπε Κύριος προς τον Μωυσή, Λάβε μετά σου Ιησούν τον υιόν του Ναυή, άνθρωπον εις τον οποίον είναι το πνεύμα, και επίθεσ την χείρα σου επ' αυτόν· (...). Και θέλεις επιθέσει επ' αυτόν από της δόξης σου, δια να υπακούωσιν εις αυτόν πάσα η συναγωγή των υιών Ισραήλ». (Αριθμοί 27: 18, 20)*

Εδώ βλέπουμε ότι ο Ιησούς του Ναυή, ο οποίος ήδη είχε το πνεύμα, έλαβε περισσότερα πνευματικά χαρίσματα όταν ο Μωυσής επέθεσε τα χέρια του σ' αυτόν. Ένα άλλο εδάφιο το επιβεβαιώνει: *«Και ο Ιησούς, ο υιός του Ναυή, ήταν πλήρης πνεύματος σοφίας· επειδή ο Μωυσής είχε επιθέσει τα χέρια του επάνω του· και υπάκουαν σ' αυτόν οι υιοί Ισραήλ, και έκαναν όπως ο Κύριος είχε προστάξει στον Μωυσή».* (Δευτερονόμιο 34:9)

Ο προφήτης Νεεμίας μας λέει ότι ο Θεός συνετίζει τον άνθρωπο δίδοντας σ' αυτόν μερίδιο από το Πνεύμα του: *«Και τους έδωσες το αγαθό σου πνεύμα, για να τους συνετίζει· (...)*». (Νεεμίας 9: 20α)

Κάποιος εύλογα θα ρωτήσει: Αφού έτσι έχουν τα πράγματα, τότε γιατί ο Θεός δεν δίνει πνεύμα σύνεσης και σοφίας σε όλους τους ανθρώπους; Γιατί άραγε οι περισσότεροι άνθρωποι στερούνται σύνεσης και σοφίας, με αποτέλεσμα να προκαλείται κοινωνική δυσαρμονία και χάος; Ειλικρινά δεν έχω την απάντηση, αλλά εικάζω ότι πρέπει να επιθυμεί κανείς να είναι συνετός, και όταν το ζητάει με θέρμη στην προσευχή του τότε σίγουρα θα λάβει μερίδα σοφίας από το θείο Πνεύμα.

Και μια ακόμη προφητεία που πολλοί πιστεύουν ότι αναφέρεται στον Ιησού Χριστό: *«Και το πνεύμα του Κυρίου θα αναπαυθεί επάνω του, πνεύμα σοφίας και σύνεσης, πνεύμα βουλής και δύναμης, πνεύμα γνώσης και ευσεβείας».* (Ησαΐας 11: 2)

Η Βίβλος επιβεβαιώνει και πάλι ότι **όλες οι αρετές είναι πνεύματα** που δίδονται από το Θεό.

Το επόμενο εδάφιο μας λέει ότι το να είσαι σοφός στη διάνοια σημαίνει να έχεις πληρωθεί με πνεύμα σοφίας: *«Και συ μίλησε προς όλους που είναι σοφοί στη διάνοια, τους οποίους εγώ ενέπλησα με πνεύμα σοφίας (...)*». (Εξοδος 28:3)

Στα εδάφια που ακολουθούν βλέπουμε τον Δαβίδ να ζητάει από το Θεό να “χτίσει” μια καινούργια καρδιά μέσα του και ν' ανανεώσει το πνεύμα του. Τον παρακαλεί να μην τον απορρίψει από την παρουσία του και να μην αποσύρει το άγιο πνεύμα του απ' αυτόν. Ο προφητάναξ Δαβίδ προφανώς πιστεύει ότι το άγιο πνεύμα μπορεί ν' αφαιρεθεί από τον άνθρωπο που με τις πράξεις του αποδεικνύεται ανάξιος αυτού: *«Καρδιά καθαρή χτίσε μέσα μου, Θεέ· και πνεύμα ευθύ ανανέωσε εντός μου. Μη με απορρίψεις από το πρόσωπό σου· και το πνεύμα σου το άγιο μην αφαιρέσεις από μένα».* (Ψαλμοί 50: 12-13 [51: 10-11])

Ο προφήτης Ησαΐας πιστεύει ότι εκτός εάν το πνεύμα του Θεού εκχυθεί στους ανθρώπους από ψηλά, οι άνθρωποι δεν μπορούν να παράγουν πνευματικό καρπό, δηλαδή αρετές και αξίες στη ζωή τους. Μέχρι τότε, θα φυτρώνουν αγκάθια και τριβόλια στη γη: *«Αγκάθια και τριβόλια θα βλαστήσουν πάνω στη γη (...) μέχρις ότου το πνεύμα ξεχυθεί επάνω σας εξ ύψους, και η έρημος... γίνει καρποφόρα πεδιάδα (...)*». (Ησαΐας 32: 13α, 15)

Εάν όμως αυτό αληθεύει, τι σταματάει τον Παντοδύναμο να εκχύσει το Πνεύμα του πάνω στους ανθρώπους; Η απάντηση πρέπει να είναι: οι καρδιές μας. Έχουμε ελεύθερη βούληση και πρέπει να θέλουμε και να επιζητούμε την παρουσία του Θεού στη ζωή μας. Αλλιώς η ζωή μας θα είναι στείρα, όπως η έρημος.

Ας δούμε τώρα περισσότερα εδάφια πάνω στις αρετές και τις κακίες του ανθρώπου: *«Ο σπερμολόγος περιφέρεται αποκαλύπτοντας μυστικά· εκείνος, όμως, που έχει έμπιστο πνεύμα κρύβει πράγματα».* (Παροιμίες: 11-13)

Ωστε, λοιπόν, η εχεμύθεια είναι ένα καλό πνεύμα, όπως και κάθε αρετή.

«Καλύτερα να είναι κάποιος πράος με ταπείνωση, παρά να μοιράζει λάφυρα μαζί με τους αλαζόνες». (Παροιμίες 16:19)

Η ταπεινότητα είναι ένα ευγενές πνεύμα, ενώ η υπερηφάνεια είναι κακό πνεύμα.

«Ο μακρόθυμος στο πνεύμα είναι καλύτερος από εκείνον που έχει υπερήφανο πνεύμα». (Εκκλησιαστής 7: 8β)

Το να υπομένει κανείς τις ύβρεις, τις προσβολές, τις προκλήσεις και τις αδικίες απέναντί του χωρίς αντεπίθεση είναι πνευματική αρετή. Απεναντίας, η αλαζονεία είναι κακία. *«Η υπερηφάνεια του ανθρώπου θα τον ταπεινώσει· ενώ ο ταπεινόφρονος θα απολαύσει δόξα από τον Κύριο».* (Παροιμίες 29: 23)

Ο άνθρωπος που έχει ταπεινό πνεύμα τελικά θα τιμηθεί. Απεναντίας, όπως και το επόμενο εδάφιο επιβεβαιώνει, το υπερήφανο πνεύμα απεργάζεται την καταστροφή του ατόμου: *«Η υπερηφάνεια προηγείται του ολέθρου, και η υψηλοφροσύνη του πνεύματος προηγείται της πτώσης».* (Παροιμίες 16:18)

Τέλος να προσθέσουμε δυο λόγια και για το τεθλιμμένο πνεύμα. *«Και η Άννα αποκρίθηκε και είπε: Όχι, κύριέ μου, εγώ είμαι γυναίκα με καταθλιμμένο πνεύμα· ούτε κρασί ούτε σίκερα δεν ήπια, αλλά κατέθεσα την ψυχή μου μπροστά στον Κύριο».* (Α΄ Βασιλειών [Α΄ Σαμουήλ], 1:15) Όταν το τεθλιμμένο πνεύμα οδηγεί τον άνθρωπο σε μετάνοια και ανάνηψη τότε είναι ένα καλό πνεύμα, με λυτρωτικά αποτελέσματα για την ψυχή. Ένα τέτοιο πνεύμα εκπέμπει θετική ενέργεια ελκύνοντας και υλοποιώντας το ζητούμενο μέσω της προσευχής. Όμως, όταν πρόκειται για πνεύμα κατάθλιψης που διεγείρει σκέψεις οίκτου και μειωμένης εκτίμησης για τον εαυτό μας, τότε πρόκειται για κακό πνεύμα το οποίο πρέπει με μια απόφαση θέλησης να απορρίψουμε, προσκαλώντας στη θέση του το πνεύμα της χαράς.

Με το κεφάλαιο αυτό ολοκληρώνω την περιεκτική ανάλυση των διαφόρων κατηγοριών πνευμάτων που αναδεικνύει η Βίβλος. Φυσικά το θέμα των πνευμάτων είναι ανεξάντλητο και η δυσκολία να συλλάβουμε πλήρως όλες τις διαστάσεις του οφείλεται εν μέρει και στην ανικανότητά μας να καθορίσουμε επακριβώς τι είναι πνεύμα και από πού ξεκινάει. Η αληθινή γνώση του πνευματικού κόσμου, και πώς διασυνδέεται με τον άνθρωπο, προϋποθέτει γνώση της πνευματικής μας φύσης και του σκοπού της Δημιουργίας. Εναπόκειται στον αναγνώστη να διευρύνει την έρευνά του πάνω στο θέμα, αναζητώντας πληροφορίες και από άλλες πηγές.

Όμως, ας μην έχουμε αυταπάτες ότι σ' αυτή τη ζωή είναι δυνατό να βρούμε όλες τις απαντήσεις σε πνευματικά και μεταφυσικά θέματα. Κατά την ταπεινή μου άποψη, εκείνοι που ισχυρίζονται ότι έχουν όλες τις απαντήσεις είναι οι ίδιοι πεπλανημένοι και ως εκ τούτου επικίνδυνοι να παραπληροφορήσουν άλλους. Ενώσω ζούμε, πρέπει να είμαστε πάντα ανοιχτοί σε περαιτέρω γνώση και να επιζητούμε περισσότερη αποκάλυψη στο θέμα αυτό, όπως πρέπει να κάνουμε και με όλα τα πνευματικά θέματα.

«Διότι τώρα βλέπομεν ως δια κατόπτρον αινιγματωδώς, τότε δε πρόσωπον προς πρόσωπον· τώρα γνωρίζω κατά μέρος». (Α΄ Προς Κορινθίους 13:12)

8. Οι Άγγελοι στη Βίβλο

Οι συγγραφείς της Βίβλου πίστευαν σταθερά στην ύπαρξη αγγέλων. Θεωρούσαν ότι οι άγγελοι είναι πνευματικά όντα που υπηρετούν το Θεό και τους ανθρώπους. Άγγελοι ήταν εκείνοι που έδωσαν το Νόμο στο Μωσή και όχι ο ίδιος ο Θεός! Άγγελοι ήταν εκείνοι που διαβίβαζαν τα μηνύματα στους προφήτες του Ισραήλ. Μάλιστα υπάρχει και επιβεβαίωση περί αυτού στην Καινή Διαθήκη: *«Οι οποίοι πήρατε το Νόμο διαμέσου αγγέλων, και δεν τον φυλάξατε».* (Πράξεις 7: 53)

Οι άγγελοι επίσης μετέφεραν μηνύματα του Θεού στους ανθρώπους για να τους ανακουφίσουν σε δύσκολες στιγμές και να δώσουν λύσεις στα προβλήματά τους. Αυτός είναι ο ρόλος και η αποστολή των αγγέλων, σύμφωνα με την Αγία Γραφή. Ας δούμε μερικά σχετικά εδάφια:

«Και (ο Ιακώβ) είδε ένα όνειρο, και ιδού, μια σκάλα στηριγμένη στη γη που η κορυφή της έφτανε στον ουρανό, και οι άγγελοι του Θεού ανέβαιναν και κατέβαιναν επάνω σ' αυτή». (Γένεσις 28:12) Όπως όλα τα προφητικά όνειρα και οράματα, έτσι και τούτο είναι συμβολικό. Οι άγγελοι “ανεβοκατεβαίνουν” μεταξύ γης και ουρανού, δηλαδή μεταξύ του υλικού πεδίου και του πνευματικού, για να μεταφέρουν θεϊκά μηνύματα στους ανθρώπους.

Μάλιστα ο Ιακώβ θεωρεί ότι οι άγγελοι είναι *στράτευμα* του Θεού, όπως φαίνεται από το εδάφιο: *«Και ο Ιακώβ πήγε στο δρόμο του· και τον συνάντησαν οι άγγελοι του Θεού. Και όταν ο Ιακώβ τους είδε, είπε: Αυτό είναι το στράτευμα του Θεού· και αποκάλεσε το όνομα εκείνου του τόπου Μαχαναΐμ».* (Γένεσις 32: 1-2)

Ο Δαβίδ επίσης πιστεύει ότι ο Θεός προστάζει τους αγγέλους να περιφρουρούν τους ευσεβείς, ώστε τίποτα να μην τους βλάψει. Αυτό μας λέει το επόμενο εδάφιο από τους Ψαλμούς:

«Επειδή, εσύ, τον Κύριο, την ελπίδα μου, τον Ύψιστο, έκανες καταφύγιό σου, δεν θα συμβαίνει σε σένα κακό, και μάστιγα δεν θα πλησιάζει στη σκηνή σου.

Επειδή θα προστάζει τους αγγέλους του για να σε διαφυλάττουν σε όλες τις οδούς σου. Θα σε σηκώνουν επάνω στα χέρια τους, για να μη προσκόψεις σε λίθο το πόδι σου». (Ψαλμοί 90 [91]: 9-12)

Σε άλλο σημείο ο Δαβίδ επεξηγεί πώς οι άγγελοι προστατεύουν τους δίκαιους: *«Άγγελος του Κυρίου στρατοπεδεύει ολόγυρα σ' εκείνους που τον φοβούνται, και τους ελευθερώνει».* (Ψαλμοί 33-8 [34: 7])

Το να πιστεύει ο ευσεβής ότι οι άγγελοι τον προστατεύουν, αυτό καθεαυτό δημιουργεί προστατευτική ασπίδα (θετική ενέργεια) γύρω του, η οποία τον προφυλάσσει από αρνητικά ρεύματα.

Ο προφητάναξ Δαβίδ αναφέρεται συχνά στους αγγέλους, και μάλιστα τους θεωρεί λειτουργούς του Υψίστου που εκτελούν τις διαταγές του και τους προτρέπει να ευλογούν τον Κύριο: *«Ευλογείτε τον Κύριο πάντες οι άγγελοι αυτού, (...). Ευλογείτε τον Κύριο όλες οι δυνάμεις αυτού· λειτουργοί αυτού είναι οι εκτελούντες το θέλημά του».* (Ψαλμοί 102 [103]: 20-21)

Στα επόμενα εδάφια έχουμε την εμφάνιση του αγγέλου του Θεού στο Γεδεών, για να του πει ενθαρρυντικά λόγια. Παρόλα αυτά ο Γεδεών φοβήθηκε:

«Και ήρθε ο άγγελος του Κυρίου και κάθισε κάτω από τη βελανιδιά, (...) και ο Γεδεών κοπάνιζε σιτάρι μέσα στον ληνό για να το κρύψει από τους Μαδιανίτες.

Και ο άγγελος του Κυρίου φάνηκε σ' αυτόν, και του είπε: Ο Κύριος μαζί σου, ισχυρέ σε δύναμη. (...)

Και ο Γεδεών, βλέποντας ότι ήταν άγγελος του Κυρίου, είπε: Αλλοίμονο, Κύριε Θεέ! Επειδή είδα τον άγγελο του Κυρίου πρόσωπο με πρόσωπο.

Και ο Κύριος του είπε: Ειρήνη σε σένα· μη φοβάσαι· δεν θα πεθάνεις.

Και ο Γεδεών οικοδόμησε εκεί θυσιαστήριο στον Κύριο...». (Κριτές 6: 11-12, 22-24)

Εδώ ο άγγελος του Κυρίου προσκόμισε στον Γεδεών ένα ενθαρρυντικό μήνυμα ειρήνης και θάρρους.

Ένα άλλο περιστατικό (θαύμα) που αποδόθηκε στην επέμβαση αγγέλων έχουμε όταν ο Δανιήλ σώθηκε μέσα στο λάκκο των λιονταριών:

«Τότε, ο βασιλιάς πρόσταξε και έφεραν τον Δανιήλ, και τον έριξαν στον λάκκο των λιονταριών. Και ο βασιλιάς μίλησε και είπε στον Δανιήλ: Ο Θεός σου, που εσύ λατρεύεις ακατάπαυστα, αυτός θα σε ελευθερώσει.

Και έφεραν λίθο και τον τοποθέτησαν επάνω στο στόμιο του λάκκου· και ο βασιλιάς τον σφράγισε με την ίδια του τη σφραγίδα, και με τη σφραγίδα των μεγιστάνων του, για να μην αλλοιωθεί τίποτε για τον Δανιήλ. (...)

Και ο βασιλιάς σηκώθηκε ενωρίς το πρωί, και με βιασύνη πήγε στον λάκκο των λιονταριών.

Και ήρθε στο λάκκο, και φώναξε στον Δανιήλ με κλαμένη φωνή· και ο βασιλιάς μίλησε, και είπε στον Δανιήλ: Δανιήλ, δούλε του ζωντανού Θεού, ο Θεός σου, που εσύ ακατάπαυστα λατρεύεις, μπόρεσε να σε ελευθερώσει από τα λιοντάρια;

Τότε, ο Δανιήλ μίλησε στον βασιλιά: Βασιλιά, να ζεις στον αιώνα. Ο Θεός μου απέστειλε τον άγγελό του, και έφραξε τα στόματα των λιονταριών, και δεν με έβλαψαν· επειδή βρέθηκε αθωότητα μέσα σε μένα μπροστά του· κι ακόμα, μπροστά σου, βασιλιά, δεν έπραξα κάποιο πταίσμα». (Δανιήλ 6: 16-22)

Να λοιπόν που η πίστη του Δανιήλ κινητοποίησε τον άγγελο του Θεού για να φράξει τα στόματα των λιονταριών!

Οι ιστορίες αυτές δεν είναι παραμύθια για να περνούν απαρατήρητα. Είναι συμβολισμοί που ενισχύουν την πίστη του ανθρώπου στις υπερφυσικές (μαγικές) ικανότητες που διαθέτει και στην υπεροχή του απέναντι στο ζωικό βασίλειο και στα στοιχεία της φύσεως.

Σε μια άλλη περίπτωση βλέπουμε ότι άγγελος Κυρίου έφερε τροφή στον προφήτη Ηλία, που ήταν κυνηγημένος από τη βασίλισσα Ιεζάβελ και κρυβόταν. Ώστε οι άγγελοι φροντίζουν και για τις φυσικές μας ανάγκες!

«Κι αυτός (ο Ηλίας) πήγε στην έρημο μιας ημέρας δρόμο, και ήρθε και κάθισε κάτω από μια άρκευθο· και επιθύμησε μέσα του να πεθάνει, και είπε: Αρκεί· τώρα, Κύριε, πάρε την ψυχή μου, επειδή δεν είμαι καλύτερος από τους πατέρες μου.

Και αφού πλάγιασε, αποκοιμήθηκε κάτω από έναν κέδρο, και ξάφνου ένας άγγελος τον άγγιξε, και του είπε: Σήκω και φάγε.

Και κοίταζε προς τα πάνω, και να, κοντά στο κεφάλι του υπήρχε ψωμί, ψημένο επάνω σε καυτές πέτρες, και δοχείο με νερό. Και έφαγε και ήπια, και πλάγιασε ξανά.

Και ο άγγελος του Κυρίου γύρισε για δεύτερη φορά, και τον άγγιξε, και είπε: Σήκω και φάγε· επειδή είναι μακρύς ο δρόμος για σένα.

Και αφού σηκώθηκε, έφαγε και ήπια, και με τη δύναμη εκείνης της τροφής οδοιπόρησε 40 ημέρες και 40 νύχτες, μέχρι το όρος Χωρήβ». (Γ΄ Βασιλειών [Α΄ Βασιλέων] 19: 4-8)

Ας πιστεύει, λοιπόν, ο άνθρωπος του Θεού ότι ποτέ δεν θα πεθάνει από πείνα ή από δίψα! Ο Κύριος θα στείλει τον άγγελό του να τον φροντίσει. Να το θυμούνται αυτό εκείνοι που αγωνιούν για το τι θα φάνε και τι θα πιούνε.

Σύμφωνα με τη Βίβλο, όμως, ο Θεός δεν διαθέτει μόνο στράτευμα αγαθών αγγέλων. Έχει στη διάθεσή του και στρατό κακοποιών αγγέλων, που τους εξαποστέλλει όταν οι περιστάσεις το απαιτούν. Υποθέτω ότι αυτό συμβαίνει ως συνέπεια συσσωρευμένης αρνητικής ενέργειας λόγω της ανθρώπινης κακίας και όχι για τιμωρία. Παραθέτω σχετικά εδάφια:

«Πόσες φορές τον παρόξυναν στην έρημο, και τον παρόργισαν μέσα σε άνδρη γη, και στράφηκαν και πείραζαν το Θεό, και παρόξυναν τον Άγιο του Ισραήλ! Δεν θυμήθηκαν το χέρι του, την ημέρα κατά την οποία τους λύτρωσε από τον εχθρό. (...)

Έστειλε επάνω τους κυνόμυγα και τους κατέφαγε, και βατράχια και τους αφάνισε. Και παρέδωσε τους καρπούς τους στο βρούχο, και τους κόπους τους στην ακρίδα. Αφάνισε κυριολεκτικά τ' αμπέλια τους με χαλάζι, και τις συκομουριές τους με πέτρες από χαλάζι· και παρέδωσε τα κτήνη τους στο χαλάζι, και τα κοπάδια τους στους κεραυνούς. Έστειλε επάνω τους την έξαψη του θυμού του, την

*αγανάκτηση και την οργή και τη θλίψη, αποστέλλοντάς τα διαμέσου **κακοποιών αγγέλων**». (Ψαλμοί 77 [78]: 40-42, 45-49)*

Ας δούμε τώρα μερικά περιστατικά με παρέμβαση αγγέλων στην Καινή Διαθήκη: *«Φανερώθηκε δε σ' αυτόν ένας **άγγελος του Κυρίου**, που στεκόταν δεξιά από το θυσιαστήριο του θυμιάματος· και ο Ζαχαρίας, βλέποντάς τον, τaráχτηκε, και έπεσε επάνω του φόβος.*

*Και ο **άγγελος** του είπε: Μη φοβάσαι, Ζαχαρία· επειδή η δέησή σου εισακούστηκε· και η γυναίκα σου η Ελισάβετ θα γεννήσει σε σένα ένα γιο, και θα αποκαλέσεις το όνομά του Ιωάννη. Και θα είναι σε σένα χαρά και αγαλλίαση. (...).*

*Και ο Ζαχαρίας είπε στον **άγγελο**: Πώς θα το γνωρίσω αυτό; Επειδή, εγώ είμαι γέροντας, και η γυναίκα μου προχωρημένη στην ηλικία της.*

*Και ο **άγγελος**, απαντώντας, του είπε: Εγώ είμαι ο Γαβριήλ, αυτός που παραστέκεται μπροστά στο Θεό· και στάλθηκα να μιλήσω σε σένα, και να σου γνωστοποιήσω αυτά τα χαρμόσυνα νέα». (Κατά Λουκάν 1: 11-19)*

Στην Καινή Διαθήκη ο Γαβριήλ είναι γνωστός ως ο αρχάγγελος που φέρνει καλά νέα στους ανθρώπους του Θεού. Μίλησε στο Ζαχαρία, έναν ευσεβή ιερέα, αναγγέλλοντας τη γέννηση του Ιωάννη του Βαπτιστή, παρόλο το προχωρημένο της ηλικίας της γυναίκας του Ελισάβετ.

Ο ίδιος ο αρχάγγελος Γαβριήλ παρουσιάστηκε αργότερα στη Μαρία, φέρνοντας τα καλά νέα για τη γέννηση του Ιησού:

*«Και κατά τον έκτο μήνα, ο **άγγελος Γαβριήλ** στάλθηκε από τον Θεό στην πόλη της Γαλιλαίας, που λέγεται Ναζαρέτ, σε μια παρθένα κόρη, αρραβωνιασμένη με άνδρα που λεγόταν Ιωσήφ, από τον οίκο του Δαβίδ· και το όνομα της παρθένας ήταν Μαριάμ.*

*Και ο **άγγελος**, όταν ήρθε προς αυτήν, είπε: Χαίρει, χαριτωμένη· ο Κύριος μαζί σου· ευλογημένη είσαι εσύ ανάμεσα στις γυναίκες. Και εκείνη, βλέποντας, τaráχτηκε εξαιτίας του λόγου του· και σκεφτόταν ποιος τάχα να είναι αυτός ο χαιρετισμός.*

*Και ο **άγγελος** της είπε: Μη φοβάσαι, Μαριάμ· επειδή βρήκες χάρη στον Θεό. Και πρόσεξε, θα μείνεις έγκυος, και θα γεννήσεις έναν υιό· και θα αποκαλέσεις το όνομά του **ΙΗΣΟΥ**». (Κατά Λουκάν 1: 26-31)*

Η ιστορία αυτή είναι πασίγνωστη και ο καθένας μπορεί, και οφείλει, να την κρίνει και να την αξιολογήσει. Ωστόσο, εκείνο που δεν είναι ευρέως γνωστό είναι η συνέχεια της στιχομυθίας:

«Αυτός θα είναι μεγάλος, και θα ονομαστεί Υιός του Υψίστου· και ο Κύριος ο Θεός θα του δώσει τον θρόνο του Δαβίδ του πατέρα του· και θα βασιλεύσει επάνω στον οίκο του Ιακώβ στους αιώνες, και η βασιλεία του δεν θα έχει τέλος». (Κατά Λουκάν 1: 32-33)

Όπως όλοι γνωρίζουμε, αυτό το μέρος της υπόσχεσης του Γαβριήλ δεν εκπληρώθηκε. Ο Ιησούς δεν κάθισε στο θρόνο του «πατέρα του» Δαβίδ ώστε να κυβερνήσει πάνω στον οίκο του Ιακώβ για πάντα. Επιπλέον, δεδομένου ότι «ο οίκος του Ιακώβ» ήταν διασκορπισμένος ανάμεσα στα έθνη για σχεδόν 2000 χρόνια και ότι, μετά την επανίδρυσή του ως κράτος το 1945, το Ισραήλ είναι Δημοκρατία χωρίς βασιλιά, είναι προφανές ότι η ανωτέρω προφητεία αποδείχτηκε αναληθής.

Οι Χριστιανοί αναλυτές βέβαια επιχειρηματολογούν ότι ο οίκος του Ιακώβ είναι ο (κατακερματισμένος) Χριστιανισμός, κάτι που προκαλεί θυμηδία στους Ισραηλινούς.

Οι άγγελοι χαίρονται όταν οι άνθρωποι στρέφονται προς το Θεό σε μετάνοια. Ενδιαφέρονται για τη σωτηρία των ανθρώπων και αναμιγνύονται ενεργά σ' αυτήν, όπως επιβεβαιώνουν τα επόμενα εδάφια:

*«Σας λέω, κατά τον ίδιο τρόπο γίνεται χαρά μπροστά στους **αγγέλους** του Θεού για έναν αμαρτωλό που μετανοεί». (Κατά Λουκάν 15: 10)*

Εξάλλου οι άγγελοι μεσολαβούν για να στείλουν σε κάποιον τον κατάλληλο άνθρωπο που χρειάζεται:

«ΥΠΗΡΧΕ δε κάποιος άνθρωπος στην Καισάρεια, με το όνομα Κορνήλιος, εκατόνταρχος, από το τάγμα που λεγόταν Ιταλικό, ευσεβής και φοβούμενος τον Θεό μαζί με ολόκληρη την οικογένειά του, ο οποίος έκανε πολλές ελεημοσύνες στον λαό, και δεόταν διαρκώς στον Θεό.

Αυτός είδε φανερά διαμέσου οράματος, γύρω στην ένατη ώρα της ημέρας, έναν άγγελο του Θεού, ότι ήρθε προς αυτόν και του είπε: Κορνήλιε.

Και εκείνος, ατενίζοντας σ' αυτόν, και ενώ έγινε έντρομος, είπε: Τι είναι, Κύριε; Και του είπε: Οι προσευχές σου και οι ελεημοσύνες σου ανέβηκαν εις μνημόσυνο μπροστά στον Θεό. Και τώρα, στείλε ανθρώπους στην Ιόππη, και προσκάλεσε τον Σίμωνα, που αποκαλείται Πέτρος· αυτός φιλοξενείται σε κάποιον Σίμωνα βυρσοδέψη, που έχει το σπίτι του κοντά στη θάλασσα· αυτός θα σου μιλήσει τι πρέπει να κάνεις.

Και καθώς ο άγγελος που μιλούσε στον Κορνήλιο αναχώρησε, φώναξε δύο από τους υπηρέτες του κι έναν ευσεβή στρατιώτη, απ' αυτούς που διέμεναν κοντά του· και αφού τους διηγήθηκε τα πάντα, τους έστειλε στην Ιόππη». (Πράξεις 10: 1-8)

Εδώ βλέπουμε ότι άγγελοι αποστέλλονται από το Θεό με οράματα σ' εκείνους που προσεύχονται για σωτηρία καθοδηγώντας τους στα βήματα που πρέπει να κάνουν. Και όταν οι πιστοί ενεργούν σύμφωνα με τις οδηγίες των αγγέλων, τότε τα κατάλληλα πρόσωπα φτάνουν στην πόρτα τους, έχοντας κι εκείνα ειδοποιηθεί από το Πνεύμα:

«Και ενώ ο Πέτρος βρισκόταν σε απορία, τι τάχα σήμαινε το όραμα που είδε, ξάφνου, οι άνθρωποι που είχαν σταλεί από τον Κορνήλιο, αφού ρώτησαν και έμαθαν το σπίτι του Σίμωνα, έφτασαν στην πόλη· και φωνάζοντας ρωτούσαν αν ο Σίμοντας, που επονομαζόταν Πέτρος, φιλοξενείται εδώ.

Και ενώ ο Πέτρος συλλογιζόταν για το όραμα, το Πνεύμα είπε σ' αυτόν: Ιδού, σε ζητούν τρεις άνθρωποι· αφού, λοιπόν, σηκωθείς, κατέβα και πήγαινε μαζί τους χωρίς να διστάξεις καθόλου, επειδή εγώ τους έστειλα. Και ο Πέτρος, αφού κατέβηκε στους ανθρώπους που είχαν σταλεί σ' αυτόν από τον Κορνήλιο, είπε: Ιδού, εγώ είμαι εκείνος που ζητάτε· ποια είναι η αιτία για την οποία ήρθατε;

Και εκείνοι είπαν: Ο εκατόνταρχος Κορνήλιος, άνδρας δίκαιος και φοβούμενος τον Θεό, και έχοντας μαρτυρία από ολόκληρο το έθνος των Ιουδαίων, διατάχθηκε από τον Θεό διαμέσου ενός αγίου αγγέλου να σε προσκαλέσει στο σπίτι του, και ν' ακούσει λόγια από σένα». (Πράξεις 10: 17-22)

Στα ανωτέρω εδάφια παρατηρούμε ότι η οντότητα που παρουσιάστηκε στον Κορνήλιο ως άγγελος, στο όραμα του Πέτρου χαρακτηρίζεται ως Πνεύμα, ομολογώντας, «εγώ τους έστειλα». Με άλλα λόγια, οι άγγελοι είναι πνεύματα.

Μια άλλη αρμοδιότητα των αγγέλων είναι να οδηγούν τις ψυχές των ανθρώπων στον τόπο της τελευταίας τους κατοικίας.

«Πέθανε, όμως, ο φτωχός και φέρθηκε από τους αγγέλους στον κόλπο του Αβραάμ». (Κατά Λουκάν 16: 22)

Ας μην αγωνιά, λοιπόν, ο πιστός για το τι θα του συμβεί μετά θάνατον. Οι άγγελοι του Κυρίου θα διακονήσουν την ψυχή του.

Οι άγγελοι όμως ενδιαφέρονται και για την υγεία των ανθρώπων και λαμβάνουν ενεργό μέρος σε θεραπείες: *«Επειδή ένας άγγελος κατέβαινε κατά καιρούς στη μικρή λίμνη και τάραζε το νερό. Οποιος, λοιπόν, έμπαινε πρώτος, ύστερα από την αναταραχή του νερού, γινόταν υγιής από οποιαδήποτε αρρώστια και αν έπασχε». (Κατά Ιωάννην 5: 4)*

Ακόμη και πόρτες φυλακής μπορούν ν' ανοίξουν οι άγγελοι, όταν θέλουν να ελευθερώσουν ευσεβείς ανθρώπους για να επιτελέσουν το έργο τους:

«Και συνέλαβαν τους αποστόλους, και τους έκλεισαν σε δημόσια φυλακή. Όμως, άγγελος του Κυρίου κατά τη νύχτα άνοιξε τις θύρες της φυλακής, και αφού τους έβγαλε έξω, είπε: Πηγαίνετε, και καθώς θα σταθείτε, μιλάτε προς τον λαό μέσα στο ιερό όλα τα λόγια της ζωής τούτης». (Πράξεις 5: 18-20)

Θα κλείσω την αναφορά μου στις δραστηριότητες των αγγέλων στην Καινή Διαθήκη με την πιο δυναμική παρέμβασή τους στην απελευθέρωση του Αποστόλου Πέτρου:

«Ο μεν Πέτρος, λοιπόν, φυλασσόταν μέσα στη φυλακή· όμως, από την εκκλησία γινόταν γι' αυτόν ακατάπαυστη προσευχή προς τον Θεό.

Και όταν ο Ηρώδης επρόκειτο να τον προσαγάγει, τη νύχτα εκείνη ο Πέτρος κοιμόταν ανάμεσα σε δύο στρατιώτες, δεμένος με δύο αλυσίδες, και φύλακες μπροστά από τη θύρα φύλαγαν το δεσμοκτήριο.

Και τότε ένας άγγελος του Κυρίου ήρθε ξαφνικά, και μέσα στο οίκημα έλαμψε φως· και αφού χτύπησε το πλευρό του Πέτρου, τον ζύπνησε, λέγοντας: Σήκω γρήγορα. Και οι αλυσίδες έπεσαν από τα χέρια του.

Και ο άγγελος του είπε: Ζώσου και βάλε τα σανδάλια σου· και έκανε έτσι. Και του λέει: Φόρεσε το μιάτιό σου και ακολούθα με.

Και αφού βγήκε έξω, τον ακολουθούσε, και δεν ήξερε ότι αυτό που γίνεται διαμέσου του αγγέλου ήταν αληθινό, αλλά νόμιζε ότι βλέπει όραμα.

Και αφού πέρασαν την πρώτη και τη δεύτερη φρουρά, ήρθαν στη σιδερένια πύλη, που οδηγεί στην πόλη, η οποία ανοίχτηκε σ' αυτούς από μόνη της· και όταν βγήκαν, πέρασαν ένα δρόμο· και ο άγγελος αναχώρησε απ' αυτόν αμέσως.

Και ο Πέτρος, όταν ήρθε στα συγκαλά του, είπε: Τώρα γνωρίζω πραγματικά ότι ο Κύριος εξαπέστειλε τον άγγελό του και με ελευθέρωσε από το χέρι του Ηρώδη (...) ». (Πράξεις 12: 5-11)

Εδώ η κινητοποίηση του αγγέλου για τη θαυματουργική απελευθέρωση του Πέτρου έγινε μετά από ακατάπαυστη προσευχή της εκκλησίας. Είχε προηγηθεί η εκτέλεση του Ιακώβου, του αδελφού του Ιωάννη, από τον Ηρώδη (εδάφιο 2) και η εκκλησία είχε κινητοποιηθεί για να σωθεί ο Πέτρος. Και η συλλογική, ακατάπαυστη και ένθερμη προσευχή της εκκλησίας έκανε το θαύμα της! Αλυσίδες έσπασαν, πόρτες άνοιξαν και ο Πέτρος οδηγήθηκε από τον άγγελο του Κυρίου στην ελευθερία.

Ωστε οι άγγελοι κινητοποιούνται σε ώρα ανάγκης με την ένθερμη και ακατάπαυστη προσευχή μετά πίστεως!

9. Δαίμονες και δαιμονολογία στη Βίβλο

Μια από τις δημοφιλέστερες ασχολίες του Ιησού κατά τη διάρκεια της τριετούς διακονίας του ήταν η εκβολή δαιμονίων από δαιμονιζόμενους. Μελετώντας τα Ευαγγέλια, έχει κανείς την αίσθηση ότι η δαιμονοκαταληψία ήταν πολύ κοινή πάθηση στην Ιουδαία κατά την εποχή του Ιησού. Αντιθέτως, στην Παλαιά Διαθήκη η μόνη αναφορά σε δαιμόνια είναι σε σχέση με ειδωλολατρικές πρακτικές των εθνικών και πολύ συχνά των ίδιων των Ισραηλιτών. “Δαιμόνια” είναι ένα όνομα που αποδίδεται σε ψεύτικους θεούς της Παλαιάς Διαθήκης. Ας δούμε μερικά σχετικά εδάφια:

«Και δεν θα θυσιάσουν πλέον τις θυσίες τους στους δαίμονες, πίσω από τους οποίους αυτοί πορνεύουν· τούτο θα είναι σ' αυτούς αιώνιος θεσμός στις γενεές τους». (Λευιτικόν 17: 7)

Ο Μωυσής έδωσε εντολή στους Ισραηλίτες της εποχής του αλλά και σε όλες τις επόμενες γενιές τους να σταματήσουν να προσφέρουν θυσίες στα είδωλα, δηλαδή στους δαίμονες. Ποιοι ήταν αυτοί οι δαίμονες;

Πολύ πιθανό ήταν αποσαρκωμένα πνεύματα, τα οποία οι έχοντες ψυχικές ικανότητες μπορούσαν να διακρίνουν να υλοποιούνται πάνω από το ζεστό αίμα των θυσιών. Η θυσία στα είδωλα ήταν μια παγανιστική πρακτική που οι Ισραηλίτες είχαν αντιγράψει από τους Αιγυπτίους και την οποία ο Μωυσής ήταν αποφασισμένος να σταματήσει.

«Θυσίασαν σε δαιμόνια, και όχι στο Θεό· σε θεούς, που δεν γνώριζαν. Σε θεούς καινούργιους, που τους έμπασαν μέσα πρόσφατα, τους οποίους δεν λάτρευαν οι πατέρες σας.

Και τον Θεό που σε γέννησε τον εγκατέλειψες, και λησμόνησες το Θεό που σε έπλασε.

Και ο Κύριος είδε και τους αποστράφηκε, επειδή τον παρόργισαν οι υιοί και οι θυγατέρες του. (...)

Αυτοί με παρόζνυαν σε ζηλοτυπία μ' αυτά που δεν είναι Θεός· με τα είδωλά τους με παρόργισαν...». (Δευτερονόμιο 32: 17-21)

Σύμφωνα με τα ανωτέρω Βιβλικά εδάφια, όλα τα είδωλα στα οποία οι Ισραηλίτες πρόσφεραν θυσίες ήταν δαίμονες. Αυτοί οι δαίμονες ήταν νεοφερμένοι ανάμεσα στον εκλεκτό λαό του Θεού, καθώς αναμιγνύονταν με ειδωλολάτρες καθ' οδόν προς τη Γη της Επαγγελίας.

«Επειδή οι Λευίτες εγκατέλειψαν τα βοσκοτόπια τους και τις ιδιοκτησίες τους, και ήρθαν στον Ιούδα και στην Ιερουσαλήμ· επειδή ο Ιεροβοάμ και οι γιοι του τους είχαν απαγορεύσει να ιερατεύουν στον Κύριο.

Και διόρισε ο Ιεροβοάμ δικούς του ιερείς για τους υψηλούς τόπους, και για τους δαίμονες και για τα μωσχάρια που είχε φτιάξει». (Β' Παραλειπομένων [Β' Χρονικών], 11: 14-15)

Όστε, λοιπόν, ο Ιεροβοάμ, βασιλιάς του Ισραήλ, έφτιαξε χειροποίητα μωσχάρια για να τα λατρεύουν οι Ισραηλίτες ως θεούς, και διόρισε τους δικούς του ιερείς για να τους προσφέρουν θυσίες. Με το να στρέψει το λαό του να λατρεύει δαιμόνια, ξαναζωντάνεψε την παλιά κλίση του Ισραήλ προς την ειδωλολατρία.

Γι' αυτό το λόγο, Ο Θεός τιμώρησε τον Ιεροβοάμ πολύ σκληρά χτυπώντας τον με κάποια βαριά αρρώστια, λέει η Γραφή. (Β' Παραλειπομένων [Β' Χρονικών] 13: 20)

Δυστυχώς η λατρεία των δαιμόνων απαιτούσε και θυσία των υιών και των θυγατέρων των Ισραηλιτών, όπως μαθαίνουμε στο επόμενο εδάφιο από τους Ψαλμούς:

«Αλλά ανακατεύτηκαν με τα έθνη και έμαθαν τα έργα τους· και λάτρευσαν τα γλυπτά τους, που έγιναν σ' αυτούς παγίδα· και θυσίασαν τους γιους τους και τις θυγατέρες τους στα δαιμόνια· και έχυσαν αθώο αίμα, το αίμα των γιων τους και των θυγατέρων τους, που θυσίασαν στα γλυπτά της Χαναάν· και μολύνθηκε η γη από αίματα. Και μολύνθηκαν με τα έργα τους, και πόρνευσαν με τις πράξεις τους». (Ψαλμοί 105 [106]: 35-39)

Ας δούμε τώρα τι λέει η Καινή Διαθήκη για τα δαιμόνια:

«Τι λέω, λοιπόν; Ότι το είδωλο είναι κάτι; Ή ότι το ειδωλόθυτο είναι κάτι; Όχι· αλλά εκείνα που θυσιάζουν τα έθνη, τα θυσιάζουν στα δαιμόνια και όχι στο Θεό· και δεν θέλω εσείς να γίνεστε κοινωνοί των δαιμονίων. Δεν μπορείτε να πίνετε το ποτήρι του Κυρίου και το ποτήρι των δαιμονίων· δεν μπορείτε να είστε μέτοχοι στο τραπέζι του Κυρίου και στο τραπέζι των δαιμονίων». (Α' Κορινθίους: 10: 19-21)

Σύμφωνα με τον Απόστολο Παύλο, τα μεν είδωλα δεν είναι τίποτα, όμως εκείνα που θυσιάζονται σ' αυτά από τα έθνη προσφέρονται στα δαιμόνια! Με άλλα λόγια, τα είδωλα εκπροσωπούν δαιμόνια. Ας διαλογιστούν πάνω στα εδάφια αυτά οι Χριστιανοί που προσκυνούν εικόνες ή αγάλματα.

«Το Πνεύμα, μάλιστα, λέει με σαφήνεια ότι στους έσχατους καιρούς μερικοί θ' αποστατήσουν από την πίστη, προσέχοντας σε πνεύματα πλάνης και σε διδασκαλίες δαιμονίων». (Α' Τιμόθεο 4:1)

Με άλλα λόγια, τα πνεύματα πλάνης, κοινώς δαιμόνια, σκαρφίζονται και προπαγανδίζουν ψευδή δόγματα για να πλανήσουν τους πιστούς. Το γεγονός ότι πολλοί άνθρωποι αποχωρούν από την αληθινή πίστη, για ν' ακολουθήσουν πνεύματα πλάνης, σημαίνει ότι αυτά τα δόγματα αναμιγνύουν τα ψέματά τους με αλήθειες, πολύ ύπουλα ώστε να μη γίνονται εύκολα αντιληπτά ως ψεύδη.

Σχετικά με εκβολές δαιμονίων (εξορκισμούς) από δαιμονιζόμενους, η Καινή Διαθήκη μας παρουσιάζει πολλά περιστατικά. Ο εξορκισμός ήταν μέρος της διακονίας του Ιησού αλλά και των Αποστόλων, και είναι περίεργο ότι δεν βρίσκουμε αναφορές εξορκισμών στην Παλαιά Διαθήκη. Ας δούμε μερικά στιγμιότυπα από τα Ευαγγέλια:

«Και αφού αναστήθηκε το πρωί της πρώτης ημέρας της εβδομάδας, φάνηκε πρώτα στη Μαρία τη Μαγδαληνή, από την οποία είχε βγάλει επτά δαιμόνια». (Κατά Μάρκον 16: 9)

Ωστε η Μαρία η Μαγδαληνή ήταν πρώην δαιμονιζόμενη, από την οποία ο Ιησούς είχε εκβάλει ούτε ένα ούτε δύο, αλλά επτά δαιμόνια! Μετά την απελευθέρωσή της, η Μαρία η Μαγδαληνή είχε γίνει η πιο αφοσιωμένη μαθήτριά του Ιησού. Αφού είχε συγχωρηθεί πολύ, πολύ τον είχε αγαπήσει.

«Και όταν ήρθε στην απέναντι όχθη, στη χώρα των Γεργεσηνών, τον συνάντησαν δύο δαιμονιζόμενοι, καθώς έβγαιναν από τα μνήματα, υπερβολικά άγριοι, ώστε κανένας δε μπορούσε να περάσει από εκείνο το δρόμο.

Και ξάφνου έκραζαν, λέγοντας: Τι είναι ανάμεσα σε μας και σε σένα, Ιησού, Υιέ του Θεού; Ήρθες εδώ πρόωρα για να μας βασανίσεις;

Και μακριά απ' αυτούς υπήρχε μια αγέλη από πολλούς χοίρους, που έβοσκε. Και οι δαίμονες τον παρακαλούσαν, λέγοντας: Αν μας βγάλεις, επίτρεψέ μας να πάμε στην αγέλη των γουρουνιών.

Και τους είπε: Πηγαίνατε. Και εκείνοι, αφού βγήκαν, πήγαν στην αγέλη των χοίρων. Και ξάφνου, ολόκληρη η αγέλη των χοίρων όρμησε προς το γκρεμό στη θάλασσα, και πνίγηκαν μέσα στα νερά.

Και εκείνοι που τα έβοσκαν έφυγαν, και καθώς ήρθαν στην πόλη ανήγγειλαν τα πάντα, και εκείνα για τους δαιμονιζόμενους. Και ξάφνου, ολόκληρη η πόλη βγήκε έξω σε συνάντηση του Ιησού· και όταν τον είδαν, τον παρακάλεσαν να φύγει από τα όριά τους». (Κατά Ματθαίον 8: 28-34)

Εδώ έχουμε μια σφοδρή σύγκρουση του Ιησού με τους δύο δαιμονισμένους. Κατ' αρχήν τους είδαμε να βγαίνουν από τα μνήματα. Μήπως αυτό σημαίνει ότι οι δαιμονισμένοι είχαν καταληφθεί από πνεύματα νεκρών; Πολύ πιθανό. Διαφορετικά πρέπει να υποθέσουμε ότι οι δαιμονισμένοι συχνάζουν στα μνήματα διότι τα δαιμόνια βρίσκουν “τροφή” στα λείψανα των νεκρών. Αυτό ίσως εξηγεί το γιατί οι Σατανιστές χρησιμοποιούν οστά και κρανία στις τελετές τους.

Δεύτερο, διαβάζουμε ότι οι δαιμονισμένοι ήταν άγριοι. Είναι άραγε όλοι οι δαίμονες βίαιοι; Όχι, βέβαια. Στη Βίβλο συναντάμε και δαιμόνια διαφορετικής φύσης.

Τρίτον, σημειώνουμε ότι οι δαίμονες, μιλώντας μέσω των φωνητικών οργάνων των δαιμονισμένων, αναγνώρισαν ποιος ήταν ο Ιησούς και ανέμεναν ότι θα τους εκβάλει. Προφανώς οι δαίμονες έχουν την ικανότητα της διάκρισης. Σε αυτή την περίπτωση παρακάλεσαν τον Ιησού να τους επιτρέψει να εισέλθουν στην αγέλη των χοίρων. Για τους δαίμονες, ακόμη και οι χοίροι θα ήταν προτιμότεροι από “ξηρούς τόπους”. Απορροφούν άραγε οι δαίμονες ουσία (αίμα;) από οποιαδήποτε ζώα;

Πάντως αποτελεί έκπληξη ότι ο Ιησούς τους επέτρεψε να εισέλθουν στους χοίρους. Το αποτέλεσμα, φυσικά, ήταν καταστροφικό για την αγέλη των χοίρων που έπεσε στο γκρεμό από το σοκ που υπέστη. Δεν μάθαμε τι έγιναν οι δαίμονες μετά την αυτοκτονία των χοίρων. Πού πήγαν

μετά; Ξαναμπήκαν σε κάποια ατυχή ανθρώπινα όντα; Ξαναμπήκαν σε ζωντανά ζώα και με ποιανού την άδεια; Παρέμειναν στο αστρικό, όπως λέγεται, πεδίο μέχρι νεοτέρας ευκαιρίας;

Υπάρχει άραγε τρόπος να εξοντωθούν οι δαίμονες ή με τον εξορκισμό απλά μετακομίζουν αλλού; Η Βίβλος δεν μας δίνει πληροφορίες επ' αυτού. Ωστόσο, μετά το γεγονός τούτο ο Ιησούς ήταν ανεπιθύμητος στην περιοχή. Ολόκληρη η πόλη κατατρόμαξε και δεν επιθυμούσε άλλο θαύμα...

Απορία προκαλεί όμως το γεγονός ότι το ίδιο περιστατικό παρουσιάζεται από τον Ευαγγελιστή Μάρκο διαφορετικά. Ο Μάρκος μιλάει για ένα δαιμονισμένο και όχι δύο. Ας δούμε αποσπάσματα της κατά Μάρκον περιγραφής:

«Και ήρθαν στην αντίπερα όχθη της θάλασσας, στη χώρα των Γαδαρηνών. Και καθώς βγήκε από το πλοίο, τον συνάντησε αμέσως ένας άνθρωπος από μέσα από τα μνήματα που είχε ακάθαρτο πνεύμα. Αυτός είχε την κατοικία του μέσα στα μνήματα, και κανένας δεν μπορούσε να τον δέσει ούτε με αλυσίδες, επειδή πολλές φορές είχε δεθεί με ποδόδεσμα και με αλυσίδες, αλλ' αυτός είχε σπάσει τις αλυσίδες και είχε συντρίψει τα ποδόδεσμα· και κανένας δεν μπορούσε να τον δαμάσει.

Και βρισκόταν πάντοτε, ημέρα και νύχτα, στα βουνά και στα μνήματα, κρίζοντας και κατακόβοντας τον εαυτό του με πέτρες.

Βλέποντας, όμως, από μακριά τον Ιησού, έτρεξε και τον προσκύνησε· και κρίζοντας με δυνατή φωνή, είπε: Τι υπάρχει ανάμεσα σε σένα και σε μένα, Ιησού, Υιέ του Υψιστου Θεού; Σε ορκίζω στον Θεό, μη με βασανίσεις. Επειδή του έλεγε: Εσύ, το ακάθαρτο πνεύμα, βγες από τον άνθρωπο. Και τον ρώτησε: Ποιο είναι το όνομά σου; Και απάντησε, λέγοντας: Το όνομά μου είναι λεγεών· επειδή, είμαστε πολλοί. Και τον παρακαλούσε πολύ να μην τους στείλει έξω από τη χώρα.

Ήταν μάλιστα εκεί, κοντά στα βουνά, μια μεγάλη αγέλη από χοίρους, που έβοσκε· και όλοι οι δαίμονες τον παρακάλεσαν, λέγοντας: Στείλε μας στους χοίρους για να μπούμε μέσα σ' αυτούς.

Και ο Ιησούς αμέσως τους το επέτρεψε. Και αφού τα ακάθαρτα πνεύματα βγήκαν, μπήκαν μέσα στους χοίρους· και η αγέλη όρμησε προς τον γκρεμό στη θάλασσα. Ήσαν δε μέχρι 2.000, και πνίγονταν μέσα στη θάλασσα. Και εκείνοι που έβοσκαν τους χοίρους έφυγαν, και το ανήγγειλαν στην πόλη και στα χωράφια. Και βγήκαν για να δουν τι είναι αυτό που έγινε.

Και έρχονται στον Ιησού, και βλέπουν τον δαιμονιζόμενο, που είχε τη λεγεώνα, να κάθεται και να είναι ντυμένος και λογικευμένος, και φοβήθηκαν. Και εκείνοι που είδαν τα γεγονότα τους διηγήθηκαν πώς έγινε το πράγμα στον δαιμονιζόμενο και για τους χοίρους.

Και άρχισαν να τον παρακαλούν ν' αναχωρήσει από τα όριά τους». (Κατά Μάρκον 5: 1-17)

Είναι προφανές ότι έχουμε να κάνουμε με την ίδια ιστορία. Αυτή τη φορά όμως ο δαιμονισμένος όχι μόνο αναγνώρισε ποιος ήταν ο Ιησούς (Υιός του Υψιστου Θεού), αλλά τον λάτρεψε κιόλας. Προφανώς οι δαίμονες προσκυνούν την εξουσία!

Όσον αφορά τις διαφορές μεταξύ των δύο αφηγήσεων, είναι κι αυτές άλλο ένα πλήγμα στην αξιοπιστία της Βίβλου, αν και δεν είναι από τα σοβαρότερα.

Όμως η φήμη του Ιησού ως θεραπευτή και εξορκιστή είχε φτάσει μέχρι τη Συρία, κι έτσι ο Ιησούς είχε πολλή δουλειά να κάνει:

«Και διαδόθηκε η φήμη του σε ολόκληρη τη Συρία, και έφεραν σ' αυτόν όλους εκείνους που υπέφεραν από διάφορα νοσήματα και έπασχαν από βασανιστικές παθήσεις, και δαιμονιζόμενους και σεληνιαζόμενους και παραλυτικούς· και τους θέραινε.

Και πολλά πλήθη τον ακολούθησαν από τη Γαλιλαία και τη Δεκάπολη και τα Ιεροσόλυμα, και την Ιουδαία, και από την περιοχή πέρα από τον Ιορδάνη». (Κατά Ματθαίον 4: 24-25)

Βλέπετε οι άνθρωποι θα διανύσουν χιλιόμετρα για να συναντήσουν ένα θεραπευτή, αν και δε δείχνουν ανάλογο ενδιαφέρον για ν' ακούσουν τη διδασκαλία του λόγου του Θεού. Ανθρώπινο

είναι. Όταν κανείς πονάει, δεν έχει όρεξη για κήρυγμα. Εκείνο που θέλει είναι ν' ανακουφιστεί από τον πόνο και το βασανισμό των δαιμόνων. Το γνώριζε αυτό ο Ιησούς κι έτσι χρησιμοποιούσε τα θαύματα για να προσελκύσει τα πλήθη ώστε στη συνέχεια να τους διδάξει το λόγο ζωής.

«Και αφού ο Ιησούς ήρθε στο σπίτι του Πέτρου, είδε την πεθερά του κατάκοιτη και να πάσχει από πυρετό.

Και έπιασε το χέρι της, και ο πυρετός την άφησε· και σηκώθηκε, και τους υπηρετούσε.

Και όταν έγινε βράδυ, έφεραν σ' αυτόν πολλούς δαιμονιζόμενους· και έβγαλε τα δαιμόνια μ' έναν λόγο, και όλους εκείνους που έπασχαν τους θεράπευσε». (Κατά Ματθαίον 8: 14-16)

Πολλοί οι δαιμονισμένοι στις μέρες του Ιησού! Μπορεί κανείς να φανταστεί τι συμβαίνει στην εποχή μας...

Αν ξαναρχόταν ο Ιησούς το ερώτημα δεν θα ήταν ποιοι είναι δαιμονισμένοι αλλά αν υπάρχει κανείς ελεύθερος από ακάθαρτα πνεύματα.

«Και ενώ έδνε ο ήλιος, όλοι όσoι είχαν ανθρώπους που ασθενούσαν από διάφορες αρρώστιες τους έφεραν σ' αυτόν· κι εκείνος, βάζοντας τα χέρια του επάνω σε κάθε έναν απ' αυτούς ξεχωριστά, τους θεράπευσε.

Από πολλούς, μάλιστα, έβγαιναν και δαιμόνια, κράζοντας και λέγοντας: Εσύ είσαι ο Χριστός, ο Υιός του Θεού. Και καθώς τα επιτιμούσε, δεν τα άφηνε να μιλούν, επειδή τον γνώριζαν ότι είναι ο Χριστός». (Κατά Λουκάν 4: 41-42)

Για άλλη μια φορά διαπιστώνουμε ότι τα δαιμόνια έχουν διάκριση. Γνωρίζουν ποιος είναι ποιος, και αν έχει εξουσία πάνω τους. Ωστόσο ο Ιησούς δεν ήθελε διαφήμιση από δαύτα.

«Ενώ δε αυτοί εξέρχονταν, ιδού, έφεραν προς αυτόν άνθρωπο κωφάλαλο δαιμονιζόμενο· και αφού εκβλήθηκε το δαιμόνιο, λάλησε ο κωφός, και θαύμασαν οι όχλοι λέγοντες ότι ποτέ δεν φάνηκε τέτοιο πράγμα στον Ισραήλ

Οι δε Φαρισαίοι έλεγαν: Δια του άρχοντος των δαιμονίων εκβάλλει τα δαιμόνια». (Κατά Ματθαίον 9: 32-34)

Δυστυχώς υπάρχουν και δαιμόνια τα οποία κάνουν τα θύματά τους κωφά και μουγκά! Και εδώ γεννιέται η απορία: Ποιοι κωφάλαλοι έχουν καταληφθεί από δαιμόνιο; Όλοι; Το ερώτημα θα μπορέσει ν' απαντηθεί μόνο όταν οι γιατροί γίνουν μύστες.

Στο ανωτέρω περιστατικό βλέπουμε ότι οι Φαρισαίοι αμφισβητούσαν την πηγή της δύναμης του Ιησού. Μια και οι ίδιοι δεν είχαν την ικανότητα να εκβάλουν δαιμόνια, κατέληξαν να συκοφαντούν τον Ιησού για συνεργασία με τον άρχοντα των δαιμονίων!

«Τότε, έφεραν σ' αυτόν ένα δαιμονιζόμενο, κωφάλαλο και τυφλό· και τον θεράπευσε, ώστε ο κωφάλαλος και τυφλός και μιλούσε και έβλεπε.

Και εκπλήττονταν όλα τα πλήθη, και έλεγαν: Μήπως αυτός είναι ο υιός του Δαβίδ; Οι Φαρισαίοι, όμως, όταν το άκουσαν, είπαν: Αυτός δεν βγάζει τα δαιμόνια, παρά μονάχα διαμέσου του Βεελζεβούλ, του άρχοντα των δαιμονίων.

Καθώς, όμως, ο Ιησούς αντιλήφθηκε τους συλλογισμούς τους, τους είπε: Κάθε βασίλειο, που διαιρέθηκε σε αντιμαχόμενα μέρη, ερημώνεται· και κάθε πόλη ή σπίτι, που διαιρέθηκε σε αντιμαχόμενα μέρη, δεν θα σταθεί. Και αν ο Σατανάς βγάζει τον Σατανά, διαιρέθηκε σε αντιμαχόμενα μέρη· πώς, λοιπόν, θα σταθεί το βασίλειό του;

Και αν εγώ βγάλω τα δαιμόνια διαμέσου του Βεελζεβούλ, οι υιοί σας διαμέσου τίνος τα βγάζουν; Γι' αυτό, αυτοί θα είναι κριτές σας». (Κατά Ματθαίον 12: 22-27)

Και πάλι ο Ιησούς κατηγορείται από τους Φαρισαίους ότι εξέβαλε τα δαιμόνια με τη δύναμη του Βεελζεβούλ, δηλαδή του Σατανά. Ο Ιησούς απάντησε ότι είναι αδύνατο ο Σατανάς να εκβάλλει Σατανά διότι έτσι η βασιλεία του θα διαιρεθεί και θα πέσει.

Η απάντηση του Ιησού προς τους Φαρισαίους μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι θεωρούσε το Σατανά άρχοντα του βασιλείου των δαιμονίων. Η ερώτηση στην οποία καλούμαστε ν' απαντήσουμε είναι εάν αυτό το βασίλειο είναι κάτω από τον έλεγχο του Θεού ή εάν εργάζεται εναντίον του Υψίστου.

Στο κεφάλαιο για το Διάβολο παρέθεσα Βιβλικά εδάφια που αναφέρονταν σε αυτόν ως έναν από τους υιούς του Θεού με συγκεκριμένες αρμοδιότητες ανάμεσα στους ανθρώπους. Πρέπει επομένως να είμαστε πολύ προσεκτικοί στο πώς θα αντιμετωπίσουμε το θέμα των δαιμόνων.

Στα προηγούμενα εδάφια μαθαίνουμε επίσης ότι και οι υιοί του Ισραήλ είχαν την ικανότητα να εκβάλλουν δαιμόνια. Και το έκαναν, προφανώς, με τη δύναμη του Πνεύματος του Θεού και όχι του Σατανά. Εδώ επιβεβαιώνεται ότι το Πνεύμα του Θεού εργαζόταν μέσω των ανθρώπων και πριν από τη σταύρωση του Ιησού, την Ανάσταση και την Πεντηκοστή!

Αυτό ως απάντηση στους φονταμενταλιστές Χριστιανούς που πιστεύουν ότι η δύναμη του Αγίου Πνεύματος δίδεται στους ανθρώπους ως αποτέλεσμα της λυτρωτικής θυσίας και Ανάστασης του Χριστού.

Σε μια άλλη περίπτωση ο Ιησούς έσπευσε να εκβάλλει δαιμόνιο επειδή είδε ότι είχαν μαζευτεί πλήθη κόσμου! Επίδειξε δύναμης; Όχι ακριβώς. Ο Ιησούς ήθελε να ελκύσει την προσοχή του πλήθους σ' αυτά που επρόκειτο να διδάξει, και χρειαζόταν ένα θαύμα. Η ευκαιρία ήταν μπροστά του και δεν θα την άφηγε ανεκμετάλλευτη:

«Και ο Ιησούς βλέποντας ότι τρέχει προς τα εκεί κόσμος, επιτίμησε το ακάθαρτο πνεύμα, λέγοντας σ' αυτό: Το πνεύμα, το άλαλο και το κουφό, εγώ σε προστάζω: Βγες απ' αυτόν, και στο εξής μη μεις μέσα σ' αυτόν.»

Και το πνεύμα, αφού έκραζε και τον σπάραξε πολύ, βγήκε· και έγινε σα νεκρός, ώστε πολλοί έλεγαν ότι πέθανε. Ο Ιησούς, όμως, πιάνοντάς τον από το χέρι, τον σήκωσε· και σηκώθηκε». (Κατά Μάρκον 9: 25-27)

Εδώ έχουμε και την περιγραφή των αντιδράσεων καθώς το ακάθαρτο πνεύμα έβγαινε. Με τα φωνητικά όργανα του δαιμονιζόμενου το δαιμόνιο έσκουζε, ενώ εκείνος χτυπιόταν και σφάδαζε βίαια. Μετά την απελευθέρωση, ο πρώην δαιμονισμένος έμοιαζε εξαντλημένος σαν πτώμα. Ο Ιησούς τον έπιασε από το χέρι και τον σήκωσε όρθιο.

Αυτή τη φορά ο Ιησούς όχι μόνο διέταξε το δαιμόνιο να βγει αλλά και να μην ξαναμπει ποτέ στο συγκεκριμένο άτομο. Ήταν αυτό δυνατόν; Μήπως έπρεπε ο μόλις απελευθερωμένος από τα δεσμά να κάνει κάποιες προσπάθειες για να παραμείνει ελεύθερος; Τα επόμενα εδάφια απαντούν στο ερώτημα:

«Και όταν το ακάθαρτο πνεύμα βγει από τον άνθρωπο, περνάει μέσα από άνδρους τόπους και ζητάει ανάπαυση, και δεν βρίσκει. Τότε λέει: Ας γυρίσω στο σπίτι μου, απ' όπου βγήκα. Και αφού έρθει, το βρίσκει αδειανό, σκουπισμένο και στολισμένο.»

Τότε, πηγαίνει και παίρνει μαζί του άλλα επτά πνεύματα πονηρότερα απ' αυτό, και αφού μπουν μέσα, κατοικούν εκεί· και γίνονται τα έσχατα χειρότερα από τα πρώτα. Έτσι θα είναι και σ' αυτή την πονηρή γενεά». (Κατά Ματθαίον 12: 43-45)

Με απλά λόγια, εάν κάποιος που ελευθερώθηκε από ακάθαρτο πνεύμα ή δαιμόνιο (πάθος) αφήσει την καρδιά του άδεια και δεν τη γεμίσει με πίστη, αγάπη και άλλες αρετές, τότε ο δαίμονας θα επιστρέψει φέρνοντας πίσω και ενισχύσεις. Κι έτσι τα έσχατα θα γίνουν χειρότερα των πρώτων.

Κανείς δε μπορεί να διατηρεί κενό στην ψυχή του. Αν δεν το γεμίσει με τα λουλούδια των αρετών, θα γεμίσει με αγκάθια των παθών, κοινώς δαιμόνια. Η φύση δεν αγαπά τα κενά. Ή γεμίζουμε τις καρδιές μας με καλοσύνη και αγάπη ή θα πλημμυρίσει με κακιές.

Πάντως ο Ιησούς δεν μονοπωλούσε την ικανότητα να εκβάλλει δαιμόνια. Όταν μετά από έναν εξορκισμό οι μαθητές του τον ρώτησαν γιατί εκείνοι δεν μπόρεσαν να εκβάλουν το δαιμόνιο, απάντησε ότι χρειάζεται προσευχή και νηστεία:

«Και όταν μπήκε μέσα σ' ένα σπίτι, οι μαθητές του τον ρωτούσαν κατ' ιδίαν: Γιατί εμείς δεν μπορέσαμε να το βγάλουμε; Και τους είπε: Αυτό το γένος δεν μπορεί να βγει με κανέναν άλλο τρόπο, παρά μονάχα με προσευχή και νηστεία». (Κατά Μάρκον 9: 28-29)

«Και αφού συγκάλεσε τους δώδεκα μαθητές του, τους έδωσε δύναμη και εξουσία ενάντια σε όλα τα δαιμόνια, και να θεραπεύουν αρρώστιες». (Κατά Λουκάν 9: 1)

Ωστόσο, αν και ο Ιησούς έδωσε το χρίσμα στους μαθητές του, η δύναμη και εξουσία δεν θα παρέμενε σ' αυτούς αν εκείνοι δεν επιδίδονταν σε προσευχή και νηστεία, όπως είδαμε στο πιο πάνω εδάφιο.

Όμως ο Ιησούς δεν αρκέστηκε στους δώδεκα. Διόρισε και άλλους 72 και τους έστειλε δύο-δύο στις πόλεις που επρόκειτο να επισκεφτεί, για να προετοιμάσουν προφανώς το έδαφος.

«Και ύστερα απ' αυτά, ο Κύριος διόρισε και άλλους 70, και τους έστειλε ανά δύο πριν απ' αυτόν σε κάθε πόλη και τόπο, όπου επρόκειτο αυτός να πάει.

Τους έλεγε, λοιπόν: Ο μεν θερισμός είναι πολύς, οι εργάτες όμως λίγοι· παρακαλέστε, λοιπόν, τον Κύριο του θερισμού να βγάλει εργάτες στον θερισμό του». (Κατά Λουκάν 10: 1-2)

«Και οι 70 επέστρεψαν με χαρά, λέγοντας: Κύριε, και τα δαιμόνια υποτάσσονται σε μας στο όνομά σου». (Κατά Λουκάν 10: 17)

Ήταν άραγε το όνομα του Ιησού στο οποίο υποτάσσονταν τα δαιμόνια, ή η δική τους εσωτερική δύναμη μέσω της προσευχής και νηστείας; Ασφαλώς το δεύτερο, αφού γνωρίζουμε ήδη περιστατικό όπου οι δώδεκα απέτυχαν να εκβάλουν δαιμόνιο. Να πώς περιγράφει το περιστατικό ο Ευαγγελιστής Ματθαίος:

«Και όταν ήρθαν προς το πλήθος, τον πλησίασε κάποιος άνθρωπος γονατίζοντας σ' αυτόν, και λέγοντας: Κύριε, ελέησέ μου τον γιο, επειδή παθαίνει σεληνιασμό και υποφέρει φοβερά, με αποτέλεσμα να πέφτει στη φωτιά, και πολλές φορές στο νερό. Και τον έφερα στους μαθητές σου, αλλά δεν μπόρεσαν να τον θεραπεύσουν.

Και αποκρινόμενος ο Ιησούς, είπε: Ω, γενεά άπιστη και διεστραμμένη, μέχρι πότε θα είμαι μαζί σας; Μέχρι πότε θα σας υποφέρω; Φέρτε τον εδώ σε μένα.

Και ο Ιησούς τον επιτίμησε, και το δαιμόνιο βγήκε απ' αυτόν, και το παιδί θεραπεύθηκε από εκείνη την ώρα.

Τότε, καθώς οι μαθητές πλησίασαν ιδιαιτέρως τον Ιησού, είπαν: Γιατί εμείς δεν μπορέσαμε να το βγάλουμε;

Και ο Ιησούς είπε σ' αυτούς: Εξαιτίας της απιστίας σας· επειδή, σας διαβεβαιώνω: Αν έχετε πίστη σαν κόκκο σιναπιού, θα πείτε σ' αυτό το βουνό: Πήγαινε από εδώ εκεί, και θα πάει, και δεν θα είναι σε σας τίποτε αδύνατο· τούτο, μάλιστα, το γένος δεν βγαίνει, παρά μονάχα με προσευχή και νηστεία». (Κατά Ματθαίον 17: 14-21)

Ωστε το όνομα του Χριστού μόνο του δεν έχει καμία δύναμη. Αν είχε, όλοι οι κληρικοί της Ορθοδοξίας, του Καθολικισμού, κλπ., που χρησιμοποιούν το όνομα του Χριστού θα έκαναν θεραπείες και θα έβγαζαν δαιμόνια. Δυστυχώς όμως αυτό δεν συμβαίνει όπως όλοι γνωρίζουμε.

Στις Πράξεις των Αποστόλων υπάρχει κι ένα ευτράπελο περιστατικό όπου κάποιοι Ιουδαίοι προσπάθησαν να χρησιμοποιήσουν το όνομα του Χριστού για να εκβάλουν δαιμόνια:

«Και μερικοί από τους περιερχόμενους εξορκιστές των Ιουδαίων επιχείρησαν να προφέρουν το όνομα του Κυρίου Ιησού επάνω σ' αυτούς που είχαν τα πονηρά πνεύματα, λέγοντας: Σας ορκίζουμε στον Ιησού, που ο Παύλος κηρύττει.

Και εκείνοι που το έκαναν αυτό ήταν επτά γιοι κάποιου Ιουδαίου αρχιερέα, που ονομαζόταν Σκευάς.

Και το πονηρό πνεύμα, απαντώντας είπε: Τον Ιησού τον γνωρίζω, και τον Παύλο τον ξέρω· εσείς, όμως, ποιοι είστε;

Και πηδώντας επάνω τους ο άνθρωπος, στον οποίο ήταν το πονηρό πνεύμα, αφού τους κατανίκησε, υπερίσχυσε εναντίον τους, ώστε γυμνοί και τραυματισμένοι έφυγαν από το σπίτι εκείνο». (Πράξεις 19: 13-16)

Ωστε λοιπόν το όνομα του Ιησού δεν φόβισε το ακάθαρμο πνεύμα που έκανε επίδειξη δύναμης ενάντια στους επτά γιους του αρχιερέα Σκευά.

Αυτά τα λίγα ή πολλά για τα δαιμόνια στη Βίβλο. Υπάρχουν και άλλα περιστατικά που για λόγους συντομίας παρέλειψα. Όποιος αντέχει το σκληρό τούτο θέμα, και ειδικότερα όποιος επιθυμεί να διαθέσει τις πνευματικές του δυνάμεις για την απελευθέρωση των δεσμιών, μπορεί να τα μελετήσει όλα, και με προσευχή, πίστη και νηστεία να προχωρήσει στην παρεξηγημένη και παραμελημένη αυτή διακονία.

10: Οι θέσεις της Βίβλου για την αμαρτία

Η **αμαρτία** είναι ένα θέμα στο οποίο οι συγγραφείς της Βίβλου, προφήτες και απόστολοι, δείχνουν ιδιαίτερη εμμονή και αυστηρότητα. Θα μπορούσαμε να πούμε χωρίς να υπερβάλλουμε ότι η Αγία Γραφή γράφτηκε με κύριο στόχο την αποκάλυψη και καταπολέμηση της αμαρτίας.

Τι είναι αμαρτία; *Αμαρτία* σημαίνει αστοχία, παρέκκλιση από το κανονικό, το φυσιολογικό, το νόμιμο. Επεκτείνοντας, θα λέγαμε ότι αμαρτία είναι η επιλογή και η εφαρμογή του κακού στις σκέψεις, τα λόγια και τις πράξεις μας. Αν θέλαμε να δώσουμε τον ορισμό της αμαρτίας θα λέγαμε ότι **αμαρτία είναι η παρέκκλιση από τις προδιαγραφές μας**. Εκείνο που ονομάστηκε *τιμωρία* για την αμαρτία είναι απλά η συνέπεια από αυτή την παρέκκλιση.

Πώς όμως ορίζεται το **κακό**; Ποιος το καθόρισε; Η άποψή μου είναι ότι αργά αλλά σταθερά, από την αρχή της ιστορίας, ο άνθρωπος, εξελισσόμενος πνευματικά, συνειδητοποιούσε όλο και πιο καθαρά τη δυναμική των σκέψεων, των λόγων και των πράξεών του, και τις ταξινομούσε ανάλογα με την επίδραση που είχαν στη ζωή του και στη ζωή των συνανθρώπων του. Έτσι, αποκάλυψε **κακό**, δηλαδή αμαρτία, εκείνες τις σκέψεις, τα λόγια και τις πράξεις που είχαν αρνητική ψυχολογική επίδραση και προκαλούσαν πόνο και μιζέρια στον ίδιο και σε άλλους, ενώ αποκάλυψε **καλό** ό,τι είχε θετική επίδραση και προήγε την αρμονία και την ευτυχία.

Οι πρώτοι βέβαιοι που αντιλήφθηκαν τη διαφορά μεταξύ **κακού** και **καλού**, δηλαδή οι πρώτοι που κωδικοποίησαν την αμαρτία ήταν οι προφήτες, οι φιλόσοφοι και οι μύστες. Αυτοί αποκωδικοποίησαν τους χρυσούς και κυρίαρχους κανόνες του Δημιουργού που διέπουν την τρισυπόστατη (πνεύμα, ψυχή και σώμα) φύση του ανθρώπου. Με άλλα λόγια ξετύλιξαν και μελέτησαν τις προδιαγραφές του ανθρώπινου κατασκευάσματος και μας τις παρουσίασαν σκόρπιες

μέσα στη Βίβλο (και σε ιερά βιβλία άλλων θρησκειών) ως θεϊκούς νόμους που οι άνθρωποι έπρεπε να εφαρμόζουν στη ζωή τους για να μην τιμωρηθούν από το Δημιουργό τους, το Θεό.

Ας δούμε όμως τι λέει η Βίβλος για την αμαρτία, και βέβαια πρέπει ν' αρχίσουμε από το περιβόητο **προπατορικό αμάρτημα**, το οποίο κατά τη Γραφή προκάλεσε την **πτώση** του ανθρώπου. Η ιστορία - αλληγορία ή μύθος - του **προπατορικού αμαρτήματος** είναι πρωταρχικής σημασίας για τους Χριστιανούς όλων των ομολογιών. Χωρίς το **προπατορικό αμάρτημα** δεν θα υπήρχε ανάγκη **λύτρωσης** του ανθρώπινου γένους από το Σωτήρα Χριστό. Με άλλα λόγια, χωρίς προπατορικό αμάρτημα δεν θα υπήρχε Χριστιανισμός.

Ας εξετάσουμε προσεκτικά επίμαχα αποσπάσματα από την ιστορία του Αδάμ και της Εύας, των **πρωτόπλαστων**, σύμφωνα με τη Βίβλο:

«Και ο Κύριος ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο από χώμα της γης· και εμφύσησε στους μυκτήρες του πνοή ζωής, και έγινε ο άνθρωπος ψυχή ζώσα.

Και ο Κύριος ο Θεός φύτεψε έναν παράδεισο στην Εδέμ προς τα Ανατολικά, και έβαλε εκεί τον άνθρωπο που έπλασε.

Και Κύριος ο Θεός έκανε να βλαστήσει από τη γη κάθε δέντρο ωραίο στην όραση, και καλό στη γεύση· και το δέντρο της ζωής στο μέσον του παραδείσου, και το δέντρο της γνώσης του καλού και του κακού. (...)

Και Κύριος ο Θεός έδωσε εντολή στον Αδάμ, λέγοντας: Από κάθε δέντρο του παραδείσου θα τρως ελεύθερα, από το δέντρο της γνώσης του καλού και του κακού, όμως, δεν θα φας απ' αυτό· επειδή την ίδια ημέρα που θα φας απ' αυτό, θα πεθάνεις οπωσδήποτε. (...)

Ο όφις, μάλιστα, ήταν το φρονιμότερο από όλα τα ζώα του αγρού που έκανε Κύριος ο Θεός· και ο όφις είπε στη γυναίκα: Στ' αλήθεια, είπε ο Θεός: Μη φάτε από κάθε δέντρο του παραδείσου; Και η γυναίκα είπε στον όφι: Από τον καρπό των δέντρων του παραδείσου μπορούμε να φάμε· από τον καρπό, όμως, του δέντρου που είναι στο μέσον του παραδείσου, ο Θεός είπε: Μη φάτε απ' αυτόν, μήτε να τον αγγίζετε, για να μην πεθάνετε.

Και ο όφις είπε στη γυναίκα: Σίγουρα δεν θα πεθάνετε, αλλ' ο Θεός ξέρει ότι την ίδια ημέρα που θα φάτε απ' αυτόν, τα μάτια σας θ' ανοιχτούν, και θα είστε σαν θεοί, γνωρίζοντας το καλό και το κακό. Και η γυναίκα είδε ότι το δέντρο ήταν καλό για τροφή, και ότι ήταν αρεστό στα μάτια, και το δέντρο ήταν επιθυμητό ως δίδον γνώση· και αφού πήρε από τον καρπό του, έφαγε· και έδωσε και στον άνδρα της (που ήταν) μαζί της, κι αυτός έφαγε.

Κι ανοίχτηκαν τα μάτια και των δύο και γνώρισαν ότι ήσαν γυμνοί· και αφού έραψαν φύλλα συκής, έφτιαξαν για τον εαυτό τους περιζώματα. (...) Και είπε Κύριος ο Θεός, Ιδού, έγινε ο Αδάμ σαν ένας εξ ημών, στο να γνωρίζει το καλό και το κακό· και τώρα μήπως εκτείνει τη χείρα αυτού, και λάβει και από του ξύλου της ζωής, και φάγει, και ζήσει αιωνίως.

Γι' αυτό Κύριος ο Θεός εξαπέστειλε αυτόν εκ του παραδείσου της Εδέμ, για να εργάζεται τη γη εκ της οποίας ελήφθη». (Γένεσις 2: 7-9, 16-17, 3: 1-7, 22-23)

Σύμφωνα με την ιστορία αυτή, ο Θεός απαγόρευσε στον Αδάμ και στην Εύα να φάνε από το **δένδρο της γνώσης του καλού και του κακού**. Με άλλα λόγια, η πρόθεση του Θεού ήταν να κάνει έναν άνθρωπο-φυτό χωρίς συνειδητότητα! Ένα ζόμπι, δηλαδή! Κοντολογίς, **εάν ο Αδάμ και η Εύα δεν έτρωγαν από τον απαγορευμένο καρπό, δε θα μπορούσαν να διακρίνουν τι είναι καλό και τι κακό, όπως ακριβώς δε μπορούν να τα ξεχωρίσουν και τα ζώα της ζούγκλας.**

Πώς σας φαίνεται ένα τέτοιο θεϊκό σχέδιο; Μεγαλοφυές; Τι ευχαρίστηση θα αντλούσε ο Θεός από το να καμαρώνει έναν άνθρωπο που δε θα διέφερε σε τίποτα από τ' άλλα ζώα; Δεν χρειάζεται πολλή σκέψη για να εννοήσουμε ότι ο μύθος αυτός της Βίβλου είναι απλά παιδαριώδης.

Και δεν απαιτείται ιδιαίτερη σοφία για να συμπεράνουμε ότι ο *όφις* (διάβολος) – που μάλιστα η Γραφή μας λέει πως ήταν το φρονιμότερο ζώο του αγρού – θα ήταν ισχυρότερος του Υψίστου, εάν πραγματικά κατάφερε από την αρχή της Δημιουργίας να καταστρέψει το σχέδιο του Θεού για τον άνθρωπο. Για μένα μια τέτοια παραδοχή, που θέλει το δημιούργημα (διάβολο), και όχι το Δημιουργό, να έχει το πάνω χέρι από την αρχή της Δημιουργίας, συνιστά την απόλυτη βλασφημία. Και βέβαια έρχεται σε αντίθεση με άλλα εδάφια της Βίβλου όπου ο διάβολος παρουσιάζεται ως ένας από τους υιούς του Θεού, κάτω από τον απόλυτο έλεγχό του, που έχει συγκεκριμένη αποστολή να επιτελέσει μεταξύ των ανθρώπων.

Ποιος νοήμων άνθρωπος θα μπορούσε να σεβαστεί έναν αδύνατο και αφελή Θεό που του ξέφυγε εξ αρχής το σχέδιο που είχε για τον άνθρωπο; Και πώς ένας τέτοιος Θεός, που ήθελε τον άνθρωπο με ζωώδη νοημοσύνη, νομιμοποιείται να διαμαρτύρεται περί αμαρτίας, και μάλιστα να τιμωρεί τον αμαρτωλό με αιώνια κόλαση σύμφωνα με την Καινή Διαθήκη, όταν ο άνθρωπος συμπεριφέρεται σαν κανίβαλος, προσποιούμενος ότι δεν καταλαβαίνει τι είναι καλό και τι κακό, επιστρέφοντας δηλαδή στην προ της πτώσης επιθυμητή, υποτίθεται, από τον Ύψιστο κατάσταση;

Και όμως, σχεδόν για δύο χιλιετίδες, αυτός ο παιδαριώδης μύθος του δήθεν **προπατορικού αμαρτήματος** και της πτώσης υποστηρίζεται με φανατισμό από δισεκατομμύρια Χριστιανών!

Το να παραθέσω και άλλα επιχειρήματα για να αποδείξω ότι ο μύθος αυτός συνιστά την απόλυτη γελοιότητα και βλασφημία, θα είναι υποτίμηση και της δικής μου και της δικής σας νοημοσύνης. Ήδη είπα αρκετά για τους νοήμονες. Για τους άλλους, αυτούς που έχουν απεμπολήσει το δικαίωμα να σκέπτονται και να κρίνουν, όσους τόμους κι αν έγραφα δεν θα ήταν αρκετοί για να ξεριζώσουν τη χριστιανική πλάνη από το κεφάλι τους. Τόση, δυστυχώς, είναι η πλύση εγκεφάλου που έχουν υποστεί από τους επίορκους θρησκευτικούς ταγούς της Χριστιανοσύνης!

Θα προσθέσω, όμως, ότι ο μύθος του **προπατορικού αμαρτήματος** δεν είναι τόσο αθώος και αβλαβής. Απεναντίας είναι πολύ αρνητικός για την ευημερία και την εξέλιξη της ανθρωπότητας. Οι Χριστιανοί πιστεύουν ότι εξαιτίας του προπατορικού αμαρτήματος ο Θεός καταράστηκε το ανθρώπινο γένος και τη γη! Τα σχετικά εδάφια της Βίβλου δεν αφήνουν καμία περί αυτού αμφιβολία σε όσους πιστεύουν ότι ολόκληρη η Γραφή είναι ο Λόγος του Θεού:

«Και στη γυναίκα είπε: Θα υπερπληθύνω τις λύπες σου και τους πόνους της κνοφορίας σου· με λύπες θα γεννάς τα παιδιά σου· και στον άνδρα σου θα είναι η επιθυμία σου, κι αυτός θα σε εξουσιάζει.

Και στον Αδάμ είπε: Επειδή υπάκουσες στον λόγο της γυναίκας σου και έφαγες από το δέντρο από το οποίο σε είχα προστάξει λέγοντας, Μη φας απ' αυτό, καταραμένη να είναι η γη εξαιτίας σου· με λύπες θα τρως τους καρπούς της όλες τις ημέρες της ζωής σου· ακάθια δε και τριβόλια θα βλαστάνει σε σένα· και θα τρως το χορτάρι του αγρού· με τον ιδρώτα του προσώπου σου θα τρως το ψωμί σου, μέχρις ότου επιστρέψεις στη γη από την οποία πάρθηκες· επειδή, γη είσαι και σε γη θα επιστρέψεις». (Γένεσις 3: 16-19)

Άσχετα τι είπε ο Θεός και τι δεν είπε, που σίγουρα η απρόσωπη Θεότητα αποκλείεται να έριξε τέτοιες ή άλλες κατάρες στα πλάσματά του, το να πιστεύει κάποιος ότι είναι καταραμένος από το Θεό τον καθιστά ένα φοβισμένο κακομοίρη και δεν του βγαίνει σε καλό.

Μάλιστα, επειδή η πίστη είναι δημιουργική δύναμη και ο πιστεύων ελκύει το αντικείμενο της πίστης του, όποιος θεωρεί τον εαυτό του καταραμένο αυτό θα του επαληθευτεί στη ζωή.

Καταλαβαίνετε τώρα γιατί ο Χριστιανισμός δεν μπόρεσε να μεταμορφώσει την ανθρωπότητα; Μια θρησκεία που ξεκινάει με θρίαμβο του διαβόλου (όφεις) και με κατάρες του Θεού, και καταλήγει στη θυσία του ίδιου του Θεού (Χριστού) που ενσαρκώθηκε για να ακυρώσει τις δικές του

(ως αδιαίρετου και ομοούσιου μέλους του Τριαδικού Θεού) κατάρες, δεν μπορεί να αποτελέσει βάση για την πνευματική εξέλιξη της ανθρωπότητας.

Τι είναι λοιπόν αμαρτία; Ο Απόστολος Παύλος είπε κάτι που απαντάει έμμεσα στο ερώτημα:

«Πάντα μοι έξεστιν αλλ' ου πάντα συμφέρει· πάντα μοι έξεστιν αλλ' ου πάντα οικοδομεί». (Α' Κορινθίους 10: 23)

Και στη σημερινή γλώσσα: **«Τα πάντα είναι εις την εξουσία μου αλλά δεν συμφέρουν τα πάντα· τα πάντα είναι εις την εξουσία μου, αλλά τα πάντα δεν οικοδομούν».**

Κοντολογίς, **αμαρτία** είναι αυτό που δεν οικοδομεί ψυχικά αλλά βλάπτει και σωματικά τον τρισυπόστατο άνθρωπο. Εναπομένει, λοιπόν, να διδαχτεί ο άνθρωπος τι τον συμφέρει και τι τον οικοδομεί ως άτομο και ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, τι προάγει την ατομική και συλλογική ευημερία, ώστε να απορρίψει εκείνο που δεν τον συμφέρει και δεν τον οικοδομεί, δηλαδή την αμαρτία. Να απορρίψει, δηλαδή, την αμαρτία όχι επειδή φοβάται κάποια επίγεια ή μεταφυσική τιμωρία ενός βλοσυρού Θεού, ή την τιμωρία της Πολιτείας, αλλά επειδή απλά δεν τον συμφέρει λόγω των παρενεργειών που αυτή συνεπάγεται.

Θα μου πείτε, είναι σε θέση ο άνθρωπος να εκτιμήσει τι τον συμφέρει και τι δεν τον συμφέρει, όταν δεν γνωρίζει ποιος είναι και τι προορισμό έχει πάνω στη γη; Όχι βέβαια! Ας όψονται εκείνοι που τον κρατούν σκόπιμα στο σκοτάδι της άγνοιας. Και η άγνοια αποτελεί πρόσφορο έδαφος για την αμαρτία. Έτσι ο άνθρωπος, σε αναζήτηση υποτίθεται της ευτυχίας, αγόμενος και φερόμενος από τα ζωικά του ένστικτα, που τον υποδουλώνουν σε κάθε λογής πάθη, επιλέγει εκείνα που δεν τον συμφέρουν, κτίζοντας την κόλαση επί της γης.

Οι συγγραφείς της Βίβλου καταδικάζουν τις διάφορες μορφές αμαρτίας στις οποίες είναι επιρρεπής ο άνθρωπος, επισείοντας την τιμωρία του Θεού, κάτι που μέχρι σήμερα έχει αποδειχτεί άκρως αναποτελεσματικό για το σωφρονισμό των ανθρώπων και την πνευματική εξέλιξη της ανθρωπότητας. Ο φόβος της τιμωρίας δε μπορεί ν' αποτελέσει υγιές κίνητρο για να επιδιώξει ο άνθρωπος μια ενάρετη ζωή. Απεναντίας υποκινεί την αντίδραση, και στην καλύτερη περίπτωση θα τον κάνει έναν υποκριτή. Ούτε είναι ποτέ δυνατόν να καταγραφούν όλων των ειδών οι αμαρτίες σε απαγορευτικούς νόμους.

Αν δε φωτιστεί ο άνθρωπος εσωτερικά ώστε να γίνει ο ίδιος νόμος στον εαυτό του, έτσι ώστε σε κάθε περίπτωση να γνωρίζει τι πρέπει να πει και να πράξει, και αν αυτό το **“πρέπει”** δεν ταυτιστεί αβίαστα με το **“θέλω”**, δε μπορεί ν' απαλλαγεί από την καταδυνάστευση της αμαρτίας.

Όλα αυτά, επαναλαμβάνω, προϋποθέτουν ότι ο άνθρωπος γνωρίζει ποιος είναι και τι προορισμό έχει πάνω στη γη. Άσχετα από τα θρησκευτικά παραμύθια και τις φοβέρες, αν ο άνθρωπος πιστεύει πως είναι ένα ζώο όπως όλα τ' άλλα, τότε η συζήτηση περί αμαρτίας και υπακοής σε νόμους είναι άσχετη και χωρίς νόημα. Σε αυτή την περίπτωση, ο μόνος νόμος που θα ισχύσει, και δυστυχώς αυτός επικρατεί στις εξαθλιωμένες κοινωνίες μας, είναι ο νόμος της ζούγκλας, ενώ το ισχύον δίκαιο είναι **το δίκαιο του ισχυρότερου**.

11. Η Βίβλος καταδικάζει την ειδωλολατρία

Ο άνθρωπος από καταβολής κόσμου ήταν επιρρεπής προς την ειδωλολατρία. Επειδή δεν μπορούσε να συλλάβει το μεγαλείο του Θεού ατενίζοντας το Σύμπαν, επειδή δεν του ήταν εύκολο να λατρεύει έναν αόρατο Δημιουργό, ορατό όμως μέσω της Δημιουργίας του, κατέληγε στη λατρεία

χειροποίητων “θεών”, κοινώς ειδώλων. Βλέπετε η λατρεία του Θεού είναι μια έμφυτη ανάγκη του ανθρώπου, ανάγκη την οποία δεν έχουν τα ζώα.

Ειδωλολατρία είναι η λατρεία πραγμάτων ή ανθρώπων – κατά προτίμηση νεκρών – αντί για το Θεό. Ο λαός του Ισραήλ, ο *περιούσιος* λαός του Θεού κατά τη Βίβλο, παρ’ όλες τις σαφείς εντολές που είχε λάβει από τους προφήτες του και πρωτίστως από τον Μωυσή, έρεπε προς την ειδωλολατρία, ακριβώς όπως και οι άλλοι λαοί γύρω του.

Φαίνεται απίστευτο στον έχοντα κοινό νου ότι ένα άτομο με στοιχειώδη νοημοσύνη θα σκύβει και θα προσκυνάει ένα χειροποίητο κατασκευάσμα, προσφέροντας μάλιστα και θυσίες σε αυτό, θεωρώντας το θεό. Παρόλα αυτά, τούτο συμβαίνει, ίσως με πιο καμουφλαρισμένο τρόπο, ακόμα και σήμερα. Αφού ο άνθρωπος ζει και κινείται στο πεδίο των αισθήσεων, μπορεί να προσεγγίσει το Θεό μόνο μέσω αυτών. Θέλει να δει τη μορφή του Θεού του, να τον αγγίξει, να τον φιλήσει και να τον κρατήσει στην πλάτη περιφέροντάς τον σε περιπάτους. Όταν κάποιος δεν μπορεί ή δεν θέλει να επικοινωνήσει με το Θεό *εν πνεύματι και αληθεία*, όπως δίδαξε ο Ιησούς, καταφεύγει στην ειδωλολατρία.

Ας εξετάσουμε μερικά περιστατικά ειδωλολατρίας στη Βίβλο.

«Και ο Κύριος είπε στον Μωυσή: Πήγαινε γρήγορα, κατέβα από εδώ· επειδή ο λαός σου, που έβγαλες από τη γη της Αιγύπτου, ανόμησε· εκτράπηκαν γρήγορα από το δρόμο που πρόσταξα σ’ αυτούς· έκαναν για τον εαυτό τους ένα μοσχάρι χωνευτό και το προσκύνησαν, και θυσίασαν σ’ αυτό, και είπαν: Αυτοί είναι οι θεοί σου, Ισραήλ, που σε ανέβασαν από τη γη της Αιγύπτου.

Και τώρα άφησέ με να τους καταστρέψω πάνω στη δίκαιη οργή μου». (Εξοδος 32: 7-9)

Αυτή είναι η πιο διαβόητη περίπτωση ειδωλολατρίας των Ισραηλιτών. Συνέβη στους πρόποδες του όρους Χωρήβ, του όρους που ο Μωυσής έλαβε τις *Δέκα Εντολές* γραμμένες σε δύο πλάκες από πέτρα. Όταν ο Μωυσής νήστευε 40 ημέρες για να μπορέσει να επικοινωνήσει με τη θεότητα και να φωτιστεί για το ποιες έπρεπε να είναι οι Δέκα Εντολές, οι Ισραηλίτες βρήκαν την ευκαιρία να επιστρέψουν στις ειδωλολατρικές πρακτικές τους. Έτσι απαίτησαν από τον Ααρών, αδελφό του Μωυσή και εκφωνητή των λόγων του, να τους φτιάξει “θεό” που να τον βλέπουν και να τον πιάνουν! Και ο Ααρών τους έκανε τη χάρη αυτή:

«Και βλέποντας ο λαός ότι ο Μωυσής βράδυνε να κατέβει από το βουνό, ο λαός συγκεντρώθηκε προς τον Ααρών, και του έλεγαν: Σήκω, κάνε σε μας θεούς που να προπορεύονται σε μας· επειδή αυτός ο Μωυσής, ο άνθρωπος που μας έβγαλε από την Αίγυπτο, δεν ξέρουμε τι απέγινε αυτός.

Και ο Ααρών είπε σ’ αυτούς: Βγάλτε τα χρυσά σκουλαρίκια, που είναι στα αυτιά των γυναικών σας, των υιών σας και των θυγατέρων σας, και φέρτε τα σε μένα.

Και ολόκληρος ο λαός έβγαλε τα χρυσά σκουλαρίκια, που ήσαν στ’ αυτιά τους, και τα έφεραν στον Ααρών. Και παίρνοντάς τα από τα χέρια τους, τα διαμόρφωσε με χαρακτηριστικό εργαλείο, και τα έκανε ένα χωνευτό μοσχάρι· κι εκείνοι είπαν: Αυτοί είναι οι θεοί σου, Ισραήλ, που σε ανέβασαν από τη γη της Αιγύπτου. Και όταν ο Ααρών το είδε, οικοδόμησε ένα θυσιαστήριο μπροστά του· και ο Ααρών διακήρυξε, λέγοντας: Αύριο είναι γιορτή στον Κύριο.

Και αφού σηκώθηκαν ενωρίς την επόμενη ημέρα πρόσφεραν ολοκαυτώματα, και έφεραν ειρηνικές προσφορές· και ο λαός κάθισε να φάει και να πιει, και σηκώθηκαν για να γλεντήσουν». (Εξοδος 32: 1-6)

Ποια ήταν η αντίδραση του Μωυσή όταν κατέβηκε από το όρος κρατώντας τις πλάκες με τις Δέκα Εντολές και είδε το λαό του να γλεντάει μπροστά στο είδωλο;

«Και καθώς πλησίασε στο στρατόπεδο, είδε το μοσχάρι και τους χορούς· και ο θυμός του Μωυσή άναψε, και έριξε τις πλάκες από τα χέρια του, και τις σύντριψε στη βάση του όρους· και παίρνοντας το

μοσχάρι που είχαν φτιάξει, το κατέκαψε σε φωτιά, και αφού το σύντριψε μέχρι που το λέπτυνε, το σκόρπισε επάνω στο νερό, και πότισε με αυτό τους γιους Ισραήλ». (Εξοδος 32: 19-20)

Μήπως όμως συνετίστηκαν οι Ισραηλίτες από αυτή την οργισμένη αντίδραση του Μωυσή; Όχι βέβαια! Ο Μωυσής ήταν αναγκασμένος να επαναλαμβάνει την ίδια εντολή, διότι ο εκλεκτός λαός δεν έπαυε να είναι σκληροτράχηλος λαός, όπως συχνά τον χαρακτήριζαν οι προφήτες του.

«Μη στραφείτε σε είδωλα ούτε να κάνετε θεούς χωνευτούς για τον εαυτό σας. Εγώ είμαι ο Κύριος ο Θεός σας». (Λευιτικόν 19:4)

Δυστυχώς, όμως, οι Ισραηλίτες δεν αρκούνταν στη λατρεία χωνευτών μοσχαριών με ειρηνικές προσφορές και γλέντια. Επιδίδονταν και σε ανθρωποθυσίες, παρά τις προειδοποιήσεις του Μωυσή!

«Και ο Κύριος μίλησε στο Μωυσή, λέγοντας: Και στους υιούς Ισραήλ θα πεις: Όποιος από τους υιούς Ισραήλ, ή από τους ξένους που παροικούν στον Ισραήλ, δώσει από το σπέρμα του στο Μολώχ, θα θανατωθεί οπωσδήποτε· ο λαός του τόπου θα τον λιθοβολήσει με πέτρες». (Λευιτικόν 20: 1-2)

Η λατρεία των ψεύτικων θεών και των δαιμόνων απαιτούσε ανθρώπινες θυσίες. Οι ιερείς χρειάζονταν ζεστό αίμα για να κάνουν, υποτίθεται, εξιλέωση για το λαό! Η θυσία παιδιών στο Μολώχ ήταν κοινή πρακτική μεταξύ των ειδωλολατρών, και οι Ισραηλίτες τους είχαν αντιγράψει, παρά τις εντολές των προφητών τους. Το κάψιμο παιδιών προς τιμή ενός ψεύτικου θεού είναι η πιο χονδροειδής και βάρβαρη μορφή ειδωλολατρίας. (Οι σατανιστές συνεχίζουν να το κάνουν ακόμη και σήμερα.)

Η εντολή του Μωυσή ήταν σαφής:

«Όταν ο Κύριος ο Θεός σου εξολοθρεύσει τα έθνη από μπροστά σου, όπου πηγαίνεις για να τα κληρονομήσεις, και τα κληρονομήσεις, και κατοικήσεις στη γη τους, πρόσεχε τον εαυτό σου, μήπως παγιδευτείς και τους ακολουθήσεις, αφού εξολοθρευτούν από μπροστά σου· και μήπως εξετάσεις για τους θεούς τους, λέγοντας: Πώς λάτρευαν αυτά τα έθνη τους θεούς τους; Έτσι θα κάνω κι εγώ.

Δεν θα κάνεις έτσι στον Κύριο τον Θεό σου· επειδή κάθε βδέλυγμα που ο Κύριος μισεί έκαναν εκείνοι στους θεούς τους· επειδή και τους γιους τους και τις θυγατέρες τους καίνε μέσα σε φωτιά στους θεούς τους». (Δευτερονόμιο 12: 29-31)

Τα ίδια λόγια του Μωυσή βρίσκουμε και σε άλλο κεφάλαιο:

«Αφού μπεις μέσα στη γη που ο Κύριος ο Θεός σου δίνει σε σένα, δεν θα μάθεις να κάνεις σύμφωνα με τα βδελύγματα εκείνων των εθνών.

Δεν θα βρεθεί σε σένα κανένας που να διαπερνάει τον γιο του ή τη θυγατέρα του μέσα από τη φωτιά, να ζητάει μαντείες ή οιωνούς (...). Επειδή καθένας που τα κάνει αυτά είναι βδέλυγμα στον Κύριο· και εξαιτίας αυτών των βδελυγμάτων, ο Κύριος ο Θεός σου τους διώχνει από μπροστά σου». (Δευτερονόμιο 18: 9-12)

Βδέλυγμα, λοιπόν, στον Κύριο ήταν καθένας που έκαιγε τους υιούς και τις θυγατέρες του ως θυσία στο θεό του. Στη σαφή αυτή εντολή δεν έπρεπε κανείς να προσθέσει ούτε ν' αφαιρέσει τίποτα. Παρεμπιπτόντως, δεν φαντάζομαι ότι ο απροκατάληπτος αναζητητής της Αλήθειας πιστεύει ότι ο Θεός εξολόθρευσε τα έθνη για να κάνει τόπο στον Ισραήλ. Αυτά τα έγραψε ο Μωυσής αποδίδοντας τα δικά του λόγια στο Θεό.

Είναι εκπληκτικό το πόσο βαθιά ριζωμένη ήταν αυτή η πλάνη στο μυαλό των Ισραηλιτών, που ακόμη και ο δίκαιος Αβραάμ πίστευε ότι ο Θεός του ζήτησε να θυσιάσει τον υιό του Ισαάκ, αν υποθέσουμε ότι η ιστορία αυτή είναι αληθινή και όχι αλληγορική.

Μήπως, λοιπόν, το Χριστιανικό δόγμα της *λύτρωσης* των αμαρτωλών δια του αίματος του Χριστού, «του μονογενούς υιού του Θεού», έχει τις ρίζες του ακριβώς σ' αυτή την ειδωλολατρική

πλάνη; Πώς αλλιώς μπορεί κανείς να εξηγήσει τη φράση του Αποστόλου Παύλου στην προς Εβραίους επιστολή του:

«Και όταν ήρθε ο Χριστός, ο αρχιερέας των αγαθών που επρόκειτο ν' ακολουθήσουν, ούτε με αίμα τράγων και μοσχαριών, αλλά διαμέσου του δικού του αίματος, μια φορά για πάντα μπήκε μέσα στα άγια, αφού απέκτησε αιώνια λύτρωση. (...)

Και σχεδόν με αίμα καθαρίζονται όλα σύμφωνα με τον νόμο, και χωρίς προσφορά αίματος δεν γίνεται λύτρωση. (...)

Τώρα, όμως, (ο Χριστός) φανερώθηκε μια φορά, στο τέλος των αιώνων, για ν' αθετήσει την αμαρτία διαμέσου της δικής του θυσίας». (Προς Εβραίους 9: 11-12, 22, 26)

Εναπόκειται στον ειλικρινή και απροκατάληπτο μελετητή της Βίβλου να ζητήσει σοφία για να διακρίνει ποια είναι η αλήθεια. Πάντως η εντολή του Θεού «**Ου φονεύσεις**» είναι καθαρή και ξásτερη. Τι ανάγκη έχουμε περαιτέρω μαρτύρων;

Ας δούμε τώρα μερικά τραγικά περιστατικά ανθρωποθυσιών που καταγράφονται στη Βίβλο:

«Και όταν ο βασιλιάς του Μωάβ είδε ότι η μάχη υπερίσχυε εναντίον του, πήρε μαζί του 700 άνδρες που έφεραν ξίφη, για να κόψουν στα δύο το στρατό, μέχρι τον βασιλιά του Εδώμ· όμως, δεν μπόρεσαν.

Τότε πήρε τον πρωτότοκο γιο του, που επρόκειτο να βασιλεύσει αντ' αυτού, και τον πρόσφερε ολοκαύτωμα επάνω στο τείχος. Και έγινε μεγάλη αγανάκτηση μέσα στον Ισραήλ· και αφού αναχώρησαν απ' αυτόν, γύρισαν στη γη τους». (Βασιλειών Δ' [Β' Βασιλέων] 3: 26-27)

Όταν ο βασιλιάς των Μωαβιτών είδε ότι έχανε τη μάχη εναντίον του Ισραήλ, πήρε την τελική μακάβρια απόφαση: θυσίασε τον ίδιο το γιο του, το διάδοχο του θρόνου, στον ψεύτικο θεό του (δαίμονα) ώστε να κερδίσει την εύνοιά του. Όταν οι προληπτικοί και ειδωλολάτρες Εβραίοι το έμαθαν αυτό τότε φοβήθηκαν και επέστρεψαν στη γη τους.

Στο επόμενο εδάφιο μαθαίνουμε ότι ακόμη και ο γιος του Δαβίδ θυσίασε το γιο του, ακολουθώντας τα βδελύγματα των ειδωλολατρικών εθνών:

«Ήταν ηλικίας 20 ετών όταν ο Αχαζ βασίλευσε, και βασίλευσε 16 χρόνια στην Ιερουσαλήμ. Δεν έπραξε, όμως, το ευθύ μπροστά στον Κύριο τον Θεό του, όπως ο Δαβίδ ο πατέρας του. Αλλά περπάτησε στο δρόμο των βασιλιάδων του Ισραήλ, και μάλιστα πέρασε τον γιο του μέσα από τη φωτιά, σύμφωνα με τα βδελύγματα των εθνών που ο Κύριος είχε εκδιώξει μπροστά από τους υιούς Ισραήλ.

Και θυσίαζε και θυμίαζε επάνω στους υψηλούς τόπους, και επάνω στους λόφους, και κάτω από κάθε πράσινο δέντρο». (Δ' Βασιλειών [Β' Βασιλέων] 16: 2-4)

Ο Αχαζ ήταν ο δωδέκατος βασιλιάς του Ιούδα στο διηρημένο βασίλειο, και ήταν εξαιρετικά ειδωλολάτρης. Θυσίασε ακόμη και το γιο του σε ψεύτικους θεούς, καίγοντάς τον, ακολουθώντας τα βδελύγματα των εθνών, όπως άλλωστε έκαναν και οι βασιλιάδες του αδελφού έθνους, του Ισραήλ.

Δυστυχώς δεν υπάρχει τέλος στα βδελύγματα του εκλεκτού λαού, όπως δείχνουν και τα επόμενα Βιβλικά εδάφια:

«Και ο Κύριος διαμαρτυρήθηκε εναντίον του Ισραήλ, και εναντίον του Ιούδα, διαμέσου όλων των προφητών, όλων εκείνων που έβλεπαν, λέγοντας: Επιστρέψτε από τους πονηρούς σας δρόμους, και τηρείτε τις εντολές μου, (...).

Όμως, αυτοί δεν υπάκουσαν, (...).

Και απέρριψαν τα διατάγματά του, και τη διαθήκη του, που είχε κάνει μαζί με τους πατέρες τους (...).

Και εγκατέλειψαν όλες τις εντολές του Κυρίου του Θεού τους, και έκαναν για τον εαυτό τους δύο μοσχάρια χωνευτά, και έκαναν άλση, και προσκύνησαν ολόκληρη τη στρατιά του ουρανού, και λάτρευσαν τον Βάαλ.

Και διαπερνούσαν τους γιους τους και τις θυγατέρες τους μέσα από τη φωτιά, (...). Γι' αυτά, ο Κύριος οργίστηκε υπερβολικά ενάντια στον Ισραήλ, και τους απέβαλε από το πρόσωπό του· δεν εναπέμεινε παρά μόνη η φυλή του Ιούδα.

Ακόμα και ο Ιούδας δεν φύλαξε τις εντολές του Κυρίου του Θεού του, αλλά περπάτησαν στα διατάγματα του Ισραήλ, που είχαν κάνει.

Και ο Κύριος απέβαλε ολόκληρο το σπέρμα του Ισραήλ, και τους κατέθλιψε (...). Επειδή, ο Ισραήλ αποσχίστηκε από την οικογένεια του Δαβίδ, και έκαναν βασιλιά τον Ιεροβοάμ, τον γιο του Ναβάτ· και ο Ιεροβοάμ απέσπασε τον Ισραήλ από το ν' ακολουθεί τον Κύριο, και τους έκανε ν' αμαρτήσουν αμαρτία μεγάλη.

Επειδή, οι γιοι Ισραήλ περπάτησαν σε όλες τις αμαρτίες του Ιεροβοάμ που είχε πράξει· δεν απομακρύνθηκαν απ' αυτές, μέχρις ότου ο Κύριος απέρριψε τον Ισραήλ από το πρόσωπό του, όπως είχε μιλήσει διαμέσου όλων των δούλων του των προφητών. Και ο Ισραήλ μετοικίστηκε από τη γη του στην Ασσυρία, μέχρι αυτή την ημέρα». (Δ' Βασιλειών [Β' Βασιλέων 17: 13-23])

Αυτά έπαθε ο λαός του Ισραήλ που, ενώ είχε λάβει τις εντολές του Θεού μέσω των προφητών του, ακολουθούσε τις ειδωλολατρικές πρακτικές των εθνών. Όταν ένας λαός εκφυλίζεται πνευματικά τότε οι συμφορές ακολουθούν με νομοτελειακή ακρίβεια.

Υπήρξε όμως και ένας ευσεβής βασιλιάς του Ιούδα ο Ιωσίας, που καταπολέμησε την ειδωλολατρία σε κάθε μορφή της όπως κανένας άλλος πριν ή μετά απ' αυτόν:

«Και κατάργησε τους ειδωλολάτρεις ιερείς, που οι βασιλιάδες του Ιούδα είχαν διορίσει να θυμιάζουν στους υψηλούς τόπους, στις πόλεις του Ιούδα, και στα γύρω της Ιερουσαλήμ· και εκείνους που θυμιάζαν στον Βάαλ, στον ήλιο, και στη σελήνη, και στα ζώδια, και σε ολόκληρη τη στρατιά του ουρανού. (...)

Και τα θυσιαστήρια, που ήσαν επάνω στην ταράτσα του υπερώου του Άχαζ, που είχαν κάνει οι βασιλιάδες του Ιούδα, και τα θυσιαστήρια που είχε κάνει ο Μανασσής μέσα στις δύο αυλές του οίκου του Κυρίου, ο βασιλιάς τα κατέστρεψε και τα καταγκρέμισε από εκεί, και έριξε τη σκόνη τους στον χείμαρρο των Κέδρων. (...)

Ο Ιωσίας αφαίρεσε ακόμα και τους ανταποκριτές των δαιμονίων, και τους μάντις, και τα ζόανα, και τα είδωλα, και όλα τα βδελύγματα που φαίνονταν στη γη του Ιούδα και στην Ιερουσαλήμ, για να εκτελέσει τους λόγους του νόμου που ήσαν γραμμένοι στο βιβλίο, το οποίο ο Χελκίας, ο ιερέας, είχε βρει μέσα στον οίκο του Κυρίου. (...)

Εντούτοις, ο Ιωσίας δεν μπόρεσε να κατευνάσει τη μεγάλη οργή του Κυρίου, που είχε εξαφθεί ενάντια στον Ιούδα, εξαιτίας όλων των παροργισμών με τους οποίους ο Μανασσής τον είχε εξοργίσει». (Δ' Βασιλειών [Β' Βασιλέων] 23: 5, 12, 24, 26)

Ο Ιωσίας είχε λάβει μήνυμα από την προφήτισσα Όλδα ότι ο Θεός επρόκειτο να φέρει συμφορές πάνω στο λαό του Ισραήλ λόγω της αποστασίας τους. Στο άκουσμα του προφητικού λόγου ο Ιωσίας δεν κάθισε με σταυρωμένα τα χέρια περιμένοντας την τιμωρία του λαού του. Προχώρησε σε εκτενή κάθαρση της ειδωλολατρίας δια πυρός και σιδήρου. Παρόλα αυτά όμως δεν απετράπη το κακό, αφού ο λαός δεν είχε μετανοήσει. Έτσι οι τρομερές κατάρεις των προφητών στις οποίες είχε αναφερθεί η προφήτισσα Όλδα υλοποιήθηκαν. Στους απεσταλμένους του νεαρού βασιλιά Ιωσία είχε πει:

«Κι εκείνη (Όλδα η προφήτις) τους είπε: Έτσι λέγει ο Κύριος ο Θεός του Ισραήλ: Πείτε στον άνθρωπο που σας έστειλε σε μένα:

Έτσι λέγει ο Κύριος: Ιδού, εγώ φέρνω κακά επάνω σ' αυτό τον τόπο, κι επάνω στους κατοίκους του, όλες τις κατάρεις τις γραμμένες στο βιβλίο που διάβασαν μπροστά στον βασιλιά του Ιούδα· επειδή με

εγκατέλειψαν και θυμίασαν σε άλλους θεούς, για να με παροργίσουν, εξαιτίας όλων των έργων των χεριών τους· γι' αυτό, ο θυμός μου θα ξεχυθεί επάνω σε τούτο τον τόπο, και δεν θα σβήσει.

Και στον βασιλιά του Ιούδα, που σας έστειλε για να ρωτήσετε τον Κύριο, έτσι θα του πείτε: Έτσι λέγει ο Κύριος ο Θεός του Ισραήλ, για τα λόγια που άκουσες· επειδή απαλύνθηκε η καρδιά σου και ταπεινώθηκες μπροστά στον Θεό, όταν άκουσες τα λόγια του ενάντια σ' αυτόν τον τόπο και ενάντια στους κατοίκους του, και ταπεινώθηκες μπροστά μου, και έσχισες τα μάτια σου, και έκλαψες μπροστά μου, γι' αυτό κι εγώ σε εισάκουσα, λέγει ο Κύριος: ιδού, εγώ θα σε συνάξω στους πατέρες σου, και θα συναχθείς στον τάφο σου με ειρήνη, και τα μάτια σου δεν θα δουν όλα τα κακά, που εγώ θα φέρνω επάνω σε τούτο τον τόπο, κι επάνω στους κατοίκους του. Και έφεραν απάντηση στον βασιλιά». (Β' Παραλειπομένων [Β' Χρονικών] 34: 23-28)

Δυστυχώς, ενώ ο βασιλιάς Ιωσίας ανταμείφθηκε από το Θεό με ειρηνικό θάνατο ώστε να μη δει όλα τα κακά που θα επέρχονταν στον Ισραήλ, οι φοβερές κατάρες των προφητών ενεργοποιήθηκαν. Πρόκειται για τις κατάρες που αναφέρονται στο Δευτερονόμιο (28: 15-68).

Η υπογραφή της Διαθήκης του Ιεχωβά με τον Ισραήλ συνοδευόταν με πακέτο από σκληρές κατάρες του Μωυσή που θα απαγγέλναν οι Λευίτες. Όποιος αντέχει, ας τις διαβάσει κι ας αναρωτηθεί αν είναι ποτέ δυνατόν να γίνει κανείς ευσεβής με την απειλή κατάρας.

Για την ειδωλολατρία των Ισραηλιτών θρηνεί και ο Δαβίδ στους Ψαλμούς του, αναφέροντας μάλιστα ότι ο Μωυσής πάνω στην οργή του μίλησε αστόχαστα:

«Επειδή παρόργισαν το πνεύμα του, ώστε με τα χείλη του (ο Μωυσής) μίλησε αστόχαστα. Δεν εξολόθρευσαν τα έθνη που τους πρόσταξε ο Κύριος· αλλά ανακατεύτηκαν με τα έθνη και έμαθαν τα έργα τους· και λάτρευσαν τα γλυπτά τους που έγιναν σ' αυτούς παγίδα· και θυσίασαν τους γιους τους και τις θυγατέρες τους στα δαιμόνια· και έχρυσαν αθώο αίμα, το αίμα των γιων τους και των θυγατέρων τους που θυσίασαν στα γλυπτά της Χαναάν· και μολύνθηκε η γη από αίματα. Και μολύνθηκαν με τα έργα τους, και πόρνευσαν με τις πράξεις τους.

Γι' αυτό, η οργή του Κυρίου εξήφθη ενάντια στον λαό του, και βδελύχθηκε την κληρονομιά του.

Και τους παρέδωσε στα χέρια των εθνών· και τους κυρίευσαν εκείνοι που τους μισούσαν». (Ψαλμοί 105 [106]: 33-41)

Ο μέγας προφήτης της Παλαιάς Διαθήκης, Ιερεμίας, αναφέρει ότι οι υιοί του Ιούδα είχαν χτίσει ειδικά θυσιαστήρια για να θυσιάζουν τα παιδιά τους, και ρίχνει και τις δικές του κατάρες εναντίον τους:

«Επειδή οι γιοι του Ιούδα έπραζαν μπροστά μου πονηρά, λέγει ο Κύριος· έβαλαν τα βδελύγματά τους μέσα στον οίκο, επάνω στον οποίο αποκλήθηκε το όνομά μου, για να τον μολύνουν.

Και οικοδόμησαν τους υψηλούς τόπους του Τοφέθ, ο οποίος είναι στο φαράγγι του γιου του Εννόμ, για να καίνε τους γιους τους και τις θυγατέρες τους σε φωτιά· το οποίο δεν πρόσταξα ούτε ανέβηκε στην καρδιά μου.

Γι' αυτό, ιδού, έρχονται ημέρες, λέγει ο Κύριος, κατά τις οποίες δεν θα ονομάζεται πλέον Τοφέθ ούτε φαράγγι του γιου του Εννόμ, αλλά “το φαράγγι της σφαγής”· επειδή θα θάβουν στον Τοφέθ μέχρι να μην υπάρχει χώρος.

Και τα πτώματα αυτού του λαού θα είναι τροφή στα πουλιά του ουρανού και στα θηρία της γης· και δεν θα υπάρχει κάποιος που να τα σταματήσει». (Ιερεμίας 7: 30-33)

Αυτές δεν ήταν οι μόνες κατάρες του Ιερεμία εναντίον του εκλεκτού λαού. Σε άλλο κεφάλαιο επανέρχεται δριμύτερος, δείχνοντας ότι η υπομονή του έχει εξαντληθεί:

«Επειδή με εγκατέλειψαν και βεβήλωσαν αυτόν τον τόπο, και θυμίασαν μέσα σ' αυτόν σε άλλους θεούς που δεν γνώρισαν, αυτοί και οι πατέρες τους και οι βασιλιάδες του Ιούδα, και γέμισαν αυτό τον τόπο από αίμα αθώων.

Και οικοδόμησαν τους υψηλούς τόπους του Βάαλ, για να καίνε τους γιους τους μέσα σε φωτιά, ολοκαυτώματα προς τον Βάαλ· το οποίο δεν είχα προστάξει ούτε είχα μιλήσει ούτε είχε ανέβει στην καρδιά μου. Γι' αυτό, ιδού, έρχονται ημέρες, λέγει ο Κύριος, (...) που θα ματαιώσω τη βουλή του Ιούδα και της Ιερουσαλήμ σ' αυτό τον τόπο· και θα τους κάνω να πέσουν με μάχαιρα μπροστά στους εχθρούς τους, (...). Και θα κάνω αυτή την πόλη ερήμωση και συριγμό· καθένας που διαβαίνει απ' αυτή θα μένει έκθαμβος, και θα συρίζει για όλες τις πληγές της.

Και θα τους κάνω να φάνε τη σάρκα των υιών τους και τη σάρκα των θυγατέρων τους, και κάθε ένας θα φάει τη σάρκα του πλησίον του στην περιοχή της πολιορκίας με την οποία οι εχθροί τους θα τους πολιορκήσουν». (Ιερεμίας 19: 4-9)

Εδώ έχουμε κλασική περίπτωση που ο ιερός ζήλος του Ιερεμίας για τη λατρεία του αληθινού Θεού καταντάει βαρβαρότητα εναντίον συνανθρώπων του. Εκπληρώθηκε αυτή η προφητεία; Δυστυχώς, ναι! Εκπληρώθηκε κατά την κατάληψη της Ιερουσαλήμ από τους Χαλδαίους, όπως ο ίδιος ο Ιερεμίας θρηνεί στους **Θρήνους**:

«Τα χέρια των εύσπλαχνων γυναικών έψησαν τα παιδιά τους· έγιναν γι' αυτές τροφή στα συντρίμια της θυγατέρας του λαού μου.

Ο Κύριος συντέλεσε το θυμό του, ξέχυσε τη φλόγα της οργής του και άναψε φωτιά στη Σιών που κατέφαγε τα θεμέλιά της». (Θρήνοι 4: 10-11)

Ένας άλλος μεγάλος προφήτης της Παλαιάς Διαθήκης, ο Ιεζεκιήλ έκρινε το ίδιο σκληρά τον “εκλεκτό λαό” για τη θρησκευτική μοιχεία του:

*«Και ο Κύριος είπε σε μένα: Υιέ ανθρώπου, θα κρίνεις την Οολά (το βασίλειο του Ισραήλ), και την Οολιβά (το βασίλειο του Ιούδα); Ανάγγειλε, λοιπόν, σ' αυτές τα βδελύγματά τους· ότι μοιχεύονταν, και στα χέρια τους είναι αίμα, και μοιχεύονταν με τα είδωλά τους, κι ακόμα, για χάρη τους, **διαπερνούσαν μέσα από τη φωτιά τα παιδιά τους, που γέννησαν σε μένα, ως τροφή γι' αυτά.***

Ακόμα, έπραζαν σε μένα και τούτο· μόλυναν τα άγιά μου μέσα στην ίδια ημέρα, και βεβήλωσαν τα Σάββατά μου.

Επειδή, όταν έσφαξαν τα παιδιά τους στα είδωλά τους, τότε έμπαιναν την ίδια ημέρα στα άγιά μου για να τα βεβηλώνουν· και, ιδού, έτσι έπρατταν στο μέσον του οίκου μου». (Ιεζεκιήλ 23: 36-39)

Ο Ωσηέ, ένας μικρότερος προφήτης, έκρινε επίσης τους Ισραηλίτες για την ειδωλολατρία τους, μιλώντας κι αυτός για λογαριασμό του Θεού:

«Ακούσατε το λόγο του Κυρίου, υιοί Ισραήλ (...).

Ο λαός μου αφανίστηκε για έλλειψη γνώσης· επειδή εσύ απέρριψες τη γνώση, και εγώ απέρριψα εσένα από του να ιερατεύεις σε μένα· επειδή λησμόνησες το νόμο του Θεού σου και εγώ θα λησμονήσω τα παιδιά σου. (...)

Ο λαός μου ρωτάει τα ξύλα του και του απαντάει το ραβδί του· επειδή τους πλάνησε το πνεύμα της πορνείας και απέκλιναν από το Θεό τους.

Θυσιάζουν επάνω στις κορυφές των βουνών, και θυμιάζουν επάνω στους λόφους, κάτω από τις βελανιδιές, και τις λεύκες, και τις τερεβίνθους, επειδή η σκιά τους είναι καλή· γι' αυτό οι θυγατέρες σας θα πορνεύσουν, και οι νύφες σας θα μοιχεύσουν». (Ωσηέ 4: 1, 6, 12-13)

Κατά τον προφήτη Ωσηέ, η **έλλειψη γνώσης** οδήγησε το λαό που ο Κύριος είχε διαλέξει για να τον ιερατεύει σε πνευματική πορνεία, δηλαδή ειδωλολατρία. Πλανημένοι από το πνεύμα της

πορνείας, κατάντησαν να ρωτάνε τα ξύλα για το τι θα τους συμβεί και να λιβανίζουν τις βελανιδιές και τις λεύκες!

Σε άλλο κεφάλαιο, ο προφήτης Ωσηέ συνεχίζει την περιγραφή της ανοησίας του *περιούσιου λαού* με περισσότερες λεπτομέρειες:

«Και τώρα αμαρτάνουν περισσότερο και περισσότερο, και έκαναν για τον εαυτό τους χωνευτά από το ασημί τους, είδωλα σύμφωνα με τη φαντασία τους, όλα αυτά έργα τεχνιτών. Αυτοί λένε γι' αυτά: Οι άνθρωποι που θυσιάζουν ας φιλήσουν τα μοσχάρια.

Γι' αυτό θα είναι σαν πρωινό σύννεφο και σαν δρόσος της αυγής που φεύγει σαν λεπτό άχυρο, που το φυσάει ο άνεμος από το αλώνι, και σαν ατμός από δάκρυα». (Ωσηέ 13: 2-3)

Οι Ισραηλίτες, παρά τις προειδοποιήσεις των προφητών τους επί αιώνες, συνέχιζαν ν' αμαρτάνουν, βυθιζόμενοι όλο και περισσότερο στην πλάνη. Κατόπιν έρχεται η κρίση του προφήτη: θα εξαφανιστούν σαν σύννεφο και σαν καπνός!

Ας αναλογιστούν οι μελετητές της Βίβλου αν όλες αυτές οι προφητείες-κατάρεις των προφητών της Παλαιάς Διαθήκης εναντίον των Ισραηλιτών έχουν πραγματοποιηθεί στη μακραίωνη και παραγμένη πορεία του *εκλεκτού λαού*. Ας αναρωτηθούν επίσης οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί ποιες από τις θρησκευτικές πρακτικές τους είναι ειδωλολατρικές κι επομένως βδελύγματα στα μάτια του Θεού.

Στην Καινή Διαθήκη οι αναφορές στην ειδωλολατρία είναι ελάχιστες, ενώ στα Ευαγγέλια δεν υπάρχουν καν. Περίεργο δε σας φαίνεται μέσα στη διδασκαλία του Ιησού να μην υπάρχει αναφορά και σαφής καταδίκη της ειδωλολατρίας; Ή μήπως πρέπει να παραδεχτούμε ότι οι επιρρεπείς προς την ειδωλολατρία ομοεθνείς του ως δια μαγείας είχαν αποβάλει τις πρακτικές για τις οποίες τόσα είχαν γραφτεί από τους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης;

Ας δούμε τα σχετικά εδάφια που βρίσκονται στις Πράξεις των Αποστόλων και στην Αποκάλυψη:

*«Και στα Λύστρα καθόταν κάποιος άνδρας αδύνατος στα πόδια, που ήταν χωλός από την κοιλιά της μητέρας του, ο οποίος ποτέ δεν είχε περπατήσει. Αυτός άκουγε τον Παύλο να μιλάει, ο οποίος, καθώς τον ατένισε, και βλέποντας ότι έχει πίστη για να σωθεί, είπε με δυνατή φωνή: Σήκω επάνω στα πόδια σου όρθιος. Και πηδούσε και περπατούσε. Και τα πλήθη, όταν είδαν αυτό που έκανε ο Παύλος, ύψωσαν τη φωνή τους, λέγοντας στη Λυκαονική γλώσσα: Οι θεοί, που ομοιώθηκαν με ανθρώπους, κατέβηκαν σε μας. Και **ονόμαζαν τον μεν Βαρνάβα, Δία· τον δε Παύλο, Ερμή**, επειδή αυτός ήταν ο αρχηγός του λόγου.*

Και ο ιερέας του Δία, που ήταν μπροστά από την πόλη τους, έφερε ταύρους και στέμματα στις πύλες μαζί με το πλήθος, και ήθελε να προσφέρει θυσία.

Όταν, όμως το άκουσαν οι απόστολοι, ο Βαρνάβας και ο Παύλος, έσχισαν τα ιμάτιά τους, και πήδησαν στο μέσον του πλήθους κρίζοντας και λέγοντας: Άνδρες, γιατί τα κάνετε αυτά; Κι εμείς άνθρωποι είμαστε, ομοιοπαθείς με σας, κηρύττοντας σε σας να επιστρέψετε απ' αυτά τα μάταια στον ζωντανό Θεό, ο οποίος δημιούργησε τον ουρανό και τη γη και τη θάλασσα, και όλα όσα είναι μέσα σ' αυτά». (Πράξεις 14: 8-15)

Το ανωτέρω περιστατικό συνέβη στη Λυκαονία της Μικράς Ασίας, στην πόλη Λύστρα. «Οι θεοί, που ομοιώθηκαν με ανθρώπους, κατέβηκαν σ' εμάς», αναφώνησαν οι Λυκαονοί όταν είδαν το θαύμα των αποστόλων Παύλου και Βαρνάβα! Και ήθελαν να τους προσφέρουν θυσίες! Τόσο βαθιά ριζωμένη ήταν η ειδωλολατρία στην ψυχή τους! Όμως οι άνθρωποι αυτοί ήταν εθνικοί και δεν είχαν ποτέ ακούσει για την *εν πνεύματι και αληθεία* λατρεία του Θεού. Δεν είχαν ανάμεσά τους προφήτες που να τους έχουν προειδοποιήσει εναντίον της ειδωλολατρίας, όπως είχε το Ισραήλ, και επομένως, ως *κυνάρια*, που τους είχε κάποτε αποκαλέσει ο Ιησούς, δεν είχαν την ίδια ευθύνη που είχαν

τα τέκνα. Άλλωστε, όπως είχε γράψει ο Απ. Παύλος στην προς Ρωμαίους επιστολή του, «δεν γνώρισα την αμαρτία, παρά δια μέσου του νόμου· (...) επειδή, χωρίς τον νόμο, η αμαρτία είναι νεκρή». (Προς Ρωμαίους 7: 7-8)

Ας δούμε τώρα τι λέει η Αποκάλυψη του Ιωάννου για την ειδωλολατρία:

«Έχω, όμως, λίγα εναντίον σου, επειδή αφήνεις αυτή τη γυναίκα, την Ιεζάβελ, που λέει τον εαυτό της προφήτισσα, να διδάσκει και να πλανά τους δούλους μου στο να πορνεύουν και να τρώνε ειδωλόθυστα. Και της έδωσα καιρό για να μετανοήσει από την πορνεία της και δεν μετανόησε.

*Ιδού, εγώ θα την βάλω στο κρεβάτι, κι αυτούς που μαζί της μοιχεύουν σε μεγάλη θλίψη, αν δεν μετανοήσουν από τα έργα τους. **Και τα παιδιά της θα τα φονεύσω με θάνατο.** Και όλες οι εκκλησίες θα γνωρίσουν ότι εγώ είμαι που ερευνώ νεφρά και καρδιές· και θα δώσω σε κάθε έναν σύμφωνα με τα έργα σας». (Αποκάλυψη 2: 20-23)*

Εδώ βλέπουμε αναβίωση του εκδικητικού πνεύματος των προφητών της Παλαιάς Διαθήκης. Ξαφνικά, ο Θεός που δίδαξε ο Ιησούς, Θεός αγάπης που βρέχει επί δικαίους και αδίκους και ανατέλλει τον ήλιο αυτού επί πονηρούς και αγαθούς, μετατρέπεται σε Θεό τιμωρό! Ποιο πνεύμα άραγε μιλούσε μέσω του Ιωάννη;

«Και σάλπισε ο έκτος άγγελος, και άκουσα μια φωνή από τα τέσσερα κέρατα του χρυσού θυσιαστηρίου, που είναι μπροστά στον Θεό, να λέει προς τον έκτο άγγελο, που είχε τη σάλπιγγα: Λύσε τους τέσσερις αγγέλους που είναι δεμένοι στον μεγάλο ποταμό Ευφράτη.

Και λύθηκαν οι τέσσερις άγγελοι, που ήσαν ετοιμασμένοι για την ώρα και την ημέρα και τον μήνα και τον χρόνο, για να θανατώσουν το ένα τρίτο των ανθρώπων. (...)

Και οι υπόλοιποι από τους ανθρώπους, που δεν θανατώθηκαν μ' αυτές τις πληγές, ούτε μετανόησαν από τα έργα των χειρών τους, ώστε να μη προσκυνήσουν τα δαιμόνια, και τα είδωλα τα χρυσά και τα ασημένια και τα χάλκινα και τα πέτρινα και τα ξύλινα, που ούτε να βλέπουν μπορούν ούτε να ακούν ούτε να περπατούν· και δεν μετανόησαν από τους φόνους τους ούτε από τις φαρμακείες τους ούτε από την πορνεία τους ούτε από τις κλοπές τους». (Αποκάλυψη 9: 13-15, 20-21)

Ιδού και πάλι το εκδικητικό και ανελέητο πνεύμα της Παλαιάς Διαθήκης! Λύθηκαν, μας λέει ο Ιωάννης, οι τέσσερις άγγελοι που ήταν δεμένοι στον ποταμό Ευφράτη για να θανατώσουν το ένα τρίτο των ανθρώπων! Είναι περίεργο που ένα τέτοιο βιβλίο τρόμου και μίσους, όπως η Αποκάλυψη, είναι ενσωματωμένο στην Καινή Διαθήκη της αγάπης και της συγχώρησης! Το ότι η πλειοψηφία της ανθρωπότητας προσκυνάει τα δαιμόνια και τα είδωλα και τα έργα των χειρών τους είναι γεγονός. Όμως αυτή τη νοημοσύνη διαθέτουν οι άνθρωποι, αυτά κάνουν! Θα καταδικαστούν λόγω χαμηλής νοημοσύνης, κοινώς λόγω βλακειάς, ή επειδή οι διεφθαρμένοι θρησκευτικοί τους ταγοί τους κράτησαν στο σκοτάδι;

«Και ήρθε ένας από τους επτά αγγέλους που είχαν τις επτά φιάλες, και μίλησε μαζί μου, λέγοντας σε μένα: Έλα, θα σου δείξω την κρίση της μεγάλης πόρνης, που κάθεται επάνω στα πολλά νερά· μαζί με την οποία πόρνευσαν οι βασιλιάδες της γης, και μέθυσαν αυτοί που κατοικούν στη γη από το κρασί της πορνείας της». (Αποκάλυψη 17:1-2)

Ποια είναι η μεγάλη πόρνη της Αποκάλυψης με την οποία πόρνευσαν οι βασιλιάδες της γης; Πρόκειται για πνευματική πορνεία, ασφαλώς. Κατά την ταπεινή μου άποψη, η μεγάλη πόρνη είναι οι οργανωμένες Εκκλησίες όλων των χριστιανικών δογμάτων. Αυτές συμπράττουν με τους βασιλιάδες της γης (κοσμική εξουσία) και καλύπτουν τα σκοτεινά έργα τους, αντί να τα ελέγχουν και να τα καταδικάζουν όπως έκαναν οι προφήτες.

Ο έχων ώτα ακούειν, ακουέτω...

12: Η Μαγεία στη Βίβλο

Πολλοί εχθροί του Ιουδαϊσμού και του Χριστιανισμού θεωρούν την Αγία Γραφή ως ένα **βιβλίο μαγείας**. Συνεπώς, επειδή η μαγεία θεωρείται είτε τσαρλατανισμός είτε έργο του Σατανά, απορρίπτουν ολόκληρη τη Βίβλο.

Ποια είναι, όμως, η διαφορά μεταξύ μαγείας και υγιούς πνευματικότητας; Πού βρίσκεται η αρχική αιτία των θαυμάτων; Στις ψυχικές δυνάμεις ή στις πνευματικές; Είναι ο κάθε άνθρωπος ένας εν δυνάμει μάγος; Θα παραθέσω μερικά εδάφια από την Αγία Γραφή, που βέβαια δεν εξαντλούν όλα τα περιστατικά που εξιστορούνται στη Βίβλο, και ο αναγνώστης ας ζητήσει διάκριση ώστε να τα ερμηνεύσει σωστά.

«Και ο Κύριος είπε στον Μωυσή και στον Ααρών:

Όταν ο Φαραώ σας πει, δείξτε μου εσείς ένα θαύμα· τότε θα πεις στον Ααρών: Πάρε τη ράβδο σου και ρίξε την μπροστά στον Φαραώ· και θα γίνει φίδι.

Μπήκαν, λοιπόν, μέσα ο Μωυσής και ο Ααρών στον Φαραώ, και έκαναν έτσι, καθώς ο Κύριος είχε προστάξει· και ο Ααρών έριξε τη ράβδο του μπροστά στον Φαραώ, και μπροστά στους δούλους του, και έγινε φίδι.

Κάλεσε, όμως, και ο Φαραώ τους σοφούς και τους μάγους· και οι μάγοι της Αιγύπτου έκαναν κι αυτοί κατά τον ίδιο τρόπο, με τις τελετουργικές επωδές τους. Επειδή έριξαν ο καθένας τη ράβδο του, και έγιναν φίδια· η ράβδος, όμως, του Ααρών κατάπιε τις ράβδους εκείνων». (Εξοδος 7: 8-12)

Στο ανωτέρω περιστατικό έχουμε μια επίδειξη τόσο μαγικών όσο και ταχυδακτυλογουργικών ικανοτήτων ενώπιον του Φαραώ.

Κατά την ταπεινή μου άποψη ο Θεός δεν είχε καμία ανάμιξη στον ανταγωνισμό αυτό, και βέβαια δεν έχει ανάγκη να επιδείξει τη δύναμή του σε κανέναν. Αυτονόητα, ως Δημιουργός του Σύμπαντος, ο ΩΝ, είναι υπεράνω σύγκρισης και ανταγωνισμού.

Δυστυχώς πολλοί Χριστιανοί πιστεύουν ότι σε αυτή την επίδειξη μαγικής δύναμης έχουμε έναν ανταγωνισμό μεταξύ του Θεού και του Σατανά. Τέτοια σκέψη συνιστά βλασφημία! Είναι οι μαγικές (απόκρυφες) δυνάμεις των ανθρώπων που εκτελούν τα θαύματα. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο Μωυσής, έχοντας ανατραφεί στην αυλή του παλατιού της Αιγύπτου, είχε μνηθεί στην απόκρυφη σοφία (μαγεία). Η γνώση αυτή, σε συνδυασμό με τις έμφυτες ψυχικές του δυνάμεις και την πίστη του στο Θεό, τον έκανε ένα μεγάλο θαυματοποιό, δηλαδή πανίσχυρο μάγο.

«Τότε ήρθε ο Αμαλήκ, και πολέμησε με τον Ισραήλ στη Ραφιδείν. Και ο Μωυσής είπε στον Ιησού: Διάλεξε για μας άνδρες, και βγαίνοντας πολέμησε με τον Αμαλήκ· αύριο, εγώ θα σταθώ επάνω στην κορυφή του βουνού, κρατώντας στο χέρι μου τη ράβδο του Θεού.

Και ο Ιησούς έκανε όπως του είπε ο Μωυσής και πολέμησε με τον Αμαλήκ· και ο Μωυσής, ο Ααρών, και ο Ωρ ανέβηκαν επάνω στην κορυφή του βουνού.

Και όταν ο Μωυσής ύψωνε τα χέρια του, ο Ισραήλ νικούσε· και όταν κατέβαζε τα χέρια του, ο Αμαλήκ νικούσε. Και τα χέρια του Μωυσή είχαν βαρύνει· γι' αυτό, αφού πήραν μια πέτρα, την έβαλαν από κάτω του, και κάθισε επάνω σ' αυτή· και ο Ααρών και ο Ωρ, ένας από το ένα μέρος, και ένας από το άλλο, υποβάσταζαν τα χέρια του· και τα χέρια του έμεναν στηριγμένα μέχρι τη δύση του ήλιου.

Και ο Ιησούς κατέστρεψε τον Αμαλήκ και τον λαό του με μάχαιρα». (Εξοδος 17: 8-13)

Εδώ βλέπουμε τις μαγικές δυνάμεις των υψωμένων χεριών του Μωυσή. Οι ανοιχτές υψωμένες παλάμες είναι μαγικές κεραίες που εκπέμπουν ενέργεια. Αυτό το γνωρίζει ο λαός, και γι' αυτό χρησιμοποιεί την ανοιχτή παλάμη για το μούντζωμα εναντίον κάποιου που θέλει να εκδικηθεί.

Για ν' αντέξει ο Μωυσής να διατηρήσει τα χέρια του υψωμένα μέχρι τη δύση του ήλιου, ώστε ο **Ιησούς του Ναυή** να κατατροπώσει το λαό του Αμαλήκ, χρειάστηκε να του τα στηρίξουν ο Ααρών και ο Ωρ!

Ο Μωυσής γνώριζε καλά ότι τα χέρια του ήταν πομποί ενέργειας που μπορούσε να την κατευθύνει σε επιλεγμένους στόχους, είτε για καλό είτε για κακό. Είναι αξιοσημείωτο ότι η Γραφή δεν μας λέει ότι ο Μωυσής προσευχήθηκε στο Θεό για να βοηθήσει τον Ισραήλ να νικήσει τον Αμαλήκ. Γνώριζε ότι ήταν μόνος του με τις ψυχικές δυνάμεις που είχε αναπτύξει, κι ότι αυτές έπρεπε να χρησιμοποιήσει. Ο Θεός δεν αναμιγνύεται σε διενέξεις λαών και ανθρωποφαγές.

Πάμε τώρα στην ιστορία με τα δηλητηριώδη φίδια:

«Και ο λαός μίλησε ενάντια στον Θεό και ενάντια στον Μωυσή, λέγοντας: Γιατί μας ανέβασες από την Αίγυπτο για να πεθάνουμε στην έρημο; Επειδή ψωμί δεν υπάρχει και νερό δεν υπάρχει· και η ψυχή μας αηδίασε τούτο το ελαφρύ ψωμί.

Και ο Κύριος έστειλε προς τον λαό τα φίδια, τα φλογερά φίδια, και δάγκωναν τον λαό, και πολύς λαός από τον Ισραήλ πέθανε.

Και αφού ο λαός ήρθε στον Μωυσή, είπαν: Αμαρτήσαμε, επειδή μιλήσαμε ενάντια στον Κύριο και ενάντια σε σένα: παρακάλεσε τον Κύριο να σηκώσει τα φίδια από μας. Και ο Μωυσής δεήθηκε για τον λαό.

Και ο Κύριος είπε στον Μωυσή: Φτιάξε για τον εαυτό σου ένα φλογερό φίδι, και βάλε το επάνω σ' ένα ζύλο· και καθένας που θα δαγκωθεί και κοιτάζει σ' αυτό, θα ζήσει.

Και ο Μωυσής έκανε ένα φίδι χάλκινο, και το έβαλε επάνω σε ένα ζύλο· και αν ένα φίδι δάγκωνε άνθρωπο, αυτός, κοιτάζοντας το χάλκινο φίδι, ζούσε». (Αριθμοί 21: 5-9)

Και πάλι δεν πιστεύω ότι ο Θεός είχε καμία ανάμειξη στην εμφάνιση των φιδιών ή στην ιδέα ύψωσης χάλκινου φιδιού για θεραπεία. Για κάποιο φυσικό λόγο εμφανίστηκαν τα φλογερά φίδια. Κάποιοι φυσικοί νόμοι είχαν ενεργοποιηθεί και βγήκαν τα φίδια. Και το ερώτημα είναι, εάν τα φίδια τα είχε στείλει ο Θεός για τιμωρία των μεμψιμοιρών Ισραηλιτών γιατί δεν απάντησε στη δέηση του Μωυσή να “σηκώσει” τα φίδια; Δεν μπορούσε ή δεν ήθελε; Κι αν δεν ήθελε, τότε γιατί συνέστησε εναλλακτική λύση σωτηρίας;

Προφανώς ο Θεός ήταν αμέτοχος στο πρόβλημα, κι έτσι ο Μωυσής επινόησε ένα μαγικό τρικ για να ενεργοποιήσει την πίστη εκείνων που δαγκώνονταν από τα φίδια – ένα είδος ψυχικής ομοιοπαθητικής, θα λέγαμε.

Το άλλο ερώτημα είναι: γιατί διάλεξε ο Μωυσής το φίδι για θεραπευτικό μέσο; Από την αρχή της Βίβλου βλέπουμε ότι ο όφις παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στην εξέλιξη του ανθρώπου.

Μάλιστα χαρακτηρίζεται ως *το φρονιμότερο των ζώων του αγρού*, παρόλο που εξαπάτησε τους *πρωτόπλαστους!* Είχε άραγε ο Μωυσής κάποιες απόκρυφες γνώσεις για τα φίδια από τον καιρό που μετέτρεψε τη ράβδο του σε φίδι μπροστά στο Φαραώ; Όποια κι αν είναι η αλήθεια, από την αρχαιότητα πιστεύεται ότι ο όφις αντιπροσωπεύει τη δυναμική πλευρά της ζωής. Οι όφεις ήταν πολύ δημοφιλείς στη μυθολογία των περισσότερων ανατολικών θρησκειών και αυτό δε μπορεί να είναι συμπτωματικό.

Γνωρίζουμε επίσης ότι ράβδος με φίδι κουλουριασμένο γύρω της είναι η ράβδος του Ασκληπιού, του αρχαίου ημίθεου της ιατρικής. Αυτό μπορεί να έχει σχέση με το χάλκινο φίδι που ύψωσε ο Μωυσής στην έρημο.

Σε κάθε περίπτωση, η ανωτέρω ιστορία παρουσιάζει μια ακόμη χρήση **μαγείας** από τον Μωυσή για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος. Συχνά έχω αναρωτηθεί αν η φιλονικία μεταξύ του Αρχαγγέλου Μιχαήλ και του Σατανά για το σώμα του Μωυσή, την οποία διαβάζουμε στην επιστολή του Ιούδα (κεφάλαιο 9), οφειλόταν στη χρήση μαγικών δυνάμεων από το μεγάλο προφήτη.

«Και οι γιοι Ισραήλ, αφού σηκώθηκαν, στρατοπέδευσαν προς δυσμάς του Μωάβ, κοντά στον Ιορδάνη, απέναντι στην Ιεριχώ. (...)

Και ο Μωάβ φοβήθηκε υπερβολικά τον λαό επειδή ήσαν πολλοί· και ο Μωάβ ήταν σε αμηχανία εξαιτίας των υιών Ισραήλ. Και ο Μωάβ είπε στους πρεσβύτερους της Μαδιάμ: Τώρα, αυτό το πλήθος θα καταφάει όλα τα μέρη ολόγυρά μας, όπως το βόδι κατατρώει το χορτάρι της πεδιάδας. Και ο Βαλάκ, ο γιος του Σεπφώρ, ήταν βασιλιάς των Μωαβιτών εκείνο τον καιρό.

*Και έστειλε πρέσβεις στον Βαλαάμ, (...) για να τον προσκαλέσει, λέγοντας: Ιδού, ένας λαός βγήκε από την Αίγυπτο· ιδού, σκεπάζει ολόγυρα το πρόσωπο της γης, και κάθεται απέναντί μου· τώρα, λοιπόν, έλα, σε παρακαλώ, να μου καταραστείς αυτόν τον λαό, επειδή είναι δυνατότερός μου· ίσως υπερσχύσω να τους πατάζουμε και να τους διώξω έξω από τη γη· επειδή ξέρω ότι **όποιον ευλογήσεις είναι ευλογημένος, και όποιον καταραστείς είναι καταραμένος**». (Αριθμοί 22: 1- 6)*

Προφανώς ο Βαλαάμ ήταν γνωστός ως έχων μεγάλες ψυχικές δυνάμεις που μπορούσε να χρησιμοποιήσει και για καλό και για κακό, εκφράζοντας ευχή ή κατάρα. Όλοι οι άνθρωποι έχουν τέτοιες έμφυτες ικανότητες. Μόνο ο βαθμός της δύναμης διαφέρει. Έτσι, λοιπόν, ο βασιλιάς των Μωαβιτών Βαλάκ, που είχε ακούσει για τον Βαλαάμ, τον προσκάλεσε για να καταραστεί τους Ισραηλίτες ώστε να μπορέσει να τους νικήσει. Όπως λέει στη συνέχεια η ιστορία, ο Βαλαάμ δίστασε να καταραστεί το λαό του Ισραήλ, επειδή διέκρινε ότι ο Θεός τους είχε ευλογήσει και δεν ήθελε να κάνει κάτι ενάντια στο θέλημα του Θεού.

Άνθρωποι με ανεπτυγμένες ψυχικές δυνάμεις, είτε τις έχουν συνειδητοποιήσει είτε όχι, έχουν τη δυνατότητα να κάνουν και καλό και κακό. Με άλλα λόγια, τέτοια άτομα μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις δυνάμεις τους για λευκή ή μαύρη μαγεία, για ευλογία ή κατάρα, για θεραπεία ή θάνατο. Εκτός εάν ένα τέτοιο άτομο είναι απόλυτα αφιερωμένο στο Θεό, είναι πολύ επικίνδυνο να βρίσκεται κανείς κοντά του.

Ωστόσο, μπορούμε να είμαστε προστατευμένοι από την αρνητική ενέργεια τέτοιων ατόμων με ακλόνητη πίστη στο Θεό και στον εαυτό μας, χτίζοντας ένα δυνατό, ενάρετο και γεμάτο αγάπη χαρακτήρα.

Ακόμη και χριστιανοί που έχουν αναπτύξει ψυχικές δυνάμεις μέσω της προσευχής είναι πολύ επικίνδυνοι όταν εκφέρουν καταδικαστικό λόγο εναντίον άλλων εν ονόματι του Θεού, νομίζοντας ότι την πρωτοβουλία και την ευθύνη για την τιμωρία θα την έχει ο Θεός.

Οι απερίσκεπτες φράσεις **«να το βρει από το Θεό»**, ή **«ο Θεός ας τον κρίνει»**, ή **«θα τον αποϊδέι ο Θεός»** ισοδυναμούν με κατάρες. Με αυτό τον τρόπο ενεργοποιούμε το πνεύμα μέσα μας να τιμωρήσει κάποιον συνάνθρωπο, και δεν έχουμε δικαίωμα για κάτι τέτοιο.

Ο Θεός δεν τιμωρεί παρά μόνο μέσω του λόγου “απερίτμητης” γλώσσας. Τούτο το γνώριζε ο Μωυσής, γι’ αυτό έθεσε αυστηρούς νόμους για τις μάγισσες της εποχής του: **«Μάγισσες δεν θ’ αφήσεις να ζήσουν»**. (Εξοδος 22:18)

Ο Μωυσής γνώριζε πολύ καλά ότι οι μάγισσες ήταν επικίνδυνες εάν αφήνονταν ελεύθερες να εξασκούν τη μαύρη τέχνη τους. Θα μπορούσαν να βλάψουν το λαό όχι μόνο πνευματικά αλλά και σωματικά.

Κάποιες άλλες πρακτικές μαγείας που απαγόρευσε ο Μωυσής ήταν τα τατουάζ και τα χαράγματα στο σώμα για λογαριασμό των νεκρών: *«Δεν θα κάνετε εντομές στο σώμα σας για ψυχή ούτε θα χαράζετε επάνω σας στικτά γράμματα. Εγώ είμαι ο Κύριος»*. (Λευιτικό 19: 28)

Οι εντολές σχετικά με όλες τις μαύρες τέχνες ήταν σαφείς: *«Δεν θα ακολουθείτε αυτούς που έχουν πνεύμα μαντείας ούτε θα προσκολληθείτε σε επαοιδούς, ώστε διαμέσου αυτών να μολύνεστε. Εγώ είμαι ο Κύριος ο Θεός σας»*. (Λευιτικό 19: 31)

Λιθοβολισμός ήταν η τιμωρία για τα μέντιουμ και τους επαοιδούς: *«Και κάθε άνδρας ή γυναίκα που έχει πνεύμα μαντείας ή είναι επαοιδός, θα θανατωθεί εξάπαντος· με πέτρες θα τους λιθοβολήσετε· είναι ένοχοι»*. (Λευιτικό 20: 27)

Όπως και στην περίπτωση της ειδωλολατρίας, ο Μωυσής ήταν πολύ αυστηρός στα θέματα μαγείας. Να ένα ακόμη σχετικό εδάφιο: *«Και η ψυχή που θ' ακολουθήσει αυτούς που έχουν πνεύμα μαντείας και τους επαοιδούς, για να πορνεύει πίσω απ' αυτούς, θα στήσω το πρόσωπό μου ενάντια σ' εκείνη την ψυχή, και θα την εξολοθρεύσω από μέσα από τον λαό της»*. (Λευιτικό 20: 6)

Στο Δευτερονόμιο δίδεται πλήρης λίστα των πρακτικών μαγείας τις οποίες ο εκλεκτός λαός έπρεπε ν' αποφεύγει διότι ήταν βδέλυγμα στον Κύριο:

«Αφού μπεις μέσα στη γη την οποία Κύριος ο Θεός σου δίνει σε σένα, δεν θα μάθεις να κάνεις σύμφωνα με τα βδελύγματα εκείνων των εθνών.

Δεν θα βρεθεί ανάμεσά σας κανένας που να διαπερνάει τον γιο του ή τη θυγατέρα του μέσα από τη φωτιά ή που να ασκεί μαντεία ή να είναι προγνώστης των καιρών ή οιωνοσκόπος ή μάγος ή γόης ή ανταποκριτής δαιμονίων ή τερατοσκόπος ή νεκρομάντης.

Επειδή καθένας που τα κάνει αυτά είναι βδέλυγμα στον Κύριο· και εξαιτίας αυτών των βδελυγμάτων, ο Κύριος ο Θεός σου τους διώχνει από μπροστά σου». (Δευτερονόμιο 18: 9-12)

Βαριά ήταν η τιμωρία που υπέστη ο Σαούλ, ο πρώτος βασιλιάς του Ισραήλ, επειδή παρέβη τις οδηγίες του προφήτη Σαμουήλ:

«Έτσι πέθανε ο Σαούλ μέσα στις ανομίες του, που ανόμησε στον Θεό, ενάντια στο λόγο του Κυρίου, τον οποίο δε φύλαξε. Επειδή ζήτησε έναν άνθρωπο που να έχει πνεύμα μαντείας για να ρωτήσει, και αποκρίθηκε σ' αυτόν Σαμουήλ ο προφήτης. Και δεν ζήτησε από τον Κύριο. Γι' αυτό τον θανάτωσε, και έστρεψε τη βασιλεία στον Δαβίδ, τον υιό του Ιεσσαί». (Α' Παραλειπομένων [Α' Χρονικών 10: 13-14])

Είναι αξιοσημείωτο εδώ ότι απ' όλες τις αμαρτίες του Σαούλ, μόνο η εκζήτηση οδηγίας από ένα μέντιουμ αναφέρεται. Τέτοια ήταν η βαρύτητα αυτής της αμαρτίας. Και η τιμωρία που υπέστη ήταν βαρύτερη. Αν το αντέχετε, διαβάστε Α' Σαμουήλ, 31, να δείτε πώς πέθανε ο Σαούλ και πώς στη συνέχεια ατιμάστηκε το πτώμα του. Μακάβριες περιγραφές...

Ένοχος ειδωλολατρίας και μαγείας ήταν και ο Μανασσής, ο μακροβιότερος βασιλιάς του Ιούδα. Υπήρξε φανατικός ειδωλόλατρες και έφερε στον Ιούδα όλα τα μαγικά έθιμα της Ασσυρίας και της Βαβυλώνας, παρά τις προειδοποιήσεις των προφητών. Ας δούμε τα επόμενα εδάφια:

«Ο Μανασσής ήταν 12 χρόνων όταν βασίλευσε, και βασίλευσε 55 χρόνια στην Ιερουσαλήμ.

Και έπραξε πονηρά μπροστά στον Κύριο, σύμφωνα με τα βδελύγματα των εθνών, τα οποία ο Κύριος είχε εκδιώξει μπροστά από τους υιούς Ισραήλ. (...)

Και οικοδόμησε θυσιαστήρια σε ολόκληρη τη στρατιά του ουρανού, μέσα στις δύο αυλές του οίκου του Κυρίου.

Κι αυτός διαπέρασε τους γιους του μέσα από τη φωτιά στην κοιλάδα του γιου του Εννόμ· και προμάντενε καιρούς, και έκανε οιωνισμούς και μαγείες, και σύστησε ανταποκριτές δαιμονίων και επαοιδούς· έπραξε πολλά πονηρά πράγματα μπροστά στον Κύριο, για να τον παροργίσει. (...)

Και ο Κύριος μίλησε στον Μανασσή, και στον λαό του· όμως, δεν έδωσαν προσοχή. Γι' αυτό, έφερε εναντίον τους ο Κύριος τους άρχοντες του στρατού του βασιλιά της Ασσυρίας, και έπιασαν τον Μανασσή ανάμεσα στους θάμνους, και αφού τον έδεσαν με αλυσίδες, τον έφεραν στη Βαβυλώνα». (Β' Παραλειπομένων [Β' Χρονικών] 33: 1-2, 5-6, 10-11)

Όμως ο Μανασσής, ενώ βρισκόταν στη Βαβυλώνα εκζήτησε τον Κύριο και ταπεινώσε τον εαυτό του ενώπιον του Θεού και των πατέρων του. Και η Γραφή μας λέει ότι ο Θεός δέχτηκε τη μετάνοιά του και τις δεήσεις του και τον επανέφερε στην Ιερουσαλήμ όπου προσπάθησε να επανορθώσει τη λατρεία του αληθινού Θεού.

«Και ενώ ήταν μέσα σε θλίψη, ικέτευσε τον Κύριο το Θεό του, και ταπεινώθηκε υπερβολικά μπροστά στον Θεό των πατέρων του, και προσευχήθηκε σ' αυτόν· τότε ο Θεός τον ελέησε, και άκουσε τη δέησή του, και τον επανέφερε στην Ιερουσαλήμ, στο βασίλειό του. Τότε γνώρισε ο Μανασσής ότι ο Κύριος αυτός είναι ο Θεός. (...)

Και αφαίρεσε τους ξένους θεούς και τα γλυπτά από τον οίκο του Κυρίου, και όλα τα θυσιαστήρια που είχε οικοδομήσει επάνω στο βουνό του Κυρίου και στην Ιερουσαλήμ· και τα έριξε έξω από την πόλη.

Και ανόρθωσε το θυσιαστήριο του Κυρίου, και θυσίασε επάνω σ' αυτό θυσίες ειρηνικές και ευχαριστήριες, και πρόσταξε τον Ιούδα να λατρεύει τον Κύριο το Θεό του Ισραήλ». (Β' Παραλειπομένων [Β' Χρονικών 33: 12-16])

Ιδού, λοιπόν, μια έμπρακτη μετάνοια ηγέτη!

Εναντίον της μαγείας είχε προειδοποιήσει και ο προφήτης Ησαΐας, κάνοντας επίκληση στη λογική του λαού:

«Και όταν σας πουν: Ρωτήστε εκείνους που έχουν πνεύμα μαντείας και τους νεκρομάντις, και τους εγαστρίμυθους, να αποκριθείτε: Ο λαός δεν θα ρωτήσει τον Θεό του; Θα προστρέξει στους νεκρούς για τους ζωντανούς;» (Ησαΐας 8: 19)

Όμως ο εκλεκτός λαός δεν τα πήγαινε καλά με τη λογική, γι' αυτό ο Ησαΐας έγινε σκληρότερος:

«Απέκαμες στο πλήθος των βουλών σου. Ας σηκωθούν, τώρα, οι ουρανοσκόποι, οι αστρολόγοι, οι προγνωστικοί μηνολόγοι, κι ας σε σώσουν από όσα επέρχονται επάνω σου.

Ιδού, όλοι θα είναι σαν άχυρο· φωτιά θα τους κατακάψει· δεν θα μπορέσουν να σώσουν τον εαυτό τους από τη δύναμη της φλόγας· δεν θα μείνει κάρβουνο για να ζεσταθεί κάποιος, ούτε φωτιά για να καθίσει μπροστά της». (Ησαΐας 47: 13-14)

Όταν ένας αληθινός προφήτης του Θεού επιφέρει κρίση σ' αυτούς που στρέφονται προς τους μάγους για βοήθεια, κανένας από δαύτους δεν θα μπορέσει να τους σώσει. Μάλιστα, οι μάγοι δεν μπορούν να σώσουν ούτε τους εαυτούς των.

Περιστατικά μαγείας βρίσκουμε δυστυχώς και στην Καινή Διαθήκη.

«Και (ο Ιησούς) τους έλεγε: Όπου αν μπειτε μέσα σε σπίτι, εκεί να μένετε μέχρι να φύγετε από εκεί.

*Και όσοι δεν σας δεχθούν ούτε σας ακούσουν, βγαίνοντας από εκεί, **τινάξτε και τη σκόνη που είναι κάτω από τα πόδια σας, ως μαρτυρία εναντίον τους.** Σας διαβεβαιώνω ελαφρότερη θα είναι η τιμωρία στα Σόδομα ή τα Γόμορρα κατά την ημέρα της κρίσης, παρά σ' εκείνη την πόλη». (Κατά Μάρκον 6: 10-11)*

Προφανώς το τίναγμα της σκόνης των υποδημάτων καθώς βγαίνει κάποιος από ένα σπίτι είναι μια μορφή κατάρας. Αποτελεί έκπληξη ότι ο Ιησούς έδωσε τέτοια οδηγία, ο οποίος είχε πει, *«ευλογείτε τους καταρωμένους υμάς».*

Παρόμοια προτροπή βρίσκουμε και στο κατά Λουκάν Ευαγγέλιο: *«Σε οποιαδήποτε όμως πόλη μπαίνετε και δεν σας δέχονται, αφού βγείτε έξω στις πλατείες της, να πείτε:*

Και τη σκόνη που κόλλησε σε μας από την πόλη σας την αποτινάζουμε σε σας. (...) Και σας λέω, ότι κατά την ημέρα εκείνη ελαφρότερη θα είναι η τιμωρία στα Σόδομα, παρά σ' εκείνη την πόλη». (Κατά Λουκάν 10: 10-12)

Δεν αποτελεί λοιπόν έκπληξη που η Ορθόδοξη Εκκλησία κληρονόμησε αυτό το εκδικητικό πνεύμα και χωρίς αναστολές ρίχνει αναθέματα και κατάρες εναντίον των εχθρών της.

Στις Πράξεις των Αποστόλων μαθαίνουμε ότι πολλοί χρησιμοποιούσαν «μαγικά» μαντήλια και περιζώματα που είχαν αγγίξει τον Απ. Παύλο:

«Και ο Θεός, δια μέσου του Παύλου, έκανε μεγάλα θαύματα· ώστε και επάνω στους ασθενείς φέρνονταν από το σώμα του μαντήλια ή περιζώματα, και έφευγαν απ' αυτούς οι ασθένειες, και τα πονηρά πνεύματα έβγαιναν απ' αυτούς». (Πράξεις 19: 11-12)

Η ιστορία των μαγικών μαντηλιών και περιζωμάτων χρησιμοποιείται ως άλλοθι για την Ορθόδοξη ειδωλολατρία, όπως η υποτιθέμενη ζώνη της Παναγίας και άλλα «ιερά» συμπράγκαλα.

Σε μια άλλη περίπτωση ο Απ. Παύλος αντιπαρατέθηκε με ένα μάγο, τον Ελύμα, και τον τύφλωσε με ένα του λόγο:

«Όμως, αντιστεκόταν σ' αυτούς ο Ελύμας ο μάγος (επειδή έτσι ερμηνεύεται το όνομά του), ζητώντας να αποτρέψει τον ανθύπατο από την πίστη.

Όμως, ο Σαύλος, που αποκλήθηκε και Παύλος, αφού πληρώθηκε με το Πνεύμα το Άγιο, και ατενίζοντας σ' αυτόν, είπε: Ω, εσύ, που είσαι γεμάτος από κάθε δόλο και κάθε ραδιουργία, υιέ του διαβόλου, εχθρέ κάθε δικαιοσύνης, δεν θα παύσεις να διαστρέφεις τους ίσιους δρόμους του Κυρίου; Και τώρα, ιδού, το χέρι του Κυρίου είναι εναντίον σου· και θα είσαι τυφλός, χωρίς να βλέπεις τον ήλιο, μέχρις ορισμένου καιρού.

Κι αμέσως, έπεσε επάνω του αμαύρωση και σκοτάδι· και γυρίζοντας ολόγυρα ζητούσε χειραγωγούς.

Τότε, βλέποντας ο ανθύπατος το γεγονός, πίστεψε, μένοντας έκπληκτος με τη διδασκαλία του Κυρίου». (Πράξεις 13: 8-12)

Πώς σας φαίνεται ο προσηλυτισμός δια της κατατρομοκράτησης; Έπρεπε να τυφλωθεί ο μάγος για να πιστέψει ο ανθύπατος; Εδώ έχουμε μια επίδειξη μαγικής δύναμης – δύναμης του λόγου – του Παύλου. Δεν πιστεύω ότι η πράξη αυτή ήταν ενέργεια του Αγίου Πνεύματος. Άλλωστε υπάρχει η οδηγία στην Καινή Διαθήκη *«ευλογείτε και μη καταράσθε»!*

Τα εργαλεία του Θεού είναι αγάπη και έλεος. Οποιοσδήποτε άλλος τρόπος που βλάπτει το συνάνθρωπο, προσωρινά ή μόνιμα, έχει αρνητικές συνέπειες στην ψυχή εκείνων που πρόφεραν την καταδίκη. Ενωρίτερα ή αργότερα θα κληθούν και οι ίδιοι να πληρώσουν γι' αυτό. Εξάλλου ο φόβος δε μπορεί να είναι μέσον για να οδηγηθεί κάποιος στο Θεό.

Όπως βλέπουμε, δεν είναι όλα όσα αναφέρονται στη Βίβλο θεόπνευστα, ούτε όλες οι πράξεις των προφητών και των αποστόλων είναι άγιες...

13. Προφήτες και προφητεία στη Βίβλο

Η Βίβλος, εκτός των άλλων, είναι κι ένα βιβλίο προφητειών. Ποιος υποκινεί την προφητεία; Ο Θεός, κάποιο κατώτερο πνεύμα, ή ο ίδιος ο άνθρωπος; Αυτό είναι το μεγάλο ερώτημα στο οποίο πρέπει ο καθένας που μελετάει Βιβλικές προφητείες να απαντήσει, και να το απαντήσει όχι συνολικά αλλά για κάθε προφητεία χωριστά.

Ο απόστολος Πέτρος μας δίνει μια απάντηση, που κατά την ταπεινή μου άποψη δεν αφορά όλες τις προφητείες:

«Ξέροντας πρώτα τούτο, ότι καμιά προφητεία της Γραφής δεν γίνεται από την προσωπική εξήγηση εκείνου που προφητεύει. Επειδή δεν ήρθε ποτέ προφητεία από θέλημα ανθρώπου, αλλά οδηγούμενοι από το Άγιο Πνεύμα μίλησαν οι άγιοι άνθρωποι του Θεού». (Β΄ Πέτρου 1: 20-21)

Προσωπικά αδυνατώ να πιστέψω πως όταν οι προφήτες προφήτευαν μακάβριες κατάρες είχαν οδηγηθεί από το Άγιο Πνεύμα. Αν αυτός είναι θεϊκός τρόπος για να μετανοήσει και να συνετιστεί ένας λαός τότε, εκτός που είναι βάρβαρος, είναι και άκρως αναποτελεσματικός, όπως επιβεβαιώνει η ιστορία.

Τα επόμενα εδάφια δείχνουν την εσωτερική πάλη του αληθινού προφήτη, στην προκειμένη περίπτωση του Ιερεμία, καθώς δεν αντέχει να σιωπά αγνοώντας αυτά που συμβαίνουν γύρω του:

«Κύριε, με εξαπάτησες και εξαπατήθηκα· υπήρξες ισχυρότερος εναντίον μου, και υπερίσχυσες· έγινα χλευασμός όλη την ημέρα· όλοι με εμπαιίζουν.

Επειδή, αφού άνοιξα το στόμα, βοώ, φωνάζω βία και αρπαγή· γι' αυτό, ο λόγος του Κυρίου έγινε σε μένα για ονειδισμό και για χλευασμό όλη την ημέρα.

Και είπα: Δεν θα αναφέρω γι' αυτόν ούτε θα μιλήσω πλέον στο όνομά του. Όμως, ο λόγος του ήταν στην καρδιά μου σαν φωτιά που έκαιγε, περικλεισμένη μέσα στα κόκαλά μου, και απόκαμα να χαλινώνω τον εαυτό μου, και δεν μπορούσα πλέον». (Ιερεμίας 20: 7-9)

Κατ' αρχήν ας ξεκαθαρίσουμε ότι ο Θεός δεν εξαπατά κανένα. Είναι Φως και Αλήθεια. Πάντως ο ονειδισμός και ο χλευασμός είναι η μοίρα του προφήτη. Η καρδιά του καίγεται από το λόγο του Θεού που είναι περικλεισμένος στα κόκαλά του, το λόγο ειρήνης και δικαιοσύνης, το λόγο αγάπης και αλήθειας. Ο προφήτης δεν αντέχει να μη μιλήσει, αν και γνωρίζει ότι όλοι θα τον εμπαιξουν. Δε μπορεί να συγκρατήσει την οργή του για την αδικία και την εκμετάλλευση, για τις απάτες των ανθρώπων και τα μίση.

Όταν προσωρινά αποφασίζει να μην ξαναμιλήσει για λογαριασμό του Θεού, όπως έκανε ο Ιερεμίας, αυτό δεν το αντέχει για πολύ. **Είναι εκπρόσωπος του Κυρίου κι αυτό το γνωρίζει πέρα από κάθε αμφιβολία.** Ο λόγος του Θεού δε μπορεί αλλιώς να γίνει γνωστός στους ανθρώπους παρά μόνο μέσω των προφητών του. Εκείνοι είναι το “στόμα” του, όντας ταυτισμένοι με τη θεότητα, και υποφέρουν τόσο πολύ για το κακό που βλέπουν να θριαμβεύει γύρω τους ώστε δεν αντέχουν να μην το κατακεραυνώσουν δημόσια.

Οι αληθινοί προφήτες δεν βρίσκουν γαλήνη μέσα τους με το να σιωπούν. Ζουν και αναπνέουν **μόνο για να μιλάνε εν ονόματι του Θεού.** Αλλιώς είναι ζωντανοί νεκροί. Τώρα, το αν η καταδίκη της αμαρτίας θα συνοδευτεί από κατάρες είναι δική τους απόφαση και προσωπικά δεν πιστεύω ότι έχουν τέτοια δικαιοδοσία και δικαίωμα.

Ο προφήτης πρέπει να μιλάει το λόγο της Αλήθειας χωρίς να αγωνιά για το αποτέλεσμα. Οφείλει να καταγγέλλει την αμαρτία, είτε τον ακούσουν είτε όχι. Αυτή είναι η αποστολή του:

«Και μου είπε: Υιέ ανθρώπου, στάσου στα πόδια σου και θα σου μιλήσω. Και καθώς μου μίλησε, μπήκε μέσα μου το πνεύμα και με έστησε στα πόδια μου, και άκουσα αυτόν που μου μιλούσε. Και μου είπε: Υιέ ανθρώπου, εγώ σε εξαποστέλλω προς τους υιούς Ισραήλ, σε λαό αποστάτη που με πίκρανε. Αυτοί και οι πατέρες τους στάθηκαν εναντίον μου παραβάτες μέχρι τούτη τη σημερινή ημέρα. Και είναι υιοί σκληροτράχηλοι και σκληρόκαρδοι. Εγώ σε στέλνω σ' αυτούς, και θα τους πεις: Έτσι λέγει ο Κύριος ο Θεός, είτε ακούσουν είτε απειθήσουν, επειδή είναι οίκος αποστάτης· θα γνωρίσουν όμως ότι στάθηκε ανάμεσά τους προφήτης.

*Κι εσύ, υιέ ανθρώπου, μη φοβηθείς απ' αυτούς, και μη δειλιάσεις από τα λόγια τους, επειδή μαζί σου είναι αγκάθια και σκόλοπες, και κατοικείς ανάμεσα σε σκορπιούς. **Μη φοβηθείς από τα λόγια τους, και μην τρομάξεις από το πρόσωπό τους**, επειδή είναι οίκος αποστάτης. Και θα μιλήσεις σ' αυτούς τα λόγια μου, είτε ακούσουν είτε απειθήσουν· επειδή είναι αποστάτες.*

Εσύ, όμως, υιέ ανθρώπου, άκου αυτό που σου μιλάω εγώ· να μη γίνεις αποστάτης, όπως ο αποστάτης οίκος· άνοιξε το στόμα σου, και φάε τούτο που εγώ δίνω σε σένα. Και είδα, και ζάφνου ένα χέρι απλωμένο προς εμένα, και πρόσεξα σ' αυτό ήταν ένας τόμος βιβλίου. Και ζετύλιξε αυτόν ενώπιόν μου· και ήταν γραμμένος μέσα κι έξω, και σ' αυτόν ήταν γραμμένοι κλαυθμοί και θρηνωδίες και ουαί». (Ιεζεκιήλ 2: 1-10)

Πολύ παραστατική η όραση αυτή του Ιεζεκιήλ. Και φυσικά, όπως όλα τα θεϊκά οράματα και μηνύματα, είναι αλληγορική. Ο λόγος του Θεού ήταν ένας τόμος βιβλίου που ο προφήτης έπρεπε να “φάει” και να χωνέψει καλά. Ο «**βλέπων**» οφείλει να διαθέσει χρόνο και να διαλογιστεί πάνω στο λόγο της Αλήθειας, ζητώντας σοφία ως προς το τι θα πει και πώς θα το πει. Δεν πρέπει να σύρεται από την παρόρμηση της αποστολής του, αλλά να προσπαθεί να ξεχωρίζει το άχυρο της δικής του φαντασίας και προκατάληψης από το σιτάρι του λόγου του Θεού. Και πάντως πρέπει να μιλήσει στους αποστάτες και να τους προειδοποιήσει για τις συνέπειες της αμαρτίας, είτε τον ακούσουν είτε απειθήσουν.

Δυστυχώς, όμως, οι προφύτες συχνά μπερδεύαν το ρόλο και την αποστολή τους, άφηναν τα συναισθήματα οργής να κυριαρχήσουν μέσα τους, και εξαπέλυαν κατάρες μαζί με το λόγο του Θεού. Ας δούμε τι είπε ο Μωυσής:

«Για να μην είναι ανάμεσά σας άνδρας ή γυναίκα ή συγγένεια ή φυλή, των οποίων η καρδιά να παρεκκλίνει σήμερα από τον Κύριο τον Θεό μας, για να πάει να λατρεύσει τους θεούς εκείνων των εθνών· για να μην είναι ανάμεσά σας ρίζα, που αναδίδει χολή και πικρία· και όταν ακούει τα λόγια της κατάρας αυτής να μακαρίζει τον εαυτό του στην καρδιά του, λέγοντας: Εγώ θα έχω ειρήνη, αν και περπατάω στην αποπλάνηση της καρδιάς μου, για να μη χαθεί μαζί με τον αμαρτωλό και ο αναμάρτητος.

Ο Κύριος δεν θα τον σπλαχνιστεί, αλλά τότε η οργή του Κυρίου και ο ζήλος του θα εξαφθούν ενάντια σ' εκείνον τον άνθρωπο. Και όλες οι κατάρες που είναι γραμμένες σ' αυτό το βιβλίο θα πέσουν επάνω του, και ο Κύριος θα εξαλείψει το όνομά του κάτω από τον ουρανό». (Δευτερονόμιο 29: 17-19 [18-20])

Είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς ότι ο ουράνιος Πατέρας όλων των ανθρώπων – απρόσωπη θεότητα, φυσικά – που ανατέλλει τον ήλιο αυτού επί δικαίους και αδίκους και βρέχει επί πονηρούς και αγαθούς, ζήτησε από το Μωυσή να φτιάξει μια Διαθήκη με το λαό του Ισραήλ γεμάτη με κατάρες. Βεβαίως το χρέος που επωμίζεται οικειοθελώς ο προφήτης είναι να προειδοποιεί το λαό για το καλό και το κακό, και να τον ενημερώνει για το πόσο οδυνηρές είναι οι συνέπειες της επιλογής του κακού, αλλά δεν έχει κανένα δικαίωμα να προσδιορίζει κατά την κρίση του ποιες θα είναι αυτές οι συνέπειες, εξαπολύοντας συγκεκριμένες κατάρες.

Προφανώς ο Μωυσής και οι άλλοι προφύτες της Παλαιάς Διαθήκης που εκστόμισαν κατάρες κατά του εκλεκτού λαού είχαν λανθασμένη αντίληψη περί του Θεού και απέδωσαν σ' εκείνον τις δικές τους ανθρώπινες επιθυμίες. Εδώ έχουμε να κάνουμε με άλλο πνεύμα, ίσως τον εκδικητικό Πρίγκιπα του Ισραήλ, που ενίοτε κατελάμβανε τους προφύτες. Αντί ν' αφήσουν τον κυρίαρχο νόμο της ανταπόδοσης, ή αλλιώς, **της σποράς και του θερισμού**, που λειτουργεί αενάως μέσα στο Σύμπαν, να φέρει στον καιρό του τον ανάλογο καρπό κατά τα έργα των ανθρώπων, ήθελαν να τον

υποβοηθήσουν με τις κατάρες τους ώστε να συντομεύσουν και να επιτείνουν την ανταπόδοση, δηλαδή την τιμωρία.

Τι κρίμα που ο υπερβολικός ζήλος των προφητών να μεταμορφώσουν σώνει και καλά τον Ισραήλ σε εκλεκτό λαό του Θεού τους παρέσυρε σε φραστική βαρβαρότητα! Τα καταστρεπτικά αποτελέσματα αυτών των κατάρων είναι γνωστά σε όλους.

Για ν' αντιληφθείτε τον παραλογισμό, φανταστείτε μια πολυμελή οικογένεια όπου ένας γιος αφοσιώθηκε στο Θεό και ανέπτυξε ψυχικές ικανότητες, ενώ τ' άλλα αδέλφια του ήταν επιρρεπείς στην αμαρτία. Πώς θα τον χαρακτηρίζατε αν στο ζήλο του να στρέψει τ' αδέλφια του στο δρόμο του Θεού εξαπέλυε εναντίον τους όλες τις κατάρες που κατασκευάστηκαν στην κόλαση για να τους τρομοκρατήσει; Μήπως θα σας θύμιζε μανιακό; Κι όμως, ο Χριστιανός που πιστεύει ότι όλη η Βίβλος είναι ο "λόγος του Θεού" αποδέχεται και τις μακάβριες κατάρες των προφητών ως θεόπνευστες. Σε αυτόν λέω: άπαγε της βλασφημίας!

Μερικοί που προσπαθούν να δικαιολογήσουν τα αδικαιολόγητα ισχυρίζονται ότι οι προφύτες απλά προβλέπουν και περιγράφουν τα δεινά που θα επιέσουν πάνω στους αμαρτωλούς κι ότι δεν τα προκαλούν με τις κατάρες τους. Ακόμη κι αν έτσι είχε το πράγμα, ο ρόλος του προφήτη είναι ν' αποτρέψει τον όλεθρο που βλέπει να έρχεται και όχι να τον επισπεύσει και επαληθεύσει με τις κατάρες του. Υπάρχει και σχετικό εδάφιο που το επιβεβαιώνει:

«Τάδε λέγει ο Κύριος ο Θεός: Αλλοίμονο στους μωρούς προφύτες, που προφητεύουν από την καρδιά τους, και δεν έχουν δει καμία όραση!

Ισραήλ, οι προφύτες σου είναι σαν τις αλεπούδες στις ερήμους. Δεν ανέβηκαν στις χαλάστρες ούτε ανήγειραν περιφράγματα υπέρ του οίκου Ισραήλ, για να σταθεί στη μάχη, την ημέρα του Κυρίου». (Ιεζεκιήλ 13: 3-5)

Ιδού λοιπόν τι θέλει ο Θεός από τους προφύτες: ν' ανέβουν στις χαλάστρες και να χτίσουν περιφράγματα με την ακατάπαυστη και ένθερμη προσευχή τους ώστε ν' αποτρέψουν τις συνέπειες των αμαρτιών τους κατά την ημέρα της κρίσης, δηλαδή του θερισμού των καρπών των πράξεών τους.

Έχουν αυτή τη δυνατότητα οι προφύτες; Βεβαίως την έχουν! Να τι είπε ο Χριστός στην Καινή Διαθήκη: *«Σας διαβεβαιώνω: Όσα αν δέσετε επάνω στη γη, θα είναι δεμένα στον ουρανό και όσα αν λύσετε επάνω στη γη, θα είναι λυμένα στον ουρανό».* (Κατά Ματθαίον 18:18)

Ωστε οι αληθινοί προφύτες έχουν τη δύναμη ακόμη και να λύσουν (ελευθερώσουν) τους ανθρώπους από τις συνέπειες των αμαρτιών τους που καταγράφονται στο πνευματικό πεδίο (στον "ουρανό") για να μην υλοποιηθούν στον υλικό κόσμο (στη γη). Πώς; Με την ευλογία, τη μεσολαβητική προσευχή και τη συγχώρηση. Και δυστυχώς έχουν τη δύναμη να δέσουν (καταδικάσουν) ανθρώπους με κατάρες, μόνο που τέτοιες ενέργειες δεν είναι σύμφωνες με το θέλημα του Θεού, δηλαδή το πνεύμα της αγάπης, και πάντως έχουν ολέθριες συνέπειες και στους ίδιους τους προφύτες.

Είναι τραγικό που στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι άνθρωποι έχουν παραδοθεί στο να "δένουν" συμφορές πάνω στη γη μέσω των απερίτμητων χειλιών τους, των αρνητικών σκέψεων, των καταστρεπτικών οραμάτων και των αχαλίνωτων φόβων.

Οι Χριστιανοί, π.χ., έχουν "δέσει" τη γη με τη δοξασία ότι ο Θεός καταράστηκε το ανθρώπινο γένος λόγω του λεγόμενου προπατορικού αμαρτήματος.

Παρατηρώντας τη μίζερη κατάσταση του κόσμου, τόσο σήμερα όσο και δια μέσου της ιστορίας, τείνουμε να παραδεχτούμε ότι οι περισσότεροι άνθρωποι ξοδεύουν τη ζωή τους συμπεριφερόμενοι περισσότερο ως καταραμένοι παρά ως ευλογημένοι. Έχουμε να κάνουμε με αυτοεπαληθευόμενη

προφητεία. Κάποιοι την έγραψε, εκατομμύρια την πίστεψαν και το ολέθριο αποτέλεσμα ήταν αναμενόμενο.

Επομένως πρέπει να λύσουμε την ανθρωπότητα από την κατάρα του δήθεν προπατορικού αμαρτήματος. Το ίδιο πρέπει να κάνουμε και με τον Αρμαγεδδώνα, το καταστροφικό όραμα που είδε ο Ιωάννης στην Πάτμο πριν από δεκαεννέα και πλέον αιώνες (Αποκάλυψη 16: 16-21).

Δυστυχώς όμως η κατ' ευφημισμόν Χριστιανική Δύση υποφέρει από **"αρμαγεδδονολαγνεία"**.

Γράφει βιβλία και αναλύσεις για τον **Αρμαγεδδώνα**, στήνει σεναρία, γυρίζει ταινίες με ανάλογο μακάβριο περιεχόμενο, θέτει κάθε τόσο ημερομηνίες που θα συντελεστεί η μεγάλη σφαγή, και κάνει ό,τι άλλο μπορεί για να διευκολύνει την υλοποίηση του οράματος του Ιωάννη. Και βέβαια, ό,τι δέσουν οι άνθρωποι επί της γης, ο ουρανός δεν θα φέρει αντίρρηση, σύμφωνα με τη ρήση του Ιησού. Ποτέ όμως δεν είναι αργά για να λύσει η ανθρωπότητα τον εαυτό της από τα δεσμά του Αρμαγεδδώνα και να διαψεύσει την όραση του Ιωάννη. Οι άνθρωποι **και μπορούν και έχουν χρέος να τη διαψεύσουν**, διότι ο Θεός δεν έχει καμία ευχαρίστηση στις συμφορές των ανθρώπων. Απεναντίας συμπάσχει με τα πλάσματά του:

«Απορρίψτε από σας όλες τις ανομίες σας, που ανομήσατε σε μένα, και κάντε για τον εαυτό σας νέα καρδιά και νέο πνεύμα· γιατί να πεθάνετε, οίκος Ισραήλ;

Επειδή εγώ δεν θέλω τον θάνατο του αποθνήσκοντος, λέγει ο Κύριος». (Εζεκιήλ 18: 31-32)

Ας δούμε τώρα τι λέει η Βίβλος για τους ψευδοπροφήτες.

«Και έγινε σε μένα λόγος του Κυρίου, λέγοντας:

Υιέ ανθρώπου, προφήτευσε ενάντια στους προφήτες του Ισραήλ τους προφητεύοντας, και πες σ' αυτούς που προφητεύουν: Ακούστε τον λόγο του Κυρίου.

Τάδε λέγει ο Κύριος ο Θεός: Αλλοίμονο στους μωρούς προφήτες που προφητεύουν από την καρδιά τους και δεν έχουν δει καμία όραση! (...)

Είδαν ματαιότητες και αναληθείς μαντείες, και λένε: “Ο Κύριος λέγει”, ενώ ο Κύριος δεν τους έχει αποστείλει· Και έκαναν τους ανθρώπους να ελπίζουν ότι ο λόγος τους θα εκπληρωνόταν.(...)

Γι' αυτό, τάδε λέγει Κύριος ο Θεός: Επειδή μιλήσατε ματαιότητες και είδατε ψεύδη, γι' αυτό, ιδού, εγώ είμαι εναντίον σας, λέγει ο Κύριος ο Θεός.

Και το χέρι μου θα είναι ενάντια στους προφήτες, αυτούς που βλέπουν ματαιότητες και που μαντεύουν ψέματα· (...)». (Ιεζεκιήλ 13: 1-3, 6, 8-9)

Ωστε υπάρχουν και ψευδοπροφήτες που βλέπουν μάταιες οράσεις και προφητεύουν ψέματα εν ονόματι του Κυρίου. Ο μελετητής της Βίβλου καλείται να διακρίνει μεταξύ του αληθινού προφήτη και του ψευδοπροφήτη. Και πάντως ακόμη και μεγάλοι προφήτες μπορούν να πέσουν σε πλάνη.

Ωστόσο ο ανταγωνισμός μεταξύ μεγάλων προφητών και ψευδοπροφητών είναι συνηθισμένος στην Παλαιά Διαθήκη. Στα ανωτέρω εδάφια ο Ιεζεκιήλ προφέρει αμείλικτα **ουαί** εναντίον εκείνων που προφητεύουν ψεύδη ακολουθώντας τις δικές τους επιθυμίες.

Ένας ακόμη μεγάλος προφήτης της Παλαιάς Διαθήκης, ο Ιερεμίας, ήταν αμείλικτος εναντίον των ψευδοπροφητών:

«Και ο Κύριος μου είπε: Οι προφήτες προφητεύουν ψεύδη στο όνομά μου· δεν τους έστειλα εγώ ούτε τους πρόσταξα ούτεμίλησα σ' αυτούς. Αυτοί προφητεύουν σε σας ψεύτικες οράσεις και μαντείες, και ματαιότητα, και τη δολιότητα της καρδιάς τους.

Γι' αυτό, τάδε λέγει ο Κύριος για τους προφήτες, που προφητεύουν στο όνομά μου ενώ δεν τους έστειλα εγώ, αλλά αυτοί λένε, “Μάχαιρα και πείνα δεν θα υπάρχει σ' αυτόν τον τόπο”: Με μάχαιρα και με πείνα θα αφανιστούν εκείνοι οι προφήτες.

Ο δε λαός στους οποίους αυτοί προφητεύουν, θα είναι πεταμένοι στους δρόμους της Ιερουσαλήμ από πείνα και μάχαιρα· και δεν θα υπάρχει εκείνος που θα τους θάβει, τις γυναίκες τους, και τους γιους τους, και τις θυγατέρες τους. Και θα ξεχάνω επάνω τους την κακία τους». (Ιερεμίας 14: 14-16)

Εδώ έχουμε μια ακόμη αντιπαράθεση προφητών: οι μικρότεροι προφήτες προφήτευαν ειρήνη και ευημερία για το λαό, ενώ ο Ιερεμίας προφήτευε μάχαιρα και πείνα ως τιμωρία για τις αμαρτίες τους. Κατά την άποψή μου, και οι δυο πλευρές προφήτευαν τις δικές τους επιθυμίες ερήμην του Θεού. Θα υπερίσχυε η προφητεία του προφήτη με τις ισχυρότερες ψυχικές δυνάμεις και τη μεγαλύτερη δύναμη του λόγου, που στην προκειμένη περίπτωση ήταν ο Ιερεμίας.

Δυστυχώς ακόμη και οι μεγάλοι προφήτες χρησιμοποιούσαν το όνομα του Θεού για να προκαλέσουν με το λόγο τους θάνατο στους ασεβείς. Στα επόμενα εδάφια έχουμε τον προφήτη Ηλία να προκαλεί το θάνατο του Οχοζία, βασιλιά του Ισραήλ, υλοποιώντας υποτίθεται εντολή του Θεού:

«Και ο άγγελος του Κυρίου είπε στον Ηλία: Κατέβα μαζί του· μη φοβηθείς απ’ αυτόν. Και σηκώθηκε, και κατέβηκε μαζί του προς τον βασιλιά».

Και μίλησε προς αυτόν ο Ηλίας και του είπε: Τάδε λέγει ο Κύριος: Επειδή έστειλες μηνυτές να ρωτήσουν τον Βάαλ, τον θεό της Ακκαρών, σαν να μη υπήρχε Θεός στον Ισραήλ για να ζητήσεις τον λόγο του, γι’ αυτό δεν θα κατέβεις από το κρεβάτι σου στο οποίο ανέβηκες, αλλά οπωσδήποτε θα πεθάνεις».

Και πέθανε, σύμφωνα με τον λόγο του Κυρίου, που μίλησε ο Ηλίας· (...). (Δ΄ Βασιλειών [Β΄ Βασιλειών] 1: 15-17)

Άραγε ποιος “Κύριος” ήταν αυτός που μίλησε μέσω του προφήτη Ηλία; Πάντως όχι ο Δημιουργός του Σύμπαντος, που ανατέλλει τον ήλιο αυτού επί δικαίους και αδίκους. Δυστυχώς οι προφήτες-μάγοι της Παλαιάς Διαθήκης παρέβαιναν συστηματικά την εντολή του Θεού «**Ου φονεύσεις**», εν ονόματι του Θεού! Μιλάμε για σχιζοφρένεια. Προκαλεί θλίψη που δισεκατομμύρια Χριστιανών πιστεύουν ότι «**πάσα Γραφή θεόπνευστη**» και ότι όλες οι πράξεις των προφητών υπαγορεύθηκαν από το Θεό τον ίδιο.

Σχετικά με τις δήθεν θεόπνευστες κατάρες των προφητών εναντίον βασιλέων ή ολόκληρου του λαού του Ισραήλ όταν παρέκκλιναν από το Νόμο του Κυρίου, υπάρχει μια κωμικοτραγική ρήση στη Βίβλο που τις γυρίζει πάνω τους, δηλαδή πάνω στους προφήτες που τις έριξαν. Ο Ιεχωβά υποτίθεται ότι είπε στους Πατριάρχες: «**Θα ευλογήσω τους ευλογώντας σε και θα καταραστώ τους καταρωμένους σε**», εννοώντας ολόκληρο το λαό του Ισραήλ.

Το “θεόπνευστο” πακέτο το βρίσκουμε πρώτα στη Γένεση:

«Και ο Κύριος είπε στον Άβραμ: Βγες έξω από τη γη σου, και από τη συγγενεία σου, και από την οικογένεια του πατέρα σου, στη γη που θα σου δείξω. Και θα σε κάνω να γίνεις ένα μεγάλο έθνος· και θα σε ευλογήσω, και θα μεγαλώνω το όνομά σου· και θα είσαι για ευλογία».

Και θα ευλογήσω εκείνους που σε ευλογούν, και θα καταραστώ εκείνους που σε καταριούνται· και μέσα από σένα θα ευλογηθούν όλες οι φυλές της γης». (Γένεσις 12: 1-3)

Παρόμοιο πακέτο βρίσκουμε στους Αριθμούς: «*Και βλέποντας ο Βαλαάμ, ότι ήταν αρεστό μπροστά στον Κύριο να ευλογήσει τον Ισραήλ, δεν πήγε, καθώς άλλοτε, να ζητήσει μαντείες, αλλά έστησε το πρόσωπό του προς την έρημο».*

Και ο Βαλαάμ σήκωσε τα μάτια του ψηλά, και είδε τον Ισραήλ κατασκηνωμένον, σύμφωνα με τις φυλές τους· και ήρθε επάνω του το πνεύμα του Θεού. Και καθώς άρχισε την παραβολή του, είπε:

(...) Ευλογημένοι εκείνοι που σε ευλογούν και καταραμένοι εκείνοι που σε καταρώνται». (Αριθμοί 24: 1-3α, 9β)

Τώρα αν αυτά έχουν βάση και επαληθεύονται, τότε όλοι οι προφήτες που καταράστηκαν τον εκλεκτό λαό είναι καταραμένοι από το Θεό ακριβώς επειδή τον καταράστηκαν με εντολή, υποτίθεται του Θεού, για να τον τιμωρήσουν για τις αμαρτίες του! Πρόκειται για Βιβλική σχιζοφρένεια!

Είναι, λοιπόν, ν' αναρωτιόμαστε γιατί με θεμέλιο μια τέτοια "Αγία Γραφή" γεμάτη από κατάρρες των προφητών η Χριστιανική Δύση βρίσκεται ακόμη σε απύθμενο πνευματικό σκοτάδι και η βαρβαρότητα είναι το κύριο χαρακτηριστικό της;

Αναφορά σε ψευδοπροφήτες που ισχυρίζονται ότι μέσω αυτών μιλάει ο Θεός έχουμε και στην Καινή Διαθήκη:

«Αγαπητοί, μην πιστεύετε σε κάθε πνεύμα, αλλά δοκιμάζετε τα πνεύματα αν είναι από τον Θεό· επειδή πολλοί ψευδοπροφήτες έχουν βγει στον κόσμο». (Α' Ιωάννου 4: 1)

Πώς όμως θα ξεχωρίσει κανείς τον αληθινό προφήτη από τον ψευδοπροφήτη; Την απάντηση τη δίνει ο Ιησούς:

«Προσέχετε δε από τους ψευδοπροφήτες, που έρχονται σε σας με ενδύματα προβάτων, από μέσα όμως είναι αρπακτικοί λύκοι.

Από τους καρπούς θα γνωρίσετε αυτούς· μήπως μαζεύουν σταφύλια από αγκάθια ή σύκα από τριβόλια;

Έτσι, κάθε καλό δέντρο κάνει καλούς καρπούς· ενώ το σαπρό δέντρο κάνει κακούς καρπούς.

Δεν μπορεί ένα καλό δέντρο να κάνει κακούς καρπούς ούτε ένα σαπρό δέντρο να κάνει καλούς καρπούς.

Κάθε δέντρο που δεν κάνει καλό καρπό κόβεται και ρίχνεται στη φωτιά.

Επομένως, από τους καρπούς τους θα τους γνωρίσετε.

Δεν θα μπει μέσα στη βασιλεία των ουρανών καθένας που λέει σε μένα: Κύριε, Κύριε· αλλ' αυτός που πράττει το θέλημα του Πατέρα μου, ο οποίος είναι στους ουρανούς.

Πολλοί θα μου πουν κατά την ημέρα εκείνη: Κύριε, Κύριε, δεν προφητεύσαμε στο όνομά σου, και στο όνομά σου εκβάλαμε δαιμόνια, και στο όνομά σου κάναμε πολλά θαύματα;

Και, τότε, θα ομολογήσω σ' αυτούς, ότι: Ποτέ δεν σας γνώρισα· φύγετε από μένα εσείς που εργαζέστε την ανομία». (Κατά Ματθαίον 7: 15-23)

Να λοιπόν ένας ασφαλής τρόπος για να διακρίνει κανείς τους ψευδοπροφήτες: από τους καρπούς. Μήπως ο προφήτης που καταριέται παράγει γλυκό καρπό; Μήπως ο θάνατος που προήλθε από κατάρρα προφήτη είναι ευλογία; Έχει σοβαρό πρόβλημα νοημοσύνης όποιος υποστηρίξει κάτι τέτοιο.

Και για να είμαστε πιο συγκεκριμένοι, ποιοι είναι οι καλοί καρποί που φυσιολογικά παράγει ο άνθρωπος του Θεού και κυρίως ο αληθινός προφήτης; Την απάντηση μας τη δίνει ο Απόστολος Παύλος:

«Ο καρπός, όμως, του Πνεύματος είναι: Αγάπη, χαρά, ειρήνη, μακροθυμία, καλοσύνη, αγαθοσύνη, πίστη, πραότητα, εγκράτεια». (Προς Γαλάτας 5: 22)

Προφανώς ο προφήτης εκείνος που, έστω από ζήλο προς το Θεό, δεν μπορεί να συγκρατήσει την οργή του και ξεσπάει σε κατάρρες εναντίον των συνανθρώπων του, δεν παράγει καρπό αγάπης, καλοσύνης, ειρήνης, αγαθοσύνης και πραότητας, και επομένως είναι ψευδοπροφήτης. Αυτό το συμπέρασμα βγαίνει αβίαστα από το προηγούμενο εδάφιο αλλά και από την κοινή λογική.

Το να έχει κάποιος δύναμη στο λόγο του, το να προφητεύει και να υλοποιείται η ρήση του, δεν τον κάνει αυτόματα και προφήτη του Θεού. Και οι μαύροι μάγοι και μάγισσες έχουν τέτοια δύναμη. Επαναλαμβάνω, λοιπόν, ότι είναι ώρα τόσο οι αυτοαποκαλούμενοι Χριστιανοί όσο και οι Εβραίοι

να λύσουν τα δεσμά τους από τις κατάρεις των προφητών και να τις διαγράψουν από τα “ιερά” βιβλία τους.

14. Τα μυστικά της προσευχής

Πρωταρχικό μέρος στην Αγία Γραφή, τόσο στην Παλαιά όσο και στην Καινή Διαθήκη, κατέχει η προσευχή. Από την αρχή της ιστορίας ο άνθρωπος ένωσε την ανάγκη μπροστά σε κινδύνους να επικαλεστεί τη βοήθεια και την επέμβαση μιας ανώτερης δύναμης έξω απ’ αυτόν.

Στη Βίβλο βρίσκουμε τέσσερα είδη διαφορετικής προσευχής, ανάλογα με τις περιστάσεις, τη διάθεση του προσευχόμενου και το στόχο της προσευχής. Αυτό δεν σημαίνει ότι μια συγκεκριμένη προσευχή δεν μπορεί να εμπεριέχει στοιχεία που εμπίπτουν σε περισσότερες της μιας κατηγορίες, ή και στις τέσσερις. Στη μελέτη αυτή, και με εργαλείο τη Βίβλο, θα προσπαθήσω να ξετυλίξω τα μυστικά της προσευχής, να αναλύσω τη φιλοσοφία της και να εξηγήσω το πώς ενεργεί.

I. Ευχαριστία

Η ευγενέστερη μορφή προσευχής και η πιο ευεργετική στον άνθρωπο, αφού εξυψώνει το πνεύμα του περισσότερο από κάθε άλλη, είναι η ευχαριστία.

«Πάντοτε να χαίρεστε. Αδιάκοπα να προσεύχεστε.

Σε όλα να ευχαριστείτε· επειδή αυτό είναι το θέλημα του Θεού σε σας εν Χριστώ Ιησού». (Α΄ Θεσσαλονικείς 5: 16-18)

Εδώ έχουμε τον Απόστολο Παύλο να δίνει οδηγίες στους Θεσσαλονικείς να προσεύχονται διαρκώς, και πάντα να χαίρονται, δίδοντας ευχαριστίες στο Θεό κάτω απ’ όλες τις περιστάσεις. Αυτό είναι το θέλημα του Θεού, λέει ο Παύλος. Και το θέλημα του Θεού για τον άνθρωπο είναι να πράττει εκείνο που συμβάλλει στο ύψιστο καλό του. Μια διάθεση ευχαριστίας και ευγνωμοσύνης προς το Θεό είναι προς όφελος του ανθρώπου στο εδώ και τώρα. Το ύψιστο συμφέρον του ανθρώπου εξυπηρετείται από μια διάθεση ευχαριστίας, άσχετα από τις περιστάσεις!

Φυσικά και είναι εύκολο να διακατέχεται κανείς από διάθεση ευχαριστίας προς μια ανώτερη δύναμη, όταν όλα πάνε καλά στη ζωή του. Πόσο εύκολο όμως είναι να ευχαριστεί κανείς ακόμη και μέσα στις συμφορές του; Είναι ανθρωπίνως κατορθωτό να ευχαριστεί κανείς όταν, π.χ., έχασε ξαφνικά και πρόωρα αγαπημένο πρόσωπο, και μάλιστα με οδυνηρό τρόπο; Κι όμως, αυτό μας συμφέρει να κάνουμε: να είμαστε ευγνώμονες ακόμη κι αν υποφέρουμε απώλεια. Εάν αφήσουμε τον εαυτό μας να βυθιστεί στην κατάθλιψη και στην πικρία, ο πόνος μας θα μεγαλώσει, αφού έτσι κλείνουμε την πόρτα της καρδιάς στο μεγάλο Παρηγορητή, το Πνεύμα του Θεού.

Χωρίς αμφιβολία ο Δαβίδ γνώριζε τα οφέλη της δοξολογίας και προτρέπει:

«Αλαλάζτε στον Κύριο, ολόκληρη η γη.

Δουλέψτε στον Κύριο με ευφροσύνη· ελάτε μπροστά του με αγαλλίαση. (...) Μπείτε μέσα στις πύλες του με δοξολογία, και στις αυλές του με ύμνους· εξομολογείσθε εις αυτόν· ευλογείτε το όνομά του.

Επειδή ο Κύριος είναι αγαθός· το έλεός του παραμένει στον αιώνα, και η αλήθεια του από γενεά σε γενεά». (Ψαλμοί 99 [100]: 1, 4-5)

Όταν μπαίνουμε στις πύλες του Θεού, είτε μόνοι μας, εισερχόμενοι στα 'άγια των αγίων' της καρδιάς μας, είτε με άλλους πιστούς στην εκκλησία, πρέπει να πλημμυρίζουμε από δοξολογία και ευχαριστία. Σίγουρα ο Θεός είναι καλός, το έλεός του είναι αιώνιο και η Αλήθεια του διαρκεί εις τον αιώνα.

Το να ευλογούμε το όνομά του και να τον ευχαριστούμε κατά πάντα και δια πάντα, διατηρώντας καλή διάθεση κάτω από όλες τις περιστάσεις, δοξάζει το Θεό.

Το να είμαστε ευγνώμονες για το κάθε τι μας εξαγνίζει και ανανεώνει τη δύναμή μας.

Το κυριότερο όμως είναι ότι μια διάθεση ευχαριστίας και ευγνωμοσύνης μας κάνει να λάμπουμε μέσα στο πνευματικό σκοτάδι που απλώνεται ολόγυρά μας, δείχνοντας έμπρακτα και σιωπηλά το δρόμο προς το Θεό.

«Μη μεριμνάτε για τίποτε· αλλά, με ευχαριστία για το κάθε τι, τα αιτήματά σας ας γίνονται γνωστά στο Θεό δια μέσου της προσευχής και της δέησης». (Προς Φιλιππησίους 4:6)

Το να αγωνιά κάποιος για τις ανάγκες του και να διακατέχεται από άγχος δεν βοηθάει. Απεναντίας, υπονομεύει την υγεία του, καθώς κατατρώει τη ζωτική του ενέργεια. Τον κάνει επίσης δυσάρεστο στους γύρω του και ανεπιθύμητο. Άρα από καμία πλευρά δεν μας συμφέρει να αγωνιούμε για τίποτα. Απεναντίας, πρέπει να παρουσιάζουμε τα θέματα που μας απασχολούν στο Θεό με την καρδιά μας γεμάτη από ευχαριστίες. Τότε και μόνο θα έχουμε γαλήνη στην ψυχή μας και οι απαντήσεις στις προσευχές μας θα είναι καθ' οδόν.

Την ίδια οδηγία έδωσε ο Απόστολος Παύλος και προς τους Κολοσσαείς:

«Επιμένετε στην προσευχή, αγρυπνώντας σ' αυτή με ευχαριστία». (Προς Κολοσσαείς 4: 2)

Πολύ συχνά οι απαντήσεις στις προσευχές μας φαίνεται να καθυστερούν. Αυτό δεν πρέπει να μας αποκαρδιώνει. Υπάρχουν εμπόδια που πρέπει να υπερβληθούν προτού η απάντηση φτάσει σ' εμάς. Άλλες φορές η απάντηση δεν εξυπηρετεί το ύψιστο καλό μας. Πάντως ο πιστός πρέπει να προσεύχεται με ευχαριστίες στην καρδιά του.

Ακόμη και την τροφή μας πρέπει να λαμβάνουμε με ευχαριστίες διότι έτσι αγιάζεται. Κατά τον Απόστολο Παύλο, όλες οι τροφές είναι καθαρές, αρκεί να τρώγονται ευχαριστώντας το Θεό:

«Το Πνεύμα, μάλιστα, λέει με σαφήνεια ότι στους έσχατους καιρούς μερικοί θα αποστατήσουν από την πίστη, προσέχοντας σε πνεύματα πλάνης και σε διδασκαλίες δαιμονίων, που διαδίδουν υποκριτές ψευδολόγοι με καυτηριασμένη συνείδηση.

Αυτοί εμποδίζουν το γάμο και προστάζουν αποχή από ορισμένα φαγητά, τα οποία ο Θεός έκτισε για να τα παίρνουν με ευχαριστία οι πιστοί και όσοι γνώρισαν την αλήθεια. Επειδή κάθε κτίσμα του Θεού είναι καλό, και κανένα δεν είναι απορρίψιμο όταν παίρνεται με ευχαριστία. Διότι αγιάζεται διαμέσου του λόγου του Θεού και διαμέσου της προσευχής». (Α' Τιμόθεο 4: 1-5)

Εδώ ο Απ. Παύλος αναφέρεται στους νόμους και τα τελετουργικά της Παλαιάς Διαθήκης που απαιτούσαν αποχή από συγκεκριμένα κρέατα επειδή θεωρούνταν ακάθαρτα. Προφανώς μερικοί Εβραίοι Χριστιανοί ήταν ακόμη προσκολλημένοι σ' αυτά τα έθιμα. Ο Απ. Παύλος διδάσκει πως όταν παίρνει κανείς την τροφή του με ευχαριστία προς το Θεό, τότε όλες οι τροφές είναι καθαρές και ωφέλιμες. Ειδικά σήμερα, που οι περισσότερες τροφές είναι νοθευμένες με χημικά και ορμόνες, είναι χρήσιμο να θυμόμαστε την προτροπή του Απ. Παύλου και να ευλογούμε την τροφή μας μετά λόγου πίστεως, προσφέροντας ευχαριστίες προς το Θεό.

II. Δέηση - Παράκληση

Η δέηση είναι το είδος της προσευχής που όλοι οι άνθρωποι, συνειδητά ή ασυνείδητα, ακόμη και οι άθεοι, σε κάποια στιγμή της ζωής τους έχουν χρησιμοποιήσει. Είναι φυσιολογικό σε ώρα κινδύνου οι άνθρωποι να επικαλούνται κάποιο ανώτερο ον, έξω απ' αυτούς. Κι αυτό γίνεται ενστικτωδώς, ακόμη κι αν δεν εκφράζεται με λέξεις αλλά με την επιθυμία της καρδιάς μας. Ας δούμε τι μας λέει η Βίβλος γι' αυτό το είδος της προσευχής.

«Εκζήτησα τον Κύριο και με εισάκουσε, και με ελευθέρωσε από όλους τους φόβους μου». (Ψαλμοί 33:5 [34: 4])

Ο Δαβίδ, παρόλο που ήταν ένας κεχρισμένος βασιλιάς, είχε όλα τα χαρακτηριστικά και τις αδυναμίες ενός κοινού ανθρώπου. Όταν αμάρτησε ενώπιον του Κυρίου, καταλήφθηκε από φόβο. Ο φόβος είναι ένα βασανιστικό συναίσθημα που γονατίζει τον άνθρωπο, αλλά ο Δαβίδ δεν παρέμεινε αδρανής, παραδίδοντας τον εαυτό του στη βάσανο του φόβου. Σαν άνθρωπος πίστες και προσευχής που ήταν, εκζήτησε με θέρμη από τον Κύριο να τον ελευθερώσει από τους φόβους του. Και σίγουρα ο Θεός απάντησε στις προσευχές του και τον ελευθέρωσε από το βασανιστικό πνεύμα του φόβου.

«Ζητάτε, και θα σας δοθεί· ψάχνετε, και θα βρείτε· κρούετε, και θα σας ανοιχτεί. Επειδή καθένας που ζητάει παίρνει, κι αυτός που ψάχνει βρίσκει, και σ' αυτόν που κρούει θα ανοιχτεί. Ή, ποιος άνθρωπος είναι από σας, που, αν ο γιος του ζητήσει ψωμί, θα του δώσει πέτρα; Και αν του ζητήσει ψάρι, μήπως θα του δώσει φίδι;

Αν, λοιπόν, εσείς, που είστε πονηροί, ξέρετε να δίνετε καλά πράγματα στα παιδιά σας, πόσο μάλλον ο Πατέρας σας, που είναι στους ουραμούς, θα δώσει αγαθά σ' αυτούς που ζητούν απ' αυτόν;» (Κατά Ματθαίον 7: 7-11)

Αυτές είναι οδηγίες για την προσευχή που έδωσε ο Ιησούς στα πλήθη στην περίφημη «*Επί του Όρους Ομιλία*»: “Ζητάτε”, “ψάχνετε”, “χτυπάτε” πόρτες... Ποιος είναι ο λόγος γι' αυτό; Μήπως ο Θεός είναι κουφός ή τυφλός και πρέπει να είμαστε ηχηροί και επίμονοι ώστε τελικά να μας πάρει είδηση και ν' απαντήσει στις προσευχές μας; Φυσικά όχι!

Μήπως άραγε είναι απρόθυμος να μας δώσει εκείνο που ζητάμε και γι' αυτό πρέπει να είμαστε επίμονοι στις προσευχές μας μπας και καταφέρουμε να τον πείσουμε ώστε ν' αλλάξει γνώμη και τελικά να μας κάνει τη χάρη; Κάθε άλλο! Όταν ένας καλός πατέρας γνωρίζει εκ των προτέρων τις ανάγκες των παιδιών του και δεν περιμένει αυτά να τον παρακαλάνε γονατιστά από το πρωί μέχρι το βράδυ αλλά τους προσφέρει απλόχερα αυτά που χρειάζονται, μάλιστα πριν ακόμη τα ζητήσουν, πολύ περισσότερο ο ουράνιος Πατέρας θα μας δώσει ό,τι χρειαζόμαστε χωρίς να το ζητήσουμε!

Γιατί λοιπόν ο Ιησούς έδωσε τέτοιες οδηγίες; Για ν' απαντήσουμε σ' αυτή την ερώτηση πρέπει πρώτα να κατανοήσουμε το πώς λειτουργεί η προσευχή. Επιπλέον, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε στο νου μας εάν έχουμε να κάνουμε μ' έναν προσωπικό Θεό ή απλά με τους κυρίαρχους απρόσωπους νόμους που διέπουν τον εαυτό μας, τις διαπροσωπικές σχέσεις, και τη σχέση μας με τη Φύση και τη Θεότητα.

Οι απαντήσεις στις προσευχές μας δεν πέφτουν από τον ουρανό, αλλά τις προσελκύουμε ανάλογα με την πίστη μας, την επιμονή και την υπομονή μας. Η δύναμη για να ελκύσουμε αυτές τις απαντήσεις απελευθερώνεται από το πνεύμα μας, το οποίο είναι η παρουσία του Θεού μέσα μας, δηλαδή το εγγενές θεϊκό στοιχείο όπου ο Θεός όντως γίνεται προσωπικός.

Ο πλησιέστερος ορισμός που θα μπορούσα να δώσω στην προσευχή είναι αυτός: **Προσευχή είναι το μέσον πυροδότησης και απελευθέρωσης ενέργειας από τον πνευματικό πυρήνα της ύπαρξής μας για να συντελέσει στην εκπλήρωση επιθυμίας.**

Η επίκληση του ονόματος του Θεού στις προσευχές μας αναζωπυρώνει το πνεύμα μας, ενώ η πίστη αυξάνει την ποσότητα και την ποιότητα της ενέργειας που παράγεται μέσα μας. Όσο πιο πολύ κάποιος ζητάει και ψάχνει και χτυπάει, τόσο πιο πολύ θα του δοθεί, και θα βρει, και πόρτες θα του ανοιχτούν. Γι' αυτό πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί στο τι ζητάμε ώστε να μην παραβιάζουμε τις θεϊκές αρχές και φέρουμε κρίση πάνω μας.

Μέσα από τα επόμενα εδάφια επιβεβαιώνεται έτι περαιτέρω ο ανωτέρω ορισμός για την προσευχή.

«Εις δε Εκείνον που δύναται να κάμει υπέρ εκ περισσού πάνω απ' όλα όσα ζητούμε ή αντιλαμβανόμαστε, κατά τη δύναμη που ενεργείται μέσα μας, εις αυτόν πρέπει η δόξα...». (Προς Εφεσίους 3: 20-21α)

Και βέβαια ο Θεός μπορεί να κάνει υπέρ εκ περισσού πάνω απ' αυτά που ζητάμε στις προσευχές μας. Όμως περιορίζεται από τη δύναμη που ενεργείται μέσα μας, δηλαδή από την πίστη μας και την ενέργεια που αυτή παράγει δια του πνεύματός μας. Με άλλα λόγια, ο “εσωτερικός άνθρωπος”, δηλαδή το πνεύμα μέσα μας, είναι αυτό που απαντάει στις προσευχές μας.

Εάν κατανοήσουμε το μηχανισμό της προσευχής, τότε δεν θα παραπονοιάμαστε ποτέ στο Θεό όταν οι προσευχές μας δεν “απαντώνται”. Και φυσικά δεν θα νιώθουμε πικρία στην καρδιά μας εναντίον του Θεού, όταν τα πράγματα δεν εξελίχτηκαν όπως τα περιμέναμε.

Η πίστη είναι προαπαιτούμενο για την απάντηση στις προσευχές. Σύμφωνα με τη Βίβλο, είναι εκ των ων ουκ άνευ.

«Και πάντα όσα ζητήσετε στην προσευχή σας έχοντες πίστη, θα τα λάβετε». (Κατά Ματθαίον 21:22)

«Και ο Ιησούς, απαντώντας, λέει σ' αυτούς: Έχετε πίστη Θεού. Επειδή, σας διαβεβαιώνω, ότι όποιος πει σ' αυτό το βουνό: Σήκω και πέσε μέσα στη θάλασσα, και δεν διστάσει στην καρδιά του, αλλά πιστέψει ότι εκείνα που λέει γίνονται, θα γίνει σ' αυτόν ό,τι και αν πει.

Γι' αυτό, σας λέω: Όλα όσα ζητάτε, καθώς προσεύχεστε, πιστεύετε ότι τα λάβατε, και θα γίνει σε σας». (Κατά Μάρκον 11: 22-24)

Πίστη, λοιπόν, χρειαζόμαστε όταν προσευχόμαστε, δηλαδή όταν επιθυμούμε και ευχόμαστε να γίνει κάτι. Πίστη και πάλι πίστη!

Μάλιστα, τόσο δυνατή πρέπει να είναι η πίστη ώστε θεωρούμε ότι αυτό που ζητάμε το έχουμε ήδη λάβει, κι ας μην το βλέπουμε, κι ας μην είναι χειροπιαστό. Κάτι ανάλογο εννοεί η λαϊκή παροιμία με το «**Καλομελέτα κι έρχεται**».

Τι είναι πίστη; Την απάντηση μας τη δίνει ο Απόστολος Παύλος στην προς Εβραίους επιστολή του:

«Είναι δε η πίστη, πεποίθηση γι' αυτά που ελπίζονται, βεβαίωση για πράγματα που δεν βλέπονται». (Προς Εβραίους 11:1) Στο πρωτότυπο αρχαίο κείμενο ο ως άνω ορισμός της πίστης είναι: *«Εστιν δε πίστις ελπίζομένων υπόστασις, πραγμάτων έλεγχος ου βλεπομένων».*

Αξίζει να διαλογιστούμε επ' αυτού. Τι σημαίνει “υπόσταση” ενός πράγματος; Σημαίνει βάση, θεμέλιο, ουσία. Για να δώσουμε λοιπόν ουσία σε αυτά που ελπίζουμε, χρειάζεται πίστη. Τι σημαίνει “έλεγχος”; Σημαίνει εξουσία πάνω σε κάτι, και στην περίπτωση της πίστης σημαίνει εξουσία πάνω σε πράγματα που δεν είναι ακόμη ορατά.

Πίστη λοιπόν είναι η ουσία της δέησης. Είναι ο σπόρος που φυτεύουμε στο πνεύμα μας για να δημιουργήσουμε την αναγκαία ενέργεια μέσα μας που θα υλοποιήσει το αντικείμενο της προσευχής μας. Η υλοποίηση μπορεί να πάρει χρόνο, αλλά με τον έλεγχο της πίστης θα έλθει. Φυσικά χρειάζονται και οι δικές μας πρακτικές ενέργειες. Όπως έλεγαν οι αρχαίοι πρόγονοί μας, «*Συν Αθηνά και χείρα κίνει*».

Υπάρχουν βέβαια και άλλες προϋποθέσεις που ισχυροποιούν την πίστη και δυναμώνουν το πνεύμα μέσα μας να παράγει την απαιτούμενη ενέργεια για ν' «*απαντήσει*» στις προσευχές μας.

«Και όταν στέκεστε προσευχόμενοι, συγχωρείτε, αν έχετε κάτι εναντίον κάποιου, για να συγχωρήσει σε σας και ο Πατέρας σας που είναι στους ουραμούς τα δικά σας παραπτώματα.

Αν, όμως, εσείς δεν συγχωρείτε, ούτε ο Πατέρας σας, που είναι στους ουραμούς, θα συγχωρήσει τα αμαρτήματά σας». (Κατά Μάρκον 11: 25-26)

Για να παράγει το πνεύμα μας ενέργεια πρέπει να το κρατάμε καθαρό από αμαρτίες, και ιδιαίτερα να έχουμε συγχωρήσει από την καρδιά μας όλους όσους μας έχουν βλάψει. Άλλωστε κι εμείς έχουμε βλάψει με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, εκουσίως ή ακουσίως, συνανθρώπους μας, και ζητάμε από το Θεό να μας συγχωρήσει. Η ασυγχωρησία υπονομεύει την πίστη και εξασθενεί την πνευματική ενέργεια που διαθέτουμε. Εξάλλου, όταν στην καρδιά μας κρατάμε οργή και πικρία εναντίον συνανθρώπου μας δεν έχουμε παρρησία ενώπιον του Θεού.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό της αποτελεσματικής προσευχής είναι η ένταση, η θέρμη .

«Εξομολογείστε ο ένας στον άλλον τα πταισμάτά σας, και προσεύχεστε ο ένας για τον άλλον για να γιατρευτείτε. Πολύ ισχύει η δέηση του δικαίου που γίνεται ένθερμα». (Ιακώβου 5: 16)

Η **ένθερμη** δέηση του δικαίου έχει μεγάλη δύναμη ακόμη και για θεραπεία. Γιατί άραγε πρέπει η δέηση να είναι ένθερμη; Γιατί πρέπει να είναι φορτισμένη με πολύ συναίσθημα και δεν αρκεί να είναι μια ήρεμη αναφορά του αιτήματος προς το Θεό; Προφανώς διότι η προσευχή που είναι φορτισμένη με συναίσθημα παράγει μεγαλύτερη πνευματική ενέργεια. Η πίστη πρέπει να είναι επενδυμένη με ενθουσιασμό, ένταση και συναίσθημα, ανάλογα με το αίτημα, για να είναι πιο αποτελεσματική.

Κοντολογίς, προσευχές που γράφτηκαν από άλλους, σε άλλες εποχές και διαβάζονται εν ψυχρώ σαν ένα ποίημα, δεν είναι αποτελεσματικές.

Ο Απόστολος Παύλος επιβεβαιώνει ότι και ο Ιησούς κατά τη διάρκεια της τριετούς προφητικής διακονίας του συνήθιζε να προσεύχεται με θέρμη:

«Ο οποίος κατά τις ημέρες της σάρκας του, αφού με δυνατή κραυγή και δάκρυα πρόσφερε δεήσεις και ικεσίες προς εκείνον που μπορούσε να τον σώσει από το θάνατο, (...)» (Προς Εβραίους 5:7)

Ας μη νομίσουμε όμως ότι όλες οι ένθερμες και μετά πίστεως προσευχές των δικαίων θ' απαντηθούν οπωσδήποτε. Ακόμη και ο Ιησούς που προσευχήθηκε ένθερμα για ν' αποφύγει το σταυρό του μαρτυρίου δεν εισακούστηκε:

«Και καθώς βγήκε έξω, πήγε, σύμφωνα με τη συνήθειά του, στο όρος των Ελαιών· τον ακολούθησαν δε και οι μαθητές του. Και όταν ήρθε στον τόπο, είπε σ' αυτούς: Προσεύχεστε για να μην εισέλθετε σε πειρασμό.

Κι αυτός χωρίστηκε απ' αυτούς σε απόσταση περίπου βολής μιας πέτρας, και αφού γονάτισε, προσευχόταν, λέγοντας: Πατέρα, αν θέλεις, να απομακρύνεις από μένα τούτο το ποτήρι· όμως, όχι το δικό μου θέλημα, αλλά το δικό σου ας γίνει.

Και φάνηκε σ' αυτόν ένας άγγελος από τον ουρανό ενισχύοντάς τον. Και καθώς ήρθε σε αγωνία, προσευχόταν πιο θερμά. Έγινε, μάλιστα, ο ιδρώτας του σαν θρόμβοι αίματος που κατέβαιναν στη γη.

Και όταν σηκώθηκε από την προσευχή, ήρθε στους μαθητές του και τους βρήκε να κοιμούνται από τη λύπη.

Και τους είπε: Τι κοιμάστε; Σηκωθείτε και προσεύχαστε, για να μη μπειτε σε πειρασμό». (Κατά Λουκάν 22: 39-46)

Τόσο ένθερμη ήταν η προσευχή του Ιησού που ο ιδρώτας του έτρεχε σαν θρόμβοι αίματος. Κι όμως δεν εισακούστηκε... Πάντως ο Ιησούς τελείωσε την προσευχή του υποτάσσοντας το θέλημά του στο θέλημα του Θεού: *«Πλην μη το θέλημά μου αλλά το σον γενέσθω».*

Εκτός του ότι μια τέτοια προσθήκη στο τέλος κάθε προσευχής υπονομεύει ή ακυρώνει την πίστη, γεννιέται επίσης και το εξής εύλογο ερώτημα: Αφού το θέλημα του Θεού έτσι κι αλλιώς θα γίνει, είτε πλαντάξουμε σε ένθερμη προσευχή είτε όχι, είτε του το επιτρέψουμε είτε όχι, ποιος ο λόγος να προσευχόμαστε καν; Είναι δυνατόν ο άνθρωπος να μεταπείσει το Θεό από του να κάνει το θέλημά Του;

Δύο τινά μπορεί να συμβαίνουν:

1. Η η προσευχή είναι μια εντελώς περιττή διαδικασία, αφού δεν μπορεί ν' αλλάξει το θέλημα του Θεού, οπότε ακόμη και ο Χριστός προσευχόταν λάθος.

2. Η δεν έχουμε να κάνουμε με προσωπικό Θεό αλλά με κυρίαρχους άγραφους νόμους, και η ένθερμη προσευχή μετά πίστεως μπορεί ακόμη και να τους ανατρέψει.

Διαλέγετε και παίρνετε. Εγώ επιλέγω τη δεύτερη εκδοχή που είναι πιο φιλική στον κοινό νου που διαθέτω και στην ανθρώπινη εμπειρία, και που υποστηρίζεται από τα Βιβλικά εδάφια που παρέθεσα προηγουμένως. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, ομολογώ ότι *«εν οίδα ότι ουδέν οίδα»*, για να 'μαστε εξηγημένοι.

«Οι οφθαλμοί του Κυρίου είναι επί τους δικαίους, και τα ότα αυτού εις την κραυγή αυτών. (...) Εκραζαν οι δίκαιοι και ο Κύριος εισάκουσε, και εκ πασών των θλίψεων αυτών ελευθέρωσε αυτούς». (Ψαλμοί 33: 16,18 [34: 15, 17])

Δυστυχώς, αυτή η γενίκευση, *«εκ πασών των θλίψεων ελευθέρωσε αυτούς»*, δεν βλέπουμε να συμβαίνει στην πραγματικότητα. Υπάρχει άραγε θεία μεσολάβηση στην απάντηση της προσευχής, εκτός από την πνευματική ενέργεια του ίδιου του ατόμου που περιγράψαμε προηγουμένως; Είναι πιθανό να υπάρχει. Δεν είμαστε μόνοι στο Σύμπαν. Υπάρχουν οι άγγελοι, που είναι πνεύματα διακονίας του ανθρώπου – *οι οφθαλμοί και τα ότα του Κυρίου* – και ίσως ακόμη και τα πνεύματα αποθανόντων αγίων που ελκύονται σε βοήθεια των δικαίων όταν κράζουν στον Κύριο για απελευθέρωση από μια δύσκολη κατάσταση. Όλα αυτά βέβαια με ερωτηματικό.

Πάντως η Βίβλος συμβουλεύει να μην προσευχόμαστε σε άλλα όντα ή μη όντα. **Η προσευχή μας πρέπει ν' απευθύνεται μόνο στο Θεό.** Αυτό άλλωστε συμβούλεψε ο ίδιος ο Ιησούς που έδωσε το υπόδειγμα στην *«Κυριακή Προσευχή»* (το *«Πάτερ ημών»*).

Στο μεγάλο πόνο ενδέχεται η προσευχή να είναι βουβή, συνοδευόμενη από στεναγμούς. Η Βίβλος μας λέει ότι σε περιπτώσεις που δεν γνωρίζουμε πώς να προσευχηθούμε, το Πνεύμα μας βοηθάει:

«Παρομοίως, όμως, και το Πνεύμα βοηθά στις ασθένειές μας· επειδή το τι να προσευχηθούμε, καθώς πρέπει, δεν ξέρουμε, αλλά το ίδιο το Πνεύμα ικετεύει για χάρη μας με στεναγμούς αλάλητους. Κι αυτός που ερευνά τις καρδιές ξέρει τι είναι το φρόνημα του Πνεύματος, ότι ικετεύει σύμφωνα με το θέλημα του Θεού υπέρ αγίων». (Προς Ρωμαίους 8: 26-27)

Εδώ έχουμε φτάσει σε βαθύτερα πνευματικά νερά. Αυτού του είδους η προσευχή δε διδάσκεται, ούτε μπορεί κάποιος να την προκαλέσει με τη θέλησή του. Και ούτε βεβαίως μπορεί κανείς να εξηγήσει από πού προέρχονται οι αλάλητοι στεναγμοί. Προέρχονται από το Πνεύμα του Θεού, όπως ισχυρίζεται ο Απόστολος Παύλος, ή μήπως ξεκινούν από το πνεύμα του ανθρώπου, τον “εσωτερικό

άνθρωπο”, και είναι ένα ξέσπασμα που προκαλείται από βαθιά συγκίνηση; Σε κάθε περίπτωση εκδηλώνεται σ’ εκείνους που προσεύχονται ένθερμα όταν βρίσκονται σε μεγάλη ανάγκη, ή μεσολαβούν προσευχόμενοι για άλλους που βρίσκονται σε αγωνία, και έχει πολύ δυνατά αποτελέσματα.

Στην Καινή Διαθήκη βρίσκουμε περίπτωση όπου ο ίδιος ο Ιησούς προσευχήθηκε με στεναγμούς αλάλητους. Ήταν τότε που ανάστησε το Λάζαρο. Ας δούμε την αφήγηση του Ευαγγελιστή Ιωάννη:

«Η Μαρία, λοιπόν, καθώς ήρθε όπου ήταν ο Ιησούς, όταν τον είδε έπεσε στα πόδια του λέγοντας σ’ αυτόν: Κύριε, αν ήσουν εδώ, δεν θα πέθαινε ο αδελφός μου.

*Και ο Ιησούς, καθώς την είδε να κλαίει, και τους Ιουδαίους, που είχαν έρθει μαζί της να κλαίνε, στέναξε μέσα στο πνεύμα του και ταράχτηκε. Και είπε: Πού τον βάλατε; Του λένε: Κύριε, έλα και δεξ. **Δάκρυσε ο Ιησούς.** Οι Ιουδαίοι, λοιπόν, έλεγαν: “Δες πόσο τον αγαπούσε. Μερικοί, μάλιστα, απ’ αυτούς είπαν: Δεν μπορούσε αυτός, που άνοιξε τα μάτια του τυφλού, να κάνει ώστε κι αυτός να μη πεθάνει;”*

Ο Ιησούς, λοιπόν, στεναζόντας πάλι μέσα του, έρχεται στο μνήμα. Υπήρχε δε ένα σπήλαιο, και επάνω του ήταν τοποθετημένη μια πέτρα.

Ο Ιησούς λέει: Σηκώστε την πέτρα.

Η αδελφή του νεκρού, η Μάρθα, λέει σ’ αυτόν: Κύριε, μυρίζει ήδη· επειδή, είναι τεσσάρων ημερών.

Ο Ιησούς λέει σ’ αυτήν: Δεν σου είπα ότι, αν πιστέψεις, θα δεις τη δόξα του Θεού; Σήκωσαν, λοιπόν, την πέτρα, όπου ήταν τοποθετημένος ο νεκρός. Και ο Ιησούς, αφού ύψωσε τα μάτια επάνω, είπε: Πατέρα, σε ευχαριστώ που με άκουσες.

*Και εγώ γνώριζα ότι πάντοτε με ακούς· αλλά για το πλήθος, που στέκεται ολόγυρα, το είπα, για να πιστέψουν ότι εσύ με απέστειλες. Και όταν τα είπε αυτά, **κραύγασε με δυνατή φωνή: Λάζαρε, έλα έξω.***

*Και ο πεθαμένος βγήκε έξω, δεμένος στα πόδια και τα χέρια με τα σάβανα· και το πρόσωπό του ήταν ολόγυρα δεμένο με σουδάρι. Ο Ιησούς λέει σ’ αυτούς: **Λύστε τον, και αφήστε τον να περπατήσει.**» (Κατά Ιωάννην 11: 32-44)*

Αν δεχτούμε ότι η ιστορία είναι αληθινή, σ’ αυτή την περίπτωση ο Ιησούς δεν πρόσθεσε «όχι το θέλημά μου αλλά το σον γενέσθω». Περίεργο! Γνώριζε άραγε ο Ιησούς ότι ήταν θέλημα Θεού να αναστήσει το Λάζαρο; Με άλλα λόγια, γνώριζε ότι ο Λάζαρος είχε πεθάνει παρά το θέλημα του Θεού που ήταν να ζήσει; Πολλά τα ερωτηματικά... Οι Χριστιανοί θα πουν ότι ο Θεός το έκανε για να δείξει τη δόξα του. Προσωπικά δεν πιστεύω ότι ο Θεός έχει ανάγκη να επιδείξει τη δόξα του στους ανθρώπους. Είναι άλλωστε εκθαμβωτική η δόξα που επιδεικνύεται μέσω του υπέρλαμπρου Σύμπαντος.

Πάντως, για να επανέλθουμε στο θέμα μας που είναι οι **αλάλητοι στεναγμοί**, ας σημειώσουμε ότι ο Ιησούς πριν δώσει εντολή για την ανάσταση του Λαζάρου **είχε δακρύσει, είχε στενάξει και είχε ταραχτεί.** Είχε δηλαδή αυθόρμητα μπει στη διαδικασία μιας πανίσχυρης βουβής προσευχής που διενεργείτο στο πνεύμα του.

Στα επόμενα εδάφια βλέπουμε ότι ο Ιησούς είχε υποβαθμίσει την ανάγκη προσευχής για τις καθημερινές ανάγκες:

*«Και στους μαθητές του είπε: Γι’ αυτό σας λέω: **Μη μεριμνάτε για τη ζωή σας, τι να φάτε· ούτε για το σώμα, τι να ντυθείτε.** Η ψυχή είναι πολυτιμότερη από την τροφή, και το σώμα από το ένδυμα.*

Παρατηρήστε τους κόρακες ότι δεν σπέρνουν ούτε θερίζουν· οι οποίοι δεν έχουν ταμείο ούτε αποθήκη, και ο Θεός τους τρέφει. Πόσο περισσότερο διαφέρετε εσείς από τα πουλιά;

Και ποιος από σας μεριμνώντας μπορεί να προσθέσει έναν πήχη στο ανάστημά του; Αν, λοιπόν, εσείς δεν μπορείτε ούτε το ελάχιστο, για τα υπόλοιπα γιατί μεριμνάτε;

Παρατηρήστε τα κρίνα πώς μεγαλώνουν· δεν κοπιάζουν ούτε κλώθουν· σας λέω, όμως, ούτε ο Σολομών, μέσα σε όλη του τη δόξα, δεν ντύθηκε σαν ένα απ' αυτά. Αλλά, αν το χορτάρι, που σήμερα είναι στο χωράφι και αύριο ρίχνεται σε καμίνι, ο Θεός το ντύνει με έναν τέτοιο τρόπο, πόσο περισσότερο εσάς, ολιγόπιστοι;

Κι εσείς μη ζητάτε τι να φάτε ή τι να πιείτε· και μην είστε μετέωροι. Επειδή όλα αυτά τα ζητούν τα έθνη του κόσμου· ενώ ο Πατέρας σας ξέρει ότι έχετε ανάγκη απ' αυτά.

Πλην, ζητάτε τη βασιλεία του Θεού, και όλα αυτά θα σας προστεθούν». (Κατά Λουκάν 12: 22-31)

Ας παρατηρούμε λοιπόν τη Φύση για να παίρνουμε πνευματικά μαθήματα. Τα πουλιά βρίσκουν την τροφή τους κελαηδώντας! Δεν αγωνιούν για το αύριο. Τα εφήμερα κρίνα του αγρού ντύνονται μεγαλοπρεπώς από τη Φύση και ευωδιάζουν όποιους τα προσεγγίζουν. Έτσι πρέπει να είναι και ο μαθητής του Κυρίου: να κελαηδάει τη δόξα του Θεού και να ευωδιάζει με το άρωμα της πνευματικότητάς του.

Όταν προσεύχεται και εργάζεται κάποιος για να **έλθει η βασιλεία του Θεού μέσα του και γύρω του**, δεν χρειάζεται ν' αγωνιά για τα προς το ζην, είτε ο Ιησούς στους μαθητές του. Δεν έχει ανάγκη να προσεύχεται για το τι θα φάει και τι θα πιει, διότι ο Θεός θα φροντίσει γι' αυτά. Η εμπειρία δείχνει ότι κανένας προφήτης, απόστολος, ή άγιος που κοπίαζε για τη βασιλεία του Θεού δεν πέθανε από πείνα.

Και βέβαια ο άνθρωπος θα κάνει τις απαραίτητες προσπάθειες ώστε να κερδίζει τα προς το ζην και να μη γίνεται βάρος σε κανέναν. Άλλωστε και τα πουλιά ψάχνουν για την τροφή τους. Δεν ανοίγουν το στόμα τους περιμένοντας να τους πέσει ο σπόρος ουρανοκατέβατος. Όμως δεν χρειάζεται ν' αγωνιά κανείς δαπανώντας πολύτιμη ζωτική ενέργεια.

Μερικές ακόμη οδηγίες για την προσευχή-δέηση μας δίνει ο Ιησούς στα επόμενα εδάφια:

«Και όταν προσεύχεσαι, να μη είσαι σαν τους υποκριτές· επειδή αρέσκονται να προσεύχονται όρθιοι στις συναγωγές και στις γωνίες των πλατειών, για να φανούν στους ανθρώπους· σας διαβεβαιώνω ότι έχουν ήδη πάρει τον μισθό τους.

Εσύ, όμως, όταν προσεύχεσαι, μπες μέσα στο ταμείο σου, και, αφού θα έχεις κλείσει την πόρτα σου, προσευχήσου στον Πατέρα σου που είναι στον κρυφό χώρο· και ο Πατέρας σου που βλέπει στον κρυφό χώρο, θα σου ανταποδώσει στα φανερά.

Και όταν προσεύχεστε, μην επαναλαμβάνετε τα ίδια και τα ίδια, όπως οι Εθνικοί· επειδή νομίζουν ότι με την πολυλογία τους θα εισακουστούν.

Μην εξομοιωθείτε, λοιπόν, μ' αυτούς· επειδή ο Πατέρας σας ξέρει από ποια πράγματα έχετε ανάγκη, πριν εσείς τα ζητήσετε απ' αυτόν». (Κατά Ματθαίον 6: 5-8)

Για να είναι αποτελεσματική η προσευχή πρέπει να γίνεται σε κρυφό χώρο, μακριά από τα βλέμματα τρίτων, ώστε να μπορεί ο προσευχόμενος να συγκεντρωθεί και ν' ανοίξει την ψυχή του στον Πατέρα που είναι Πνεύμα και αόρατος και πανταχού παρών. Δεν χρειάζεται όμως ν' απεραντολογεί και να επαναλαμβάνει τα ίδια και τα ίδια, λες και ο Θεός είναι κουφός και δε γνωρίζει τις ανάγκες του προσευχόμενου.

Κι εδώ θυμήθηκα την παροιμία που λέει ότι «το πολύ Κύριε ελέησον το βαριέται κι ο Θεός».

Έχει μπορέσει κανείς να μετρήσει πόσα «**Κύριε Ελέησον**» αναπέμπονται στις λειτουργίες των Ορθόδοξων Χριστιανών; Λες και δεν θέλει ο Θεός να ελεήσει, αλλά όταν του το πούμε καμιά εκατοστή φορές θ' αλλάξει γνώμη.

Πώς, λοιπόν, πρέπει να προσεύχεται κανείς; Ο Ιησούς έδωσε ένα πρότυπο, το **«Πάτερ ημών»**. (Κατά Ματθαίον 6: 9-13) Αυτή είναι η προσευχή που οι Χριστιανοί κάθε ομολογίας αποστηθίζουν από παιδιά και επαναλαμβάνουν οσάκις προσεύχονται. Απευθύνεται στον Πατέρα μας που είναι στον «ουρανό», δηλαδή στο αόρατο πνευματικό πεδίο: **«Πάτερ ημών, ο εν τοις ουρανοίς»**.

Ο Θεός είναι πατέρας όλων των ανθρώπων κι έτσι μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι μας αγαπάει και θέλει ό,τι είναι καλύτερο για τα παιδιά του. Συνεπώς μπορούμε να τον πλησιάζουμε τόσο με σεβασμό όσο και με θάρρος, όπως ένα παιδί πλησιάζει τον πατέρα του, γνωρίζοντας ότι νοιάζεται για μας. Προφανώς δεν χρειάζονται διαμεσολαβητές και μεσίτες – άγγελοι, άγιοι ή ο Χριστός – για να φτάσει το αίτημά μας στο Θεό. Αν υπήρχε τέτοια ανάγκη θα το είχε διδάξει ο Ιησούς.

Προτού καταθέσουμε το αίτημά μας, πρέπει να δοξάσουμε το όνομα του Θεού, προσφέροντας έτσι το θαυμασμό και την ευγνωμοσύνη μας: **«Αγιασθήτω το όνομά σου»!** Εάν περιμένουμε χάρη και έλεος από το Θεό, είναι δική μας ανάγκη πρώτα να του προσφέρουμε δόξα και τιμή για το μεγαλείο του.

Ο Θεός δεν ζητάει κάτι τέτοιο ούτε έχει ανάγκη από τις κολακειές των ανθρώπων. Όμως το να ζητάμε ν' αγιαστεί το όνομά του προετοιμάζει τη δική μας καρδιά και υπογραμμίζει ότι πονάμε και υποφέρουμε όταν το όνομα του Κυρίου αντί να αγιάζεται βλασφημείται καθημερινά. Άλλωστε, εάν έχουμε τη σωστή σχέση με το Θεό έχουμε μια φυσική τάση να εκφράζουμε αισθήματα δόξας και λατρείας σ' εκείνον προτού υποβάλουμε τα αιτήματά μας.

«Ελθέτω η βασιλεία σου».

Αυτό είναι το πρωταρχικό και ευγενέστερο αίτημα που πρέπει να υποβάλουμε στο Θεό όταν προσευχόμαστε. Τούτο το αίτημα υπερβαίνει τα όρια του εαυτού και αγκαλιάζει όλους τους ανθρώπους. Ζητάμε να έλθει η βασιλεία του Θεού σε κάθε καρδιά. Στην ουσία ζητάμε η αγάπη να εκτοπίσει το μίσος, τη ζήλεια και κάθε κακία από τις καρδιές των ανθρώπων. Αυτό θα πει, **«ελθέτω η βασιλεία σου»**. Πρόκειται για αόρατη πνευματική βασιλεία που όμως γίνεται ορατή από τους καλούς καρπούς που παράγουν οι άνθρωποι στη ζωή τους.

Και τι συμφέρον έχει ο Θεός εάν έλθει η “βασιλεία” του στη γη; Μα το συμφέρον του Θεού ταυτίζεται με εκείνο των ανθρώπων. Όταν η βασιλεία του Θεού έρχεται στην καρδιά του ανθρώπου, τότε ανοίγεται διάπλατα ο δρόμος προς την αρμονική ζωή και την ευτυχία του. Και ο ουράνιος Πατέρας χαίρεται όταν χαίρονται τα παιδιά του, και συμπάσχει όταν τα παιδιά του πονάνε. Συμπάσχει, διότι είναι μέσα μας!

Σε αυτό το σημείο ας μου επιτραπεί να παραθέσω τη μαρτυρία ενός πιστού που είχα ακούσει πριν από πολλά χρόνια. Είχε πάθει σοβαρό ατύχημα από δική του υπαιτιότητα κι έμεινε στο κρεβάτι πολύ καιρό. Μου είπε, λοιπόν, αυθόρμητα πώς προσευχόταν, χωρίς να νομίζει ότι η προσευχή του ήταν ασυνήθιστη. Έλεγε: **«Θεούλη μου, συγγνώμη που σε στενοχώρησα, σου υπόσχομαι ότι θα γίνω καλά»**. Και ω του θαύματος, έγινε εντελώς καλά!

«Γεννηθήτω το θέλημά σου ως εν ουρανών και επί της γης».

Ποιο είναι το θέλημα του Θεού για τη γη; Δεν είναι δύσκολο να μαντεύσουμε. Είναι το ίδιο με το θέλημα ενός καλού πατέρα για τα παιδιά του: Κατ' αρχήν να είναι αγαπημένα, να είναι υγιή, χαρούμενα, δίκαια στις διαπροσωπικές τους σχέσεις και να προοδεύουν. Αυτό είναι και το θέλημα του Θεού επί της γης: αγάπη, ειρήνη, δικαιοσύνη, υγεία, ευημερία. Στο βαθμό που γίνεται το θέλημά του, στον ίδιο βαθμό η γη θα μοιάζει με τον ουρανό.

Πάμε τώρα και στα προσωπικά:

«Τον άρτον ημών τον επιούσιον δος ημίν σήμερον».

Το φυσικό σώμα του ανθρώπου έχει υλικές ανάγκες για να λειτουργήσει κανονικά. Όμως ο Ιησούς εισηγείται να προσευχόμαστε μόνο για την καθημερινή μας τροφή, όχι για τις ανάγκες του αύριο. Με άλλα λόγια, πρέπει να ζητάμε από το Θεό τα απολύτως απαραίτητα για σήμερα και να μην ανησυχούμε για το μέλλον. Ο Ιησούς δεν αφήνει περιθώρια για πλεονεξία εδώ. Εάν έχουμε ό,τι χρειάζεται το σώμα μας σήμερα, θα πρέπει να είμαστε ικανοποιημένοι και να εμπιστευόμαστε το Θεό για το αύριο.

«Και άφες ημίν τα οφειλήματα ημών, ως και ημείς αφίεμεν τοις οφειλέταις ημών».

Ποιες είναι οι οφειλές που ζητάμε από το Θεό να παραγράψει; Προφανώς ο Ιησούς εννοεί τις αμαρτίες μας, δηλαδή τις παραβιάσεις των κυρίαρχων πνευματικών αρχών που ίσως έχουν πληγώσει άλλους, κι έχουν αρνητικές επιπτώσεις και στον εαυτό μας.

Πρέπει να ομολογήσουμε αυτές τις οφειλές συγκεκριμένα, κι όχι να παπαγαλίζουμε το **Πάτερ ημών** γενικώς και αορίστως. Και όχι απλά να τις παραδεχτούμε, αλλά όταν και όπου μπορούμε να αποκαταστήσουμε τη ζημιά που έχουμε κάνει στους άλλους.

Στη συνέχεια, ή μάλλον πρωτίστως, πρέπει να συγχωρήσουμε αυτούς που μας έχουν βλάψει. Εάν εκτρέφουμε πικρία και ασυγχωρησία στην καρδιά μας εναντίον άλλων, εμποδίζουμε τη χάρη και το έλεος του Θεού να έλθει πάνω μας. Η συγχώρηση των οφειλετών μας συμπεριλαμβάνει και τον ίδιο τον εαυτό μας. Εάν εμείς δεν μπορούμε να συγχωρήσουμε τον εαυτό μας, τότε δεν μπορεί να μας συγχωρήσει ούτε ο Θεός.

«Και μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν, αλλά ρύσαι ημάς από του πονηρού».

Είναι άραγε ο Θεός που μας εισάγει σε πειρασμό; Η απάντηση σε αυτό δεν είναι εύκολη. Στην επιστολή του Ιακώβου διαβάζουμε:

«Μηδείς πειραζόμενος ας λέγει ότι από του Θεού πειράζομαι· διότι ο Θεός είναι απείραστος κακών και αυτός ουδένα πειράζει. Πειράζεται δε έκαστος υπό της ιδίας αυτού επιθυμίας, παρασυρόμενος και δελεαζόμενος». (Ιακώβου 1: 13-14)

Κατά τον Ιακώβο, ο **πειράζων** είναι η ίδια η επιθυμία του ανθρώπου. Η επιθυμία τον δελεάζει και τον παρασύρει να κάνει αυτά που δεν πρέπει, εκείνα που δεν τον ωφελούν. Ποιος θα μπορούσε να διαφωνήσει με αυτό;

Κι όμως, η Βίβλος μας λέει επίσης ότι ο ίδιος ο Ιησούς οδηγήθηκε από το Πνεύμα του Θεού στην έρημο **για να πειραχτεί από τον Διάβολο**. (Κατά Ματθαίον 4: 1-11)

Εάν, λοιπόν, ο πειρασμός είναι μια αναγκαία διαδικασία για την πνευματική εξέλιξη του ανθρώπου, μπορούμε να πείσουμε το Θεό μέσω της προσευχής να μας εξαιρέσει απ' αυτόν;

Και ποιος είναι ο πονηρός από τον οποίο ζητάμε από το Θεό να μας λυτρώσει; Ίσως είναι η σάρκα με τις αφύσικες επιθυμίες της, μπορεί να είναι κακοί άνθρωποι που μας προκαλούν με τη συμπεριφορά τους και μας παρασύρουν ν' αμαρτήσουμε, ή να είναι απατηλά πράγματα που θέλουμε να αποκτήσουμε, κλπ. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να προσευχόμαστε για διάκριση ως προς την πηγή του πειρασμού και να ζητάμε από το Θεό βοήθεια για να βγούμε αλώβητοι. Δεν πρέπει να έχουμε καμία αμφιβολία στην καρδιά μας ότι ο Θεός θέλει να μας ελευθερώσει από τον πονηρό (το κακό).

Και το **Πάτερ ημών** τελειώνει με μια αναγνώριση και ομολογία: **«Ότι σου εστίν η βασιλεία και η δύναμις και η δόξα εις τους αιώνας αμήν»**. Όλα ανήκουν στο Θεό, την αρχική Αιτία του Σύμπαντος. Ποιος αμφιβάλει γι' αυτό;

Ο επίλογος τούτος είναι συγχρόνως ένα δοξαστικό στο μεγαλείο του Υψίστου. Είναι το ξεχείλισμα της καρδιάς που είναι γεμάτη από δέος, θαυμασμό και ευγνωμοσύνη προς το Θεό.

Αμήν! Αυτή είναι ευχή μας. Ας γίνει έτσι!

III. Μεσολαβητική προσευχή

Οι προφύτες και όλοι οι εκπρόσωποι του Θεού πάνω στη γη, δηλαδή όλοι οι αφοσιωμένοι πιστοί κάθε ομολογίας, έχουν την ιερή υποχρέωση να μεσολαβούν με προσευχή υπέρ ατόμων και εθνών, ώστε να σταθούν κατά την ημέρα της κρίσεως, μας λέει η Βίβλος:

«Τάδε λέγει ο Κύριος ο Θεός: Αλλοίμονο στους μωρούς προφύτες, που προφητεύουν από την καρδιά τους, και δεν έχουν δει καμία όραση!

Ισραήλ, οι προφύτες σου είναι σαν τις αλεπούδες στις ερήμους.

***Δεν ανέβηκαν στις χαλάστρες ούτε ανήγειραν περιφράγματα υπέρ του οίκου Ισραήλ, για να σταθεί στη μάχη την ημέρα του Κυρίου».** (Ιεζεκιήλ 13: 3-5)*

Δυστυχώς οι προφύτες του Ισραήλ, αντί να προσεύχονται υπέρ του λαού, εξαπέλυαν κατάρες εναντίον του. Αντί με μεσολαβητική προσευχή να είχαν ανεγείρει πνευματικά περιφράγματα γύρω από τον σκληροτράχηλο εκλεκτό λαό, έτσι ώστε ο οίκος Ισραήλ να στεκόταν όρθιος την ημέρα που νομοτελειακά θα ερχόταν η κρίση, τους έστελναν με τις κατάρες του πιο βαθιά στο γκρεμό της απώλειας.

Ο Θεός δεν θέλει την απώλεια κανενός. Όμως, παρόλη την αγάπη του για την ανθρωπότητα, ο κυρίαρχος νόμος της σποράς και του θερισμού απεργάζεται την ανταπόδοση σε όσους παραβιάζουν τους άγραφους νόμους. Η κρίση έρχεται αναπόφευκτα ως συνέπεια της αποτυχίας να συντονιστούμε και να κινηθούμε σε αρμονία με τους κυρίαρχους νόμους που μας διέπουν και όχι ως θεληματική τιμωρία από το Θεό. Αλλιώς ο Θεός δεν θα καλούσε τους προφύτες για να τον αναχαιτίσουν, δηλαδή να εμποδίσουν τον άγραφο Νόμο από του να υλοποιήσει τις συνέπειες της ανυπακοής των λαών. Παρόλο που η παραβίαση της νομοτέλειας φαίνεται αδύνατη, εν τούτοις η Βίβλος μας λέει ότι με τις ένθερμες προσευχές προφητών οι συνέπειές της, όταν έρχεται το πλήρωμα του χρόνου, θα μπορούσαν να μετριάστούν.

«Ο λαός της γης μεταχειριζόταν απάτη, και έκανε αρπαγές, και καταδυνάστευε το φτωχό και τον ενδεή, και απατούσε τον ξένο χωρίς κρίση.

Και ζήτησα ανάμεσά τους έναν άνδρα, που να ανεγείρει το περίφραγμα, και να σταθεί στη χαλάστρα μπροστά μου υπέρ της γης, για να μη την εξολοθρεύσω· και δεν βρήκα.

Γι' αυτό, ξέχυσα την οργή μου επάνω τους· τους κατανάλωσα μέσα στη φωτιά της οργής μου· ανταπέδωσα τις οδούς τους επάνω στα κεφάλια τους, λέει ο Κύριος ο Θεός». (Ιεζεκιήλ 22: 29-31)

Και πάλι ο Ιεζεκιήλ, σε μια αναλαμπή πνευματικής έξαρσης, κατάλαβε ότι ο Θεός δεν ήθελε να ξεχύσει την οργή του – δεν επιθυμούσε να ενεργοποιηθεί ο αμείλικτος νόμος της ανταπόδοσης κατά την ημέρα της κρίσης. Γι' αυτό είχε αναζητήσει προφήτη για να σταθεί μπροστά στη χαλάστρα και ν' ανεγείρει περίφραγμα υπέρ του λαού, αλλά δεν είχε βρει.

Προφανώς ούτε ο Ιεζεκιήλ που έγραφε αυτά δεν ήταν διαθέσιμος για να βάλει το στήθος του υπέρ του λαού με μεσολαβητική προσευχή! Τι να υποθέσουμε; Ότι ο Ιεζεκιήλ δεν είχε μεγάλη αυτοπεποίθηση για την προφητική του δύναμη ή μήπως η αγάπη του για το λαό δεν είχε τελειωθεί κι επιθυμούσε και ο ίδιος την τιμωρία τους;

Στην επιστολή του προς τον Τιμόθεο ο Απόστολος Παύλος δίνει οδηγίες για μεσολαβητική προσευχή για τρίτους. Ας δούμε τι έγραψε:

«Παρακαλώ λοιπόν, πρώτα απ' όλα να κάνετε δεήσεις, προσευχές, παρακλήσεις, ευχαριστίες, για όλους τους ανθρώπους, για βασιλείς και για όλους εκείνους που είναι σε αξιώματα, ώστε να ζούμε βίο ατάραχο και ήσυχο με κάθε ευσέβεια και σεμνότητα.

Επειδή αυτό είναι καλό και ευπρόσδεκτο μπροστά στον Σωτήρα μας Θεό· ο οποίος θέλει να σωθούν όλοι οι άνθρωποι, και να ῥθουν στην επίγνωση της αλήθειας. (...)

Θέλω, λοιπόν, οι άνδρες να προσεύχονται σε κάθε τόπο, υψώνοντας καθαρά χέρια, χωρίς οργή και δισταγμό». (Α΄ Τιμόθεο, 2: 1-4, 8)

Ωστε οι πιστοί δεν πρέπει ν' αρκούνται μόνο στο να προσεύχονται για τον εαυτό τους και την οικογένειά τους. Είναι χρέος τους να προσεύχονται για όλη την κοινωνία, υψώνοντας καθαρά χέρια προς τον ουρανό. Βέβαια αυτό το καθήκον ο Απ. Παύλος το περιόρισε μόνο στους άνδρες, αλλά ας μην τον παρεξηγήσουμε που θεωρούσε τις γυναίκες κατώτερα όντα.

Παρεμπιπτόντως, ας θυμηθούμε τι άλλο ρατσιστικό είχε πει ο Απ. Παύλος: *«Η γυναίκα ας μαθαίνει μέσα σε ησυχία με κάθε υποταγή· σε γυναίκα, όμως, δεν επιτρέπω να διδάσκει ούτε να αυθεντεύει επάνω στον άνδρα, αλλά να ησυχάζει».* (Α΄ Τιμόθεο 2: 11-12)

Επιστροφή στο θέμα μας: εάν η προσευχή έχει έστω και την ελάχιστη ισχύ ν' ανατρέψει κακώς κείμενα και ν' ανοίξει δρόμους στη δικαιοσύνη και την ειρήνη, τότε οφείλουμε να προσευχόμαστε για τους κυβερνώντες και όλους όσους κατέχουν υψηλά αξιώματα. Όχι βέβαια για να συνεχίσουν να κλέβουν και ν' αδικούν μακροημερεύοντας, αλλά για ν' αφυπνιστούν οι συνειδήσεις τους και να έλθουν στα συγκαλά τους ώστε να νομοθετούν με δικαιοσύνη και αγάπη για το λαό, απέχοντας οι ίδιοι από απάτες.

Προσεύχομαι, όμως, δεν σημαίνει ότι παύω να καταγγέλλω δημόσια τα σκοτεινά έργα της άρχουσας τάξης.

Ο Απόστολος Πέτρος αναφέρθηκε επίσης στη μεσολαβητική προσευχή των πιστών: *«Κι εσείς, σαν ζωντανοί λίθοι, οικοδομείστε ως πνευματικός οίκος, άγιο ιεράτευμα, για να προσφέρετε πνευματικές θυσίες, ευπρόσδεκτες στον Θεό (...)»* (Α΄ Πέτρου 2: 5)

Όλοι οι πιστοί, λοιπόν, είναι εν δυνάμει *άγιο ιεράτευμα* για να προσφέρουν προσευχές υπέρ τρίτων – πνευματικές θυσίες – κι όχι μόνον οι μισθωτοί κληρικοί. Πότε; Όταν όλοι, λαϊκοί και κληρικοί, απορρίψουν *«κάθε κακία και κάθε δόλο, και υποκρίσεις, και φθόνους, και όλες τις καταλαλιές»*, λέει ο Απ. Πέτρος (Α΄ Πέτρου 2: 1). Αλλιώς οι προσευχές τους είναι βδέλυγμα στον Κύριο και δεν περνάνε πάνω από το ταβάνι του χώρου που προσεύχονται. Αυτό βέβαια ισχύει και για τους πιστούς κάθε θρησκείας.

IV. Πνευματικός πόλεμος

Ο πραγματικός πιστός ή ο υπηρέτης της δικαιοσύνης, είναι κάποιος του οποίου **ο κύριος σκοπός στη ζωή είναι να προάγει το πνευματικό βασίλειο του Θεού στη γη.** Ένα τέτοιο άτομο είναι ένας πνευματικός στρατιώτης, καθώς διεξάγει συνεχώς **πόλεμο εναντίον του κακού**, δηλαδή εναντίον των παραγόντων που αντιτίθενται στο να εγκαθιδρυθούν οι θείες αρχές και αξίες στην κοινωνία. Να πώς παρουσιάζει τον πόλεμο αυτό ο Απόστολος Παύλος:

«Επειδή, αν και περπατάμε με σάρκα, όμως δεν πολεμάμε κατά σάρκα. Διότι τα όπλα του πολέμου μας δεν είναι σαρκικά, αλλά δυνατά συν Θεώ για καθαίρεση οχυρωμάτων. Δεδομένου ότι καθαιρούμε λογισμούς και κάθε ύψωμα που αλαζονικά υψώνεται ενάντια στη γνώση του Θεού, και αιχμαλωτίζουμε κάθε νόημα στην υπακοή του Χριστού». (Β΄ Κορινθίους 10: 3-5)

Με άλλα λόγια, ο δίκαιος άνθρωπος πολεμάει ενάντια στα συμφέροντα των παραγόντων που προάγουν την αδικία, τη διαφθορά, την ικανοποίηση των ανθρώπινων παθών, τη βία και την καταστροφή στον κόσμο. Σε αυτόν τον πνευματικό πόλεμο, ο άνθρωπος δεν έχει αφεθεί χωρίς όπλα.

Μέσω του λόγου του Θεού, ο στρατιώτης δικαιοσύνης μπορεί να κατεδαφίζει οχυρά και κάθε επιχείρημα που εμποδίζει τη γνώση της Αλήθειας, και ακόμη μπορεί να αιχμαλωτίσει κάθε κακή σκέψη ώστε να μην καρποφορήσει.

Ας δούμε πώς περιγράφει ο Απ. Παύλος την πανοπλία του στρατιώτη της δικαιοσύνης:

*«Τέλος, αδελφοί μου, ενδυναμώνεστε στον Κύριο, και στην εξουσία της δύναμής του. **Ντυθείτε την πανοπλία του Θεού** για να μπορέσετε να σταθείτε ενάντια στις μεθοδείες του διαβόλου. Επειδή η πάλη μας δεν είναι ενάντια σε αίμα και σάρκα, αλλά **ενάντια στις αρχές, ενάντια στις εξουσίες, ενάντια στους κοσμοκράτορες του σκότους τούτου του αιώνα, ενάντια στα πνεύματα της πονηρίας στα επουράνια**. Γι' αυτό, πάρτε στα χέρια σας την πανοπλία του Θεού για να μπορέσετε ν' αντισταθείτε κατά την πονηρή ημέρα, και αφού καταπολεμήσετε τα πάντα, να σταθείτε.*

*Σταθείτε, λοιπόν, περιζωσμένοι την οσφύ σας με **αλήθεια** και ντυμένοι τον θώρακα της δικαιοσύνης, και έχοντας σε ετοιμότητα τα **υποδήματα του ευαγγελίου της ειρήνης**.*

*Πάνω δε απ' όλα, πάρτε στα χέρια σας την ασπίδα της **πίστης**, με την οποία θα μπορέσετε να σβήσετε όλα τα πυρωμένα βέλη του πονηρού.*

*Και πάρτε την περικεφαλαία της σωτηρίας, και τη **μάχαιρα του Πνεύματος**, που είναι ο λόγος του Θεού.*

Προσευχόμενοι κάθε στιγμή, με κάθε είδους προσευχή και δέηση εν Πνεύματι, και αγρυπνώντας σ' αυτό τούτο με κάθε προσκαρτέρηση και δέηση για όλους τους αγίους». (Προς Εφεσίους 6: 10-18)

Ωστε, λοιπόν, στο πνευματικό πεδίο διεξάγεται ένας αμείλικτος πόλεμος, στο επίκεντρο του οποίου βρίσκονται τα παιδιά του φωτός, δηλαδή οι εκπρόσωποι του Θεού (της Αλήθειας) πάνω στη γη. Στα εδάφια που μόλις διαβάσατε, ο Απ. Παύλος ισχυρίζεται ότι οι πιστοί δεν πολεμούν ενάντια σε σαρκικές δυνάμεις, αλλά ενάντια σε οχυρά της κακίας στο πνευματικό πεδίο. Αυτές οι δυνάμεις είναι που προκαλούν και κατευθύνουν το πνευματικό σκοτάδι στον κόσμο.

Ο Απ. Παύλος κάνει έκκληση στους πιστούς να χρησιμοποιούν όλα τα όπλα που είναι διαθέσιμα. Και περιγράφει με λεπτομέρεια την πνευματική πανοπλία που ο κάθε πιστός θα πρέπει πάντα να φοράει, ούτως ώστε να μπορεί ν' αντιμετωπίσει τις μεθοδείες του κακού.

Το πρώτο και πιο σπουδαίο κομμάτι της πνευματικής πανοπλίας πρέπει να είναι **η ζώνη της Αλήθειας**. Η Αλήθεια είναι σαν ένας ζωστήρας που πρέπει κανείς να δένει σφικτά γύρω από την οσφύ του, όπως ένας στρατιώτης ζώνεται με τη ζώνη του. Το να ζώνει κανείς την οσφύ του σημαίνει να είναι έτοιμος για δράση, στην προκειμένη περίπτωση για πνευματικό πόλεμο. Η Αλήθεια, λοιπόν, είναι η ζώνη του πνευματικού στρατιώτη. Ο πολεμιστής του φωτός πρέπει να είναι ειλικρινής, δηλαδή αληθινός, στη σχέση του με το Θεό, αληθινός στη σχέση του με τον "εσωτερικό άνθρωπο", δηλαδή τη συνείδησή του, και αληθινός στις σχέσεις του με τους συνανθρώπους. Ψέματα σε οποιονδήποτε τομέα δημιουργούν τρύπες στη ζώνη του **πολεμιστή του φωτός** και κάνουν τον άνθρωπο ευάλωτο στις επιθέσεις των δυνάμεων του σκότους.

Το δεύτερο σε σπουδαιότητα κομμάτι της πνευματικής πανοπλίας του **πολεμιστή του φωτός** είναι ο **θώρακας της δικαιοσύνης**. Η δικαιοσύνη εμπεριέχει όλες τις αρετές, αλλά πρωταρχικά την αγάπη, και παρομοιάζεται με το θώρακα του στρατιώτη. Ο θώρακας προστατεύει την καρδιά του πολεμιστή από τα βέλη του εχθρού. Το ίδιο κάνει και η δικαιοσύνη. Προστατεύει την καρδιά ώστε να μην υποκύψει στους πειρασμούς του κακού.

Το τρίτο κομμάτι της στρατιωτικής πανοπλίας είναι τα **κατάλληλα υποδήματα**. Τα υποδήματα του στρατιώτη, που θα τον προφυλάξουν από τις νάρκες και κάθε είδους αιχμηρά αντικείμενα, είναι βασικό μέρος της πανοπλίας του για να μπορεί να βαδίζει ανεμπόδιστος εναντίον του εχθρού. Έτσι

και ο πιστός πρέπει να είναι καλά προετοιμασμένος για να μεταφέρει το μήνυμα της ειρήνης και της αγάπης στους ανθρώπους, προχωρώντας χωρίς να κινδυνεύει.

Με μεταφορική βέβαια έννοια, ετοιμότητα για να κινηθεί κανείς σε μια τόσο μεγάλη αποστολή σημαίνει να φορά τα κατάλληλα πνευματικά *υποδήματα*. Έτσι ο πιστός θα προστατέψει τα πόδια του από του να πληγωθεί από δηλητηριώδη αγκάθια, όπως διωγμοί, προκλήσεις και πειρασμοί. Ο ενθουσιασμός, η αγάπη, η σοφία και η υπομονή είναι τα καλύτερα υλικά για την επένδυση τέτοιων υποδημάτων.

Τέταρτο και πολύ σπουδαίο στοιχείο της πανοπλίας του στρατιώτη είναι η *ασπίδα*. Παρομοίως και ο πνευματικός πολεμιστής πρέπει να κρατάει σταθερά την *ασπίδα* του, που είναι η *πίστη*. Στρέφοντας την *ασπίδα της πίστης* προς κάθε δυνατή κατεύθυνση, ο πιστός είναι ικανός να σβήσει τα πυρωμένα βέλη των πονηρών και να τα καταστήσει αναποτελεσματικά. Στην ώρα της δοκιμασίας, η πίστη στο Θεό και στην αγάπη του για εμάς, σαν μια πανίσχυρη ασπίδα, θα μας προστατέψει από του να πληγωθούμε και θα μας καταστήσει ικανούς να σταθούμε σταθεροί και να θριαμβεύσουμε κατά του κακού.

Πέμπτο εξάρτημα της πανοπλίας είναι η *περικεφαλαία*. Αυτή προστατεύει το κεφάλι του στρατιώτη. Παρομοίως η περικεφαλαία του πολεμιστή του φωτός θα προστατέψει το κεφάλι του, δηλαδή το νου του, από την πλάνη, τη σύγχυση και την απελπισία. Με την *περικεφαλαία της σωτηρίας* στη θέση της, δηλαδή με την ενότητα που έχει ο πολεμιστής με το Θεό, αποκτά θάρρος και παρρησία στις συγκρούσεις του με τις αρνητικές πνευματικές δυνάμεις.

Έκτο και τελευταίο αλλά όχι ελάχιστο εξάρτημα της πανοπλίας του στρατιώτη είναι το *ξίφος*. Είναι το μόνο επιθετικό όπλο. Όλα τα προηγούμενα είναι αμυντικά. Με το ξίφος του ο πολεμιστής επιτίθεται στον εχθρό σώμα με σώμα. Για τον πνευματικό πολεμιστή το ξίφος είναι ο λόγος του Θεού, δηλαδή οι Άγιες Γραφές. Ακόμη και ο Ιησούς αντέκρουσε τους πειρασμούς του Σατανά στην έρημο με εδάφια από την Αγία Γραφή. Εκεί διαβάζουμε ότι ο λόγος του Θεού είναι αιχμηρότερος από δίκικο μαχαίρι. Όμως η χρησιμοποίηση του λόγου του Θεού προϋποθέτει ότι ο πολεμιστής του φωτός γνωρίζει τόσο καλά τα εμπνευσμένα εδάφια ώστε σε κάθε περίπτωση να αντιμετωπίζει τον εχθρό με την απάντηση: «είναι γεγραμμένο...»

Έχοντας τοποθετήσει όλη την πνευματική πανοπλία στη θέση της, ο πιστός πρέπει να προσεύχεται διαρκώς. Πρέπει να βρίσκεται πάντα σε μια διάθεση προσευχής, που θα προσδένει σε όλα τα εξαρτήματα της πανοπλίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο ο πολεμιστής του φωτός ενεργοποιεί τη βοήθεια του Θεού σε κάθε στιγμή της πνευματικής του μάχης. Ο πνευματικός πολεμιστής πρέπει να χρησιμοποιεί όλα τα είδη προσευχής: ευχαριστία, δοξολογία, δέηση, και στεναγμούς αλάλητους, εάν αυτοί προκύπτουν αβίαστα. Ομολογία των αμαρτημάτων (εξομολόγηση) ενώπιον του Θεού θα πρέπει να είναι πάντα μέρος της προσευχής.

Βέβαια, όλες οι προσευχές πρέπει να προσφέρονται στο Θεό *εν πνεύματι και αληθεία*. Ο μόνος τρόπος για να συνδεθούμε με το Θεό είναι δια μέσου του *εσωτερικού ανθρώπου*, δηλαδή του πνεύματός μας. Δεν υπάρχει κάποια τεχνική γι' αυτό, αλλά όταν κάποιος απευθύνει την προσευχή του σε εξωτερικές μορφές, είναι προφανές ότι δεν προσεύχεται εν πνεύματι.

Τέλος θα παραθέσω μερικά εδάφια από τη Γραφή που μπορεί κανείς να χρησιμοποιεί για να ενισχύεται όταν νιώθει ότι του γίνεται επίθεση από αρνητικές δυνάμεις, είτε εσωτερικές του κατώτερου εαυτού του είτε εξωτερικές. Πιστεύοντας ότι αυτά γράφτηκαν για τον ίδιο, τα επενδύει με θετική ενέργεια και ενισχύεται ψυχικά ώστε να υπερνικήσει:

«Οι οφθαλμοί του Κυρίου περιτρέχουν σε όλη τη γη, για να δειχθεί δυνατός υπέρ των εχόντων την καρδιά τους τέλεια προς αυτόν». (Β' Παραλειπομένων [Β' Χρονικών] 16: 9α)

«Κάθε όπλο που κατασκευάστηκε εναντίον σου δεν θα ευοδωθεί. Και κάθε γλώσσα, που επρόκειτο να κινηθεί εναντίον σου θα τη νικήσεις στην κρίση. Αυτή είναι η κληρονομιά των δούλων του Κυρίου και η δικαιοσύνη τους είναι από μένα, λέγει ο Κύριος». (Ησαΐας 54: 17)

«Έκραζαν οι δίκαιοι, και ο Κύριος εισάκουσε, και από όλες τους τις θλίψεις τους ελευθέρωσε.

Ο Κύριος είναι κοντά σ' εκείνους που είναι συντετριμμένοι στην καρδιά, και σώζει τους ταπεινούς στο πνεύμα.

Πολλές οι θλίψεις του δικαίου, αλλά απ' όλες αυτές ο Κύριος θα τον ελευθερώσει». (Ψαλμοί 33: 18-20 [34: 17-19])

«Από μάλιστα γλώσσας θα είσαι φυλαγμένος· και από τον επερχόμενο όλεθρο δεν θα φοβηθείς». (Ιώβ 5: 21)

«Και μέσα σε κοιλάδα σκιάς θανάτου αν περπατήσω, δεν θα φοβηθώ κακό· επειδή εσύ είσαι μαζί μου». (Ψαλμοί 22 [23]: 4α)

«Από ξαφνικό φόβο δεν θα τρομάξεις ούτε από τον όλεθρο των ασεβών, όταν έρθει επάνω τους· επειδή ο Κύριος θα είναι σε όλες τις οδούς σου, και θα στηρίζει τον πόδα σου από του να κλονιστεί». (Παροιμίες 3: 25-26)

«Αλλ' αυτοί που προσμένουν τον Κύριο θα ανανεώσουν τη δύναμή τους· θα ανέβουν με φτερούγες σαν αετοί· θα τρέξουν και δεν θα αποκάμουν· θα περπατήσουν και δεν θα ατονήσουν». (Ησαΐας 40: 31)

«Όπως περιφέρονται πετώντας ολόγυρα τα μεγάλα πουλιά και τα σπουργίτια, έτσι η άδικη κατάρα δεν θα φτάσει στον σκοπό της». (Παροιμίες 26: 2)

Η ουσία των ανωτέρω εδαφίων, και άλλων παρόμοιων που ο μελετητής της Βίβλου μπορεί να εντοπίσει, είναι ότι η ενάρετη ζωή, και κυρίως η υπομονή, ακλόνητη πίστη, δικαιοσύνη και αγάπη για το Θεό και το συνάνθρωπο, σχηματίζουν μια προστατευτική ασπίδα γύρω μας που μας ενδυναμώνει και μας καθιστά ικανούς να ξεπεράσουμε δοκιμασίες αλώβητοι και να ζήσουμε μια αρμονική ζωή επιτελώντας τον προορισμό μας στη γη, που είναι η πνευματική μας εξέλιξη.

Κλείνω παραθέτοντας ολόκληρο τον Ψαλμό 90, που αν ο στρατιώτης της Αλήθειας πιστέψει ότι γράφτηκε και γι' αυτόν, πολλά έχει να ωφεληθεί:

«Ο κατοικών υπό την σκέπην του Υψίστου υπό την σκιάν του Παντοκράτορος θέλει διατρίβει. Θέλω λέγει προς τον Κύριον, Σν είσαι καταφυγή μου και φρούριό μου· Θεός μου· επ' αυτόν θέλω ελπίζει.

Διότι αυτός θέλει σε λυτρώνει εκ της παγίδος των κυνηγών και εκ θανατηφόρου λοιμού.

Με τα φτερά αυτού θέλει σε σκεπάζει, και υπό τας πτέρυγας αυτού θέλεις είσθαι ασφαλής· η αλήθεια αυτού είναι πανοπλία και ασπίς.

Δεν θέλεις φοβείσθαι από φόβου νυκτερινού, την ημέραν από βέλους πετωμένου. Από θανατικού, το οποίον περιπατεί εν σκότει· από ολέθρου, όστις ερημώνει εν μεσημβρία.

Χιλιάς θέλει πίπτει εξ αριστερών σου και μυριάς εκ δεξιών σου· πλην εις σε δεν θέλει πλησιάζει. Μόνο με τους οφθαλμούς σου θέλεις θεωρεί και θέλεις βλέπει των ασεβών την ανταπόδοσιν.

Επειδή συ τον Κύριον, την ελπίδα μου, τον Υψιστον έκαμες καταφύγιόν σου, δεν θέλει συμβαίνει εις σε κακόν, και μάλιστα δεν θέλει πλησιάζει εις την σκηνήν σου.

Διότι θέλει προστάξει τους αγγέλους αυτού περί σου, δια να σε διαφυλάττωσιν εν πάσαις ταις οδοίς σου.

Θέλουσι σε σηκώνει επί των χειρών αυτών, δια να μη προσκόψεις προς λίθον τον πόδα σου. Θέλεις πατήσει επί λέοντα και επί ασπίδα· θέλεις καταπατήσει σκύμνον και δράκοντα.

Επειδή έθεσεν εις εμέ την αγάπην αυτού, δια τούτο θέλω λυτρώσει αυτόν· θέλω υψώσει αυτόν, διότι εγνώρισε το όνομά μου. Θέλει με επικαλείσθαι, και θέλω εισακούει αυτού· μετ' αυτού θέλω είσθαι εν θλίψει· θέλω λυτρώνει αυτόν και θέλω δοξάζει αυτόν.

Θέλω χορτάσει αυτόν μακρότητα ημερών και θέλω δείξει εις αυτόν την σωτηρίαν μου». (Ψαλμός 90 [91])

15. Η “σωτηρία” κατά την Βίβλο

Τι είναι η *σωτηρία*; Τι σημαίνει για ένα ανθρώπινο ον το να *σωθεί*; Στη Βίβλο η λέξη *σωτηρία* χρησιμοποιείται πρωτίστως αναφορικά με την ποιότητα της παρούσας ζωής, και σημαίνει συγχώρηση και απελευθέρωση από την ενοχή, την ασθένεια, τον πόνο, τη θλίψη, τη συμφορά, κλπ. Επίσης χρησιμοποιείται αναφορικά με την κατάσταση της ψυχής μετά θάνατον, και σημαίνει την απαλλαγή της από την καταδίκη και την απόκτηση αιώνιας μακαριότητας.

Κατ' αρχήν ας δούμε τι λέει η Παλαιά Διαθήκη για το εάν κάποιος μπορεί να σηκώσει τις αμαρτίες ενός άλλου:

«Η ψυχή που αμαρτάνει, αυτή θα πεθάνει· ο γιος δεν θα βαστάζει την ανομία του πατέρα, και ο πατέρας δεν θα βαστάζει την ανομία του γιου· η δικαιοσύνη του δικαίου θα είναι επάνω του, και η ανομία του ανόμου θα είναι επάνω του». (Ιεζεκιήλ 18: 20)

Άρα, εφόσον ο Ιησούς είχε πει ότι δεν ήλθε για να ακυρώσει το νόμο και τους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, το δόγμα ότι ο Χριστός σήκωσε πάνω του τις αμαρτίες του κόσμου είναι αυθαίρετο και ανυπόστατο.

Ο Παύλος έγραψε ότι *«Ο Χριστός μας εξαγόρασε από την κατάρα του νόμου, καθώς έγινε κατάρα για χάρη μας· επειδή είναι γραμμένο: “Επικατάρατος καθένας που κρεμιέται επάνω σε ξύλο”»*. (Προς Γαλάτας 3: 13)

Γιατί όμως ένας αθώος να γίνει καταραμένος; Ποια δικαιοσύνη το υπαγορεύει; Κι αφού ο Χριστός έγινε καταραμένος για χάρη μας, πώς ξέγινε; Δηλαδή οι Χριστιανοί λατρεύουν έναν καταραμένο θεό; Και γιατί η ανθρωπότητα έκτοτε δεν είναι ευλογημένη αφού ο Χριστός σήκωσε στους ώμους του την κατάρα; Τα ερωτήματα βέβαια είναι ρητορικά, διότι αυθαίρετο είναι και το δόγμα του Αποστόλου Παύλου.

Ας μελετήσουμε, λοιπόν, με διάκριση χαρακτηριστικά εδάφια της Βίβλου που έχουν σχέση με τη *σωτηρία*.

«Με τι θα 'ρθω μπροστά στον Κύριο, να προσκυνήσω μπροστά στον ύψιστο Θεό; Θα 'ρθω μπροστά του με ολοκαυτώματα, με χρονιάρικα μοσχάρια;

Θα ευαρεστηθεί ο Κύριος σε χιλιάδες κριάρια ή σε μυριάδες παχέων τράγων; Θα δώσω τον πρωτότοκό μου για την παράβασή μου, τον καρπό της κοιλιάς μου για την αμαρτία της ψυχής μου;

Άνθρωπε, αυτός σου έδειξε τι είναι το καλό· και τι ζητάει ο Κύριος από σένα, παρά να πράττεις το δίκαιο, να αγαπάς έλεος, και να περπατάς ταπεινά μαζί με τον Θεό σου;» (Μιχαίας 6: 6-8)

Υπήρχαν φορές στην ιστορία του Ισραήλ όπου οι άνθρωποι ένιωσαν ένοχοι για τις αμαρτίες τους και ήθελαν να κάνουν ειρήνη με το Θεό ώστε να *«σωθούν»*, δηλαδή να γλιτώσουν την τιμωρία. Σε τέτοιες στιγμές αναρωτιόντουσαν πώς θα έπρεπε να πλησιάσουν το Θεό για να τον εξευμενίσουν. Θα έπρεπε να τον πλησιάσουν με θυσίες και ολοκαυτώματα, όπως είχε ορίσει ο Μωσαϊκός νόμος; Θα μπορούσε ο Θεός να ευαρεστηθεί με τη θυσία μοσχαριών, ή με χιλιάδες κριάρια, ή με δέκα χιλιάδες ποτάμια από λάδι; Σε περιπτώσεις που η ψυχή τους είχε αμαρτήσει βαριά, μήπως θα ήταν

προτιμότερο να προσφέρουν θυσία στο Θεό τον καρπό του σώματός τους, ακόμη και τα πρωτότοκα παιδιά τους, όπως έκαναν οι ειδωλολάτρες; Καθόλου!

Ο προφήτης Μιχαίας ήταν πεπεισμένος ότι ο Θεός δεν χρειαζόταν τέτοια βδελύγματα για να καλοπιαστεί. Αυτά ήταν μια λανθασμένη αντίληψη του παρελθόντος που έπρεπε να εγκαταλειφθεί. Στην πραγματικότητα ο Κύριος είχε ήδη δείξει στο λαό του Ισραήλ τι ήταν ωφέλιμο για την ψυχή τους και τι θα έπρεπε να κάνουν για να έχουν ειρήνη μαζί του.

Οι ίδιες απαιτήσεις ισχύουν και για εμάς σήμερα: οι πράξεις του ανθρώπου πρέπει να είναι δίκαιες και γεμάτες αγάπη για όλα τα πλάσματα του Θεού. Συγχρόνως ο άνθρωπος πρέπει να περπατάει με το Θεό ταπεινά, ζητώντας σοφία και δύναμη ούτως ώστε να συμμορφωθεί με τους κυρίαρχους άγραφους νόμους και να εξελιχθεί πνευματικά, πράγμα που είναι ο σκοπός της ανθρώπινης ζωής και η ουσία της σωτηρίας.

Εάν, λοιπόν, ο Θεός δεν ζήτησε το αίμα θυσιών, ανθρώπων ή ζώων, στην Παλαιά Διαθήκη, γιατί θα ζητούσε τη θυσία του υιού του στην Καινή Διαθήκη για να σώσει τους αμαρτωλούς;

Να τι είπε και ο Ησαΐας: *«“Ποια ανάγκη έχω από την πληθώρα των θυσιών σας;” λέγει ο Κύριος· είμαι χορτάτος από ολοκαυτώματα κριαριών, και από το λίπος των αμνών· και δεν αρέσκομαι σε αίμα ταύρων ή τράγων».* (Ησαΐας 1: 11)

Τα ίδια είπε και ο προφήτης Ιερεμίας:

«Τάδε λέγει ο Κύριος των δυνάμεων (...). Επειδή δεν μίλησα στους πατέρες σας ούτε τους έδωσα εντολές, κατά την ημέρα που τους έβγαλα έξω από τη γη της Αιγύπτου, για ολοκαυτώματα και θυσίες.

Αλλά τους πρόσταξα αυτό τον λόγο, λέγοντας: Ακούστε τη φωνή μου, και θα είμαι Θεός σας, κι εσείς θα είστε λαός μου· και περπατάτε σε όλες τις οδούς που διόρισα σε σας, για να ευημερείτε». (Ιερεμίας 7: 21α, 22-23)

Προκαλεί έκπληξη που ο Απ. Παύλος αγνόησε την απόρριψη των θυσιών ως μέσου εξιλέωσης από το Θεό, που επιβεβαιώνεται από τα ανωτέρω εδάφια αλλά και από τον κοινό νου, και βάσισε το δόγμα της σωτηρίας μέσω του αίματος του Χριστού στη δήθεν αναγκαιότητα των θυσιών της Παλαιάς Διαθήκης.

«Και όταν ήρθε ο Χριστός, ο αρχιερέας των αγαθών που επρόκειτο να ακολουθήσουν, (...) ούτε με αίμα τράγων και μοσχαριών, αλλά διαμέσου του δικού του αίματος, μια φορά για πάντα μπήκε μέσα στα άγια, αφού απέκτησε αιώνια λύτρωση.

Επειδή, αν το αίμα των ταύρων και των τράγων και η στάχτη της δάμαλης, που ραντίζει τους μολυσμένους, αγιάζει προς την καθαρότητα της σάρκας, πόσο μάλλον το αίμα του Χριστού, ο οποίος (...) πρόσφερε τον εαυτό του χωρίς ψεγάδι στον Θεό, θα καθαρίσει τη συνειδησή σας από νεκρά έργα (...);» (Προς Εβραίους 9: 11-14)

Αυτά ως προς την υποτιθέμενη σωτηρία δια του αίματος του Χριστού, και ο έχων ώτα ακούειν ακουέτω, ο δε μη έχων ας προσεύχεται για να αποκτήσει.

Όμως ο ίδιος ο Παύλος που θεμελίωσε το δόγμα της δια του αίματος του Χριστού (μαγικής) σωτηρίας, έρχεται με άλλα εδάφια να το ακυρώσει, ζητώντας πρόσθετα πράγματα από τους πιστούς:

«Ωστε, αγαπητοί μου, (...) μετά φόβου και τρόμου εργάζεσθε τη δική σας σωτηρία». (Προς Φιλιππησίους 2: 12)

Να λοιπόν που ακόμη και ο ίδιος ο Παύλος, ναι ο άνθρωπος που ισχυρίστηκε ότι η **σωτηρία** είναι δώρο και επινόησε το δόγμα της δια πίστεως σωτηρίας, στη συνέχεια μας λέει ότι η σωτηρία δεν είναι πράγμα που παρέχεται δωρεάν, αλλά είναι κάτι πάνω στο οποίο ο άνθρωπος πρέπει να δουλέψει και μάλιστα με φόβο και τρόμο! Τόσο δέος προκαλεί η υπόθεση της σωτηρίας! Προφανώς

κανείς, ούτε ο ίδιος ο Χριστός, δεν μπορεί να πληρώσει για τις αμαρτίες ενός άλλου, σύμφωνα με αυτό το εδάφιο.

Και πάλι ο Παύλος στο επόμενο εδάφιο:

«...Η λύπη κατά Θεόν γεννάει μετάνοια προς αμεταμέλητη σωτηρία· η λύπη, όμως, του κόσμου γεννάει θάνατο». (Β΄ Κορινθίους 7: 10)

Ωστε ο δρόμος προς τη σωτηρία είναι η μετάνοια, η “λύπη κατά Θεόν”, η θλίψη που γεννιέται όταν κάποιος συνειδητοποιεί ότι έζησε τη ζωή του λάθος και πίκρανε το θεό μέσα του, δηλαδή τον **Ανώτερο Εαυτό**, το πνεύμα. Η θλίψη για τις αμαρτίες μας είναι λύπη κατά Θεόν, αναζωογονητική λύπη, σωτήρια λύπη!

Τα δάκρυα μετανοίας ελκύουν τη χάρη του Θεού, είναι λυτρωτικά, ξεπλένουν τους ρύπους της αμαρτίας από την καρδιά και το νου, και φέρνουν χαρά και ειρήνη στον μετανοούντα. Αντίθετα η κατά κόσμο λύπη, δηλαδή υπερβολική θλίψη για την απώλεια χρημάτων ή αξιώματος, η απελπισία για την απώλεια αγαπημένου προσώπου, για τη διάλυση μιας σχέσης, κλπ., προκαλεί ασθένειες που οδηγούν στο θάνατο.

Να και μια ακόμη ρήση του Παύλου που αντιστρατεύεται στο δόγμα της δια του αίματος του Χριστού στιγμιαίας σωτηρίας που επινόησε:

«Επιδιώκετε ειρήνη με όλους, και τον αγιασμό, χωρίς τον οποίο κανένας δεν θα δει τον Κύριο». (Προς Εβραίους 12: 14)

Χωρίς αγιασμό δεν μπορεί κανείς να δει το Θεό, δηλαδή να νιώσει την παρουσία του, λέει ο Παύλος. Φυσικά το Θεό, που είναι Πνεύμα, δεν τον έχει δει ποτέ κανείς, όπως επιβεβαιώνει ένα άλλο εδάφιο (Κατά Ιωάννην 1: 18), και υπαγορεύει η λογική και η εμπειρία. Το άπειρο δεν χωράει στο πεπερασμένο.

Πάντως δεν υπάρχει σωτηρία της ψυχής χωρίς αγιασμό. Γι’ αυτό πρέπει κανείς να προσπαθεί να καθαγιάζεται κάθε στιγμή με τις καθαρές σκέψεις, τα σοφά λόγια και τα έργα αγάπης, και να επιδιώκει ειρήνη με όλους.

Τα ίδια παρήγγειλε ο Απ. Παύλος και προς τον Τιμόθεο:

«Επειδή, η σωματική εξάσκηση είναι ωφέλιμη για λίγο· η ευσέβεια, όμως, είναι για όλα ωφέλιμη, έχοντας υπόσχεση για την παρούσα ζωή και για τη μέλλουσα. (...)

Αυτά να παραγγέλλεις και να διδάσκεις. (...) Πρόσεχε τον εαυτό σου και τη διδασκαλία· επίμενε σ’ αυτά. Επειδή κάνοντας αυτό, θα σώσεις και τον εαυτό σου και εκείνους που σε ακούν». (Α΄ Τιμόθεο 4: 8, 11, 16)

Η άσκηση στην ευσέβεια είναι πολυτιμότερη από τη σωματική εξάσκηση, διότι παρέχει υποσχέσεις τόσο για “άφθονη ζωή” εδώ και τώρα όσο και για μέλλουσα ζωή, δηλαδή σωτηρία της ψυχής από το **δεύτερο θάνατο**. Και σε ποια διδασκαλία έπρεπε να επιμείνει ο Τιμόθεος; Προφανώς στη διδασκαλία του Ιησού.

Ας δούμε τώρα τι είπε ο Ιησούς σχετικά με τη **σωτηρία**.

«Και οι Φαρισαίοι, βλέποντας αυτά, είπαν στους μαθητές του: Γιατί ο δάσκαλός σας τρώει μαζί με τελώνες και αμαρτωλούς;

Και ο Ιησούς, ακούγοντάς το, τους είπε: Δεν έχουν ανάγκη από γιατρό αυτοί που υγιαίνουν, αλλά αυτοί που πάσχουν.

Πηγαίνετε μάλιστα και μάθετε τι είναι: “Έλεος θέλω, και όχι θυσία”· επειδή, δεν ήρθα να καλέσω δικαίους, αλλά αμαρτωλούς σε μετάνοια». (Κατά Ματθαίον 9: 11-13)

Ο Ιησούς ήταν ένας πνευματικός γιατρός που είχε ως αποστολή να καλέσει αμαρτωλούς σε μετάνοια και να τους θεραπεύσει σωματικά και ψυχικά. Αυτή είναι μια σαφής απάντηση σε κείνους

που δογματίζουν ότι ο Ιησούς ήρθε να σώσει όλο τον κόσμο από το λεγόμενο προπατορικό αμάρτημα, κάνοντας εξιλέωση με το αίμα του.

Και βέβαια όλοι οι άνθρωποι είναι αμαρτωλοί σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό. Όμως ο Ιησούς πρωταρχικά ενδιαφερόταν γι' αυτούς που ήταν ψυχικά και σωματικά άρρωστοι σαν αποτέλεσμα του λανθασμένου τρόπου ζωής που είχαν επιλέξει. Αυτοί χρειάζονταν επειγόντως έναν πνευματικό θεραπευτή για να τους σώσει από τη μιζέρια, και ο Ιησούς είχε όλα τα προσόντα για να τους ανασύρει από το χείλος του γκρεμού. Συχνά, λοιπόν, συναναστρεφόταν αμαρτωλούς, δείχνοντάς τους συμπόνια, διότι γνώριζε πόσο πολύ χρειάζονταν το θεραπευτικό του λόγο και άγγιγμα, καθώς και οδηγίες για ένα διαφορετικό τρόπο ζωής.

Παρόμοια δήλωση έκανε ο Ιησούς στην περίπτωση του Ζακχαίου:

«Και ιδού άνθρωπος, που ονομαζόταν Ζακχαίος, ο οποίος ήταν αρχιτελώνης, κι αυτός ήταν πλούσιος· και ζητούσε να δει τον Ιησού ποιος είναι· και δεν μπορούσε εξαιτίας του πλήθους, επειδή ήταν κοντός στο ανάστημα. Και τρέχοντας μπροστά, ανέβηκε επάνω σε μια συκομουριά για να τον δει· επειδή από εκείνο τον δρόμο επρόκειτο να περάσει.

Και όταν ο Ιησούς ήρθε στον τόπο, καθώς κοίταζε ψηλά, τον είδε, και του είπε: Ζακχαίε, κατέβα γρήγορα· επειδή σήμερα πρέπει να μείνω στο σπίτι σου.

Και κατέβηκε γρήγορα, και τον υποδέχθηκε με χαρά. Και όλοι, βλέποντας αυτό, γόγγυζαν, λέγοντας: Μπήκε για να μείνει μέσα σε έναν αμαρτωλό άνθρωπο.

Και ο Ζακχαίος, αφού σηκώθηκε όρθιος, είπε στον Κύριο: Ιδού, τα μισά από τα υπάρχοντά μου, Κύριε, τα δίνω στους φτωχούς· κι αν συκοφάντησα κάποιον σε κάτι, αποδίδω τετραπλάσια.

Και ο Ιησούς είπε σ' αυτόν: Σήμερα έγινε σωτηρία σ' αυτό το σπίτι, καθόσον κι αυτός είναι γιος του Αβραάμ.

Επειδή ο Υιός του ανθρώπου ήρθε να ζητήσει και να σώσει το απολωλός». (Κατά Λουκάν 19: 2-10)

Να, λοιπόν, ποια **σωτηρία** εννοούσε ο Ιησούς. Αυτή που έγινε στο σπίτι του Ζακχαίου με την ελικρινή και έμπρακτη μετάνοιά του. Μέχρι εκείνη τη στιγμή ο Ζακχαίος ήταν απολωλός, χαμένος μέσα στο βάρος των αμαρτιών του. Η προσκόλληση στα πλούτη είναι πολύ δυνατή και χρειάζεται η επέμβαση του Αγίου Πνεύματος για να σπάσουν οι αλυσίδες και να ελευθερωθεί ο δέσμιος του Μαμμωνά.

Η ψυχή του Ζακχαίου ήταν χαμένη στο κυνηγητό του πλούτου. Όμως η καρδιά του αγγίχτηκε και ελευθερώθηκε από το πνεύμα του Ιησού, ο οποίος, όπως ο ίδιος είπε, ήλθε για ν' αναζητήσει το απολωλός και να το οδηγήσει στη λύτρωση και στη σωτηρία μέσω του κεχρισμένου μηνύματός του που οδηγεί στη μετάνοια. Στην περίπτωση του Ζακχαίου, η σωτηρία του ίδιου σηματοδότησε και τη σωτηρία ολόκληρης της οικογένειας.

Ο Ζακχαίος σώθηκε προτού σταυρωθεί ο Χριστός για να του **ξεπλύνει**, όπως λέει το ευφάνταστο ευαγγελικό δόγμα, τις αμαρτίες με το αίμα του!

«Αν φυλάζετε τις εντολές μου, θα μείνετε στην αγάπη μου· όπως εγώ φύλαξα τις εντολές του Πατέρα μου, και μένω στην αγάπη του. (...)

Εσείς είστε φίλοι μου, αν κάνετε όσα εγώ σας παραγγέλλω. (...)

Αυτά σας παραγγέλλω: να αγαπάτε ο ένας τον άλλον». (Κατά Ιωάννην 15: 10, 14, 17)

Η προϋπόθεση για να μένει κανείς στην αγάπη του Πατέρα είναι να τηρεί τις εντολές του. Κατά τον ίδιο τρόπο ο Ιησούς επίσης παρέμεινε στην αγάπη του Θεού: με το να φυλάει τις εντολές του. Δεν ήταν διαφορετικός από κάθε άλλον άνθρωπο. Και για να γίνει κανείς φίλος του Ιησού πρέπει να κάνει όσα εκείνος παρήγγειλε, που ήταν πολύ βαθύτερα και δυσκολότερα από τις Δέκα Εντολές του

Μωυσή. Αγάπη χωρίς όρους προς τον πλησίον και τον μακράν είναι η μεγαλύτερη εντολή που έδωσε.

«Τότε, αφού τον πλησίασε ο Πέτρος, είπε: Κύριε, πόσες φορές αν ο αδελφός μου αμαρτήσει σε μένα θα τον συγχωρήσω; Μέχρι επτά φορές;

Ο Ιησούς λέει σ' αυτόν: Δεν σου λέω μέχρι επτά φορές, αλλά μέχρι 70 φορές επτά». (Κατά Ματθαίον 18: 21-22)

Με άλλα λόγια, η αγάπη που ζήτησε ο Χριστός συγχωρεί επ' άπειρον. Μπορεί να μην είναι δυνατόν δύο άνθρωποι να ομολοήσουν, και ίσως να είναι αδύνατη η συμβίωσή τους, όμως η συγχώρηση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορέσει κανείς να έχει γαλήνη στην καρδιά του.

«Σας διαβεβαιώνω απόλυτα: Αν κάποιος φυλάξει τον λόγο μου, δεν θα δει θάνατο στον αιώνα». (Κατά Ιωάννην 8: 51)

Εάν κάποιος φυλάξει το λόγο του Ιησού, η ψυχή του δεν θα υποστεί θάνατο. Δεν υπάρχει συντόμηση γι' αυτό. Ουδεμία ομολογία της δια πίστεως σωτηρίας δια του αίματος του Χριστού, πράγμα που προπαγανδίζουν τα Ευαγγελικά δόγματα, και ουδεμία συμμετοχή στα λεγόμενα Μυστήρια της Εκκλησίας μπορεί να σώσει την ψυχή από το δεύτερο θάνατο. Μόνο η συμμόρφωση προς το λόγο του Χριστού, λόγο που τον “άκουσε” από το Θεό, μπορεί να τη σώσει.

«Όποιος, λοιπόν, αθετήσει μία από τούτες τις ελάχιστες εντολές και διδάξει έτσι τους ανθρώπους, ελάχιστος θα ονομαστεί στη βασιλεία των ουρανών· όποιος, όμως, εκτελέσει και διδάξει, αυτός θα ονομαστεί μέγας στη βασιλεία των ουρανών.

Επειδή, σας λέω ότι, αν η δικαιοσύνη σας δεν περισσεύσει πάνω από τη δικαιοσύνη των γραμματέων και των Φαρισαίων, δεν θα μπείτε μέσα στη βασιλεία των ουρανών». (Κατά Ματθαίον 5: 19-20)

Για άλλη μια φορά ο Ιησούς παρέλειψε να πει στους μαθητές του ότι επρόκειτο να σωθούν με το αίμα του, αρκεί να πίστευαν. Αντ' αυτού, τους είπε ότι έπρεπε να τηρήσουν όλες τις εντολές, ακόμη και τις ελάχιστες! Ο Ιησούς ποτέ δεν ξεγέλασε κανέναν ότι η είσοδος στην πνευματική βασιλεία, και εννοούσε εδώ στη γη και όχι μετά θάνατον, θα ήταν μια εύκολη υπόθεση. Η δικαιοσύνη των μαθητών έπρεπε να ξεπεράσει την υποκριτική ευσέβεια των γραμματέων και των Φαρισαίων, οι οποίοι κρατούσαν όλους τους εξωτερικούς τύπους του Μωσαϊκού Νόμου, νήστευαν, έδιναν τα δέκατά τους, προσεύχονταν δημόσια, αλλά μέσα τους ήταν βρώμικοι. Η καρδιά τους δεν ήταν καθαρή και γι' αυτό ο Ιησούς είχε εξαπολύσει τόσα ΟΥΑΙ εναντίον τους.

Το να κρατάει κανείς όλα τα τελετουργικά της θρησκείας του, το να ομολογεί πίστη στο Χριστό και στη λυτρωτική θυσία του επάνω στο σταυρό, δεν κάνουν ένα πρόσωπο ευσεβές. Εάν η καρδιά είναι γεμάτη από υπερηφάνεια, ζήλεια, μίσος, πόθο, πλεονεξία και άλλα κακά, δεν μπορεί κανείς να γευθεί τις ευλογίες της βασιλείας του Θεού, δηλαδή τη σωτηρία στο εδώ και τώρα.

«Και ενώ έβγαινε έξω στον δρόμο, κάποιος έτρεξε, και γονατίζοντας μπροστά του, τον ρωτούσε: “Δάσκαλε αγαθέ, τι να κάνω για να κληρονομήσω αιώνια ζωή;” Και ο Ιησούς είπε σ' αυτόν: “Γιατί με λες αγαθό; Κανένας δεν είναι αγαθός, παρά μονάχα ένας, ο Θεός.

Ξέρεις τις εντολές: Μη μοιχεύσεις· Μη φονεύσεις· Μην κλέψεις· Μην ψευδομαρτυρήσεις· Μην αποστερήσεις· Τίμα τον πατέρα σου και τη μητέρα”.

Και εκείνος, απαντώντας, είπε σ' αυτόν: “Δάσκαλε, όλα αυτά τα τήρησα από τη νιότη μου”.

Και ο Ιησούς, αφού τον κοίταξε καλά, τον αγάπησε, και του είπε: “Ένα σου λείπει· πήγαινε, πούλησε όσα έχεις, και δώσε τα στους φτωχούς· και θα έχεις θησαυρό στον ουρανό· και έλα, ακολούθα με, σηκώνοντας τον σταυρό σου”.

Εκείνος, όμως, γινόμενος σκυθρωπός εξαιτίας αυτού του λόγου, αναχώρησε θλιμμένος· επειδή είχε πολλά κτήματα.

Και ο Ιησούς, κοιτάζοντας ολόγυρα, λέει στους μαθητές του: “Πόσο δύσκολα θα μπουν μέσα στη βασιλεία του Θεού αυτοί που έχουν τα χρήματα”...» (Κατά Μάρκον 10: 17-23)

Όποιος έχει λύσει εδώ τα προβλήματά του, έχοντας εξασφαλίσει τα υλικά αγαθά για τον εαυτό του, τα παιδιά, τα εγγόνια, τα δισέγγονα, και βάλε, αναρωτιέται πώς θα εξασφαλίσει και αιώνια ζωή. Περνάει τόσο καλά εδώ που δεν θέλει ποτέ να πεθάνει. Κι αφού δεν μπορεί να αποφύγει το φυσικό θάνατο ψάχνει για μια «ασφάλεια» για τη μετά θάνατο ζωή. Αυτό συνέβη με τον πλούσιο της παραβολής στον οποίο μόλις τέθηκαν τα δύσκολα έκανε πίσω. Η αγάπη του για το χρήμα ήταν μεγαλύτερη εκείνης για αιώνια ζωή. Η προσκόλλησή του στα υλικά αγαθά ήταν εμπόδιο στο ν' ακολουθήσει τη στενή και τεθλιμμένη οδό που βάδιζε ο Ιησούς, μια οδό που θα του εξασφάλιζε πνευματικούς θησαυρούς.

«Και διερχόταν τις πόλεις και τις κωμοπόλεις διδάσκοντας, και οδοιπορώντας προς την Ιερουσαλήμ.

Και κάποιος είπε σ' αυτόν: Κύριε, άραγε, είναι λίγοι αυτοί που σώζονται; Και εκείνος τους είπε:

Αγωνίζεστε να μπειτε μέσα από τη στενή πύλη· επειδή, σας λέω, πολλοί θα ζητήσουν να μπουν μέσα και δεν θα μπορέσουν». (Κατά Λουκάν 13: 22-24)

Για άλλη μια φορά επιβεβαιώνεται από τον ίδιο τον Ιησού ότι η σωτηρία της ψυχής δεν είναι εύκολο πράγμα. Η πύλη που οδηγεί στη βασιλεία του Θεού είναι στενή. Απαιτείται αυταπάρνηση για να μπορέσει κανείς να τρυπώσει στη στενή πύλη της πνευματικής ζωής.

Στο επόμενο εδάφιο ο Ιησούς επιβεβαιώνει την ανάγκη αυταπάρνησης εκείνων που θέλουν ν' ακολουθήσουν το παράδειγμα και τη διδασκαλία του για να κερδίσουν τη σωτηρία, δηλαδή αιώνια ζωή για την ψυχή τους:

«Τότε ο Ιησούς είπε στους μαθητές του: Αν κάποιος θέλει να έρθει πίσω μου, ας απαρνηθεί τον εαυτό του, κι ας σηκώσει το σταυρό του, κι ας με ακολουθεί». (Κατά Ματθαίον 16: 24)

Η σωτηρία δεν δίδεται δωρεάν. Εάν ο Ιησούς σήκωσε βαρύ σταυρό, το ίδιο πρέπει να κάνουν και οι μαθητές του και όλοι όσοι θα τον ακολουθήσουν.

«Δεν θα μπει μέσα στη βασιλεία των ουρανών καθένας που λέει σε μένα: Κύριε, Κύριε· αλλ' αυτός που πράττει το θέλημα του Πατέρα μου, ο οποίος είναι στους ουρανούς». (Κατά Ματθαίον 7: 21)

Σαφέστατη η δήλωση του Ιησού: τα **“Κύριε-Κύριε”** και τα **“Κύριε ελέησον”** δεν φτάνουν για να εξασφαλίσει κανείς τη σωτηρία του. Πρέπει να πράττει το θέλημα του Θεού. Προσέξτε, ο Ιησούς δεν μίλησε για το δικό του θέλημα, αλλά για το θέλημα του Πατέρα του και Πατέρα όλων των ανθρώπων.

«Επειδή, όποιος θέλει να αγαπάει τη ζωή και θέλει να δει αγαθές ημέρες, ας σταματήσει τη γλώσσα του από κακό, και τα χείλη του από το να μιλούν δόλο.

Ας απομακρυνθεί από το κακό και ας πράξει το αγαθό· ας ζητήσει ειρήνη και ας την ακολουθήσει.

Επειδή τα μάτια του Κυρίου είναι επάνω στους δικαίους, και τα αυτιά του στη δέησή τους· το πρόσωπο, όμως, του Κυρίου είναι ενάντια σ' αυτούς που πράττουν τα κακά». (Α' Πέτρου 3: 10-12)

Εδώ ο Πέτρος μας δίνει κάποιους χρυσούς κανόνες για να γευεται ο άνθρωπος καλές ημέρες, δηλαδή να έχει σωτηρία. Πρώτα-πρώτα πρέπει να φρουρεί τη γλώσσα του από το κακό και τα χείλη του από το να μιλούν δόλο. Δεύτερον πρέπει να στρέψει την πλάτη του προς την αδικία και να κάνει καλές πράξεις. Με άλλα λόγια, δεν αρκεί κανείς να απέχει από το κακό. Πρέπει να αφιερώσει τη ζωή του στο να κάνει το καλό. Πολλοί άνθρωποι κομπάζουν ότι δεν έβλαψαν κανένα, και με αυτό πιστεύουν ότι έχουν κερδίσει τη σωτηρία. Όμως η παθητική καλοσύνη δεν είναι αρκετή. Πρέπει

κανείς να συμμετέχει σε έργα αγάπης και να προσπαθεί να προάγει την ειρήνη και τη δικαιοσύνη μεταξύ των ανθρώπων.

«Ποιο το όφελος, αδελφοί μου, αν κάποιος λέει ότι έχει πίστη, και δεν έχει έργα; Μήπως η πίστη μπορεί να τον σώσει; (...)

Έτσι και η πίστη, αν δεν έχει έργα, είναι από μόνη της νεκρή. (...)

Βλέπετε, λοιπόν, ότι από τα έργα δικαιώνεται ο άνθρωπος, και όχι μονάχα από την πίστη». (Ιακώβου 2: 14, 17, 24)

Φαίνεται ότι το δόγμα του Παύλου της *δια πίστεως σωτηρίας* είχε κερδίσει έδαφος στις πρώτες εκκλησίες, και γι' αυτό ο απόστολος Ιάκωβος επιχειρηματολόγούσε προσπαθώντας να φέρει τους πιστούς στα συγκαλά τους.

Ας δούμε τώρα τι λέει το τελευταίο κεφάλαιο της Αποκάλυψης, που είναι και το τελευταίο βιβλίο της Καινής Διαθήκης, περί σωτηρίας:

«Μακάριοι αυτοί που φυλάσσουν τις εντολές του, για να έχουν εξουσία επάνω στο δέντρο της ζωής (...)». (Αποκάλυψη 22: 14α)

Ουδεμία αναφορά σε *δια πίστεως σωτηρία!* Ποιος λοιπόν θα έχει δικαίωμα στο δέντρο της ζωής; Απλούστατα και λογικότατα, ο άνθρωπος που τηρεί τις εντολές του Θεού, εντολές που είναι γραμμένες όχι απλά στα ιερά βιβλία αλλά στο πνεύμα μέσα του, που εκδηλώνεται ως συνείδηση.

Θα κλείσω το θέμα αυτό με αναφορά σε μια παρερμηνευμένη ιστορία της Καινής Διαθήκης, αυτή του Νικοδήμου:

«Υπήρχε δε ένας άνθρωπος από τους Φαρισαίους, που ονομαζόταν Νικόδημος, άρχοντας των Ιουδαίων.

Αυτός ήρθε στον Ιησού μέσα στη νύχτα και του είπε: Ραββί, ξέρουμε ότι ήρθες Δάσκαλος από τον Θεό· επειδή, κανένας δεν μπορεί να κάνει αυτά τα σημεία που εσύ κάνεις, αν ο Θεός δεν είναι μαζί του.

Αποκρίθηκε ο Ιησούς και του είπε: Σε διαβεβαιώνω απόλυτα, αν κάποιος δεν γεννηθεί από επάνω, δεν μπορεί να δει τη βασιλεία του Θεού.

Ο Νικόδημος λέει σ' αυτόν: Πώς μπορεί ένας άνθρωπος να γεννηθεί ενώ είναι γέροντας; Μήπως μπορεί να μπει μια δεύτερη φορά στην κοιλιά της μητέρας του και να γεννηθεί;

Αποκρίθηκε ο Ιησούς: Σε διαβεβαιώνω απόλυτα, αν κάποιος δεν γεννηθεί από νερό και Πνεύμα, δεν μπορεί να μπει μέσα στη βασιλεία του Θεού.

Εκείνο που έχει γεννηθεί από τη σάρκα είναι σάρκα· και εκείνο που έχει γεννηθεί από το Πνεύμα είναι πνεύμα.

Μη θαυμάσεις ότι σου είπα: Πρέπει να γεννηθείτε από επάνω.

Ο άνεμος πνέει όπου θέλει, και ακούς τη φωνή του, αλλά δεν ξέρεις από πού έρχεται και πού πηγαίνει· έτσι είναι καθένας που γεννήθηκε από το Πνεύμα.

Αποκρίθηκε ο Νικόδημος και του είπε: Πώς μπορούν να γίνουν αυτά; Αποκρίθηκε ο Ιησούς και του είπε: Εσύ είσαι ο Δάσκαλος του Ισραήλ, κι αυτά δεν τα ξέρεις;» (Κατά Ιωάννην 3: 1-10)

Η ιστορία του Νικοδήμου είναι πολύ δημοφιλής μεταξύ των οπαδών της δια πίστεως στο αίμα του Χριστού “σωτηρίας” (Ευαγγελικών, Πεντηκοστιανών, κλπ.), οι οποίοι αφελώς ισχυρίζονται ότι με μια ομολογία πίστεως, που μάλιστα άλλοι τους υπαγόρευσαν, αυτομάτως γεννιούνται άνωθεν, δηλαδή είναι *αναγεννημένοι και σωσμένοι*.

Κομπάζουν λοιπόν για την υποτιθέμενη αναγέννησή τους και τη στιγμιαία σωτηρία τους, περιμένοντας μάλιστα και την **αρπαγή** στους ουρανούς, σύμφωνα με μια άλλη παιδαριώδη υπόσχεση του Απ. Παύλου.

«Έπειτα, εμείς που ζούμε, όσοι απομένουμε, θα αρπαχτούμε μαζί τους ταυτόχρονα, με σύννεφα, σε συνάντηση του Κυρίου στον αέρα· και έτσι, θα είμαστε πάντοτε μαζί με τον Κύριο». (Α΄ Θεσσαλονικείς, 4: 17)

Κι ενώ ο Ιησούς επέπληξε το Νικόδημο που, αν και Δάσκαλος του Ισραήλ, δε γνώριζε τι θα πει αναγέννηση – άρα η γέννηση από το Πνεύμα ήταν μια δυνατότητα που υπήρχε και πριν από τη σταύρωση του Χριστού – δεν έδωσε καμία συνταγή για το πώς αυτή επιτυγχάνεται. Μάλιστα, παρομοιάζοντας το Πνεύμα με τον άνεμο που πνέει όπου θέλει και δεν ξέρει κανείς από πού έρχεται και πού πηγαίνει, άφησε να εννοηθεί ότι η αναγέννηση είναι ένα μυστήριο που δε μπορεί να εξηγηθεί ή να προγραμματιστεί από τον άνθρωπο.

Επομένως, το ερώτημα του Νικοδήμου, “*πώς μπορούν να γίνουν αυτά*”, παραμένει αναπάντητο. Σε κάθε περίπτωση, η πνευματική αναγέννηση χρειάζεται δύο για να πραγματοποιηθεί, ακριβώς όπως και η φυσική γέννηση προϋποθέτει τη συνεύρεση δύο – του άνδρα και της γυναίκας. Για την *άνωθεν γέννηση* πρέπει να υπάρξει μια συνεύρεση μεταξύ του Πνεύματος του Θεού και του πνεύματος του ανθρώπου.

Δεν γνωρίζω ποιος κάνει το πρώτο βήμα, ποιος εκτείνει πρώτος το χέρι γι’ αυτή την πνευματική συνάντηση. Αυτό για μένα παραμένει ένα μυστήριο. Είναι ο Θεός που απευθύνει την πρόσκληση, και απομένει στον άνθρωπο να τη δεχτεί ή να την απορρίψει, ή μήπως είναι το ανθρώπινο πνεύμα, που βιώνοντας την εμπειρία μιας ειλικρινούς και βαθιάς μετάνοιας, μιας πραγματικής συντριβής και ταπεινώσης, κράζει προς το Θεό *«Αββά ο Πατήρ»* και παραδίνεται άνευ όρων στο θέλημά του;

Δεδομένου ότι ο Θεός δεν παραβιάζει την ελεύθερη θέληση του ανθρώπου, ίσως είναι το δεύτερο. Όπως και να ’χει το πράγμα, η πνευματική αναγέννηση είναι μια δυνατότητα που έχει ο κάθε άνθρωπος, σε όποια θρησκεία κι αν ανήκει.

Μπορεί κάποιος που αναγεννήθηκε ν’ αμαρτήσει; Και φυσικά μπορεί, αφού συνεχίζει να έχει ελεύθερη θέληση και τη δυνατότητα να κάνει επιλογές. Βέβαια υπάρχει κάποιο εδάφιο στην πρώτη επιστολή του Ιωάννου που λέει ότι ο αναγεννημένος δεν μπορεί να αμαρτήσει, και αυτό δυστυχώς το παρερμηνεύουν οι οπαδοί της εύκολης σωτηρίας.

«Πας όστις εγεννήθη εκ του Θεού αμαρτίαν δεν πράττει, διότι σπέρμα αυτού μένει εν αυτό· και δεν δύναται να αμαρτάνει, διότι εγεννήθη εκ του Θεού». (Α΄ Ιωάννου 3: 9)

Προσωπικά δεν πιστεύω ότι υπάρχει άνθρωπος αναμάρτητος επί της γης. Εφόσον ζούμε σε αυτό το πήλινο δοχείο, εφόσον βομβαρδιζόμαστε από κάθε είδους αδικίες, πειρασμούς και προκλήσεις, είναι αδύνατο να παραμείνουμε αναμάρτητοι έστω και μετά από μια αυθεντική αναγέννηση. Δεν υπάρχει εκείνος που θα μπλοκάρει το δρόμο σε μια λάθος επιλογή του αναγεννημένου. Πάντως, σπέρμα του Θεού μένει σε κάθε άνθρωπο εκ γενετής, κι αυτό δεν είναι προνόμιο μόνο των αναγεννημένων Χριστιανών.

«Επειδή, όταν οι εθνικοί, που δεν έχουν νόμο, κάνουν από τη φύση τους εκείνα που ανήκουν στον νόμο, αυτοί, ενώ δεν έχουν νόμο, οι ίδιοι είναι νόμος στον εαυτό τους· οι οποίοι δείχνουν το έργο του νόμου να είναι γραμμένο μέσα στις καρδιές τους, έχοντας τη συνείδησή τους να συμμαρτυρεί, και τους λογισμούς να κατηγορούν ή και να απολογούνται αναμεταξύ τους». (Προς Ρωμαίους 2: 14)

Να λοιπόν που κάθε άνθρωπος, αναγεννημένος ή όχι, έχει το νόμο του Θεού γραμμένο στην καρδιά του! Η συνείδησή του είναι το σπέρμα του Θεού μέσα του, και αυτό τον διαφοροποιεί από τα ζώα. Είναι **εν δυνάμει θεός**, αρκεί να συμμορφώνεται με τις υποδείξεις της συνείδησής του. Και το

αντίθετο όμως συμβαίνει: ο άνθρωπος είναι **εν δυνάμει διάβολος**, όταν ενεργεί κόντρα στη συνείδησή του, οι ψίθυροι της οποίας από κάποιο σημείο και μετά παύουν ν' ακούγονται.

Τι κρίμα που η ανθρωπότητα διαφεντεύεται από ανθρωπόμορφους διαβόλους...

16. Ποια είναι η “Βασιλεία των Ουρανών”

Πολύς λόγος έχει γίνει ανά τους αιώνες μεταξύ των Χριστιανών, και πολλές αντιπαραθέσεις μεταξύ διαφόρων Χριστοκεντρικών ομολογιών και αιρέσεων, ως προς το χρόνο έλευσης της Βασιλείας των Ουρανών ή του Θεού. Μάλιστα, κωμικά και κάποτε τραγικά γεγονότα έχουν συμβεί μεταξύ ευφάνταστων πιστών αναμένοντας τη Βασιλεία του Θεού. Για 2000 χρόνια τώρα υπερατομιστές Χριστιανοί αναμένουν την ονομαζόμενη **αρπαγή**, δηλαδή το ν' *αρπαχτούν* στον αέρα από τον ίδιο το Χριστό ώστε να γλιτώσουν, οι εκλεκτοί αυτοί, τη μεγάλη θλίψη στην οποία θα υποφέρουν οι άπιστοι.

Είναι χρήσιμο, λοιπόν, να εξετάσουμε μερικά Βιβλικά εδάφια που αναφέρονται στη *βασιλεία του Θεού* ή *βασιλεία των ουρανών* για να μπει το θέμα στη σωστή του διάσταση.

Πρώτος μίλησε για την επικείμενη *βασιλεία των ουρανών* ο Ιωάννης ο Βαπτιστής ή Πρόδρομος, κηρύσσοντας μετάνοια εν όψει της έναρξης της διακονίας του Ιησού.

«Και κατά τις ημέρες εκείνες έρχεται ο Ιωάννης ο Βαπτιστής, κηρύττοντας στην έρημο της Ιουδαίας, και λέγοντας: Μετανοείτε, επειδή πλησίασε η βασιλεία των ουρανών». (Κατά Ματθαίον 3: 1-2)

Τι εννοούσε ο Ιωάννης ο Βαπτιστής; Ποια **βασιλεία** ήταν επί θύραις;

Ας δούμε μερικά εδάφια που διευκρινίζουν ότι πρόκειται για πνευματική βασιλεία στις καρδιές των ανθρώπων. Ο ίδιος ο Ιησούς επανέλαβε τα λόγια του Ιωάννη:

«Από τότε ο Ιησούς άρχισε να κηρύττει και να λέει: Μετανοείτε· επειδή πλησίασε η βασιλεία των ουρανών». (Κατά Ματθαίον 4: 17)

Ναι μεν η *βασιλεία των ουρανών* ήταν πλησίον, αλλά για να τη βιώσει κανείς στην καρδιά του έπρεπε πρώτα να μετανοήσει.

«Και από τις ημέρες του Ιωάννη του Βαπτιστή μέχρι αυτή τη στιγμή, η βασιλεία των ουρανών βιάζεται, και οι βιαστές την αρπάζουν». (Κατά Ματθαίον 11: 12)

Αυτά είναι λόγια του ίδιου του Ιησού, ο οποίος περιγράφει τα αποτελέσματα που είχε το κήρυγμα μετανοίας του Ιωάννη και το δικό του στις καρδιές των ανθρώπων. Οι άνθρωποι βιάζονταν να εισέλθουν στη *βασιλεία των ουρανών* μετανοώντας και βαπτιζόμενοι στο Ιορδάνη ποταμό. Βιάζονταν ν' απελευθερωθούν από δαιμόνια ώστε στην καρδιά τους να εγκατασταθεί η *βασιλεία του Θεού*.

«Αλλ' εάν διά του δακτύλου του Θεού εκβάλλω τα δαιμόνια, άρα έφθασε εις εσάς η βασιλεία του Θεού». (Κατά Λουκάν 11: 20)

Αυτά τα λόγια του Ιησού δεν αφήνουν καμία αμφιβολία ως προς τη φύση της *βασιλείας του Θεού* την οποία εννοούσε. Ήταν μια πνευματική βασιλεία που εγκαθίστατο στην καρδιά των ανθρώπων που ελευθερώνονταν από τα δαιμόνια και τα πάθη, και αποφάσιζαν να ζήσουν μια ενάρετη ζωή. Και ποιος ήταν ο *δάκτυλος του Θεού* δια του οποίου ο Ιησούς έβγαζε τα δαιμόνια; Ήταν το Πνεύμα του Θεού.

Τα επόμενα εδάφια επιβεβαιώνουν έτι περαιτέρω την εσωτερική φύση της βασιλείας του Θεού: *«Και όταν ρωτήθηκε από τους Φαρισαίους, πότε έρχεται η βασιλεία του Θεού, τους απάντησε, και είπε: Δεν έρχεται η βασιλεία του Θεού έτσι ώστε να παρατηρείται·*

Ούτε θα πουν: “Να! εδώ είναι”, ή “Να! Εκεί”· επειδή, προσέξτε, η βασιλεία του Θεού είναι μέσα σας». (Κατά Λουκάν 17: 20-21)

Οι Φαρισαίοι της εποχής του Ιησού, ακριβώς όπως και οι φονταμενταλιστές Χριστιανοί ανά τους αιώνες, περίμεναν μια ορατή βασιλεία του Θεού σε μια θεοκρατική πολιτεία, που θα κυβερνιόταν από ένα Μεσσία (κεχρισμένο) βασιλιά. Όμως η απάντηση του Ιησού ήταν ξεκάθαρη. Η βασιλεία του Θεού δεν είναι εξωτερική ώστε να παρατηρείται. Και ούτε θα μπορούσε ποτέ μια θεοκρατική βασιλεία ν' αντιμετωπίσει τις εσωτερικές κακίες της καρδιάς με νόμους και τιμωρίες.

Ο μόνος τρόπος για να εγκατασταθεί η βασιλεία του Θεού εντός ημών είναι να επιτρέψουμε στο Πνεύμα του Θεού να καθαρίσει την καρδιά μας από τα πάθη και τις κακίες. Μόνον όταν κάποιος αποφασίσει να υποτάξει τις σκέψεις, τα λόγια, τις επιθυμίες και τις πράξεις του στο θέλημα του Θεού, δηλαδή στη φωνή της συνείδησής του, θα έχει εγκαταστήσει μέσα του τη βασιλεία των ουρανών.

Αυτά τα λόγια του Ιησού ανατρέπουν τις προφητείες της Αποκάλυψης που μιλάνε για ένα ορατό βασίλειο του Θεού στη γη, χωρίς αμαρτία και πόνο, όταν ο Διάβολος θα έχει δεθεί για 1000 έτη και θα βασιλεύει ο Χριστός! Πρόκειται για παραλογισμό εις τη νιοστή που γεννήθηκε από ευσεβείς πόθους υποκριτών οι οποίοι πιστεύουν ότι είναι τόσο άγιοι ώστε θα συγκυβερνήσουν μαζί με το Χριστό μετά την απατηλή Δευτέρα Παρουσία του αφού, σύμφωνα με το ευφάνταστο σενάριο, όλοι οι αμαρτωλοί από τη συντέλεια του κόσμου θα έχουν ριχτεί στη λίμνη του πυρός, κοινώς στην **κόλαση!**

Σε τέτοιους παραλογισμούς οδηγούνται όσοι αποδίδουν στο Σατανά την ευθύνη για τις αμαρτίες των ανθρώπων και δεν βλέπουν ότι όλες οι κακίες ξεκινούν και τρέφονται από τον ανθρώπινο εγωισμό και τις ακόρεστες επιθυμίες της σάρκας. Κανένας ουρανοκατέβατος Μεσσίας δεν θα μπορέσει ποτέ να δαμάσει αυτούς τους δύο εσωτερικούς γίγαντες που ευθύνονται για την ανθρώπινη μιζέρια και εξαθλίωση.

Με τι μοιάζει η βασιλεία των ουρανών; Ο Ιησούς έδωσε τις ακόλουθες παραβολές που δεν επιδέχονται παρερμηνείας:

«Άλλη παραβολή τους παρέθεσε, λέγοντας: Η βασιλεία των ουρανών είναι όμοια με έναν κόκκο σιναπιού τον οποίο, αφού πήρε ένας άνθρωπος, τον έσπειρε στον αγρό του. Ο κόκκος σιναπιού είναι μεν μικρότερος από όλα τα σπέρματα, όμως όταν αυξηθεί είναι μεγαλύτερο από τα λαχανικά και γίνεται δέντρο, ώστε τα πουλιά του ουρανού έρχονται και κάνουν φωλιές στα κλαδιά του». (Κατά Ματθαίον 13: 31-32)

Ο αγρός είναι η ψυχή του ανθρώπου. Αρχικά η βασιλεία των ουρανών είναι ένας μικρός σπόρος, σαν τον κόκκο σιναπιού, που φυτεύτηκε εκεί από το Δημιουργό. Αυτός ο σπόρος όμως, αν ποτιστεί και τραφεί κανονικά με το λόγο του Θεού, μπορεί να μεγαλώσει υπερβολικά και να γίνει ένα τεράστιο πνευματικό δένδρο. Στα κλαδιά του μπορούν να φτιάξουν τις φωλιές τους και να βρουν ανάπαυση στην ψυχή τους άνθρωποι κουρασμένοι από την αμαρτία.

Ο Ιησούς *«Τους είπε μία άλλη παραβολή: Η βασιλεία των ουρανών είναι όμοια με προζύμι, το οποίο μια γυναίκα, αφού το πήρε, το ανάμειξε σε τρία μέτρα αλεύρι, μέχρις ότου έγινε ολόκληρο ένζυμο».* (Κατά Ματθαίον 13: 33)

Όπως ένα μικρό κομμάτι από προζύμι κάνει έναν τεράστιο όγκο αλευριού ένζυμο, έτσι ακριβώς και ο άνθρωπος που στην καρδιά του μπήκε το προζύμι της βασιλείας των ουρανών έχει τη δύναμη

να κάνει ένζυμη την κοινωνία γύρω του. Ένα φωτισμένο άτομο μπορεί να διαπεράσει και να μεταμορφώσει άλλους, ώστε η βασιλεία των ουρανών να εδραιωθεί και στις ψυχές τους.

Με τι άλλο μοιάζει η βασιλεία των ουρανών;

«Η βασιλεία των ουρανών είναι, πάλι, όμοια με έναν θησαυρό, που είναι κρυμμένος μέσα στο χωράφι, τον οποίο, αφού τον βρήκε ένας άνθρωπος, τον έκρυψε, και, από τη χαρά του, πουλάει και πουλάει όλα όσα έχει, και αγοράζει εκείνο το χωράφι». (Κατά Ματθαίον 13: 44)

Όταν κάποιος ανακαλύπτει, δηλαδή όταν συνειδητοποιεί τον κρυμμένο θησαυρό της βασιλείας των ουρανών μέσα στον πυρήνα της ύπαρξής του, τότε η χαρά του είναι τόσο μεγάλη ώστε πουλάει όλα τα υπάρχοντά του (τα είδωλα) για να επενδύσει σ' αυτό το θησαυρό. Οι χαρές αυτού του κόσμου ξεθωριάζουν μπροστά στο εκθαμβωτικό φως του πνευματικού θησαυρού – της βασιλείας των ουρανών – που ανακάλυψε μέσα του!

«Η βασιλεία των ουρανών είναι, πάλι, όμοια με έναν άνθρωπο έμπορο, που αναζητάει καλά μαργαριτάρια· ο οποίος, βρίσκοντας ένα πολύτιμο μαργαριτάρι, πήγε και πούλησε όλα όσα είχε, και το αγόρασε». (Κατά Ματθαίον 13: 45-46)

Κάθε άνθρωπος είναι σαν τον έμπορο μαργαριταριών που διαρκώς αναζητά πολύτιμα μαργαριτάρια για να τ' αγοράσει.

Οι άνθρωποι αναζητούν πολύτιμα μαργαριτάρια στη γνώση, στα αξιώματα και στη δύναμη, στη διασκέδαση κάθε είδους, και γενικά στην ικανοποίηση των αισθήσεών τους. Όμως, όταν ανακαλύψει κανείς τη βασιλεία των ουρανών μέσα του, τότε συνειδητοποιεί ότι έχει βρει το πιο πολύτιμο μαργαριτάρι. Έτσι το άτομο αυτό ξεπουλάει ό,τι έχει και δεν έχει για να το αγοράσει. Η παραβολή είναι φυσικά μια αλληγορία διότι η βασιλεία των ουρανών δεν αγοράζεται με χρήματα.

Και ποιος θα δώσει τα μυστικά της βασιλείας των ουρανών στους ανθρώπους; Ο Ιησούς απαντά και σ' αυτό:

«Κι εκείνος τους είπε: Γι' αυτό, κάθε γραμματέας, που μαθήτευσε στα πράγματα της βασιλείας των ουρανών, είναι όμοιος με έναν άνθρωπο οικοδεσπότη, που βγάζει από τον θησαυρό του καινούργια και παλιά». (Κατά Ματθαίον 13: 52)

Ο διδάσκαλος που μαθήτευσε στα πράγματα της βασιλείας των ουρανών πρέπει να είναι ανοιχτός σε καινούργιες αποκαλύψεις. Εάν ο οικοδεσπότης προσφέρει στους καλεσμένους του μόνο παλιά εδέσματα δεν είναι καλός οικοδεσπότης. Το τραγικό με τις θρησκείες είναι ότι δεν εξελίσσονται. Μένουν προσκολλημένες σε παλιές δοξασίες, που συχνά είναι λανθασμένες και αναποτελεσματικές. Έτσι, σαν κακοί οικοδεσπότες, στερούν τους καλεσμένους τους από καινούργιες αναζωογονητικές ιδέες, πνευματικά μαργαριτάρια για τα οποία διψάνε εκείνοι που έχουν καθαρή καρδιά και ανοιχτό πνεύμα. Η αποτελμάτωση των θρησκειών ευθύνεται τα μέγιστα για τον ηθικό εκτροχιασμό της κοινωνίας.

17. Τι λέει η Βίβλος για την ΑΓΑΠΗ

Η καρδιά της Χριστιανικής διδασκαλίας είναι η ΑΓΑΠΗ. Ωστόσο, παρά τη γενική παραδοχή, η έκκληση “*αγαπάτε αλλήλους*” δεν είναι διδασκαλία μόνο της Καινής Διαθήκης που δόθηκε από τον Ιησού για πρώτη φορά. Την εντολή αυτή τη βρίσκουμε και στην Παλαιά Διαθήκη, όπως μαρτυρούν τα επόμενα εδάφια.

«Και έγινε λόγος του Κυρίου στον Ζαχαρία, λέγοντας:

Έτσι λέγει Κύριος ο παντοκράτωρ: Να κρίνετε κρίση δικαίου, και να κάνετε έλεος και οικτιρμό καθέναν προς τον αδελφό του. Και μην καταδυναστεύετε τη χήρα, τον ορφανό, τον ξένο και τον πένητα. Κανέναν από σας ας μη σκέφτεται κακό μέσα στην καρδιά του ενάντια στον αδελφό του». (Ζαχαρίας 7: 8-10)

Η δικαιοσύνη, το έλεος και η συμπόνια είναι αξίες τις οποίες ο άνθρωπος πρέπει διαρκώς να εφαρμόζει στη ζωή του. Κανείς δεν πρέπει να επινοεί κακό στην καρδιά του εναντίον άλλου ανθρώπου, διότι όλοι είμαστε αδέλφια καθ' ομοίωση Θεού.

«Δεν θα εκδικείσαι ούτε θα μνησικακείς ενάντια στους υιούς του λαού σου· αλλά θα αγαπάς τον πλησίον σου όπως τον εαυτό σου. Εγώ είμαι ο Κύριος». (Λευιτικό 19: 18)

Το ίδιο εδάφιο στο αρχαίο κείμενο έχει ως εξής: *«Και ουκ εκδικάται σου η χειρ και ου μηνίεις τοις υιοίς του λαού σου· και αγαπήσεις τον πλησίον σου ως σεαυτόν. Εγώ ειμί Κύριος».*

Εδώ βλέπουμε αυτούσια την κεντρική Χριστιανική εντολή, *«αγαπήσεις τον πλησίον σου ως σεαυτόν»* που αποδίδεται στον Ιησού. Η μνησικακία και η εκδίκηση έπρεπε να αποφεύγονται!

Προκαλεί ευχάριστη έκπληξη το γεγονός ότι στην Παλαιά Διαθήκη, όπου σε μερικά κεφάλαια κυριαρχεί το *«οφθαλμόν αντί οφθαλμού»*, συναντάμε και αναλαμπές υψηλών πνευματικών στάνταρντ.

«Επειδή, ο Κύριος Θεός σας είναι ο Θεός των θεών, και Κύριος των κυρίων, Θεός μεγάλος, ισχυρός και φοβερός, που δεν είναι προσωπολήπτης ούτε δωροδοκείται· που εκτελεί κρίση στον ορφανό και στη χήρα, και αγαπάει τον ξένο, που δίνει σ' αυτόν τροφή και ενδύματα. Αγαπάτε, λοιπόν, τον ξένο, επειδή κι εσείς σταθήκατε ξένοι στη γη της Αιγύπτου». (Δευτερονόμιο 10: 17-19)

Όστε ο Θεός υποστηρίζει τους αδύνατους: τα ορφανά, τις χήρες και τους ξένους! Δεν υπάρχει χώρος για ρατσισμό εδώ, ούτε περιθώριο για εκμετάλλευση. Επίσης, ο Θεός δεν είναι προσωπολήπτης, και δεν δωροδοκείται! Ας το ακούσουν οι κατ' όνομα Χριστιανοί που προσπαθούν με χρυσά αφιερώματα σε εικόνες να δωροδοκήσουν αγίους για να μεσιτέψουν τάχα προς το Θεό. Και ας αφυπνιστούν οι αφελείς που δίνουν φακελάκι στο μισθωτό παπά για να τους κάνει ένα ευχέλαιο, ή να ψάλει παπαγαλιστί δύο λεπτών τρισάγιο στον τάφο του μακαρίτη...

«Το μίσος διεγείρει έριδες· η αγάπη, όμως, καλύπτει εκείνους που δεν φιλονεικούν». (Παροιμίες 10: 12)

Η ρίζα της φιλονικίας είναι το μίσος. Όμως, όπου υπάρχει αγάπη οι έριδες αποτρέπονται, διότι η αγάπη συγχωρεί και καλύπτει όλα τα σφάλματα! Μόνο η αγάπη μπορεί να αποτρέψει διαπροσωπικές συγκρούσεις και να εξασφαλίσει αρμονία σχέσεων. Γι' αυτό η αγάπη είναι η ύψιστη των αρετών!

«Καλύτερα φιλοξενία με λάχανα, αλλά με αγάπη, παρά σιτευτό μοσχάρι με έχθρα». (Παροιμίες 15: 17)

Η αγάπη είναι πηγή ευτυχίας ακόμη κι ανάμεσα σε φτώχεια. Απεναντίας, όπου υπάρχει μίσος, τα πλούτη δεν μπορούν να φέρουν τη χαρά.

Πάμε τώρα έναν περίπατο και στην Καινή Διαθήκη, όπου τα εδάφια της αγάπης βρίσκονται σε αφοθονία.

«Και ένας απ' αυτούς, νομικός, τον ρώτησε, πειράζοντάς τον, και λέγοντας: “Δάσκαλε, ποια εντολή είναι μεγάλη μέσα στον νόμο;”

Και ο Ιησούς του είπε: “Θα αγαπάς τον Κύριο το Θεό σου με όλη την καρδιά σου, και με όλη την ψυχή σου, και με όλη τη διάνοιά σου”. Αυτή είναι πρώτη και μεγάλη εντολή.

Δεύτερη, όμως, όμοια μ' αυτή είναι: “Θα αγαπάς τον πλησίον σου σαν τον εαυτό σου”. Σ' αυτές τις δύο εντολές κρέμονται ολόκληρος ο νόμος και οι προφήτες». (Κατά Ματθαίον 22: 35-40)

Εδώ ο Ιησούς συνοψίζει τις δύο μεγαλύτερες εντολές. Στην πραγματικότητα οι εντολές αυτές δεν είναι δύο, αλλά τρεις: Αγάπη για το Θεό, αγάπη για τον εαυτό και αγάπη για τον πλησίον. Δεν μπορεί κανείς να αγαπήσει τον πλησίον σαν τον εαυτό του αν δεν αγαπάει τον εαυτό του. Η αληθινή αγάπη αρχίζει από τον εαυτό μας και διαχέεται προς το Δημιουργό και τον πλησίον. Αγάπη για τον εαυτό προϋποθέτει και συνεπάγεται θαυμασμό, ευγνωμοσύνη και αγάπη για το Δημιουργό που με τόση σοφία και αγάπη μας έπλασε. Και η αγάπη για το Δημιουργό διαχέεται φυσιολογικά σε όλα τα πλάσματά του, και ιδιαίτερα στους ανθρώπους.

Πάμε τώρα και στα πιο δύσκολα:

*«Αλλά, σε σας που ακούτε, λέω: **Να αγαπάτε τους εχθρούς σας, να αγαθοποιείτε εκείνους που σας μισούν, να ευλογείτε εκείνους που σας καταρώνται και να προσεύχεστε για εκείνους που σας βλάπτουν.** Σ' εκείνον που σε χτυπάει στο ένα σαγόνι, πρόσφερε το και το άλλο, και από εκείνον που αφαιρεί το μάτιό σου μην εμποδίσεις και τον χιτώνα.*

Σε καθέναν που ζητάει από σένα, δίνε, και από εκείνον που αφαιρεί τα δικά σου μην απαιτείς.

Και καθώς θέλετε οι άνθρωποι να κάνουν σε σας, κι εσείς να κάνετε τα ίδια σ' αυτούς. Και αν αγαπάτε εκείνους που σας αγαπούν, ποια χάρη οφείλεται σε σας; Επειδή, και οι αμαρτωλοί αγαπούν εκείνους που τους αγαπούν.

Και αν αγαθοποιείτε εκείνους που σας αγαθοποιούν, ποια χάρη οφείλεται σε σας; Επειδή και οι αμαρτωλοί κάνουν το ίδιο.

Και αν δανείτε σ' εκείνους από τους οποίους ελπίζετε να πάρετε ξανά, ποια χάρη οφείλεται σε σας; Επειδή και οι αμαρτωλοί δανίζουν σε αμαρτωλούς για να πάρουν πάλι τα ίσα.

Εσείς, όμως, να αγαπάτε τους εχθρούς σας, και να αγαθοποιείτε, και να δανείτε, χωρίς να ελπίζετε σε καμιά απολαβή· και ο μισθός σας θα είναι μεγάλος, και θα είστε υιοί του Υψίστου· επειδή αυτός είναι αγαθός προς τους αχάριστους και πονηρούς.

Να γίνεστε, λοιπόν, σπλαχνικοί, όπως και ο Πατέρας σας είναι σπλαχνικός». (Κατά Λουκάν 6: 27-36)

Πολύ υψηλά τα στάνταρντ που θέτει εδώ ο Ιησούς! Είναι όμως ρεαλιστικά και υλοποιήσιμα; Ο καθένας ας κρίνει για τον εαυτό του. Πόσοι άραγε μπορούν να τα φτάσουν; Πόσο εύκολο είναι να γυρνάει κανείς και την άλλη σιαγόνα σε αυτόν που τον ραπίζει; Μήπως αυτό είναι ένα τρυκ για να τον φέρει στα συγκαλά του και να σταματήσει; Τι θα συνέβαινε αν ανταπέδιδε το χτύπημα; Προφανώς περισσότερα χτυπήματα κι από τις δυο μεριές, ίσως μέχρι τελικής πτώσης ενός από τους δύο.

Και πόσο δίκαιο είναι να δανίζει κανείς, π.χ., απερίσκεπτους, σπάταλους και τρακαδόρους, γνωρίζοντας ότι είναι δανεικά και αγύριστα;

Αναμφίβολα, όμως, το να κρατάει κανείς μίσος στην καρδιά του για τους εχθρούς και για όσους τον έβλαψαν κάνει κακό στον ίδιο τον εαυτό του. Και βέβαια, αν ευεργετήσει κανείς έναν εχθρό μπορεί να τον φέρει σε μετάνοια και ίσως να τον κάνει να ζητήσει και συγνώμη. Επιπλέον, το να προσεύχεται κανείς για όσους τον καταριούνται δημιουργεί μια προστατευτική ασπίδα γύρω του και ίσως μαλακώσει τη σκληρότητα της καρδιάς του εχθρού. Σε κάθε περίπτωση, η προσευχή για όσους μας έβλαψαν ελευθερώνει την καρδιά μας από τα δεσμά της μνησικακίας και της εκδικητικότητας τα οποία προκαλούν φυσικές ασθένειες.

Ας δούμε τώρα τι είπαν οι Απόστολοι για την αγάπη. Ο Ιωάννης, ο αγαπημένος μαθητής του Ιησού, θεωρείται ο κατ' εξοχήν Ευαγγελιστής της αγάπης.

«Εκείνος που λέει ότι είναι μέσα στο φως, αλλά μισεί τον αδελφό του, είναι μέχρι τώρα μέσα στο σκοτάδι. Εκείνος που αγαπάει τον αδελφό του μένει μέσα στο φως, και σκάνδαλο σ' αυτόν δεν υπάρχει.»

Εκείνος, όμως, που μισεί τον αδελφό του είναι μέσα στο σκοτάδι και περπατάει μέσα στο σκοτάδι, και δεν ξέρει πού πηγαίνει, επειδή το σκοτάδι έχει τυφλώσει τα μάτια του». (Α' Ιωάννου 2: 9-11)

Ο Ιωάννης τα λέει έξω από τα δόντια: όποιος μισεί τον αδελφό του, ανεξάρτητα πόσο δικαιολογημένος είναι, βρίσκεται μέσα στο σκοτάδι! Δεν γνωρίζει πού πηγαίνει, επειδή το μίσος τον έχει τυφλώσει πνευματικά. Κανένας λογικός άνθρωπος δεν θα ήθελε να είναι τυφλωμένος και να περιφέρεται άσκοπα στο σκοτάδι. Άρα, εκείνοι που καλλιεργούν το μίσος στην ψυχή τους δεν είναι πληροφορημένοι ως προς τις αρνητικές συνέπειες που έχει το μίσος στον ίδιο τους τον εαυτό.

«Αγαπητοί, ας αγαπάμε ο ένας τον άλλον, επειδή η αγάπη προέρχεται από τον Θεό· και καθένας που αγαπάει έχει γεννηθεί από τον Θεό και γνωρίζει τον Θεό.»

Εκείνος που δεν αγαπάει, δεν γνώρισε τον Θεό· επειδή ο Θεός είναι αγάπη». (Α' Ιωάννου 4: 7-8)

Εδώ πάλι ο Ιωάννης μιλάει γι' αγάπη χωρίς όρους. Δεν λέει, “αγαπάτε τους ομόθρησκους και μισείτε τους αιρετικούς”. Ούτε λέει, “αγαπάτε τους καλούς και μισείτε τους κακούς”. Δυστυχώς, όμως, η πιο σκληρή μισαλλοδοξία επωάζεται και καλλιεργείται μέσα στις Εκκλησίες εναντίον των αλλοδόξων.

«Και αν κάποιος έχει τα αγαθά του κόσμου και, βλέποντας τον αδελφό του να έχει ανάγκη, κλείσει τα σπλάχνα του απέναντί του, πώς η αγάπη του Θεού μπορεί να μένει μέσα του;»

Παιδιά μου, ας μην αγαπάμε με λόγια ούτε με τη γλώσσα, αλλά με έργα και αλήθεια». (Α' Ιωάννου 3: 17-18)

Δύσκολα εφαρμόσιμος ο λόγος τούτος. Καθημερινά βρισκόμαστε αντιμέτωποι με ανθρώπους που έχουν ανάγκες και χρειάζονται τη βοήθειά μας. Τι κάνουμε; Συνήθως τους προσπερνάμε. Γυρνάμε το κεφάλι μας αλλού. Θέλουμε να τους ξεχάσουμε διότι μας δημιουργούν τύψεις. Πόσο εύκολο είναι ν' αγαπάμε με έργα και όχι με λόγια;

Ο Ιωάννης μιλάει ακόμη και για μια κρυμμένη ωφέλεια της αγάπης:

«Η τέλεια αγάπη βγάζει έξω τον φόβο· επειδή ο φόβος έχει κόλαση· και εκείνος που φοβάται δεν έχει φτάσει σε τέλειο βαθμό μέσα στην αγάπη». (Α' Ιωάννου 4: 18)

Να λοιπόν τα καλά νέα: όποιος αγαπάει αληθινά δεν φοβάται τίποτα! Ποιος δεν θέλει να ζει τη ζωή του απαλλαγμένος από φοβίες; ΑΓΑΠΗ, λοιπόν, είναι η συνταγή απελευθέρωσης από κάθε φόβο.

Και πώς είναι δυνατόν να ενωθεί κάποιος με το Θεό; Μήπως όταν ανακαλύψει και ασπαστεί τη σωστή θρησκεία; Μήπως όταν ενστερνιστεί το σωστό δόγμα; Μήπως όταν έχει τη σωστή φιλοσοφία; Μήπως όταν αποκρυπτογραφήσει όλες τις αλήθειες και τους νόμους του Σύμπαντος; Τίποτα απ' όλα αυτά. Την απάντηση τη δίνει πάλι ο Ιωάννης:

«Ο Θεός είναι αγάπη· και εκείνος που μένει μέσα στην αγάπη, μένει σε ενότητα με το Θεό και ο Θεός μένει σε ενότητα μ' αυτόν». (Α' Ιωάννου 4: 16β)

Να και το αρχαίο κείμενο: *«Ο Θεός αγάπη εστίν· και ο μένων εν τη αγάπη εν τω Θεώ μένει και ο Θεός εν αυτόν.»*

Παρεμπιπτόντως, το ανωτέρω εδάφιο εξηγεί και την παρερμηνευμένη δήλωση του Ιησού, *«Εγώ και ο Πατήρ μου είμαστε ένα»*. Ο Ιησούς ήταν **ένα με τον Πατέρα** διότι έμενε μέσα στην αγάπη. Την ενότητα με το Θεό μπορεί να πετύχει ο καθένας που εμφορείται από ανιδιοτελή αγάπη. Η ΑΓΑΠΗ είναι η **ικανή και αναγκαία συνθήκη** για να είναι κανείς **ένα με το Θεό**.

Υπάρχουν όμως και πολλοί που ισχυρίζονται ότι αγαπάνε το Θεό, χωρίς να αγαπάνε ιδιαίτερα τους ανθρώπους. Αυτούς ο Ιωάννης τους αποκαλεί ψεύτες:

«Αν κάποιος πει, “Αγαπάω το Θεό”, όμως μισεί τον αδελφό του, είναι ψεύτης· επειδή όποιος δεν αγαπάει τον αδελφό του που τον είδε, το Θεό που δεν τον είδε πώς μπορεί να τον αγαπάει;» (Α΄ Ιωάννου 4: 20)

Ας το προσέξουν αυτό οι δήθεν θεοφοβούμενοι θρησκόληπτοι που κάνουν μακριούς σταυρούς, αλλά δε λένε καλημέρα στον αδελφό ή το γείτονά τους.

Ας δούμε τι είπαν για την αγάπη και οι δύο κορυφαίοι Απόστολοι, ο Πέτρος και ο Παύλος.

«Προπάντων, όμως, έχετε ένθερμη την αγάπη ο ένας προς τον άλλον· επειδή η αγάπη θα σκεπάσει πλήθος αμαρτιών». (Α΄ Πέτρου 4: 8)

Η ένθερμη αγάπη, λοιπόν, είναι ο τρόπος για να καλυφθούν οι άλλες αμαρτίες!

«Το τέλος δε της παραγγελίας είναι αγάπη από καρδιά καθαρή και συνείδηση αγαθή, και πίστη ανυπόκριτη». (Α΄ Τιμόθεο 1: 5)

Το άλφα και το ωμέγα του Νόμου είναι η Αγάπη. Αυτή είναι ο συντομότερος δρόμος προς τη θέωση. Όλα τα άλλα είναι ματαιοπονία. Και τι σημαίνει ΑΓΑΠΗ; Ο Απόστολος Παύλος δίνει μια υπέροχη περιγραφή – ύμνο στην αγάπη – στην πρώτη επιστολή του προς Κορινθίους:

«Αν μιλάω τις γλώσσες των ανθρώπων και των αγγέλων, αλλά δεν έχω αγάπη, έγινα ένα κομμάτι χαλκός που βγάζει ήχους ή ένα κύμβαλο που αλαλάζει.

Και αν έχω προφητεία, και γνωρίζω όλα τα μυστήρια και όλη τη γνώση, και αν έχω όλη την πίστη ώστε να μετατοπίζω βουνά, αλλά δεν έχω αγάπη, δεν είμαι τίποτε.

Και αν διανείμω όλα τα υπάρχοντά μου, και αν παραδώσω το σώμα μου για να καώ, αλλά δεν έχω αγάπη, τίποτε δεν ωφελούμαι.

Η αγάπη μακροθυμεί, αγαθοποιεί· η αγάπη δεν φθονεί· η αγάπη δεν αυθαδιάζει, δεν υπερηφανεύεται, δεν φέρεται με απρέπεια, δεν ζητάει τα δικά της, δεν εξάπτεται, δεν συλλογίζεται το κακό· δεν χαίρεται στην αδικία, συγχαίρει όμως στην αλήθεια. Όλα τα ανέχεται, όλα τα πιστεύει, όλα τα ελπίζει, τα πάντα υπομένει. Η αγάπη δεν εκπίπτει ποτέ». (Α΄ Κορινθίους 13: 1- 8α)

Η Αγάπη είναι ο πολυτιμότερος πνευματικός καρπός και η ύψιστη των αρετών! Ωστόσο, φαίνεται οξύμωρο το να μπορεί να μοιράσει κανείς όλα τα υπάρχοντά του χωρίς να έχει αγάπη. Πώς είναι αυτό δυνατό; Και όμως μπορεί να συμβεί.

Η αγάπη είναι μια εσωτερική κατάσταση της καρδιάς που συνεπάγεται όλα όσα περιγράφηκαν στα εδάφια που παρατέθηκαν. Η φιλανθρωπία, εξάλλου, μπορεί να έχει και εγωιστικά κίνητρα επίδειξης, όπως και το να παραδώσει κανείς το σώμα του στη φωτιά για χάρη των άλλων.

Η Αληθινή αγάπη αντανακλάται σε όλες τις εκδηλώσεις της ψυχής και εκφράζεται με ανυπόκριτη και αδιάσειστη πίστη, ανιδιοτέλεια, καλοσύνη, συγχωρητικότητα, υπομονή, καρτερικότητα, ταπεινότητα, γαλήνη, ελπίδα, ανεκτικότητα.

Η αγάπη εμπεριέχει όλες τις αρετές κάτω από τον ήλιο. Αυτός πρέπει να είναι ο στόχος του κάθε φωτισμένου ανθρώπου: Να τελειοποιηθεί στην ΑΓΑΠΗ, για να γίνει αληθινός πνευματικός υιός ή θυγατέρα του Θεού, ο οποίος ***«ανατέλλει τον ήλιον αυτού επί πονηρούς και αγαθούς και βρέχει επί δικαίους και αδίκους».*** (Κατά Ματθαίον 5: 45)

18. Η Βίβλος εξορκίζει το φόβο

Ο φόβος είναι ένα αυτοκαταστροφικό συναίσθημα που παράγει αρνητική ενέργεια σ' εκείνον που τον φιλοξενεί στην καρδιά του. Ο άνθρωπος που φοβάται επενδύει μέσω της φαντασίας του στο αντικείμενο του φόβου του, δίνοντάς του ουσία προς υλοποίηση εκείνου που φοβάται.

Ο φόβος είναι μια δύναμη αντίθετη της πίστης, την οποία ακυρώνει, αν αφεθεί να καλύπτει ανεξέλεγκτος. Όπως η πίστη ελκύει εκείνο το οποίο θέλει κάποιος να πετύχει, έτσι και ο φόβος ελκύει αυτό που ο άνθρωπος θέλει ν' αποφύγει. Είναι γνωστή η λαϊκή ρήση που ακούγεται συχνά: *«εκείνο που φοβότανε το 'παθε»*.

Πολύ σωστά λοιπόν λέγεται: *Μη φοβάσαι τίποτα παρά μόνο τον ίδιο το φόβο*. Αν αποβάλει κανείς το φόβο, έχει κατανικήσει τον πιο ύπουλο εχθρό που ελλοχεύει μέσα του.

Η καλύτερη αυτοπροστασία από το φόβο είναι να μην καλλιεργεί κανείς αρνητικές σκέψεις, καθώς αυτό τους δίνει μορφή και σχήμα στη φαντασία του, δημιουργώντας τις λεγόμενες αρνητικές *σκεπτομορφές* που στη συνέχεια τείνουν να υλοποιηθούν.

Με το που αντιλαμβανόμαστε μια αρνητική σκέψη να τρυπώνει στο νου μας πρέπει να την αποβάλλουμε επί τόπου, βάζοντας στη θέση της μια θετική σκέψη, αφού ο νους δεν αγαπάει το κενό.

Ας δούμε όμως τι λέει η Βίβλος για το φόβο:

«Επειδή εκείνο που φοβόμουν μου συνέβηκε, κι εκείνο που τρόμαξα ήρθε επάνω μου». (Ιώβ 3: 25)

Από το εδάφιο αυτό φαίνεται ότι ο Ιώβ, ο οποίος απολάμβανε πολλές ευλογίες στη ζωή του, είχε κυριευτεί από φόβο μήπως μια μέρα χάσει τ' αγαθά του. Τρόμαξε στη σκέψη αυτή κι όμως την καλλιεργούσε, φοβούμενος τις πιο αρνητικές εξελίξεις. Κι ώ του θαύματος, του συνέβη ακριβώς εκείνο που φοβόταν. Κι όχι μόνο του συνέβη, αλλά λιποψύχησε και καταράστηκε την ημέρα που γεννήθηκε. (Ιώβ 3: 1)

Ο σοφός Σολομών ήταν γνώστης των αυτοκαταστροφικών συνεπειών του φόβου και τις κατέγραψε στις Παροιμίες του.

Οι ασεβείς είναι πιο επιρρεπείς στο φόβο διότι η ασέβειά τους υπονομεύει την πίστη τους. Επιπλέον, λόγω της ασέβειας, δεν έχουν παρρησία για να προσευχηθούν προς το Θεό, κι έτσι βουλιάζουν περισσότερο στο φόβο. Απεναντίας, ο δίκαιος, παρόλο που ούτε αυτός είναι απρόσβλητος στο φόβο, καταφέρνει να τον υπερνικήσει με την πίστη.

«Εκείνοι που φοβήθηκαν και ντράπηκαν ανθρώπους υποσκελίστηκαν· ενώ αυτός που εμπιστεύεται τον Κύριο θα ευφρανθεί». (Παροιμίες 29: 25α)

Εκείνος που φοβάται τους ανθρώπους στήνει, εν αγνοία του, παγίδες για τον εαυτό του. Όπως προείπα, ο φόβος παράγει αρνητική ενέργεια που υφαίνει ύπουλα, αργά αλλά σταθερά, τις αρνητικές σκέψεις σε φοβερές εικόνες (*σκεπτομορφές*) που τείνουν να υλοποιηθούν. Η αντικατάσταση των αρνητικών σκέψεων με θετικές και η εμπιστοσύνη στο Θεό και στον Ανώτερο Εαυτό, το πνεύμα μέσα μας, είναι η καλύτερη άμυνα εναντίον επιθέσεων φόβου.

«Ο ασεβής φεύγει, αν και δεν τον καταδιώκει κανένας· ενώ ο δίκαιος έχει θάρρος σαν λιοντάρι». (Παροιμίες 28:1)

Η ασέβεια αποξενώνει τον ασεβή από τον εσωτερικό άνθρωπο ή πνεύμα, δηλαδή το θεϊκό στοιχείο μέσα του, που είναι η αληθινή πηγή δύναμης. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δειλία και το

φόβο. Έτσι ο ασεβής τρέπεται σε φυγή, ακόμη κι όταν κανείς δεν τον καταδιώκει. Ένοχη συνείδηση φέρνει εφιάλτες και τρόμο στον ασεβή.

Απεναντίας, ο δίκαιος που εμπιστεύεται το Θεό κοιμάται ήσυχος και είναι θαρραλέος σαν λιοντάρι, μας λέει ο σοφός Σολομών, κάτι που επιβεβαιώνεται και στην καθημερινότητα.

Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης μας δείχνει κι έναν άλλο τρόπο για να καταπολεμήσουμε το φόβο: την **αγάπη**.

«Αλλά η τέλεια αγάπη βγάζει έξω τον φόβο· επειδή ο φόβος έχει κόλαση. Εκείνος που φοβάται δεν έχει τελειοποιηθεί στην αγάπη». (Α΄ Ιωάννου 4: 18)

Η αγάπη, λοιπόν, είναι ένα αποτελεσματικό όπλο εναντίον του φόβου. Όπου υπάρχει αγάπη, προς το Θεό και τους ανθρώπους, δεν μπορεί να ριζώσει ο φόβος. Φοβάσαι ότι κάποιος μπορεί να σε βλάψει; Τότε προσπάθησε να τον αγαπήσεις. Ντύσε τον εχθρό στη φαντασία σου με φως και με αγάπη, και τότε ο φόβος θα εξαφανιστεί. Μια καρδιά γεμάτη ανιδιοτελή αγάπη προς όλους δεν έχει χώρο για φόβο. Απεναντίας, μια καρδιά που δεν αγαπάει είναι γεμάτη από φόβο. Φοβάται τους πάντες και τα πάντα.

Το πνεύμα του φόβου δεν προέρχεται από το Θεό, λέει ο Απ. Παύλος: *«Επειδή ο Θεός δεν μας έδωσε πνεύμα δειλίας, αλλά δύναμης και αγάπης και σωφρονισμού».* (Β΄ Τιμόθεο 1: 7)

Το αυτοκαταστροφικό πνεύμα του φόβου δεν πηγάζει από το Θεό αλλά από την καρδιά του ανθρώπου λόγω της παραβίασης των θείων αρχών, από πρόθεση ή από άγνοια. Αυτό που θέλει ο Θεός για μας, και μας παρέχεται όταν είμαστε συντονισμένοι με τις προδιαγραφές του Δημιουργού μας, είναι υγιής νους και καρδιά γεμάτη αγάπη και δύναμη.

Υπάρχει όμως κι ένας άλλος φόβος, που στη σωστή δόση του είναι υγιής και ωφέλιμος. Είναι ο φόβος του Θεού. Και δεν μιλάμε για νοσηρό φόβο τιμωρίας, αλλά για συνειδητοποίηση ότι κάθε σκέψη, λόγος ή πράξη που διαταράσσει την παγκόσμια αρμονία με την παραβίαση κυρίαρχων άγραφων νόμων έχει αρνητικές συνέπειες στη ζωή του ανθρώπου. Ας δούμε μερικά εδάφια πάνω στο φόβο Θεού:

«Αρχή σοφίας είναι ο φόβος του Κυρίου (...)». (Παροιμίες 1: 7α)

Ο σοφός Σολομών μιλάει για τη θεία σοφία. Όταν κάποιος αρχίζει να κατανοεί την αλήθεια και την πραγματικότητα, τότε θα νιώθει δέος και σεβασμό για το Θεό και τους κυρίαρχους νόμους του. Με άλλα λόγια, εκείνος που νιώθει υγιή φόβο για το Θεό, ο ίδιος βρίσκεται στο δρόμο της συνειδητοποίησης και της σοφίας. Μόνον οι ανόητοι περιφρονούν τη θεϊκή σοφία και διδασκαλία.

«Εκείνος που καταφρονεί πράγμα θα καταφρονηθεί απ' αυτό· ενώ αυτός που φοβάται την εντολή υγιαίνει». (Παροιμίες 13: 13)

Το να φοβάται κανείς τον Θεό σημαίνει να προσέχει τις εντολές του και να συμμορφώνεται με αυτές. Το αποτέλεσμα θα είναι να θερίσει καλούς καρπούς σαν ανταμοιβή. Απεναντίας, όποιος καταφρονεί τις εντολές θα αφανιστεί, λέει ο σοφός Σολομών.

«Στο φόβο του Κυρίου υπάρχει ελπίδα δύναμης· και στα τέκνα του θα αφήσει στήριξη. Το πρόσταγμα του Κυρίου είναι πηγή ζωής που απομακρύνει από παγίδες θανάτου». (Παροιμίες 14: 26-27)

Εκείνοι που φοβούνται το Θεό θα είναι ισχυροί και θ' αφήσουν ασπίδα προστασίας ακόμη και στα παιδιά τους.

Η τήρηση των εντολών του Θεού με υγιή φόβο είναι πηγή ζωής για τον άνθρωπο. Του δίνει σοφία για ν' αποφεύγει τις παγίδες που οδηγούν στην αυτοκαταστροφή και στο θάνατο.

Ενώ όμως ο φόβος Κυρίου προφυλάσσει από παγίδες και συνεπάγεται πολλές ευλογίες, το να εμπνέει κανείς το Θεό χρησιμοποιώντας το όνομά του για να καλύψει σκοτεινές πράξεις είναι

επικίνδυνο, λέει ο Απόστολος Παύλος: *«Είναι φοβερό το να πέσει κάποιος στα χέρια του ζωντανού Θεού»*. (Προς Εβραίους 10: 31)

19. Τι λέει η Βίβλος για τη γλώσσα

Η δύναμη της γλώσσας, τόσο για το καλό όσο και για το κακό, είναι μεγάλη, και υπάρχουν σχετικές λαϊκές παροιμίες που το επιβεβαιώνουν. Η πιο γνωστή είναι: *«Η γλώσσα κόκαλα δεν έχει και κόκαλα τσακίζει»*.

Η Βίβλος, κυρίως μέσα από τις παροιμίες του σοφού Σολομώντα, περιγράφει πολύ γλαφυρά τους καρπούς της υγιούς γλώσσας, καθώς και τις αρνητικές συνέπειες της διεστραμμένης γλώσσας. Ας δούμε σχετικά εδάφια:

«Η υγιαινουσα γλώσσα είναι δένδρο ζωής· κι εκείνος που την προσέχει θα πληρωθεί με πνεύμα». (Παροιμίες 15: 4)

Όταν οι άνθρωποι ανοίγουν το στόμα τους για να μιλήσουν, πρέπει να συνειδητοποιούν αυτά που λένε. Με τα λόγια τους είτε μεταδίδουν θετική ενέργεια, δηλαδή ζωή, σ' αυτούς που μιλάνε ή συντρίβουν το πνεύμα τους. Τα σκληρά λόγια προκαλούν πόνο στην καρδιά εκείνων προς τους οποίους απευθύνονται και είναι δύσκολο να ξεχαστούν από αυτούς που προσβλήθηκαν. Συγχρόνως, όμως, τα σκληρά λόγια δηλητηριάζουν την ψυχή και εκείνου που τα προφέρει.

«Ο σκληρός στην καρδιά δεν βρίσκει καλό· και ο ευμετάβλητος στη γλώσσα πέφτει σε συμφορά». (Παροιμίες 17: 20)

Εκείνος που έχει σκληρή καρδιά δεν πρόκειται να ευημερήσει, ενώ αυτός που άλλα λέει τη μια στιγμή κι άλλα την άλλη αυτοπαγιδεύεται και προκαλεί στον εαυτό του συμφορές. Με άλλα λόγια, ο επιπόλαιος στη γλώσσα δεν βλέπει μόνο τους άλλους αλλά και τον εαυτό του.

«Τα χείλη του άφρονα τον οδηγούν σε κακά, και το θρασύ στόμα επικαλείται το θάνατο». (Παροιμίες 18: 6)

Πολύ σοβαρές οι συνέπειες της γλώσσας του άφρονα! Οδηγείται ο ίδιος σε δεινά, ενώ με το θράσος του στόματός του προσκαλεί ακόμα και το θάνατο!

Τα ίδια επιβεβαιώνει και η επόμενη παροιμία:

«Το στόμα του άφρονα είναι η συντριβή του, και τα χείλη του είναι παγίδα στην ψυχή του». (Παροιμίες 18: 7)

Ο άφρονας αφήνει αχαλίνωτο το στόμα του κι έτσι συντρίβεται, ενώ τα χείλη του παγιδεύουν την ψυχή του σε δυσάρεστα αδιέξοδα. Ποιος δεν γνωρίζει έναν τέτοιο άφρονα;

«Από τους καρπούς του στόματος του ανθρώπου θα χορτάσει η κοιλιά του· από το προϊόν των χειλέων του θα εμπλησθεί». (Παροιμίες 18: 20)

Τα λόγια που μιλάμε είναι σαν τους καρπούς ενός δένδρου. Γι' αυτό πρέπει να είναι υγιή ώστε να τρέφουν σωστά το σώμα και την ψυχή. Εκείνο που εξέρχεται από το στόμα του ανθρώπου είναι πνευματική τροφή που γεμίζει το στομάχι του (ψυχή και σώμα). Εάν τα λόγια που μιλάμε είναι θετικά, τότε ο θερισμός, δηλαδή τα αποτελέσματα σε ολόκληρη την προσωπικότητα, θα είναι εποικοδομητικά. Εάν όμως τα λόγια μας είναι αρνητικά, είτε προς τον εαυτό μας είτε προς τους άλλους, τότε η ψυχή μας θα δηλητηριάζεται.

«Θάνατος και ζωή είναι στο χέρι της γλώσσας· και εκείνοι που την αγαπούν, θα φάνε από τους καρπούς της». (Παροιμίες 18: 21)

Η γλώσσα έχει τη δύναμη ζωής και θανάτου τόσο γι' αυτόν που αρθρώνει λόγο όσο και για εκείνον προς τον οποίο απευθύνεται. Δεν είναι κάτι με το οποίο μπορούμε να παίζουμε. Γι' αυτό, εκείνοι που αγαπούν τον καλό λόγο θα χορτάσουν από τον καρπό της γλώσσας τους.

«Κηρήθρα από μέλι είναι τα ευάρεστα λόγια· γλυκύτητα και ίασις στην ψυχή». (Παροιμίες 16: 24)

Ακόμη μια επιβεβαίωση από το σοφό Σολομώντα για τα ευεργετήματα της υγιούς γλώσσας: Τα ευάρεστα λόγια είναι γλυκά σαν κηρήθρα από μέλι. Ευφραίνουν την ψυχή και την γιατρεύουν.

«Πηγή ζωής είναι στο χέρι του δικαίου· το στόμα δε του ασεβούς καλύπτει απώλεια». (Παροιμίες 10: 11)

Το στόμα είναι η έκφραση του νου. Η διατύπωση των υγιών σκέψεων του δίκαιου ανθρώπου φέρνει ζωή στον ομιλούντα και στους ακροατές του. Τα θετικά λόγια είναι σαν ρυάκια φρέσκου ύδατος που ξεδιψάνε τον κουρασμένο ταξιδιώτη. Όμως το στόμα των ασεβών κρύβει απώλεια.

«Σκληρά λόγια είναι σαν τραύματα μάχαιρας, αλλά η γλώσσα των σοφών φέρνει θεραπεία». (Παροιμίες 12: 18)

Τα απερίσκεπτα λόγια, τα λόγια χωρίς ευαισθησία στα αισθήματα των άλλων, καταθλίβουν την ψυχή εκείνων στους οποίους απευθύνονται. Τα σκληρά λόγια τρυπάνε την καρδιά σαν αιχμηρό μαχαίρι, καθιστώντας δύσκολο για το άτομο που πληγώθηκε να ξεχάσει, να συγχωρήσει και να θεραπευτεί συναισθηματικά. Όλοι γνωρίζουμε τι σημαίνει να έχουμε τραυματιστεί με σκληρά λόγια, όταν σε κάποια περίπτωση γίναμε αποδέκτες τέτοιων λόγων και πληγωθήκαμε βαθιά στην καρδιά. Δυστυχώς, όμως, δεν συνειδητοποιούμε εντελώς τον πόνο που εμείς προκαλούμε σε άλλους με τα σκληρά λόγια μας.

Εξάλλου, κακόβουλα και συκοφαντικά λόγια βλάπτουν επίσης τη φήμη εκείνων εναντίον των οποίων έχουν ειπωθεί, σπάζουν οικογενειακούς δεσμούς και δηλητηριάζουν φιλίες. Συγχρόνως, το άτομο που εκσφενδονίζει λόγια σκληρά θα υποφέρει τις σοβαρές συνέπειες της παραβίασης του κυρίαρχου νόμου της αγάπης. Δυστυχώς, πολύ συχνά η ζημιά που προκαλείται στους άλλους από το συκοφάντη είναι τόσο μεγάλη και τέτοιας φύσης που είναι αδύνατο να επιδιορθωθεί, ακόμη κι αν κάποιος θελήσει να πληρώσει το κόστος. Απεναντίας, τα λόγια των σοφών θα εξυψώσουν το πνεύμα του ακροατή, και σαν βάλσαμο θα φέρουν θεραπεία στην καρδιά και στο σώμα του.

«Αυτός που φυλάττει το στόμα του, διαφυλάττει την ψυχή του· ενώ αυτός που ανοίγει τα χείλη του με προπέτεια θα ζημιωθεί». (Παροιμίες 13 : 3)

Όταν είμαστε προσεκτικοί στο τι λέμε, προστατεύουμε την ψυχή μας από ενοχή και θλίψη, και σώζουμε τη ζωή μας από προβλήματα. Απεναντίας, μία αχαλίνωτη γλώσσα οδηγεί στην καταστροφή.

«Εάν δεις άνθρωπο γρήγορο στα λόγια του, γνώριζε ότι περισσότερη ελπίδα έχει ο άφρονος παρά αυτός». (Παροιμίες 29: 20)

Οι άνθρωποι που μιλάνε βιαστικά και παρορμητικά χωρίς να σκέπτονται έχουν λιγότερη ελπίδα από τους άφρονες. Εκείνος που δεν στέκεται ν' ακούσει τους άλλους, αλλά επιδίδεται σε μη συγκροτημένο μονόλογο, είναι χειρότερος από έναν ανόητο. Δεν υπάρχει ελπίδα προόδου για τέτοιο άτομο.

«Εκείνος που είναι συγκρατημένος στα λόγια είναι γνωστικός». (Παροιμίες 17: 27α)

Ο σοφός άνθρωπος προσέχει πολύ τι θα πει όταν ανοίγει το στόμα του. Τέτοιο άτομο χρησιμοποιεί τα λόγια του με φειδώ, λέγοντας μόνο ό,τι είναι απαραίτητο να ειπωθεί. Ο γνωστικός άνθρωπος ποτέ δεν επιδίδεται σε άσκοπη φλυαρία.

«Όποιος φυλάττει το στόμα του και τη γλώσσα του φυλάττει την ψυχή του από στενοχώριες». (Παροιμίες 21: 23)

Εκείνοι που περιφρουρούν τη γλώσσα και τα χείλη τους από του να προφέρουν άχρηστα ή επιζήμια λόγια, στην ουσία προστατεύουν την ψυχή τους από αγωνία.

«Ο κακός υπακούει στη γλώσσα παρανόμων· ο δίκαιος όμως δεν δίνει ακρόαση στα ψευδόμενα χείλη». (Παροιμίες 17: 4)

Ο κακός άνθρωπος είναι επιρρεπής στο να υπακούει στα χείλη των παρανόμων. Ενώ ο δίκαιος έχει διάκριση και δεν δίνει προσοχή στα χείλη όσων ψεύδονται.

«Ο ηγεμόνας πείθεται με υπομονή· και η γλυκιά γλώσσα σπάει κόκαλα». (Παροιμίες 25: 15)

Με την υπομονή μπορεί να πείσει κανείς ακόμη και τον ηγεμόνα, ενώ η γλυκιά γλώσσα σπάει τη σκληρότητα της καρδιάς.

Ωστόσο, δεν είναι ανάγκη να μιλάει κανείς πάντοτε.

«Καιρός να τηρεί σιγή, και καιρός να μιλάει». (Εκκλησιαστής 3: 7β)

Υπάρχουν στιγμές που ο άνθρωπος πρέπει να παραμείνει σιωπηλός. Είναι οι περιπτώσεις στις οποίες *η σιωπή είναι χρυσός*. Υπάρχουν όμως και στιγμές που επιβάλλεται να μιλήσει κανείς για να υπερασπιστεί την αλήθεια και τη δικαιοσύνη.

Στην Καινή Διαθήκη δεν έχουμε πολλές αναφορές στη δύναμη της γλώσσας. Θα αναφέρω μόνο δύο:

«Από το περίσσειμα της καρδιάς μιλάει το στόμα».

Ο καλός άνθρωπος από τον καλό θησαυρό της καρδιάς βγάζει καλά πράγματα· και ο πονηρός άνθρωπος από τον κακό θησαυρό βγάζει κακά πράγματα».

Σας βεβαιώνω δε ότι για κάθε αργό λόγο που θα πουν οι άνθρωποι, θα λογοδοτήσουν γι' αυτόν κατά την ημέρα της κρίσης».

Επειδή από τα λόγια σου θα δικαιωθείς, και από τα λόγια σου θα καταδικαστείς». (Κατά Ματθαίον 12: 34β, 35-36)

Αυτά είναι λόγια του Ιησού. **Εκ του περισσέματος της καρδιάς λαλεί το στόμα!** Εκείνο που υπάρχει μέσα μας, αυτό θα βγει προς τα έξω. Κι αυτό που θα εξέλθει ως λόγος ή θα μας δικαιώσει ή θα μας καταδικάσει κατά την ώρα της κρίσης. Μια καρδιά γεμάτη μίσος θα προδοθεί από τα λόγια που εκστομίζει. Και μια καρδιά γεμάτη αγάπη θα αποκαλυφθεί από τη γλυκύτητα των λόγων που φέρνουν ανακούφιση, χαρά και ελπίδα στους ακροατές.

Θα κλείσω το θέμα της γλώσσας με μια καταπληκτική ανάλυση που βρίσκουμε στην επιστολή του Ιακώβου:

«Επειδή σε πολλά φταίμε όλοι μας. Αν κανείς δε φταίει σε λόγο, αυτός ο άνθρωπος είναι τέλειος, ικανός να κυβερνήσει και ολόκληρο το σώμα του».

Πάρτε, για παράδειγμα, τα άλογα που βάζουμε τα χαλινάρια στο στόμα τους, με σκοπό να τα αναγκάσουμε να πειθαρχούν σε μας, κι έτσι κατευθύνουμε ολόκληρο το σώμα τους».

Πάρτε επίσης και τα πλοία. Παρόλο που είναι τόσο μεγάλα και ωθούνται από βίαιους ανέμους, εντούτοις κατευθύνονται από ένα συγκριτικά πολύ μικρό τιμόνι σε όποια κατεύθυνση θέλει εκείνος που χειρίζεται το τιμόνι ανάλογα με τη διάθεσή του».

Το ίδιο και η γλώσσα. Είναι ένα μικρό μέλος, κι όμως μπορεί και εκφράζει μεγάλη αλαζονεία. Δείτε λίγη φωτιά πόσο μεγάλο δάσος κατακαίει».

Φωτιά είναι και η γλώσσα, ο κόσμος της αδικίας. Έτσι, ανάμεσα στα μέλη μας, η γλώσσα γίνεται το όργανο που μολύνει ολόκληρο το σώμα μας και φλογίζει τον κύκλο της ζωής αντλώντας και η ίδια τη φωτιά της από την κόλαση».

Και πράγματι, οποιοδήποτε είδος από τα θηρία και τα πτηνά, από τα ερπετά και από τα θαλασσινά δαμάζεται και έχει δαμαστεί από τον άνθρωπο. Τη γλώσσα όμως κανένας από τους ανθρώπους δεν μπορεί να τη δαμάσει. Είναι ασυγκράτητο κακό, γεμάτη θανατηφόρο δηλητήριο.

Με αυτήν ευλογούμε το Θεό και Πατέρα, και με αυτήν καταριόμαστε τους ανθρώπους που έχουν δημιουργηθεί καθ' ομοίωση Θεού!

Από το ίδιο στόμα βγαίνει ευλογία και κατάρα! Δεν πρέπει αδελφοί μου αυτά να γίνονται έτσι.

Μήπως είναι δυνατό μια πηγή να αναβλύζει από το ίδιο σημείο γλυκό και πικρό νερό;

Μήπως μπορεί, αδελφοί μου, μια σκυιά να παράγει ελιές ή μια κληματαριά σύκα; Έτσι, καμία πηγή δεν είναι δυνατόν να βγάζει και αλμυρό και γλυκό νερό». (Ιακώβου 3: 2-12)

Όπως τα άλογα, έτσι και η γλώσσα χρειάζεται χαλινάρι διότι αλλιώς θα ξεφύγει από τη σωστή κατεύθυνση και θα παρασύρει τον άνθρωπο σε επικίνδυνους δρόμους.

Και όπως τα γιγαντιαία πλοία καθοδηγούνται από ένα μικρό τιμόνι, έτσι και το μικρό σε μέγεθος όργανο της γλώσσας κατευθύνει ολόκληρο τον άνθρωπο. Η γλώσσα είναι σαν τη φωτιά, που ενώ αρχίζει με μια σπίθα μπορεί να κατακάψει ολόκληρο δάσος.

Αν η γλώσσα αφεθεί ανεξέλεγκτη, μολύνει ολόκληρο το σώμα. Κανένας άνθρωπος δεν μπόρεσε να τη δαμάσει ολοκληρωτικά. Αν μπορούσε να την ελέγξει πλήρως, θα ήταν τέλειος. Τι τραγικό που από την ίδια γλώσσα συχνά βγαίνουν ευλογίες και κατάρες!

Ένας στόχος που θα ωφελούσε να βάλει ο άνθρωπος στη ζωή του είναι το να χαλιναγωγήσει τη γλώσσα του. Η προσπάθεια σίγουρα θα τον ανταμείψει. Αξίζει να διαλογιστούμε πάνω στα εδάφια που παρέθεσα και να κάνουμε την αυτοκριτική και την επανάστασή μας.

20. Η Βίβλος καταδικάζει την πλεονεξία

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι το χρήμα, η κατοχή περιουσίας, ο πλουτισμός γενικώς, είναι ο πρωταρχικός στόχος της πλειοψηφίας των ανθρώπων σε τούτη τη ζωή. Είναι το ιδανικό και το όραμά τους. Σε κάποιο βαθμό, αυτό είναι υγιές φαινόμενο, καθότι εξασφαλίζει μια αξιοπρεπή ζωή για το άτομο και τους εξαρτώμενους από αυτό. Όμως, όταν η επιθυμία για συσσώρευση πλούτου και πέραν των αναγκών του εξελίσσεται σε ακόρεστο πάθος φιλαργυρίας και γίνεται εμμονή, τότε έχει ολέθριες επιπτώσεις στην πνευματική εξέλιξη του ανθρώπου, πράγμα που είναι και ο γήινος προορισμός του. Ας δούμε τι έχει να μας πει η Βίβλος για το θέμα αυτό.

«Αν έβαλα την ελπίδα μου στο χρυσάφι ή την εμπιστοσύνη μου σε πολυτελή πετράδια, αν ευφράνθηκα, επειδή ήταν μεγάλος ο πλούτος μου και επειδή το χέρι μου άγγιξε αφθονία, (...) κι αυτός μου καταλογιστεί ως μέγιστη ανομία, διότι εμεύσθην εναντίον Κυρίου του Υψίστου». (Ιώβ 31: 24-25, 28)

Εδώ έχουμε ένα μέρος από τη σειρά ρητορικών ερωτήσεων του Ιώβ, σαν μια υπεράσπιση της αθωότητάς του ενώπιον του Θεού. Ο Ιώβ, που υπήρξε πολύ πλούσιος άνθρωπος, διαμαρτύρεται ότι δεν ήταν ένοχος πλεονεξίας. Αρνείται ότι ευφραίνονταν κι ότι είχε εναποθέσει το θάρρος και την ασφάλειά του στον πλούτο του. Παραδέχεται ότι η πλεονεξία είναι ένα αμάρτημα που πρέπει να κρίνεται, διότι σημαίνει ότι ο άνθρωπος δεν εμπιστεύεται τον Ύψιστο.

Το να υπερηφανεύεται κανείς για τα πλούτη του και να εναποθέτει την εμπιστοσύνη του στο χρήμα είναι η χειρότερη μορφή ειδωλολατρίας. Σκληραίνει την καρδιά και αποξενώνει τον άνθρωπο από το Θεό, που είναι η πηγή διαρκούς χαράς και ασφάλειας. Παρόλα αυτά, πολλοί άνθρωποι διαμέσου των αιώνων έχουν προσκυνήσει το χρήμα περιφρονώντας τα μαθήματα της ζωής. Εξαρτώνται

από τον πλούτο τους τόσο πολύ σαν να ήταν ικανός να τους εξασφαλίσει μια ευτυχισμένη ζωή και να αποτρέψει ακόμα και το θάνατο.

Ομολογουμένως είναι δύσκολο για τον άνθρωπο να έχει πλούτο και να μην εναποθέτει τις ελπίδες και την εμπιστοσύνη του σε αυτόν. Γι' αυτό ο Ιησούς είχε πει ότι είναι δύσκολο για έναν πλούσιο να εισέλθει στη βασιλεία του Θεού, εννοώντας την βασιλεία του πνεύματος. Ωστόσο, αυτός καθ' αυτός ο πλούτος δεν είναι κακό πράγμα, εάν έχει αποκτηθεί με έντιμο και δίκαιο τρόπο και ένα μέρος του διατίθεται για το κοινό καλό. Είναι η διάθεση του ανθρώπου προς το χρήμα που κάνει τα πλούτη ευλογία ή κατάρα.

Ας δούμε τώρα τι είπε ο προφήτης Δαβίδ στους ψαλμούς για τον πλούτο:

«Καλύτερο το λίγο που έχει ο δίκαιος, παρά ο πολὺς πλούτος των ασεβών.

Επειδή οι βραχίονες των ασεβών θα συντριφτούν· τους δικαίους, όμως, υποστηρίζει ο Κύριος». (Ψαλμοί 36 [37]: 16-17)

Ο δίκαιος απολαμβάνει το λίγο που έχει περισσότερο από ό,τι οι ασεβείς απολαμβάνουν τον μεγάλο πλούτο τους. Ο πλούσιος άνθρωπος αντλεί την ικανοποίησή του από τη σχέση του με το Θεό και την καθαρή του συνείδηση. Όμως οι ασεβείς πλούσιοι δε μπορούν ν' αντλήσουν πραγματική ευτυχία από τον πλούτο τους.

«Μην θαυμάζεις όταν ένας άνθρωπος πλουτίσει, όταν η δόξα του οίκου του αυξηθεί· επειδή, στον θάνατό του, δεν θα πάρει μαζί του τίποτε, ούτε η δόξα του θα τον ακολουθήσει. (...) Ο άνθρωπος με τιμές χωρίς σοφία ομοιώθηκε με τα ανόητα κτήνη». (Ψαλμοί 48: 17-18, 21 [49: 16-17, 20])

Μην εκπλήσσεσαι και θαυμάζεις όταν βλέπεις έναν άνθρωπο να γίνεται πλούσιος, λέει ο Δαβίδ. Δυστυχώς στην κουλτούρα μας οι άνθρωποι κάνουν είδωλα και έχουν για πρότυπα πλούσιους άνδρες και γυναίκες, και μάλιστα υποτάσσονται σε αυτούς. Θεωρούν τους πλούσιους *σούπερ σταρ*, άσχετα μάλιστα αν απέκτησαν τον πλούτο τους από κληρονομιά ή με ανέντιμα μέσα. Σήμερα, δυστυχώς, η αξία ενός ανθρώπου μετριέται με το χρήμα που έχει. Η τηλεόραση, οι εφημερίδες, τα περιοδικά και το Διαδίκτυο το επιβεβαιώνουν καθημερινά.

Όμως ο Δαβίδ μας θυμίζει το αυτονόητο: **όταν ο άνθρωπος πεθάνει, δεν παίρνει τίποτα μαζί του.** Όλος ο πλούτος του θα μείνει πίσω και άλλοι που δεν κοπίασαν θα τον σκορπίσουν χωρίς περίσκεψη, βλάπτοντας μάλιστα τους εαυτούς των.

Ο Δαβίδ επίσης μας λέει ότι ο πλούσιος που δεν έχει σοφία δεν διαφέρει πολύ από τα ζώα που χάνονται. Πλούτος χωρίς σοφία κάνει τον άνθρωπο κτηνώδη. Απεναντίας, όποιος πλούσιος είναι και σοφός δεν θα γίνει ποτέ σκλάβος στα πλούτη του. Το χρήμα δεν θα είναι δυνάστης αλλά υπηρέτης του – μέσον για να ωφελήσει όχι απλά την οικογένειά του αλλά και άλλους λιγότερο τυχερούς και ικανούς απ' αυτόν.

Οι προφίτες της Παλαιάς Διαθήκης ήταν πολύ σκληροί απέναντι στους πλούσιους:

«Θα ριζούν το ασήμι τους στις πλατείες, και το χρυσάφι τους κανένας δεν θα το κοιτάξει· δεν θα χορτάσουν τις ψυχές τους, και δεν θα γεμίσουν τις κοιλιές τους διότι έγινε βάσανος των αδικιών τους». (Ιεζεκιήλ 7: 19)

Σύμφωνα με τον Ιεζεκιήλ, τα πλούτη είναι παγίδα που παρασύρει τους ανθρώπους να αμαρτάνουν. Κατά την ημέρα της οργής του Κυρίου, που έρχεται όπως ο κλέφτης τη νύχτα, δηλαδή κατά την ημέρα της ανταπόδοσης όπου καθένας θερίζει αυτό που έσπειρε, το ασήμι και το χρυσάφι εκείνων που το συγκέντρωσαν με ανέντιμους τρόπους δεν θα τους ελευθερώσει. Θα τους είναι άχρηστο. Μάλιστα θα το πετάξουν στους δρόμους ως ακάθαρτο πράγμα διότι δεν τους έσωσε. Η ψυχή τους θα διψάει για ειρήνη και σωτηρία, αλλά ο πλούτος τους δεν θα τους ξεδιψάσει.

Για να δούμε τι είπε κι ένας άλλος μεγάλος προφήτης της Παλαιάς Διαθήκης, ο Ιερεμίας:

«Όπως η πέρδικα που συνέλεξε νεοσσούς που δεν εκκόλαψε, έτσι κι αυτός που αποκτάει πλούτη με άδικο τρόπο θα τα αφήσει στο μέσον των ημερών του, και στα έσχατά του θα είναι άφρονας». (Ιερεμίας 17: 11)

Αυτός που χρησιμοποίησε άδικα μέσα για ν' αποκτήσει χρήματα, ίσως καταφέρει για κάποιο διάστημα να τα απολαύσει. Αργότερα όμως, στα μέσα της ζωής του, θα του έρθουν οι "λογαριασμοί" να πληρώσει για τις αδικίες του, και στα έσχατά του θα αποδειχτεί πως ήταν άφρονας. Ο άγραφος νόμος της ανταπόδοσης βρίσκεται διαρκώς σε λειτουργία και δεν είναι προσωπολήπτης. Η ζωή μας έχει δώσει πολλά παραδείγματα για τις συμφορές που βρίσκουν αυτούς που πλούτισαν παράνομα.

Και πάλι ο Ιερεμίας εξαπολύει *«Ουαί»* σ' αυτούς που πλούτισαν αδικώντας:

«Ουαί σ' αυτόν που οικοδομεί το σπίτι του χωρίς δικαιοσύνη, και τα υπερώα του χωρίς ευθύτητα· αυτόν που μεταχειρίζεται την εργασία του πλησίον του δωρεάν, και δεν του αποδίδει το μισθό του κόπου του». (Ιερεμίας 22: 13)

Φαίνεται ότι η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο ήταν μια σάπια συνήθεια από αμνημονεύτων χρόνων. Ο Ιερεμίας εξαπολύει *«Ουαί»* εναντίον εκείνων οι οποίοι δεν αποδίδουν το μισθό στους εργαζόμενους.

Η εκμετάλλευση των εργαζομένων απαγορευόταν από το Μωσαϊκό νόμο:

«Δεν θα αδικήσεις τον πλησίον σου ούτε θα αρπάξεις· δεν θα διανυχτερεύσει ο μισθός του μισθωτού σου μαζί σου μέχρι το πρωί». (Λευιτικό 19:13)

«Δεν θα αδικήσεις μισθωτό, φτωχό και ενδεή από τους αδελφούς σου ή τους ξένους σου, που είναι στη γη σου, μέσα στις πόλεις σου».

Θα του δώσεις τον μισθό του αυθημερόν, πριν ο ήλιος δύσει επάνω του· επειδή είναι φτωχός και έχει την ελπίδα του σ' αυτόν (το Θεό)· για να μη βοήσει εναντίον σου στον Κύριο, και γίνει σε σένα αμαρτία». (Δευτερονόμιο 24: 14-15)

Αυθημερόν έπρεπε να αποδίδεται ο μισθός στον εργαζόμενο! Στις οικονομικές συναλλαγές με άλλους, οι άνθρωποι πρέπει να συμμορφώνονται με τις αρχές της δικαιοσύνης. Διαφορετικά, τα ουαί των φτωχών που αδικούνται, ενωρίτερα ή αργότερα θα έχουν αρνητικά αποτελέσματα πάνω τους αλλά και σε ολόκληρη την κοινωνία.

Ας δούμε τώρα τι λέει για τον πλούτο ο σοφός Σολομών στις Παροιμίες του:

«Η ευλογία του Κυρίου στην κεφαλή του δικαίου πλουτίζει, και λύπη δεν θα προστεθεί στην καρδιά». (Παροιμίες 10: 22)

Όστε η ευλογία του Θεού στον δίκαιο άνθρωπο που αποταμιεύει λίγο-λίγο μέσω έντιμης εργασίας θα του φέρει πλούτο! Και αυτός ο πλούτος δεν θα συνοδεύεται από λύπη στην καρδιά, όπως συμβαίνει με όσους πλουτίζουν με ανέντιμα μέσα.

Είναι καλύτερα οι άνθρωποι να έχουν λιγότερα εισοδήματα αλλά να τ' αποκτούν με έντιμα μέσα, παρά να έχουν πολλά που τα απέκτησαν με απάτες και αδικίες. Οι πρώτοι, εάν φυσικά αρκούνται σε όσα έχουν και δεν μεμψιμοιρούν αλληθωρίζοντας προς τους πλούσιους, απολαμβάνουν τα λιγοστά αγαθά τους περισσότερο από ό,τι οι πλούσιοι την αφθονία τους, αφού οι τελευταίοι ποτέ δε νιώθουν ότι έχουν αρκετά και δε βρίσκουν γαλήνη στην καρδιά τους από τους φόβους που τους κυριεύουν.

«Το να επιδιώκει κάποιος θησαυρούς με ψευδή γλώσσα είναι κνήγη ματαιοτήτων που κρύβουν παγίδες θανάτου». (Παροιμίες 21: 6)

Ο πλούτος εκείνων που τον απέκτησαν ψευδόμενοι, υπογράφοντας εν κρυπτώ απατηλά συμβόλαια, κλπ., είναι σαν τον καπνό που εξαφανίζεται γρήγορα. Ο πλουτισμός μέσω απάτης είναι ματαιότητα και θανατηφόρος παγίδα.

«Μην ανταγωνίζεσαι να φτάσεις τον πλούσιο, ενώ είσαι φτωχός· απομάκρυνε αυτά από το νου σου». (Παροιμίες 23: 4)

Ο σοφός Σολομών προειδοποιεί τους ανθρώπους να μην αγωνιούν για το πώς θ' αποκτήσουν χρήματα. Η ζήλεια γι' αυτά που έχει ο άλλος μπορεί να έχει σαν αποτέλεσμα την καταπόνηση και την εξάντληση του εαυτού. Ο άνθρωπος πρέπει να έχει τη σοφία να συγκρατεί τον εαυτό του από το ανελέητο κυνηγητό χρήματος. Η υγεία, η εσωτερική γαλήνη, η καθαρή συνείδηση, ελεύθερος χρόνος για την οικογένεια και για πνευματική εξέλιξη, είναι πράγματα απείρως πολυτιμότερα από το χρήμα.

Εξάλλου το χρήμα είναι πολύ αβέβαιο και απρόβλεπτο. Από τη μια στιγμή στην άλλη μπορεί να κάνει φτερά. Αρκεί μια λανθασμένη απόφαση, μια αρνητική συγκυρία, η επιλογή λάθος προσώπων ως συνεργατών, κλπ., για να κάνει φτερά η περιουσία μέσα σε μια νύχτα. Το χρήμα είναι ρευστό, και σαν τέτοιο κανείς δεν μπορεί να το συγκρατήσει με ασφάλεια στα χέρια του.

Ούτε το χρήμα ούτε η δόξα είναι εξασφαλισμένα για πάντα. Όμως ο πλούτος των αρετών της ψυχής και το στέμμα της δικαιοσύνης έχουν αιώνια αξία.

«Πλούτο και φτώχεια μη μου δώσεις. Προμήθευσέ μου τα δέοντα για να είμαι αυτάρκης. Μήπως χορτάσω και σε αρνηθώ, και πω: Ποιος είναι ο Κύριος;

Η, μήπως, καθώς βρεθώ φτωχός, κλέψω και βλασφημήσω το όνομα του Θεού». (Παροιμίες 30: 8β-9)

Ο πλούτος απομακρύνει τον άνθρωπο από το Θεό, δηλαδή από το πνευματικό μονοπάτι προς την ηθική τελείωση, που είναι και ο γήινος προορισμός του. Η φτώχεια επίσης μπορεί να ωθήσει τον άνθρωπο στην κλοπή και στην αγανάκτηση εναντίον του Θεού. Επομένως ο άνθρωπος πρέπει να εύχεται να έχει ό,τι χρειάζεται για να είναι αυτάρκης. Όπως λέει και το «Πάτερ ημών», ο άνθρωπος αρκεί να προσεύχεται για «τον άρτο τον επιούσιο».

Μερικές ακόμη αναφορές στον πλούτο βρίσκουμε στον Εκκλησιαστή:

«Αυτός που αγαπά το αργύριο δεν θα χορτάσει από αργύριο· ούτε από εισοδήματα αυτός που αγαπά την αφθονία· ματαιότητα είναι και τούτο». (Εκκλησιαστής 5: 9 [10])

Ο φιλάργυρος ποτέ δε χορταίνει, και ο πλεονέκτης ποτέ δε νιώθει ότι έχει αρκετά. Διαρκώς θέλει περισσότερα. Η πλεονεξία του τον σπρώχνει να επιδιώκει όλο και πιο πολλά, και δε μπορεί ποτέ να βρει εσωτερική ειρήνη και ευτυχία.

«Γλυκός είναι ο ύπνος του εργάτη, είτε λίγο φάει είτε πολύ· ενώ ο χορτασμός του πλουσίου δεν τον αφήνει να κοιμάται». (Εκκλησιαστής 5:11 [12])

Ένας εργαζόμενος με καθαρή συνείδηση, είτε με γεμάτο είτε με μισογεμάτο στομάχι απολαμβάνει ένα γλυκό και ήσυχο ύπνο. Απεναντίας, η αφθονία του πλουσίου τον κάνει να χάνει τον ύπνο του. Ο φόβος των ληστών, των εκβιαστών, των απαγωγέων, ενδεχομένως και μια ένοχη συνείδηση, βασανίζουν τον πλούσιο.

Να και μια αναφορά του Εκκλησιαστή στην τσιγκουνιά:

«Υπάρχει μια αρρώστια που είδα κάτω από τον ήλιο: πλούτος που φυλάσσεται απ' αυτόν που τον έχει προς ζημία του». (Εκκλησιαστής 5: 12 [13])

Υπάρχουν και πλούσιοι τσιγκούνηδες, που νιώθουν πάμπτωχοι και ζουν με στερήσεις ακόμη και βασικών αγαθών. Αυτό είναι μια αρρώστια, μας λέει ο Εκκλησιαστής, και ποιος θα μπορούσε να διαφωνήσει μαζί του;

Ας δούμε τώρα τι λέει η Καινή Διαθήκη για τον πλούτο και τους πλούσιους.:

«Μη θησαυρίζετε θησαυρούς στη γη, όπου ο σκόρος και η σκουριά καταστρέφουν και όπου κλέφτες κάνουν διαρρήξεις και κλέβουν.»

Αντίθετα, να θησαυρίζετε για τους εαυτούς σας θησαυρούς στον ουρανό, όπου ούτε σκόρος καταστρέφει ούτε σκουριά, και όπου κλέφτες δεν κάνουν διαρρήξεις ούτε κλέβουν.

Γιατί όπου είναι ο θησαυρός σας, εκεί θα είναι και η καρδιά σας». (Κατά Ματθαίον 6: 19-21)

Εδώ έχουμε τα λόγια του ίδιου του Ιησού να κάνει έκκληση σ' αυτούς που τον ακολουθούσαν για να μη συγκεντρώνουν υλικό πλούτο αλλά πνευματικούς θησαυρούς. Τέτοιοι θησαυροί δεν κινδυνεύουν ούτε από κλέφτες ούτε από σκόρο, αφού κανένας εξωτερικός παράγοντας δεν μπορεί να βλάψει τον πνευματικό θησαυρό της καρδιάς.

Εκείνοι, όμως, που συσσωρεύουν υλικό πλούτο θα απειλούνται πάντα από κάποιον ή κάτι και θα διακατέχονται από διαρκή φόβο μήπως τον χάσουν.

«Κατόπιν τους είπε: “Να προσέχετε και να φυλάγεστε από κάθε είδους πλεονεξία, γιατί η ζωή του ανθρώπου δεν εξαρτάται από τα υπάρχοντά του, όσα παραπανίσια πλούτη κι αν αποκτήσει”.

Και συνέχισε με μια παραβολή λέγοντάς τους: “Κάποιου πλούσιου ανθρώπου τα χωράφια έδωσαν άφθονη σοδειά.

Σκεφτόταν λοιπόν ο άνθρωπος αυτός κι έλεγε από μέσα του: Τι θα κάνω τώρα που δεν έχω πού να αποθηκεύω τα γεννήματά μου; Είπε λοιπόν:

Να, τι θα κάνω. Θα γκρεμίσω τις αποθήκες μου και θα χτίσω μεγαλύτερες, κι εκεί θα συνάξω όλα τα γεννήματά μου και τα αγαθά μου.

Επειτα θα πω στην ψυχή μου: Ψυχή έχεις πολλά αγαθά αποθηκευμένα που αρκούν για χρόνια πολλά. Ξεκουράσου, τρώγε, πίνε, απολάμβανε!

Αλλά ο Θεός του είπε: Άφρονα! Τούτη τη νύχτα την ψυχή σου απαιτούν από σένα. Όσα λοιπόν ετοίμασες, τίνος θα είναι;

Το ίδιο άφρονas είναι όποιος συγκεντρώνει πλούτη για τον εαυτό του και δεν πλουτίζει σε ευσέβεια”». (Κατά Λουκάν 12: 15-21)

Αυτή είναι μια από τις πιο αξιοσημείωτες παραβολές του Ιησού. Ο πλεονέκτης είναι ανόητος διότι ποτέ δεν σκέπτεται το θάνατο, ακόμη κι όταν έχει φτάσει σε μεγάλη ηλικία. Συγκεντρώνει πλούτο αδιάκοπα σα να επρόκειτο να ζήσει χίλια χρόνια. Και θησαυρίζει ούτως ώστε μια μέρα να μη χρειάζεται να εργάζεται και να πει στην ψυχή του «ξεκουράσου, τρώγε, πίνε και απολάμβανε»!

Ξαφνικά όμως φτάνει ο θάνατος, και ο άφρονas πλούσιος θα φύγει γυμνός, χωρίς πνευματικά στολίδια, ενώ όλοι οι θησαυροί του θα μείνουν πίσω και άλλοι θα τους ξοδέψουν και θα τους απολαύσουν χωρίς να έχουν κοπιάσει.

«Κι ο σπόρος που σπάρθηκε στ' αγκάθια είναι εκείνος που ακούει το λόγο, όμως η μέριμνα της γήινης αυτής ζωής και η απάτη του πλούτου καταπνίγουν το λόγο και γίνεται άκαρπος». (Κατά Ματθαίον 13: 22)

Είναι δύσκολο για το σπόρο της πνευματικής διδασκαλίας να ριζώσει και ν' ανθίσει στις καρδιές εκείνων που αγαπούν τον πλούτο. Οι κοσμικές έγνοιες και η αγάπη του πλούτου είναι σαν τ' αγκάθια που πνίγουν το σπόρο και δεν τον αφήνουν να βλαστήσει και να φέρει καρπό. Αποσπούν την προσοχή του ανθρώπου από του ν' ακολουθήσει το μονοπάτι της δικαιοσύνης και να περπατήσει σε αυτό, κάτι που θα έπρεπε να είναι η προτεραιότητα στη ζωή μας.

«Πουλήστε τα υπάρχοντά σας, και δώστε ελεημοσύνη. Κάντε για τον εαυτό σας βαλάντια που δεν παλιώνουν, θησαυρό στους ουρανούς που δεν χάνεται, όπου κλέφτης δεν πλησιάζει ούτε σκουλήκι καταστρέφει. Επειδή όπου είναι ο θησαυρός σας, εκεί θα είναι και η καρδιά σας». (Κατά Λουκάν 12: 33-34)

Εδώ έχουμε μια ακόμη προτροπή του Ιησού, ομολογουμένως δύσκολα εφαρμόσιμη. Πρέπει κανείς να πουλάει τα υπάρχοντά του και να δίνει ελεημοσύνη! Όλα; Αν καταφέρναμε να

πουλήσουμε και να δίνουμε ελεημοσύνη έστω από το περίσσευμα της περιουσίας μας, κάτι που δεν θα στερούσε τα αναγκαία από τους εαυτούς μας και την οικογένειά μας, θα ξαλαφρώναμε από το περιττό βάρος που μας φράζει το δρόμο προς την πνευματική τελείωση, εξασφαλίζοντας πνευματικούς θησαυρούς.

21: Οι κυριότερες Εντολές της Βίβλου

Όλα τα μονοπάτια της σωτηρίας περνούν μέσα από την τήρηση των *Εντολών*. Γι' αυτό είναι απαραίτητο ο μαθητής της Αλήθειας και της Δικαιοσύνης να τις γνωρίζει με κάθε λεπτομέρεια. Ωστόσο, θα ήταν αδύνατο να υπάρχει μια γραπτή εντολή για κάθε περίπτωση που αντιμετωπίζουμε στη ζωή. Ευτυχώς, όμως, υπάρχει τρόπος για να καθοδηγούμαστε. Είναι η εσωτερική φωνή της συνείδησης, η οποία εκλεπτύνεται όλο και πιο πολύ και γίνεται πιο ξεκάθαρη όσο αφιερώνεται κανείς στο Θεό και αποφασίζει να συντονιστεί με τις θείες αρχές.

Παρόλα αυτά, καθώς είναι δύσκολο σ' εμάς να φτάσουμε σε τέλειο βαθμό διάκρισης, θα ήταν χρήσιμο για τον καθένα να μελετήσει τους βασικούς πνευματικούς κανόνες που παραδόθηκαν σ' εμάς από τους προφήτες και τους αποστόλους. Ακόμη κι αν κάποιος αποφασίσει με όλη του την καρδιά να συμμορφωθεί με τους θείους κανόνες, η εκλέπτυνση της συνείδησής του θα γίνεται σταδιακά και η πνευματική ωρίμανση θα πραγματοποιείται λίγο-λίγο, καθώς θα εφαρμόζει καθημερινά τις θεμελιώδεις θείες αρχές.

Ας αρχίσουμε, λοιπόν, αυτή τη μελέτη από τις *Δέκα Εντολές* που παρέδωσε ο Μωυσής στο λαό του Ισραήλ. (Δευτερονόμιο 5: 6-21)

Θα τις παραθέσω πρώτα στο αρχαίο κείμενο, αφού οι περισσότεροι από εμάς τις έχουν αποστηθίσει έτσι:

1: «Εγώ είμαι Κύριος ο Θεός σου (...). Ουκ έσονταί σοι θεοί έτεροι πλην εμού». (Δευτερονόμιο 5: 6-7)

Δηλαδή, «*Εγώ είμαι ο Κύριος ο Θεός σου (...). Μην έχεις άλλους θεούς, εκτός από μένα*».

Ο άνθρωπος δεν ωφελείται με το να προσκυνάει μικρότερους θεούς, φανταστικούς ή πραγματικούς, εκτός από το Δημιουργό του Σύμπαντος. Οι αληθινοί προφήτες και απεσταλμένοι του Θεού απαγόρευαν στους ανθρώπους να λατρεύουν άλλους θεούς, καθώς αυτό θα είχε αρνητικές συνέπειες στην πνευματική τους εξέλιξη.

Ωστόσο, ο Χριστιανισμός, παρόλο που έχει ως θεμέλιό του την Παλαιά Διαθήκη, αφού ο Χριστός είπε ότι *δεν ήλθε να καταργήσει το νόμο ή τους προφήτες αλλά να τους εκπληρώσει*, και παρόλο που συγκαταλέγεται από τους Χριστιανούς στις μονοθεϊστικές θρησκείες, εμφανίζεται να λατρεύει τρεις θεούς αντί για έναν, κάτω από το όνομα της *Αγίας Τριάδος*. Επιπλέον, μερικές παραδοσιακές ομολογίες (Ορθοδοξία, Καθολικισμός) έχουν προσθέσει και τη λατρεία της Παναγίας, της μητέρας του Ιησού, και πλήθος αγίων!

2: «Ου ποιήσεις σεαυτώ είδωλον ουδέ παντός ομοίωμα όσα εν τω ουρανώ άνω και όσα εν τη γη κάτω και όσα εν τοις ύδασιν υποκάτω της γης. Ου προσκυνήσεις αυτά ουδέ μη λατρεύσης αυτά...». (Δευτερονόμιο 5: 8-9)

Και στην καθομιλουμένη γλώσσα: *«Μην κάνεις για τον εαυτό σου είδωλο ούτε ομοίωμα κάποιου, από όσα είναι επάνω στον ουρανό ή όσα είναι κάτω στη γη ή όσα είναι μέσα στα νερά κάτω από τη γη. Μην τα προσκυνήσεις ούτε να τα λατρεύσεις».*

Ο άνθρωπος δεν πρέπει να φτιάχνει γλυπτά ομοιώματα του Θεού, καθώς αυτό αναπόφευκτα οδηγεί στην ειδωλολατρία. Εκτός αυτού, ο Θεός είναι Πνεύμα αόρατο και άμορφο, και δεν είναι δυνατόν στον άνθρωπο να τον αναπαραστήσει σε εικόνα ή γλυπτό. Άλλωστε η ίδια η Γραφή λέει ότι το Θεό δεν είδε ποτέ κανείς. Δυστυχώς, ακόμη και οι Εβραίοι της Παλαιάς Διαθήκης που έλαβαν τις **Δέκα Εντολές** τις περιφρόνησαν και ακολούθησαν τις συνήθειες των ειδωλολατρών. Βέβαια οι Χριστιανοί τους ξεπέρασαν.

Η Ορθοδοξία έχει καθιερώσει τη λατρεία των εικόνων: Υποκλίνονται μπροστά τους, ανάβουν κεριά δίπλα τους, τις φιλάνε και τις περιφέρουν στους ώμους των σε λιτανείες χιλιομέτρων προς “ευλογία” των πιστών! Υπάρχουν όμως και άλλες πιο καμουφλισμένες μορφές ειδωλολατρίας, όπως η λατρεία της Βίβλου ως του δήθεν αλάνθαστου λόγου του Θεού, όπου κάθε κόμμα και τελεία, κάθε προτροπή προφητών ακόμη και για σφαγές, όπως και κάθε τους κατάρα, πιστεύουν οι φονταμενταλιστές ότι έχουν μπει κατ’ εντολή του Θεού!

3. «Μη λάβεις το όνομα Κυρίου του Θεού σου επί ματαίω, διότι ο Κύριος δεν θέλει αθωώσει τον λαμβάνοντα το όνομα αυτού επί ματαίω...». (Δευτερονόμιο 5: 11)

Η χρησιμοποίηση του ονόματος του Θεού ελαφρά τη καρδία είναι παράβαση της τρίτης εντολής και έχει αρνητικές επιπτώσεις. Υπάρχει και μια κακιά συνήθεια, τόσο των πιστών όσο και των απίστων, οι οποίοι χρησιμοποιούν το όνομα του Θεού μάταια σε πολλές περιπτώσεις. Ορκίζονται στο όνομα του Θεού, ακόμη κι όταν λένε ψέματα, και το χειρότερο βλασφημούν ακόμη και το όνομά του. Ο βλάσφημος ξεσκίζει στην κυριολεξία τα σωθικά του όταν βλασφημεί το όνομα του Θεού. Διότι ο Θεός τον οποίο βλασφημεί είναι μέσα του. Είναι το πνεύμα του το ίδιο.

Συχνά οι “καλοί” Χριστιανοί το χρησιμοποιούν για να ενισχύσουν τις κατάρες τους εναντίον άλλων, λέγοντας, π.χ., “να το βρει από το Θεό”, κλπ. Έτσι νομίζουν ότι την ευθύνη για ό,τι κακό συμβεί στον εχθρό τους την έχει ο Θεός, ενώ στην ουσία την έχουν οι ίδιοι.

4. «Φύλαττε την ημέρα του Σαββάτου, δια να αγιάζεις αυτήν· καθώς πρόσταξε σε σένα Κύριος ο Θεός σου. Έξι ημέρες να εργάζεσαι και κάμε πάντα τα έργα σου· η ημέρα όμως η εβδόμη είναι Σάββατο Κυρίου του Θεού σου. Μην κάμεις σε αυτή κανένα έργο, ούτε εσύ, ούτε ο υιός σου, ούτε η θυγατέρα σου, ούτε ο δούλος σου, ούτε η δούλη σου, ούτε το βόδι σου, ούτε ο γάιδαρός σου, ούτε κανένα από τα ζώα σου, ούτε ο ξένος σου ο εντός των πυλών σου, για να αναπαυθεί ο δούλος σου και η δούλη σου και το υποζύγιό σου καθώς εσύ». (Δευτερονόμιο 5: 12-14)

Η εντολή είναι σαφής: οι άνθρωποι και τα ζώα χρειάζονται μία ημέρα την εβδομάδα για ανάπαυση. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται για τους ξένους και τους δούλους. Και αυτοί πρέπει να αναπαύονται μία ημέρα την εβδομάδα. Κατά την ημέρα της ανάπαυσης ο άνθρωπος έχει την ευκαιρία να σκεφτεί το Θεό και ν’ αναζητήσει τροφή για το πνεύμα του. Βέβαια ο Θεός δεν έχει ανάγκη της λατρείας των ανθρώπων. Οι άνθρωποι, όμως, με τη λατρεία του Υψίστου, την προσευχή και τη μελέτη ιερών κειμένων, οικοδομούν το πνεύμα τους και γίνονται δυνατότεροι για ν’ αντεπεξέλθουν στους κόπους των έξι ημερών της εβδομάδας.

Υπάρχει όμως κίνδυνος το Σάββατο, ή η Κυριακή για τους Χριστιανούς, να γίνει είδωλο και ν’ απαγορεύεται ακόμη και η εκπλήρωση βασικών αναγκών των ανθρώπων. Αυτό είχε συμβεί με τους Φαρισαίους της εποχής του Ιησού, οι οποίοι τον κατηγορήσαν που θεράπευε ασθενείς κατά το

Σάββατο, αλλά και επειδή οι μαθητές του, ενώ περπατούσαν μέσα από τα σπαρτά, άρχισαν να κόβουν στάχνα για να φάνε.

«Και τους έλεγε: “Το Σάββατο έγινε για τον άνθρωπο, όχι ο άνθρωπος για το Σάββατο. Ωστε, ο Υιός του ανθρώπου είναι κύριος και του Σαββάτου”». (Κατά Μάρκον 2: 27-28)

5. «Τίμα τον πατέρα σου και την μητέρα σου, καθώς πρόσταξε σε σένα Κύριος ο Θεός σου, για να γίνεις μακροχρόνιος και για να ευημερείς επί της γης, την οποίαν δίδει σε σένα Κύριος ο Θεός σου». (Δευτερονόμιο 5: 16)

Η πέμπτη εντολή αφορά τις σχέσεις του ανθρώπου προς τους γονείς που του έδωσαν ζωή. Αγάπη, σεβασμός και τιμή προς τους γονείς είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για να ευημερήσει κανείς και να μακροημερεύσει επί της γης. Τα παιδιά πρέπει να υπακούουν στους γονείς τους, οι οποίοι θέλουν το καλύτερο γι' αυτά. Πρέπει να δίνουν προσοχή στις οδηγίες τους, στις προειδοποιήσεις και στις διορθώσεις τους, αφού η εμπειρία των γονιών και η ανιδιοτελής αγάπη τους συνεπάγονται καλύτερη κρίση και διάκριση ως προς το τι είναι καλύτερο για τα παιδιά τους.

Δυστυχώς υπάρχουν και περιπτώσεις όπου οι γονείς, είτε από άγνοια είτε από πρόθεση, μπορεί να ζητήσουν από τα παιδιά τους να κάνουν κάτι που έρχεται σε αντίθεση με τις θείες αρχές και αξίες. Όταν το παιδί συνειδητοποιεί κάτι τέτοιο, τότε έχει υποχρέωση να διορθώσει τους γονείς του με καλοσύνη και υπομονή, χωρίς να προκαλεί το θυμό και την οργή τους, ώστε να μην τους αναγκάσει να πουν κάτι κακό εναντίον του.

Πράγματι, οργισμένες λέξεις που εκστομίζονται από το γονέα εναντίον του παιδιού, ή αρνητικά συναισθήματα που συντηρούνται στην καρδιά του, είναι επιζήμια και υπονομεύουν την ευημερία του παιδιού. Όταν μάλιστα φτάσουν σε σημείο να εκστομίσουν κατάρα εναντίον του παιδιού τους, αυτό είναι καταστροφικό. Απεναντίας η ευλογία του πατέρα και της μάνας στο παιδί τους αποτελεί προστατευτική ασπίδα. Πολύ σωστά η λαϊκή σοφία λέει: **«Ευχή γονιού αγόρασε και στο βουνό ανέβα».**

Επιπροσθέτως, τα παιδιά πρέπει να φροντίζουν τους γονείς όταν γερνάνε κι έχουν την ανάγκη τους. Στην ευάλωτη τρίτη ηλικία οι γονείς χρειάζονται περισσότερο την καλοσύνη και την προστασία των παιδιών τους. Γι αυτό οι γιοι και οι θυγατέρες πρέπει να προσέχουν να μην πικραίνουν τους γονείς στα γεράματά τους και να μην τους απογοητεύουν, ώστε να μην αποθηκεύουν μιζέρια για τον εαυτό τους. Ενωρίτερα ή αργότερα θα θερίσουν τους γλυκούς ή τους πικρούς καρπούς από τη συμπεριφορά προς τους γονείς τους.

6. «Ου φονεύσεις». (Δευτερονόμιο 5 : 17)

Η έκτη εντολή είναι τόσο σαφής που δεν χρειάζεται επεξηγήσεις. Απαγορεύεται ο φόνος για οποιονδήποτε λόγο και αιτία. Δυστυχώς οι άνθρωποι έχουν κάνει εκπτώσεις σε αυτή τη θεμελιώδη εντολή, νομιμοποιώντας τους μαζικούς φόνους σε καιρό πολέμου. Επίσης οι κυβερνήσεις έχουν νομιμοποιήσει τις αμβλώσεις, δηλαδή το φόνο ανεπιθύμητων εμβρύων. Κάθε ανθρώπινο ον έρχεται στον κόσμο για κάποιον ιερό σκοπό, και κανείς δεν έχει δικαίωμα να του στερήσει το δικαίωμα στη ζωή.

7. «Ου μοιχεύσεις». (Δευτερονόμιο 5: 18)

Μοιχεία, σύμφωνα με το λεξικό, είναι η σεξουαλική συνεύρεση μεταξύ ενός έγγαμου ατόμου με άλλο άτομο (έγγαμο ή άγαμο) εκτός του/της συζύγου του. Για να κατανοήσει κανείς τη σπουδαιότητα της εντολής και να θελήσει να την τηρήσει πρέπει να έχει τη σωστή αντίληψη για το

γάμο και το σεξ. Ο γάμος είναι ένας ιερός θεσμός, και η οικογένεια, που είναι το κύτταρο της κοινωνίας, πρέπει να διαφυλάσσεται ως κόρη οφθαλμού από εξωσυζυγικές σχέσεις που αναπόφευκτα οδηγούν στην υποβάθμιση, τον κλονισμό και συχνά στη διάλυση του γάμου, με πρώτα θύματα τα αθώα παιδιά.

Επιπλέον, σεξ (εντός η εκτός γάμου) με αφύσικες παρεκκλίσεις, εκχυδαΐζει την ιερή γενετήσια λειτουργία, και δεν είναι τυχαίο ότι οι περισσότερες ύβρεις, απειλές και βλασφημίες του δήθεν Ορθόδοξου λαού μας εμπεριέχουν το σχετικό ρήμα, υποδηλώνοντας τη διεστραμμένη αντίληψη που έχουν για το σεξ. Οι φράσεις «άντε γ*****», «Θα σου γ***** τη...», «Γ*** το ... σου», και άλλες ακατονόμαστες, είναι τόσο κοινές στον τόπο μας όσο και το εθνικό υποκοριστικό του «μ*****».

Οποία εξαχρείωση της ανθρώπινης προσωπικότητας!

8. «Ου κλέψεις» (Δευτερονόμιο 5: 19)

Μην αφαιρέσεις κρυφά ή παράνομα κάτι που ανήκει σε άλλον άνθρωπο, μας λέει αυτή η εντολή. Η ογδόη εντολή έχει προκαλέσει πολλές αντιπαραθέσεις και αμφισβήτηση δια μέσου των αιώνων, ειδικότερα επειδή οι φτωχοί πιστεύουν πως οι πλούσιοι συγκέντρωσαν τον πλούτο στα χέρια τους με το να κλέβουν, δηλαδή με το να εκμεταλλεύονται τους εργαζόμενους και να μην πληρώνουν τους φόρους τους, δωροδοκώντας δημόσιους λειτουργούς και διαφθείροντας συνειδήσεις.

Κι ενώ οι νόμοι της πολιτείας τιμωρούν την κλοπή, η καμουφλαρισμένη κλοπή σε “υψηλό” επίπεδο συνήθως παραμένει ατιμώρητη. Υπάρχει όμως η ηθική τιμωρία, διότι εκείνος που αφαιρεί ό,τι ανήκει σε άλλον παραβιάζει τις αρχές της αγάπης και της δικαιοσύνης. Αργά ή γρήγορα να θερίσει κι αυτός τους καρπούς των πράξεών του.

Τι γίνεται όμως όταν ένας φτωχός αναγκαστεί να κλέψει για να θρέψει τον εαυτό του και την οικογένειά του; Αμαρτάνει κι αυτός; Κατά την ταπεινή μου άποψη η συνείδηση του καθενός θα τον ελέγξει ή θα τον δικαιώσει, και πάντως πιστεύω πως ένας έντιμος άνθρωπος δεν θα καταλήξει στην κλοπή ακόμη κι αν είναι θέμα επιβίωσης. Η Θεία Πρόνοια θα τον φροντίσει με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Υπάρχουν πολλές ιστορίες στη Βίβλο που συνηγορούν σε αυτό. Σε κάθε περίπτωση, αν κάποιος φτάσει στα όριά του, η επαιτεία είναι προτιμότερη από την κλοπή.

9. «Ου ψευδομαρτυρήσεις κατά του πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδή». (Δευτερονόμιο 5: 20)

Το ψέμα, με στόχο την εξαπάτηση συνανθρώπου ή τη δυσφήμιση κάποιου ή την ενοχοποίησή του από δικαστήριο, είναι παραβίαση θείας αρχής και έχει αρνητικές συνέπειες για τον ψευδόμενο, ακόμη κι αν δεν αποκαλυφθούν δημόσια τα ψέματά του. Ο ψεύτης βλάπτει την ίδια την πνευματική του υπόσταση και περιπλέκει τη ζωή του, αφού για να καλυφθεί το ένα ψέμα χρειάζεται κι άλλο, συχνά παρασύροντας και άλλους να ψευδομαρτυρήσουν για χάρη του.

10: «Μην επιθυμήσεις τη γυναίκα του πλησίον σου· μηδέ επιθυμήσεις την οικία του πλησίον σου, μήτε τον αγρόν αυτού, μήτε τον δούλο αυτού, μήτε την δούλη αυτού, μήτε τον βουνν αυτού, μήτε τον όνον αυτού, μηδέ παν ό,τι ανήκει στον πλησίον σου». (Δευτερονόμιο 5: 21)

Κοντολογίς, «Μην επιθυμήσεις όσα ανήκουν στον πλησίον σου».

Γιατί αυτό; Ποιον βλάπτει; Η έντονη επιθυμία των αγαθών που δεν έχουμε, και ενδεχομένως δεν μπορούμε ν' αποκτήσουμε, βασανίζει την ψυχή και προκαλεί μίζερια σ' εκείνον που αλληθωρίζει διαρκώς προς τα υπάρχοντα του άλλου. Του προκαλεί ζήλεια, φθόνο και ανταγωνισμό, συναισθήματα άκρως αρνητικά για την ψυχική του υγεία. Δυσaráσκεια γι' αυτά που δεν έχουμε, ενώ ο γείτονας τα έχει, οδηγεί σε μειωμένη αυτοεκτίμηση, ακόμη και σε οίκτο για τον εαυτό. Σε

άλλες περιπτώσεις, η ζήλεια μπορεί να οδηγήσει ακόμη και σε εγκληματικές ενέργειες, στην προσπάθεια ν' αποκτήσει κάποιος με παράνομα μέσα αυτά που έχει ο γείτονας.

Αυτές είναι οι δέκα βασικές εντολές, που πιστεύω υιοθετούνται από όλες τις θρησκείες και τις φιλοσοφίες. Υπάρχουν όμως περισσότερες εντολές στη Βίβλο, και θ' αναφερθώ στις πιο χαρακτηριστικές.

«Και θ' αγαπάς τον Κύριο τον Θεό σου με όλη την καρδιά σου, και με όλη την ψυχή σου, και με όλη τη δύναμή σου». (Δευτερονόμιο 6: 5)

Αγάπη προς το Θεό είναι το κυριότερο καθήκον του πιστού. Η αγάπη αυτή πρέπει να είναι βαθιά, ειλικρινής, που να πηγάζει από την καρδιά και την ψυχή και να ενεργοποιεί όλη μας τη δύναμη. Γιατί; Διότι με τέτοια αγάπη στην ουσία αγαπάμε και τρέφουμε την πνευματική μας φύση, τον *εσωτερικό άνθρωπο* ή *Ανώτερο Εαυτό*, που στην ουσία είναι ο Θεός εντός ημών. Κατ' αυτόν τον τρόπο το πνεύμα μας δυναμώνει και ωριμάζει ώστε να παράγει πνευματικό καρπό, που είναι και ο σκοπός της ύπαρξής μας.

Η αληθινή αγάπη προς το Θεό μεταφράζεται σε μια ζωή ευσέβειας, αρχών και αξιών. Το πρόσωπο που αγαπάει τον Ύψιστο, αγαπάει επίσης και τις εντολές του και συμμορφώνεται με αυτές. Η άνευ όρων αγάπη προς το Θεό είναι το άλφα και το ωμέγα της πνευματικότητας, το θεμέλιο της ευσέβειας.

Στην Καινή Διαθήκη ο Ιησούς απάντησε στην ερώτηση του νομικού, ποια είναι η μεγαλύτερη εντολή, λέγοντας: **«Θα αγαπάς τον Κύριο τον Θεό σου από όλη την καρδιά σου, και από όλη την ψυχή σου, και από όλη τη διάνοιά σου. Αυτή είναι πρώτη και μεγάλη εντολή. Δεύτερη, όμως, όμοια μ' αυτή είναι: Θα αγαπάς τον πλησίον σου σαν τον εαυτό σου. Σ' αυτές τις δύο εντολές κρέμονται ολόκληρος ο νόμος και οι προφήτες».** (Κατά Ματθαίον 22: 37-40)

Σχετικά με τα **σεξουαλικά αμαρτήματα**, η Βίβλος γράφει τα εξής:

«Και ο Κύριος μίλησε στον Μωυσή, λέγοντας: Μίλησε στους γιους Ισραήλ, και πες τους: ΕΓΩ είμαι ο Κύριος ο Θεός σας. (...)

Κανένας άνθρωπος δεν θα πλησιάσει σε οποιονδήποτε συγγενή του κατά σάρκα, για να ξεσκεπάσει τη γυμνότητά του. Εγώ είμαι ο Κύριος. (...)

Και με άρρενα δεν θα συνευρεθείς όπως με γυναίκα· είναι βδέλυγμα. Ούτε θα συνευρεθείς με οποιοδήποτε κτήνος, ώστε να μολυνθείς μαζί του· ούτε γυναίκα θα σταθεί μπροστά σε κτήνος, για να βατευτεί· είναι βέβηλο». (Λευιτικόν 18: 1-2, 6, 22-23)

Η σεξουαλική συνεύρεση μεταξύ ατόμων που έχουν στενή συγγένεια, δηλαδή η αιμομιξία, είναι αμαρτία. Αμαρτία είναι επίσης και η ομοφυλοφιλία και η κτηνοβασία. Σύμφωνα με τη Βίβλο, όλες αυτές οι πρακτικές είναι βδελύγματα, αφού ρυπαίνουν και βεβηλώνουν το σώμα και την ψυχή, οδηγώντας σε φυσική και ψυχολογική εξαχρείωση. Στο ίδιο κεφάλαιο του Λευιτικού αναφέρονται με λεπτομέρεια και άλλες απαγορεύσεις σεξουαλικής συνεύρεσης, π.χ. με τη γυναίκα του αδελφού, με την αδελφή της συζύγου, με τη γυναίκα του γιού, με τη θυγατέρα του γιου (εγγονή), κλπ. Οι πράξεις αυτές έχουν καταδικαστεί στη συνείδηση του πολιτισμένου κόσμου ως βδελύγματα.

Η επόμενη εντολή αφορά τη γλώσσα: **«Φύλαγε τη γλώσσα σου από κακό και τα χείλη σου για να μη μιλούν δόλο».** (Ψαλμοί 33:14 [34: 13])

Το να φυλάει κανείς τη γλώσσα του, δηλαδή το να προσέχει τα λόγια του, σημαίνει να φυλάει τη ζωή του. Περισσότερα για τη γλώσσα αναφέρθηκαν στο σχετικό κεφάλαιο του βιβλίου τούτου.

Ένα άλλο πράγμα που πρέπει να επιδιώκει ο άνθρωπος είναι η ειρήνη: *«Απομακρύνσου από το κακό και κάνε το καλό. Να ζητάς την ειρήνη και να την επιδιώκεις»*. (Ψαλμοί 33:15 [34: 14])

Πόσο δύσκολο, στ' αλήθεια, είναι να έχει κανείς ειρήνη με όλους τους ανθρώπους, χωρίς υποχωρήσεις και συμβιβασμούς... Τουλάχιστον ας την επιδιώκει με όλη του την καρδιά, διότι η ειρήνη είναι απαραίτητη προϋπόθεση της ατομικής και συλλογικής ευημερίας.

Στις παροιμίες βρίσκουμε μια πολύτιμη συνοπτική προτροπή: *«Έλεος και αλήθεια ας μη σε εγκαταλείπουν· δέσε τες γύρω από το λαιμό σου και θα βρεις χάριν. Και προνόησε τα καλά ενώπιον Θεού και στους ανθρώπων»*. (Παροιμίες 3: 3-4)

Ιδού μια αποτελεσματική προτροπή για να βρει κανείς χάρη και εύνοια μπροστά στο Θεό και στους ανθρώπους: να χαράξει το έλεος και την αλήθεια στην “πλάκα” της καρδιάς του. Εκείνος που προσπαθεί να ζει τη ζωή του συγχωρώντας, αγαπώντας, ελεώντας και λέγοντας την αλήθεια, δεν θα απορριφθεί ούτε από το Θεό ούτε από τους ανθρώπους. Έλεος και αλήθεια είναι σαν ένα περιδέραιο-φυλαχτό για να το φοράει κανείς στο λαιμό του. Η συμμόρφωση με την αλήθεια και η απονομή ελέους προς όλους τους συνανθρώπους χτίζει μια προστατευτική ασπίδα γύρω από τον άνθρωπο και τον ελευθερώνει από το κακό.

Πάμε τώρα και στον χρυσό κανόνα, που εμπεριέχει ολόκληρο το νόμο και τους προφήτες: *«Συνεπώς, όλα όσα θέλετε να κάνουν σ' εσάς οι άνθρωποι, αυτά να κάνετε κι εσείς σ' αυτούς, γιατί αυτός είναι ο κανόνας που διέπει το νόμο και τους προφήτες»*. (Κατά Ματθαίον 7: 12)

Αυτή είναι η πιο απλή και περιεκτική εντολή που συμπεριλαμβάνει όλους τους νόμους και τους προφήτες. Εάν κάποιος συμπεριφέρεται στους άλλους όπως θα ήθελε εκείνοι να συμπεριφέρονται σε αυτόν, τότε έχει εκπληρώσει το νόμο! Ο χρυσός αυτός κανόνας είναι ευκολομνημόνευτος και εφαρμόσιμος. Δεν χρειάζεται κανείς να ψάχνει τις Γραφές κάθε φορά που βρίσκεται σε δίλημμα περί του πρακτέου. Αρκεί ν' αναρωτηθεί: *“πώς θα ήθελα να μου συμπεριφερθεί ο πλησίον μου σε τούτη την περίπτωση;”* Η απάντηση θα έλθει αμέσως, και θα γνωρίζει τι πρέπει να κάνει!

Αυτό βέβαια δεν ισχύει για κακοποιούς. Δηλαδή, όταν κάποιος γίνεται μάρτυρας ενός εγκλήματος δεν πρέπει να το συγκαλύψει επειδή θα ήθελε και ο ίδιος σε παρόμοια περίπτωση να μην τον προδώσουν.

«Εγώ, όμως, σας λέω ότι καθένας που οργίζεται αναιτία ενάντια στον αδελφό του θα είναι ένοχος στην κρίση, και όποιος αποκαλέσει τον αδελφό του 'ηλίθιο', θα είναι ένοχος στο συνέδριο· και όποιος πει 'μωρέ', θα είναι ένοχος στη γέεννα του πυρός». (Κατά Ματθαίον 5: 22)

Σύμφωνα με την εντολή αυτή του Ιησού, αν βέβαια είναι δικά του τα λόγια, όλοι είμαστε ένοχοι στην κόλαση του πυρός! Διότι ποιος δεν έχει πει ποτέ ‘μωρέ’ σε κανέναν πάνω στο θυμό του;

Βλέπετε πόσο ψηλά θέτει τον πήχη του αγιασμού ο Ιησούς...

Αναρωτιέμαι εάν τα «*Ουαί υμίν*» και οι προσφωνήσεις, «*υποκριτές*», «*γεννήματα εχιδνών*», κλπ., που φέρεται να εκστόμισε ο ίδιος, είναι ηπιότερα από το *μωρέ*...

Και με ποια γλώσσα άραγε πρέπει ν' απευθυνθεί κανείς σε αμετανόητους και υποκριτές πολιτικούς ηγέτες που καταδυναστεύουν και εξαπατούν το λαό, ενώ είναι βυθισμένοι οι ίδιοι στη διαφθορά;

«Αν, λοιπόν, προσφέρεις το δώρο σου στο θυσιαστήριο, και εκεί θυμηθείς ότι ο αδελφός σου έχει κάτι εναντίον σου, άφησε εκεί το δώρο σου, μπροστά στο θυσιαστήριο, και πήγαινε πρώτα συμφιλιώσου με τον αδελφό σου, και τότε, αφού επιστρέψεις, πρόσφερε το δώρο σου». (Κατά Ματθαίον 5: 23-24)

Ωστε λοιπόν, προτού εισέλθουμε σε οποιασδήποτε μορφής λατρείας προς τον Θεό, ή σε προσευχή, δεν αρκεί να συγχωρήσουμε όλους όσους μας έχουν βλάψει. Πρέπει να ψαχτούμε μήπως

κάποιος έχει κάτι εναντίον μας και δεν μας έχει συγχωρήσει! Τότε, είτε ο Ιησούς, πρέπει να πάμε να τον βρούμε και να συμφιλιωθούμε, και μετά να επιστρέψουμε στη λατρεία και στην προσευχή.

Καλά και άγια αυτά. Όμως τι γίνεται όταν ο αδελφός δεν θέλει ούτε τη συγνώμη ούτε τη συμφιλίωση; Τι πρέπει να κάνει ο πιστός που κατέβαλε κάθε φιλότιμη και ειλικρινή προσπάθεια για να συμφιλιωθεί με τον αδελφό ή το γείτονα και βρήκε κλειστή την πόρτα της καρδιάς του; Τι θα κάνει όταν ο άλλος προτιμάει να μην εκτείνει το χέρι του σε συνδιαλλαγή, αλλά απεναντίας θέλει να δαγκώσει και το δικό του χέρι που είναι τεταμένο και αναμένει; Μακάρι να γνώριζα την απάντηση... Ο καθένας πρέπει να τη βρει μέσα του, στη συνείδησή του, και σε κάθε περίπτωση χρειάζεται αγάπη, σοφία, προσευχή και υπομονή. Όταν κάποιος έχει κάνει κάθε καλή προσπάθεια, ας συνεχίσει να προσεύχεται για το χολωμένο αδελφό/γείτονα και ας αφήσει το αποτέλεσμα στο Θεό.

Όταν όμως μας βλάπτει συστηματικά ο αδελφός μας, πόσες φορές πρέπει να τον συγχωρήσουμε; Να η απάντηση: *«Τότε τον πλησίασε ο Πέτρος και του είπε: “Κύριε, πόσες φορές θα με αδικήσει ο αδελφός μου και θα τον συγχωρήσω; Ως επτά φορές;”. Του λέει ο Ιησούς: “Δεν σου λέω ως επτά φορές, αλλά ως εβδομήντα φορές επτά”»*. (Κατά Ματθαίον 18: 21-22)

Ούτε λίγο, ούτε πολύ, ο Ιησούς μας λέει ότι πρέπει να συγχωρούμε κάποιον που μας αδικεί επ' άπειρον! Δεν αναφέρει “με την προϋπόθεση ότι θα ζητήσει συγνώμη”. Απλά να τον συγχωρούμε, ακόμη κι αν δεν μετανιώνει για την πράξη του, συναισθανόμενος ότι μας έχει αδικήσει. Κάποιος θα διαφωνήσει λέγοντας ότι με την ανοχή μας ο αδελφός θα αποθρασύνεται όλο και περισσότερο, ενώ εμείς θα τρώμε καρπαζιές εσαεί και θα βράζουμε με το ζουμί μας, προσπαθώντας να συγχωρήσουμε έναν αμετανόητο που συνεχίζει να μας αδικεί. Ομολογουμένως χρειάζεται σοφία για να χειριστεί κανείς τέτοια περίπτωση.

Πάντως, το να διατηρεί κάποιος ασυγχωρησία στην καρδιά του, ακόμη και για έναν αμετανόητο εγκληματία, βλάπτει πρωτίστως τον ίδιο τον εαυτό του στο εδώ και τώρα. Τον σκληραίνει, του κλέβει το χαμόγελο, τον πικραίνει, και τελικά τον αρρωσταίνει, διότι ο θυμός κρυσταλλοποιείται σε ασθένεια. Και ο Ιησούς, ως μεγάλος ψυχολόγος και θεραπευτής, το γνώριζε αυτό και ήθελε να προστατέψει τους μαθητές τους από παγίδες. Ας μη βιαστούμε λοιπόν να απορρίψουμε την εντολή ως ουτοπική και ανεφάρμοστη.

Ωστόσο, ο άνθρωπος αμαρτάνει, δηλαδή διαφθείρεται, απλά με τη σκέψη και μόνο. Και ποιος μπορεί να χαλιναγωγήσει εντελώς τη σκέψη του; *«Εγώ, όμως, σας λέω ότι καθένας που κοιτάζει μια γυναίκα για να την επιθυμήσει, διέπραξε ήδη μοιχεία μέσα στην καρδιά του»*. (Κατά Ματθαίον 5: 28)

Σύμφωνα με τα λόγια του Ιησού, σκέψεις και διάθεση για μοιχεία, ακόμη κι αν δεν υλοποιηθούν, μολύνουν την ψυχή ακριβώς το ίδιο. Αν όμως είναι δύσκολο να φρουρήσει κανείς επαρκώς το βλέμμα και τη σκέψη του, είναι κατορθωτό να μην καλλιεργεί τέτοιες σκέψεις, και είναι προς το συμφέρον του. Η μοιχεία, η πορνεία, η παιδεραστία, και όλες οι σεξουαλικές διαστροφές ξεκινούν από τα μάτια και τη σκέψη, και αν αφεθούν ανεξέλεγκτες ενωρίτερα ή αργότερα θα υλοποιηθούν.

Ας δούμε στη συνέχεια τι λέει η Βίβλος για τον όρκο που, δυστυχώς, έχει καθιερωθεί στα ελληνικά δικαστήρια ως δήθεν τεκμήριο αλήθειας. Η Ορθοδοξία, μάλιστα, τον έχει καθαγιάσει, και σε κάθε συζήτηση κατάργησής του εναντιώνεται σθεναρά. Τον επιτρέπει όμως η Βίβλος; Να τι είπε ο Ιησούς:

«Πάλι ακούσατε ότι ειπώθηκε στους αρχαίους: Μη γίνεις επίορκος, αλλά εκπλήρωσε τους όρκους σου προς τον Κύριο. Εγώ, όμως, σας λέω να μην ορκιστείτε καθόλου· ούτε στον ουρανό, επειδή είναι θρόνος του Θεού· ούτε στη γη, επειδή είναι υποπόδιο των ποδιών του· ούτε στα Ιεροσόλυμα, επειδή είναι πόλη του μεγάλου βασιλιά· ούτε στο κεφάλι σου να ορκιστείς, επειδή δεν μπορείς να κάνεις μια

τρίχα άσπρη ή μαύρη. Αλλά ο λόγος σας ας είναι: “Ναι, ναι. Όχι, όχι”· μάλιστα, το περισσότερο απ’ αυτά, είναι από τον πονηρό». (Κατά Ματθαίον 5: 33-37)

Μην ορκίζεστε καθόλου, σε τίποτα και για τίποτα, είπε ο Ιησούς. Η εντολή δεν επιδέχεται παρερμηνεία ούτε παραθυράκια. Όμως το άκρον άωτον της ασέβειας είναι να ορκίζεται κανείς θέτοντας το δεξί του χέρι πάνω στο Ευαγγέλιο που μέσα στις σελίδες του λέει: *«μη ομόσαι όλως»*, δηλαδή *«μη ορκιστείς καθόλου»*. Πρόκειται για “ιερή” σχιζοφρένεια ή για απροκάλυπτη βλασφημία.

Κι ερχόμαστε τώρα στην ελεημοσύνη. Υπάρχουν κι εδώ κανόνες για το πώς πρέπει να γίνεται:

«Προσέχετε να μην κάνετε την ελεημοσύνη σας μπροστά στους ανθρώπους για να επιδειχτείτε σ’ αυτούς. Διαφορετικά, δε θα έχετε μισθό από τον Πατέρα σας τον ουράνιο. Όταν, λοιπόν, κάνεις ελεημοσύνη, μην το διατυμπανίσεις όπου πας, όπως κάνουν οι υποκριτές στις συναγωγές και στους δρόμους για να δοξαστούν από τους ανθρώπους. Σας βεβαιώνω, πως αυτοί έχουν κιόλας πληρωθεί ολόκληρη την αμοιβή τους.

Εσύ, όμως, όταν κάνεις ελεημοσύνη, να μην ξέρει το αριστερό σου χέρι τι κάνει το δεξί σου, έτσι που η ελεημοσύνη σου να μένει κρυφή. Και ο Πατέρας σου, που βλέπει τα κρυφά, θα σου το ανταποδώσει φανερά». (Κατά Ματθαίον 6: 1-4)

Η ελεημοσύνη είναι ένα ιερό καθήκον, αλλά και μια εσωτερική ανάγκη του κάθε ανθρώπου. Όμως ο ελεών πρέπει να είναι προσεκτικός να μην την κάνει επιδεικτικά για να επαινεθεί και να δοξαστεί από τους ανθρώπους. Το κίνητρο μετράει περισσότερο από την ίδια την ελεημοσύνη. Εάν η καρδιά δεν διακατέχεται από καθαρή συμπόνια αλλά από υποκρισία και ματαιοδοξία, τότε η ελεημοσύνη βοηθάει μεν τον φτωχό, αλλά δεν έχει καμία πνευματική αξία για τον χορηγό. Όπως είπε ο Ιησούς, τέτοιο πρόσωπο έχει ήδη πάρει την ανταμοιβή του από τους ανθρώπους που τον επαινούν. Με άλλα λόγια, ο ελεών πρέπει να δίνει την ελεημοσύνη του εν κρυπτώ.

Υπάρχει όμως και ο αντίλογος. Εάν κανείς δίνει την ελεημοσύνη έστω για ν’ ανταμειφθεί στον “ουρανό”, δηλαδή στο πνευματικό πεδίο, τουτέστιν εάν περιμένει μια ανταμοιβή από το Θεό για την ελεημοσύνη του, τότε ούτε και το δικό του κίνητρο είναι ανιδιοτελές. Απλά δίνει για να πάρει. Κοινώς, κάνει μια επένδυση. Μακάριος εκείνος που δίνει χωρίς να περιμένει τίποτα ως αντάλλαγμα, ούτε στον ουρανό ούτε στη γη. Άλλωστε τι ανταμοιβή να περιμένει κανείς όταν δίνει ψίχουλα από το περίσσευμά του; Τι ανταμοιβή από το Θεό ή τους ανθρώπους δικαιούται να περιμένει κάποιος όταν έδωσε, έστω στα κρυφά, πέντε ευρώ ελεημοσύνη, τη στιγμή που θα μπορούσε άνετα να δώσει 50, 100, 1000 και βάλε; Ή όταν έδωσε ένα μικρό μέρος από εκείνα που είχε αποκτήσει με άδικο και ανέντιμο τρόπο;

Ας κοιτάξουμε ένα καρποφόρο δένδρο, το οποίο δίνει τους καρπούς του χωρίς να περιμένει ούτε ένα ευχαριστώ. Το μόνο που περιμένει από μας είναι η σωστή φροντίδα ώστε να μας δώσει περισσότερους και γευστικότερους καρπούς. Μόνον όταν ο άνθρωπος γίνει σαν ένα καρποφόρο δένδρο, τρέφοντας το πνεύμα του με υγιή πνευματική τροφή ώστε να παράγει και να παρέχει ανιδιοτελώς καρπούς αγάπης, ελεημοσύνης, αλήθειας, δικαιοσύνης και ειρήνης, θα υπάρχει ελπίδα για μια κοινωνία ευημερίας.

Μια άλλη εντολή που έδωσε ο Ιησούς στους μαθητές του ήταν για ταπεινότητα. *«Και αφού κάθισε, κάλεσε τους δώδεκα και τους λέει: Όποιος θέλει να είναι πρώτος, θα είναι τελευταίος όλων και υπηρέτης όλων».* (Κατά Μάρκον 9: 35)

Η ταπεινότητα είναι μεγάλη αρετή και πρέπει να την καλλιεργεί κανείς, αν θέλει να εξελιχθεί στο πνευματικό πεδίο. Είναι θλιβερό, όμως, που πολλοί από εκείνους που πιστεύουν πως είναι εκπρόσωποι του Χριστού στη γη συμπεριφέρονται δεσποτικά στο “ποίμνιο”. Δεν είναι τυχαίο που ο

Μητροπολίτης καλείται και Δεσπότης. Για να μην αναφερθώ και στους προκλητικούς και άκρως αλαζονικούς τίτλους που οικειοποιούνται όπως, **σεβασμιότατος, μακαριότατος, άγιος, παναγιότατος**, κλπ. Προφανώς πιστεύουν ότι αυτή η εντολή του Ιησού δεν τους αφορά.

«Κανένας σάπιος λόγος ας μη βγαίνει από το στόμα σας, αλλά όποιος είναι καλός για οικοδομή της ανάγκης, ώστε να δώσει χάρη σ' αυτούς που ακούν». (Προς Εφεσίους 4: 29)

Πόσες φορές οι λόγοι που εκστομίζουμε είναι απρεπείς και σαπροί, πληγώνοντας τους ακροατές μας αντί να τους οικοδομούν... Όποιος είναι αναμάρτητος στη γλώσσα είναι τέλειος, όπως είδαμε στο σχετικό κεφάλαιο για τη δύναμη της γλώσσας. Κι όμως, δεν στοιχίζει τίποτα να είναι ο λόγος μας γλυκός και εποικοδομητικός που να εξυψώνει το πνεύμα εκείνων που μας ακούν. Βέβαια, εκ του περισσέυματος της καρδιάς λαλεί το στόμα. Και αν το περίσσευμα της καρδιάς μας είναι πικρό, τότε και τα λόγια μας θα είναι πικρόχολα. Ας εξετάσουμε λοιπόν τι συναισθήματα φιλοξενούμε στην καρδιά μας για να καταλάβουμε γιατί ο λόγος μας δεν είναι ευχάριστος και εποικοδομητικός.

Κλείνω το θέμα των Βιβλικών εντολών με απόσπασμα από την επιστολή του Αποστόλου Παύλου προς Κολοσσαείς, όπου συνοψίζει τις κακές συνήθειες που πρέπει ν' αποφεύγει ο άνθρωπος που θέλει να εξελιχθεί πνευματικά:

«Νεκρώστε, λοιπόν, τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της γήινης φύσης σας: την πορνεία, την ηθική ακαθαρσία, το πάθος, την κακή επιθυμία και την πλεονεξία, η οποία είναι ειδωλολατρία. (...) Τώρα όμως αποβάλετε κι εσείς από πάνω σας όλα αυτά: την οργή, το θυμό, την κακία, τη βλασφημία, καθώς και την αισχρολογία από το στόμα σας. Μην ψεύδεστε ο ένας στον άλλο, αφού βγάλατε από πάνω σας τον παλιό εαυτό σας μαζί με τις πράξεις του και ντυθήκατε το νέο, (...).

Εδώ δεν υπάρχει πια Έλληνας και Ιουδαίος, περιτιμημένος και απεριτιμητος, βάρβαρος, Σκύθης, δούλος ή ελεύθερος, αλλά τα πάντα και σε όλους είναι ο Χριστός.

*Ντυθείτε, λοιπόν, σαν εκλεκτοί του Θεού άγιοι και αγαπημένοι του, με αισθήματα ευσπλαχνίας, με καλοσύνη, με ταπεινοφροσύνη, με πραότητα, με μακροθυμία. Να είστε ανεκτικοί ο ένας έναντι του άλλου και να συγχωρείτε μεταξύ σας αν ένας έχει παράπονο από κάποιον. Ακριβώς όπως σας συγχώρησε ο Χριστός, έτσι να συγχωρείτε κι εσείς. **Και σαν κορωνίδα όλων αυτών να έχετε την αγάπη, που είναι η συνδετική ουσία της τελειότητας.** Και εύχομαι η ειρήνη του Θεού, στην οποία έχετε κληθεί σαν ένα σώμα, να κυριαρχεί στις καρδιές σας. Να είστε επίσης ευγνώμονες».* (Προς Κολοσσαείς 3: 5, 8-15)

Νάτες, λοιπόν, όλες οι εντολές συμπυκνωμένες σε μερικά εδάφια:

ΌΧΙ στην πορνεία, την ηθική ακαθαρσία, στα πάθη, στις κακές επιθυμίες, στην πλεονεξία, στην ειδωλολατρία.

ΌΧΙ στην οργή, στο θυμό, στην κακία, στη βλασφημία, στην αισχρολογία.

ΌΧΙ στα ψεύδη.

ΌΧΙ στο ρατσισμό.

ΝΑΙ στην ευσπλαχνία, στην καλοσύνη, στην ταπεινοφροσύνη, στην πραότητα, στη μακροθυμία, στη συγχωρητικότητα, στην ευγνωμοσύνη, στην ειρήνη, στην ΑΓΑΠΗ.

Τα γνωρίζαμε όλα αυτά; Βεβαίως! **Είναι γραμμένα στη συνείδησή μας, στο πνεύμα μας.** Απλά τα ξεχνάμε, και πρέπει κάθε τόσο να τα ξαναθυμόμαστε.

22. Η αξία της λατρείας

Τι χρειάζεται η λατρεία προς το Θεό; Ποιος την αποζητά; Ποιος την έχει ανάγκη; Πάντως όχι ο Θεός, ο Πατήρ των φώτων, εκ του οποίου πηγάζει «πάσα δόσις αγαθή και παν δώρημα τέλειο».

Η λατρεία είναι εκδήλωση αγάπης του ανθρώπου προς το Θεό. Είναι το ξεχείλισμα ευγνωμοσύνης του δημιουργήματος προς τον Δημιουργό. **Η λατρεία του Θεού είναι εσωτερική ανάγκη του ανθρώπου και αποτελεί τροφή για την ψυχή.**

Μεγάλη έμφαση στη λατρεία του Θεού δινόταν στην Παλαιά Διαθήκη. Όμως οι λατρευτικές πρακτικές του λαού του Ισραήλ ήταν αντίγραφα των συνηθειών των ειδωλολατρικών εθνών. Ωστόσο, οι φωτισμένοι προφήτες καταδίκασαν ανοιχτά αυτές τις πρακτικές, παρόλο που περιέχονταν στο *μωσαϊκό Νόμο*. Ας ξαναδούμε χαρακτηριστικά εδάφια:

«“Ποια ανάγκη έχω από την πληθώρα των θυσιών σας;” λέγει ο Κύριος· “είμαι χορτάτος από ολοκαυτώματα κριαριών, και από το πάχος των σιτευτών· και δεν αρέσκομαι σε αίμα ταύρων ή αρνιών ή τράγων.

Όταν έρχεστε να εμφανιστείτε μπροστά μου, ποιος το ζήτησε αυτό από τα χέρια σας, να πατάτε τις αυλές μου;

Μη φέρνετε πλέον μάταιες προσφορές· το θυμίαμα είναι σε μένα βδέλυγμα· (...).

Λουστείτε, καθαριστείτε· αποβάλετε τις πονηρίες από τις ψυχές σας μπροστά στα μάτια μου... Μάθετε να πράττετε το καλό· εκζητήστε κρίση, απαλλάξτε τον αδικούμενο, υπερασπιστείτε τον ορφανό, δικαιώστε τη χήρα”». (Ησαΐας 1: 11-13α, 16-17)

Τα ίδια είπε και ο προφήτης Ιερεμίας:

«Έτσι λέγει ο Κύριος των δυνάμεων (...). Επειδή δεν μίλησα στους πατέρες σας ούτε τους έδωσα εντολές, κατά την ημέρα που τους έβγαλα έξω από τη γη της Αιγύπτου, για ολοκαυτώματα και θυσίες. Αλλά τους πρόσταξα αυτόν το λόγο, λέγοντας: Ακούστε τη φωνή μου, και θα είμαι Θεός σας, κι εσείς θα είστε λαός μου· και περπατάτε σε όλους τους δρόμους που διόρισα σε σας, για να ευημερείτε». (Ιερεμίας 7: 21α, 22, 23)

Ωστε, λοιπόν, και στην Παλαιά Διαθήκη η μόνη ευπρόσδεκτη λατρεία ήταν η αποβολή της κακίας από τη ζωή του πιστού και η συμμόρφωση με τις εντολές του Θεού. Εκείνοι που πίστευαν ότι η λατρεία του Θεού απαιτούσε ολοκαυτώματα ζώων και θυμιάματα βρίσκονταν σε βαθιά πλάνη, παρόλο που ακολουθούσαν τις οδηγίες του Μωσαϊκού νόμου. Όμως οι Δέκα Εντολές που παρέδωσε ο Μωυσής στους Ισραηλίτες δεν έκαναν καμία αναφορά σε θυσίες ζώων ως τρόπου λατρείας του Θεού.

Ο προφητάναξ Δαβίδ μας έχει προσφέρει ανυπέρβλητους στίχους λατρείας. Θα παραθέσω μερικά κομμάτια από τους Ψαλμούς που πραγματικά ευφραίνουν την καρδιά και οικοδομούν το πνεύμα:

«AINEITE τον Κύριο.

Αινείτε παιδιάς τον Κύριο, αινείτε το όνομα του Κυρίου. Ας είναι το όνομα του Κυρίου ευλογημένο, από τώρα και μέχρι τον αιώνα.

Από την ανατολή του ήλιου μέχρι τη δύση του, ας αινείτε το όνομα του Κυρίου.

Ο Κύριος είναι υψηλός επάνω σε όλα τα έθνη· επάνω στους ουρανούς είναι η δόξα του». (Ψαλμοί 112 [113]: 1-4)

Η καρδιά των αληθινών προσκυνητών είναι γεμάτη με θαυμασμό και ευγνωμοσύνη προς τον Δημιουργό και εκδηλώνεται με μια διαρκή λατρεία, από την ανατολή μέχρι τη δύση του ηλίου. Δεν υπάρχουν, όμως, οι κατάλληλες λέξεις για να εκφράσει η γλώσσα εκείνο που νιώθει η καρδιά, κι έτσι οι αληθινοί προσκυνητές καταλήγουν στη σιωπή, λατρεύοντας το Θεό με όλο τους το είναι ενώ η όψη τους αντανακλά το φως της παρουσίας του Θεού.

«ΕΛΑΤΕ, ας αγαλλιαστούμε στον Κύριο· ας αλαλάζουμε στο φρούριο της σωτηρίας μας. Ας προφτάσουμε μπροστά του με εξομολόγηση· ας αλαλάζουμε σ' αυτόν με ψαλμούς. (...)

Ελάτε, ας προσκυνήσουμε και ας προσπέσουμε σ' αυτόν· ας γονατίσουμε μπροστά στον Κύριο, το Δημιουργό μας». (Ψαλμοί 94 [95]: 1-2, 6)

Η καρδιά του Δαβίδ ξεχειλίζει από λατρεία προς το Θεό. Προσκαλεί το λαό να προσέλθουν ενώπιον του Θεού με ψαλμούς δοξολογίας. Η δοξολογία εξυψώνει το πνεύμα του ανθρώπου και ανανεώνει τις δυνάμεις του. Είναι η καλύτερη ολιστική θεραπεία για κάθε νόσο. Η δοξολογία γεμίζει την καρδιά των προσκυνητών με ειρήνη και διώχνει τα κακά πνεύματα. Ο Δαβίδ το γνώριζε αυτό καλά αφού, παίζοντας την κιθάρα του, απομακρυνόταν το πονηρό πνεύμα από τον βασιλιά Σαούλ. (Α΄ Σαμουήλ 16: 23)

«Ψάλατε στον Κύριο άσμα νέον· ψάλατε στον Κύριο ολόκληρη η γη.

Ψάλατε στον Κύριο· ευλογείτε το όνομα αυτού· κηρύττετε από ημέρα σε ημέρα τη σωτηρία αυτού.

Αναγγείλατε στα έθνη τη δόξα αυτού, σε όλους τους λαούς τα θαυμάσια αυτού.

Διότι μέγας ο Κύριος και υπερβολικά αινετός· είναι φοβερός πάνω απ' όλους τους θεούς.

Διότι πάντες οι θεοί των εθνών είναι είδωλα· ο δε Κύριος τους ουρανούς εποίησε.

Δόξα και μεγαλοπρέπεια είναι ενώπιον αυτού· ισχύς και ωραιότητα στο αγιαστήριό αυτού.

Αποδώστε στον Κύριο, πατριές των λαών, αποδώστε στον Κύριο δόξα και ισχύ.

Αποδώστε στον Κύριο τη δόξα του ονόματος αυτού· λάβετε προσφοράς και εισέλθετε στις αυλές αυτού.

Προσκυνήσατε τον Κύριο στη μεγαλοπρέπεια του αγιαστηρίου αυτού· φοβείσθε από προσώπου αυτού, ολόκληρη η γη.

Πείτε στα έθνη, “Ο Κύριος βασιλεύει· η οικουμένη θα είναι βεβαίως στερεωμένη· δεν θα σαλευτεί· αυτός θα κρίνει τους λαούς με ευθύτητα”.

Ας ευφραίνονται οι ουρανοί, και ας αγάλλεται η γη· ας ηχεί η θάλασσα και το πλήρωμα αυτής.

Ας χαίρονται οι πεδιάδες και όλα όσα είναι σ' αυτές· τότε θα ευφραίνονται όλα τα δένδρα του δάσους ενώπιον του Κυρίου· (...)». (Ψαλμοί 95 [96]: 1-12)

Ο Δαβίδ καλεί όλους τους λαούς να λατρέψουν τον αληθινό Θεό, αυτόν που έκανε τους ουρανούς. Οι θεοί των εθνών δεν είναι παρά είδωλα. Κάθε πιστός θα πρέπει να διακηρύττει τη δόξα του αληθινού Θεού ενώπιον των εθνών και να θυμίζει στους λαούς τα θαυμαστά έργα του.

«Ο Κύριος βασιλεύει· ας αγάλλεται η γη· ας ευφραίνεται το πλήθος των νησιών.

Σύννεφο και ομίχλη είναι ολόγυρά του· δικαιοσύνη και κρίση είναι η βάση του θρόνου του. (...)

Οι ουρανοί αναγγέλλουν τη δικαιοσύνη του, και όλοι οι λαοί βλέπουν τη δόξα του». (Ψαλμοί 96 [97]: 1-2, 6)

Η σοφία και η δόξα του Θεού είναι πασιφανείς μέσα από τη Δημιουργία του. Όλη η γη αγάλλεται! Οι ουρανοί διηγούνται τη δόξα του Θεού, ενώ οι πεδιάδες, οι ακτές και τα όρη χαίρονται

στην πανταχού παρουσία του. Ας ενώσουν οι άνθρωποι τους ύμνους δοξολογίας με τα κελαηδήματα των πουλιών, διότι ο Κύριος αξίζει να υμνείται!

«Ευλόγει η ψυχή μου τον Κύριο· και κάθε τι που είναι μέσα μου, το όνομά του το άγιο.

Ευλόγει η ψυχή μου τον Κύριο, και μη ξεχνάς όλες τις ευεργεσίες του· αυτόν που συγχωρεί όλες τις ανομίες σου· αυτόν που γιατρεύει όλες τις αρρώστιες σου· αυτόν που λυτρώνει από τη φθορά τη ζωή σου· αυτόν που σε στεφανώνει με έλεος και οικτιρμούς· αυτόν που χορταίνει τα γηρατειά σου με αγαθά· η νεότητά σου ανανεώνεται σαν του αετού. Ο Κύριος κάνει δικαιοσύνη και κρίση σε όλους εκείνους που αδικούνται». (Ψαλμός 102 [103]: 1-6)

Είναι εξαιρετικά δύσκολο να προσθέσει κανείς κάτι περισσότερο σ' αυτόν το θαυμάσιο ύμνο του Δαβίδ. Μέσα σε λίγες λέξεις είπε τα πάντα! Η καρδιά του ξεχειλίζει από ευγνωμοσύνη και θαυμασμό προς το Θεό, και όλο το είναι του ευλογεί το άγιο όνομά του! Είναι καλό ο σπουδαστής της Βίβλου να διαλογίζεται πάνω σ' αυτές τις γραμμές όσο πιο συχνά μπορεί, αντλώντας έμπνευση και χαρά από τα λόγια του Δαβίδ.

Αλλά και ο επόμενος ψαλμός του Δαβίδ είναι ανυπέρβλητος:

«Ευλόγει η ψυχή μου τον Κύριο. Κύριε, Θεέ μου, μεγαλύνθηκες υπερβολικά, τιμή και μεγαλοπρέπεια είσαι ντυμένος! Είσαι αυτός που περιτυλίγεται το φως σαν ιμάτιο, αυτός που απλώνει τον ουρανό σαν καταπέτασμα· αυτός που στεγάζει με νερά τα υπερώα του· αυτός που κάνει τα σύννεφα δική του άμαξα· αυτός που περπατάει επάνω σε φτερούγες ανέμων· αυτός που κάνει τους αγγέλους του πνεύματα, τους λειτουργούς του φλόγα φωτιάς· αυτός που θεμελιώνει τη γη επάνω στη βάση της, για να μη σαλευθεί στον αιώνα του αιώνος». (Ψαλμός 103 [104]: 1-5)

Για μια ακόμη φορά ο Δαβίδ καλεί την ψυχή του να ευλογήσει τον Κύριο. Και το κάνει με τέτοια ποιητική γλαφυρότητα και φαντασία που μεταδίδει στον αναγνώστη την επιθυμία να λατρέψει κι αυτός τον Ύψιστο ώστε με τη σειρά του να συμμετέχει στην αγαλλίαση που ένιωθε ο Δαβίδ όταν έγραφε αυτούς τους υπέροχους στίχους.

Ο Θεός, που είναι Φως (Α' Ιωάννου 1:5) και ο Πατήρ των φώτων (Ιακώβου 1:17), κατοικεί σε απρόσιτο Φως (Α' Τιμόθεο 6: 16), και το ένδυμά του είναι ΦΩΣ! Ο ψαλμωδός στέκεται με δέος μπροστά στη δόξα του Θεού που αντικατοπτρίζεται στη μεγαλοπρέπεια της Δημιουργίας του. Πόσο συχνά νιώθουμε την ανάγκη να δοξάσουμε το Θεό όταν ατενίζουμε την ομορφιά της φύσης, το μεγαλείο του έναστρου ουρανού, ή την Αυγουστιάτικη πανσέληνο; Αν δεν το κάναμε ποτέ, τότε κάτι έχει πεθάνει μέσα μας και πρέπει να το αναστήσουμε.

Πάμε και στον επόμενο Ψαλμό, όπου ο Δαβίδ μας καλεί να ευχαριστήσουμε το Θεό και να του τραγουδήσουμε δικούς μας ύμνους:

«Εξομολογείστε στον Κύριο· επικαλείστε το όνομά του· κάντε γνωστά τα έργα του στους λαούς. Ψάλλετε σ' αυτόν· ψαλμωδείτε σ' αυτόν· μιλάτε για όλα τα θαυμάσιά του. Καυχάστε στο άγιο του όνομα· ας ευφραίνεται η καρδιά εκείνων που εκζητούν τον Κύριο. Ζητάτε τον Κύριο και τη δύναμή του· εκζητάτε το πρόσωπό του παντοτινά. Να θυμάστε τα θαυμαστά του έργα που έκανε· τα τεράστια μεγαλεία του και τις κρίσεις του στόματός του». (Ψαλμοί 104 [105]: 1-5)

Ο ψαλμωδός προσκαλεί τους πιστούς να επικαλούνται το όνομα του Κυρίου με ευχαριστίες. Η καρδιά εκείνων που εκζητούν τον Κύριο πρέπει να αγάλλεται διότι ο Θεός είναι πάντα μαζί τους για να τους ανακουφίζει και να τους δυναμώνει. Δεν πρέπει να ξεχνούν ποτέ όλα τα θαυμαστά που έκανε για τον καθένα, ούτε όμως και τις δίκαιες κρίσεις του.

Δεν μπορώ να παραλείψω και έναν ακόμη θαυμάσιο ψαλμό που δείχνει ανάγλυφα ότι ο Δαβίδ ήταν ένας άνθρωπος ερωτευμένος με το Θεό, αν μου επιτρέπεται η έκφραση αυτή:

«Έτοιμη είναι η καρδιά μου, Θεέ· θα ψάλλω και θα τραγουδώ μέσα στη δόξα σου.

Εύπνα ψαλτήρι και κιθάρα· θα ξυπνήσω προτού ανατείλει ο ήλιος.

Θα σε επαινέσω, Κύριε, ανάμεσα στους λαούς, και θα ψάλλω σε σένα ανάμεσα στα έθνη· επειδή, το έλεός σου μεγαλύνθηκε μέχρι τους ουραμούς· και η αλήθεια σου μέχρι τα σύννεφα. Υψώσου, Θεέ, ψηλότερα από τους ουραμούς· και η δόξα σου ας είναι επάνω σε ολόκληρη τη γη». (Ψαλμοί 107: 2-6 [108: 1-5])

Ο Δαβίδ μας δίνει ένα τέλειο παράδειγμα για το πώς πρέπει να είναι η καρδιά του πιστού: Έτοιμη για λατρεία, ύμνους και επαίνους προς το Θεό! Ο ψαλμωδός υπόσχεται να διηγείται ανάμεσα στα έθνη για το μέγα έλεός του και την αλήθεια του. Θα ξυπνάει πρωί για να βλέπει την ανατολή του ήλιου και να δοξάζει το Θεό με το ψαλτήρι και την κιθάρα του!

Θα κλείσω την αναφορά μου στους υπέροχους ψαλμούς του Δαβίδ με μια εξομολόγηση του ίδιου:

«Όπως το ελάφι επιποθεί τα ρυάκια των νερών, έτσι η ψυχή μου σε επιποθεί, Θεέ. Διψάει η ψυχή μου το Θεό, το Θεό το ζωντανό· πότε θάρθω, και πότε θα φανώ μπροστά στον Θεό;» (Ψαλμοί 41: 2-3 [42: 1-2])

Εάν η ψυχή μας ποθεί το Θεό όπως το ελάφι τα ρυάκια των νερών, τότε μια μέρα ίσως ατενίσουμε κάτι από τη δόξα του. Περιττό βέβαια να πούμε ότι το να δει κανείς την όψη του πανταχού παρόντος Πνεύματος του Θεού είναι αδύνατο, όπως άλλωστε επιβεβαιώνει και ο ευαγγελιστής Ιωάννης. (Α΄ Ιωάννου 4: 12)

Ας έλθουμε τώρα στην Καινή Διαθήκη. Εκεί γίνεται σαφές ότι η υγιής λατρεία που οικοδομεί το πνεύμα είναι λατρεία προς το Θεό. Οποιαδήποτε άλλη λατρεία προς αυθαίρετως θεοποιημένα πρόσωπα ή πράγματα (ειδωλολατρία) όχι μόνο δεν ωφελεί αλλά βλάπτει την ψυχή.

«Κύριο τον Θεό σου θα προσκυνήσεις και μονάχα αυτόν θα λατρεύσεις», ήταν η απάντηση του Ιησού στο διάβολο. (Κατά Ματθαίον 4: 10)

Στο επόμενο εδάφιο η εντολή του Ιησού είναι επίσης σαφής:

«Πλην έρχεται ώρα, και ήδη εδώ είναι, που οι αληθινοί προσκυνητές θα προσκυνήσουν τον Πατέρα εν πνεύματι και αληθεία· διότι ο Πατήρ τοιούτους ζητεί τους προσκυνούντας αυτόν. Ο Θεός είναι Πνεύμα, και οι προσκυνούντες αυτόν εν πνεύματι και αληθεία πρέπει να προσκυνούν». (Κατά Ιωάννην 4: 23-24)

Εν πνεύματι και αληθεία, λοιπόν, πρέπει να λατρεύει ο πιστός το Θεό. Δεν χρειάζονται οπτικά βοηθήματα για να προσκυνήσει κανείς τον Ύψιστο. Η λατρεία πρέπει να γίνεται νοερά και με ειλικρίνεια, αν πρόκειται να ωφελήσει την ψυχή του προσκυνητή. Ο πιστός δεν χρειάζεται εικόνες ή αγάλματα για να λατρέψει το Θεό με το πνεύμα του και με αλήθεια. Αυτή την οδηγία έδωσε ο ίδιος ο Ιησούς.

Ακόμη και η λατρεία των αγγέλων βλάπτει την ψυχή, λέει ο Απ. Παύλος:

«Κανένας ας μη σας στερήσει το βραβείο, με προσποίηση ταπεινοφροσύνης και με λατρεία των αγγέλων (...). Διότι παραμένει ασύνδετος με την Κεφαλή, χάρη στην οποία όλο το σώμα συναρμολογείται και τροφοδοτείται μέσω των αρθρώσεων και μύωνων, με αποτέλεσμα να αυξάνει έτσι όπως θέλει ο Θεός». (Προς Κολοσσαείς 2: 18α, 19)

Πολλοί Χριστιανοί πιστεύουν ότι είναι ανάξιοι να πλησιάσουν λατρευτικά τον Θεό κι έτσι στρέφονται σε αγγέλους, αγίους, κλπ. Τέτοιες πρακτικές, λέει ο Απ. Παύλος, στερούν το βραβείο από τους ανθρώπους και αποκόπτουν τους πιστούς από την κεφαλή που είναι ο Θεός, με συνέπεια να μην τροφοδοτείται το πνεύμα.

Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης, ο υιός του Ζεβεδαίου και αγαπημένος μαθητής του Ιησού, που θεωρείται ο συγγραφέας της Αποκάλυψης, σε κάποια στιγμή κατά τη διάρκεια της όρασης έπεσε στα πόδια του αγγέλου για να τον προσκυνήσει.

«Και ο άγγελος μου λέει: Γράψε...»

Και έπεσα μπροστά στα πόδια του για να τον προσκυνήσω· και μου λέει: Πρόσεχε, μη το κάνεις αυτό· εγώ είμαι σύνδουλός σου, και των αδελφών σου, που έχουν τη μαρτυρία του Ιησού· τον Θεό προσκύνησε· επειδή η μαρτυρία του Ιησού είναι το πνεύμα της προφητείας». (Αποκάλυψη 19: 9α, 10)

Να λοιπόν μια σαφέστατη οδηγία από τον άγγελο: τον Θεό προσκύνησε! Οι άγγελοι και οι άγιοι είναι υπηρέτες του Θεού και δεν πρέπει να τους προσκυνάμε. Η ίδια εντολή δόθηκε ξανά στον Ιωάννη σε άλλο σημείο της Αποκάλυψης:

«Και είμαι εγώ ο Ιωάννης, που τα άκουγα και τα έβλεπα αυτά! Κι όταν τα άκουσα και τα είδα, έπεσα μπρος στα πόδια του αγγέλου για να τον προσκυνήσω.»

Εκείνος όμως μου είπε: “Πρόσεξε! Μη! Είμαι κι εγώ δούλος όπως εσύ και τ’ αδέρφια σου οι προφήτες, κι εκείνοι που τηρούν τα λόγια του βιβλίου αυτού. Τον Θεό να προσκυνήσεις”». (Αποκάλυψη 22: 8-9)

Αυτό είναι το τελευταίο κεφάλαιο της Αποκάλυψης, και βλέπουμε ότι για μια ακόμη φορά ο άγγελος απαγορεύει στον Ιωάννη να τον προσκυνήσει. Προφανώς έχει μεγάλη σημασία για την πνευματική εξέλιξη του πιστού το ποιον θα προσκυνάει. Άλλωστε και οι άγγελοι τον Θεό προσκυνάνε:

«Τότε όλοι οι άγγελοι στάθηκαν γύρω από το θρόνο και (...) προσκύνησαν το Θεό λέγοντας: “Ναι! Η ευλογία και η δόξα και η σοφία και η ευχαριστία και η τιμή και η δύναμη και η ισχύς ανήκουν στο Θεό μας στους αιώνες των αιώνων! Αμήν”». (Αποκάλυψη 7: 11-12)

Προφανώς δεν είναι μόνο οι άνθρωποι που νιώθουν την ανάγκη να προσκυνήσουν το Θεό. Και οι άγγελοι κάνουν το ίδιο στο πνευματικό πεδίο, σύμφωνα με την όραση του Ιωάννη.

Ποια είναι όμως η υψηλότερη μορφή λατρείας; Την απάντηση τη δίνει ο Απ. Παύλος:

«Σας παρακαλώ λοιπόν, αδελφοί, (...) να προσφέρετε τα σώματά σας θυσία ζωντανή, άγια, τέτοια που να είναι αρεστή στο Θεό, η οποία και αποτελεί την πνευματική σας λατρεία».

(Προς Ρωμαίους 12: 1)

Δεν υπάρχει υψηλότερη μορφή λατρείας από μια ζωή αφιερωμένη στο Θεό! Η αληθινή λατρεία δεν περιορίζεται σε λόγια. Ο αγιασμός του πιστού είναι η ύψιστη ζωντανή λατρεία προς το Θεό.

23. ΠΙΣΤΗ: Η ασπίδα της ζωής

Ανεξάρτητα από τη γνώμη που μπορεί να έχει κανείς για τη Βίβλο, υπάρχει ένα πράγμα το οποίο δεν μπορεί να αμφισβητήσει: η Βίβλος πάνω απ’ όλα είναι ένα **Βιβλίο Πίστης**. Όλες οι βιβλικές ιστορίες, πραγματικές ή φανταστικές, έχουν έναν κοινό παρονομαστή: **πίστη στο Θεό**. Το κάθε περιστατικό που διαβάζουμε αρχίζει και τελειώνει με πίστη στην κυριαρχία του Θεού. Το να καταχωρήσω εδώ όλα τα εδάφια που αναφέρονται στην πίστη θα σήμαινε να αντιγράψω ολόκληρη

τη Βίβλο. Βρίσκουμε μαρτυρίες για τη δύναμη της πίστης του ανθρώπου σχεδόν σε κάθε αφήγηση της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης. Για τους στόχους αυτού του κεφαλαίου θα περιοριστώ στα πιο αντιπροσωπευτικά εδάφια για την πίστη.

Τι σημαίνει **Πίστη**; Ας δούμε πώς την όρισε ο Απόστολος Παύλος:

«Είναι δε η πίστις ελπίζομένων υπόστασις, πραγμάτων έλεγχος μη βλεπομένων». (Προς Εβραίους 11: 1)

Εδώ έχουμε ένα σύντομο αλλά περιεκτικό ορισμό της **Πίστης**. **Πίστη** είναι η αναγκαία ουσία για την υλοποίηση εκείνων στα οποία ελπίζει κανείς. Ελπίδα και πίστη πάνε μαζί. Και οι δύο αξίες γεννιούνται στην ψυχή του ανθρώπου. Προηγείται η ελπίδα που προετοιμάζει την καρδιά για τη γέννηση της πίστης.

Πίστη είναι η πεποίθηση, η σταθερή αποδοχή ότι πράγματα που στην παρούσα στιγμή δεν υπάρχουν θα υλοποιηθούν. Πίστη είναι η όραση με τα μάτια του πνεύματος, όταν τα φυσικά μας μάτια δεν βλέπουν ακόμη την πραγματοποίηση όσων πιστεύουμε. Πίστη είναι η μεγαλύτερη δύναμη στο Σύμπαν, το θεμέλιο κάθε δημιουργίας, και έχει φυτευτεί στην ψυχή του ανθρώπου με τη χάρη του Θεού. Και το πιο σημαντικό απ' όλα: **Πίστη είναι η εσωτερική αποδοχή θείας αποκάλυψης.**

Συνεχίζω με την επιστολή του Απ. Παύλου προς Εβραίους, στο ίδιο κεφάλαιο, διότι εκεί αναφέρεται με συντομία σε κάποια σημαντικά γεγονότα της Βίβλου.

«Διότι δια ταύτης (της πίστεως) έλαβον καλήν μαρτυρίαν οι πρεσβύτεροι». (Προς Εβραίους 11: 2)

Οι Πατριάρχες των Εβραίων και οι “βλέποντες”, δηλαδή οι προφήτες, αναγνωρίστηκαν λόγω της πίστης τους. Με την πίστη τους επίσης συνέλαβαν, ολίγον κατ' ολίγον, τους κυρίαρχους ηθικούς νόμους του Θεού. “Άκουσαν” τον Θεό στο πνεύμα τους και δέχτηκαν δια πίστεως αυτό που “άκουσαν” ως Λόγο του Θεού. Έτσι παρέδωσαν στο λαό του Ισραήλ εκείνο που παρέλαβαν οι ίδιοι δι' αποκαλύψεως, κι έτσι κέρδισαν θεία αναγνώριση και καλή μαρτυρία ανάμεσα στο λαό.

«Δια πίστεως ο Νώε συνέλαβε εκείνα που ακόμα δεν βλέπονταν, και φοβηθείς κατασκεύασε μια κιβωτό για τη σωτηρία της οικογένειάς του». (Προς Εβραίους 11: 7α)

Όταν ο Νώε ήταν 480 ετών, αντιλήφθηκε με το πνεύμα του πράγματα που ακόμη δεν έβλεπε, δηλαδή τον επερχόμενο κατακλυσμό, και δια πίστεως έδρασε πάνω στην εσωτερική πληροφορία κατασκευάζοντας την **κιβωτό της σωτηρίας**. Δεν γνωρίζουμε αν αυτή η πληροφορία δόθηκε με όραση ή με τη σιγανή εσωτερική φωνή. Σε κάθε περίπτωση ο Νώε την αποδέχτηκε δια πίστεως και δεν άφησε καμία αμφιβολία να εισέλθει στην καρδιά του.

Ο κατακλυσμός ήρθε 120 χρόνια αργότερα! Δια πίστεως πάλι ο Νώε το γνώριζε μια εβδομάδα ενωρίτερα, κι έτσι μπήκε εγκαίρως στην κιβωτό. Εάν η ιστορία αυτή έχει κάποια δόση αλήθειας, δεν μπορεί κανείς παρά να θαυμάσει την πίστη που εξασκούσε ο Νώε για μια περίοδο 120 ετών! Μιλάμε για ένα γίγαντα πίστεως, που όταν ήταν 600 ετών ανταμείφθηκε, σώζοντας την οικογένειά του και ένα ζεύγος από όλα τα ζώα, ακριβώς όπως του είχε δοθεί η οδηγία να κάνει.

Αναρωτιέμαι αν στο διάστημα των 120 ετών δεν υπήρξαν στιγμές που ο Νώε αμφέβαλε στην ψυχή του ως προς την αξιοπιστία της πληροφόρησής του. Πάντως σε όλη αυτή τη μακρά περίοδο που ο Νώε κατασκεύαζε την κιβωτό, (από τετράγωνο ξύλα “νοσσιάς”, ασφαλώνοντάς την μέσα κι έξω) και καλούσε το λαό σε μετάνοια ούτως ώστε ν' αποφευχθεί η κρίση του Θεού με κατακλυσμό.

Ο Απόστολος Πέτρος μας λέει ότι ο Νώε ήταν ένας κήρυκας δικαιοσύνης (Β' Πέτρου 2: 5), αλλά αφού οι άνθρωποι της εποχής του δεν έλαβαν υπ' όψη τις προειδοποιήσεις του, ο κατακλυσμός τελικά ήρθε. Έβρεξε πολύ για σαράντα ημέρες, και όπως διαβάζουμε στη Γένεση (7: 21), **«Και απέθανε κάθε κινούμενη σάρκα επάνω στη γη, από τα πουλιά, από τα κτήνη, από τα θηρία, και από**

όλα τα ερπετά που σέρνονται επάνω στη γη, και κάθε άνθρωπος». Ολόκληρη η ιστορία του Νώε είναι γραμμένη στη Γένεση, κεφάλαια 6 και 7.

Επειδή όμως η διαφθορά πάνω στη γη δεν ήταν μοναδικό φαινόμενο της εποχής του Νώε, και επειδή *ο Θεός βρέχει επί δικαίους και αδίκους και ανατέλλει τον ήλιο επί πονηρούς και αγαθούς*, όπως μας είπε ο Χριστός, αναρωτιέμαι αν την κρίση με τον κατακλυσμό δεν την έφερε ο Θεός αλλά η ίδια η αμαρτία των ανθρώπων που συσσωρεύσε τεράστια αρνητική ενέργεια στο περιβάλλον στο διάστημα των 120 ετών.

Ένας άλλος γίγαντας πίστης της Παλαιάς Διαθήκης ήταν ο Αβραάμ: *«Με πίστη ο Αβραάμ υπάκουσε, όταν τον καλούσε να εξέλθει στον τόπο που επρόκειτο να πάρει για κληρονομιά, και εξήλθε, μη ξέροντας πού πηγαίνει»*. (Προς Εβραίους 11: 8)

Ο Αβραάμ, σε υπακοή προς την εσωτερική φωνή, ξεκίνησε, χωρίς να ξέρει πού πηγαίνει, για να βρει τη γη που θα κληρονομούσε. Ο Αβραάμ πίστεψε ότι η εσωτερική φωνή που τον καθοδηγούσε ήταν η φωνή του Θεού, και υπάκουσε σε αυτή με απόλυτη εμπιστοσύνη. Ήξερε ότι αν έκανε το πρώτο βήμα, θα του δίδονταν οδηγίες για το επόμενο, κ.ο.κ., ώστε να φτάσει στη *Γη της Επαγγελίας*. Αλλά το πρώτο βήμα εκ μέρους του ήταν αποφασιστικό. Εάν δεν το έκανε, περιμένοντας όλες τις λεπτομέρειες, δεν θα έφτανε ποτέ.

Πόσες φορές δεν διστάσαμε να κάνουμε αυτό το πρώτο βήμα επειδή δεν είχαμε όλες τις λεπτομέρειες για το συνολικό σχέδιο του Θεού για μας... Και πόσες φορές στερηθήκαμε τις ευλογίες του Θεού διότι δεν ενεργήσαμε με πίστη πάνω στην εσωτερική πληροφόρηση (διαίσθηση) που είχαμε...

«Με πίστη και η ίδια η Σάρα πήρε δύναμη στο να συλλάβει σπέρμα, και παρά την προχωρημένη ηλικία της γέννησε, επειδή στοχάστηκε αξιόπιστον εκείνον που υποσχέθηκε». (Προς Εβραίους 11: 11)

Αυτό είναι ένα ελπιδοφόρο μήνυμα σε όλες τις στειρές γυναίκες. Η Σάρα, χάρη στην ακλόνητη πίστη της στην υπόσχεση του Θεού, συνέλαβε και γέννησε τον Ισαάκ στα ενενήντα της χρόνια, ενώ ο σύζυγός της ο Αβραάμ ήταν 100 ετών! (Γένεσις 17: 17, 19)

Κι ερχόμαστε τώρα στον άλλο γίγαντα της πίστης το Μωυσή:

«Με πίστη άφησε την Αίγυπτο, χωρίς να φοβηθεί τον θυμό του βασιλιά· επειδή περίμενε υπομονετικά, σαν να έβλεπε τον αόρατο. (...)

Με πίστη διάβηκαν την Ερυθρά Θάλασσα σαν διαμέσου ξηράς· που όταν δοκίμασαν το ίδιο και οι Αιγύπτιοι καταποντίστηκαν». (Προς Εβραίους 11: 27-29)

Ολόκληρη η ιστορία του Μωυσή είναι μια αξιοθαύμαστη επίδειξη πίστης. Όλες οι μεγάλες αποφάσεις που πήρε σε σχέση με το λαό του ήταν πράξεις πίστης. Ο Μωυσής δεν φοβόταν τους ανθρώπους ή τη φύση διότι γνώριζε ότι με την πίστη στο Θεό και στις δικές του μαγικές δυνάμεις μπορούσε να υπερισχύσει. Βέβαια και οι Ισραηλίτες είχαν πίστη στο Μωυσή και, ακολουθώντας πιστά τις οδηγίες του, διάβηκαν την Ερυθρά θάλασσα. Χωρίς πίστη θα πνίγονταν και αυτοί σαν τους Αιγυπτίους.

«Με πίστη έπεσαν τα τείχη της Ιεριχώ, αφού κυκλώθηκαν για επτά ημέρες». (Προς Εβραίους 11:30)

Αυτό είναι ένα ακόμη φαντασμαγορικό θαύμα, που σήμερα φαίνεται απίστευτο, και οφείλεται στη μεγάλη πίστη του Ιησού του Ναυή στις μαγικές του δυνάμεις, αλλά και στη γνώση κάποιων νόμων της φυσικής. Οι Ισραηλίτες έπρεπε επίσης να εξασκήσουν ακλόνητη πίστη για επτά ημέρες. (Ιησούς του Ναυή 6: 1-20)

Βέβαια, για να μη γίνει καμία παρεξήγηση, ο Θεός της Αγάπης και της Ειρήνης, που ανατέλλει τον ήλιο αυτού επί πονηρούς και αγαθούς, δεν είχε καμία ανάμιξη στην πολεμική επιχείρηση του Ιησού του Ναυή, όπως δεν έχει ανάμιξη σε κανένα πόλεμο.

«Και τι να λέω ακόμα; Επειδή, δεν μου φτάνει ο καιρός να διηγούμαι για τον Γεδεών, και τον Βαράκ και τον Σαμψών και τον Ιεφθάε, τον Δαβίδ και τον Σαμουήλ και τους προφήτες· οι οποίοι με την πίστη καταπολέμησαν βασιλίες, εργάστηκαν δικαιοσύνη, πέτυχαν τις υποσχέσεις, έφραζαν στόματα λιονταριών, έσβησαν δύναμη φωτιάς, διέφυγαν από στόματα μάχαιρας, ενδυναμώθηκαν από ασθένεια, έγιναν ισχυροί σε πόλεμο, έτρεψαν σε φυγή στρατεύματα ξένων· πήραν γυναίκες τους νεκρούς τους, αφού αναστήθηκαν. Άλλοι, όμως, βασανίστηκαν, χωρίς να δεχθούν την απολύτρωση, για ν' αξιωθούν μιας καλύτερης ανάστασης. Και άλλοι δοκίμασαν εμπαιγμούς και μάστιγες, ακόμα δε και δεσμά και φυλακή». (Προς Εβραίους 11: 32-36)

Εδώ ο Παύλος κάνει μια σύντομη αναφορά σε μερικά ακόμη πρόσωπα της Παλαιάς Διαθήκης που διέθεταν μεγάλη πίστη. Το εάν τα θαύματα πίστης της Βίβλου είναι αληθινά ή φανταστικά, δεν θα 'πρεπε να μας απασχολεί, αν θέλουμε να δυναμώσει η πίστη μας. Συμφέρον μας είναι να τα εκλάβουμε ως αληθινά, ακόμη κι αν είναι παραμύθια, ώστε να δυναμώσουμε τη δική μας πίστη.

Είναι κρίμα που στην εποχή μας δεν υπάρχουν άνδρες και γυναίκες μεγάλης πίστης, που με προφητικό λόγο και σημεία θα προκαλούσαν τους διεφθαρμένους ηγέτες που βούλιαζαν τις κοινωνίες στην εξαθλίωση.

«Ο δε δίκαιος θέλει ζήσει δια της πίστεως αυτού». (Αββακούμ 2: 4β)

Εδώ ο προφήτης Αββακούμ υπογραμμίζει τη σπουδαιότητα της πίστης του δικαίου. Ο δίκαιος άνθρωπος δεν χρειάζεται ν' ανησυχεί για τίποτα. Η πίστη του θα τον στηρίζει πάντοτε. Αυτό δεν σημαίνει ότι δε χρειάζεται να εργάζεται ευσυνείδητα και να φροντίζει για τα προς το ζην. Σημαίνει απλά ότι δεν διακατέχεται από το φόβο του αύριο. Κάνει ό,τι περνάει από το χέρι του, και αναθέτει τα υπόλοιπα στη θεία πρόνοια.

Ας δούμε τώρα στιγμιότυπα της Καινής Διαθήκης όπου η πίστη έκανε θαύματα:

«Και ξάφνου, μια γυναίκα αιμορροούσα για δώδεκα χρόνια, αφού πλησίασε από πίσω, άγγιξε την άκρη του ιματίου του».

Επειδή έλεγε μέσα της: Αν μονάχα αγγίξω το ιμάτιό του, θα σωθώ».

Και ο Ιησούς, γυρίζοντας και βλέποντάς την, είπε: Έχε θάρρος, θυγατέρα μου, η πίστη σου σε έσωσε. Και η γυναίκα σώθηκε από την ώρα εκείνη». (Κατά Ματθαίον 9: 20-22)

Η ασθενής γυναίκα είχε ήδη αποφασίσει στην καρδιά της τι χρειαζόταν να κάνει για να σωθεί. Το μόνο που ήθελε ήταν ν' αγγίξει το ιμάτιο του Ιησού. Και μόλις το άγγιξε, θεραπεύτηκε.

Είχε κάποια μαγική δύναμη το ιμάτιο; Όχι βέβαια! Αν είχε, τότε ο Ιησούς θα στεκόταν ακίνητος για να πιάσουν όλοι το ιμάτιό του και να θεραπευτούν. Δεν συνέβη όμως κάτι τέτοιο. Ήταν η πίστη της γυναίκας που έκανε το θαύμα και όχι το ιμάτιο. Θα μπορούσε να έχει εναποθέσει την πίστη της κάπου αλλού, π.χ., στη σκιά του Ιησού, και πάλι θα θεραπευόταν. Ωστε λοιπόν, ο Θεός περιορίζεται ή επεκτείνεται στο τι μπορεί να κάνει για μας από την ίδια την πίστη μας.

«Και όταν ο Ιησούς μπήκε μέσα στην Καπερναούμ, τον πλησίασε ένας εκατόνταρχος, παρακαλώντας τον, και λέγοντας: Κύριε, ο δούλος μου κείτεται παράλυτος στο σπίτι, υποφέροντας φρικτά».

Και ο Ιησούς λέει σ' αυτόν: Εγώ, αφού έρθω, θα τον θεραπεύσω».

Και απαντώντας ο εκατόνταρχος είπε: Κύριε, δεν είμαι άξιος να μπεις κάτω από τη στέγη μου· αλλά μονάχα πες έναν λόγο, και ο δούλος μου θα γιατρευτεί».

Επειδή και εγώ είμαι άνθρωπος υπό εξουσία, έχοντας κάτω από την εξουσία μου στρατιώτες· και λέω σε τούτον: Πήγαινε, και πηγαίνει· και στον άλλον: Έλα, και έρχεται· και στο δούλο μου: Κάνε τούτο, και το κάνει».

Ακούγοντας δε ο Ιησούς θαύμασε, και είπε σ' αυτούς που τον ακολουθούσαν: Σας διαβεβαιώνω, ούτε στον Ισραήλ δεν βρήκα τόσο μεγάλη πίστη. (...)

Και ο Ιησούς είπε στον εκατόνταρχο: Πήγαινε, και όπως πίστευες ας γίνει σε σένα. Και ο δούλος του γιατρεύτηκε την ίδια εκείνη ώρα». (Κατά Ματθαίον 8: 5-10, 13)

Εδώ έχουμε έναν άλλο άνδρα μεγάλης πίστης. Ο εκατόνταρχος γνώριζε ακριβώς τι ήθελε να κάνει ο Ιησούς γι' αυτόν: του ζητούσε να πει μια μόνο λέξη. Γνώριζε ότι ο λόγος του Ιησού είχε εξουσία πάνω στις ασθένειες, όπως είχε και ο δικός του λόγος δύναμη πάνω στους στρατιώτες του. Όμως ο λόγος του Ιησού χρειαζόταν την πίστη του εκατόνταρχου για να ενεργοποιηθεί η δύναμή του. Με άλλα λόγια, αν ο Ιησούς γνώριζε ότι σε κάποιο σπίτι υπήρχε ένας ασθενής, δεν θα μπορούσε να τον θεραπεύσει με το λόγο του χωρίς να του το έχει ζητήσει κάποιος που πίστευε σε αυτόν.

«Και ο Ιησούς είπε σ' αυτούς: (...) Αν έχετε πίστη σαν κόκκο σιναπιού, θα πείτε σ' αυτό το βουνό: Πήγαινε από εδώ εκεί, και θα πάει, και δεν θα είναι σε σας τίποτε αδύνατο». (Κατά Ματθαίον 17: 20)

Ο νόμος της πίστης είναι ενεργός ακόμη κι αν η πίστη δεν είναι προσδεμένη σε συγκεκριμένο θεό, άγιο, άγγελο ή θρησκεία. Η πίστη είναι μια συμπαντική δημιουργική δύναμη που έχει την αρχή της στην καρδιά των ανθρώπων. Δυνατή πίστη μπορεί να μετακινήσει το βουνό οποιουδήποτε προβλήματος στη ζωή του ανθρώπου. Είναι παρηγορητικό να το θυμόμαστε πάντα. **«Εάν έχετε πίστη»**, είπε ο Ιησούς, χωρίς να καθορίζει συγκεκριμένα σε ποιον.

«Και όλα όσα ζητήσετε στην προσευχή, έχοντας πίστη, θα τα πάρετε». (Κατά Ματθαίον 21: 22)

Σε όλους όσοι επιλέγουν να προσεύχονται, αντί να προφέρουν ένα λόγο πίστεως στο «βουνό», ο Ιησούς είπε να έχουν πίστη και θα το λάβουν. Χωρίς πίστη ο άνθρωπος ακυρώνει το αποτέλεσμα της προσευχής.

«Και όταν πλησίαζαν στην Ιεριχώ, κάποιος τυφλός καθόταν κοντά στον δρόμο, ζητιανεύοντας.

Και όταν άκουσε ότι περνάει το πλήθος, ρωτούσε τι είναι αυτό. Και του ανήγγειλαν ότι περνάει ο Ιησούς ο Ναζωραίος. Και φώναζε λέγοντας: Ιησού, Υιέ του Δαβίδ, ελέησέ με.

Και εκείνοι που προπορεύονταν τον επέπλητταν για να σιωπήσει· αυτός, όμως, έκραζε πολύ περισσότερο: Υιέ του Δαβίδ, ελέησέ με.

*Και ο Ιησούς, αφού στάθηκε, πρόσταξε να τον φέρουν σ' αυτόν· και όταν πλησίασε, τον ρώτησε: Τι θέλεις να σου κάνω; Και εκείνος είπε: Κύριε, να ανακτήσω την όρασή μου. Και ο Ιησούς είπε σ' αυτόν: Ανάκτησέ την, **η πίστη σου σε έσωσε**.*

Κι αμέσως ανέκτησε την όρασή του και τον ακολουθούσε, δοξάζοντας τον Θεό». (Κατά Λουκάν 18: 35-43)

Σίγουρα ο Ιησούς γνώριζε τι ήθελε ο τυφλός απ' αυτόν. Ήταν προφανές: ήθελε να ξαναβρεί το φως του! Κι όμως, ζήτησε από τον τυφλό συγκεκριμένα να πει τι ήθελε, διότι έπρεπε να βεβαιωθεί ότι ο τυφλός είχε αρκετή πίστη για να θεραπευτεί. Και ο τυφλός ήταν ξεκάθαρος: **«Κύριε, να ανακτήσω την όρασή μου»!** Και σίγουρα η πίστη του αποκατέστησε την όρασή του αμέσως, ακριβώς όπως είχε ζητήσει.

Αλλά και οι Απόστολοι δεν υστέρησαν σε θαύματα, όπως άλλωστε είχε προβλέψει ο Ιησούς. Ας δούμε ένα χαρακτηριστικό στιγμιότυπο:

«Και στα Λύστρα καθόταν κάποιος άνδρας αδύνατος στα πόδια, που ήταν χωλός από την κοιλιά της μητέρας του, ο οποίος ποτέ δεν είχε περπατήσει.

Αυτός άκουγε τον Παύλο να μιλάει· ο οποίος, καθώς τον ατένισε, και βλέποντας ότι έχει πίστη για να σωθεί, είπε με δυνατή φωνή: Σήκω επάνω στα πόδια σου όρθιος. Και πηδούσε και περπατούσε». (Πράξεις 14: 8-10)

Σε αυτή την περίπτωση ο Απ. Παύλος έδωσε εντολή στο χωλό να σταθεί όρθιος στα πόδια του. Προηγουμένως όμως, μας λέει η Γραφή, ο Παύλος είχε διαισθανθεί ότι ο χωλός είχε πίστη για να θεραπευτεί. Είχε εσωτερική πληροφόρηση, και χωρίς να την αμφισβητήσει έδρασε αναλόγως. Προφανώς ο Παύλος είχε το χάρισμα της διάκρισης.

Σε κάθε περίπτωση, κανείς δεν μπορεί να ευαρεστήσει το Θεό χωρίς πίστη, είπε ο Απόστολος των εθνών:

«Χωρίς, μάλιστα, πίστη είναι αδύνατον κάποιος να τον ευαρεστήσει· επειδή, αυτός που προσέρχεται στο Θεό πρέπει να πιστέψει ότι υπάρχει, και ότι επιβραβεύει αυτούς που τον εκζητούν». (Προς Εβραίους 11: 6)

Και πότε ευαρεστείται ο Θεός; Απλούστατα, όταν ο άνθρωπος είναι ευτυχισμένος κερδίζοντας αυτά που χρειάζεται. Όπως ένα ερωτευμένο ζευγάρι δεν μπορεί να είναι ευτυχισμένο όταν δεν υπάρχει αμοιβαία πίστη και εμπιστοσύνη, το ίδιο και η σχέση του ανθρώπου προς το Θεό δεν αποδίδει καρπούς χωρίς πίστη.

Όσο για τους εξωτερικούς τύπους και τα τελετουργικά, αυτά δεν έχουν καμία σημασία. Το μόνο που χρειάζεται είναι πίστη που ενισχύεται με την αγάπη:

«Επειδή στον Ιησού Χριστό ούτε η περιτομή έχει κάποια ισχύ ούτε η ακροβυστία, αλλά η πίστη που ενεργείται με αγάπη». (Προς Γαλάτας 5: 6)

Ας τα ακούσουν αυτά εκείνοι που προσκολλώνται στους τύπους νομίζοντας ότι έτσι θα ευχαριστήσουν το Θεό. Δυστυχώς οι τύποι κλέβουν την ουσία της πίστης και την καθιστούν ανενεργή.

24. Η ημέρα της κρίσεως κατά τη Βίβλο

Η *κρίση*, ή ανταπόδοση, είναι ένα άχαρο θέμα που προτιμάμε να το προσπερνάμε. Έχοντας επίγνωση ότι είμαστε όλοι παραβάτες των θείων αρχών, δε θέλουμε καν να σκεφτούμε ότι ενδέχεται κάποια μέρα να μας έρθει ο *λογαριασμός* και να κληθούμε να πληρώσουμε. Την αδιαφορία μας για τις συνέπειες των πράξεων και παραλείψεών μας συχνά τη δικαιολογούμε όταν βλέπουμε ανθρώπους που με την αδικία και την παρανομία συσσωρεύσαν πλούτη και τ' απολαμβάνουν, ενίοτε μέχρι βαθέως γήρατος, σα να μην υπάρχει ο κρίνων. Αυτό το είχε παρατηρήσει και ο σοφός Σολομών, όπως βλέπουμε στο επόμενο εδάφιο:

«Υπάρχει ματαιότητα, που γίνεται επάνω στη γη, το ότι υπάρχουν δίκαιοι στους οποίους συμβαίνει σύμφωνα με τα έργα των ασεβών, και υπάρχουν ασεβείς στους οποίους συμβαίνει σύμφωνα με τα έργα των δικαίων· είπα, ότι και τούτο είναι ματαιότητα». (Εκκλησιαστής 8: 14)

Απογοητευμένος ο Σολομών από την αδυναμία του να εξηγήσει γιατί οι ασεβείς συχνά ευημερούν, ενώ οι δίκαιοι υποφέρουν, καταλήγει:

«Αφού έδωσα την καρδιά μου στο να γνωρίσω τη σοφία, και να δω τον περισπασμό που γίνεται επάνω στη γη, επειδή ούτε ημέρα ούτε νύχτα δεν βλέπουν ύπνο στα μάτια τους (οι ζητούντες τη σοφία), τότε είδα ολόκληρο το έργο του Θεού: ότι ο άνθρωπος δεν μπορεί να κατανοήσει το έργο που έγινε κάτω από τον ήλιο. Επειδή όσο και να κοιπάσει ο άνθρωπος ζητώντας, σίγουρα δεν θα το βρει· ακόμα, μάλιστα, και ο σοφός, αν πει να το γνωρίσει, δεν θα μπορέσει να το βρει». (Εκκλησιαστής 8: 16-17)

Ωστε, λοιπόν, ο άνθρωπος δεν μπορεί να κατανοήσει το έργο που έγινε κάτω από τον ήλιο. Και όποιος πει ότι έχει όλες τις απαντήσεις (όπως οι φανατισμένοι οπαδοί των διαφόρων θρησκειών και δογμάτων), πλανάται πλάνην οικτράν.

Ούτως εχόντων των ανεξήγητων φαινομένων της ζωής, ας δούμε τι άλλο λέει η Βίβλος περί της ανταπόδοσης. Ο συμπαντικός νόμος της σποράς και του θερισμού είναι ένας κυρίαρχος άγραφος νόμος που λογικά λίγοι θα μπορούσαν ν' αμφισβητήσουν. Το βλέπουμε να εκδηλώνεται καθημερινά στη ζωή μας και στη ζωή των συνανθρώπων μας. Ας δούμε τι λέει η Βίβλος περί αυτού.

«Σας λέω δε ότι για κάθε αργό λόγο που θα μιλήσουν οι άνθρωποι, θα λογοδοτήσουν γι' αυτόν κατά την ημέρα της κρίσης. Επειδή από τα λόγια σου θα δικαιωθείς, και από τα λόγια σου θα κατακριθείς». (Κατά Ματθαίον 12: 36-37)

Η ενέργεια των λόγων που προφέρουμε χρειάζεται κάποιο χρόνο “επώασης”, προτού κάποιος θερίσει εκείνο που έσπειρε με τη γλώσσα του/της. Στο πιο πάνω εδάφιο, η ημέρα κατά την οποία κάποιος θα θερίσει τον καρπό των χειλιών του ονομάζεται “ημέρα της κρίσεως”. Έτσι, λοιπόν, θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί στο πώς μιλάμε, διότι ο καρπός από κάθε απρόσεκτο λόγο μπορεί να είναι πολύ πικρός, τόσο για μας όσο και για κείνους προς τους οποίους τον προφέρουμε. Τα ίδια τα λόγια μας θα μας δικαιώσουν ή θα μας καταδικάσουν, ανάλογα με το περιεχόμενό τους και την ενέργεια (συναισθηματική φόρτιση) που έχει “επενδυθεί” σ' αυτά. Στους στίχους που παρέθεσα, ο Ιησούς υποδηλώνει ότι ο άνθρωπος, με τον τρόπο που μιλάει, απεργάζεται την κρίση κατά του εαυτού του.

«Από τους καρπούς του στόματος η ψυχή του ανθρώπου θα γεμίσει με αγαθά, και η ανταπόδοση των χειλιών του θα επιστρέψει σ' αυτόν». (Παροιμίες 12: 14)

Στην παροιμία αυτή, ο σοφός Σολομών επιβεβαιώνει ότι ο καλός λόγος που προφέρει ο άνθρωπος γεμίζει πρώτα-πρώτα την ψυχή του ίδιου με αγαθά, και η ανταπόδοση των χειλιών του, δηλαδή η “κρίση”, θα επιστρέψει σ' αυτόν.

«Ο Κύριος γνωρίζεται από την κρίση που κάνει· ο ασεβής παγιδεύεται στο έργο των χειρών του». (Ψαλμοί 9:17 [16])

Εδώ ο προφητάναξ Δαβίδ αναφέρεται στο Θεό ως εκτελεστή της “κρίσης”. Στον ίδιο όμως στίχο προσθέτει ότι ο ασεβής αυτοπαγιδεύεται με τα ίδια τα έργα του. Με άλλα λόγια, η κρίση δεν έρχεται από έναν προσωπικό Θεό, κάπου εκεί πάνω και έξω από μας, που παρατηρεί ποιος κάνει τι, αλλά από τους κυρίαρχους νόμους που λειτουργούν μέσα μας και στο Σύμπαν γύρω μας. Η παραβίαση αυτών των άγραφων νόμων, εν γνώσει ή εν αγνοία μας, συνεπάγεται “κρίση”.

«Ας ακούσουμε το τέλος της όλης υπόθεσης: Να φοβάσαι το Θεό, και να τηρείς τις εντολές του, δεδομένου ότι αυτό είναι το παν του ανθρώπου. Επειδή ο Θεός θα φέρει σε κρίση κάθε έργο και κάθε κρυφό πράγμα, είτε αγαθό είτε πονηρό». (Εκκλησιαστής 12: 13-14)

Κάθε σκέψη, λόγος και έργο του ανθρώπου θα έλθουν σε κρίση, ενωρίτερα ή αργότερα. Αυτή είναι μια φυσιολογική διαδικασία, η λειτουργία του νόμου **αιτίας και αποτελέσματος**. Έτσι λοιπόν, το συμπέρασμα της όλης υπόθεσης είναι ότι ο άνθρωπος πρέπει να “φοβάται” το Θεό, δηλαδή να σέβεται τους κυρίαρχους άγραφους νόμους, που είναι όμως γραμμένοι στη συνείδησή του και είναι ευανάγνωστοι όταν αυτή είναι καθαρή. Αυτό είναι το θεμελιώδες καθήκον του ανθρώπου, ώστε να προφυλάσσει την ψυχή του από την αδικία και να βιώνει ζωή πληρότητας.

«Αλλοίμονο στον άνομο! Σ' αυτόν θα συμβούν κακά· επειδή θα του γίνει η ανταπόδοση των έργων των χειρών του». (Ησαΐας 3: 11)

Ο Ησαΐας επικαλείται τον κυρίαρχο άγραφο νόμο της ανταπόδοσης. Οι άνθρωποι τρώνε τον καρπό των έργων τους, καθώς η ζωή πληρώνει τόσο τους δίκαιους όσο και τους άδικους ανάλογα με τα έργα των χειρών τους. Κανείς δεν θα 'πρεπε ν' αμφιβάλλει γι' αυτό, ειδικά όταν παρατηρεί διεφθαρμένους ανθρώπους που για κάποιο διάστημα φαίνεται να ευημερούν και να είναι ευτυχισμένοι. Όταν έρθει το πλήρωμα του χρόνου, η “ημέρα της κρίσεως”, και αυτοί οι άνθρωποι θα

θερίσουν εκείνο που έχουν σπείρει. Παρά τα φαινόμενα, οι κυρίαρχοι νόμοι δεν μεροληπτούν και δεν κάνουν χάρες σε κανένα.

«Με την ψυχή μου σε πόθησα τη νύχτα· ναι, με το πνεύμα μέσα μου σε εκζήτησα το πρωί, Θεέ· επειδή όταν οι κρίσεις σου έρχονται στη γη, οι κατοικούντες σ' αυτή θα μάθουν δικαιοσύνη». (Ησαΐας 26: 9)

Ο Ησαΐας αναγνωρίζει ότι οι κρίσεις του Θεού πάνω στους ανθρώπους τους διδάσκουν δικαιοσύνη. Υπάρχει μια διδακτική αξία στον πόνο και ο άνθρωπος κερδίζει σοφία απ' αυτόν. Φυσικά η κρίση, δηλαδή ο πόνος, δεν είναι ο καλύτερος τρόπος για να μάθει κανείς δικαιοσύνη, αλλά ισχυρογνώμονες και ανόητοι άνθρωποι φαίνεται να τον προκαλούν. Όπως βλέπουμε στο επόμενο εδάφιο, ο ασεβής δεν συνειδητοποιεί με καλό τρόπο:

«Ακόμη κι αν ελεηθεί ο ασεβής, δεν θα μάθει δικαιοσύνη· δεν θα υπηρετήσει την αλήθεια στη γη, και δεν θα εμβλέψει στη μεγαλειότητα του Κυρίου». (Ησαΐας 26: 10)

Ακόμη κι αν ευεργετηθεί ο ασεβής, θα συνεχίσει να αδικεί και να υπηρετεί το ψεύδος, χωρίς να συγκινείται από τη μακροθυμία του Κυρίου, μας λέει ο Ησαΐας.

«Εγώ ο Κύριος εξετάζω την καρδιά και δοκιμάζω νεφρούς, για να δώσω στον κάθε έναν σύμφωνα με τις οδούς του, και ανάλογα με τον καρπό των έργων του». (Ιερεμίας 17: 10)

Ο Θεός δια του εκπροσώπου του, δηλαδή δια του ανθρωπίνου πνεύματος ή συνείδησης, που είναι ο *λύχνος του Κυρίου* (Παροιμίες 20: 27), διερευνά το νου και δοκιμάζει την καρδιά του κάθε ανθρώπου ανά πάσα στιγμή της ζωής του. Οι άνθρωποι έχουν έναν Ανώτερο Εαυτό, τον *εσωτερικό άνθρωπο*, ο οποίος διαρκώς κρίνει τις προθέσεις, τα κίνητρα, τα αισθήματα, τις σκέψεις, τα λόγια και τις πράξεις, προειδοποιώντας, καθοδηγώντας, επιδοκιμάζοντας και αποδοκιμάζοντας τη συμπεριφορά μας. Κανείς δε μπορεί να γλιτώσει από αυτόν τον εσωτερικό κριτή, του οποίου οι κρίσεις ενεργοποιούν το νόμο της ανταπόδοσης. Ο καθένας λαμβάνει εκείνο που δικαιούται ανάλογα με τις πράξεις του.

Στο επόμενο εδάφιο επιβεβαιώνεται η ύπαρξη αυτού του εσωτερικού **κριτή**: *«Αφού λοιπόν οι εθνικοί, που δεν έχουν (γραπτό) νόμο, κάνουν από τη φύση τους εκείνα που ανήκουν στο νόμο, σημαίνει ότι οι μη έχοντες νόμο είναι οι ίδιοι νόμος στον εαυτό τους. Οι οποίοι δείχνουν το έργο του νόμου να είναι γραμμένο μέσα στις καρδιές τους, έχοντας τη συνείδησή τους να συμμαρτυρεί, και τους λογισμούς να κατηγορούν ή και να απολογούνται αναμεταξύ τους».* (Προς Ρωμαίους 2: 14-15)

« (...) Θα σας κρίνω κάθε έναν σύμφωνα με τις οδούς του». (Ιεζεκιήλ 33: 20β)

Ο προφήτης Ιεζεκιήλ, ομιλώντας για λογαριασμό του Θεού προς τον οίκο Ισραήλ, επιβεβαιώνει ότι ο καθένας θα κριθεί ανάλογα με τον τρόπο που πορεύεται στη ζωή του. Ο *εκλεκτός λαός* δεν μπορεί να αναμένει ειδική μεταχείριση από το Θεό, διότι οι κυρίαρχοι νόμοι του δεν προσωποληπτούν.

«Και θα αναπληρώσω σε σας τα χρόνια που κατέφαγε η ακρίδα, ο βρούχος, η ερυσίβη, και η κάμπια, το μεγάλο μου στράτευμα, που είχα στείλει εναντίον σας». (Ιωήλ 2: 25)

Ο Κύριος έχει πολλούς τρόπους για να κρίνει τους ανθρώπους στο εδώ και τώρα. Στο ανωτέρω εδάφιο βλέπουμε ότι ο προφήτης Ιωήλ θεωρεί την ακρίδα, το βρούχο, την ερυσίβη και την κάμπια ως το *σωφρονιστικό στράτευμα* του Κυρίου. Με άλλα λόγια, η αρνητική ενέργεια που συσσωρεύεται από τις αδικίες και τα εγκλήματα των ανθρώπων συχνά εκδηλώνεται με διάφορες μορφές εντόμων καταστροφικών για τη βλάστηση. Παρόλα αυτά, η κρίση του Θεού δεν διαρκεί για πάντα. Εάν οι παραβάτες μετανιώσουν, ο Θεός τους συγχωρεί και αποκαθιστά τη ζημιά που το *στράτευμά* του προκάλεσε στους ανθρώπους. Η θετική ενέργεια, που απελευθερώνεται από την

αποκατάσταση της αλήθειας, της δικαιοσύνης και της αγάπης στις καρδιές των ανθρώπων, είναι ικανή ν' αποκαταστήσει κάθε βλάβη που είχε επιφέρει η κρίση.

«Και θα σας προσαγάγω για κρίση· και θα είμαι μάρτυρας που σπεύδει ενάντια στους μάγους, και ενάντια σ' αυτούς που μοιχεύουν, και ενάντια στους επίορκους, και ενάντια σ' αυτούς που αποστερούν τον μισθό του μισθωτού, που καταδυναστεύουν τη χήρα και τον ορφανό, κι αυτούς που αδικούν τον ξένο, κι αυτούς που δεν με φοβούνται, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων». (Μαλαχίας 3: 5)

Εδώ ο Μαλαχίας μας δίνει μια επιλεκτική λίστα αμαρτιών που αναπόφευκτα επισύρουν την κρίση του Θεού πάνω στους αμαρτωλούς. Δυστυχώς οι άνθρωποι, επειδή δεν πιστεύουν ότι υπάρχει ο κρίνων, υποπίπτουν στα ίδια ανομήματα επανειλημμένως, έχοντας πλανηθεί στο να πιστεύουν ότι δεν θα υποφέρουν ποτέ τις συνέπειες των πράξεών τους, ότι δηλαδή δεν υπάρχει ο άγραφος νόμος της ανταπόδοσης.

«Και αν κάποιος ακούσει τα λόγια μου και δεν τα φυλάξει, εγώ δεν τον κρίνω· επειδή δεν ήρθα για να κρίνω τον κόσμο, αλλά για να σώσω τον κόσμο. Εκείνος που αθετεί εμένα και δεν δέχεται τα λόγια μου, έχει αυτόν που τον κρίνει· ο λόγος που μίλησα, εκείνος θα τον κρίνει κατά την έσχατη ημέρα». (Κατά Ιωάννην 12: 47-48)

Εκείνοι που άκουσαν το λόγο του Ιησού δεν έχουν δικαιολογία ότι δεν γνώριζαν τι είναι το σωστό. Η γνώση της αλήθειας, δηλαδή των θείων αρχών, συνεπάγεται αυξημένη ευθύνη. Συνειδητή απόρριψη των θείων αρχών συνεπάγεται κρίση, και ο κρίνων είναι ο ίδιος ο λόγος της αλήθειας.

«Εξαιτίας, όμως, της σκληρότητάς σου και της αμετανόητης καρδιάς σου επισωρεύεις για τον εαυτό σου οργή για την ημέρα που θα ξεσπάσει η οργή και θα εκδηλωθεί η δίκαιη κρίση του Θεού, ο οποίος θα ανταποδώσει στον καθένα σύμφωνα με τα έργα του». (Προς Ρωμαίους 2: 5-6)

Εδώ ο Απόστολος Παύλος προβάλλει στο Θεό ανθρώπινες αδυναμίες, όπως το ξέσπασμα της οργής. Η γράφουσα δεν πιστεύει σ' έναν προσωπικό Θεό, ο οποίος κάνει υπομονή για ορισμένο χρόνο, και κατόπιν, μην αντέχοντας άλλο, ξεσπάει πάνω στον αμαρτωλό για να εκδηλώσει τη δίκαιη κρίση του, δηλαδή για να τον τιμωρήσει.

Κάτι άλλο συμβαίνει, όπως εξήγησα και προηγουμένως. Η αρνητική ενέργεια που συσσωρεύει ο άνθρωπος πάνω του με την παραβίαση των θείων αρχών, δηλαδή των προδιαγραφών μέσα στις οποίες οφείλει να κινείται για να έχει αρμονική ζωή, κάποια στιγμή, στο πλήρωμα του χρόνου, ή στην ώρα της κρίσεως, όπως λένε, φτάνει στο σημείο διαρροής και εκδηλώνεται ως φυσική ανωμαλία (“τιμωρία”) σε άτομα, οικογένειες, λαούς.

Πάντως, η ανταπόδοση κατά τα έργα του ανθρώπου αναφέρεται σε πολλά άλλα εδάφια της Βίβλου, όπως, π.χ., στους Ψαλμούς 61:13 [62:12], *«Και δικό σου είναι, Κύριε, το έλεος· Διότι συ θέλεις αποδώσει εις έκαστον κατά τα έργα αυτού»*, και στις Παροιμίες 24:11-12, *«Αύτρωσε ανθρώπους που σύρονται εις θάνατον... Αν πεις, δεν τον γνωρίζω, μάθε ότι ο Κύριος γνωρίζει τις καρδιές όλων, και εκείνος που έδωσε πνοή στα πάντα, αυτός γνωρίζει τα πάντα, ο οποίος θα αποδώσει στον καθένα κατά τα έργα αυτού».*

Η σκληροκαρδία και η αδιαφορία στη συμφορά του συνανθρώπου μας επισύρει την ανταπόδοση. Δεν μπορεί κανείς να επικαλεστεί δικαιολογίες για να γλιτώσει. Όπως αν κάποιος φάει εν αγνοία του δηλητηριώδες χόρτο δεν θα γλιτώσει τις οδυνηρές συνέπειες, έτσι κι όταν παραβεί τον άγραφο νόμο θα υποστεί τις συνέπειες.

Παρακαλώ μη με ρωτάτε γιατί οι σφαγείς της ανθρωπότητας, που στήνουν αιματηρούς πολέμους και ισοπεδώνουν λαούς, δεν υφίστανται τις συνέπειες των αποτρόπαιων πράξεών τους, διότι δεν έχω την απάντηση. Γι' αυτούς φαίνεται ν' αργεί πολύ η “ημέρα της κρίσεως”...

Είπαμε, δεν έχουμε όλες τις απαντήσεις. Όπως ομολόγησε και ο Απόστολος Παύλος, *«Κατά μέρος γνωρίζουμε και κατά μέρος προφητεύουμε· (...) επειδή, τώρα βλέπουμε σαν μέσα από ένα θαμπό κάτοπτρο, με τρόπο αινιγματώδη, (...) τώρα γνωρίζω κατά μέρος ...»*. (Α΄ Προς Κορινθίους, 13: 9,12)

Ας δούμε όμως περισσότερα εδάφια της Βίβλου πάνω στο θέμα μας:

«Όποιος, όμως, αδικεί, θα πάρει την αμοιβή της αδικίας του, και προσωποληψία δεν υπάρχει». (Προς Κολοσσαείς 3: 25)

Ας μην αυταπατάται κανείς, λέει ο Παύλος. Δεν υπάρχει προσωποληψία στο νόμο της ανταπόδοσης. Αυτός που αδικεί θα πάρει οπωσδήποτε την αμοιβή του για τις αδικίες που έχει κάνει. Πότε; Άγνωστο.

«Μην πλανιέστε· ο Θεός δεν εμπαίζεται· επειδή ό,τι αν σπείρει ο άνθρωπος, αυτό και θα θερίσει». (Προς Γαλάτας 6: 7)

Ποιος δεν πιστεύει στον κυρίαρχο νόμο της σποράς και του θερισμού; Μήπως μπορεί κανείς σπέρνοντας τσουκνίδες να θερίσει σιτάρι; Αστεία πράγματα! Είναι, λοιπόν, δυνατόν ένας τέτοιος συμπαντικός νόμος να μην ισχύει για τον άνθρωπο;

«Επειδή η κρίση θα είναι ανελέητη σ' εκείνον που δεν έκανε έλεος· και το έλεος θριαμβεύει απέναντι στην κρίση». (Ιακώβου 2: 13)

Εδώ έχουμε να κάνουμε με το νόμο της αμοιβαιότητας. Για να λάβεις έλεος πρέπει να δείξεις έλεος. Αυτός που δεν δείχνει έλεος θα κριθεί ανελέητα, μας λέει ο Ιάκωβος. Μας συμφέρει, λοιπόν, αντί να κρίνουμε τους άλλους ζητώντας την τιμωρία τους, να δείχνουμε έλεος, συγχωρώντας και ξεχνώντας τα σφάλματά τους εναντίον μας, ώστε να μη συσσωρεύουμε κρίση για τον εαυτό μας.

Το επόμενο εδάφιο επεξηγεί καλύτερα το γιατί: *«Επειδή, με όποια κρίση κρίνετε, θα κριθείτε· και με όποιο μέτρο μετράτε, θα αντιμετωηθεί σε σας»*. (Κατά Ματθαίον 7: 2)

Εκτός από την κρίση που υφίσταται ο άνθρωπος σε τούτη τη ζωή, θερίζοντας ό,τι σπέρνει, η Βίβλος, και συγκεκριμένα η Καινή Διαθήκη, μιλάει και για τη μετά θάνατον κρίση:

«Και καθώς είναι καθορισμένο στους ανθρώπους μια φορά να πεθάνουν, ύστερα δε από τούτο υπάρχει η κρίση». (Προς Εβραίους 9: 27)

Σύμφωνα με το εδάφιο αυτό, μετά το θάνατο η ψυχή υφίσταται την τελική κρίση, δηλαδή γίνεται ο συνολικός απολογισμός του έργου της επί της γης. Χωρίς να ισχυρίζομαι ότι γνωρίζω τι ακριβώς συμβαίνει μετά θάνατον, υποθέτω ότι η ψυχή εισέρχεται σε μια διαδικασία αυτοανάλυσης, και ίσως αυτοκάθαρσης, πιθανώς προετοιμαζόμενη για την επόμενη ενσάρκωσή της (“ανάσταση”), αν βέβαια υπάρχει μετενσάρκωση.

Η Ορθοδοξία, και όχι μόνο, πιστεύει ότι η κρίση των ψυχών δεν συντελείται αμέσως μετά το θάνατο, αλλά θα γίνει στη λεγόμενη *«Δευτέρα Παρουσία»*. Με άλλα λόγια, οι ψυχές θα κοιμούνται για κάποια εκατομμύρια χρόνια, μέχρι την υποτιθέμενη *Δευτέρα Παρουσία* του Χριστού, που θα κριθούν τελικά.

Η εκδοχή αυτή είναι τόσο παράλογη που δεν χρειάζεται καν επιχειρηματολογία για να την αντικρούσει κανείς. Να πούμε μόνο ότι στο αενάως “εργαζόμενο” Σύμπαν δεν υπάρχει καμιάς μορφής στασιμότητα. Άλλωστε, υπάρχει και μια ιστορία-αλληγορία στην Καινή Διαθήκη που δείχνει ότι η ταξινόμηση (κρίση) των ψυχών γίνεται αμέσως μετά το θάνατο:

«Υπήρχε δε κάποιος άνθρωπος πλούσιος, και ντυνόταν με πορφύρα και μετάξι, ευφραϊνόμενος καθημερινά με μεγαλοπρέπεια. Υπήρχε δε και ένας φτωχός με το όνομα Λάζαρος, γεμάτος πληγές, που τον έβαζαν κοντά στην πύλη του, και επιθυμούσε να χορτάσει από τα ψίχουλα που έπεφταν από το τραπέζι του πλουσίου· αλλά και τα σκυλιά, καθώς έρχονταν, έγλειφαν τις πληγές του».

Πέθανε, όμως, ο φτωχός και φέρθηκε από τους αγγέλους στον κόλπο του Αβραάμ. Πέθανε δε και ο πλούσιος και θάφτηκε. Και μέσα στον Άδη, καθώς ύψωσε τα μάτια του, ενώ βρισκόταν μέσα σε βάσανα, βλέπει από μακριά τον Αβραάμ, και τον Λάζαρο στην αγκαλιά του· κι αυτός, αφού φώναξε, είπε: Πατέρα Αβραάμ, ελέησέ με, και στείλε τον Λάζαρο για να βουτήξει την άκρη του δαχτύλου του στο νερό και να δροσίσει τη γλώσσα μου· επειδή βασανίζομαι μέσα σε τούτη τη φλόγα.

Και ο Αβραάμ είπε: Παιδί μου, θυμήσου ότι απόλαυσες τα αγαθά στη ζωή σου και ο Λάζαρος παρόμοια τα κακά· τώρα, αυτός μεν παρηγορείται, εσύ όμως βασανίζεσαι.

Και εκτός όλων τούτων, ανάμεσα σε μας και σε σας είναι ένα μεγάλο χάσμα στηριγμένο, ώστε αυτοί που θέλουν να διαβούν από εδώ προς εσάς, να μη μπορούν, ούτε και οι από εκεί να διαπεράσουν προς εμάς». (Κατά Λουκάν 16: 19- 26)

Την ιστορία αυτή την αφηγήθηκε ο ίδιος ο Ιησούς και δείχνει ότι τη στιγμή του θανάτου του ανθρώπου η ψυχή έχει κριθεί και παίρνει τη θέση που δικαιούται. Όλα αυτά προφανώς είναι αλληγορικά και μάλλον υποδηλώνουν ότι η ψυχή βασανίζεται ή απολαμβάνει τη μακαριότητα, ανάλογα με τα έργα της. Τώρα το αν μπορεί να υπάρξουν ψυχές τόσο τέλειες ώστε να μην έχουν τύψεις και να μη μετανιώνουν για τίποτα απ' όσα έκαναν στη ζωή είναι θέμα φαντασίας και μόνο. Επίσης, εάν το να είναι κανείς φτωχός και εξασθεμένος του εξασφαλίζει εισιτήριο για τον παράδεισο είναι μια ακόμη ουτοπία.

Προσωπικά δεν πιστεύω ότι ο Θεός που «ανατέλλει τον ήλιο αυτού επί πονηρούς και αγαθούς και βρέχει επί δικαίους και αδίκους», συμπεριφέρεται στις κακές ψυχές μετά θάνατο με βλοσυρότητα και μοχθηρία καταδικάζοντάς τες σε αιώνια τιμωρία.

Σε κάθε περίπτωση, όποιος φοβάται την κρίση και την κόλαση, ας θυμάται ότι η αγάπη καλύπτει πλήθος αμαρτιών.

«Προπάντων, όμως, έχετε ένθερμη την αγάπη ο ένας προς τον άλλον· επειδή η αγάπη θα σκεπάσει πλήθος αμαρτιών». (Α΄ Πέτρου 4: 9)

25. Τι λέει η Βίβλος περί Σοφίας

Πόσο συχνά οι ηγεμόνες μας εκζητούν την *άνωθεν σοφία* ώστε να διοικούν δίκαια το λαό τους; Συνήθως επιθυμούν δύναμη, υγεία, μακροζωία, πλούτη και δόξα. Η Βίβλος παρουσιάζει όμως μια από τις εξαιρέσεις. Είναι ο βασιλιάς Σολομών που, παρόλο που στέφθηκε όταν ήταν νεαρός, ζήτησε από το Θεό σοφία. Ας δούμε το όνειρό του:

«Και ο Κύριος φάνηκε στο Σολομώντα στη Γαβαών την ώρα του ύπνου, κατά τη διάρκεια της νύχτας· και είπε ο Θεός: “Ζήτησέ μου τι να σου δώσω”.

Και ο Σολομών είπε: “Εσύ έκανες μεγάλο έλεος στον δούλο σου τον Δαβίδ, τον πατέρα μου, επειδή περπάτησε μπροστά σου με αλήθεια, δικαιοσύνη, και ευθύτητα καρδιάς μαζί σου· και του διαφύλαξες αυτό το μεγάλο έλεος, και του έδωσες γιο να κάθεται επάνω στον θρόνο του, όπως αυτή την ημέρα.

Και τώρα, Κύριε Θεέ μου, εσύ έκανες το δούλο σου βασιλιά, αντί του Δαβίδ, του πατέρα μου. Αλλά εγώ είμαι μικρό παιδί, και δεν γνωρίζω την έξοδό μου ή την είσοδό μου. (...)

Δώσε, λοιπόν, στον δούλο σου νοήμονα καρδιά, στο να ακούει και να κρίνει τον λαό σου με δικαιοσύνη, ώστε να διακρίνει ανάμεσα στο καλό και στο κακό· επειδή, ποιος θα μπορέσει να κρίνει αυτόν τον μεγάλο λαό σου;”

Και ο λόγος αυτός άρεσε στον Κύριο, ότι ο Σολομών ζήτησε αυτό το πράγμα. Και ο Θεός του είπε:

“Επειδή ζήτησες αυτό το πράγμα, και δεν ζήτησες για τον εαυτό σου μακροζωία, και δεν ζήτησες πλούτη, και δεν ζήτησες τη ζωή των εχθρών σου, αλλά ζήτησες για τον εαυτό σου σύνεση για να εννοείς κρίση, ιδού, έκανα σύμφωνα με τα λόγια σου:

Ιδού, σου έδωσα μια σοφή και συνετή καρδιά, ώστε δεν στάθηκε όμοιός σου πριν από σένα, ούτε ύστερα από σένα θα εγερθεί όμοιός σου. Σου έδωσα μάλιστα ακόμα και ό,τι δεν ζήτησες, και πλούτο και δόξα, ώστε ανάμεσα στους βασιλιάδες δεν θα υπάρχει κανένας όμοιος με σένα σε όλες τις ημέρες σου.

Και, αν περπατάς στους δρόμους μου, φυλάσσοντας τα διατάγματά μου και τις εντολές μου, καθώς περπάτησε ο Δαβίδ ο πατέρας σου, τότε θα μακρύνω τις ημέρες σου.”

Και ο Σολομών ζύπνησε· και ιδού, ήταν όνειρο. Και ήρθε στην Ιερουσαλήμ, και στάθηκε μπροστά στην Κιβωτό της Διαθήκης του Κυρίου, και πρόσφερε ολοκαυτώματα, και έκανε ειρηνικές προσφορές, και έκανε συμπόσιο σε όλους τους δούλους του». (Γ΄ Βασιλειών [Α΄ Βασιλέων], 3: 5-15)

Εδώ βλέπουμε το νεαρό βασιλιά Σολομώντα να ονειρεύεται, ζητώντας από το Θεό **σοφία**. Και η σοφία του δόθηκε, και ο Σολομών κατάλαβε ότι το όνειρο ήταν προφητικό και γι’ αυτό ευχαρίστησε τον Κύριο. Οι ανυπέβλητες *Παροιμίες* της Βίβλου που ο βασιλιάς Σολομών χάρισε στην ανθρωπότητα είναι αποτέλεσμα της άνωθεν σοφίας που έλαβε.

«Μακάριος ο άνθρωπος που βρήκε σοφία, και ο θνητός που απέκτησε σύνεση· επειδή το να εμπορεύεται κανείς αυτήν είναι καλύτερο από θησαυρούς χρυσού και αργυρίου.

Είναι πολυτιμότερη από ευγενείς λίθους· και όλα όσα κι αν επιθυμήσει κανείς δεν είναι αντάξιά της.

Μακρότητα ημερών βρίσκεται στο δεξί της χέρι, και στο αριστερό της, πλούτος και δόξα.

Οι δρόμοι της είναι τερπνοί, και όλα τα μονοπάτια της ειρήνη.

Είναι δέντρο ζωής σ’ αυτούς που την αγκαλιάζουν· και μακάριοι όσοι την κρατούν.

Με τη σοφία ο Κύριος θεμελίωσε τη γη· με σύνεση στερέωσε τους ουρανούς». (Παροιμίες 3: 13-19)

Ο Σολομών εγκωμιάζει τη **σοφία** ως την πολυτιμότερη αξία που μπορεί ν’ αποκτήσει ο άνθρωπος. Μιλώντας από προσωπική εμπειρία, την αξιολογεί ως ανώτερη από κάθε άλλο εφόδιο. Ο άνθρωπος που απέκτησε σοφία, βιώνει την ευτυχία, διότι οι δρόμοι της σοφίας είναι ευχάριστοι και οδηγούν στην ειρήνη. Το ν’ αποκτήσει κανείς σοφία σημαίνει να βρει την αλήθεια για το Θεό, για τον εαυτό του, για τον κόσμο, και για το σκοπό της δημιουργίας. Το να είναι κανείς σοφός σημαίνει να γνωρίζει πώς να ζει και να δρα ώστε να επιτυγχάνεται ο σκοπός της ύπαρξής του. Το να ερμηνεύει τα πάντα σωστά, σημαίνει να είναι ικανός να εξηγήει τι συμβαίνει μέσα του και γύρω του.

Το κέρδος από την απόκτηση σοφίας είναι απείρως μεγαλύτερο από το κέρδος σε χρυσό, ασήμι και όλα τ’ άλλα πολύτιμα μέταλλα μαζί. Πραγματικά, τίποτα απ’ όσα θα μπορούσε κανείς να επιθυμήσει δεν συγκρίνεται με τη σοφία. Πόσο ανόητος είναι ο άνθρωπος που θρηνεί για την απώλεια χρήματος, όταν σαν συνέπεια αυτής της απώλειας έχει αποκτήσει κάτι πολυτιμότερο, δηλαδή **σοφία**!

Η σοφία κρατάει στο δεξί της χέρι το δώρο της μακροζωίας. Όταν κανείς γνωρίζει πώς να σκέπτεται και να ενεργεί, προστατεύει την υγεία του από πολλούς κινδύνους. Η σοφία βοηθάει τον άνθρωπο να τρέφεται σωστά, να διατηρεί καλή ισορροπία στις συγκινήσεις του, να εργάζεται με μέτρο, να διατηρεί σωστές σχέσεις με τους συνανθρώπους του, και να ανανεώνει τις δυνάμεις του μέσω επικοινωνίας με το Θεό. Πράγματι η σοφία είναι δένδρο ζωής σ’ εκείνους που την κρατάνε σφικτά, γεμίζοντάς τους με ευλογίες.

«Η παιδεία φυλάσσει οδούς δικαίας ζωής· ενώ η ανεξέλεγκτη διαπαιδαγώγηση οδηγεί σε πλάνη». (Παροιμίες 10: 17)

Ο συνετός άνθρωπος δίνει προσοχή στην παιδεία, κι έτσι οδηγείται στο δρόμο μιας δίκαιης ζωής. Ένα τέτοιο άτομο, αν χρειαστεί, τροποποιεί τη συμπεριφορά του δεχόμενο τη συμβουλή ενός σοφότερου ανθρώπου. Αντίθετα εκείνος που έλαβε κακή διαπαιδαγώγηση, βρίσκεται στο δρόμο της απώλειας, μη δεχόμενος κανέναν έλεγχο. Χρειάζεται σοφία και ταπεινότητα για να δεχτεί κάποιος έλεγχο και να δώσει προσοχή σε συμβουλές συνετών ατόμων. Όμως, ο ανόητος και αλαζόνας προτιμάει να συνεχίζει τα λάθη του παρά να δεχτεί διόρθωση και οδηγία από κάποιον άλλο, ακόμη κι αν ο τελευταίος ήταν παραδεδομένα ένας σοφός άνθρωπος.

«Όπου εισέλθει υπερηφάνεια, εκεί εισέρχεται και κατασχώνη· οι δε ταπεινοί μελετούν τη σοφία». (Παροιμίες 11: 2)

Όπου υπάρχει υπερηφάνεια, εκεί εισέρχεται και η ντροπή. Ο υπερήφανος αρνείται ν' αναγνωρίσει την άγνοιά του, τα λάθη του και τις αδυναμίες του. Όχι μόνο δεν δέχεται συμβουλή, αλλά επίσης δεν εισέρχεται ποτέ σε μια ειλικρινή αυτοκριτική ούτως ώστε να διορθώσει τον εαυτό του. Σαν αποτέλεσμα, ενωρίτερα ή αργότερα θα υποφέρει εξευτελισμό. Αντίθετα, το ταπεινό άτομο, επειδή είναι πάντα ανοιχτό στη γνώση και στις συμβουλές των συνετών, θα κερδίσει σοφία.

Ακολουθεί μια ακόμη παροιμία του Σολομώντα με το ίδιο νόημα: *«Η υπερηφάνεια προηγείται του ολέθρου, και η υψηλοφροσύνη προηγείται της πτώσης».* (Παροιμίες 16: 18)

Η υπερηφάνεια, που οφείλεται στο έλλειμμα σοφίας, στρώνει το δρόμο της αυτοκαταστροφής. Αυτό φαίνεται πως είναι ένα αξίωμα. Το αλαζονικό πνεύμα θα οδηγήσει το άτομο στην πτώση του. Γιατί; Μήπως δεν είναι ο άνθρωπος ελεύθερος να είναι αλαζόνας; Βεβαίως και είναι, όπως είναι ελεύθερος να είναι ψεύτης, μέθυσος, απατεώνας, κλπ. Όμως ένας άγραφος νόμος φαίνεται πως εκδηλώνεται εδώ, και απεργάζεται την τιμωρία (σωφρονισμό) του υπερήφανου ατόμου.

Οι κυρίαρχοι νόμοι του Δημιουργού υπηρετούν στο να προωθούν το ύψιστο συμφέρον του ανθρώπου, το οποίο είναι η πνευματική του οικοδομή και εξέλιξη. Η ρίζα της υπερηφάνειας είναι ο ατομικισμός, πράγμα που ξεκινάει από την έλλειψη αυτογνωσίας και την άγνοια ως προς τις αρνητικές συνέπειες που έχει η κακία αυτή σε ολόκληρη την προσωπικότητα.

«Στην αγαθή καρδιά του άνδρα αναπαύεται σοφία, ενώ στην καρδιά των αφρόνων δεν ανευρίσκεται». (Παροιμίες 14: 33)

Η σοφία προϋποθέτει και συνεπάγεται αγαθή καρδιά, ενώ στους άφρονες δεν υπάρχει ίχνος σοφίας.

«Ο φόβος του Κυρίου είναι διδασκαλία σοφίας· και η ταπείνωση προπορεύεται της δόξας». (Παροιμίες 15: 33)

Ο φόβος του Κυρίου συνεπάγεται σοφία. Και το αντίστροφο ισχύει: Η σοφία διδάσκει το φόβο του Κυρίου, δηλαδή το σεβασμό προς τους κυρίαρχους άγραφους νόμους της Δημιουργίας, πράγμα που οδηγεί σε ευημερία. Όσο για την ταπεινότητα, αυτή ανοίγει το δρόμο στην τιμή. Ενωρίτερα ή αργότερα οι άνθρωποι θα τιμήσουν τον ταπεινό.

«Η ακεραιότητα των ευθέων θα τους οδηγή· ενώ η υποουλότητα των στρεβλών θα τους καταστρέψει». (Παροιμίες [11: 3])

Ο ευθύς άνθρωπος αποκτά σοφία που τον καθοδηγεί με ασφάλεια στη ζωή του. Αντίθετα, η υποουλότητα εκείνων που διαστρεβλώνουν την αλήθεια τους δημιουργεί σύγχυση, και σαν αποτέλεσμα καταστρέφει τη ζωή τους. Παρόμοιο είναι και το νόημα της επόμενης παροιμίας:

«Η δικαιοσύνη των ευθέων θα τους ελευθερώσει· ενώ οι παράνομοι θα παγιδευτούν στην κακία τους». (Παροιμίες 11: 6)

Οι άνθρωποι, συνειδητά ή ασυνείδητα, εν γνώσει ή εν αγνοία τους, είναι οδοιπόροι σ' ένα ταξίδι πνευματικής ωρίμανσης και εξέλιξης. Ωστόσο, ακόμη κι ένας ευθύς άνθρωπος θα μπορούσε να

παγιδευτεί από κάποιο λάθος του. Κανένας δεν είναι αναμάρτητος και αλάνθαστος σε τούτο τον κόσμο. Όμως ο ευθύς άνθρωπος, που ακολουθεί την οδό της δικαιοσύνης, έχει μέσα του ενεργοποιημένους τους μηχανισμούς αυτοάμυνας ώστε να ελευθερωθεί. Αντίθετα, εκείνοι που παραβιάζουν το νόμο θα παγιδευτούν στις κακίες τους, κι αυτό θα συμβεί όχι σαν θεληματική τιμωρία από έναν προσωπικό Θεό, αλλά σαν φυσική συνέπεια των πράξεών τους.

«Εγώ, όμως, σας λέω, μην αντισταθείτε στον πονηρό· αλλά, όποιος σε ραπίσει στο δεξί σου σαγόνι, στρέψε σ' αυτόν και το άλλο». (Κατά Ματθαίον 5: 39)

Με αυτή την οδηγία ο Ιησούς ανατρέπει τη Μωσαϊκή εντολή περί ανταπόδοσης (*«Οφθαλμόν αντί οφθαλμού και οδόντα αντί οδόντος»*).

Συμβουλεύει εκείνους που τον ακολουθούσαν, όταν προκαλούνται από ένα πονηρό άτομο, να στρέφουν και το άλλο μάγουλο για ράπισμα. Προφανώς δεν εξυπηρετεί τα καλύτερα πνευματικά και φυσικά συμφέροντα του ατόμου να γίνεται εκδικητικός και να προσπαθεί να πατίσει με αυτούς που του έχουν φερθεί άδικα.

Έτσι κι αλλιώς, πρακτικά ο καλός άνθρωπος δεν μπορεί να υπερισχύσει ενός κακού ούτε στη φυσική ούτε στη λεκτική βία. Οι αρχές του τον συγκρατούν από του να πληρώσει τον άλλο με το ίδιο νόμισμα και να τον πληγώσει σωματικά και ψυχικά, ανεξαρτήτως πόσο ο ίδιος έχει αδικηθεί και πληγωθεί. Ένα ενάρετο άτομο γνωρίζει ότι η αντεκδίκηση προκαλεί περισσότερο πόνο και στα δύο αντιμαχόμενα μέρη. Απεναντίας, με το να στρέφει και το άλλο μάγουλο, είναι πιο πιθανό ότι ο καυγάς θα σταματήσει προτού ο επιτιθέμενος εξαπολύσει δεύτερο χτύπημα.

Τι συμβαίνει όμως όταν απειλείται η ζωή κάποιου αθώου; Υποθέτω ότι ο άγραφος και κυρίαρχος νόμος της αυτοσυντήρησης υπαγορεύει ότι ο δίκαιος πρέπει ν' αντισταθεί στον επιτιθέμενο τόσο όσο είναι αναγκαίο για να διασώσει τη δική του ζωή και αυτήν της οικογένειάς του. Όμως ο πιστός άνθρωπος προσεύχεται να μη βρεθεί ποτέ σε τέτοια κρίσιμη θέση. Και πράγματι, με πίστη στο Θεό, σοφία και αγάπη, θα μπορεί να υπερισχύσει του επιτιθέμενου χωρίς να χρειαστεί να τον πληγώσει, και μάλιστα θανάσιμα, βρισκόμενος σε άμυνα για την υπεράσπιση της δικής του ζωής.

«Όπως δεν είναι καλό να τρώει κανείς πολύ μέλι, έτσι πρέπει να είναι φειδωλός σε κολακευτικούς λόγους». (Παροιμίες 25: 27)

Είναι καλό πράγμα να επαινεί κάποιος συνανθρώπους του όταν πράγματι το αξίζουν. Όμως δεν πρέπει να υπερβάλλει σε κολακευτικά λόγια, για να μην φουσκώσει τον εγωισμό του αποδέκτη και βλάψει το χαρακτήρα του. Εκτός αυτού, πληθώρα επαινετικών λόγων μπορεί να υποκρύπτει μια τάση κολακείας για προσωπικό κέρδος.

«Μην καυχάσαι για την αυριανή ημέρα· επειδή δεν ξέρεις τι θα γεννήσει η επομένη». (Παροιμίες 27: 1)

Δεν πρέπει να κομπάζουμε για το μέλλον, διότι κανείς δεν γνωρίζει αν θα είναι ζωντανός αύριο. Εξάλλου, το να κομπάζει κανείς υποκινεί ζήλεια στους άλλους πράγμα που απελευθερώνει αρνητική ενέργεια εναντίον των σχεδίων κάποιου. Βεβαίως πρέπει κανείς να προνοεί για το αύριο, αλλά δεν θα 'πρεπε ν' αγωνιά ούτε να κομπάζει γι' αυτό. Παράδοση στο θέλημα του Θεού για το παρόν και το μέλλον είναι ο μόνος τρόπος για να βρει εσωτερική ειρήνη και χαρά στην καρδιά του.

«Βαριά είναι η πέτρα και δυσβάσταχτη η άμμος· η οργή, όμως, του άφρονα είναι βαρύτερη κι από τα δύο». (Παροιμίες 27: 3)

Πρόσεχε να μην προκαλέσεις την οργή ενός άφρονα διότι μπορεί να γίνει άκρως επικίνδυνος και ενδέχεται να βλάψει σοβαρά εκείνους εναντίον των οποίων οργίζεται. Η οργή του ηλίθιου είναι βαρύτερη από την πέτρα και πιο δυσβάστακτη από φορτίο άμμου. Γι' αυτό, μια και οι

περισσότεροι άνθρωποι δεν έχουν τη διάκριση να κρίνουν ποιος είναι ηλίθιος, είναι ασφαλέστερο να μην προκαλούμε την οργή κανενός.

«Ο άφρονas εκφέρει όλο το θυμό του· ενώ ο σοφός τον συγκρατεί κατά μέρος». (Παροιμίες 29: 11)

Το ν' αφήνει κανείς αχαλίνωτο το θυμό του είναι δείγμα αφροσύνης. Ενωρίτερα ή αργότερα ο οργιζόμενος θα μετανιώσει για κάθε ανεξέλεγκτη έκρηξη θυμού, η οποία βλάπτει πρώτα την υγεία του, κι αντί να λύσει δημιουργεί νέα προβλήματα. Απεναντίας, ο σοφός άνθρωπος αυτοσυγκρατείται διότι γνωρίζει ότι έτσι θα βγει από κάθε άποψη κερδισμένος.

«Ο θυμός είναι σκληρός και η οργή οξεία· αλλά ποιος μπορεί να σταθεί μπροστά στη ζηλοτυπία;» (Παροιμίες 27: 4)

Η ζήλεια είναι πιο ανυπόφορη από το θυμό και την οργή. Η τυφλή ζήλεια μπορεί να ωθήσει κάποιον σε αγριότητα. Το άτομο που ζηλεύει και λυπάται για τα προσόντα, τις επιτυχίες και την καλή τύχη του γείτονα, του φίλου, του αδελφού ή της αδελφής του, εξυφαίνει με τα συναισθήματα ζηλοτυπίας μια πραγματική οντότητα, έναν προσωπικό δαίμονα-πάθος, του οποίου γίνεται έρμαιο. Ο δαίμονας της ζήλειας είναι βίαιος και ανάλητος.

Πολύ πιθανόν ο Σολομών, που είχε ευλογηθεί γενναιόδωρα από τη Φύση με πολλά χαρίσματα, να είχε γίνει συχνά αποδέκτης ζήλειας από άτομα του περιβάλλοντός του, που θεωρούσε φίλους του. Η σοβαρότητα των εκρήξεων του δαίμονα της ζήλειας δεν έχει όρια.

Το άτομο που ζηλεύει είναι ψυχολογικά άρρωστο, και υποφέρει και το ίδιο μετά από κάθε ξέσπασμα ζήλειας. Αν ξεσκίζει με τα πικρόχολα λόγια του τα σωθικά του αποδέκτη της ζήλειας του, έχει πρώτα ξεσκίσει τα δικά του σωθικά. Ένα τέτοιο άτομο χρειάζεται τη συμπόνια και τις προσευχές μας παρά μια ολομέτωπη επίθεση. Το άτομο που ζηλεύει χρειάζεται πνευματική αφύπνιση ώστε να μπορέσει να δει το πρόβλημά του και να προσπαθήσει να λυτρωθεί από το δαίμονα της ζήλειας.

«Μην απαντάς στον άφρονα σύμφωνα με την αφροσύνη του, για να μη γίνεις κι εσύ όμοιος μ' αυτόν.

Αλλά να απαντάς στον άφρονα σύμφωνα με την αφροσύνη του, για να μην είναι σοφός στα μάτια του». (Παροιμίες 26: 4-5)

Στα ανωτέρω δύο εδάφια των Παροιμιών του σοφού Σολομώντα, που φαίνεται ν' αλληλοσυγκρούονται, βλέπουμε τον προβληματισμό του για τον τρόπο που πρέπει ο συνετός άνθρωπος ν' αντιμετωπίζει έναν άφρονα. Να του μιλήσει με σοφία ή να κατέβει στο επίπεδό του και να του απαντήσει ανάλογα με την ανοησία του; Να χρησιμοποιήσει λογικά επιχειρήματα, ή να τον αντιμετωπίσει με την ίδια γλώσσα, μήπως και τον αφυπνίσει;

Σε κάθε περίπτωση, ακόμη κι ένας σοφός σηκώνει τα χέρια ψηλά προσπαθώντας να γίνει κατανοητός από έναν άφρονα. Κάποιες φορές θα επιλέξει τη σιωπή, αρνούμενος να κατέβει στο επίπεδό του και να του απαντήσει αναλόγως. Άλλες φορές όμως θα κρίνει ότι πρέπει να συγκρουστεί μαζί του για να ξεσκεπάσει την αφροσύνη του ανόητου. Σε κάθε περίπτωση, ο άφρονas θα εμμένει στην αφροσύνη του, όπως μας λέει η επόμενη Παροιμία:

«Και αν μαστιγώσεις τον άφρονα εν μέσω συνεδρίου ατιμάζοντάς τον, η αφροσύνη του δεν θα αποχωριστεί απ' αυτόν». (Παροιμίες 27: 22)

Αυτή είναι μια αλληγορία, φυσικά. Σίγουρα ο σοφός Σολομών δεν πιστεύει ότι ο άφρονas θα γίνει γνωστικός μέσα από φυσική βία, δηλαδή με τη ράβδο της τιμωρίας. Μάλλον θέλει να δώσει έμφαση στο πόσο δύσκολο είναι για έναν ανόητο ν' αλλάξει την πατέντα της σκέψης του. Φαίνεται

ότι η λειτουργία της λογικής στον άφρονα είναι διαταραγμένη και αντιλαμβάνεται την πραγματικότητα παραμορφωμένη.

«Ο σοφός άνθρωπος είναι σε θέση να κρίνει έθνη· ενώ ο φαύλος όταν οργίζεται περιγελάται, αλλά όμως δεν πτοείται». (Παροιμίες 29: 9)

Ο σοφός άνθρωπος έχει την ικανότητα να κρίνει ακόμη και έθνη ολόκληρα για τις επιλογές και τις πράξεις τους. Ενώ ο άφρονας όταν εξοργίζεται, παρόλο που αυτογελοιοποιείται και εμπαιίζεται, δεν πτοείται από τις εναντίον του κρίσεις. Συνδιαλεγόμενος κανείς μ' έναν άφρονα, είτε θυμώνει είτε γελάει επιστρατεύοντας το χιούμορ του, δεν πρόκειται να βγάλει άκρη. Ο σοφός άνθρωπος προσπαθώντας να συνεννοηθεί μ' έναν άφρονα δεν βρίσκει ανάπαυση. Αντίθετα, επιμένοντας στην προσπάθεια, χάνει χρόνο, ενέργεια, ηρεμία μυαλού, ενίοτε δε φθείρει και την υγεία του, αν ο άφρονας είναι δικός του άνθρωπος και τον πονάει.

«Η αφροσύνη του ανθρώπου καταστρέφει τις οδούς του, αλλά η καρδιά του κατηγορεί το Θεό». (Παροιμίες 19: 3)

Όλοι μας κάνουμε λάθη στη ζωή μας, και μερικές φορές οι συνέπειες είναι οδυνηρές. Σε τέτοιες περιπτώσεις ο άνθρωπος δεν πρέπει να κατηγορεί το Θεό για την καταστροφή του. Μάλιστα, στρεφόμενος εναντίον του Θεού ο άφρονας θα κάνει την κατάσταση που βιώνει πιο αφόρητη, καθώς καταθλίβει τον εσωτερικό “παράκλητο”, δηλαδή το Άγιο Πνεύμα το οποίο παρηγορεί και ενισχύει.

Εάν εκζητούμε την άνωθεν σοφία πριν από τις μεγάλες αποφάσεις μας, εάν δηλαδή μάθουμε να διακρίνουμε την ήρεμη εσωτερική φωνή του πνεύματος, τότε θ' αποφεύγουμε πολλά λάθη και τις καταστροφικές συνέπειές τους.

«Οι φωλιές της σοφίας είναι προτιμότερες από το χρυσάφι· Και οι φωλιές της σύνεσης προτιμότερες από το ασήμι!» (Παροιμίες 16: 16)

Και πάλι ο σοφός Σολομών εξαιρεί με θαυμασμό την αξία της σοφίας και της σύνεσης. Ο χρυσός και το ασήμι είναι ασήμαντα μπροστά τους.

«Ο σοφός φοβούμενος απομακρύνεται από το κακό· ο άφρονας, όμως, έχοντας εμπιστοσύνη στον εαυτό του, συναναστρέφεται τον παράνομο». (Παροιμίες 14: 16)

Είναι δείγμα ωριμότητας και σοφίας να είναι κανείς προσεκτικός και να απομακρύνεται από το κακό. Όμως ο ανόητος δεν έχει αναστολές και συναναστρέφεται με παράνομους. Η μεγάλη αυτοπεποίθηση που έχει του στήνει παγίδες.

«Οι σοφοί αποκρύπτουν τα αισθήματα· ενώ το στόμα του προπέτη πλησιάζει συντριβή». (Παροιμίες 10: 14)

Οι σοφοί άνθρωποι δεν αποκαλύπτουν τα συναισθήματα και τις ενδόμυχες σκέψεις τους. Ενώ σκέπτονται πολύ και ακούνε τους άλλους με προσοχή, μιλάνε λιγότερο. Απεναντίας, οι προπέτες που αυθαδιάζουν και μιλάνε χωρίς περίσκεψη στήνουν παγίδες για τον εαυτό τους.

«Η καρδιά που ευφραίνεται δίνει ευεξία· ενώ η κατάθλιψη ξηραίνει τα οστά». (Παροιμίες 17: 22)

Η χαρά είναι το καλύτερο γιατρικό. Αναζωογονεί τα κύτταρα και δίνει ευεξία στο σώμα. Ο άνθρωπος που δεν γκρινιάζει για την κατάσταση στην οποία βρίσκεται, που δεν παραπονιέται για όσα του έφερε η ζωή, που δεν κατηγορεί ούτε τον εαυτό του ούτε τους άλλους για τις αποτυχίες και τα λάθη του, αλλά δέχεται τα πάντα με χαρά, έχει ανακαλύψει το μυστικό της υγείας. Αντίθετα, ο τεθλιμμένος βλέπει τον οργανισμό του ανοίγοντας την πόρτα σε ασθένειες και ξηραίνει τα οστά του.

«Της ευφραινόμενης καρδιάς το πρόσωπο λάμπει, ενώ της θλιμμένης καρδιάς το πρόσωπο είναι σκυθρωπό». (Παροιμίες 15: 13)

Το πρόσωπο είναι ο καθρέφτης της καρδιάς. Αν η καρδιά είναι γεμάτη ευφροσύνη, τότε το πρόσωπο είναι φωτεινό, χαρούμενο, γαλήνιο. Όταν όμως η καρδιά είναι βυθισμένη στη θλίψη, στην απαισιοδοξία, στο θυμό, στην ασυγχωρησία, στο φόβο και σε άλλα αρνητικά συναισθήματα, τότε το πρόσωπο γίνεται σκυθρωπό. Η χαρά ομορφαίνει το πρόσωπο και τη ζωή μας. Η θλίψη μας ασχημαίνει και σηματοδοτεί πλείστες όσες αναποδιές.

«Η οργή φέρνει απώλεια ακόμη και στους φρόνιμους· η απόκριση με πραότητα αποστρέφει τον θυμό, ενώ ο ερεθιστικός λόγος διεγείρει οργή». (Παροιμίες 15: 1)

Η οργή ζημιώνει ακόμη και τους συνετούς ανθρώπους. Όμως οι σοφοί άνθρωποι γνωρίζουν πώς να καταπραΰνουν το θυμό του συνομιλητή τους με μια ήρεμη απάντηση. Απεναντίας, μια σκληρή απάντηση, ακόμη κι αν αυτή εκφράζει την αλήθεια, διεγείρει την οργή και κάνει τα πράγματα δυσκολότερα.

«Ο οξύθυμος άνθρωπος διεγείρει μάχες· ενώ ο μακρόθυμος σταματάει φιλονικίες». (Παροιμίες 15: 18)

Ο θυμός είναι μεταδοτικός. Όταν ένας οξύθυμος υψώνει τη φωνή, οι άλλοι γύρω του θα τον ακολουθήσουν και σε ελάχιστο χρόνο θα στηθεί μάχη. Απεναντίας, όταν ένας μακρόθυμος άνθρωπος βρίσκεται ανάμεσα, με τις σοφές και ήρεμες παρεμβάσεις του σταματάει τις φιλονικίες.

«Καλύτερος ο μακρόθυμος άνδρας παρά ο ισχυρός· εκείνος δε που συγκρατεί την οργή του είναι πιο ισχυρός απ' αυτόν που καταλαμβάνει μια πόλη». (Παροιμίες 16: 32)

Δυνατός είναι ο άνθρωπος που δεν εξάπτεται εύκολα. Χρειάζεται μεγάλη πνευματική δύναμη για να συγκρατήσει κανείς το θυμό του, ιδιαίτερα αν ο επιτιθέμενος τον αδικεί παράφορα. Ωστόσο, οι νικητές σε μια φιλονικία είναι πάντα εκείνοι με το ήρεμο πνεύμα, ενώ οι ευέξαπτοι, ακόμη κι όταν τους “πνίγει το δίκιο” χάνουν τη μάχη των επιχειρημάτων. Αυτοί που καταφέρνουν να συγκρατούν την οργή τους είναι πιο ισχυροί από κάποιον που εκπορθεί μια πόλη, μας λέει ο σοφός Σολομών.

«Μη δώσετε το άγιο στους κύνες· ούτε να ρίξετε τα μαργαριτάρια σας μπροστά στους χοίρους, μήπως και τα καταπατήσουν με τα πόδια τους, και, αφού στραφούν, σας καταξασχίσουν». (Κατά Ματθαίον 7: 6)

Αυτή είναι μια πολύτιμη συμβουλή του Ιησού που ξεσηκώνει μεγάλη πολεμική, επειδή θεωρείται ρατσιστική. Ποιοι είναι οι “κύνες” και ποιοι είναι οι “χοίροι”; Ο Ιησούς, φυσικά, - αν τα λόγια αυτά είναι όντως δικά του - μιλάει για ανθρώπους που δεν είναι έτοιμοι να δεχτούν τον πνευματικό λόγο. Δεν είναι ο καθένας σε θέση να κατανοήσει τα πνευματικά πράγματα. Οι καρδιές μερικών ανθρώπων είναι ερμητικά κλειστές στην αλήθεια, κι αν ρίξει κανείς μπροστά τους πνευματικά μαργαριτάρια το πιο πιθανό είναι να τα καταπατήσουν. Μάλιστα, μπορεί να γίνουν και επικίνδυνοι στρεφόμενοι εναντίον του πιστού μεταχειριζόμενοι λεκτική βία ή ακόμη και φυσική. Σε κάθε περίπτωση είναι χαμένος χρόνος να προσπαθεί κανείς να δια φωτίσει κάποιον που δεν είναι έτοιμος για το φως. Χρειάζεται σοφία για να γνωρίζει κανείς τι θα πει, σε ποιον και πότε.

«Επειδή, ποιος από σας, θέλοντας να κτίσει έναν πύργο, δεν κάθεται πρώτα και λογαριάζει τη δαπάνη, αν έχει τα αναγκαία για να τον αποτελειώσει;

Μήπως, αφού βάλει θεμέλιο και δεν μπορεί να τον αποτελειώσει, αρχίσουν όλοι αυτοί που τον βλέπουν να τον περιπαίζουν, λέγοντας, “Αυτός ο άνθρωπος άρχισε να κτίζει, και δεν μπόρεσε να αποτελειώσει”». (Κατά Λουκάν 14: 28-30)

Αυτό είναι ένα μήνυμα με πολλούς αποδέκτες. Πριν ξεκινήσει κανείς ένα έργο, είτε υλικό είτε πνευματικό, πρέπει να υπολογίζει σωστά τι θα του στοιχίσει και αν έχει τα μέσα για να το αποπερατώσει. Καλός είναι ο ενθουσιασμός, και μάλιστα απαραίτητος, καλή είναι η πίστη στις δυνάμεις μας και στο Θεό, χρειάζεται όμως και ρεαλισμός. Πρέπει να ζυγίσει κανείς σωστά κατ’

αρχήν τη φυσική αντοχή του και κατόπιν τις ψυχικές του ικανότητες, αν δηλαδή μπορεί ν' αντέξει απογοητεύσεις και πολεμική από τρίτους.

Πρέπει επίσης να σκεφτεί τι θυσίες θα χρειαστεί να κάνει κι αν είναι πρόθυμος γι' αυτές. Πάνω απ' όλα όμως, πρέπει να έχει ξεκαθαρίσει στο μυαλό και στην ψυχή του για ποιο λόγο θέλει να χτίσει αυτόν το πύργο, και πώς το χτίσιμό του θα προάγει το ατομικό υπέρτατο πνευματικό συμφέρον και το κοινωνικό καλό.

Εδώ θα κλείσω τη σύντομη αναφορά μου σε Βιβλικά εδάφια γεμάτα σοφία. Βεβαίως η Παλαιά και Καινή Διαθήκη, και ιδιαίτερα οι *Παροιμίες* του Σολομώντα, περιέχουν πολύ περισσότερα, κι αυτός που διψάει για σοφία δεν έχει παρά να συνεχίσει με διάκριση τη μελέτη τους.

26. Ο “δούλος του Κυρίου” στη Βίβλο

Τον όρο “*δούλο του Κυρίου*” ή “*δούλο του Θεού*” τον συναντάμε πολλές φορές στη Βίβλο, τόσο στην Παλαιά όσο και στην Καινή Διαθήκη.

Ήταν επόμενο, λοιπόν, η Ορθοδοξία να είναι επηρεασμένη απ' αυτές τις παραδόσεις.

Γι' αυτό στα τελετουργικά των διαφόρων *Μυστηρίων* η Εκκλησία αποκαλεί τους πιστούς “*δούλους*” ή “*δούλες*” του Θεού, ακόμη και αν πρόκειται για βρέφη.

Ωστόσο, ο χαρακτηρισμός ενός ανθρώπου ως “*δούλου*” σοκάρει στη σημερινή εποχή. Επιπλέον ο όρος “*δούλος του Θεού*” προκαλεί αρνητικούς συνειρμούς περί δουλείας σ' έναν Θεό-αφέντη και Κύριο που απαιτεί από τον πιστό πλήρη και άνευ όρων υποταγή, παραβιάζοντας την ελεύθερη βούλησή του.

Ας μελετήσουμε λοιπόν μερικά εδάφια της Βίβλου, κι ας προσπαθήσουμε να εμβαθύνουμε στον όρο “*δούλος του Κυρίου*” με το ερώτημα πώς προέκυψε και τι μπορεί να σημαίνει.

«Και ο Κύριος φάνηκε σ' αυτόν (τον Ισαάκ) εκείνη τη νύχτα, και είπε: Εγώ είμαι ο Θεός του Αβραάμ του πατέρα σου· μη φοβάσαι, επειδή εγώ είμαι μαζί σου, και θα σε ευλογήσω, και θα πληθύνω το σπέρμα σου, εξαιτίας του Αβραάμ, του δούλου μου». (Γένεσις 26: 24)

Στο όνειρο ή όραμα αυτό έχουμε τον Κύριο να εμφανίζεται στον Ισαάκ – προφανώς υπό μορφή αγγέλου, διότι τον Θεό ουδείς είδε ποτέ ούτε δύναται να δει, αφού είναι απρόσωπο Πνεύμα – και ν' αναφέρεται στον πατέρα του, τον Αβραάμ, ως “*δούλο*” του. Με άλλα λόγια, ο Αβραάμ, πατριάρχης των Εβραίων, ήταν *δούλος του Κυρίου!* Γιατί και πώς συνάγεται άραγε αυτός ο τίτλος; Μήπως ο Αβραάμ υπάκουε πάντα στο θέλημα του Θεού; Ή μήπως, παρά τις ατέλειές του, ήταν σκευός εκλογής για να οδηγήσει τον Εβραϊκό λαό στα πεπρωμένα του; Ας δούμε τα επόμενα εδάφια:

«Και όταν ο Αβραμ ήταν 99 χρόνων, ο Κύριος φάνηκε στον Αβραμ, και του είπε: Εγώ είμαι ο Θεός ο Παντοκράτορας· περπάτα μπροστά μου, και να είσαι τέλειος. Και θα στήσω τη διαθήκη μου ανάμεσα σε μένα και σε σένα· και θα σε πληθύνω σε υπερβολικό βαθμό.

Και ο Αβραμ έπεσε επάνω στο πρόσωπό του· και ο Θεός του μίλησε, λέγοντας: Εγώ, ιδού, η διαθήκη μου είναι σε σένα· και θα γίνεις πατέρας πλήθους εθνών· και δεν θα αποκαλείται πλέον το όνομά σου Αβραμ, αλλά το όνομά σου θα είναι Αβραάμ· επειδή, σε κατέστησα πατέρα πολλών εθνών· (...)

Και θα στήσω τη διαθήκη μου ανάμεσα σε μένα και σε σένα, και στο σπέρμα σου μετά από σένα στις γενεές τους, σε μια αιώνια διαθήκη, για να είμαι Θεός σε σένα και στο σπέρμα σου μετά από σένα·

και θα δώσω σε σένα, και στο σπέρμα σου μετά από σένα, τη γη της παροικίας σου, ολόκληρη τη γη Χαναάν, σε αιώνια κατάσχεση· και θα είμαι ο Θεός τους». (Γένεσις 17: 1-8)

Να λοιπόν γιατί ο Αβραάμ αποκαλέστηκε “*δούλος του Θεού*”. Διότι είχε κάποια υψηλή αποστολή να εκπληρώσει. Ποιος του ανέθεσε αυτή την αποστολή; “*Ο Θεός ο Παντοκράτορας*”, μας λέει η Βίβλος.

Εδώ δημιουργείται πάλι η απορία αν αυτός που εμφανίστηκε στον Άβραμ ήταν θεότητα που προσωποποιούσε τη συλλογική συνείδηση του Εβραϊκού έθνους, ή αν ήταν το ίδιο το πνεύμα μέσα του, ο *Ανώτερος Εαυτός*, ο “*Δαίμων*” κατά το Σωκράτη, η “*Εικόνα του Θεϊκού Ένα*” κατά τον Πλωτίνο, που του μιλούσε, παίρνοντας ενδεχομένως τη μορφή φαντάσματος. Γεγονός πάντως αδιαμφισβήτητο είναι ότι τη στιγμή κατά την οποία ο Άβραμ μετονομάστηκε σε Αβραάμ είχε μια μοναδική πνευματική εμπειρία που τον μεταμόρφωσε και τον κατέστησε πατριάρχη του Εβραϊκού λαού και διαμορφωτή της ιστορίας του.

Εκτός από τον Αβραάμ, η Βίβλος αποδίδει τον τίτλο “*δούλος του Θεού*” και στους Ισαάκ και Ιακώβ (μετέπειτα *Ισραήλ* – Γεν. 32: 28), όπως βλέπουμε στο επόμενο εδάφιο από την προσευχή του Μωυσή.

«Και ο Μωυσής ικέτευσε τον Κύριο τον Θεό του, και είπε: Γιατί, Κύριε, εξάπτεται η οργή σου ενάντια στον λαό σου τον οποίο έβγαλες από τη γη της Αιγύπτου, με μεγάλη δύναμη και με κραταιό χέρι; (...) Θυμήσου τον Αβραάμ, τον Ισαάκ, και τον Ισραήλ, τους δούλους σου, προς τους οποίους ορκίστηκες στον εαυτό σου, και τους είπες: Θα πληθύνω το σπέρμα σας σαν τα αστέρια του ουρανού· και όλη αυτή τη γη, για την οποία μίλησα, θα τη δώσω στο σπέρμα σας, και θα την κληρονομήσουν παντοτινά». (Εξοδος 32: 11, 13)

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι οι πατριάρχες του εβραϊκού έθνους, μακράν του να είναι άγιοι όπως αποδεικνύεται από διάφορες ιστορίες της Βίβλου, αποκαλούνταν από τον Μωυσή “*δούλοι του Θεού*”, απλά και μόνο διότι έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην ιστορία του *εκλεκτού λαού*.

Είναι ενδιαφέρον ότι σε κάποιο σημείο ο Μωυσής, μιλώντας για λογαριασμό του Θεού, αποκαλεί ολόκληρο το λαό του Ισραήλ “*δούλους του Θεού*”, πράγμα που σημαίνει ότι ο ίδιος πίστευε στον ξεχωριστό ρόλο που ήταν προορισμένος ο *εκλεκτός λαός* να διαδραματίσει στην ιστορία, ένα ρόλο που του ανέθεσαν οι προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης και τον συνόδεψαν με πολλές κατάρεις, αν ήταν ανυπάκουος στις εντολές του Θεού.

Ιδού το σχετικό εδάφιο: *«Επειδή, οι υιοί του Ισραήλ είναι δούλοι σε μένα· δούλοι μου είναι, τους οποίους έβγαλα από τη γη της Αιγύπτου. Εγώ είμαι ο Κύριος ο Θεός σας». (Λευιτικόν, 25:55)*

Ωστόσο ο Μωυσής πίστευε ακράδαντα ότι ήταν και ο ίδιος *δούλος του Κυρίου*, επιφορτισμένος με μια δύσκολη αποστολή να οδηγήσει το λαό του Ισραήλ έξω από την σκλαβιά της Αιγύπτου στη *γη της επαγγελίας*. Υπήρξαν μάλιστα στιγμές που δυσανασχέτησε διότι το φορτίο που του έδωσε ο Θεός να σηκώσει ήταν πολύ βαρύ. Να μια χαρακτηριστική περίπτωση:

«Και ο Μωυσής είπε στον Κύριο: Γιατί ταλαιπώρησες τον δούλο σου; Και γιατί δεν βρήκα χάρη μπροστά σου, ώστε έβαλες επάνω μου το φορτίο ολόκληρου αυτού του λαού;

Μήπως εγώ συνέλαβα ολόκληρον αυτό τον λαό; Ή, εγώ τους γέννησα, για να μου λες: Λάβε αυτόν στον κόρφο σου, όπως η τροφός βαστάει το βρέφος που θηλάζει, στη γη που ορκίστηκες στους πατέρες τους;» (Αριθμοί 11: 11-12)

Όλες οι μεγάλες μορφές της ιστορίας είχαν έντονη την αίσθηση της αποστολής τους, ενός φορτίου που είχαν οικειοθελώς επωμιστεί, και που κάποιοι απέδιδαν στη *μοίρα* ή το *πεπρωμένο* τους.

Η Βίβλος αποκαλεί **“δούλους του Θεού”** τους ανθρώπους με έντονη την αίσθηση καθήκοντος και αποστολής, ή αν θέλετε κλίσης και κλήσης, που μοιάζει με δεσμά από τα οποία κάποιος δε μπορεί να ξεφύγει, δε μπορεί να υπάρξει και να λειτουργήσει έξω απ’ αυτά, χωρίς να χάσει τον ίδιο τον εαυτό του.

Το πώς **“σφραγίζονται”** από τη μοίρα ή το Θεό τέτοιοι άνδρες ή γυναίκες, και από πού ξεκινάει η προσχώρηση στην υπηρεσία του Θεού, αν δηλαδή είναι κάτι που το επιζητεί πρωταρχικά ο ίδιος ο άνθρωπος, ψιθυρίζοντας στην προσευχή του **«ιδού εγώ απόστειλόν με»**, ή αν η κλήση είναι τόσο έντονη άνωθεν που δε μπορεί να πει **“όχι”** παρά μόνο με εκφυλιστικές για την προσωπικότητά του συνέπειες, δε μπορούμε να είμαστε σίγουροι.

Το πιο πιθανό είναι ότι κάποιος γεννιούνται με ιδιαίτερη κλίση στην υπηρεσία του Θεού (δηλαδή στην υπηρεσία των ανθρώπων, διότι ο Θεός δεν χρειάζεται ούτε υπηρέτες ούτε εξυπηρέτηση), και όταν έρχεται το πλήρωμα του χρόνου η **“Μοίρα”** εκτείνει το χέρι της για να συναντήσει το χέρι του **“δούλου του Θεού”** ώστε να δοθεί το εναρκτήριο λάκτισμα της αποστολής του. Πάντως, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι πολλοί οι κλητοί, λίγοι όμως οι εκλεκτοί που θα φέρουν εις πέρας την αποστολή τους.

Ένα ακόμη αμφιλεγόμενο πρόσωπο της Παλαιάς Διαθήκης που αποκαλείται **δούλος του Κυρίου**, αν και τα χέρια του ήταν βουτηγμένα στο αίμα, είναι και ο Ιησούς του Ναυή. Όμως είχε διαδραματίσει αποφασιστικό ρόλο στο να οδηγήσει το λαό του Ισραήλ στη **γη της επαγγελίας** μετά το θάνατο του Μωυσή: **«Και μετά τα πράγματα ταύτα, ετελεύτησεν Ιησούς ο υιός του Ναυή, ο δούλος του Κυρίου, ηλικίας εκατόν δέκα ετών»**. (Ιησούς του Ναυή 24: 30 [29])

Ο προφητάναξ Δαβίδ αυτοαποκαλείται επίσης **δούλος του Κυρίου**:

«Δούλος σου είμαι εγώ· συνέτισέ με, και θα γνωρίσω τα μαρτύριά σου.(...)»

Γι’ αυτό, αγάπησα τα μαρτύριά σου περισσότερο από χρυσάφι, περισσότερο από καθαρό χρυσάφι.

Γι’ αυτό, γνώρισα ορθές όλες τις εντολές σου για κάθε πράγμα· και μίσησα κάθε δρόμο ψευτιάς». (Ψαλμοί 118 [119]: 125-128)

Το ίδιο και ο βασιλιάς Σολομών αυτοαποκαλείται **“δούλος”** του Θεού. Προσευχόμενος με τα χέρια υψωμένα μπροστά στο θυσιαστήριο, στα εγκαίνια του περίφημου Ναού του Σολομώντα, είχε πει μεταξύ άλλων:

«Αλλά, στ’ αλήθεια, θα κατοικήσει ο Θεός επάνω στη γη; Να, ο ουρανός και ο ουρανός των ουρανών δεν είναι ικανοί να σε χωρέσουν· πόσο λιγότερο αυτός ο οίκος, που έκτισα!»

Παρόλα αυτά, επίβλεψε στην προσευχή του δούλου σου, και στη δέησή του, Κύριε Θεέ μου, ώστε να εισακούσεις την κραυγή και τη δέηση, που δέεται σήμερα ο δούλος σου μπροστά σου· για να είναι τα μάτια σου ανοιχτά σ’ αυτόν τον οίκο νύχτα και ημέρα, στον τόπο για τον οποίο είπες: Το όνομά μου θα είναι εκεί· για να εισακούς τη δέηση, που ο δούλος σου θα δέεται σε τούτο τον τόπο. Και να εισακούς τη δέηση του δούλου σου, και του λαού σου Ισραήλ, όταν προσεύχονται σε τούτο τον τόπο· και να ακούς εσύ από τον τόπο της κατοίκησής σου, από τον ουρανό· και καθώς ακούς, να γίνεσαι έλεος». (Γ΄ Βασιλειών [Α΄ Βασιλέων] 8: 27-30)

Πόσο εμπνευσμένα είναι τα λόγια της προσευχής αυτής! **Ο ουρανός και ο ουρανός των ουρανών δεν είναι ικανοί να χωρέσουν το Θεό, πόσο λιγότερο ένας χειροποίητος ναός!**

Παρεμπιπτόντως, ας το ακούσουν αυτό οι θρησκόληπτοι **Ορθόδοξοι Χριστιανοί** που όταν περνούν έξω από εκκλησίες σταυροκοπιούνται, λες και ο Θεός είναι κλεισμένος μόνο εκεί μέσα...

Ο όρος **δούλος του Θεού** συναντάται επίσης και στην Καινή Διαθήκη. Οι Απόστολοι αυτοαποκαλούνταν **δούλοι του Κυρίου**, προφανώς διότι ένιωθαν δεσμευμένοι στην κλήση να διαδώσουν το Ευαγγέλιο. Να μερικά παραδείγματα:

«Ο Παύλος, δούλος του Θεού, απόστολος δε του Ιησού Χριστού, σύμφωνα με την πίστη των εκλεκτών του Θεού, και την επίγνωση της αλήθειας, που είναι σύμφωνα με την ευσέβεια». (Προς Τίτον, 1:1)

«Ο Ιάκωβος, δούλος του Θεού και του Κυρίου Ιησού Χριστού, προς τις δώδεκα φυλές, που είναι στη διασπορά, χαίρετε». (Επιστολή Ιακώβου, 1:1)

Στην Αποκάλυψη ο Ιωάννης αποκαλείται από τον άγγελο **σύνδουλος** του και **σύνδουλος** των προφητών. Με άλλα λόγια, όλοι οι προφήτες και οι απόστολοι που είναι επιφορτισμένοι να μεταφέρουν το μήνυμα του Θεού στους ανθρώπους είναι **δούλοι του θεού**, όπως είναι και οι άγγελοι, και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να προσκυνούνται. Ιδού το σχετικό εδάφιο:

«Και εγώ ο Ιωάννης είμαι αυτός που τα είδα αυτά και τα άκουσα· και όταν τα άκουσα και τα είδα, έπεσα να προσκυνήσω μπροστά από τα πόδια τού αγγέλου, που μου τα έδειχνε αυτά. Και μου λέει: Πρόσεχε, μη το κάνεις αυτό· επειδή, εγώ είμαι σύνδουλος σου, και των αδελφών σου των προφητών, κι αυτών που τηρούν τα λόγια αυτού του βιβλίου· τον Θεό προσκύνησε». (Αποκάλυψη του Ιωάννη, 22: 8-9)

Πώς όμως ένιωθε ο Ιησούς απέναντι στον Πατέρα; Ένιωθε κι αυτός **δούλος**; Ας δούμε μερικά χαρακτηριστικά εδάφια:

«Έν τω μεταξύ, όμως, οι μαθητές τον παρακαλούσαν, λέγοντας: Ραββί, φάε.

Και εκείνος είπε σ' αυτούς: Εγώ έχω φαγητό να φάω, που εσείς δεν ξέρετε.

Έλεγαν, λοιπόν, οι μαθητές του αναμεταξύ τους: Μήπως του έφερε κάποιος να φάει;

*Ο Ιησούς λέει σ' αυτούς: **Το δικό μου φαγητό είναι να πράττω το θέλημα εκείνου που με απέστειλε, και να τελειώσω το έργο του».** (Κατά Ιωάννην 4: 31-34)*

Πολύ αποκαλυπτικά είναι τα λόγια αυτά του Ιησού! Όσο απαραίτητο είναι για έναν άνθρωπο το φαγητό ώστε να κρατηθεί στη ζωή, άλλο τόσο απαραίτητο είναι για τον απεσταλμένο του Θεού να κάνει το θέλημα Εκείνου που τον απέστειλε. Δε μπορεί να ζήσει χωρίς να κάνει το θέλημα του Θεού.

Και πώς αποκάλεσε ο Ιησούς όλους εκείνους που, όπως ο ίδιος, κάνουν το θέλημα του Θεού; Μήπως τους αποκάλεσε **δούλους** του Θεού; Όχι, βέβαια. Ο Ιησούς με την εμπνευσμένη διδασκαλία του είχε εισαγάγει μια άλλη σχέση μεταξύ Θεού και ανθρώπων. Ας δούμε το σχετικό εδάφιο:

«Κι ενώ αυτός μιλούσε ακόμα προς τα πλήθη, ξάφνου, η μητέρα και οι αδελφοί του στέκονταν έξω, ζητώντας να του μιλήσουν.

Και κάποιος του είπε: Ιδού, η μητέρα σου και οι αδελφοί σου στέκονται έξω, ζητώντας να σου μιλήσουν. Κι εκείνος, αποκρινόμενος σ' αυτόν που του το είπε, απάντησε: Ποια είναι η μητέρα μου και ποιοι είναι οι αδελφοί μου;

Κι απλώνοντας το χέρι του προς τους μαθητές του, είπε: Ιδού! Η μητέρα μου και οι αδελφοί μου· επειδή, όποιος κάνει το θέλημα του Πατέρα μου, που είναι στους ουραμούς, αυτός είναι σε μένα αδελφός και αδελφή και μητέρα». (Κατά Ματθαίον 12: 46-50)

Με άλλα λόγια, όποιος κάνει το θέλημα του θεού είναι αδελφός και αδελφή του Ιησού, δηλαδή υιός και θυγατέρα του Θεού, όπως και ο Ιησούς ήταν υιός του θεού. Βλέπουμε ότι ο Ιησούς δεν χρησιμοποιεί τον όρο **δούλος** για τους μαθητές του, αν και τον χρησιμοποίησε συχνά σε παραβολές.

Χαρακτηριστικό είναι και το επόμενο εδάφιο:

«Εσείς είστε φίλοι μου, αν κάνετε όσα εγώ σας παραγγέλλω.

Δεν σας λέω πλέον δούλους, επειδή ο δούλος δεν ξέρει τι κάνει ο κύριός του· εσάς, όμως, σας αποκάλεσα φίλους, επειδή όλα όσα άκουσα από τον Πατέρα μου, σας τα φανέρωσα». (Κατά Ιωάννην 15: 14-15)

Φίλους, λοιπόν, αποκαλεί ο Ιησούς όσους κάνουν εκείνα που τους παρήγγειλε, που ήταν εκείνα τα οποία άκουσε από τον Πατέρα, δηλαδή από το Πνεύμα του Θεού. Διότι ο Ιησούς δεν έκανε τίποτα αφ' εαυτού.

«Δεν μπορώ εγώ να κάνω τίποτε από τον εαυτό μου. Καθώς ακούω, κρίνω· και η δική μου κρίση είναι δίκαιη· επειδή, δεν ζητάω το δικό μου θέλημα, αλλά το θέλημα του Πατέρα, που με απέστειλε». (Κατά Ιωάννην 5:30)

Πάντως, ο Ευαγγελιστής Ματθαίος αναφερόμενος στην προφητεία του Ησαΐα που επαληθεύτηκε στο πρόσωπο του Ιησού, χρησιμοποιεί τον όρο **δούλος**:

«Αλλά, ο Ιησούς, όταν το αντιλήφθηκε, αναχώρησε από εκεί· και τον ακολούθησαν πολλά πλήθη, και τους θεράπευσε όλους.

Και τους παρήγγειλε αυστηρά να μη τον φανερώσουν· για να εκπληρωθεί αυτό που ειπώθηκε από τον προφήτη Ησαΐα, λέγοντας:

“Ιδού! Ο δούλος μου, που εξέλεξα, ο αγαπητός μου, στον οποίο ευαρεστήθηκε η ψυχή μου· θα βάλω επάνω του το Πνεύμα μου, και θα εξαγγείλει κρίση στα έθνη”». (Κατά Ματθαίον 12: 15-18)

Να λοιπόν που και ο Ιησούς ήταν **δούλος** του Κυρίου, πάνω στον οποίο ο Θεός έθεσε το Πνεύμα του για να εξαγγείλει κρίση στα έθνη.

Κοντολογίς, κάθε εκπρόσωπος του Θεού, δηλαδή κάθε κήρυκας της Αλήθειας, της Αγάπης, της Ειρήνης και της Δικαιοσύνης που έχει έντονη την αίσθηση αποστολής, νιώθει σαν **δούλος**, δηλαδή αιχμαλωτισμένος στο έργο που είναι ταγμένος και επιφορτισμένος να κάνει. Και η εθελοντική αυτή “**δουλεία**” είναι η **λύτρωσή** του και το **φαγητό** του. Είναι το οξυγόνο και ο βιότοπός του.

Επομένως, το να αποδίδεται ο όρος **δούλος του Θεού** σε κάθε ανυποψίαστο άνθρωπο που ζει μόνο για τον εαυτό του και την οικογένειά του, ή που δεν πρόφτασε καν να ζήσει πεθαίνοντας ως νήπιο, όπως κάνει η Ορθοδοξία στις τελετουργίες της, είναι και αυθαίρετο και υποκριτικό.

27. Τι λέει η Βίβλος για την ειρήνη

Ζούμε στην ιστορικά κρίσιμη εποχή της παγκοσμιοποίησης – ενός ακόμη απατηλού πειράματος χειραγώγησης των λαών – όπου η ανασφάλεια, η αγωνία και ο φόβος για το αύριο, εξαιτίας τόσο της παγκόσμιας οικονομικής και πολιτικής κρίσης όσο και της καθημερινά αυξανόμενης εγχώριας και διεθνούς – “νόμιμης” και παράνομης – τρομοκρατίας και εγκληματικότητας, δεν μας αφήνουν περιθώρια για εσωτερική ειρήνη, δηλαδή για τη γαλήνη που χρειάζεται κάθε ψυχή ώστε να λειτουργήσει αρμονικά και να μη γίνεται ο βίος του ανθρώπου αβίωτος.

Την ίδια στιγμή, η εκφυλιστική κουλτούρα της ανταγωνιστικότητας, οι κοινωνικές συγκρούσεις, ο νόμος της ζούγκλας, δηλαδή το “**δίκαιο του ισχυροτέρου**” που συντηρεί την προαιώνια πάλη των τάξεων, η έκπτωση αρχών και αξιών κλπ., συνθέτουν μια πνιγηρή ατμόσφαιρα που κάνουν την εσωτερική γαλήνη του ανθρώπου σχεδόν άπιαστο όνειρο. Γι' αυτό και το αλκοόλ, τα ναρκωτικά και τα ψυχοφάρμακα έχουν τόση ζήτηση...

Επιπλέον, η ταχύτητα μετάδοσης της πληροφορίας μέσω του Διαδικτύου και η αρρωστημένη εστίαση των ΜΜΕ στην κακή είδηση γεμίζουν την ατμόσφαιρα με αρνητική ενέργεια

που διαταράσσει τον ψυχισμό του ανθρώπου και καθιστά την εσωτερική γαλήνη ένα στόχο ακατόρθωτο ακόμη και για φιλοσόφους – αν υπάρχουν γνήσιοι φιλόσοφοι στην εποχή μας...

Όταν σε όλα αυτά προσθέσουμε τις αναπόφευκτες, και συχνά ανυπέρβλητες, εντάσεις στις διαπροσωπικές σχέσεις των ανθρώπων, καθώς και τις διεθνείς εντάσεις και συγκρούσεις μεταξύ κρατών, λαών και θρησκειών, κατανοούμε γιατί η εσωτερική ειρήνη του ανθρώπου είναι σπάνιος καρπός που γεύονται μόνο άγιοι και μύστες, ίσως μάλιστα σε μικρές δόσεις...

Επιπλέον των προαναφερθέντων, η αέναη εσωτερική σύγκρουση που υπάρχει μεταξύ του ζωικού και του *Ανώτερου Εαυτού*, μεταξύ της ικανοποίησης των ενστίκτων, των αισθήσεων και του Πνεύματος, καθώς ο τρισυπόστατος άνθρωπος (σώμα, ψυχή και πνεύμα) προσπαθεί, ενσυνείδητα ή ασυνείδητα, να βρει την ισορροπία του εκπληρώνοντας τον προορισμό του είδους του που είναι η αυτοπραγμάτωση μέσω της διαρκούς πνευματικής εξέλιξης, είναι μια μόνιμη εστία διατάραξης της εσωτερικής ειρήνης.

Το ερώτημα, λοιπόν, στο οποίο θ' ανατρέξουμε στη Βίβλο για απαντήσεις, είναι πώς ο άνθρωπος μπορεί να βρει ειρήνη στην ψυχή του. Πολλοί θα ισχυριστούν ότι η Βίβλος, και ιδιαίτερα η Παλαιά Διαθήκη, είναι μια ιστορία ενός λαού γεμάτη πολέμους και κατάρες των προφητών, κι επομένως δύσκολα θα μπορούσε να δώσει απαντήσεις για ειρήνη, εσωτερική ή εξωτερική. Ακόμη και στην Καινή Διαθήκη υπάρχουν εδάφια που αποδίδονται στο Χριστό και μιλάνε για πόλεμο. Παραθέτω μερικά χαρακτηριστικά:

«Μη νομίζετε ότι ήρθα να βάλω ειρήνη επάνω στη γη· δεν ήρθα να βάλω ειρήνη, αλλά μάχαιρα. Επειδή ήρθα να διαχωρίσω άνθρωπο ενάντια στον πατέρα του, και θυγατέρα ενάντια στη μητέρα της, και νύφη ενάντια στην πεθερά της. Και εχθροί του ανθρώπου θα είναι οι οικιακοί αυτού». (Κατά Ματθαίον 10: 34-36)

Η εσωτερική σημασία αυτών των λόγων είναι ότι ο άνθρωπος που θα προσπαθήσει να βιώσει και να διδάξει την αλήθεια και τη δικαιοσύνη αναπόφευκτα θα θεωρηθεί εχθρός από άτομα της οικογενείας του που προτιμούν το ψέμα και την αδικία, επειδή νιώθουν πως απειλούνται. Η *“μάχαιρα”* για την οποία μιλούσε ο Χριστός είναι ο πνευματικός πόλεμος που αναπόφευκτα διεγείρεται γύρω από τον εκπρόσωπο του φωτός, παρά την επιδίωξή του για ειρήνη.

Πάντως, ακόμη και εν μέσω πνευματικού πολέμου, ο εκπρόσωπος της Αλήθειας θα μπορεί να διατηρεί την εσωτερική του ειρήνη, μας λέει η Βίβλος. Διότι η *ειρήνη*, μαζί με την αγάπη, την αγαθοσύνη, την πραότητα, τη μακροθυμία και την πίστη είναι καρποί του πνεύματος. (Προς Γαλάτας 5: 22)

«Το φρόνημα του πνεύματος είναι ζωή και ειρήνη», λέει ο Απόστολος Παύλος. (Προς Ρωμαίους 8: 6β)

Ο Παύλος μιλάει για την εσωτερική ειρήνη που ξεπερνάει τα όρια της αντίληψης. Τέτοια ειρήνη είναι πηγή ζωής κι έρχεται στον άνθρωπο που θα εστιάσει τη συνείδησή του στο Πνεύμα του Θεού, δηλαδή σ' εκείνον που επιλέγει να ζει σύμφωνα με τις πνευματικές αρχές και αξίες.

Στους Ψαλμούς ο προφητάναξ Δαβίδ αναφωνεί: *«Μεγάλη ειρήνη έχουν εκείνοι που αγαπούν το νόμο σου και δεν υπάρχει μέσα τους σκάνδαλο».* (Ψαλμοί 118 [119]: 165)

Όσοι αγαπούν και εφαρμόζουν το νόμο του Θεού και τον εφαρμόζουν έχουν μια αίσθηση ασφάλειας που γεμίζει την ψυχή με ειρήνη.

«Θα φυλάξεις σε τέλεια ειρήνη το πνεύμα το στηριζόμενο σε σένα», διαβεβαιώνει ο μέγας προφήτης Ησαΐας. (Ησαΐας 26: 3)

Το άτομο που εμπιστεύεται το Θεό, του οποίου ο νους εστιάζεται στον Παντοδύναμο, δεν θα ταραάζεται ό,τι κι αν συμβαίνει γύρω του και θα νιώθει τέλεια ειρήνη μέσα του. Αν εμπιστευθούμε το

Θεό όπως ένα νήπιο εμπιστεύεται τον πατέρα του, θα έχουμε τέλεια ειρήνη στο νου και την καρδιά μας.

«Ειρήνη αφήνω σε σας. Την ειρήνη τη δική μου σας δίνω. Δε σας δίνω την ειρήνη έτσι όπως τη δίνει ο κόσμος. Να μην ταράζεται η καρδιά σας μήτε να δειλιάζει». (Κατά Ιωάννην 14: 27)

Τα λόγια αυτά τα είπε ο Ιησούς λίγο πριν αναχωρήσει από τον κόσμο, θέλοντας να ενθαρρύνει τους μαθητές του που θα έμεναν μόνοι. Έτσι, λοιπόν, τους ευλόγησε αφήνοντάς τους την ειρήνη του. Εάν δέχονταν την ευχή της ειρήνης δεν θα φοβούνταν και η καρδιά τους δεν θα δειλίαζε. Ατυχώς οι μαθητές δεν αποδέχτηκαν αμέσως την ειρήνη του Ιησού. Κατά τη διάρκεια των πιο δύσκολων ωρών του διδασκάλου τους στο Σταυρό φοβήθηκαν, διασκορπίστηκαν, κρύφτηκαν και ο Πέτρος τον αρνήθηκε τρεις φορές.

Τι θα πούμε λοιπόν; Μήπως οι ευχές του Ιησού πήγαν χαμένες; Καθόλου! Απλά οι μαθητές έπρεπε να δουλέψουν πάνω στην ευλογία του Ιησού για να εδραιώσουν την εσωτερική ειρήνη. Έπρεπε να πλησιάσουν περισσότερο το Θεό και να ελκύσουν δύναμη από το Πνεύμα του μέσω των δικών τους προσευχών.

Οι εγκάρδιες ευλογίες προς τους συνανθρώπους μας είναι πολύτιμες και θα έπρεπε να προσφέρονται αυθόρμητα προς όλους τους ανθρώπους διότι μεταβιβάζουν θετική ενέργεια. Όμως είναι αποτελεσματικές μόνον όταν συνοδεύονται από τις προσπάθειες του ίδιου του αποδέκτη. Εκείνοι που εκζητούν ειλικρινά το Θεό και υποτάσσονται σε αυτόν θα γεμίσουν με εσωτερική ειρήνη, κουράγιο και θάρρος.

«Εκείνοι που εκζητούν σωστά το Θεό θα βρουν ειρήνη», λέει ο σοφός Σολομών στις Παροιμίες του. (Παροιμίες 16: 8β)

Σε άλλο εδάφιο λέει ότι *«όλα τα μονοπάτια της σοφίας είναι ειρήνη»*. (Παροιμίες 3: 17)

Όσον αφορά την ειρήνη που πρέπει να έχουμε με τους συνανθρώπους μας, υπάρχουν πολλές προτροπές στην Βίβλο.

Ο ίδιος ο Ιησούς, στους περίφημους *Μακαρισμούς* του επιφύλαξε την πιο τιμητική διάκριση για τους ειρηνοποιούς λέγοντας: *«Μακάριοι οι ειρηνοποιοί ότι αυτοί υιοί Θεού κληθήσονται»*. (Κατά Ματθαίον 5: 9)

Όλοι όσοι προσπαθούν ειλικρινά να συμφιλιώσουν άτομα ή λαούς θα ονομαστούν *υιοί του Θεού!* Τόσο μεγάλη αξία έδωσε ο Ιησούς στην ειρήνη μεταξύ των ανθρώπων! Βέβαια, το να μπορέσει κανείς να είναι αποτελεσματικός ειρηνοποιός πρέπει πρώτα να έχει ο ίδιος ειρήνη μέσα του, δηλαδή να έχει φτάσει στο σημείο η θέλησή του να μην αντιμάχεται τις επιταγές της συνείδησής του.

Ζήτα την ειρήνη και επιδίωξέ την, προτρέπει ο Δαβίδ. (Ψαλμοί 33:15β [34: 14β]) Η ειρήνη με τους συνανθρώπους μας δεν είναι πάντα εύκολη. Πρέπει να την επιδιώξουμε όμως, ακόμη κι όταν φαίνεται ακατόρθωτη. Και ο Δαβίδ αλλού αναφωνεί: *«Ιδού, τι καλό και τι τερπνό, να κατοικούν με ομόνοια αδελφοί!»* (Ψαλμοί 132 [133]: 1)

Μακάρι να μπορούσαμε να το πούμε αυτό για τους Έλληνες! *«Η ομόνοια χτίζει σπίτια και η διχόνοια τα γκρεμίζει»*, λέει η σοφή παροιμία.

Η ομόνοια φέρνει μεγάλη ευλογία στους λαούς, αλλά και σε ολόκληρη την ανθρωπότητα. Δυστυχώς, όμως, οι ισχυροί της γης υποδαυλίζουν τη διχόνοια, ώστε να κυριαρχούν με το σατανικό αξίωμα του *«διαίρει και βασίλευε»*.

Φαίνεται ότι η παροιμία *«Λαός ενωμένος ποτέ νικημένος»* δεν έχει εντυπωθεί στις συνειδήσεις των ανθρώπων.

«Επιδιώκετε την ειρήνη με όλους», προτρέπει ο Απ. Παύλος στην προς Εβραίους επιστολή του. (Προς Εβραίους 12: 14)

Ας το ακούσουν αυτό τα κόμματα της Βουλής που αντιμάχονται το ένα το άλλο και φανατίζουν τους οπαδούς τους να κάνουν το ίδιο.

«Αγαπάτε την Αλήθεια και την Ειρήνη», προτρέπει ο προφήτης Ζαχαρίας, εν ονόματι του Θεού. (Ζαχαρίας 8: 19β)

Ο προφήτης προσδένει την ειρήνη στην Αλήθεια. Προφανώς δεν μπορεί να χτιστεί ειρήνη πάνω στο ψέμα και την υποκρισία. Η ανειλικρίνεια ξεσηκώνει διαμάχες, ενώ η αλήθεια προάγει την ειρήνη.

Ποιος όμως μπλέκεται σε φιλονικίες; Ο άφρονας, μας λέει ο σοφός Σολομών. (Παροιμίες 20:3)

Δεν είναι εξυπνάδα να μπλέκεται κανείς σε φιλονικίες. Είναι απλά αφροσύνη διότι διαταράσσει όχι μόνο την ειρήνη των άλλων αλλά και τη δική του.

«Να ειρηνεύετε μεταξύ σας», έγραφε ο Απόστολος Παύλος στη δεύτερη επιστολή του προς Κορινθίους (13:11), διότι μόνον έτσι *«ο Θεός της αγάπης και της ειρήνης θα είναι μαζί σας»*.

Εάν δεν υπάρχει ειρήνη μεταξύ των ανθρώπων, τότε ο Θεός της ειρήνης δεν είναι μαζί τους. Τον έχουν εκδιώξει από ανάμεσά τους.

Ο Απόστολος Ιάκωβος γράφει ότι ο καρπός της δικαιοσύνης σπέρνεται από τους ειρηνοποιούς με ειρηνικούς τρόπους. Δεν πρέπει κανείς να κηρύττει δικαιοσύνη με τρόπους που διεγείρουν διαμάχες μεταξύ των ανθρώπων αλλά με τρόπους που συμβάλλουν στην ειρήνη. Οι ειρηνοποιοί, που καλούνται *υιοί Θεού*, πρέπει να έχουν την ευαισθησία και τη διάκριση να μη διεγείρουν έριδες κατά την προσπάθειά τους να φέρουν ειρήνη μεταξύ των ανθρώπων.

Θα κλείσω με μια ευχή του Αποστόλου Παύλου: *«Αυτός δε ο Κύριος της ειρήνης είτε να σας δώσει ειρήνη μέσα σε κάθε τι, με κάθε τρόπο»*. (Β΄ Θεσσαλονικείς 3: 16)

Πόσο χρειαζόμαστε μια τέτοια ευχή όλοι οι Έλληνες τούτη την ώρα!

28. Ποιοι και γιατί σταύρωσαν το Χριστό

Στο ερώτημα αυτό η πιο δημοφιλής και ρατσιστική απάντηση είναι : *“Οι Εβραίοι”*.

Μια άλλη απάντηση πιο χριστιανική είναι: *“Ο Χριστός έπρεπε να σταυρωθεί για να λυτρώσει τον κόσμο από την αμαρτία, άρα δεν φταίνε οι Εβραίοι που απλά εκτελούσαν το σχέδιο του Θεού.”*

Τέλος υπάρχουν και εκείνοι, μεταξύ των οποίων και η γράφουσα, που ισχυρίζονται ότι τον Χριστό σταύρωσαν αυτοί που ελέγχονταν από τον προφητικό του λόγο. Το ποιοι ενοχλούνταν από το λόγο και το έργο του Ιησού είναι εύκολο να το βρούμε ανατρέχοντας στα Ευαγγέλια. Ας δούμε σχετικά εδάφια:

«Και οι Φαρισαίοι, βλέποντας αυτά, είπαν στους μαθητές του: Γιατί ο δάσκαλός σας τρώει μαζί με τελώνες και αμαρτωλούς; Και ο Ιησούς, ακούγοντάς το, τους είπε: Δεν έχουν ανάγκη από γιατρό αυτοί που υγιαίνουν, αλλά αυτοί που πάσχουν. Πηγαίνετε μάλιστα και μάθετε τι είναι: “Έλεος θέλω, και όχι θυσία”. επειδή, δεν ήρθα να καλέσω δικαίους, αλλά αμαρτωλούς σε μετάνοια». (Κατά Ματθαίον 9: 11-13)

Τα λόγια αυτά του Ιησού είναι σαφή και δεν χρειάζονται ανάλυση.

«Κατά τον καιρό εκείνο, σε ημέρα Σαββάτου, ο Ιησούς πορευόταν διαμέσου των σπαρτών· και οι μαθητές του πείνασαν, και άρχισαν να κόβουν στάχυα και να τρώνε.

Και βλέποντας αυτό οι Φαρισαίοι, του είπαν: Ιδού, οι μαθητές σου κάνουν ό,τι δεν επιτρέπεται να γίνεται το Σάββατο.

Και εκείνος είπε σ' αυτούς: Δεν διαβάσατε τι έκανε ο Δαβίδ, όταν πείνασε, αυτός και εκείνοι που ήσαν μαζί του; (...)

Επειδή, ο Υιός του ανθρώπου είναι κύριος και του Σαββάτου.

ΚΑΙ καθώς αναχώρησε από εκεί, ήρθε στη συναγωγή τους.

Και, να, ήταν εκεί ένας άνθρωπος που είχε το χέρι του παράλυτο· και τον ρώτησαν, λέγοντας: “Άραγε, επιτρέπεται σε κάποιον να θεραπεύει το Σάββατο;” Για να τον κατηγορήσουν. (...)

Τότε, λέει στον άνθρωπο: “Τέντωσε το χέρι σου”. Και το τέντωσε, και αποκαταστάθηκε υγιές, όπως το άλλο.

Και οι Φαρισαίοι, καθώς βγήκαν έξω, έκαναν συμβούλιο εναντίον του, για να τον εξολοθρεύσουν.

Αλλά, ο Ιησούς, όταν το αντιλήφθηκε, αναχώρησε από εκεί· και τον ακολούθησαν πολλά πλήθη, και τους θεράπευσε όλους». (Κατά Ματθαίον 12: 1-15)

Ωστε λοιπόν οι Φαρισαίοι ήθελαν να εξολοθρεύσουν τον Ιησού από ζήλεια και φθόνο, επειδή τα πλήθη τον ακολουθούσαν και τους θεράπευε, πράγμα το οποίο οι ίδιοι δεν είχαν την πνευματική δύναμη να κάνουν.

Για τι άλλο κατηγορούσαν οι Φαρισαίοι τον Ιησού εκτός από την παραβίαση του Σαββάτου; Δείτε τα επόμενα εδάφια:

«Και ενώ αυτοί έβγαιναν έξω, ζάφνου, έφεραν σ' αυτόν έναν δαιμονιζόμενο κουφό. Και αφού βγήκε το δαιμόνιο, ο κουφός μίλησε· και τα πλήθη θαύμασαν, λέγοντας ότι: Ποτέ δεν φάνηκε ένα τέτοιο πράγμα στον Ισραήλ.

***Οι Φαρισαίοι, όμως, έλεγαν: Διαμέσου του άρχοντα των δαιμονίων βγάζει τα δαιμόνια».* (Κατά Ματθαίον 9: 32-34)**

«Τότε, έρχονται κοντά στον Ιησού οι γραμματείς και οι Φαρισαίοι από τα Ιεροσόλυμα, λέγοντας:

“Γιατί οι μαθητές σου παραβαίνουν την παράδοση των πρεσβυτέρων; Επειδή, δεν πλένουν τα χέρια τους, όταν τρώνε ψωμί”.

Και εκείνος, απαντώντας, είπε σ' αυτούς: “Γιατί κι εσείς παραβαίνετε την εντολή του Θεού για χάρη των παραδόσεών σας; (...)

Υποκριτές, καλά προφήτευσε για σας ο Ησαΐας, λέγοντας:

“Αυτός ο λαός με πλησιάζει με το στόμα τους και με τιμά με τα χείλη· η καρδιά τους, όμως, απέχει μακριά από μένα· μάταια μάλιστα με σέβονται, διδάσκοντας διδασκαλίες, εντάλματα ανθρώπων”.

Και αφού προσκάλεσε το πλήθος, τους είπε: “Ακούτε και καταλαβαίνετε. Δεν μολύνει τον άνθρωπο αυτό που μπαίνει μέσα στο στόμα, αλλά αυτό που βγαίνει έξω από το στόμα, αυτό μολύνει τον άνθρωπο.”

Τότε, αφού ήρθαν κοντά του οι μαθητές του, είπαν σ' αυτόν: “Ξέρεις ότι οι Φαρισαίοι που άκουσαν αυτό τον λόγο σκανδαλίστηκαν;”

Και εκείνος απαντώντας είπε: “Κάθε φυτεία, που δεν τη φύτεψε ο ουράνιος Πατέρας μου, θα ξεριζωθεί. Αφήστε τους· είναι τυφλοί οδηγοί τυφλών· και αν ένας τυφλός οδηγήει έναν άλλον τυφλό, και οι δύο θα πέσουν σε χαντάκι”». (Κατά Ματθαίον 15: 1-14)

«Και καθώς ήρθαν κοντά του οι Φαρισαίοι και οι Σαδδουκαίοι, πειράζοντάς τον, ζήτησαν να τους δείξει ένα σημείο από τον ουρανό.

Και εκείνος, αποκρινόμενος σ' αυτούς, είπε: “Όταν γίνει βράδυ, λέτε: ‘Καλός ο καιρός’· επειδή, ο ουρανός κοκκινίζει. Και το πρωί: ‘Σήμερα είναι χειμώνας’· επειδή ο ουρανός σκοτεινιάζει. Υποκριτές, το μεν πρόσωπο του ουρανού ξέρετε να το διακρίνετε, τα σημεία των καιρών, όμως, δεν μπορείτε; (...)” Και αφήνοντάς τους αναχώρησε.

Και όταν οι μαθητές ήρθαν στην αντίπερα όχθη, λησμόνησαν να πάρουν ψωμιά. Και ο Ιησούς είπε σ' αυτούς: Βλέπετε και προσέχετε από τη ζύμη των Φαρισαίων και των Σαδδουκαίων». (Κατά Ματθαίον 16: 1-6)

«Τότε, πήγαν οι Φαρισαίοι και έκαναν συμβούλιο με ποιον τρόπο να τον παγιδεύσουν με λόγο.

Και στέλνουν σ' αυτόν τους μαθητές τους, μαζί με τους Ηρωδιανούς, λέγοντας: “Δάσκαλε, ξέρουμε ότι λες την αλήθεια, και διδάσκεις αληθινά τον δρόμο του Θεού, και δεν σε μέλει για κανέναν· επειδή, δεν κοιτάξεις σε πρόσωπο ανθρώπων. Πες μας, λοιπόν: Τι νομίζεις; Επιτρέπεται να δώσουμε φόρο στον Καίσαρα ή όχι;”

Και ο Ιησούς, επειδή γνώρισε την πονηρία τους, είπε: “Υποκριτές, τι με πειράζετε; Δείξτε μου το νόμισμα του φόρου”. Και εκείνοι του έφεραν ένα δηνάριο.

Και τους λέει: “Η εικόνα αυτή και η επιγραφή τίνος είναι;”

Του λένε: “Του Καίσαρα.”

Τότε, τους λέει: “Αποδώστε, λοιπόν, στον Καίσαρα αυτά που ανήκουν στον Καίσαρα, και στον Θεό, αυτά που ανήκουν στον Θεό.”

Και όταν το άκουσαν αυτό, θαύμασαν· κι αφήνοντάς τον, έφυγαν». (Κατά Ματθαίον 22: 15-22)

«Και όταν οι αρχιερείς και οι Φαρισαίοι άκουσαν τις παραβολές του, κατάλαβαν ότι μιλάει γι' αυτούς· και ζητώντας να τον πιάσουν, φοβήθηκαν τα πλήθη, επειδή τον είχαν ως προφήτη». (Κατά Ματθαίον 21: 45-46)

Δείτε τώρα πώς αντιμετώπιζε ο Ιησούς τους Φαρισαίους υποκριτές. Όχι με γλυκόλογα, βέβαια.

*«Αλλά, **ΟΥΑΙ** σε σας, γραμματείς και Φαρισαίοι, υποκριτές· για τον λόγο ότι κλείνετε τη βασιλεία των ουρανών μπροστά από τους ανθρώπους· επειδή, εσείς δεν μπαίνετε, αλλ' ούτε τους εισερχόμενους αφήνετε να μπουν.*

***ΟΥΑΙ** σε σας, γραμματείς και Φαρισαίοι, υποκριτές· επειδή, κατατρώτε τα σπίτια των χηρών, κι αυτό με την πρόφαση ότι κάνετε μεγάλες προσευχές· γι' αυτό θα λάβετε μεγαλύτερη καταδίκη.*

***ΟΥΑΙ** σε σας, γραμματείς και Φαρισαίοι, υποκριτές· επειδή, περιτριγυρνάτε τη θάλασσα και την ξηρά, για να κάνετε έναν προσήλυτο· και όταν γίνει, τον κάνετε γιο της κόλασης δυο φορές περισσότερο από σας. (...)*

***ΟΥΑΙ** σε σας, γραμματείς και Φαρισαίοι, υποκριτές· επειδή, αποδεκατίζετε τον δούλο, και τον άνηθο και το κύμινο· αφήσατε, όμως, τα βαρύτερα του νόμου: Την κρίση και το έλεος και την πίστη· αυτά έπρεπε να κάνετε, και εκείνα να μη τα αφήνετε. Τυφλοί οδηγοί, που διωλίζετε το κουνούπι, καταπίνετε όμως την κάμηλο.*

***ΟΥΑΙ** σε σας, γραμματείς και Φαρισαίοι, υποκριτές· επειδή, καθαρίζετε το απέξω μέρος του ποτηριού και του πιάτου, από μέσα όμως είναι γεμάτα από αρπαγή και αδικία.*

Φαρισαίε τυφλέ, καθάρισε πρώτα το εσωτερικό του ποτηριού και του πιάτου, για να γίνει και το εξωτερικό τους καθαρό.

ΟΥΑΙ σε σας, γραμματείς και Φαρισαίοι, υποκριτές· επειδή, μοιάζετε με ασβεστωμένους τάφους, που απέξω μεν φαίνονται ωραίοι, από μέσα όμως είναι γεμάτοι από νεκρά κόκαλα, και από κάθε ακαθαρσία. Έτσι κι εσείς: Απέξω μεν φαίνεστε στους ανθρώπους δίκαιοι, από μέσα όμως είστε γεμάτοι από υποκρισία και ανομία. (...)

Φίδια, γεννήματα από οχιές, πώς θα ξεφύγετε από την καταδίκη της κόλασης; (...)

Ιερουσαλήμ, Ιερουσαλήμ, εσύ που φονεύεις τους προφήτες, κι εσύ που λιθοβολείς τους απεσταλμένους σε σένα, πόσες φορές θέλησα να συγκεντρώσω τα παιδιά σου, με τον ίδιο τρόπο που η κότα συγκεντρώνει τα μικρά της κάτω από τις φτερούγες της, αλλά δεν θελήσατε; Ιδού, ο οίκος σας αφήνεται σε σας έρημος». (Κατά Ματθαίον 23: 13-38)

Όπως καταλαβαίνετε από τα εδάφια που παρέθεσα, μεταξύ του Ιησού και των Φαρισαίων υποκριτών είχε ξεσπάσει ένας αμείλικτος πόλεμος. Οι τελευταίοι επρόκειτο να πραγματοποιήσουν το σχέδιο εξόντωσης του μεγάλου προφήτη, όπως είχαν κάνει και με προηγούμενους προφήτες. Και ο φόνος, σύμφωνα με την παράδοση, θα γινόταν μέσα στην Ιερουσαλήμ...

Ας δούμε τώρα πώς ο Ιησούς οδηγήθηκε στο σταυρικό θάνατο από τους αρχιερείς, τους γραμματείς και τους Φαρισαίους:

«Και ενώ αυτός ακόμα μιλούσε, ξάφνου, ένα πλήθος από ανθρώπους, και ο ονομαζόμενος Ιούδας, ένας από τους δώδεκα, ερχόταν μπροστά απ' αυτούς, και πλησίασε στον Ιησού για να τον φιλήσει. Ο δε Ιησούς είπε σ' αυτόν: Ιούδα, με φίλημα παραδίνεις τον Υιό του ανθρώπου; (...) Και αφού τον συνέλαβαν, τον έφεραν και τον έβαλαν μέσα στον οίκο του αρχιερέα. (...)

Και οι άνδρες που κρατούσαν τον Ιησού, τον ενέπαιζαν δέρνοντάς τον. (...)

Και καθώς έγινε ημέρα, συγκεντρώθηκε το πρεσβυτέριο του λαού, και αρχιερείς και γραμματείς, και τον ανέβασαν στο συνέδριό τους, λέγοντας:

Εσύ είσαι ο Χριστός; Πες μας.

Και τους είπε: Αν σας πω, δεν θα με πιστέψετε. (...)

Και όλοι είπαν: Εσύ, λοιπόν, είσαι ο Υιός του Θεού;

Και εκείνος είπε σ' αυτούς: Εσείς λέτε ότι εγώ είμαι.

Και εκείνοι είπαν: Τι ανάγκη έχουμε πλέον από μαρτυρία; Επειδή, εμείς οι ίδιοι το ακούσαμε από το στόμα του.

Τότε, σηκώθηκε ολόκληρο το πλήθος τους, και τον έφεραν στον Πιλάτο.

Και άρχισαν να τον κατηγορούν, λέγοντας: Αυτόν, τον βρήκαμε να διαστρέφει το έθνος, και να εμποδίζει να δίνουν φόρους στον Καίσαρα, λέγοντας για τον εαυτό του ότι είναι Χριστός, βασιλιάς.

Και ο Πιλάτος τον ρώτησε, λέγοντας: Εσύ είσαι ο βασιλιάς των Ιουδαίων;

Και εκείνος, απαντώντας σ' αυτόν, είπε:

Εσύ το είπες.

Και ο Πιλάτος είπε στους αρχιερείς και στα πλήθη: Δεν βρίσκω κανένα έγκλημα σε τούτο τον άνθρωπο. Και εκείνοι επέμεναν, λέγοντας, ότι: Αναστατώνει τον λαό, διδάσκοντας σε ολόκληρη την Ιουδαία, αρχίζοντας από τη Γαλιλαία μέχρις εδώ.

Και ο Πιλάτος, όταν άκουσε Γαλιλαία, ρώτησε αν ο άνθρωπος είναι Γαλιλαίος.

Και μαθαίνοντας ότι είναι από την επικράτεια του Ηρώδη, τον έστειλε στον Ηρώδη, που κι αυτός ήταν στα Ιεροσόλυμα κατά τις ημέρες αυτές.

Και ο Ηρώδης, βλέποντας τον Ιησού, χάρηκε πολύ· επειδή, ήθελε πριν από πολύ καιρό να τον δει, για τον λόγο ότι άκουγε γι' αυτόν πολλά· και ήλπιζε να δει κάποιο θαύμα να γίνεται απ' αυτόν. Τον ρωτούσε μάλιστα με πολλά λόγια· όμως, αυτός δεν του αποκρίθηκε τίποτε.

Στέκονταν μάλιστα εκεί οι αρχιερείς και οι γραμματείς κατηγορώντας τον έντονα. Και αφού ο Ηρώδης μαζί με τα στρατεύματά του τον εξουθένωσε, και τον ενέπαιξε, τον έντυσε με ένα λαμπρό μάτιο, και τον έστειλε ζανά στον Πιλάτο.

Και κατά την ημέρα εκείνη ο Πιλάτος και ο Ηρώδης έγιναν μεταξύ τους φίλοι· επειδή πρωτότερα ήσαν σε έχθρα ο ένας προς τον άλλον.

Και ο Πιλάτος, αφού συγκάλεσε τους αρχιερείς και τους άρχοντες και τον λαό, τους είπε: “Μου φέρατε τούτον τον άνθρωπο, σαν έναν που ξεσηκώνει τον λαό σε στάση· και ιδού, εγώ μπροστά σας, αφού τον ανέκρινα, δεν βρήκα σε τούτον τον άνθρωπο κανένα έγκλημα από όσα φέρνετε ως κατηγορίες εναντίον του· αλλά, ούτε και ο Ηρώδης· επειδή, σας έστειλα σ’ αυτόν· και ιδού, τίποτε άξιο θανάτου δεν έχει διαπραχθεί απ’ αυτόν. Αφού, λοιπόν, τον βασανίσω, θα τον απολύσω.”

Έπρεπε, μάλιστα, κατ’ ανάγκη να τους απολύει έναν κατά τη γιορτή. Όλοι, όμως, μαζί ανέκραζαν, λέγοντας: θανάτωσε τούτον, και απόλυσέ μας τον Βαραββά· ο οποίος, για κάποια στάση, που είχε γίνει στην πόλη, και για φόνο, είχε ριχτεί στη φυλακή.

Ξανά, λοιπόν, ο Πιλάτος μίλησε σ’ αυτούς, θέλοντας να απολύσει τον Ιησού.

Εκείνοι, όμως, φώναζαν, λέγοντας: Σταύρωσον, σταύρωσον αυτόν.

Αλλ’ εκείνος και μια τρίτη φορά είπε σ’ αυτούς: “Και τι κακό έκανε αυτός; Δεν βρήκα καμιά αφορμή θανάτου σ’ αυτόν· αφού, λοιπόν, τον βασανίσω, θα τον απολύσω.”

Εκείνοι, όμως, επέμεναν με δυνατές φωνές, ζητώντας να σταυρωθεί.

Και οι φωνές τους και των αρχιερέων υπερίσχυαν.

Και ο Πιλάτος αποφάσισε να γίνει το αίτημά τους.

Και τους απέλυσε αυτόν, που για στάση και φόνο ήταν ριγμένος στη φυλακή, αυτόν που ζητούσαν, ενώ τον Ιησού τον παρέδωσε στο θέλημά τους». (Κατά Λουκάν 22: 47-71, 23: 1-25)

Η ιστορία λοιπόν είναι απλή και ξεκάθαρη. Ο προφήτης Ιησούς, ως υπέρμαχος της Αλήθειας και αγωνιστής της δικαιοσύνης έπρεπε να εξολοθρευτεί, διότι οι υποκριτές αρχιερείς δεν άντεχαν την αντιπαράθεση μαζί του. Και μόνη η παρουσία του ήταν αρκετή για να ελεγχθούν οι σκέψεις και οι πράξεις τους και να νιώσουν τιποτένιοι. Ο Ιησούς έπρεπε πάση θυσία να μην κυκλοφορεί ανάμεσά τους.

Όσο για το χριστιανικό δόγμα περί σταυρικής θυσίας του Χριστού για να λυτρώσει τους ανθρώπους από το λεγόμενο “προπατορικό αμάρτημα” εξαγοράζοντάς τους με το αίμα του από το Διάβολο, ε, αυτό ας το κρίνει καθένας μόνος του.

Περисσότερα για τον Ιησού παρέθεσα στο κεφάλαιο 4 του βιβλίου αυτού.

29. Με ποιο σώμα “αναστήθηκε” ο Χριστός

Όπως ορίζει το Ορθόδοξο “Πιστεύω”, ο Χριστός αναστήθηκε την τρίτη μέρα εκ νεκρών με το φυσικό του σώμα, έτσι όπως ήταν πριν από τη Σταύρωση, και ο τάφος έμεινε άδειος. Μάλιστα, για να πείσει τους μαθητές του ότι ήταν ζωντανός, ο αναστημένος Ιησούς έφαγε και ψάρι μαζί τους!

«Και ενώ αυτοί, από τη χαρά, ακόμα απιστούσαν και θαύμαζαν, είπε σ’ αυτούς: Έχετε εδώ κάτι φαγώσιμο; Και εκείνοι έδωσαν σ’ αυτόν ένα μέρος από ψημένο ψάρι, και ένα μέρος κηρήθρας από μέλι. Και καθώς τα πήρε, έφαγε μπροστά τους». (Κατά Λουκάν 24: 33-43)

Και πού πήγε ο Χριστός μετά την Ανάσταση με το φυσικό του σώμα;

Πήγε, λένε, στον Ουρανό και κάθισε στα δεξιά του Πατρός, ο οποίος είναι Πνεύμα. Αριστερά του Πατρός προφανώς ήταν το Άγιο Πνεύμα, κι έτσι η Αγία Τριάδα συμπληρώθηκε!

Το Ορθόδοξο δόγμα όμως λέει ότι η Αγία Τριάδα είναι **ομοούσιος και αχώριστος**. Κι αφού είναι ομοούσιος, πρέπει και οι τρεις συνιστώσες της Θεότητας να είναι από την ίδια ουσία. Μα αν ο Χριστός αναστήθηκε με το φυσικό σώμα πώς έχει την ίδια ουσία με τον Πατέρα εκεί που βρίσκεται τώρα; Μήπως και ο Πατέρας έχει φυσικό σώμα; Είναι αστείο και να το σκεφτούμε.

Ο Πατέρας είναι Πνεύμα, όπως Πνεύμα είναι και το Άγιο Πνεύμα, αν πιστέψουμε το δόγμα της Αγίας Τριάδος που μιλάει για Πατέρα, Υιό και Πνεύμα. Τώρα σε τι διαφέρει – αν διαφέρει – ο Πατέρας Πνεύμα από το Άγιο Πνεύμα, είναι ένα ακόμη μυστήριο. Εδώ σταματάει η λογική και αναλαμβάνει τα περαιτέρω η δογματική ακροβασία.

Σε κάθε περίπτωση, είτε συμπίπτει ο Πατέρας με το Άγιο Πνεύμα, οπότε έχουμε Δυάδα κι όχι Τριάδα, είτε δεν συμπίπτει οπότε έχουμε μεν Τριάδα, η ουσία όμως του Υιού, εφόσον αναστήθηκε με το σώμα, είναι διαφορετική, άρα το **ομοούσιον** πάει περίπατο.

Αν όμως δεν θέλουμε να ακυρώσουμε το **ομοούσιον**, τότε πρέπει να παραδεχτούμε ότι ο Χριστός δεν αναστήθηκε σωματικά αλλά πνευματικά. Και για ν' ακριβολογούμε, ούτε πνευματικά αναστήθηκε, διότι το πνεύμα του δεν πέθανε ποτέ. Απλά παρέδωσε το Πνεύμα του στο Θεό όταν εξέπνευσε.

«Ότε λοιπόν έλαβε το όζος ο Ιησούς, είπε, Τετέλεσται· και κλίνας την κεφαλήν παρέδωκε το πνεύμα». (Κατά Ιωάννην 19:30)

«Και φωνάζας με φωνήν μεγάλην ο Ιησούς είπε: Πάτερ, εις χείρας σου παραδίδω το πνεύμα μου· και ταύτα ειπών εξέπνευσεν». (Κατά Λουκάν 23:46)

Άρα το πνεύμα του Ιησού δεν πέθανε για ν' αναστηθεί σε τρεις ημέρες. Κι όμως, παρόλο που είναι τόσο προφανές ότι ο Ιησούς παρέδωσε το Πνεύμα του στο Θεό όταν εξέπνευσε, αυτό δεν αρκεί στους προσκολλημένους στο φυσικό σώμα Χριστιανούς. Θέλουν σώνει και καλά να το ξαναποκτήσουν και οι ίδιοι όταν θ' αναστηθούν εκ νεκρών στη λεγόμενη **“Δευτέρα Παρουσία”**– σε ποια ηλικία άραγε και σε ποια σωματική κατάσταση;

Ο Απόστολος Παύλος λέει ότι **«σπείρεται σώμα ζωικόν, ανίσταται σώμα πνευματικόν. Είναι σώμα ζωικόν, και είναι σώμα πνευματικόν».** (Α' Προς Κορινθίους, 15:44)

Άρα δεν υπάρχει άλλη ενδιάμεση κατάσταση σώματος που θα μπορούσε να είχε πάρει ο Χριστός μετά την Ανάστασή του. Ακόμη και αν υποθέσουμε ότι υπήρχε όμως, θα προσέκρουε στο ομοούσιον της Τριάδος.

Είναι λοιπόν αυταπόδεικτο ότι δεν υπήρξε καμία ανάσταση του σώματος του Χριστού παρά μόνον έξοδος του αθάνατου πνεύματος από το σώμα του καθώς ξε-ψυχούσε και παράδοση εις **“χείρας του Πατρός του”**.

«Και το χόμα (σώμα) θα επιστρέψει στη γη από την οποία προήλθε, ενώ το πνεύμα θα επιστρέψει στο Θεό ο οποίος το έδωσε». (Εκκλησιαστής 12: 7)

30. Το Μυστήριο της “Θείας Ευχαριστίας”

Η **“Θεία Κοινωνία”** ή **“Θεία Μετάληψη”** είναι το κορυφαίο μυστήριο της Ορθόδοξης Εκκλησίας, με παγανιστική δυστυχώς καταγωγή.

Για να το κατανοήσει ο πιστός δεν είναι ανάγκη να μελετήσει αρχαίες θρησκείες όπως ο Μιθραϊσμός, όπου θα βρει τη μαγική τελετή της θείας μετάληψης με άρτο και οίνο που ο ιερέας μετουσίωνε, δήθεν, σε σώμα και αίμα του θεού και σωτήρα Μίθρα. Αρκεί ο απροκατάληπτος ερευνητής της αλήθειας να έχει πειστεί, κατόπιν προσωπικής μελέτης μετά προσευχής, ότι **δεν είναι** όλη η Βίβλος θεόπνευστη, και επιπλέον ότι έχει γίνει νοθεία ώστε παγανιστικά έθιμα να

παρουσιάζονται ως εντολή του Ιησού. Ο πιστός έχει την ιερή υποχρέωση απέναντι στον εαυτό του να ξεκαθαρίσει το ψαχνό από τα κόκαλα.

Λόγω της σπουδαιότητας του θέματος, παραθέτω τα σχετικά εδάφια από το αρχαίο κείμενο της Βίβλου, για να μην υπάρχουν αμφιβολίες ως προς τη μετάφραση.

«Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐλόγησας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς καὶ εἶπε· Λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου· καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πῖω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς μου». (Κατὰ Ματθαῖον 26: 26-29)

Τα εδάφια αυτά, αν δεν προστέθηκαν αργότερα από ευφάνταστους μοναχούς, έχουν αλληγορική σημασία, η οποία πρέπει να αναζητηθεί από εκείνους που πιστεύουν το «*πάσα Γραφή θεόπνευστος*».

Εδώ το τελευταίο εδάφιο παραπέμπει σε επίγεια βασιλεία του Πατρός του Ιησού, κάτι που ο ίδιος αναιρεί με άλλα εδάφια, λέγοντας ότι **«Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου»**. (Κατὰ Ἰωάννην 18: 36)

«Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, οὐδὲ ἐροῦσιν ἰδοὺ ᾧδε ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν». (Κατὰ Λουκᾶν 17: 20-21)

Εξάλλου και ο Απόστολος Παῦλος εἶπε: **«Οὐ γὰρ ἐστίν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ»**. (Προς Ρωμαίους 14: 17)

«Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πῖντε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.

Ο τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. *Ἡ γὰρ σὰρξ μου ἀληθῶς ἐστὶ βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστὶ πόσις.*

Ο τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ. Καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατήρ καὶ ἐγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με καὶ ἐμεῖος ζήσεται δι' ἐμέ.

Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων μου τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδασκῶν ἐν Καπερναοῦμ». (Κατὰ Ἰωάννην 6: 52-59)

Κατὰ την ταπεινὴ μου ἀποψη ο Ἰησοῦς, εἰάν πράγματι εἶπε αὐτὰ τα λόγια, παρομοίαζε τὴν διδασκαλία του με ἄρτο που χορταίνει τὴν πνευματικὴ πείνα, και τὸ αἷμα του με πνεῦμα που ξεδιψάει τὴν πνευματικὴ δίψα του εκζητούντος το Θεό.

Ποια εἶναι, ὅμως, τα βλάσφημα λόγια που προφέρει ο ιερέας στο μυστήριο τῆς Θείας Ευχαριστίας για να γίνει, υποτίθεται, ἡ μετουσίωση του ἄρτου και του οἴνου σε σῶμα και αἷμα Χριστοῦ, ὅπως πιστεύει;

«Μελίζεται και διαμελίζεται ὁ Ἀμνός του Θεοῦ, ο μελιζόμενος και μη διαιρούμενος ο πάντοτε ἐσθιόμενος και μηδέποτε δαπανώμενος, ἀλλὰ τους μετέχοντας αγιάζων».

Ούτε λίγο ούτε πολύ, ο ιερέας σφαγιάζει τον Χριστό πάνω στην Αγία Τράπεζα!

Δεν θα επιχειρηματολογήσω περισσότερο εναντίον τῆς αλχημιστικῆς τελετουργίας του “μυστηρίου” τῆς «Θείας Ευχαριστίας». Θα παραθέσω μόνο δύο ιστορίες πεπλανημένων (ἢ παμπόνηρων;) Ορθόδοξων μοναχῶν που παραπέμπουν σε τελετές κανιβαλισμοῦ και συνιστοῦν βλασφημία προς τὸν Ὑψιστο.

«Ο πλανεμένος αναχωρητής»

(...) Τη στιγμή που ο ιερέας πήρε στα χέρια του το πρόσφορο για να προσκομίσει, ο πλανεμένος μοναχός είδε κατάπληκτος ένα βρέφος ξαπλωμένο πάνω στην αγία τράπεζα.

Κι όταν άρχισε να διαμελίζει τον Άρτο φάνηκε άγιος άγγελος από το θυσιαστήριο κρατώντας στο χέρι του ένα μαχαίρι.

Συγχρόνως με τον ιερέα διαμέλισε κι Αυτός το θείο Βρέφος κι έχυσε το Αίμα Του στο άγιο Ποτήριο. Ο αναχωρητής ταραχθηκε.

Μα ύστερα από λίγο, όταν πήγε να κοινωνήσει, συνέβη κάτι πιο φοβερό. Είδε μέσα στο άγιο Ποτήριο ανθρώπινη σάρκα βαμμένη στο αίμα.

Κλαίγοντας τότε ομολόγησε την πλάνη του και παρακάλεσε τον Κύριο να σκεπάσει με τη χάρη Του τα θεία Μυστήρια, για να τολμήσει να κοινωνήσει. (...) ».

«Ο δύσπιστος μοναχός»

(...) Ύστερα παρουσιάστηκε πλήθος αγγέλων κι ανάμεσά τους ένα Παιδί.

Μαζί τους κατέβηκαν άλλα δύο πρόσωπα με ομορφιά απερίγραπτη.

Κατόπιν οι άγγελοι στάθηκαν κυκλικά γύρω από την αγία τράπεζα, ενώ το Βρέφος ενθρονίστηκε πάνω σ' αυτήν.

Όταν πλησίασαν οι ιερείς για να τεμαχίσουν τον άρτο της προθέσεως, είδα εκείνα τα δύο πρόσωπα να πιάνουν το Παιδί από τα χέρια και τα πόδια, και μ' ένα μαχαίρι να το σφάζουν, χύνοντας το αίμα Του στο άγιο Ποτήριο.

Στη συνέχεια έκοψαν το Σώμα του σε μικρές μερίδες, που τις τοποθέτησαν πάνω στα τεμάχια των άρτων.

Αμέσως τότε οι άρτοι μεταβλήθηκαν κι αυτοί σε σάρκα.(...)

(rigizois.net/I.M.paraklytoy/soma_aima)

Δεν χρειάζονται περισσότερα σχόλια για το αυταπόδεικτο. Όποιος διψάει για την αλήθεια θα κατανοήσει τη μαγική προέλευση του μυστηρίου αυτού.

Επίλογος

Σας ευχαριστώ που μελετήσατε μέχρι το τέλος το πόνημα τούτο, και ελπίζω να αποκομίσατε κάτι θετικό.

Πολλές φορές έτυχε να μου χτυπήσουν την πόρτα ή να με σταματήσουν στο δρόμο Μάρτυρες του Ιεχωβά για να μου συστήσουν τη Βίβλο, “το βιβλίο του Θεού”, όπως το λένε. Η απάντησή μου είναι μονότονη: «Το μόνο βιβλίο που έχει “γράψει” ο Θεός είναι το Σύμπαν, και ο Νόμος του είναι γραμμένος στο πνεύμα των ανθρώπων. Κανένας άνθρωπος δεν γεννήθηκε με τη Βίβλο παραμάσχαλα, όλοι όμως γεννηθήκαμε με το Νόμο του Θεού γραμμένο στον πυρήνα της ύπαρξής μας. Τη Βίβλο την έγραψαν άνθρωποι».

Το βιβλίο που μόλις διαβάσατε το έγραψα προσπαθώντας κατ' αρχήν να ελευθερώσω το νου μου από τα ψεύτικα χριστιανικά δόγματα που έφτιαξαν θρησκευτικοί ταγοί ανά τους αιώνες για να εγκλωβίζουν και να εξουσιάζουν τους ανθρώπους, χρίζοντας τους εαυτούς των μεσίτες προς το Θεό. Ένωθα κι εγώ εγκλωβισμένη, ή μάλλον δέσμια θρησκευτικής πλάνης, και λαχταρούσα να ανακτήσω την πνευματική ελευθερία μου.

Ωστόσο, για να γνωρίσουμε το Θεό μας αρκεί το βιβλίο του Σύμπαντος, της Φύσης ολόγυρά μας και μέσα μας. Μας αρκεί η παρατήρηση της συνειδήσής μας, οι προτροπές της, τα συναισθήματα που μας προκαλούνται όταν βλέπουμε το εαυτό μας – εν γνώσει ή εν αγνοία μας – τον συνάνθρωπό μας ή τα άλλα ζωντανά όντα γύρω μας. Όταν τα συναισθήματα που μας προκαλούνται είναι δυσάρεστα, θα πρέπει να ψάξουμε μέσα μας να δούμε τι κακό κάναμε, και να το διορθώσουμε.

Άλλωστε, το ομολόγησε και ο ίδιος ο Απόστολος Παύλος: *«Οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσι νόμος, οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, **συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως** καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων».* (Προς Ρωμαίους 2:14-15)

Σε ελεύθερη μετάφραση: *«Διότι δίκαιοι ἐνώπιον του Θεοῦ δεν εἶναι οἱ ἀκροατές του Νόμου, ἀλλὰ ἐκεῖνοι που τον τηροῦν θα δικαιωθοῦν.*

*Ὅταν λοιπὸν τὰ ἔθνη, που δεν ἔχουν λάβει το Νόμο, πράττουν ὅσα λέγει ο Νόμος, αυτοί, αν και δεν ἔχουν Νόμο, εἶναι οἱ ἴδιοι Νόμος για τον εαυτὸν τους. Αυτοὶ ἀποδεικνύουν το ἔργο του Νόμου που εἶναι γραμμένος στις καρδιές τους, ἐνῶ **ἡ συνείδησή τους επιβεβαιώνει** και οἱ λογισμοὶ τους κατηγοροῦν ἢ ἀπολογούνται μεταξύ τους».*

Τελειώνω τη μελέτη αυτή με το αγαπημένο μου εδάφιο από την Α΄ Επιστολή του Ιωάννου (κεφ. Δ΄:16), **«Ο Θεός αγάπη ἐστίν, και ο μένων εν τη αγάπη εν τῷ Θεῷ μένει και ο Θεός εν αὐτῷ»** και την ευχή η αγάπη να κυριαρχήσει στις καρδιές μας!

